

eul_wid: sru-aa

Ἡλιόδωρος ὁ Ἐμεσηνός · Heliodorus of Emesa

Ethiopian Tales

Αἰθιοπικά

Period: Ὀψιμαρχαία [Late Antique](#)
Dialect: Ἀττικίζουσα λογοτεχνική [Atticizing Literary](#)
Domain: Μυθιστορία [Fiction](#)
Format: Πεζός [Prose](#)

- 1.1.2 Καὶ ἦν τὰ ἐν αὐτῷ τοιάδε· ὀλκὰς ἀπὸ πρυμνησίων ὥρμει τῶν μὲν ἐμπλεόντων χηρεύουσα, φόρτου δὲ πλήθουσα· καὶ τοῦτο παρῆν συμβάλλειν καὶ τοῖς πόρρωθεν· τὸ γὰρ ἄχθος ἄχρι καὶ ἐπὶ τρίτου ζωστήρος τῆς νεῶς τὸ ὕδωρ ἀνέθλιβεν. Ὁ δὲ αἰγιαλός, μεστὰ πάντα σωμάτων νεοσφαγῶν, τῶν μὲν ἄρδην ἀπολωλότων, τῶν δὲ ἡμιθνήτων καὶ μέρεσι τῶν σωμάτων ἔτι σπαιρόντων, ἄρτι πεπαῦσθαι τὸν πόλεμον κατηγοροῦντων.
- 1.1.4 Ἦν δὲ οὐ πολέμου καθαροῦ τὰ φαινόμενα σύμβολα, ἀλλ' ἀναμείκτο καὶ εὐωχίας οὐκ εὐτυχοῦς ἀλλ' εἰς τοῦτο ληξάσης ἐλεεινὰ λείψανα, τράπεζαι τῶν ἐδεσμάτων ἔτι πλήθουσαι καὶ ἄλλαι πρὸς τῇ γῇ τῶν κειμένων ἐν χερσὶν ἀνθ' ὅπλων ἐνίοις παρὰ τὴν μάχην γεγενημέναι· ὁ γὰρ πόλεμος ἐσχεδίαστο· ἕτεροι δὲ ἄλλους ἔκρυπτον, ὡς ῥοντο, ὑπελθόντας· κρατῆρες ἀνατετραμμένοι καὶ χειρῶν ἔνιοι τῶν ἐσχηκότων ἀπορρέοντες τῶν μὲν πινόντων τῶν δὲ ἀντὶ λίθων κεχημένων· τὸ γὰρ αἰφνίδιον τοῦ κακοῦ τὰς χρείας ἐκαινοτόμει καὶ βέλεσι κεχρησθαι τοῖς ἐκπώμασιν ἐδίδασκεν. Ἐκείντο δὲ ὁ μὲν πελέκει τετρωμένος, ὁ δὲ κάχληκι βεβλημένος αὐτόθεν ἀπὸ τῆς ῥαχίας πεπορισμένω, ἕτερος ξύλῳ κατεαγώς, ὁ δὲ δαλῶ κατάφλεκτος, καὶ ἄλλος ἄλλως, οἱ δὲ πλεῖστοι βελῶν ἔργον καὶ τοξείας γεγενημένοι.
- 1.1.6 Καὶ μυρίον εἶδος ὁ δαίμων ἐπὶ μικροῦ τοῦ χωρίου διεσκεύαστο, οἶνον αἵματι μιάνας, καὶ συμποσίους πόλεμον ἐπιστήσας, φόνους καὶ πότους, σπονδὰς καὶ σφαγὰς ἐπισυνάψας, καὶ τοιοῦτον θέατρον λησταῖς Αἰγυπτίοις ἐπιδείξας. Οἱ γὰρ δὴ κατὰ τὸ ὄρος θεωροὺς ἑαυτοὺς τῶνδε καθίσαντες οὐδὲ συνιέναι τὴν σκηνὴν ἐδύναντο, τοὺς μὲν ἐαλωκότας ἔχοντες, οὐδαμοῦ δὲ τοὺς κεκρατηκότας ὀρῶντες, καὶ τὴν μὲν νίκην λαμπράν, τὰ λάφυρα δὲ ἀσκύλευτα, καὶ τὴν ναῦν μόνην ἀνδρῶν μὲν ἔρημον τᾶλλα δὲ ἄσυχον ὥσπερ ὑπὸ πολλῶν φρουρουμένην καὶ ὥσπερ ἐν εἰρήνῃ σαλεύουσιν.
- 1.1.8 Ἀλλὰ καίπερ τὸ γεγονὸς ὃ τι ποτὲ ἐστὶν ἀποροῦντες εἰς τὸ κέρδος ἔβλεπον καὶ τὴν λείαν· ἑαυτοὺς οὖν νικητὰς ἀποδείξαντες ὥρμησαν. Ἦδη δὲ αὐτοῖς κεκινηκόσιν ἄποθεν μικρὸν τῆς νεῶς καὶ τῶν κειμένων θέαμα προσπίπτει τῶν προτέρων ἀπορώτερον· κόρη καθῆστο ἐπὶ πέτρας, ἀμήχανόν τι κάλλος καὶ θεὸς εἶναι ἀναπειθούσα, τοῖς μὲν παροῦσι περιαλοῦσα φρονήματος δὲ εὐγενοῦς ἔτι πνέουσα.
- 1.2.2 Δάφνη τὴν κεφαλὴν ἔστεπτο καὶ φαρέτραν τῶν ὤμων ἐξῆπτο καὶ τῷ λαιῷ βραχίονι τὸ τόξον ὑπεστήρικτο· ἡ λοιπὴ δὲ χεὶρ ἀφροντίστως ἀπῆρώρητο. Μηρῷ δὲ τῷ δεξιῷ τὸν ἀγκῶνα θατέρας χειρὸς ἐφεδράζουσα καὶ τοῖς δακτύλοις τὴν παρειὰν ἐπιτρέψασα, κάτω νεύουσα καὶ τινα

προκείμενον ἔφηβον περισκοποῦσα τὴν κεφαλὴν ἀνείχεν. Ὁ δὲ τραύμασι μὲν κατήκιστο καὶ μικρὸν ἀναφέρειν ὥσπερ ἐκ βαθέος ὕπνου τοῦ παρ' ὀλίγον θανάτου κατεφαίνετο, ἦνθι δὲ καὶ ἐν τούτοις ἀνδρείῳ τῷ κάλλει καὶ ἡ παρειὰ καταρρέοντι τῷ αἵματι φοινιττομένη λευκότητι πλέον ἀντέλαμπεν.

1.2.3 Ὁφθαλμοὺς δὲ ἐκείνου οἱ μὲν πόνοι κατέσπων, ἡ δὲ ὄψις τῆς κόρης ἐφ' ἑαυτὴν ἀνείλκε καὶ τοῦτο ὁρᾷν αὐτοὺς ἠνάγκαζεν, ὅτι ἐκείνην ἐώρων. Ὡς δὲ πνεῦμα συλλεξάμενος καὶ βύθιον τι ἀσθμῆνας λεπτὸν ὑπεφθέγγετο καὶ «ὦ γλυκεῖα,» ἔφη «σώζῃ μοι ὡς ἀληθῶς, ἡ γέγονας καὶ αὐτὴ τοῦ πολέμου πάρεργον, οὐκ ἀνέχη δὲ ἄλλως οὐδὲ μετὰ θάνατον ἀποστατεῖν ἡμῶν, ἀλλὰ φάσμα τὸ σὸν καὶ ψυχὴ τὰς ἐμὰς περιέπει τύχας;», «ἐν σοὶ» ἔφη «τὰ ἐμὰ» ἡ κόρη «σώζεσθαι τε καὶ μὴ τοῦτο γοῦν ὀρᾷς;» δείξασα ἐπὶ τῶν γονάτων ξίφος, «εἰς δεῦρο ἤργησεν ὑπὸ τῆς σῆς ἀναπνοῆς ἐπεχόμενον.

1.2.4 » Καὶ ἅμα λέγουσα ἡ μὲν τῆς πέτρας ἀνέθορεν, οἱ δὲ ἐπὶ τοῦ ὄρους ὑπὸ θαύματος ἅμα καὶ ἐκπλήξεως ὥσπερ ὑπὸ πρηστήρος τῆς ὄψεως βληθέντες ἄλλος ἄλλον ὑπεδύετο θάμνον· μεῖζον γάρ τι καὶ θειότερον αὐτοῖς ὀρθωθεῖσα ἔδοξε, τῶν μὲν βελῶν τῇ ἀθρόᾳ κινήσει κλαγζάντων, χρυσοῦφοὺς δὲ τῆς ἐσθῆτος πρὸς τὸν ἥλιον ἀνταυγαζούσης, καὶ τῆς κόμης ὑπὸ τῷ στεφάνῳ βακχεῖον σοβουμένης καὶ τοῖς νώτοις πλεῖστον ὅσον ἐπιτρεχούσης.

1.2.6 Τοὺς μὲν ταῦτα ἐξεδειμάτου καὶ πλέον τῶν ὀρωμένων ἢ τῶν γινομένων ἄγνοια· οἱ μὲν γὰρ θεὸν τινα ἔλεγον, καὶ θεὸν Ἄρτεμιν ἢ τὴν ἐγχώριον Ἴσιν, οἱ δὲ ἱερίαν ὑπὸ τοῦ θεῶν ἐκμεμνηνῦαν καὶ τὸν ὀρώμενον πολὺν φόνον ἐργασαμένην. Καὶ οἱ μὲν ταῦτα ἐγίνωσκον, τὰ ὄντα δὲ οὐπω ἐγίνωσκον· ἡ δὲ ἀθρόον κατενεχθεῖσα ἐπὶ τὸν νεανίαν καὶ πανταχόθεν αὐτῷ περιχυθεῖσα ἐδάκρυεν, ἐφίλει, κατέματτεν, ἀνῶμωζεν, ἠπίσται κατέχουσα. Ταῦτα ὀρῶντες οἱ Αἰγύπτιοι πρὸς ἐτέρας ἐννοίας τὴν γνώμην μετέβαλλον, καὶ «ποῦ ταῦτ' ἂν εἴη θεοῦ τὰ ἔργα,» λέγοντες «ποῦ δ' ἂν νεκρὸν σῶμα φιλοίῃ δαίμων οὕτω περιπαθῶς;» τολμᾷν ἑαυτοῖς παρεκελεύοντο καὶ πορευθέντες ἐγγύθεν λαμβάνειν τὴν τῶν ἀληθῶν γνῶσιν.

1.2.7 Ἀναλαβόντες οὖν ἑαυτοὺς καταθέουσι καὶ τὴν κόρην ἔτι πρὸς τοῖς τραύμασιν οὖσαν τοῦ νεανίου καταλαμβάνουσι· καὶ ἐπιστάντες ὀπισθεν εἶχον ἑαυτοὺς οὔτε τι λέγειν οὔτε τι πράττειν ἀποθαρροῦντες. Κτύπου δὲ περιηρήσαντος καὶ τῆς ἐξ αὐτῶν σκιᾶς τοῖς ὀφθαλμοῖς παρεμπεσοῦσης ἀνένευεν ἡ κόρη καὶ ἰδοῦσα αὐθις ἐπένευσε, πρὸς μὲν τὸ ἄηθες τῆς χροιάς καὶ τὸ ληστρικὸν τῆς ὄψεως ἐν ὅπλοις δεικνυμένης οὐδὲ κατὰ μικρὸν ἐκπλαγεῖσα, πρὸς δὲ τὴν θεραπείαν τοῦ κειμένου πᾶσαν ἑαυτὴν τρέψασα.

1.2.9 Οὕτως ἄρα πόθος ἀκριβῆς καὶ ἔρως ἀκραιφνῆς τῶν μὲν ἔξωθεν προσπιπτόντων ἀλγαινῶν τε καὶ ἡδέων πάντων ὑπερφρονεῖ, πρὸς ἐν δὲ τὸ φιλούμενον καὶ ὁρᾷν καὶ συννεύειν τὸ φρόνημα καταναγκάζει. Ὡς δὲ παραμείψαντες οἱ λησταὶ κατὰ πρόσωπον ἔστησαν καὶ τι καὶ μέλλειν ἐπιχειρεῖν ἐώκεσαν, αὐθις ἡ παῖς ἀνένευσε, καὶ μέλανας ἰδοῦσα τὴν χροιάν καὶ τὴν ὄψιν αὐχμηρούς, «εἰ μὲν εἶδωλα τῶν κειμένων ἐστέ,» φησὶν «οὐκ ἐν δίκῃ παρενοχλεῖτε ἡμῖν· οἱ μὲν γὰρ πλεῖστοι χερσὶ ταῖς ἀλλήλων ἀνήρησθε, ὅσοι δὲ πρὸς ἡμῶν, ἀμύνης νόμῳ καὶ ἐκδικίας τῆς εἰς σωφροσύνην ὕβρεως πεπόνθατε· εἰ δὲ τινες τῶν ζώντων ἐστέ, ληστρικὸς μὲν ὑμῖν ὡς ἔοικεν ὁ βίος, εἰς καιρὸν δὲ ἤκετε· λύσατε τῶν περιεστηκότων ἀλγαινῶν φόνῳ τῷ καθ' ἡμῶν δρᾶμα τὸ περὶ ἡμᾶς καταστρέψαντες.

1.3.1 » Ἡ μὲν ταῦτα ἐπετραγῶδει, οἱ δὲ οὐδὲν συνιέναι τῶν λεγομένων ἔχοντες τοὺς μὲν αὐτοῦ καταλείπουσιν, ἰσχυρὰν αὐτοῖς φυλακὴν τὴν ἀσθένειαν αὐτῶν ἐπιστήσαντες, ἐπὶ δὲ τὴν ναῦν ὀρμήσαντες τὸν φόρτον ἐξήντλουν, τῶν μὲν ἄλλων ὑπερορῶντες (πολλὰ δὲ ἦν καὶ ποικίλα), χρυσοῦ δὲ καὶ ἀργύρου καὶ λίθων πολυτίμων καὶ σηρικῆς ἐσθῆτος, ὅση δύναμις ἐκάστοις, ἐκφοροῦντες.

- 1.3.3 Ἐπεὶ δὲ ἄλλις ἔχειν ἐδόκει (καὶ τοσαῦτα ἦν ὡς καὶ ληστρικὴν κορέσαι πλεονεξίαν), τὴν λεῖαν ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν καταθέντες εἰς φορτία καὶ μοίρας κατενέμοντο, οὐ πρὸς τὴν ἐκάστου τῶν ληφθέντων ἀξίαν ἀλλὰ πρὸς τὸ ἴσον βάρος τὴν νέμειν ποιοῦμενοι. Τὰ δὲ περὶ τὴν κόρην καὶ τὸν νεανίαν ἐν δευτέροις πράξιν ἔμελλον. Κατὰ τοῦτο πλῆθος ἕτερον ἐφίσταται ληστρικόν, ἱππέων δύο τοῦ τάγματος ἡγουμένων· ὅπερ ὡς εἶδον οἱ πρότεροι, οὔτε χεῖρας ἀνταράμενοι οὔτε τι τῶν σκύλων ἐπενεγκάμενοι, τοῦ μὴ ἐπιδιωχθῆναι ἔνεκεν, ὡς δρόμου εἶχον ἔφευγον, αὐτοὶ μὲν εἰς δέκα τὸν ἀριθμὸν ὄντες, τρεῖς δὲ τοσοῦτους τοὺς ἐπελθόντας θεασάμενοι.
- 1.3.5 Καὶ οἱ μὲν ἀμφὶ τὴν κόρην δευτέρον ἤδη ἠλίσκοντο οὐδέπω ληφθέντες· οἱ δὲ λησταί, πρὸς τὴν διαρπαγὴν καὶ ταῦτα σπεύδοντες, ὑπὸ τῆς τῶν ὀρωμένων ἀγνοίας ἅμα καὶ ἐκπλήξεως τέως ἀνεστέλλοντο. Τοὺς μὲν γὰρ πολλοὺς φόνους ὑπὸ τῶν προτέρων γεγενῆσθαι ληστῶν εἵκαζον, τὴν κόρην δὲ ὀρώντες ἐν ξένη καὶ περιβλέπτῳ τῇ στολῇ καὶ τῶν μὲν προσπιπτόντων φοβερῶν ὡς ἂν μηδὲ γινομένων ὑπεροῶσαν ὄλην δὲ τοῦ νεανίου πρὸς τοῖς τραύμασιν οὖσαν καὶ ὡς ἴδιον τὸ ἐκείνου πάθος ἀλγοῦσαν, τὴν μὲν τοῦ κάλλους καὶ τοῦ φρονήματος ἐθαύμαζον, τὸν δὲ καὶ τραυματίαν ἐξεπλήττοντο· τοιοῦτος τὴν μορφήν καὶ τοσοῦτος τὸ μέγεθος ἔκειτο κατὰ μικρὸν ἤδη πως ἀνειληφώς ἑαυτὸν καὶ πρὸς τὸ σύνηθες βλέμμα ἀποκαθιστάμενος.
- 1.4.1 Ὅψε δὴ οὖν ποτε πλησιάσας ὁ λήσταρχος ἐπιβάλλει τῇ κόρῃ τὴν χεῖρα καὶ ἀνίστασθαι τε καὶ ἔπεσθαι ἐκέλευεν. Ἡ δὲ τῶν μὲν λεγομένων οὐδὲν συνιῆσα τὸ δὲ προσταττόμενον συμβαλοῦσα συνεφείλκετο τὸν νεανίσκον οὐδὲ αὐτὸν μεθιέντα, καὶ τὸ ξίφος ἐπιφέρουσα τοῖς στέρνοις ἑαυτὴν ἀποσφάζειν ἠπείλει εἰ μὴ ἀμφοτέρους ἄγοιεν. Συνεῖς οὖν ὁ λήσταρχος τὸ μὲν τι τοῖς λεγομένοις, πλεον δὲ τοῖς νεύμασι, καὶ ἅμα συνεργὸν ἔξιν εἰς τὰ μέγιστα τὸν νεανίαν εἰ περισωθεῖ προσδοκήσας, καταβιβάσας τὸν τε ὑπασπιστὴν καὶ ἑαυτὸν τῶν ἵππων ἀνατίθεται τοὺς αἰχμαλώτους, τοὺς μὲν ἄλλους τὰ λάφυρα συσκευασμένους ἔπεσθαι προστάξας, αὐτὸς δὲ ἐκ ποδὸς παραθέων καὶ προσανέχων, εἴ ποὺ τις αὐτῶν περιτρέποιτο.
- 1.4.3 Καὶ ἦν δόξης οὐκ ἐκτὸς τὸ γινόμενον· δουλεύειν ὁ ἄρχων ἐφαίνετο καὶ ὑπηρετεῖσθαι ὁ κρατῶν τοῖς ἐαλωκόσιν ἥρεϊτο. Οὕτως εὐγενείας ἔμφασις καὶ κάλλους ὄψις καὶ ληστρικὸν ἦθος οἶδεν ὑποτάττειν καὶ κρατεῖν καὶ τῶν ἀύχημροτέρων δύναται. Παραμείψαντες οὖν ὅσον δύο στάδια τὸν αἰγιαλόν, ἐκτραπέντες εὐθύς τοῦ ὄρους πρὸς τὰ ὄρθια ἐχώρουν τὴν θάλατταν ἐν δεξιᾷ ποιησάμενοι, καὶ ὑπερβάντες χαλεπῶς τὰς ἀκρωρείας ἐπὶ τινὰ λίμνην κατὰ θατέραν τοῦ ὄρους πλευρὰν ὑποτείνουσιν ἠπείγοντο.
- 1.5.2 Ἦν δὲ τοιάδε τις βουκολία μὲν σύμπας κέκληται πρὸς Αἰγυπτίων ὁ τόπος· ἔστι δὲ κοιλὰς τῆς αὐτόθι γῆς τοῦ Νείλου ὑπερεκχύσεις τινὰς ὑποδεχομένη καὶ λίμνη γινομένη, τὸ μὲν κατὰ μέσον βάθος ἄπειρος ἐπὶ δὲ τὰς ἄκρας εἰς ἔλος ἀποτελεωτῶσα. Ὁ γὰρ ταῖς θαλάτταις αἰγιαλοί, τοῦτο ταῖς λίμναις τὰ ἔλη γίνεται. Ἐν δὴ τούτοις ὅσον Αἰγυπτίων ληστρικὸν πολιτεύεται, ὁ μὲν ἐπὶ γῆς ὀλίγης, εἴ ποί τις ὑπερέχει τοῦ ὕδατος, καλύβην πηξάμενος, ὁ δὲ ἐπὶ σκάφους βιοτεύει, πορθμεῖον τὸ αὐτὸ καὶ οἰκητήριον ἔχων.
- 1.5.3 Ἐπ' αὐτοῦ μὲν αὐτοῖς αἱ γυναῖκες ἐριθεύουσιν, ἐπ' αὐτοῦ δὲ ἀποτίκτουσιν. Εἰ δὲ γένοιτο παιδίον, τὰ μὲν πρῶτα τῷ μητρώῳ γάλακτι τὰ δὲ ἀπὸ τούτου τοῖς ἀπὸ τῆς λίμνης ἰχθύσι πρὸς ἥλιον ὀπτωμένοις ἐκτρέφει.
- 1.5.4 Ἐρπεῖν δὲ ὀρεγόμενον εἰ αἰσθοῖτο, ἱμάντα τῶν σφυρῶν ἐξάψας ὅσον ἐπ' ἄκρου τοῦ σκάφους ἢ τῆς καλιᾶς προβαίνειν ἐπέτρεψε, καινόν τινα χειραγωγὸν αὐτῷ τὸν δεσμὸν τοῦ ποδὸς ἐπιστήσας. Καὶ πού τις βουκόλος ἀνὴρ ἐτέχθη τε ἐν τῇ λίμνῃ καὶ τροφὸν ἔσχε ταύτην καὶ πατρίδα τὴν λίμνην ἐνόμισεν· ἱκανὴ δὲ φρούριον ἰσχυρὸν εἶναι λησταῖς διὸ καὶ συρρεῖ ἐπ' αὐτὴν ὁ τοιοῦτος βίος τῷ μὲν ὕδατι πάντες ὅσα τείχει χρώμενοι, τὸν δὲ πολὺν κατὰ τὸ ἔλος κάλαμον ἀντὶ χαρακώματος προβεβλημένοι.

- 1.6.2 Σκολιάς γάρ τινας άτραπούς τεμόμενοι καί πολλοῖς έλιγμοῖς πεπλανημένας καί σφίσι μὲν διά τήν γνῶσιν ῥάστους τοῖς δ' ἄλλοις ἀπόρους τοὺς διέκπλους κατασκευάσαντες μέγιστον ὀχύρωμα πρὸς τὸ μὴ ἄν τι παθεῖν ἐξ ἐπιδρομῆς ἐμηχανήσαντο. Καί τὰ μὲν κατὰ τὴν λίμνην καί τοὺς ἐνοικοῦντας αὐτῇ βουκόλους ὧδέ πως ἔχει. Ἦδη δὲ ἡλίου πρὸς δυσμὰς ἰόντος ἀφικνοῦνται ἐπ' αὐτὴν οἱ ἀμφὶ τὸν λήσταρχον· καί οἱ μὲν τῶν τε ἵππων ἀπεβίβαζον τοὺς νέους καί τὴν λείαν ἐνετίθεντο τοῖς σκάφεσιν, ὁ δὲ πολὺς τῶν κατὰ χώραν μεινάντων ληστῶν ὅμιλος, ἄλλος ἄλλοθεν τοῦ ἔλους ἐκδὺς ἀνεφαίνετο καί συνέθεον καί τὸν λήσταρχον οἰοεὶ βασιλέα τινὰ ἐαυτῶν προσαπαντῶντες ὑπεδέχοντο.
- 1.7.2 Τῶν δὲ λαφύρων τὸ πλῆθος ὀρῶντες καί τὸ κάλλος τῆς κόρης θεσπέσιόν τι χρῆμα περισκοποῦντες ἱερά τινα ἢ ναοὺς πολυχρύσους ἀποσεσυλησθαι παρὰ τῶν ὁμοτέχνων ὑπελάμβανον, προσαφηρῆσθαι δὲ καί τὴν ἰέρειαν αὐτὴν, ἢ καὶ αὐτὸ ἔμπνουν μετῆχθαι τὸ ἄγαλμα διὰ τῆς κόρης ὑπ' ἀγροικίας εἴκαζον. Καί πολλὰ τὸν λήσταρχον τῆς ἀνδραγαθίας εὐφημοῦντες ἐπὶ τὴν οἴκησιν αὐτοῦ παρέπεμπον· ἡ δὲ νησίον ἦν ἄποθεν τῶν ἄλλων εἰς καταγώγιον μόνῳ σὺν ὀλίγοις τοῖς περὶ αὐτὸν ἀποτετμημένον. Ἐνταῦθα ὡς κατήχθη, τοὺς μὲν πολλοὺς οἴκαδε ἀπιέναι προσέταττεν εἰς τὴν ὑστεραίαν ἅπαντας ἦκειν ὡς αὐτὸν ἐπιστείλας, αὐτὸς δὲ σὺν ὀλίγοις τοῖς εἰωθόσιν ὑπολειφθεὶς καί δείπνου πρὸς βραχὺ τοῖς ἄλλοις μεταδοὺς καί αὐτὸς μεταλαβὼν, τοὺς μὲν νέους Ἑλληνί τινι παραδίδωσι νεανίσκῳ, οὐ πρὸ πολλοῦ παρ' αὐτοῖς αἰχμαλώτῳ γεγονότι, τοῦ διαλέγεσθαι ἔνεκεν, καλύβην τῆς ἐαυτοῦ πλησίον ἀποκληρώσας, τὰ τε ἄλλα ἐπιμεληθῆναι τοῦ νέου προστάξας καί τὴν κόρην ἀνύβριστον ἀπὸ πάντων διαφυλάττειν.
- 1.7.3 Αὐτὸς δὲ καμάτῳ τε τῆς ὁδοιπορίας βαρούμενος καί φροντίδι τῶν παρόντων συνεχόμενος πρὸς ὕπνον ἐτέτραπτο. Σιγῆς δὲ τὸ ἔλος κατασχούσης καί νυκτὸς εἰς πρώτην φυλακὴν προελθούσης, τὴν ἐρημίαν τῶν ὀχλησόντων εὐπορίαν εἰς θρήνους οἱ περὶ τὴν κόρην ἐλάμβανον, ἀνακινούσης αὐτῆς, οἶμαι, πλεόν τὰ πάθη τῆς νυκτός, ἅτε οὐδεμιᾶς οὔτε ἀκοῆς οὔτε ὄψεως ἐφ' ἐαυτὴν ἀντισπώσης ἀλλὰ μόνῳ τῷ λυποῦντι σχολάζειν ἐπιτρεπούσης.
- 1.8.2 Πολλὰ δὴ οὖν ἀνοιμώξασα καθ' ἐαυτὴν ἡ κόρη (κεχώριστο γάρ, τοῦτο προσταχθέν, ἐπὶ τινος χαμεύνης κατακεκλιμένη) καί ὅσον πλεῖστον ἐπιδακρύσασα, «Ἀπολλων,» ἔφη, «ὡς λίαν ἡμᾶς καὶ πικρότερον ἀμύνη τῶν ἀμαρτημάτων, οὐδὲ ἱκανά σοι πρὸς τιμωρίαν τὰ παρελθόντα, στέρησις τῶν οἰκείων καὶ καταποντιστῶν ἄλωσις καὶ θαλασσῶν μυρίος κίνδυνος καὶ ληστῶν ἐπὶ γῆς ἥδη δευτέρα σύλληψις καὶ πικρότερα τῶν ἐν πείρᾳ τὰ προσδοκώμενα. Καὶ ποῖ ταῦτα στήσεις; Εἰ μὲν εἰς θάνατον ἀνύβριστον, ἡδὺ τὸ τέλος, εἰ δέ με γνώσεται τις αἰσchrῶς, ἦν μηδέπω μηδὲ Θεαγένης, ἐγὼ μὲν ἀγχόνῃ προλήψομαι τὴν ὕβριν, καθαρὰν ἐμαυτὴν ὥσπερ φυλάττω καὶ μέχρι θανάτου φυλάξασα καὶ καλὸν ἐντάφιον τὴν σωφροσύνην ἀπενεγκαμένη· σοῦ δὲ οὐδεὶς ἔσται δικαστὴς πικρότερος.
- 1.8.3 » Καὶ ἔτι λέγουσαν ἐπεῖχεν ὁ Θεαγένης «παῦε» λέγων «ὦ φιλότατη καὶ ψυχὴ ἐμὴ Χαρίκλεια· θρηνεῖς μὲν εἰκότα παροξύνεις δὲ πλεόν ἢ δοκεῖς τὸ θεῖον· οὐ γὰρ ὄνειδίζειν, ἀλλὰ παρακαλεῖν χρεών, εὐχαῖς, οὐκ αἰτίαις ἐξιλεοῦται τὸ κρεῖττον.
- 1.8.4 » Ἡ δὲ «εὖ μὲν λέγεις, σὺ δέ μοι πῶς ἔχεις;» διηρώτα. «Ῥᾶον» ἔφη «καὶ βέλτιον ὑπὸ τῆς ἐσπέρας, ἐκ τῆς τοῦ μεираκίου θεραπείας ἢ τὰ φλεγμαίνοντά μοι τῶν τραυμάτων ἐπεκούφισεν.» Ἀλλὰ καὶ μᾶλλον εἰς ἔω κουφισθήσῃ» ἔφη ὁ τὴν φρουρὰν αὐτῶν ἐπιτετραμμένος «τοιαύτην σοι ποριοῦμαι βοτάνην ἢ διὰ τρίτης ἐνώσει τὰς πληγὰς· ἔχω δὲ αὐτῆς ἔργῳ τὴν πείραν λαβών· ἐξ οὗ γάρ με δεῦρο αἰχμάλωτον οἶδε ἡγαγον, εἴ τίς ποτε τῶν ὑπηκόων τῷδε τῷ ἄρχοντι συμβολῆς γενομένης τραυματίας ἦκεν, οὐ πολλῶν ἐδεήθη πρὸς ἴασιν ἡμερῶν ἢ λέγω ταύτη βοτάνη χρησάμενος.

- 1.8.6 Εἰ δέ μοι μέλει τῶν ὑμετέρων οὐκ ἄξιον ὑμῖν θαυμάζειν, τύχης τε γάρ μοι τῆς αὐτῆς εἰκότατε κοινωνεῖν καὶ ἅμα Ἑλλήνας ὄντας οἰκτεῖρω καὶ αὐτὸς Ἑλλήν γεγινώς.» «Ἑλλήν; ὦ θεοί» ἐπεβόησαν ὑφ' ἡδονῆς ἅμα οἱ ξένοι. «Ἑλλήν ὡς ἀληθῶς τὸ γένος καὶ τὴν φωνήν· τάχα τις ἔσται τῶν κακῶν ἀνάπνευσις.» «Ἀλλὰ τίνα σε χρή καλεῖν;» ἔφη ὁ Θεαγένης. Ὁ δὲ «Κνήμωνα.» «Πόθεν δὲ γνωρίζεις;» «Ἀθηναῖον.» «Τύχη τίνι κεκρημένον;» «Παῦε» ἔφη· «τί ταῦτα κινεῖς κἀναμοχλεύεις; τοῦτο δὴ τὸ τῶν τραγῳδῶν.
- 1.8.7 Οὐκ ἐν καιρῷ γένοιτ' ἂν ἐπεισόδιον ὑμῖν τῶν ὑμετέρων τάμα ἐπισφάλλειν κακά· καὶ ἅμα οὐδ' ἂν ἐπαρκέσειε τὸ λειπόμενον πρὸς τὸ διήγημα τῆς νυκτὸς ὕπνου καὶ ταῦτα δεομένοις ὑμῖν ἀπὸ πολλῶν τῶν πόνων καὶ ἀναπαύσεως.» Ἐπεὶ δὲ οὐκ ἀνίσταν ἀλλὰ παντοίως λέγειν ἰκέτευον, μεγίστην ἡγούμενοι παραψυχὴν τὴν τῶν ὁμοίων ἀκοήν, ἄρχεται ὁ Κνήμων ἐντεῦθεν· «Ἦν μοι πατήρ Ἀρίστιππος, τὸ γένος Ἀθηναῖος, βουλῆς δὲ τῆς ἄνω, τὴν περιουσίαν τῶν μέσων.
- 1.9.1 Οὗτος, ἐπειδὴ μοι τὴν μητέρα τελευτῆσαι συνέβη, πρὸς δευτέρους ἀπεκλίνετο γάμους, ἐπὶ μόνῳ μοι παιδί σαλεύειν ἐπιμενόμενος, καὶ τοῖς οἴκοις ἐπεισάγει γύναιον ἀστεῖον μὲν ἀλλ' ἀρχέκακον, ὄνομα Δημαινέτην. Ὡς γὰρ τάχιστα εἰσῆλθεν, ὅλον ὑπεποιεῖτο καὶ πράττειν ὅτι βούλοιο ἔπειθε, τῇ τε ὥρᾳ τὸν πρεσβύτερον ἐπαγομένη καὶ τᾶλλα ὑπερθεραπεύουσα· δεινὴ δέ, εἴπερ τις γυναικῶν, ἐφ' ἑαυτὴν ἐκμῆναι καὶ τέχνην τὴν ἐπαγωγὸν ἐκτόπως ἡκριβωμένη, προόδοις τε τοῦμοῦ πατρὸς ἐπιστένουσα καὶ εἰσόδοις προστρέχουσα καὶ βραδύνοντι μεμφομένη καὶ ὡς ἀπώλετ' ἂν εἰ ὀλίγον ἐμέλλησε καὶ περιβάλλουσα ἐφ' ἐκάστῳ ῥήματι καὶ ἐπιδακρύουσα τοῖς φιλήμασιν· οἷς ἅπασιν ὁ πατήρ μου σαγηνευθεὶς ὅλην ἐκείνην καὶ ἔπνει καὶ ἔβλεπεν.
- 1.9.3 Ἡ δὲ κάμει τὰ πρῶτα ἴσα καὶ παῖδα ὁρᾷ ἐπλάττετο κἀν τούτῳ τὸν Ἀρίστιππον ὑποποιουμένη καὶ ποτε καὶ ἐφίλησεν ἂν προσελθοῦσα καὶ ὄνασθαι μου συνεχῶς ἠϋξάτο· κἀγὼ προσιέμην, τῶν μὲν ὄντων οὐδὲν ὑποπτεύων, ὅτι δὲ μητρώων ἐπιδείκνυται περὶ ἐμὲ θαυμάζων διάθεσιν. Ἐπεὶ δὲ ἰταμώτερον προσήει καὶ θερμότερα ἦν τὰ φιλήματα τοῦ πρέποντος καὶ τὸ βλέμμα τοῦ σώφρονος ἐξιστάμενον πρὸς ὑπόνοιαν ἦγεν, ἥδη τὰ πολλὰ καὶ ὑπέφευγον καὶ πλησιάζουσιν ἀπωθούμην. Καὶ τὰ μὲν ἄλλα τί δεῖ μηκύνοντα ἐνοχλεῖν; τὰς πείρας ἅς καθῆκε, τὰς ὑποσχέσεις ἅς ἐπηγγείλατο, νῦν μὲν παιδίον νῦν δὲ γλυκύτατον ὀνομάζουσα καὶ αὐθις κληρονόμον καὶ μετ' ὀλίγον ψυχὴν ἑαυτῆς ἀποκαλοῦσα καὶ ἀπλῶς τὰ καλὰ τῶν ὀνομάτων τοῖς ἐπαγωγοῖς παραμινύουσα καὶ οἷσισι μᾶλλον προστρέχω περισκοποῦσα, ὡς ἐν μὲν τοῖς σεμνοτέροις μητέρα ἑαυτὴν ἀναπλάττουσα ἐν δὲ τοῖς ἀτοπωτέροις τοῦτο ἐκεῖνο λαμπρῶς ἐρωμένην ὑποφαίνουσα.
- 1.10.1 Τέλος δὲ γίνεται τι τοιοῦτον. Παναθηναίων τῶν μεγάλων ἀγομένων, ὅτε τὴν ναῦν Ἀθηναῖοι διὰ γῆς τῇ Ἀθηνᾷ πέμπουσιν, ἐτύχανον μὲν ἐφηβεύων, ἄσας δὲ τὸν εἰωθότα παιᾶνα τῇ θεῷ καὶ τὰ νενομισμένα προπομπεύσας, ὡς εἶχον στολῆς αὐτῇ χλαμύδι καὶ αὐτοῖς στεφάνοις ἔρχομαι οἴκαδε ὡς ἑμαυτόν. Ἡ δὲ ἐπειδὴ τὸ πρῶτον εἶδεν ἐκτὸς ἑαυτῆς γίνεται καὶ οὐδὲ ἐσοφίστευεν ἔτι τὸν ἔρωτα, ἀλλ' ἀπὸ γυνῆς τῆς ἐπιθυμίας προσέτρεχε καὶ περιβαλοῦσα «ὁ νέος Ἰππόλυτος, † ὁ Θεσεὺς ὁ ἐμός †» ἔλεγε.
- 1.10.2 Τίνα με οἴεσθε γεγενῆσθαι ὃς καὶ νῦν ἐρυθριῷ διηγούμενος; Ἀλλ' ἐσπέρας γενομένης, ὁ μὲν πατήρ εἰς τὸ πρυτανεῖον ἐσιτεῖτο καὶ ὡς ἂν ἐν τοιαύτῃ πανηγύρει καὶ πότῳ πανδήμῳ καὶ διανυκτερεύειν ἔμελλεν, ἡ δὲ ἐπιγίνεται μοι νυκτὸς καὶ ἐπειρᾶτό τινος τῶν ἀθεμίτων τυγχάνειν. Ὡς δὲ παντοίως ἀντεῖχον καὶ πρὸς πᾶσαν θεραπείαν καὶ ὑπόσχεσιν καὶ ἀπειλὴν ἀπεμαχόμεν, βαρὺ τι καὶ βύθιον στενάξασα ἀπιοῦσα ὥχετο· καὶ μόνην ἢ παλαμναίαν τὴν νύκτα ὑπερθεμένη τῶν ἐπιβουλῶν τῶν εἰς ἐμὲ κατήρχετο· καὶ πρῶτον μὲν οὐδὲ διανέστη τότε τῆς εὐνῆς, ἀλλ' ἦκοντι τῷ πατρὶ καὶ τί τοῦτο πυνθανομένῳ μαλακῶς τε ἔχειν ἐσκήπτετο καὶ οὐδὲ ἀπεκρίνατο τὴν πρώτην.

- 1.10.4 Ὡς δὲ ἐνέκειτο καὶ τί πεπόνθοι πολλάκις ἀνθρώπα, «ὁ θαυμαστός» φησι «καὶ † εἰς ἐμὲ † νεανίας, ὁ κοινὸς ἡμῶν παῖς ὃν ἐγὼ πλέον καὶ σοῦ πολλάκις ἡγάπησα (καὶ μάρτυρες οἱ θεοί), κύειν με πρὸς τινων αἰσθόμενος, ὃ δὴ σὲ τέως ἔκρυπτον, ἕως ἂν τὸ ἀσφαλὲς γνοίην, τὴν σὴν ἀπουσίαν ἐπιτηρήσας ταῦτα δὴ τὰ εἰωθότα παραινοῦσαν καὶ σωφρονεῖν παρακελευομένην μηδὲ πρὸς ἐταίραις ἔχειν τὸν νοῦν καὶ μέθαις (οὐ γὰρ με ἐλάνθανεν οὕτως ἔχων, σοὶ δὲ οὐκ ἔφραζον μὴ τίνα λάβοιμι μητρὶός ὑπόνοιαν), ταῦτα λέγουσαν μόνην πρὸς μόνον τοῦ μὴ ἐρυθριᾶν αὐτὸν ἔνεκεν, τὰ μὲν οὖν ἄλλα ὅσα περὶ σέ τε κάμῃ περιύβρισεν αἰσχύνομαι λέγειν, λὰξ δὲ κατὰ τῆς γαστρὸς ἐναλάμενος οὕτως ἔχειν ὡς ὀρεῖς διέθηκε.» Ταῦτα ὡς ἤκουσεν, οὐκ εἶπεν, οὐκ ἠρώτησεν, οὐκ ἀπολογίαν προὔθηκεν, ἀλλὰ πιστεύων μηδ' ἂν ψεύσασθαι κατ' ἐμοῦ τὴν οὕτω περὶ ἐμὲ διακειμένην, εὐθὺς ὡς εἶχε κατὰ τι μέρος τῆς οἰκίας περιτυχῶν, οὐδὲν εἰδὸτα πύξ τε ἔπαιε καὶ παῖδας προσκαλεσάμενος μαστιξὶν ἠκίζετο, μηδὲ τὸ κοινὸν δὴ τοῦτο διότι ξαινοίμην γινώσκοντα.
- 1.11.2 Ὡς δὲ ἐνεπέπληστο τῆς ὀργῆς, «ἀλλὰ νῦν γε» ἔφην «ὦ πάτερ, εἰ καὶ μὴ πρότερον, δίκαιος ἂν εἶην τὴν αἰτίαν τῶν πληγῶν μανθάνειν.» Ὁ δὲ μάλλον παροξυνθεὶς «ὦ τῆς εἰρωνείας» φησί· «τὰς πράξεις αὐτοῦ τὰς ἀνοσίας παρ' ἐμοῦ βούλεται μανθάνειν.» Καὶ ἀποστραφείς ἐπὶ τὴν Δημινέτην ἔσπευδεν· ἡ δέ, οὐπω γὰρ κεκόρεστο, δευτέρως ἐπιβουλῆς κατ' ἐμοῦ τοιαῦδε ἤπτετο. Θίσβη παιδισκάριον ἦν αὐτῇ ψάλλειν τε πρὸς κιθάραν ἐπιστάμενον καὶ τὴν ὄψιν οὐκ ἄωρον.
- 1.11.3 Τοῦτο ἐπ' ἐμὲ καθίσιν ἐρᾶν μου δῆθεν προστάξασα, καὶ ἦρα παραχρῆμα ἡ Θίσβη, καὶ ἡ πολλάκις πειρῶντά με ἀπωσαμένη τότε παντοίως ἐφείλκετο βλέμμασι νεύμασι συνθήμασιν· ἐγὼ δὲ ὁ μάταιος ἀθρόον καλὸς γεγενῆσθαι ἐπετείσμην, καὶ τέλος ἐπὶ τὸν θάλαμον ἐλθοῦσαν νυκτὸς ὑπεδεχόμην· ἡ δὲ καὶ αὖθις ἀνῆκε καὶ πάλιν καὶ τοῦ λοιποῦ συνεχῶς ἐφοίτα. Ἐπεὶ δέ ποτε φυλάττεσθαι αὐτῇ τὰ πολλὰ παρήνουν μὴ γνωσθεῖη παρὰ τῆς δεσποίνης, «ὦ Κνήμων» ἔφη «ὡς λίαν ἀπλοϊκὸς τις εἶναί μοι δοκεῖς· εἰ γὰρ ἐμὲ θεράπαιναν οὔσαν καὶ ἀργυρώνητον ἡγῆ χαλεπὸν εἶναί σοι προσομιλοῦσαν ἁλῶναι, τίνας ἂν ἐκείνην ἀξίαν εἶποις τιμωρίας, ἢ καὶ εὐγενὲς εἶναι φάσκουσα καὶ νόμῳ τὸν συνοικοῦντα ἔχουσα καὶ θάνατον τὸ τέλος τοῦ παρανομήματος γινώσκουσα μοιχᾶται;» «Παῦε» ἔφην, «οὐ γὰρ ἔχω σοὶ πιστεύειν.
- 1.11.5 » «Καὶ μὴν, εἴ σοι δόξειεν, ἐπ' αὐτοφώρῳ παραδώσω τὸν μοιχόν.» «Εἰ γὰρ οὕτω βουλευθείης» ἔφην. «Καὶ μὴν βουλήσομαί γε» ἀπεκρίνατο «σοῦ τε ἔνεκεν οὕτω πρὸς αὐτῆς περιυβρισμένου, καὶ ἐμαυτῆς δὲ οὐκ ἔλαττον, ἢ πάσχω τὰ ἔσχατα ἐφ' ἐκάστης, ζηλοτυπίαν ματαίαν ἐκείνης ἐπ' ἐμὲ γυμναζούσης. Ἀλλ' ὅπως ἀνὴρ ἔση σκέψαι.» Ἐπεὶ δὲ οὕτως ἔξειν ὑπεσχόμην, τότε μὲν ἀπιοῦσα ὤχετο.
- 1.12.1 Τρίτῃ δὲ ὕστερον νυκτὶ καθεύδοντά με ἐξανίστησι καὶ τὸν μοιχὸν ἔνδον εἶναι κατεμήνυε, τὸν πατέρα μὲν εἰς ἀγρὸν αἰφνιδίου τινὸς χρεῖας καλούσης πεπορευθῆναι λέγουσα, τὸν δέ, οὕτω συγκεῖμενον αὐτῷ πρὸς τὴν Δημινέτην, ἄρτι παρεισδεδυκέναι· προσήκειν δὲ καὶ πρὸς ἄμυναν εὐτρεπίζεσθαι καὶ ξιφῆρη ποιεῖσθαι τὴν ἔφοδον τοῦ μὴ διαδρᾶναι τὸν ὑβριστήν. Ἐποίουσαν οὕτως, καὶ λαβὼν ἐγχειρίδιον, τῆς Θίσβης ἡγουμένης καὶ δᾶδας προσαποτύσης, ἐπὶ τὸν θάλαμον ἦειν.
- 1.12.2 Ἐπεὶ δὲ ἐπέστην, λύχνου τέ τινος ἔνδοθεν αὐγὴ διεξέπιπτε καὶ τὰς θύρας ἐπικειμένους ὡς ὀργῆς εἶχον ἐρραγεῖς ἀνοίγω, καὶ εἰσδραμὼν «ποῦ ποτε ὁ ἀλιτήριος» ἐβόων «ὁ λαμπρὸς τῆς πάντα σωφροσύνης ἐρώμενος;» καὶ ἅμα λέγων ἐπήειν ὡς ἄμφω διαχειρισόμενος. Ἐκ δὲ τῆς εὐνῆς ὁ πατήρ, ὦ θεοί, περιτραπείς προσπίπτει μου τοῖς γόνασι καὶ «ὦ τέκνον, ἐπίσχες μικρόν» ἔλεγεν· «οἴκτειρον τὸν γεννήσαντα, φεῖσαι πολιῶν αἵ σε ἀνέθρεψαν· ὕβρις μὲν σε, ἀλλ' οὐ μέχρι θανάτου τιμωρητέος.

- 1.12.3 Μὴ γίνου τῆς ὀργῆς ὅλος μηδὲ φόνῳ πατρώῳ χεῖρας μίανης τὰς σάς.» Ὁ μὲν ταῦτα καὶ ἕτερα πρὸς τούτοις ἐλεεινῶς ἰκέτευεν· ἐγὼ δέ, ὥσπερ τυφῶνι βληθείς, αὖτος ἀπόπληκτος εἰστήκειν· τὴν Θίσβην περιέβλεπον οὐκ οἶδ' ὅπως ἑαυτὴν ὑποστεύλασαν· τὴν κλίνην καὶ τὸν θάλαμον ἐν κύκλῳ περιεσκόπουν, εἰπεῖν τι διαπορῶν, πρᾶξαι ἀμηχανῶν. Ἐκπίπτει μου καὶ τὸ ξίφος τῶν χειρῶν, καὶ τὸ μὲν ἡ Δημαινέτη προσδραμοῦσα σπουδαίως ἀνήρπασεν· ὁ δὲ πατὴρ ἐν τῷ ἀκινδύνῳ γεγωνὶς ἐπιβάλλει τέ μοι τὰς χεῖρας καὶ δεσμεῖν ἐκέλευε, πολλὰ τῆς Δημαινέτης παροξυνούσης καὶ «οὐ ταῦτα ἦν ἃ προηγόρευον» βοῶσης «ὡς φυλάττεσθαι προσήκει τὸ μειράκιον, ὡς ἐπιβουλεύσει' ἂν καιροῦ λαβόμενον; ἐώρων τὸ βλέμμα, συνίην τῆς διανοίας.
- 1.12.4 » Ὁ δὲ «προηγόρευες» εἰπὼν «ἀλλ' ἡπίστουν», τότε μὲν ἐν δεσμοῖς εἶχε, λέγειν τι βουλομένῳ τῶν ὄντων καὶ φράζειν οὐκ ἐπιτρέψας.» Ἄμα δὲ τῇ ἑφ' λαβὼν οὕτως ὡς εἶχον δεσμῶν ἐπὶ τὸν δῆμον ἦγε, καὶ τῆς κεφαλῆς κόνιν καταχεάμενος «οὐκ ἐπὶ τοιαύταις μὲν ἐλπίσιν ὧ' Ἀθηναῖοι τόνδε ἀνέτρεφον» ἔλεγεν, «ἀλλὰ τοῦ γήρωσ τοῦμοῦ βακτηρίαν ἔσσεσθαι προσδοκῶν ἐπειδὴ τάχιστα μοι ἐγένετο, ἐλευθερίου τε τροφῆς μεταδούς καὶ τὰ πρῶτα τῶν γραμμάτων διδασκόμενος, εἰς τοὺς φράτορας καὶ γεννήτας εἰσαγαγών, εἰς ἐφήβους ἐγγράψας, πολίτην ὑμέτερον κατὰ τοὺς νόμους ἀποφήνας, πάντα τὸν βίον ἐπὶ τούτῳ τὸν ἕμῳ ἐσάλευον.
- 1.13.2 Ἐπεὶ δὲ τούτων ἀπάντων λήθην λαβὼν ἐμὲ μὲν ὕβρεσι τὰ πρῶτα καὶ πληγαῖς ταυτηνὴ τὴν κατὰ νόμους συνοικουσάν μοι ἠκίσατο, τέλος δὲ καὶ ξιφῆρης νύκτωρ ἐπῆλθε καὶ παρὰ τοσοῦτον γέγονε πατραλοίας παρ' ὅσον ἀντέσχευ ἡ τύχη ἀπροσδοκῆτ' ὀφείτω τὸ ξίφος τῶν τούτου χειρῶν ἐκπεσεῖν παρασκευάσασα, καταπέφυγα πρὸς ὑμᾶς καὶ προσαγγέλλω τοῦτον, αὐτόχειρ μὲν αὐτοῦ γενέσθαι, κατὰ τοὺς νόμους ἔξον, οὐ βουληθείς, ὑμῖν δὲ τὸ πᾶν καταλιπὼν, νόμῳ βέλτιον ἡγούμενος ἢ φόνῳ παιδὸς τὴν δίκην λαμβάνειν.» Καὶ ἅμα ἐπεδάκρυεν· ἐπεκώκυε δὲ καὶ ἡ Δημαινέτη καὶ περιαλγεῖν ἐπ' ἐμοὶ δῆθεν ἐπεδείκνυτο, τὸν ἄθλιον ἀποκαλοῦσα, τὸν ἐν δίκῃ μὲν ἀλλὰ πρὸ ὥρας τεθνηζόμενον, τὸν ὑπὸ δαιμόνων ἀλαστόρων ἐπὶ τοὺς γεννήσαντας ἐλαθέντα, οὐ θρηνοῦσα μᾶλλον ἢ καταμαρτυροῦσα τοῖς θρήνοις καὶ ὡς ἀληθῆ τὴν κατηγορίαν βεβαιοῦσα τοῖς γόοις.
- 1.13.4 Ἐπεὶ δὲ μεταδοῦναι κάμοι λόγων ἠξίου, ὁ γραμματεὺς προσελθὼν ἡρώτα στενὸν ἐρώτημα, εἰ τῷ πατρὶ ξιφῆρης ἐπῆλθον. Ἐμοῦ δὲ «ἐπῆλθον μὲν» εἰπόντος, «ἀλλ' ὅπως, ἀκούσατε» ἀνεβόησαν ἅπαντες καὶ οὐδὲ ἀπολογίας μοι μετεῖναι κρίναντες οἱ μὲν λίθοις βάλλειν οἱ δὲ τῷ δημίῳ παραδιδόναι καὶ ὠθεῖσθαι εἰς τὸ βάραθρον ἐδοκίμαζον. Ἐμοῦ δὲ παρὰ πάντα τὸν θόρυβον καὶ τὸν χρόνον ὃν περὶ τῆς τιμωρίας διεχειροτόνουν «ὦ μητρὶά» βοῶντος, «διὰ μητρὶαν ἀναιροῦμαι, μητρὶά με ἄκριτον ἀπόλλυσι» προσέστη τοῖς πολλοῖς τὸ λεγόμενον καὶ εἰσῆι τῶν ὄντων ὑποψία.
- 1.13.5 Καὶ ἠκούσθη μὲν οὐδὲ τότε, προκατείληπτο γὰρ ὁ δῆμος ἀκαταπαύστῳ θορύβῳ. Τῶν δὲ ψήφων διακρινομένων οἱ μὲν τὸν θάνατον καταχειροτονήσαντες ἦσαν εἰς ἑπτακοσίους καὶ χιλίους, οἱ μὲν καταλεῦσαι οἱ δὲ εἰς τὸ βάραθρον πέμψαι κρίναντες, οἱ λοιποὶ δὲ εἰς χιλίους, ὅσοι τι καὶ τῇ ὑπονοίᾳ τῇ κατὰ τῆς μητρὶας δόντες φυγῇ με εἰς τὸ διηνεκὲς ἐζημίωσαν.
- 1.14.1 Ἄλλ' ὅμως ἡ τούτων ἐκράτει ψῆφος· τῶν μὲν γὰρ ἄλλων ὁμοῦ πάντων ἦσαν ἐλάττους, ἐκείνων δὲ διάφορα ψηφισαμένων εἰς τὸ μέρος οἱ χίλιοι πλείους ἐγίνοντο. Κἀγὼ μὲν οὕτως ἐξηλαυνόμην ἐστίας τε πατρώας καὶ τῆς ἐνεγκούσης· οὐ μὴν ἀτιμώρητός γε ἡ θεοῖς ἐχθρὰ Δημαινέτη περιελείφθη. Τὸν δὲ τρόπον εἰσαῦθις ἀκούσεσθε, τὸ δὲ νῦν καὶ ὕπνου μεταληπτέον, τό τε γὰρ πολὺ προέβη τῆς νυκτὸς καὶ ὑμῖν πολλῆς δεῖ τῆς ἀναπαύσεως.
- 1.14.2 » «Καὶ μὴν προσεπιτρίψεις γε ἡμᾶς» ἔφη ὁ Θεαγένης «εἰ τὴν κακίστην ἀτιμώρητον ἑάσεις ἐν τῷ λόγῳ Δημαινέτην.» «Οὐκοῦν ἀκούοιτ' ἂν» ἔφη ὁ Κνήμων, «ἐπειδὴ περ ὑμῖν οὕτω φίλον· Ἐγὼ μὲν ὡς εἶχον εὐθὺς μετὰ τὴν κρίσιν εἰς τὸν Πειραιᾶ κατέβην καὶ νεὼς ἀναγομένης

ἐπιτυχῶν τὸν πλοῦν εἰς Αἴγιναν ἐποιούμην, ἀνεψιοὺς εἶναί μοι τῆς μητρὸς ἐνταῦθα
πυνθανόμενος κατάρας δὲ καὶ τοὺς ἐπιζητούμενους ἀνευρὼν οὐκ ἀηδῶς τὰ πρῶτα διῆγον.
Εἰκοστῇ δὲ ὕστερον ἡμέρᾳ συνήθως ἀλύων ἐπὶ λιμένα κατῆλθον· καὶ λέμβος ἄρτι κατεφέρετο.

- 1.14.3 Μικρὸν οὖν ἐπιστὰς ὀπόθεν τε εἶη καὶ τίνας ἄγοι περιεσκόπουν. Οὕτω δὲ τῆς ἀποβάθρας
ἀκριβῶς κειμένης ἐξήλατό τις καὶ με προσδραμῶν περιέβαλλεν· ἦν δ' ἄρα Χαρίας τῶν ἐμῶν
συνεφίβων· καὶ «ὦ Κνήμων, εὐαγγελία σοι κομίζω» φησὶν· «ἔχεις παρὰ τῆς πολεμίας τὴν
δίκην· Δημαινέτη τέθνηκεν.» «Ἀλλὰ σῶζοιο μὲν» ἔφην «ὦ Χαρία, τί δὲ παρατρέχεις τὸ
εὐαγγέλιον ὥσπερ τι τῶν ἀτόπων ἀπαγγέλλων; Εἰπέ καὶ τὸν τρόπον, ὡς σφόδρα δέδοικα μὴ τῷ
κοινῷ κέχρηται θανάτῳ καὶ διέδρα τὸν πρὸς ἀξίαν.
- 1.14.4 «Ὁὐ παντάπασιν» ἔφη ὁ Χαρίας «ἐκλέλοιπεν ἡμᾶς ἡ δίκη καθ' Ἡσίοδον, ἀλλὰ μικρὸν μὲν ἂν
τι καὶ παρίδοι ποτέ, τῷ χρόνῳ τὴν ἄμυναν παρέλκουσα, τοῖς δὲ οὕτως ἀθέσμοις ὅζυν ἐπιβάλλει
τὸν ὀφθαλμόν, ὡς δὴ καὶ τὴν ἀλιτήριον μετῆλθε Δημαινέτην. Ἐλαθε δέ με τῶν γεγονότων ἡ
λεχθέντων οὐδέν, τῆς Θίσβης, ὡς οἶσθα, κατὰ τὴν πρὸς με συνήθειαν πάντα διηγουμένης.
- 1.14.5 Τῆς γὰρ ἀδίκου σοι φυγῆς ἐπιβληθείσης ὁ μὲν ἄθλιός σοι πατήρ ἐπὶ τοῖς πραχθεῖσι
μεταμελόμενος εἰς ἀγρόν τινα καὶ ἐσχατιὰν ἑαυτὸν ἀπώκισε κάκεῖ διῆγεν, ὃν θυμὸν κατέδων,
τοῦτο δὴ τὸ τοῦ ἔπους. Τὴν δὲ εὐθὺς Ἑρινύες ἤλαυνον καὶ μανικώτερον ἦρα σου μὴ παρόντος
καὶ θρήνων οὐκ ἐπαύετο, δῆθεν μὲν τῶν ἐπὶ σοὶ τὸ δ' ἀληθὲς τῶν ἐφ' ἑαυτῇ, καὶ «Κνήμων»
ἐβόα νύκτωρ τε καὶ μεθ' ἡμέραν, παιδίον γλυκύτατον, ψυχὴν ἑαυτῆς ὀνομάζουσα, ὥστε καὶ αἱ
γνώριμοι τῶν γυναικῶν φοιτῶσαι παρ' αὐτὴν σφόδρα μὲν ἐθαύμαζον καὶ ἐπῆνουν, εἰ μητρὸς ἡ
μητρὶα πάθος ἐπιδείκνυται, παραμυθεῖσθαι δὲ καὶ ἐπιρρωννύναι ἐπειρῶντο· ἡ δὲ
ἀπαραμύθητον εἶναι τὸ κακὸν καὶ οἷον ἐγκεῖσθαι τῇ καρδίᾳ κέντρον ἀγνοεῖν τὰς ἄλλας ἔλεγεν.
- 1.15.1 Εἰ δέ ποτε γένοιτο καθ' ἑαυτήν, πολλὰ τὴν Θίσβην ἐμέμφετο ὡς οὐ προσηκόντως
ὑπηρετησαμένην, «ἡ σπουδαία περὶ τὰ δεινὰ» λέγουσα, «ἡ πρὸς μὲν τὸν ἔρωτα μὴ συμπράξασα,
ἐπὶ δὲ τὸ στερηθῆναί με τοῦ φιλάτου καὶ λόγου ταχίων ἀποδειχθεῖσα καὶ μηδὲ
μεταβουλεύσασθαι μοι συγχωρήσασα.» Καὶ δήλη παντοίως ἐγένετο κακόν τι διαθήσουσα τὴν
Θίσβην. Ἡ δὲ βαρυμηνιῶσαν ὀρώσα καὶ πάντῃ λυπηθεῖσαν ἐπιβουλεύσαι πρόχειρον καὶ οὐχ
ἥκιστα τῷ τε θυμῷ καὶ ἔρωτι περιμανῇ τυγχάνουσας ἔγνω προλαβεῖν, καὶ φθῆναι τῇ κατ'
ἐκείνης ἐπιβουλῇ σωτηρίαν ἑαυτῇ περιποιούσα.
- 1.15.2 Καὶ προσελθοῦσα «τί ταῦτα ὦ δέσποινα;» ἔλεγε «τί μάτην ἔχεις ἐν αἰτίᾳ θεραπαινίδα τὴν σὴν;
Ἐγὼ μὲν σοι πρὸς τὸ βούλημα τὸ σὸν αἶε τε καὶ νῦν ὑπηρετησάμην· εἰ δέ τι τῶν μὴ κατὰ
γνώμην ἐκβέβηκεν, ἐκεῖνα μὲν τῇ τύχῃ λογιστέον· ἔτοιμος δέ, εἰ κελεύεις, ἐπινοεῖν τινὰ τῶν
παρόντων λύσιν.» Ἡ δὲ «καὶ τίς ἂν εὐρεθείη, φιλάτῃ» ἔφη, «τοῦ δυναμένου λῦσαι τὰ νῦν
ἐκποδῶν γεγονότος κάμει τῆς παρ' ἐλπίδας τῶν δικαζόντων φιланθρωπίας ἀνελούσης; Εἰ γὰρ
ἐβέβλητο τοῖς λίθοις, εἰ γὰρ ἀνήρητο, πάντως ἂν κάμοι συνετεθνήκει τὰ τοῦ πάθους· τὸ γὰρ
ἀπελπισθὲν ἅπαξ ἐξήρηται τῆς ψυχῆς καὶ τὸ μηδαμόθεν ἔτι προσδοκώμενον ἀπαλγεῖν
παρασκευάζει τοὺς κάμνοντας.
- 1.15.4 Νῦν δὲ ὁρᾷν φαντάζομαι, παρόντος ἀκούειν ἀπατῶμαι, ὄνειδίζοντα τὴν ἄδικον ἐπιβουλὴν
αἰσχύνομαι· συντεύξεσθαι ποτε ὑπελθόντι καὶ ἀπολαύσειν, ἡ καὶ αὕτη παρ' ἐκείνον φοιτήσιν
ὅπου ποτ' ἂν ἦ γῆς ὑποτίθεμαι. Ταῦτα ὑπεκκαίει, ταῦτα ἐκμαίνει. Δίκαια μὲν ὦ θεοὶ πάσχω· τί
γὰρ οὐ περιεῖπον ἀλλ' ἐπεβούλευον; Τί δὲ οὐχ ἰκέτευον ἀλλ' ἐδίωκον; Ἡρνήσατο τὴν πρώτην
ἀλλὰ προσηκόντως· ἀλλοτρίαν μὲν ἀλλ' οὖν γε πατρώαν εὐνήν ἡσχύνετο· τυχὸν ἂν μετεπείσθη
χρόνῳ πρὸς τὸ ἡμερώτερον καὶ πειθοῖ μεταπλαττόμενος.
- 1.15.5 Ἄλλ' ἡ θηριώδης ἐγὼ καὶ ἀνήμερος ὥσπερ οὐκ ἐρῶσά τινος ἀλλ' ἄρχουσα δεινὸν ὅτι μὴ ἐξ
ἐπιτάγματος ὑπήκουσεν ἐποίησάμην καὶ εἰ τῆς Δημαινέτης ὑπερεῖδε πολὺ τὴν ὥραν αὐτῆς

ὑπερβάλλων. Ἄλλ' ὦ γλυκεῖα Θίσβη τίνα λύσιν ὠνόμαζες;» «Ῥαδίαν ὦ δέσποινα» ἔφη· «τοῖς πολλοῖς μὲν ὁ Κνήμων ὑπεξῆλθε τοῦ ἄστεος καὶ τῆς Ἀττικῆς ἐξώρμησε τῇ κρίσει πειθόμενος, ἐμὲ δὲ ἅπαντα διὰ σέ· πραγματευομένην οὐκ ἔλαθεν αὐτοῦ που πρὸ τοῦ ἄστεος κρυπτόμενος.

1.15.6 Ἀρσινόην ἀκούεις που πάντως τὴν αὐλητρίδα· ταύτῃ ἐκέχρητο· μετὰ δὲ τὴν δυστυχίαν ὑποδέχεται αὐτὸν ἡ μεῖραξ καὶ συναπαίρειν ἐπαγγελλομένη παρ' ἐαυτῇ κατέχει κρυπτόμενον τέως ἕως ἂν συσκευάσῃται.» Καὶ ἡ Δημαινέτη «μακαρία μὲν Ἀρσινόη» φησὶ «τῆς τε πρότερον πρὸς Κνήμωνα συνηθείας καὶ τῆς σὺν αὐτῷ νυνὶ προσδοκωμένης ἐκδημίας· ἀλλὰ τί ταῦτα ἂν εἴη πρὸς ἡμᾶς;» «Μεγάλα» ἔφη «ὦ δέσποινα· ἐρᾶν μὲν ἐγὼ προσποιήσομαι τοῦ Κνήμωνος, παρακαλέσω δὲ τὴν Ἀρσινόην, οὔσαν μοι πάλαι γνωρίμην ἀπὸ τῆς τέχνης, εἰσαγαγεῖν με ὡς αὐτὸν νύκτωρ ἂνθ' ἐαυτῆς ἅπερ εἰ γένοιτο, σὸν ἂν εἴη τὸ ἐντεῦθεν Ἀρσινόην εἶναι δοκεῖν καὶ φοιτᾶν παρ' αὐτὸν ὡς ἐκείνην.

1.15.8 Μελήσει δέ μοι καὶ ὑποβεβρεγμένον αὐτὸν κατακλῖναι παρασκευάσαι. Εἰ δὲ τύχοις ὧν βούλει, μάλιστα μὲν εἰκὸς σχολάσαι τὸν ἔρωτα, πολλαῖς γὰρ κατὰ τὴν πρώτην πείραν ἐναπεσβέσθη τὰ τῆς ἐπιθυμίας· κόρος γὰρ ἔρωτος τῶν ἔργων τὸ τέλος· εἰ δὲ ἐναπομείνειεν (ὃ μὴ γένοιτο), δευτέρος ἔσται, φασί, πλοῦς καὶ ἑτέρα βουλή. Τὸ παρὸν τέως θεραπεύωμεν.» Ἐπὶ ταῦτα ἡ Δημαινέτη καὶ προστιθέναι τοῖς δεδογμένοις τάχος ἰκέτευεν.

1.16.1 Ἡ δὲ μίαν ἡμέραν ἐνδοθῆναι αὐτῇ πρὸς τὸ διανύσαι ταῦτα παρὰ τῆς δεσποίνης αἰτήσασα, παρὰ μὲν τὴν Ἀρσινόην ἐλθοῦσα «Τελέδημον οἶσθα;» ἔλεγε· τῆς δὲ ὁμολογούσης «ὑπόδεξι ἡμᾶς» ἔφη «τὸ τήμερον· ὑπεσχόμην γὰρ αὐτῷ συγκαθευδήσειν· ἥξει δὲ πρότερος, ἐγὼ δέ, ὅταν κατακλίνω τὴν δέσποιναν.» Πρὸς δὲ τὸν Ἀρίστιππον εἰς ἀγρὸν διαδραμοῦσα «ὦ δέσποτα» ἔλεγεν «ἦκω σοι κατήγορος ἐμαυτῆς καὶ κέχρησο ὃ τι βούλει.

1.16.2 Τὸν παῖδα δι' ἐμὲ τὸ μέρος ἀπολώλεκας οὐχ ἐκοῦσαν μὲν ἀλλ' ὅμως συναιτίαν γενομένην· αἰσθομένη γὰρ τὴν δέσποιναν οὐκ ὀρθῶς βιοῦσαν ἀλλ' εὐνήν τὴν σὴν ἐνυβρίζουσιν, αὐτὴ τε περὶ ἐμαυτῆς δέισασα μὴ ποτε κακὸν λάβοιμι, τὸ πρᾶγμα εἰ δι' ἄλλου φωραθῇ, καὶ ἐπὶ σοὶ περιαλγήσασα εἰ οὕτω περιέπων τὴν συνοικοῦσαν τοιαῦτα ἀντιπάσχεις, αὐτὴ μὲν σοὶ προσαγγεῖλαι κατώκνησα, φράζω δὲ τῷ νέῳ δεσπότη νύκτωρ παρ' αὐτὸν ἐλθοῦσα, ὡς ἂν γνοίῃ μηδεὶς, καὶ ἔλεγον ὡς μοιχὸς ἅμα τῇ δεσποίνῃ συγκαθεύδοι. Ὁ δὲ (προὔλελύπητο γάρ, ὡς οἶσθα, πρὸς αὐτῆς) ἔνδον εἶναι τότε με λέγειν τὸν μοιχὸν νομίσας, ὀργῆς ἀκατασχέτου πληρωθεὶς, ἀνελόμενος τὸ ἐγχειρίδιον, ἐμοῦ πολλὰ κατέχειν πειρωμένης καὶ ὡς οὐδὲν εἴη τοιοῦτον ἐπὶ τοῦ παρόντος λεγούσης μικρὰ φροντίσας, ἥ καὶ μεταβαλέσθαι προσδοκήσας, ἐπὶ τὸν θάλαμον ἐμμανὲς ἵεται· καὶ τὰ λοιπὰ γινώσκεις.

1.16.4 Τὸ δὲ παρὸν ἔνεστί σοι βουλομένῳ πρὸς τὸν παῖδα καὶ εἰ φεύγει τὰ νῦν ἀπολογήσασθαι καὶ παρὰ τῆς ἀμφοτέρους ὑμᾶς ἀδικούσης τιμωρίαν λαβεῖν· ἐπιδείξω γὰρ σοὶ τήμερον ἅμα τῷ μοιχῷ τὴν Δημαινέτην ἐν οἰκίᾳ καὶ ταῦτα ἄλλοτρίᾳ ἐκτὸς τοῦ ἄστεος κατακεκλιμένην.» «Εἰ γὰρ ταῦτα οὕτως ἐπιδείξεις» φησὶν ὁ Ἀρίστιππος· «σοὶ μὲν ἐλευθερίας μισθὸς ἀποκείσεται· ἐγὼ δὲ τάχ' ἂν ἐπιβίωην τὴν πολεμίαν ἀμυνάμενος· ὡς πάλαι γε σμύχομαι ἐν ἐμαυτῷ καὶ τὸ πρᾶγμα δι' ὑποψίας ἔχων ἀπορίᾳ τῶν ἐλέγχων ἡσύχαζον.

1.16.5 Ἀλλὰ τί δεῖ ποιεῖν;» Ἡ δὲ «τὸν κῆπον οἶσθα» ἔλεγεν «ἔνθα τὸ μνήμα τῶν Ἐπικουρείων; Ἐνταῦθα εἰς ἐσπέραν ἐλθὼν περίμενε.» Καὶ ἅμα εἰποῦσα ἀπέτρεχε· καὶ πρὸς τὴν Δημαινέτην ἐλθοῦσα «κόσμιε» ἔφη «σαυτήν· ἀβρότερον ἔχουσιν ἥκειν προσήκει.

1.17.1 Πάντα σοὶ τὰ ἐπηγγελμένα ἡντρέπισμαι.» Ἡ δὲ περιέβαλε τε καὶ ἔπραττεν ὡς ἐκέλευσεν. Ἦδη δὲ ἐσπέρας οὔσης ἀναλαβοῦσα ἦγεν οὗ συνετέτακτο, Ἐπεὶ δὲ ἐπλησίαζον, τὴν μὲν ἐπιστῆναι μικρὸν ἐκέλευσεν· αὐτὴ δὲ προλαβοῦσα παρεκάλει τὴν Ἀρσινόην εἰς ἕτερον μεταστῆναι

δωμάτιον καὶ σχολὴν αὐτῇ παρασχεῖν· ἐρυθρίαν γὰρ ἔφη τὸ μεираκίον ἄρτι τῶν Ἀφροδίτης μυούμενον.

- 1.17.2 Τῆς δὲ πεισθείσης ἐπανελθοῦσα παραλαμβάνει τὴν Δημαινέτην καὶ εἰσαγαγοῦσα κατακλίνει τε καὶ τὸν λύχνον ἀφαιρεῖ τοῦ μὴ γνωρισθῆναι αὐτὴν παρὰ σοῦ δῆθεν τοῦ ἐν Αἰγίνῃ διάγοντος. Καὶ σιωπῶσαν πληροῦν τὴν ἐπιθυμίαν παρεγγυήσασα «ἐγὼ δὲ ἐπὶ τὸν νεανίαν ἄπειμι» φησὶ «καὶ ἦξω σοι φέρουσα.
- 1.17.3 πίνει δὲ ἐνταῦθα ἐν γειτόνων.» Καὶ ὑπεξελθοῦσα τὸν Ἀρίστιππον ἔνθα προεῖρητο καταλαμβάνει, καὶ δεσμεῖν ἐπιστάντα τὸν μοιχὸν ἥπειγεν· ὁ δὲ εἶπετο καὶ ἐπιστὰς εἰστρέχει τε εἰς τὸ δωμάτιον καὶ τὴν κλίνην πρὸς μικρὰν τῆς σεληναίας αὐγὴν χαλεπῶς ἀνευρὼν «ἔχω σε» εἶπεν «ὦ θεοὶς ἐχθρά.» Καὶ ἡ Θίσβη παραχρῆμα ταῦτα λέγοντος τὰς τε θύρας ὡς ὅτι πλεῖστον ἐψόφησε καὶ «ὦ τῆς ἀτοπίας, διαδέδρακεν ἡμᾶς ὁ μοιχός» ἀνεβόησε, καὶ «ὄρα, δέσποτα, μὴ καὶ τὰ δεύτερα σφαλῆς.
- 1.17.4 » Ὁ δὲ «θάρσει» ἔφη «τὴν ἀλιτήριον καὶ ἦν μάλιστα ἐβουλόμην ἔχω.» Καὶ συλλαβόμενος ἦγεν ὡς ἐπὶ τὴν πόλιν. Ἡ δὲ πάντα ἅμα τὰ περιεστῶτα, ὡς εἰκός, ἐννοήσασα, τὴν ἀποτυχίαν τῶν προσδοκηθέντων, τὴν ἐπὶ τοῖς μέλλουσιν ἀτιμίαν, τὴν ἐκ τῶν νόμων τιμωρίαν, ἀνιωμένη μὲν ἐφ' οἷς ἡλίσκετο χαλεπαίνουσα δὲ ἐφ' οἷς ἠπάτητο, ἐπειδὴ κατὰ τὸν βόθρον ἐγένετο τὸν ἐν Ἀκαδημίᾳ (πάντως γινώσκεις, ἔνθα τοῖς ἥρωσιν οἱ πολέμαρχοι τὸ πάτριον ἐναγίζουσιν), ἐνταῦθα ἀθρόον τοῦ πρεσβύτου σπαράξασα τὰς χεῖρας ὥσεν ἑαυτὴν ἐπὶ κεφαλῇν.
- 1.17.6 Καὶ ἡ μὲν ἔκειτο κακὴ κακῶς· ὁ δὲ Ἀρίστιππος «ἔχω παρὰ σοῦ καὶ πρὸ τῶν νόμων τὴν δίκην» εἰπὼν, τῷ τε δήμῳ πάντα εἰς τὴν ἐξῆς ἀνεκοινοῦτο, καὶ μόλις συγγνώμης τυχὼν τοὺς φίλους περιενόστει καὶ γνωρίμους, εἴ πῃ σοὶ κάθοδον λάβοι πρυτανευόμενος. Καὶ εἰ μὲν τι πέπρακται τούτων οὐκ ἔχω λέγειν· ἔφθην γὰρ δεῦρο, ὡς ὀρᾶς, κατὰ τι χρέος ἐμὸν ἴδιον ἐκπλεύσας· πλὴν ἀλλὰ χρή σε προσδοκᾶν τὴν τε κάθοδον ἐπινεύσειν τὸν δῆμον καὶ τὸν πατέρα σοι κατὰ ζήτησιν ἥξειν· τοῦτο γὰρ ἐπηγγέλλετο». Ταῦτά μοι ὁ Χαρίας ἀπήγγειλε.
- 1.18.1 Τὰ δὲ ἐξῆς καὶ ὅπως δεῦρο ἀφικόμην ἢ τίσι ποτὲ κεχρημένος τύχαις, μακροτέρου δεῖται λόγου καὶ χρόνου. Καὶ ἅμα ἐδάκρυεν· ἐδάκρυν δὲ καὶ οἱ ξένοι, τὰ μὲν ἐκείνου πρόφασιν, μνήμη δὲ τῶν ιδίων ἕκαστος. Καὶ οὐδ' ἂν ἔληξαν θρηνοῦντες, εἰ μὴ τις ὕπνος, ἐπιπτὰς ὑφ' ἡδονῆς τῶν γόων, ἔπαυσε τῶν δακρύων. Καὶ οἱ μὲν οὕτως ἐκάθευδον· ὁ δὲ Θύαμις (τοῦτο γὰρ ἦν ὄνομα τῷ ληστάρχῳ) τῆς νυκτὸς τὸ πλεῖστον ἐνηρεμήσας, ὑπὸ τινων ὄνειράτων πεπλανημένων τεταραγμένος ἀθρόον τὸν ὕπνον ἀποσεσύλητο καὶ τὴν ἐπίλυσιν διαπορῶν ἐπηγρύπνει τοῖς φροντίσμασι.
- 1.18.3 Καθ' ὃν γὰρ καιρὸν ἀλεκτρυόνες ἄδουσιν, εἴτε (ὡς λόγος) αἰσθήσει φυσικῇ τῆς ἡλίου καθ' ἡμᾶς περιστροφῆς ἐπὶ τὴν τοῦ θεοῦ πρόσρησιν κινούμενοι, εἴτε ὑπὸ θερμότητος ἅμα καὶ τῆς περὶ τὸ κινεῖσθαι καὶ σιτεῖσθαι θᾶττον ἐπιθυμίας τοὺς συνοικοῦντας ἰδίῳ κηρύγματι ἐπὶ ἔργον ἐγείροντες, ὅναρ αὐτῷ θεῖον ἔρχεται τοιόνδε. Κατὰ τὴν Μέμφιν μὲν τὴν ἑαυτοῦ πόλιν καὶ τὸν νεῶν τῆς Ἰσιδος ἐπερχόμενος λαμπαδίῳ πυρὶ τὸν ὅλον ἐδόκει καταλάμπεσθαι· πεπλησθαι δὲ βωμοὺς μὲν καὶ ἐσχάρας ζώων παντοίων αἵματι διαβρόχους, προπύλαια δὲ καὶ περιδρόμους ἀνθρώπων, κρότου καὶ θορύβου συμμιγοῦς πάντα πληρούντων.
- 1.18.4 Ἐπεὶ δὲ καὶ αὐτῶν ἐντὸς ἦκειν τῶν ἀνακτόρων, τὴν θεὸν ὑπαντῶσαν ἐγχειρίζειν τε τὴν Χαρίκλειαν καὶ λέγειν «ὦ Θύαμι, τήνδε σοι τὴν παρθένον ἐγὼ παραδίδωμι, σὺ δὲ ἔχων οὐχ ἕξεις, ἀλλ' ἄδικος ἔση καὶ φονεύσεις τὴν ξένην· ἡ δὲ οὐ φονευθήσεται.» Ταῦτα ὡς εἶδεν ἀμηχάνως διῆγε, τῇδε κάκεῖσε τὸ δηλούμενον ὅτι ποτέ ἐστιν ἀναστρέφων.
- 1.18.5 Ἦδη δὲ ἀπειρηκῶς ἔλκει πρὸς τὴν ἑαυτοῦ βούλησιν τὴν ἐπίλυσιν· τὸ μὲν γὰρ «ἕξεις καὶ οὐχ ἕξεις» γυναιῖκα καὶ οὐκέτι παρθένον ὑπετίθετο, τὸ δὲ «φονεύσεις» τὰς παρθένους τρώσεις

εἵκαζεν, ὅφ' ὧν οὐκ ἀποθανεῖσθαι τὴν Χαρίκλειαν. Καὶ τὸ μὲν ὄναρ τοῦτον ἔφραζε τὸν τρόπον οὕτως αὐτῷ τῆς ἐπιθυμίας ἐξηγουμένης· ἅμα δὲ τῇ ἔφ' τοὺς τε πρώτους τῶν ὅφ' αὐτὸν ἦκειν ἐκέλευε καὶ λάφυρα τὰ σκυῖα σεμνότερον ὀνομάζων φέρειν εἰς μέσους ἐπέταττε, καὶ τὸν Κνήμωνα ὡς αὐτὸν μετεπέμπετο ἄγειν καὶ τοὺς φρουρουμένους ἐντειλάμενος.

1.19.2 Ἐπεὶ δὲ ἦγοντο «τίς ἄρα τύχη διαδέξεται ἡμᾶς;» ἐβόων καὶ πολλὰ τὸν Κνήμωνα ἰκέτευον εἴ τι δύναται αὐτοῖς συμπράττειν· ὁ δὲ ἐπηγγέλλετο καὶ θυμὸν ἔχειν ἀγαθὸν προὔτρεπεν, οὐ παντάπασι βάρβαρον εἶναι τὰ ἦθη τὸν λήσταρχον ἐγγυώμενος, ἀλλ' ἔχειν τι καὶ ἡμερον γένος τε ὄντα τῶν ἐπὶ δόξης καὶ πρὸς ἀνάγκης τὸν παρόντα βίον ἐλόμενον. Ἐπεὶ δὲ ἦχθησαν, ἦθροιστο δὲ καὶ ὁ λοιπὸς ὄμιλος, ἐπὶ τινος ὑψηλοῦ προκαθίσας ἑαυτὸν ὁ Θύαμις καὶ τὴν νῆσον ἐκκλησίαν ἀποφήνας καὶ τὰ λεχθησόμενα φράζειν τὸν Κνήμωνα καὶ τοῖς αἰχμαλώτοις προστάξας (συνίη γὰρ ἤδη τῶν Αἰγυπτίων, ὁ δὲ Θύαμις οὐκ ἠκρίβου τὰ Ἑλλήνων), «Ἄνδρες» ἔλεγε «συστρατιῶται, τὴν ἐμὴν ἐπίστασθε γνώμην οἷον ἀεὶ κέχρημαι πρὸς ὑμᾶς.

1.19.4 Ἐγὼ γάρ, ὡς ἴστε, παῖς μὲν προφήτου τοῦ ἐν Μέμφει γεγονώς, ἀποτυχὼν δὲ τῆς ἱερωσύνης μετὰ τὴν τοῦ πατρὸς ὑπαναχώρησιν, ἀδελφοῦ νεωτέρου ταύτην παρελέσθαι παρανομήσαντος, ἐφ' ὑμᾶς καταφυγὼν ἐφ' ᾧ τε τιμωρίαν μὲν λαβεῖν τὴν τιμὴν δὲ ἀπολαβεῖν καὶ τοῦ ἄρχειν ὑμῶν παρ' ὑμῶν ἀξιωθεὶς εἰς τὴν δεῦρο διήγαγον οὐδὲν τῶν πολλῶν ἐμαυτῷ πλέον ἀπονέμων· ἀλλ' εἴτε χρημάτων νέμεισις ἰσομοίριαν ἠγάπησα, εἴτε αἰχμαλώτων διάπρασις εἰς τὸ κοινὸν κατέθηκα· προσήκειν ἡγούμενος τὸν οὕτω δὴ καλῶς ἐξηγούμενον τῶν μὲν ἔργων τὸ πλεῖστον μετέχειν τῶν δὲ ποριζομένων τὸ ἴσον. Τῶν δὲ ἀλISCOμένων τοὺς μὲν ἄνδρας ἡμῖν αὐτοῖς ἐγκαταλέγων, ὅσοι τῇ ῥώμῃ τοῦ σώματος ὠφελήσιν ἔμελλον, τοὺς δὲ ἀσθενεστέρους ἀπεμπολῶν, γυναικῶν δὲ ὕβρεως ἀπείρατος τὰς μὲν εὖ γεγονυίας ἢ χρημάτων ἀφιεῖς ἢ τῆς τύχης μόνης οἰκτεῖρων τὰς δὲ ἐλάττους καὶ ἅς δουλεύειν οὐχ ἢ αἰχμαλωσία μᾶλλον ἀλλὰ συνήθεια κατηνάγκαζε θεραπαίνας ἐκάστοις διανέμων.

1.19.6 Τὸ δὲ νῦν παρὸν ἐν τι τῶν λαφύρων αἰτῶ παρ' ὑμῶν, τὴν κόρην ταυτηνὴ τὴν ξένην, ἣν, δυνατὸν ἐμαυτῷ με δοῦναι, βέλτιον παρὰ τοῦ κοινοῦ λαβεῖν ἡγοῦμαι· καὶ γὰρ εὐθες τὴν αἰχμάλωτον βιασάμενον ἀκόντων τι τῶν φίλων φαίνεσθαι διαπραττόμενον. Ἀλλὰ καὶ ταύτην αἰτῶ παρ' ὑμῶν οὐ προῖκα τὴν χάριν ἀλλ' ἀντιδοὺς τὸ μηδὲν αὐτὸς τῶν ἄλλων τῆς λείας μεταλαβεῖν.

1.19.7 Ἐπειδὴ γὰρ τὴν πάνδημον Ἀφροδίτην τὸ προφητικὸν ἀτιμάζει γένος, οὐ τῆς καθ' ἡδονὴν χρεῖας ἀλλὰ τῆς εἰς διαδοχὴν σπορᾶς τήνδε ἐμαυτῷ γενέσθαι διεσκεψάμην. Ἐγὼ δὲ καὶ τὰς αἰτίας ὑμῖν ἀπολογίσασθαι βούλομαι.

1.20.1 Πρῶτον μὲν εὐγενὴς εἶναί μοι δοκεῖ· τεκμαίρομαι δὲ τῷ τε ἅμφ' αὐτὴν εὐρεθέντι πλούτῳ καὶ ὅτι πρὸς τὰς παρούσας οὐ πέπτωκε συμφορὰς ἀλλὰ τὸ φρόνημα πρὸς τὴν ἐξ ἀρχῆς ἀναφέρει τύχην. Ἐπειτα τὴν ψυχὴν ἀγαθὴν τε καὶ σώφρονα στοχάζομαι· εἰ γὰρ εὐμορφία νικῶσα τὰς πάσας αἰδοῖ τοῦ βλέμματος καὶ τοὺς ὀρώντας καταστέλλει πρὸς τὸ σεμνότερον, πῶς οὐ τὴν βελτίονα περὶ αὐτῆς εἰκότως παρίστησι φαντασίαν; Ὁ δὲ μέγιστόν ἐστι τῶν εἰρημένων, ἰέρεια θεῶν τινος εἶναί μοι φαίνεται· τὴν γοῦν ἱεράν στολὴν καὶ τὰ στέμματα μεθεῖναι καὶ δυστυχοῦσα δεινὸν καὶ οὐ θεμιτὸν ἡγεῖται.

1.21.1 Τίς οὖν γένοιτ' ἂν, ὦ παρόντες, γάμος ἀρμοδιώτερος τοῦ προφητικοῦ τὴν ἱερωμένην λαμβάνοντος; Ἐπευφήμησαν ἅπαντες καὶ γαμεῖν ἐπ' αἰσίοις ἐκέλευον. Ὁ δὲ ἀναλαβὼν τὸν λόγον «ὑμῖν μὲν ἔχω τὴν χάριν» ἔφη, «εἰκότα δ' ἂν ποιοῖμεν εἰ καὶ τὴν γνώμην, ὅπως ἔχει πρὸς τοῦτο, τῆς κόρης μάθοιμεν. Εἰ μὲν γὰρ ἔδει τῷ τῆς ἀρχῆς ἀποχρήσασθαι νόμῳ, πάντως ἐξήρκει μοι τὸ βούλεσθαι· βιάζεσθαι γὰρ οἷς ἐξὸν τὸ πυνθάνεσθαι περιττόν· εἰ δὲ γάμος τὸ γινόμενον, τὸ παρ' ἀμφοτέρων βούλημα συννεύειν ἀναγκαῖον.

- 1.21.2 » Καὶ ἀποστρέψας τὸν λόγον «πῶς οὖν ἔχεις, ὦ κόρη, πρὸς τὸ συνοικεῖν ἡμῖν;» διηρώτα· καὶ ἅμα τίνες εἶεν ἢ ἐκ τίνων φράζειν ἐκέλευεν. Ἡ δὲ πολὺν τινα χρόνον τῇ γῇ τὸ βλέμμα προσερείσασα καὶ πυκνὰ τὴν κεφαλὴν ἐπισείουσα λόγον τινὰ καὶ ἐννοίας ἀθροίζειν ἐώκει· καὶ δὴ ποτε πρὸς τὸν Θύαμιν ἀντωπῆσασα καὶ πλέον ἢ πρότερον αὐτὸν τῷ κάλλει καταστράψασα (καὶ γὰρ πεφοίνικτο τὴν παρειὰν ὑπὸ τῶν ἐνθυμημάτων πλέον ἢ σὺνηθες καὶ τὸ βλέμμα κεκίνητο πρὸς τὸ γοργότερον), ἐρμηνεύοντος τοῦ Κνήμωνος, «μᾶλλον» ἔφη «ὁ μὲν λόγος ἥρμοζεν ἀδελφῷ τῷ ἐμῷ Θεαγένει τούτῳ· πρέπειν γὰρ οἶμαι γυναικὶ μὲν σιγὴν ἀνδρὶ δὲ ἀπόκρισιν ἐν ἀνδράσιν· ἐπειδὴ δὲ κάμοι λόγου μεταδεδώκατε καὶ τοῦτο πρῶτον ἔνδειγμα φιλανθρωπίας παρέχεσθε, τὸ πειθοῖ μᾶλλον ἢ βίᾳ τῶν δικαίων πειρᾶσθαι τυγχάνειν, ἄλλως τε καὶ διότι τὸ πᾶν εἰς ἐμὲ τείνει τῶν εἰρημένων, ἐκβαίνειν ἀναγκάζομαι τοὺς ἐμαυτῆς τε καὶ παρθένων νόμους καὶ πρὸς τὴν πεῦσιν τοῦ κρατοῦντος ἀποκρίνασθαι, περὶ γάμου καὶ ταῦτα καὶ ἐν ὁμίλῳ τοσούτων ἀνδρῶν.
- 1.22.2 Ἔστι δὴ τὰ περὶ ἡμῶν τοιάδε· γένος μὲν ἔσμεν Ἴωνες, Ἐφεσίων δὲ τὰ πρῶτα γεγονότες καὶ ἀμφιθαλεῖς ὄντες, νόμου τοὺς τοιούτους καλοῦντος ἱερατεύειν, ἐγὼ μὲν Ἀρτέμιδος Ἀπόλλωνος δὲ οὐμὸς ἀδελφὸς οὗτος ἐλαγχάνομεν. Ἐπετείου δὲ τῆς τιμῆς οὔσης καὶ τοῦ χρόνου πληρουμένου θεωρίαν εἰς Δῆλον ἡγομεν ἔνθα μουσικούς τε καὶ γυμνικούς ἀγῶνας διαθήσεσθαι καὶ τὴν ἱερωσύνην ἀποθήσεσθαι κατὰ τι πάτριον ἐμέλλομεν. Ὀλκὰς οὖν ἐπληροῦτο χρυσοῦ τε καὶ ἀργύρου καὶ ἐσθήτων καὶ τῶν ἄλλων ὅσα πρὸς τε τοὺς ἀγῶνας καὶ τὴν πάνδημον εὐωχίαν ἐπαρκέσειν ἔμελλε· καὶ ἀνηγόμεθα, τῶν μὲν πατέρων γήρα τε προηκόντων καὶ δέει τοῦ πλοῦ καὶ τῆς θαλάττης οἴκαδε καταμεινάντων, ἄλλων δὲ πολιτῶν εἰς πλῆθος τῶν μὲν κατὰ τὴν αὐτὴν ὀλκάδα συνεισβάντων τῶν δὲ σκάφεσιν ἰδίους χρωμένων.
- 1.22.4 Ἐπεὶ δὲ τὸ πολὺ τοῦ πλοῦ διήνυστο, κλυδώνιον ἀθρόον ἐμπεσὸν καὶ ἄνεμος ἐξώστης καὶ λαίλαπες συμμιγεῖς καὶ πρηστῆρες τὴν θάλατταν καταιγίζοντες τὴν ναῦν τοῦ εὐθέος παραφέρουσι, τοῦ κυβερνήτου πρὸς τὸ ὑπερβάλλον κακὸν ἐνδόντος καὶ τῷ βιαίῳ τῆς ὀλκάδος ἐκστάντος καὶ τῇ τύχῃ κυβερνᾶν ἐπιτρέψαντος. Ἠγόμεθα οὖν ὑπὸ τοῦ ἀήτου, πνέοντος ἡμέρας μὲν ἑπτὰ νύκτας δὲ ἴσας, καὶ τέλος εἰς τὴν ἀκτὴν ἐξωκέλαμεν ἔνθα πρὸς ὑμῶν ἐάλωμεν· οὗ καὶ τὸν πολὺν ἐωράκατε φόνον, τῶν ναυτῶν ἡμῖν παρὰ τὴν εὐωχίαν ἣν ἐπὶ σωτηρίοις ἡγομεν ἐπιθεμένων ἀνελεῖν τε διὰ τὰ χρήματα βουλευσαμένων, ἕως σὺν πολλῷ τῷ κακῷ καὶ ὀλέθρῳ τῶν οἰκείων ὁμοῦ πάντων αὐτῶν τε ἐκείνων ὀλλύντων καὶ ὀλλυμένων ἐπεκρατήσαμεν, ἐξ ἀπάντων (ὥς μὴ ποτε ὠφελον) οἰκτρὸν περισωθέντες λείψανον, ἐν μόνον ἐν δυστυχήμασιν εὐπραγοῦντες ὅτι θεῶν τις εἰς χεῖρας τὰς ὑμετέρας ἤγαγε καὶ οἱ περὶ θανάτου δεδιότες περὶ γάμου σκοπεῖν ἐπετράπημεν, ὃν οὐ βούλομαι κατ' οὐδένα τρόπον ἀρνήσασθαι.
- 1.22.6 Τό τε γὰρ αἰχμάλωτον οὔσαν τῆς τοῦ κρατοῦντος εὐνῆς ἀξιοῦσθαι πᾶσαν εὐδαίμονα τύχην ὑπερβέβληκε, τό τε θεοῖς ἀνακειμένην προφήτου παιδίῳ, μετ' ὀλίγον θεοῦ νεύοντος καὶ προφήτῃ, συνοικεῖν οὐ παντάπασιν ἔοικεν εἶναι τῆς ἐκ τοῦ θείου κηδεμονίας ἅμοιρον. Ἐν μόνον αἰτῷ καὶ δὸς ὦ Θύαμι· συγχώρησον εἰς ἄστὺ με πρότερον ἐλθοῦσαν, ἢ ἔνθα βωμὸς ἢ ναὸς Ἀπόλλωνι νενόμισται, τὴν ἱερωσύνην καὶ τὰ ταύτης ἀποθέσθαι σύμβολα. Βέλτιον μὲν γὰρ εἰς Μέμφιν, ὅταν καὶ τὴν τιμὴν ἀνακτήσῃ τῆς προφητείας· οὕτως ἂν ὁ γάμος εὐθυμότερον ἄγοιτο νίκη συναπτόμενος καὶ ἐπὶ κατορθουμένοις τελούμενος· εἰ δὲ καὶ πρότερον, ἐν σοὶ καταλείπω τὴν σκέψιν· μόνον τελεσθεῖή μοι τὰ πάτρια πρότερον.
- 1.22.7 Καὶ οἶδα ὥς ἐπινεύσεις ἱεροῖς τε ἐκ παίδων, ὥς φῆς, ἀνακείμενος καὶ τὸ περὶ τοὺς θεοὺς ὅσιον ἀποσεμνύνων.» Καὶ ἡ μὲν ἐνταῦθα τῶν λόγων ἐπαύσατο δακρύων δὲ ἥρξατο.
- 1.23.1 Τῶν δὲ παρόντων οἱ μὲν ἄλλοι πάντες ἐπήνουν καὶ πράττειν οὕτως ἐκέλευόν τε καὶ ἐτοίμως ἔχειν ἐβόων, ἐπήνει δὲ καὶ ὁ Θύαμις ἐκὼν τε τὸ μέρος καὶ ἄκων· ὑπὸ μὲν τῆς περὶ τὴν

Χαρίκλειαν ἐπιθυμίας καὶ τὴν παροῦσαν ὥραν ἀπέραντον χρόνου μῆκος εἰς ὑπέρθεσιν ἡγούμενος, ὑπὸ δὲ τῶν λόγων ὥσπερ τινὸς σειρήνος κεκλημένος καὶ πρὸς τὸ πείθεσθαι κατηναγκασμένος, ἅμα δέ τι καὶ πρὸς τὸ ἐνύπνιον ἀναφέρων καὶ τὸν γάμον κατὰ τὴν Μέμφιν ἔσσεσθαι καταπιστεύων· καὶ διαλύει μὲν τὸν σύλλογον τὴν λείαν πρότερον διανείμας, πολλὰ τῶν ἐξαιρέτων αὐτὸς ἔκοντι παραχωρούντων κομισάμενος.

1.24.1 Ἐπιστέλλει δὲ εἰς δεκάτην ἡτρεπισμένους εἶναι τὴν ὁρμὴν ὡς ἐπὶ τὴν Μέμφιν ποιησομένους. Τοῖς δὲ Ἑλλήσι τὴν προτέραν ἀπεκλήρου σκηνήν· συνεσκήνου δὲ αὐτοῖς καὶ ὁ Κνήμων αὔθις ἐκ προστάγματος, οὐ φρουρὸς ἔτι τὸ ἐντεῦθεν ἀλλὰ συνόμιλος ἀποδεδειγμένος. Καὶ δίαίτάν τέ τινα ἀβροτέραν τῆς οὔσης παρεῖχεν ὁ Θύαμις καὶ εἴ πη καὶ τὸν Θεαγένην εἰς αἰδῶ τῆς ἀδελφῆς ὁμοδίαιτον ἐποιεῖτο· αὐτὴν δὲ τὴν Χαρίκλειαν οὐδὲ ὁρᾶν τὰ πολλὰ διεγνώκει τοῦ μὴ τὴν θεάν ὑπέκκαυμα γίνεσθαι τοῦ ἐγκειμένου πόθου καὶ πρᾶξαί τι παρὰ τὰ δόξαντα καὶ τὰ δηλωθέντα καταναγκασθεῖν.

1.24.3 Καὶ ὁ μὲν Θύαμις ἐκ τούτων παρητεῖτο τὴν ὄψιν τῆς κόρης οὐ δυνατόν βλέπειν τε ἅμα καὶ σωφρονεῖν ἡγούμενος· ὁ δὲ Κνήμων, ἐπειδὴ τάχιστα πάντες ἐκποδὼν ἦσαν ἄλλος κατ' ἄλλο τῆς λίμνης καταδύντες, ἦν τῷ Θεαγένει βοτάνην ὑπέσχετο τῇ προτεραιᾷ μαστεύων ὀλίγον τῆς λίμνης ἄποθεν ἐπορεύετο. Κἂν τούτῳ σχολῆς ἐπιλαβόμενος ὁ Θεαγένης ἐδάκρυε τε καὶ ἀνῶμωζε πρὸς μὲν τὴν Χαρίκλειαν οὐδ' ὅτιοῦν διαλεγόμενος θεοὺς δὲ συνεχῶς ἐπικαλούμενος μάρτυρας.

1.25.2 Τῆς δὲ εἰ τὰ συνήθη καὶ κοινὰ ταῦτα θρηνεῖ πυνθανομένης ἢ [εἰ] μὴ τι πεπόνθοι καινότερον, «καὶ τί γένοιτ' ἄν» ἔφη ὁ Θεαγένης «καινότερον, [ἢ] τί δὲ ἀθεμιστότερον ἢ ὄρκων μὲν καὶ σπονδῶν παραβαινομένων Χαρικλείας δὲ λήθην ἐμοῦ λαβούσης καὶ πρὸς ἄλλων γάμους ἐπινευούσης;» «Εὐφήμησον» ἔφη ἡ κόρη «μηδὲ μοι γίνου τῶν συμφορῶν βαρύτερος μηδέ, τοσαύτην ἔχων ἐκ τῶν παρελθόντων τὴν κατ' ἐμοῦ διὰ τῶν ἔργων δοκιμασίαν, ἐκ λόγων ἐπικαίρων καὶ πρὸς τι χρειῶδες εἰρημένων ἄγε δι' ὑποψίας· εἰ δὲ μὴ, γίνεται τούναντίον καὶ μᾶλλον αὐτὸς μεταβάλλεσθαι δόξεις ἢ <ἐμὲ> μεταβαλλομένην εὐρήσεις.

1.25.4 Ἐγὼ γὰρ δυστυχεῖν μὲν οὐκ ἄρνούμαι, μὴ σωφρονεῖν δὲ οὐδὲν οὕτω βίαιον ὥστε με μεταπεισθῆναι· ἐν μόνον οἶδα μὴ σωφρονοῦσα, τὸν ἐξ ἀρχῆς ἐπὶ σοὶ πόθον· ἀλλὰ καὶ τοῦτον ἔννομον· οὐ γὰρ ὡς ἐραστῇ πειθομένη ἀλλ' ὡς ἀνδρὶ συνθεμένη τότε πρῶτον ἐμαυτὴν ἐπέδωκα καὶ εἰς δεῦρο διετέλεσα καθαρὰν ἐμαυτὴν καὶ ἀπὸ σῆς ὁμιλίας φυλάττουσα, πολλάκις μὲν ἐπιχειροῦντα διωσαμένη, τὸν δὲ ἐξ ἀρχῆς ἡμῖν συγκείμενόν τε καὶ ἐνώμοτον ἐπὶ πᾶσι γάμον ἔνθεσμον εἴ πη γένοιτο περισκοποῦσα. Πῶς οὖν οὐκ ἂν εἴης ἄτοπος εἰ τὸν βάρβαρόν με τοῦ Ἑλλήνος, τὸν ληστὴν τοῦ ἐρωμένου πιστεύεις ἐπίπροσθεν ἄγειν;» «Τί οὖν ἐβούλετό σοι τὰ τῆς καλῆς δημηγορίας ἐκείνης;» ἔφη ὁ Θεαγένης.

1.25.6 «Τὸ μὲν γὰρ ἀδελφόν με σαυτῆς ἀναπλάττειν σοφὸν εἰς ὑπερβολὴν καὶ πόρρω τὸν Θύαμιν ζηλοτυπίας τῆς ἐφ' ἡμῖν ἀπάγον καὶ συνεῖναι ἡμᾶς ἀλλήλοις ἀδεῶς παρασκευάζον· συνίην καὶ τῆς Ἰωνίας καὶ τῆς κατὰ τὴν Δῆλον πλάνης ὅτι τῶν ὄντων ἦν καὶ ἀληθῶν ἐπικαλύμματα καὶ πλάνην τῷ ὄντι τοῖς ἀκούουσιν ἐπάγοντα. Τὸ δὲ ἐτοίμως οὕτως ἐπινεύειν τὸν γάμον καὶ συντίθεσθαι διαρρήδην καὶ καιρὸν ὀρίζειν, ταῦτα συμβάλλειν οὔτε ἐδυνάμην οὔτε ἐβουλόμην· εὐχόμεν δὲ καταδῦναι μᾶλλον ἢ τοιαύτην ἐπιδεῖν τῶν ἐπὶ σοὶ πόνων τε καὶ ἐλπίδων τὴν τελευτήν.

1.26.1 » Καὶ ἡ Χαρίκλεια περιβαλοῦσα τὸν Θεαγένην καὶ μυρία φιλήσασα καὶ διάβροχον ποιήσασα τοῖς δάκρυσιν «ὡς ἥδιστα» ἔφη «δέχομαί σου τοὺς ἐπ' ἐμοὶ τούτους φόβους· εὐδηλος γὰρ εἴ κὰκ τούτων μὴ ὀκλάσας τὸν ἐπ' ἐμοὶ πόθον ὑπὸ τῶν πολλῶν συμφορῶν.

1.26.2

Ἄλλ' εὖ ἴσθι, Θεάγενες, οὐδ' ἂν τὸ παρὸν τοῦτο ἀλλήλοις διελεγόμεθα μὴ τούτων οὕτως ἐπηγγελμένων. Ὅρμην γάρ, ὡς οἶσθα, κρατούσης ἐπιθυμίας μάχη μὲν ἀντίτυπος ἐπιτείνει, λόγος δὲ εἰκὼν καὶ πρὸς τὸ βούλημα συντρέχων τὴν πρώτην καὶ ζέουσιν φορὰν ἔστειλε καὶ τὸ κάτοξυ τῆς ὀρέξεως τῷ ἡδεῖ τῆς ἐπαγγελίας κατεύνασε.

- 1.26.3 Πρώτην γάρ, ὡς οἶμαι, πείραν οἱ ἀγροικότερον ἐρῶντες τὴν ὑπόσχεσιν νομίζουσι, καὶ κρατεῖν ἀπὸ τῆς ἐπαγγελίας ἡγούμενοι πραότερον διάγουσιν ἐπὶ τῶν ἐλπίδων σαλεύοντες. Ἄ δὲ καὶ αὕτη προμηθευμένη τοῖς λόγοις ἐμαυτὴν ἐξεδόμην, θεοῖς τὰ ἐξῆς ἐπιτρέψασα καὶ δαίμονι τῷ τὴν ἀρχὴν λαχόντι τὸν ἡμέτερον ἐπιτροπεύειν ἔρωτα· πολλὰ μίᾳ ἡμέρᾳ καὶ δύο πολλάκις ἔδωσαν τῶν εἰς σωτηρίαν, καὶ τύχαι παρέσχον ἅ βουλαῖς ἀνθρώποι μυρίαὶς οὐκ ἐξεῦρον.
- 1.26.4 Τοῦτό τοι καὶ αὕτη τὸ παρὸν ἐπινοίαις ὑπερεθέμην τὰ πρόδηλα τοῖς ἀδήλοις διακρουσαμένη. Φυλακτέον οὖν, ὦ γλυκύτατε, καθάπερ πάλαισμα τὸ πλάσμα καὶ σιγητέον οὐ πρὸς τοὺς ἄλλους μόνον ἀλλὰ καὶ πρὸς αὐτὸν Κνήμων· φιλάνθρωπος μὲν γάρ ἐστι περὶ ἡμᾶς καὶ Ἑλλήν, ἀλλ' αἰχμάλωτος καὶ τῷ κρατοῦντι πλέον, ἂν οὕτω τύχη, χαριούμενος.
- 1.26.6 Οὔτε γὰρ φιλίας χρόνος οὔτε ἀγχιστείας θεσμός ἐνέχυρον ἡμῖν ἀκριβὲς τῆς πίστεως αὐτοῦ τῆς περὶ ἡμᾶς δίδωσι· διὸ κἂν ἔκ τινος ὑπονοίας ἐπιψαύσῃ ποτὲ τῶν ἡμετέρων, ἀρνητέον τὴν πρώτην. Καλὸν γάρ ποτε καὶ τὸ ψεῦδος, ὅταν ὠφελοῦν τοὺς λέγοντας μηδὲν καταβλάπτῃ τοὺς ἀκούοντας.» Ταῦτα τῆς Χαρίκλειας καὶ τοιαῦτα πρὸς τὸ βέλτιστον ὑποτιθεμένης ὁ Κνήμων εἰστρέχει λίαν ἐσπουδασμένως καὶ πολὺν ἐκ τῶν ὄψεων θόρυβον ἐπαγγελλόμενος καὶ «ὦ Θεάγενες, τὴν μὲν πόαν ἤκω σοι φέρων» ἔλεγε «καὶ θεράπευε τὰς πληγὰς ἐπιθέμενος· χρή δὲ πρὸς ἕτερα τραύματα καὶ φόνους ἴσους εἶναι παρεσκευασμένους.
- 1.27.1 » Τοῦ δὲ σαφέστερον ὅ τι λέγοι δηλοῦν ἰκετεύοντος «οὐ καιρὸς» ἔφη «τὸ παρὸν ἀκούειν· δέος γὰρ προληφθῆναι τοὺς λόγους ὑπὸ τῶν ἔργων· ἀλλ' ἔπου τὴν ταχίστην, συνεπέσθω δὲ καὶ ἡ Χαρίκλεια.
- 1.27.2 » Καὶ παραλαβὼν ἄμφω παρὰ τὸν Θύαμιν ἦγε. Καὶ κράνος τι διασμώντα καὶ παλτὸν θήγοντα καταλαβὼν «εἰς καιρὸν» ἔφη «πρὸς ὅπλοις τυγχάνεις.
- 1.27.3 Ἄλλ' αὐτός τε ἔνδυνε καὶ τοὺς ἄλλους κέλευε· πληθος γὰρ πολεμίων ὅσον οὐδέπω περὶ ἡμᾶς καὶ τοσοῦτον ἀπολειπόμενον ὅσον τοῦ λόφου τοῦ πλησίον ὑπερκύπτοντας προῖδων ἤκω δρομαῖος τὴν ἔφοδον προμηνύσων οὐδὲν τάχους ἀνιῖς ἀλλὰ καὶ ὅσους ἐδυνάμην ἐν τῷ διέκπλῳ τῷ μέχρι δεῦρο παρασκευάζεσθαι διαγγείλας.» Ἀνήλατο πρὸς ταῦτα ὁ Θύαμις καὶ «ποῦ Χαρίκλεια» διηρώτα καθάπερ περὶ ἐκείνης πλέον ἢ περὶ αὐτοῦ δεδιώς.
- 1.28.1 Ἐπεὶ δὲ ἐπὶ τῇ φλιᾷ τῇ πλησίον ὑπεσταλμένην ἔδειξεν ὁ Κνήμων, «σὺ μὲν λαβὼν ταύτην ἄγε εἰς τὸ σπήλαιον» πρὸς μόνον ἔλεγεν «οὗ καὶ τὰ κειμήλια ἡμῖν ἐν ἀσφαλεῖ τεθησαύριςται, καὶ καθεῖς, ὦ φίλος, καὶ τῷ στομίῳ τὸ πῶμα ὡς ἔθος ἐπαγαγὼν ἦκε τὴν ταχίστην ὡς ἡμᾶς· ὁ δὲ πόλεμος ἡμῖν μελήσει.» Τὸν δὲ ὑπασπιστὴν ἱερεῖον ἄγειν προσέταττεν, ὡς ἂν θεοῖς ἐγχωρίοις ἐναγίσαντες οὕτω τῆς μάχης ἄρχοιεν. Καὶ ὁ μὲν Κνήμων τὸ προστεταγμένον ἔπραττε καὶ πολλὰ τὴν Χαρίκλειαν ὀδυρομένην καὶ θαμὰ πρὸς τὸν Θεαγένην ἐπιστρέφουσιν ἦγέ τε καὶ εἰς τὸ ἄντρον ἐνέβαλλε.
- 1.28.2 Τὸ δὲ ἦν οὐ φύσεως ἔργον οἷα πολλὰ περὶ γῆν τε καὶ ὑπὸ γῆν αὐτόματα σηραγγοῦται ἀλλὰ τέχνης ληστρικῆς τὴν φύσιν μιμησαμένης, καὶ χειρῶν Αἰγυπτίων ὄρυγμα πρὸς σκύλων φυλακὴν περιεργῶς κοιλαινόμενον. Εἵργαστο δὲ ὧδέ πως· στόμιον ἦν αὐτῷ στενόπορον τε καὶ ζοφῶδες οἰκήματος κρυφίου θύραις ὑποκείμενον, ὡς τὸν οὐδὸν θύραν ἄλλην τῇ καθόδῳ γίνεσθαι ὡς πρὸς τὴν χρεῖαν· ἐνέπιπτε τε αὐτῇ ῥαδίως καὶ ἀνεπτύσσετο· τὸ δὲ αὐτόθεν εἰς αὐλῶνας σκολιοὺς ἀτάκτως σχιζόμενον.
- 1.29.2

Οἱ γὰρ ἐπὶ τοὺς μυχοὺς πόροι καὶ αὐλακες πῇ μὲν ἕκαστος ἰδίᾳ τεχνικῶς πλανώμενοι πῇ δὲ ἀλλήλοις ἐμπίπτοντες καὶ ῥιζηδὸν πλεκόμενοι πρὸς μίαν εὐρυχωρίαν τὴν ἐπὶ τοῦ πυθμένος συρρέοντες ἀνεστομοῦντο, καθ' ὃ καὶ φέγγος ἀμυδρὸν ἔκ τινος διατρήσεως πρὸς ἄκροις τῆς λίμνης προσέπιπτεν. Ἐνταῦθα ὡς καθῆκε τὴν Χαρίκλειαν ὁ Κνήμων καὶ πρὸς τὸ ἔσχατον τοῦ ἄντρου διεβίβασε τῇ πείρᾳ χειραγωγήσας, πολλὰ καὶ ἐπιθαρσύνας καὶ ὡς εἰς ἐσπέραν ἅμα τῷ Θεαγένει φοιτήσιν κατεπαγγειλάμενος (οὐ γὰρ ἐπιτρέψειν αὐτῷ συμπλακῆναι τοῖς πολεμίοις ἀλλὰ διαδράσεσθαι τὴν μάχην), οὐδὲν φθεγξαμένην ἀλλ' ὥσπερ θανάτῳ τῷ κακῷ βεβλημένην καὶ ὥσπερ ψυχῆς τοῦ Θεαγένους ἀφηρημένην, ἅπνουν καὶ σιγῶσαν ἀπολιπὼν ἀνεδύετο τοῦ σπηλαίου· καὶ τὸν οὐδὸν ἐπαγαγὼν καὶ τι καὶ ἐπιδακρύσας αὐτόν τε τῆς ἀνάγκης κάκεινεν τῆς τύχης ὅτι μονονουχὶ ζῶσαν εἶη καταθάψας καὶ τὸ φαιδρότατον τῶν ἐν ἀνθρώποις Χαρίκλειαν νυκτὶ καὶ ζόφῳ παραδεδωκώς, ἀπέτρεχεν ὡς τὸν Θύαμιν καὶ καταλαμβάνει ζέοντα πρὸς τὴν μάχην καὶ αὐτόν τε ἅμα τῷ Θεαγένει λαμπρῶς ἐξωπλισμένον καὶ τοὺς ἤδη παρ' αὐτόν συνειλεγμένους πρὸς τὸ μανικώτερον τῷ λόγῳ παρασκευάζοντα.

1.29.5 Στὰς γὰρ εἰς μέσους ἔλεγε «Συστρατιῶται, προτρέπειν μὲν ὑμᾶς οὐκ οἶδ' ὅτι δεῖ διὰ πλειόνων, αὐτοὺς τε ὑπομνήσεως οὐδὲν δεομένους ἀλλὰ βίον ἀεὶ τὸν πόλεμον ἡγουμένους καὶ ἄλλως τῆς ἀπροσδοκίτου τῶν ἐναντίων ἐφόδου τὸ παρέλκον τῶν λόγων ὑποτεμνομένης· ὣν γὰρ ἐν ἔργοις οἱ πολέμιοι, τούτους μὴ διὰ τῶν ὁμοίων σὺν τάχει τὴν ἄμυναν ἐπάγειν παντάπασιν ἐστὶ τοῦ προσήκοντος ὑστερούντων. Εἰδότες οὖν ὡς οὐχ ὑπὲρ γυναικῶν ἐστὶ καὶ παίδων ὁ λόγος, ὃ δὴ πολλοῖς εἰς τὸ παροξῦναι καὶ μόνον πρὸς μάχην ἤρκεσε (ταῦτα γὰρ ἡμῖν ἐλάττονος λόγου καὶ τοσαῦτα ἔχειν ἔξεσται ὅσα καὶ νικᾶν περιγίνεται), ἀλλ' ὑπὲρ αὐτοῦ τοῦ εἶναι καὶ ψυχῶν τῶν ἡμετέρων (οὐ γὰρ ἐπὶ ῥητοῖς ποτε ληστρικὸς ἔληξε πόλεμος οὐδὲ ἐν σπονδαῖς ἔσχε τὴν τελευτήν, ἀλλ' ἢ περιεῖναι κρατοῦντας ἢ τεθνάναι τοὺς ἀλόντας ἀναγκαῖον), οὕτω τοῖς ἐχθίστοις ψυχὴν τε ἅμα καὶ σῶμα τεθηγμένοι συμπίπτωμεν.

1.29.6 » Ταῦτα εἰπὼν τὸν ὑπασπιστὴν περιεσκόπει καὶ ὀνομαστὶ Θέρμουθιν ἀνεκάλει πολλάκις· ὡς δὲ ἦν οὐδαμοῦ, πολλὰ διαπειλήσας ἐπὶ τὴν πορθμίδα δρομαῖος ἔσπευδεν· ὁ γὰρ πόλεμος ἤδη συνερρώγει καὶ παρῆν ὁρᾶν καὶ πόρρωθεν τοὺς τὰ ἔσχατα κατὰ τὰς εἰσβολὰς τῆς λίμνης οἰκοῦντας ἀλίσκομένους.

1.30.2 Οἱ γὰρ ἐπεληλυθότες τῶν ὑποπιπτόντων ἢ καὶ φυγῇ χρωμένων τὰ σκάφη καὶ τὰς καλύβας ἐνεπίμπρασαν· ὑφ' ὧν τῆς φλογὸς ἐπὶ τὸ πλησίον ἔλος διαρριπιζομένης καὶ τὸν πολὺν κατ' αὐτὸ κάλαμον σωρηδὸν νεμομένης ἄφραστόν τι καὶ ἀφόρητον ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς σέλας ἔμπυρον ἐπὶ δὲ τὴν ἀκοὴν ἡχὴ κατάκροτος ἐπεφέρετο. Καὶ πολέμου πᾶν εἶδος καὶ ἐνηργεῖτο καὶ ἐξηκούετο, τῶν μὲν ἐγχωρίων προθυμίᾳ καὶ ῥώμῃ πάσῃ τὴν μάχην ὑφισταμένων, τῶν δὲ τῷ πλήθει καὶ τῆς ἐφόδου τῷ ἀπροσδοκίῳ πλεῖστον ὑπερφερόντων καὶ τοὺς μὲν ἐπὶ γῆς ἀναιρούντων τοὺς δὲ εἰς τὴν λίμνην αὐτοῖς σκάφεσι καὶ αὐτοῖς οἰκήμασι βαπτιζόντων· ὑφ' ὧν ἀπάντων δοῦπὸς τις πρὸς τὸν ἀέρα συμμιγῆς ἦρετο πεζομαχοῦντων ὁμοῦ καὶ ναυμαχοῦντων, ὀλλύντων τε καὶ ὀλλυμένων, αἵματι τὴν λίμνην φοινιττόντων, πυρὶ καὶ ὕδατι συμπλεκομένων.

1.30.4 Ἄπερ ὡς εἶδε τε καὶ ἤκουσεν ὁ Θύαμις, ἐνθύμιον αὐτῷ τὸ ὄναρ γίνεται καθ' ὃ τὴν Ἴσιον ἐώρα καὶ τὸν νεῶν ἅπαντα λαμπάδων καὶ θυσιῶν ἀνάμεστον, καὶ ταῦτα ἐκεῖνα εἶναι τὰ νῦν δρώμενα· καὶ πρὸς τὰ ἐναντία τῶν προτέρων τὴν ὄψιν συνέβαλλεν, ὡς ἔχων οὐχ ἔξει τὴν Χαρίκλειαν, ὑπὸ τοῦ πολέμου ταύτης ἀφαιρεθείσης, καὶ ὡς φονεύσει καὶ οὐ τρώσει, ξίφει καὶ οὐκ Ἀφροδίτης νόμῳ. Καὶ πολλὰ τὴν θεὸν ὡς δολερὰν ὀνειδίσας καὶ δεινὸν ἡγησάμενος εἴ τις ἄλλος ἐγκρατὴς ἔσται Χαρικλείας, μικρὸν ἐπισχεῖν τοὺς σὺν αὐτῷ κελεύσας καὶ ὡς κατὰ τόπον μένοντας ποιεῖσθαι δεήσει τὴν μάχην φράσας † κλοπεύοντας † περὶ τὸ νησίδιον καὶ διὰ τῶν πέριξ ἐλῶν κρυφίους τὰς ἐμβολὰς ποιούμενους, ἀγαπητῶς γὰρ ἂν καὶ οὕτως ἀντισχεῖν πρὸς τὸ

πλήθος τῶν πολεμίων, αὐτός, δῆθεν ὡς τὸν Θέρμουθιν ἐπιζητήσων καὶ τοῖς ἐστίοις θεοῖς κατευζόμενος, ἔπεσθαί τε μηδενὶ συγχωρήσας, ἐπὶ τὸ δωμάτιον ἐμμανὴς ἀνέστρεφε.

1.30.6 Δυσανάκλητον δὲ πρὸς ὅπερ ἂν ὀρμήσῃ τὸ βάρβαρον ἦθος· κἂν ἀπογνῶ τὴν ἑαυτοῦ σωτηρίαν, προαναιρεῖν ἅπαν τὸ φίλον εἴωθεν, ἥτοι συνέσεσθαι αὐτοῖς καὶ μετὰ θάνατον ἀπατώμενον ἢ χειρὸς πολεμίας καὶ ὕβρεως ἐξαιρούμενον. Ὑφ' ὧν καὶ ὁ Θύαμις τῶν μὲν ἐν χερσὶ πάντων ἀμνημονήσας, καὶ ταῦτα ὥσπερ ἄρκυσι τοῖς πολεμίοις κεκυκλωμένος, ἔρωτι δὲ καὶ ζηλοτυπία καὶ θυμῷ κάτοχος ἐπὶ τὸ σπήλαιον ἐλθὼν ὡς εἶχε δρόμου καθαλάμενος ἐμβοῶν τε μέγα καὶ πολλὰ αἰγυπτιάζων, αὐτοῦ που περὶ τὸ στόμιον ἐντυχὼν τινὶ Ἑλληνίδι τῇ γλῶττι προσφθεγγομένη, ἀπὸ τῆς φωνῆς ἐπ' αὐτὴν χειραγωγηθεὶς ἐπιβάλλει τε τῇ κεφαλῇ τὴν λαιὰν χεῖρα καὶ διὰ τῶν στέρνων παρὰ τὸν μαζὸν ἐλαύνει τὸ ξίφος.

1.31.1 Καὶ ἢ μὲν ἔκειτο πικρῶς ἐλεεινόν τε ἅμα καὶ ἔσχατον κωκύσασα· ὁ δὲ ἀναδραμὼν καὶ τὸν οὐδὸν ἐπαγαγὼν καὶ χοῦν ὀλίγον ἐπιφορήσας καὶ «ταῦτά σοι τὰ παρ' ἡμῶν νυμφικὰ δῶρα» σὺν δάκρυσιν εἰπὼν, ἐπὶ τε τὰ σκάφη παραγενόμενος τοὺς τε ἄλλους καταλαμβάνει δρασμὸν ἤδη βουλευόντας, τῶν πολεμίων ἐγγύθεν ὀρωμένων, τὸν τε Θέρμουθιν ἦκοντα καὶ τὸ ἱερεῖον μεταχειριζόμενον. Καὶ τὸν μὲν λοιδορησάμενος εἰπὼν τε ὡς ἔφθη τὸ κάλλιστον θυμάτων ἱεουργήσας, ἐπιβαίνει τε τοῦ σκάφους αὐτός καὶ ὁ Θέρμουθις καὶ τρίτος ὁ ἐρέτης οὐ γὰρ πλείονας οἶα τε φέρειν τὰ λιμναῖα σκάφη ἀπὸ μόνου ξύλου καὶ πρέμνου παχέος ἐνὸς ἀγροικότερον κοιλαινόμενα.

1.31.2 Συναπαίρει δὲ καὶ ὁ Θεαγένης ἅμα τῷ Κνήμῳ καθ' ἕτερον σκάφος, καὶ ἄλλος κατ' ἄλλο πορθμεῖον καὶ οὕτως ἅπαντες. Ἐπεὶ δὲ τῆς νήσου μικρὸν ἄποθεν ἄραντες καὶ περιπλεύσαντες μᾶλλον ἢ ἀποπλεύσαντες ἐπέσχον τὴν εἰρεσίαν καὶ τὰ σκάφη διέταττον ἐπὶ μέτωπον ὡς ἐναντίοι τοὺς πολεμίους δεζόμενοι, πλησιάσαντες μόνον καὶ μηδὲ τὸ ρόθιον ὑπενεγκόντες οἱ μὲν ἄλλοι πάντες ὁμοῦ τε εἶδον καὶ ἔφευγον, οὐδὲ τὸν ἐνυάλιον ἔνιοι κέλαδον ἀνασχόμενοι· ὑπεχώρουν δὲ Θεαγένης τε καὶ ὁ Κνήμων, οὐ πρὸς τὸν φόβον τὸ πλεον ἐνδόντες· μόνος δὲ ὁ Θύαμις τὸ μὲν τι τὴν φυγὴν ἴσως αἰσχυνόμενος, τάχα δὲ που καὶ εἶναι μετὰ Χαρίκλειαν οὐκ ἀνεχόμενος, ἐνέβαλλεν ἑαυτὸν τοῖς πολεμίοις.

1.32.1 Ἦδη δὲ εἰς χεῖρας ἰόντων ἀνεβόησέ τις «οὗτος ἐκεῖνος ὁ Θύαμις φυλάττου πᾶς» καὶ παραχρῆμα τὰ σκάφη πρὸς κύκλον ἐπιστρέψαντες εἶχον ἐν μέσῳ. Τοῦ δὲ ἀμυνομένου καὶ τῷ δόρατι τοὺς μὲν τρώσαντος τοὺς δὲ ἀνελόντος, θαύματος ἦν ἐπέκεινα τὸ γινόμενον· εἷς γὰρ οὐδεὶς ξίφος οὔτε ἔβαλλεν οὔτε ἐπέφερεν, ἀλλ' ἅπασαν ἕκαστος εἰσεφέρειτο σπουδὴν ζῶντα λαβεῖν. Ὁ δὲ ἀντεῖχεν ἐπὶ πλεῖστον, ἕως ἀφαιρεῖται μὲν τοῦ δόρατος πλειόνων ἅμα ἐπιλαβομένων, ἀποβάλλει δὲ καὶ τὸν ὑπασπιστήν, λαμπρῶς μὲν συναγωνισάμενον τραυματίαν δὲ ὥσπερ ἐδόκει καιρίως γεγεννημένον καὶ πρὸς τὸ ἀνέλπιστον ἐνδόντα εἷς τε τὴν λίμνην ἑαυτὸν καθέντα καὶ βολῆς ἐκτὸς ἐμπειρία τοῦ νεῖν ἀναδύντα χαλεπῶς τε πρὸς τὸ ἔλος ἀπονηξάμενον καὶ ταῦτα οὐδενὸς τὴν ἐπιδίωξιν φροντίσαντος.

1.32.3 Ἦδη γὰρ τὸν Θύαμιν ἡρήκεσαν καὶ νίκην ὀλόκληρον τὴν ἐνὸς ἀνδρὸς ἄλῳσιν ἡγοῦντο· καὶ τοσοῦτοις τοῖς φιλίοις ἐλάττους γεγονότες πλεον ἔχαιρον τὸν αὐτόχειρα ζῶντα περιέποντες ἢ τοὺς οἰκείους ὥκτειρον ἀποβεβληκότες. Οὕτως ἄρα λησταῖς καὶ ψυχῶν αὐτῶν ἐστὶ χρήματα προτιμότερα, καὶ τὸ φιλίας ὄνομα καὶ συγγενείας πρὸς ἓν τὸ κέρδος ὀρίζεται· ὡς δὴ καὶ τούτοις συνέβαιεν.

1.33.1 Ἐτύχανον μὲν γὰρ ὄντες τῶν τὸν Θύαμιν καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ κατὰ τὰς Ἡρακλεωτικὰς ἐκβολὰς ἀποδράντων· ἀγανακτήσαντες δὲ ὅτι τῶν ἀλλοτρίων ἐστέρηντο καὶ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν σκύλων ὡς ἰδίων περιαλήσαντες, τοὺς τε ὑπολειφθέντας αὐτῶν οἴκοι συλλεξάμενοι καὶ τὰς πέριξ ὁμοίως κώμας ἐπικαλεσάμενοι ἐπὶ ὁμοίᾳ καὶ ἴσῃ τῶν ληφθησομένων διανομῇ, τῆς μὲν

ἐφόδου κατέστησαν ἡγεμόνες, τὸν δὲ Θύαμιν ἐζώγρουν κατὰ τοιάνδε τινὰ αἰτίαν. Πετόσιρις ἀδελφὸς ἦν αὐτῷ κατὰ τὴν Μέμφιν.

1.33.2 Οὗτος ἐπιβουλῇ τὴν ἱερωσύνην τῆς προφητείας παρὰ τὸ πάτριον τὸν Θύαμιν παρελόμενος νεώτερος αὐτὸς ὢν, τὸν προγενέστερον ἐξάρχειν ληστρικοῦ πυνθανόμενος, δεδιὼς μὴ καιροῦ λαβόμενος ἐπέλθοι ποτὲ ἢ καὶ χρόνος τὴν ἐπιβουλὴν φωράσειεν, ἅμα δὲ καὶ δι' ὑποψίας εἶναι παρὰ τοῖς πολλοῖς αἰσθανόμενος ὡς ἀνηρηκῶς τὸν Θύαμιν οὐ φαινόμενον, χρήματα πάμπολλα καὶ βοσκήματα τοῖς ζῶντα προσκομίσασιν εἰς τὰς κώμας τὰς ληστρικὰς διαπέμπων ἐπεκήρυξεν. 'Υφ' ὧν ἀλόντες οἱ λησταὶ καὶ μηδὲ παρὰ τὸ ζέον τῆς μάχης τῆς μνήμης τὸ κέρδος ἀποβαλόντες, ἐπειδὴ τις ἐγνώρισε, πολλῶν θανάτων ἐζώγρησαν· καὶ τὸν μὲν δέσμιον ἐπὶ τὴν γῆν παραπέμπουσι τὴν ἡμίσειαν αὐτῶν μοῖραν εἰς τὴν φυλακὴν ἀποκληρώσαντες καὶ πολλὰ τῆς δοκούσης φιланθρωπίας ἐπιμεφόμενον καὶ τὸν δεσμὸν ἀγανακτοῦντα μᾶλλον ἢ θάνατον· οἱ δὲ ὑπόλοιποι πρὸς τὴν νῆσον ἐτράπησαν ὡς τὰ ἐπιζητούμενα κειμήλια καὶ σκυλα κατ' αὐτὴν εὐρήσοντες.

1.33.4 Ὡς δὲ πᾶσαν ἐπιδραμόντες καὶ μέρος οὐδὲν ἀζήτητον ἀπολιπόντες οὐδενὶ τῶν ἐλπισθέντων ἢ μικροῖς ἐπετύγχανον, εἴ τινα καὶ περιελέλειπτο κατὰ τὸ σπήλαιον ὑπὸ γῇ μὴ κρυπτόμενα, πῦρ ἐπὶ τὰς σκηνὰς ἐμβαλόντες, ἐσπέρας ἤδη προσιούσης καὶ φόβον ἐγκαταμεῖναι τῇ νήσῳ παρεχούσης, δέει τοῦ μὴ λοχηθῆναι πρὸς τῶν διαδράντων, ἐπὶ τοὺς οἰκείους ἀπεχώρησαν. Ἡ μὲν δὴ νῆσος ὧδε ἐπυρπολεῖτο, τοὺς δὲ ἀμφὶ τὸν Θεαγένην καὶ τὸν Κνήμωνα, ἕως μὲν ἥλιος ἦν ὑπὲρ γῆν, τὸ κακὸν ἐλάνθανεν· ἡ γὰρ πυρὸς ὄψις ἀμαυροῦται δι' ἡμέρας ὑπὸ τῶν ἀκτίνων τοῦ θεοῦ καταυγαζομένη· ἐπειδὴ δὲ ἔδυ καὶ νύκτα ἐπῆγεν, ἢ τε φλόξ ἀπρόσμαχον τὴν αὐγὴν ἀπολαβοῦσα καὶ πορρωτάτῳ διεφαίνετο αὐτοῖ τε τοῦ ἔλους τῇ νυκτὶ θαρροῦντες προέκυψαν καὶ λαμπρῶς ἤδη τὴν νῆσον ὑπὸ τοῦ πυρὸς ἐχομένην ὀρῶσι.

2.1.2 Καὶ ὁ μὲν Θεαγένης παίων τὴν κεφαλὴν καὶ τίλλων τὰς τρίχας «ἐρρίφθω» φησὶν «ὁ βίος εἰς τὴν τήμερον· ἡνύσθω λελύσθω πάντα, φόβοι, κίνδυνοι, φροντίδες, ἐλπίδες, ἔρωτες. Οἴχεται Χαρίκλεια, Θεαγένης ἀπόλωλε. Μάτην ὁ δυστυχὴς δειλὸς ἐγενόμην καὶ δρασμὸν ὑπέστην ἄνανδρον σοί, γλυκεῖα, περισώζων ἑμαυτόν. Οὐ μὴν ἔτι σωθήσομαι σοῦ, φιλότατη, κειμένης, οὐδὲ τῷ κοινῷ τῆς φύσεως νόμῳ, τὸ χαλεπώτατον, οὐδὲ ἐν χερσὶν ἀπολιπούσης τὸν βίον αἷς ἡβουλήθης· ἀλλὰ πυρὸς, οἴμοι, γέγονας ἀνάλωμα, τοιαύτας ἐπὶ σοὶ λαμπάδας ἀντὶ τῶν νυμφικῶν τοῦ δαίμονος ἄψαντος καὶ δεδαπάνηται τὸ ἐξ ἀνθρώπων κάλλος ὥστε μηδὲ λείψανον τῆς ἀψευδοῦς ωραιότητος διὰ νεκροῦ γοῦν ὑπολελειφθαι τοῦ σώματος.

2.1.3 Ὡς τῆς ὠμότητος καὶ τῆς ἀρρήτου τοῦ δαίμονος βασκανίας· προσαφῆρηταί με καὶ τὰ τελευταῖα περιβαλεῖν· ἐσχάτων καὶ ἀψύχων φιλημάτων ἀπεστερήθην.» Καὶ ταῦτα λέγοντος καὶ τὸ ξίφος περισκοποῦντος ὁ Κνήμων ἀθρόον τῆς χειρὸς ἀπεκρούσατο καὶ «τί ταῦτα» ἔλεγεν «ὦ Θεάγενης; τί τὴν οὔσαν θρηγεῖς; Ἔστι Χαρίκλεια καὶ σώζεται· θάρσει.

2.2.1 » Τοῦ δὲ «πρὸς ἄφρονας ταῦτα καὶ παῖδας, ὦ Κνήμων» εἰπόντος, «ἀπολώλεκάς με τὸν ἥδιστον ἀφελόμενος θάνατον», ἐπώμνυνεν ὁ Κνήμων καὶ ἅπαντα ἔλεγε, τὸ πρόσταγμα τοῦ Θυάμιδος, τὸ σπήλαιον, ὡς καθῆκεν αὐτός, ὡς ἔχει φύσεως τὸ ἄντρον, ὡς οὐδὲν δέος εἰς τὸ βάθος διικνεῖσθαι τὸ πῦρ ὑπὸ τῶν ἀπείρων ἐλιγμῶν ἀνακοπτόμενον. Ἀνέπνει πρὸς ταῦτα ὁ Θεαγένης καὶ πρὸς τὴν νῆσον ἔσπευδε καὶ τὴν οὐ παροῦσαν τῷ νῷ περιέβλεπε καὶ θάλαμον ἑαυτῷ τὸ σπήλαιον ἀνέπлатτε τοὺς ἐσομένους αὐτῷ κατ' αὐτὸ θρήνους ἀγνοῶν.

2.2.2 Ἀνήγοντο οὖν ἐσπουδασμένως αὐτερέται τὸν πλοῦν ἀνύοντες, ὁ γὰρ δὴ πορθμεύων αὐτοῖς κατὰ τὴν πρώτην συμβολὴν καθάπερ ἀπὸ ὑσπληγος τῆς βοῆς ἀπεςφενδόνητο. Τῇδε οὖν κάκεῖσε παρεφέροντο τοῦ εὐθέος οἷα δὴ ἀπειρία τε τὴν εἰρεσίαν οὐχ ὁμοζυγοῦντες καὶ τι καὶ ἀνέμου πρὸς ἐναντίον ἐμπίπτοντος.

- 2.3.1 Ἄλλ' ἐνίκα τὴν ἀτεχνίαν τῆς γνώμης τὸ πρόθυμον, χαλεπῶς τε καὶ σὺν ἰδρῶτι πολλῶ τῇ νήσῳ προσορμίσαντες ὡς εἶχον τάχους ἐπὶ τὰς σκηνὰς ἀνέτρεχον. Καὶ τὰς μὲν καταλαμβάνουσιν ἤδη κατηθαλωμένας καὶ τῷ τόπῳ μόνῳ γνωριζόμενας τὸν λίθον δὲ τὸν οὐδὸν τοῦ σπηλαίου τὸ κάλυμμα διαφαινόμενον. Ὁ γὰρ ἄνεμος ἐπίφορος ταῖς καλύβαις ἐμπνεύσας, καὶ οἷα δὴ λεπτοῖς καλάμοις καὶ τούτοις ἐλείοις διαπλόκους τῇ ῥιπῇ κατὰ πάροδον καταφλέξας, μικροῦ καὶ ἰσόπεδον ἐπεδείκνυ τὸ ὑποκείμενον, τῆς μὲν φλογὸς ὀξέως μαρανθείσης καὶ εἰς τέφραν ἀναλυθείσης, τῆς δὲ σποδιάς τῆς μὲν πολλῆς τῷ ῥοίζῳ παρενεχθείσης, ὀλίγης δὲ τῆς ὑπολειπομένης πρὸς τὸ πνέον ἀπάσης σχεδὸν ἐναποσβεσθείσης καὶ πρὸς τὸ βάσιμον ἀποφυγείσης.
- 2.3.3 Δᾶδας οὖν ἡμιφλέκτους ἀνευρόντες καὶ λείψανα καλάμων ἐξάψαντες καὶ τὸ στόμιον ἀνοίξαντες κατέθεον ἡγουμένου τοῦ Κνήμωνος. Ἐπεὶ δὲ ὀλίγον ὑπέβησαν ἀθρόον ὁ Κνήμων ἀνέκραγεν «ὦ Ζεῦ, τί τοῦτο; ἀπολώλαμεν· ἀνήρηται Χαρίκλεια» καὶ τὸ τε λαμπάδιον εἰς τὴν γῆν καταβαλὼν ἀπέσβεσε καὶ τῷ χεῖρε τοῖς ὀφθαλμοῖς ἐπαγαγὼν εἰς γόνυ τε ὀκλάσας ἐθρήνει. Ὁ δὲ Θεαγένης ὥσπερ τινὸς πρὸς βίαν ὤσαντος ἐπὶ τὸ σῶμα τῆς κειμένης κατενεχθεὶς, ὁ μὲν ἐπὶ πλεῖστον ἀπριῖξ εἶχετο καὶ προσεπεφύκει πανταχόθεν ἐναγκαλιζόμενος, ὁ δὲ Κνήμων ὅλον ὄντα πρὸς τῷ πάθει καταμαθὼν καὶ τῇ συμφορᾷ βεβαπτισμένον δεδιὼς τε μὴ τι κακὸν ἑαυτὸν ἐργάσεται, τὸ ξίφος ὑφαίρει λάθρα τῆς θήκης ὑπὸ τὴν πλευρὰν αἰωρουμένης καὶ μόνον καταλιπὼν ἀνέδραμεν ὡς τὰς δᾶδας ἀναψόμενος.
- 2.4.1 Κὰν τούτῳ τραγικόν τι καὶ γοερὸν ὁ Θεαγένης βρυχώμενος «ὦ πάθους ἀτλήτου» φησὶν «ὦ συμφορᾶς θεηλάτου. Τίς οὕτως ἀκόρεστος Ἑρινὺς τοῖς ἡμετέροις κακοῖς ἐνεβάκχευσε φυγὴν τῆς ἐνεγκούσης ἐπιβαλοῦσα, κινδύνους θαλασσῶν κινδύνους πειρατηρίων ὑποβαλοῦσα, λησταῖς παραδοῦσα, πολλάκις τῶν ὄντων ἀλλοτριώσασα; Ἐν μόνον ἀντὶ πάντων ὑπελείπετο καὶ τοῦτο ἀνῆρπασται· κεῖται Χαρίκλεια καὶ πολεμίας χειρὸς ἔργον ἢ φιλτάτη γεγένηται, δῆλον μὲν ὡς σωφροσύνης ἀντεχομένη καὶ ἐμοὶ δῆθεν ἑαυτὴν φυλάττουσα· κεῖται δ' οὖν ὅμως ἡ δυστυχὴς, οὐδὲν μὲν αὐτῇ τῆς ὥρας ἀποναμένη, εἰς οὐδὲν δὲ ὄφελος ἐμοὶ γενομένη.
- 2.4.2 Ἄλλ' ὦ γλυκεῖα, πρόσφθεγξαι τὰ τελευταῖα καὶ εἰωθότα· ἐπίσκηψον εἴ τι καὶ κατὰ μικρὸν ἐμπνεῖς. Οἷμοι, σιωπᾶς καὶ τὸ μαντικὸν ἐκεῖνο καὶ θεηγόρον στόμα σιγὴ κατέχει καὶ ζόφος τὴν πυρφόρον καὶ χάος τὴν ἐκ τῶν ἀνακτόρων κατέληφεν· ὀφθαλμοὶ δὲ ἀφεγγεῖς οἱ πάντας τῷ κάλλει καταστράψαντες, οὓς οὐκ εἶδεν ὁ φονεύσας, οἶδα ἀκριβῶς, Ἄλλ' ὦ τί ἂν σέ τις ὀνομάσειε; νύμφην; ἀλλ' ἀνύμφευτος γαμετήν; ἀλλ' ἀπίρατος.
- 2.4.3 Τίνα οὖν ἀνακαλέσω; τίνα προσφθέγξομαι λοιπόν; Ἥ ἄρα τὸ πάντων ὀνομάτων ἥδιστον Χαρίκλειαν; ὦ Χαρίκλεια, θάρσει· πιστὸν ἔχεις τὸν ἐρώμενον· ἀπολήψῃ με μικρὸν ὕστερον· ἰδοὺ γάρ σοι χοὰς ἐπάξω τὰς ἐμαυτοῦ σφαγὰς καὶ σπείσομαι τὸ σοὶ φίλον αἷμα τοῦμόν· ἔξει δὲ ἡμᾶς αὐτοσχέδιον μνήμα τόδε τὸ σπήλαιον.
- 2.4.4 Ἔξεσται πάντως ἀλλήλοις συνεῖναι μετὰ γοῦν θάνατον εἰ καὶ ζῶσιν ὁ δαίμων οὐκ ἐπέτρεψε.» Καὶ ἅμα λέγων ἐπέβαλε τὴν χεῖρα ὡς τὸ ξίφος σπασόμενος.
- 2.5.1 Ὡς δὲ οὐχ εὗρισκεν «ὦ Κνήμων» ἐβόησεν «ὥς με ἀπολώλεκας· προσηδίκησας δὲ καὶ Χαρίκλειαν τῆς ἡδίστης αὐτὴν κοινωνίας ἥδη δεύτερον ἀποστερήσας.» Καὶ ταῦτα διεξιόντος ἐκ μυχῶν τοῦ σπηλαίου φωνῆς τις ἥχος ἐξηκούετο «Θεάγενες» καλούσης, ὁ δὲ οὐδὲν ταραχθεὶς ὑπήκουσέ τε καὶ «ἦξω φιλτάτη ψυχὴ» ἔλεγεν «εὐδηλος εἰ περὶ γῆν ἔτι φερομένη, τὸ μὲν † διότι † τοιούτου σώματος οὐ πρὸς βίαν ἐξηλάθης ἀποστατεῖν οὐ φέρουσα, τὸ δὲ διὰ τὸ ἄταφον ἴσως ὑπὸ νερτερίων εἰδώλων εἰργομένη.
- 2.5.2 » Κὰν τούτῳ τοῦ Κνήμωνος ἅμα δασὶν ἡμέμεναις ἐπιστάντος αὐθις ὁ αὐτὸς ἥχος ἐξηκούετο καὶ ἦν τὸ λεγόμενον «Θεάγενες».

- 2.5.3 Ὁ δὲ Κνήμων ἀναβοήσας «ὦ θεοί» ἔφη «οὐ Χαρικλείας ἐστὶν ἡ φωνή; σῶζεσθαι μοι δοκεῖ, Θεάγενες. ἀπὸ γὰρ τῶν ἐσχάτων καὶ καθ' ὃ μέρος αὐτὴν οἶδα τοῦ ἄντρου καταλιπὼν ἡ φωνή μοι βάλλει τὴν ἀκοήν.» «Οὐ παύσῃ» ἔφη ὁ Θεαγένης «ἀπατῶν με πολλάκις;» «Καὶ μὴν ἀπατῶ σε καὶ ἀπατῶμαι τὸ μέρος» εἶπεν ὁ Κνήμων «εἰ Χαρικλείαν οὖσαν ταυτηνὴν τὴν κειμένην εὕροιμεν.
- 2.5.4 » Καὶ ἅμα λέγων ἀνέστρεφεν ἐπ' ὄψιν τὴν κειμένην καὶ ἰδὼν «τί τοῦτο» ἀνέκραγεν «ὦ δαίμονες τεράστιοι; Θίσβης ἡ ὄψις» ὑπέβη τε εἰς τοῦπίσω καὶ τρόμῳ συσχεθεὶς ἀχανὲς εἰστήκει. Ὁ δὲ Θεαγένης ἔμπρους ἐκ τῶνδε γενόμενος καὶ πρὸς τὸ εὖελπι τὴν γνώμην ἐπιστρέφων ἀνεκαλεῖτό τε λειποψυχοῦντα τὸν Κνήμωνα καὶ παρὰ τὴν Χαρικλείαν ὥς ὅτι τάχιστα ποδηγεῖν ἰκέτευε.
- 2.6.1 Μικρὸν οὖν διαλιπὼν εἰς ἑαυτὸν τε γενόμενος ὁ Κνήμων τὴν κειμένην αὐθις ἐπεσκοπεῖτο. Ἡ δὲ ἦν ἀληθῶς ἡ Θίσβη καὶ ξίφος τε πλησίον ἐκπεπτωκὸς ἐγνώριζεν ἀπὸ τῆς λαβῆς, ὃ παρὰ τὸν φόνον ὁ Θύαμις ὑπὸ θυμοῦ καὶ σπουδῆς ἐναπέλιπε τῇ σφαγῇ, καὶ δέλτον τινὰ τῶν στέρνων ὑπὸ τῇ μασχάλῃ προκύπτουσιν ἀνελόμενος ἐπειρᾶτό τι τῶν ἐγγεγραμμένων ἐπιέναι.
- 2.6.2 Ἀλλ' ὁ Θεαγένης οὐκ εἶα λιπαρῶς ἐγκείμενος καὶ «τὴν φιλάτην» λέγων «κομιζώμεθα πρότερον, εἰ μὴ τις ἡμᾶς παίζει καὶ νυνὶ δαίμων· ταῦτα δὲ ἐξέσται καὶ μετὰ ταῦτα γινώσκειν.» Ἐπεῖθετο ὁ Κνήμων καὶ τὴν τε δέλτον ἐπικομιζόμενοι καὶ τὸ ξίφος ἀνελόμενοι παρὰ τὴν Χαρικλείαν ἔσπευδον.
- 2.6.3 Ἡ δὲ χερσὶ τε ἅμα καὶ ποσὶν ἐπὶ τὴν αὐγὴν ἀνερπύσσατο προσδραμοῦσά τε τῷ Θεαγένῃ τοῦ αὐχένος ἐξήρτητο. Καὶ ἡ μὲν «ἔχω σε, Θεάγενες», ὁ δὲ «ζῆς μοι, Χαρικλεία» πολλάκις ἔλεγον καὶ τέλος εἰς τοῦδαφος ἀθρόον καταφέρονται καὶ εἶχοντο ἀλλήλων ἄναυδοι μὲν ἀλλ' ὥσπερ ἡνωμένοι καὶ μικροῦ ἔδει ἀποθνήσκειν αὐτούς. Οὕτως ἄρα καὶ τὸ χαρᾶς ὑπερβάλλον εἰς ἀλγεινὸν περιέστη πολλάκις καὶ τῆς ἡδονῆς τὸ ἄμετρον ἐπίσπαστον λύπην ἐγέννησεν.
- 2.6.4 Ὡς δὴ κάκεῖνοι παρ' ἐλπίδα σωθέντες ἐκινδύνευσαν, ἕως ὁ Κνήμων πίδακά τινα διαμώμενος καὶ τὴν συρρυεῖσαν κατὰ βραχὺ νοτίδα κοίλαις ταῖς χερσὶν ὑδρευσάμενος τὸ πρόσωπόν τε αὐτῶν ἐπέρραινε καὶ θαμὰ τῶν ῥινῶν ἐπαφώμενος ἐπὶ τὸ φρονεῖν ἐπανήγαγεν. Οἱ δὲ ἐτέρως μὲν ἀλλήλοις ἐντυχόντες κειμένους δὲ ἑαυτοὺς καταλαβόντες, ὀρθωθέντες τε ἀθρόον ἡρυθρίων τὸν Κνήμωνα (καὶ πλέον ἢ Χαρικλεία) θεωρὸν τῶνδε γεγεννημένον καὶ νέμειν συγγνώμην ἰκέτευσαν.
- 2.7.1 Ὁ δὲ ἐπιμειδιάσας καὶ πρὸς τὸ φαιδρότερον αὐτοὺς ἀνιείς «ταῦτα μὲν» ἔφη «καὶ ἐπαίνων ἄξια κατ' ἐμὲ κριτὴν καὶ ἄλλον ὅστις ἔρωτι προσπαλαίσας ἠττήθη τε τὴν μάχην ἡδέως καὶ τὰ ἐκείνου σωφρόνως ἔγνωκεν ἀπαραίτητα πτώματα. Ἀλλ' ἐκεῖνα, ὦ Θεάγενες, οὔτε ἐπαινεῖν εἶχον ὑπερησχυνόμην τε ὁρῶν ὥς ἀληθῶς ὅτε τὴν ξένην καὶ προσήκουσαν οὐδαμόθεν γυναῖκα περιπεσὼν ἐθρήνεις ἀγεννώως καὶ ταῦτα περιεῖναι καὶ ζῆν σοι τὴν φιλάτην ἐμοῦ διατεινομένου.
- 2.7.2 » Καὶ ὁ Θεαγένης «παῦε» φησὶν «ὦ Κνήμων, διαβάλλων με πρὸς Χαρικλείαν, ἣν ἐθρήνουν ἐν ἀλλοτρίῳ σώματι, ταύτην εἶναι τὴν κειμένην ἡγούμενος. Ἐπεὶ δὲ ἀπάτην ἐκεῖνα θεῶν τις εὖ γε ποιῶν ἔδειξεν, ὥρα σοι σαυτὸν ὑπομνήσαι τῆς ἄγαν ἀνδρείας, ὑφ' ἧς ἐθρήνεις μὲν ἐμοῦ τὰμὰ πρότερος τὴν δὲ ἀπροσδόκητον τῆς κειμένης ἐπίγνωσιν ὥσπερ ἐπὶ σκηνῆς δαίμονας ἀπεδίδρασκες, ἔνοπλος καὶ ξιφῆρης τὴν γυναῖκα, νεκρὰν καὶ ταύτην, ὑποφεύγων ὁ γενναῖος καὶ Ἀττικὸς πεζομάχος.
- 2.7.3 » Ἐγέλασαν πρὸς ταῦτα βραχὺ τι καὶ βεβιασμένον οὐδὲ τοῦτο ἀδάκρυτον ἀλλ' ὥς ἂν ἐν τοσαύτῃ συμφορᾷ πλέον τῷ θρήνῳ κεκερασμένον.
- 2.8.1

Μικρὸν οὖν ἡ Χαρίκλεια διαλιποῦσα καὶ τὴν παρειὰν ὑπὸ τὸ οὖς ἐπικνῶσα «μακαρίζω μὲν» ἔφη «τὴν θρηνηθεῖσαν ὑπὸ Θεαγένους ἢ καὶ φιληθεῖσαν, ὥς φησι Κνήμων, ἥτις ποτὲ καὶ ἐστίν. Ἄλλ' εἰ μὴ τί με δακνομένην ἔρωτι ὑπονοεῖν μέλλετε, τίς ἄρα ἦν ἡ εὐδαίμων ἐκείνη καὶ δακρῶν ἀξιωθεῖσα Θεαγενείων καὶ τίνα τρόπον τὴν ἄγνωστον ὡς ἐμὲ φιλεῖν ἐξηπατήτης, ἐβουλόμην εἶπῃ γινώσκεις μανθάνειν.

2.8.2 » Καὶ ὃς «θαυμάσεις μὲν» ἔφη «Θίσβην δ' οὖν εἶναι Κνήμων ὅδε φησὶ τὴν Ἀθηναίαν ἐκείνην τὴν ψάλτριν τὴν τῶν εἰς αὐτὸν ἐπιβουλῶν καὶ Δημαινέτην ποιήτριαν.» Τῆς δὲ Χαρικλείας ἐκπεπληγμένης καὶ «πῶς ἦν εἰκός, ὦ Κνήμων,» εἰπούσης «τὴν ἐκ μέσης τῆς Ἑλλάδος ἐπ' ἐσχάτοις γῆς Αἰγύπτου καθάπερ ἐκ μηχανῆς ἀναπεμφθῆναι; πῶς δὲ καὶ ἐλάνθανεν ἡμᾶς δεῦρο κατιόντας;» «Ταῦτα μὲν οὐκ ἔχω λέγειν» ἀπεκρίνατο πρὸς αὐτὴν ὁ Κνήμων· «ἃ δ' οὖν ἔχω γινώσκειν ἀμφ' αὐτῇ τοιάδε ἐστίν· Ἐπειδὴ γὰρ ἡ Δημαινέτη μετὰ τὴν ἀπάτην εἰς τὸν βόθρον ἑαυτὴν ἀπεκρήμνισεν, ὁ δὲ πατὴρ ἐξήγγειλε τῷ δήμῳ τὸ γεγεννημένον, παρὰ μὲν τὴν πρώτην ἐτύγχανε συγγνώμης, καὶ αὐτὸς μὲν ὅπως ἂν κάθοδον ἔμοιγε λάβοι παρὰ τοῦ δήμου καὶ κατὰ ζήτησιν ἐκπλεύσειε τὴν ἐμὴν διετίθετο, ἡ δὲ Θίσβη τὴν ἀσχολίαν τὴν ἐκείνου σχολὴν ἑαυτῆς ἐποιεῖτο καὶ τοῖς συμποσίοις ἀδεῶς ἑαυτὴν τε καὶ τὴν τέχνην ἐξεμίσθου.

2.8.5 Καὶ ποτε καὶ παρευδοκιμήσασα τὴν Ἀρσινόην ἀναβεβλημένον αὐλοῦσαν ἐπίτροχον αὐτὴ ψάλλουσα καὶ γλαφυρὸν τῇ κιθάρᾳ προσάδουσα, ἔλαθεν ἐταιρικὴν ζηλοτυπίαν σὺν πολλῷ καθ' ἑαυτῆς κινήσασα, καὶ πλέον ὅτε τις αὐτὴν Ναυκρατίτης ἔμπορος ὑπόχρυσος ὄνομα Ναυσικλῆς ἐνηγκαλίζετο, τὴν Ἀρσινόην καὶ ταῦτα πρότερον γινωσκομένην αὐτῷ παραγκωνισάμενος, ἐπειδὴ κυρτουμένην αὐτῇ τὴν παρειὰν ἐν τοῖς αὐλήμασιν εἶδε καὶ πρὸς τὸ βίαιον τῶν φουσημάτων ἀπρεπέστερον ἐπὶ τὰς ῥίνας ἀνισταμένην τό τε ὄμμα πιμπράμενον καὶ τῆς οἰκείας ἔδρας ἐξωθούμενον. Ὑφ' ὧν οἰδουμένη τῷ χόλῳ καὶ ζήλῳ πυρακτουμένη τοῖς οἰκείοις τῆς Δημαινέτης προσιοῦσα τὴν κατ' αὐτῆς ἐπιβουλὴν ὑπὸ τῆς Θίσβης ἐξηγόρευσε, τὰ μὲν αὐτὴ καθ' αὐτὴν ὑποτοπήσασα τὰ δὲ καὶ τῆς Θίσβης αὐτῇ παρὰ τὴν ἐταιρίαν ἐξειπούσης.

2.9.2 Συστάντες οὖν ἐπὶ τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν οἱ κατὰ γένος τῇ Δημαινέτῃ προσήκοντες καὶ τοὺς δεινοτάτους τῶν ῥητόρων πρὸς τὴν κατηγορίαν ἐπὶ πολλοῖς χρήμασιν ἀναβιβασάμενοι, ἄκριτον καὶ ἀνέλεγκτον ἀνηρῆσθαι τὴν Δημαινέτην ἐβόων καὶ τὴν μοιχείαν προκάλυμμα τοῦ φόνου συγκεῖσθαι διεξήεσαν καὶ ἐπιδεικνύναι τὸν μοιχὸν ἢ ζῶντα ἢ καὶ τεθνηκότα ἠξίουσαν ἢ καὶ τοῦνομα φράζειν μόνον ἠνάγκαζον, καὶ τέλος τὴν Θίσβην εἰς βασάνους ἐξήτουν. Ὡς δὲ ὑποσχόμενος ὁ πατὴρ οὐκ εἶχε παραδιδόναι, προῖδομένης ταῦτα ἐκείνης ἔτι τῆς δίκης συνισταμένης καὶ (οὕτω συγκεῖμενον αὐτῇ πρὸς τὸν ἔμπορον) δρασμῷ χρησαμένης, ὁ δῆμος ἀγανακτήσας φονέα μὲν οὐκ ἔκρινεν ἅπαντα ὡς ἔσχεν ὑποθέμενον, ὡς δὲ συναίτιον τῆς τε εἰς Δημαινέτην ἐπιβουλῆς καὶ τῆς ἐμῆς ἀδίκου φυγῆς τοῦ τε ἄστεος ἐδίωξε καὶ δημεύσει τῶν ὄντων ἐζημίωσε, τοιαύτης τῶν δευτέρων γάμων τῆς πείρας ἀπονάμενον.

2.9.4 Οὕτω μὲν ἡ κακίστη Θίσβη καὶ δίκας ὑπ' ὄψεσι νυνὶ ταῖς ἐμαῖς ὑποσχοῦσα τῶν Ἀθηνῶν ἐξέπλευσε. Καὶ ταῦτα μόνον ἔχω γινώσκειν Ἀντικλέους τινὸς κατὰ τὴν Αἴγιναν ἐξαγγείλαντος, ὃ καὶ δεύτερον εἰς τὴν Αἴγυπτον συνέπλευσα, εἶπῃ κατὰ τὴν Ναύκρατιν ἀνεύροισι τὴν Θίσβην καὶ εἰς τὰς Ἀθήνας ἐπαναγαγὼν λύσαιμι μὲν τὰς κατὰ τοῦ πατρὸς ὑπονοίας τε καὶ αἰτίας, ἀπαιτήσαιμι δὲ τῶν εἰς πάντας ἡμᾶς ἐπιβουλῶν τὰς δίκας. Ἐνθα δὴ νυνὶ καὶ σὺν ὑμῖν ἐξετάζομαι, τὴν δὲ αἰτίαν καὶ ὅπως καὶ ὅσα τοὺς μεταξὺ χρόνους ὑποστάς, εἰσαυθὺς ἀκούσεσθε· τὸ δὲ ὅπως ἡ Θίσβη κατὰ τὸ ἄντρον καὶ πρὸς τίνων ἀνήρηται, θεοῦ τινος ἂν ἴσως δεήσει φράζοντος.

2.10.1 Ἄλλ' εἰ δοκεῖ, τὴν δέλτον ἣν πρὸς τοῖς στέρνοις αὐτῆς εὐρήκαμεν ἐπισκοπῶμεν· εἰκός τι πλέον ἐντεῦθεν ἡμᾶς ἐκμαθεῖν.» Ἐδόκει ταῦτα καὶ διανοίξας ἐπήρχετο, καὶ ἦν τὰ ἐγγεγραμμένα

τοιάδε· «Κνήμωνι τῷ δεσπότη ἡ πολεμία καὶ ἐπαμύνασα Θίσβη. Πρῶτα μὲν εὐαγγελίζομαι σοὶ τὴν Δημινέτης τελευτὴν δι' ἐμοῦ μὲν ὑπὲρ σοῦ γενομένην, τὸ δὲ ὅπως, εἴ με προσδέξαιο, παροῦσα διηγῆσομαι. Ἔπειτα φράζω κατὰ τήνδε με νυνὶ εἶναι τὴν νῆσον δεκάτην ἤδη ταύτην ἡμέραν πρὸς τινος τῶν τῆδε ληστῶν ἀλοῦσαν, ὃς καὶ ὑπασπιστὴς εἶναι τοῦ ληστάρχου θρύπτεται καμὲ κατακλείσας ἔχει μηδὲ ὅσον προκύψαι τῶν θυρῶν ἐπιτρέπων, ὥς μὲν αὐτός φησι, διὰ φιλίαν τὴν περὶ ἐμὲ ταύτην ἐπιθεὶς τὴν τιμωρίαν, ὥς δὲ ἔχω συμβάλλειν, ἀφαιρεθῆναί με πρὸς τινος δεδιώς.

2.10.3 Ἀλλ' ἐγὼ σε θεῶν τινος ἐνδόντος καὶ εἶδον, ὧ δέσποτα, παριόντα καὶ ἐγνώρισα καὶ τήνδε σοὶ τὴν δέλτον διὰ τῆς συνοίκου πρεσβύτιδος λάθρα διεπεμψάμην, τῷ καλῷ καὶ Ἑλληνι καὶ φίλῳ τοῦ ἄρχοντος ἐγχειρίζειν φράσασα. Ἐξελοῦ δὴ με χειρῶν ληστροικῶν καὶ ὑπόδεξαι τὴν σαυτοῦ θεραπαινίδα· καὶ εἰ μὲν βούλει, σῶζε μαθὼν ὥς ἂ μὲν ἀδικεῖν ἔδοξα βιασθεῖσα, ἂ δὲ τετιμώρημαι τὴν σοὶ πολεμίαν ἐκοῦσα διεπραξάμην. Εἰ δὲ ἔχει σέ τις ἀμετάβλητος ὀργή, κέχρησο ταύτῃ κατ' ἐμοῦ πρὸς ὃ βούλει· μόνον ὑπὸ σέ γενοίμην εἰ καὶ τεθνάναι δέοι· βέλτιον γὰρ ὑπὸ χειρῶν ἀνερῆσθαι τῶν σῶν καὶ κηδείας μεταλαβεῖν Ἑλληνικῆς ἢ θανάτου βαρυτέραν ζωὴν καὶ φίλτρον βαρβαρικὸν ἔχθρας ἀνιαρότερον τὴν Ἀττικὴν ἀνέχεσθαι.

2.10.4 » Τοιαῦτα μὲν ἡ Θίσβη καὶ ἡ δέλτος ἔφραζεν, ὃ δὲ Κνήμων «ὦ Θίσβη» ἔφη «σὺ μὲν καλῶς ποιοῦσα τέθνηκας καὶ γέγονας ἡμῖν αὐτάγγελος τῶν ἑαυτῆς συμφορῶν ἐξ αὐτῶν ἐγχειρίσασα τῶν σῶν σφαγῶν τὴν διήγησιν.

2.11.1 Οὕτως ἄρα τιμωρὸς Ἑρινὺς γῆν ἐπὶ πᾶσαν, ὥς ἔοικεν, ἐλαύνουσά σε οὐ πρότερον ἔστησε τὴν ἔνδικον μάστιγα πρὶν καὶ ἐν Αἰγύπτῳ με τυγχάνοντα τὸν ἡδικομένον θεατὴν ἐπιστῆσαι τῆς κατὰ σοῦ ποινῆς. Ἀλλὰ τί ἦν ἄρα, ὃ καὶ πάλιν σε κατ' ἐμοῦ τεχναζομένην καὶ σοφιστεύουσαν διὰ τοῦ γράμματος ἡ δίκη προαφείλετο τῶν ἐγχειρημάτων; Ὡς κἀγὼ σε καὶ κειμένην ἔχω δι' ὑποψίας καὶ σφόδρα δέδοικα μὴ καὶ πλάσμα ἐστὶν ἡ Δημινέτης τελευτὴ καμὲ μὲν ἠπάτησαν οἱ ἐξαγγείλαντες σὺ δὲ καὶ διαπόντιος ἦκεις ἑτέραν καθ' ἡμῶν σκηνὴν Ἀττικὴν καὶ ἐν Αἰγύπτῳ τραγωδήσουσα.

2.11.2 » «Οὐ παύσῃ» ἔφη ὁ Θεαγένης «ἄγαν ἀνδριζόμενος εἶδωλά τε καὶ σκιάς εὐλαβούμενος; οὐ γὰρ δὴ καμὲ τε καὶ τὴν ἐμὴν ὄψιν εἴποις ἂν ὥς ἐγοήτευσεν, οὐδὲν κοινωνοῦντα τοῦ δράματος.

2.11.3 Ἀλλ' ἡ μὲν κεῖται σῶμα νεκρὸν ὥς ἀληθῶς καὶ τούτου γε ἔνεκα θάρσει παντοίως, ὧ Κνήμων· τίς δὲ ἄρα ποτέ ἐστιν ὁ σὸς εὐεργέτης ὁ ταύτην ἀνερηκῶς ἢ πῶς δεῦρο καθεिमμένην ἢ πότε, σφόδρα διαπορῶν ἐκπέπληγμαι.» «Τὰ μὲν ἄλλα οὐκ ἔχω λέγειν» ἔφη ὁ Κνήμων, «ὁ δὲ ἀνερηκῶς ὥς ἐπίπαν ἐστὶ θύαμις, εἰ δεῖ τῷ ξίφει τεκμαίρεσθαι ὃ παρὰ τὴν σφαγὴν εὐρήκαμεν· ἐκείνου γὰρ εἶναι γνωρίζω καὶ τὸ ἐπίσημον τουτὶ τῆς λαβῆς ἐλέφας εἰς ἀετὸν ἐκτετόρευται.

2.11.4 » «Ἄρ' οὖν εἴποις ἂν» φησὶν ὁ Θεαγένης «καὶ ὅπως ποτὲ καὶ δι' ἣν αἰτίαν ἔδρα τὸν φόνον;» «Καὶ πῶς ταῦτα ἂν εἰδείην;» ἀπεκρίνατο «οὐ γὰρ δὴ μαντικόν με τόδε τὸ σπήλαιον ἀνέδειξε καθάπερ τὸ ἄδυτον τῆς Πυθοῦς [καὶ ἐν Τροφωνίου λόγος θεοφρονεῖν τοὺς ὑπελθόντας].

2.11.5 » Ἀνώμωξαν ἀθρόον ὁ Θεαγένης καὶ ἡ Χαρίκλεια καὶ «ὦ Πυθοῖ καὶ Δελφοί» θρηνοῦντες ἐβόων, ὁ δὲ Κνήμων ἐκπέπληκτο καὶ ὃ τι πεπόνθοιεν πρὸς τὸ ὄνομα τῆς Πυθοῦς οὐκ εἶχε συμβάλλειν. Καὶ οἱ μὲν ἐν τούτοις ἦσαν· ὁ δὲ Θέρμουθις ὁ τοῦ Θυάμιδος ὑπασπιστὴς, ἐπειδὴ κατὰ τὴν μάχην τρωθεὶς ἀπενήξατο πρὸς τὴν γῆν, νυκτὸς ἐπιγενομένης πορθμείῳ φερομένην κατὰ τὸ ἔλος ἐκ τῶν ναυαγίων ἐπιτυχὼν ἑαυτὸν τε ἐνθέμενος, ἐπὶ τὴν νῆσον καὶ παρὰ τὴν Θίσβην ἔσπευδε.

2.12.2 Ταύτην ὀλίγων πρόσθεν ἡμερῶν ἀγομένην ὑπὸ τοῦ ἐμπόρου τοῦ Ναυσικλέους κατὰ τινα στενὴν τῆς ὑπερωρείας ὁδὸν λοχήσας ὁ Θέρμουθις ἀφήρητο· παρὰ δὲ τὸν τοῦ πολέμου θόρυβον καὶ τὴν τῶν ἐναντίων ἔφοδον, ὅτε αὐτὸν οἶσοντα τὸ ἱερεῖον ἀπέστειλεν ὁ Θύαμις, ἕξω βελῶν

ποιούμενος καὶ περισώζειν ἑαυτῷ βουλούμενος ἔλαθεν εἰς τὸ σπήλαιον καθεὶς καὶ πρὸς τὸν τάραχον καὶ τὴν σπουδὴν αὐτοῦ που περὶ τὸ στόμιον καταλιπών. Ἐνθα ὡς ἐνεβλήθη, κατὰ τὴν πρώτην ἐγκαταμείναςαν δέει τε τῶν παρόντων φόβων καὶ ἀγνοίᾳ τῶν πρὸς τὰ βάθη φερουσῶν ἀτραπῶν ἐντυχὼν ὁ Θύαμις ὡς Χαρίκλειαν ἀνῆρει τὴν Θίσβην.

2.12.3 Παρὰ δὴ ταύτην ὡς διαδρᾶσαν τὸν ἐκ τοῦ πολέμου κίνδυνον ὁ Θέρμουθις ἐπειγόμενος, ἐπειδὴ τῇ νήσῳ προσέσχεν, ὡς εἶχε τάχους ἐπὶ τὰς σκηνὰς ἀνέτρεχε. Καὶ αἱ μὲν ἦσαν οὐδὲν ἔτι πλήν ὅτι τέφρα, τὸ δὲ στόμιον ἀπὸ τοῦ λίθου χαλεπῶς ἀνευρὼν καλάμους τε εἴ πῃ τινες ἔτι σμυχόμενοι περιελείφθησαν ἀψάμενος, κατέθεεν ὡς εἶχε σπουδῆς ὀνομασί τε Θίσβην ἐκάλει, μέχρι τοῦ ὀνόματος ἐλληνίζων· ὡς δὲ εἶδε κειμένην, ἐπὶ πολὺ μὲν ἀχανῆς εἰστήκει.

2.12.5 Τέλος δὲ θροῦν τινα καὶ βόμβον αἰσθόμενος ἐκ τῶν κοίλων τοῦ σπηλαίου φερόμενον, διελέγοντο γὰρ ἔτι πρὸς ἑαυτοὺς Θεαγένης τε καὶ Κνήμων, τούτους ἐκείνους εἶναι τοὺς σφαγέας τῆς Θίσβης εἵκαζε καὶ ἀμηχάνως εἶχεν ὅ τι καὶ δράσειεν, ὑπὸ μὲν θυμοῦ ληστρικοῦ καὶ βαρβαρικῆς ὀργῆς πλέον τότε δι' ἐρωτικὴν ἀποτυχίαν ἐπιτεινομένης ὁμοσε χωρεῖν αὐτόθι τοῖς νομιζομένοις αἰτίοις ἐπειγόμενος, ἀπορίᾳ δὲ ὅπλων καὶ ξίφους ἄκων πρὸς ἐγκράτειαν καταστελλόμενος. Ἐδόκει δὴ αὐτῷ βέλτιον εἶναι μὴ ὡς πολέμιον ἐντυχάνειν τὴν πρώτην, εἰ δὲ εὐπορήσειεν ἀμυντηρίου μετιέναι τοὺς πολεμίους.

2.13.1 Καὶ οὕτω κρίνας ἐφίσταται τοῖς ἀμφὶ τὸν Θεαγένην ἄγριόν τε καὶ τραχὺ περισκοπῶν καὶ τὸ κρυπτόμενον βούλημα τῆς ψυχῆς τῷ βλέμματι καταμηνύων. Οἱ δὲ ὡς εἶδον ἄνδρα γυμνὸν ἀπροσδόκητον τραυματίαν φονῶντα τὴν ὄψιν, ἡ μὲν Χαρίκλεια καὶ πρὸς τὰ κοιλότερα τοῦ σπηλαίου κατεδύετο, τάχα μὲν καὶ εὐλαβηθεῖσα πλέον δὲ ἄρα καταισχυνθεῖσα τὴν γυμνὴν καὶ οὐκ εὐσχήμονα τοῦ φανέντος ὄψιν· ὁ δὲ Κνήμων ἡρέμα καὶ ὑπεδίδρασκε, γνωρίζων μὲν τὸν Θέρμουθιν ὁρῶν δὲ παρ' ἐλπίδα καὶ τι τῶν ἀτοπωτέρων αὐτὸν ἐγχειρήσειν προσδοκῶν.

2.13.3 Ἀλλὰ τὸν Θεαγένην οὐ κατέπληττεν ἡ θέα μᾶλλον ἢ παρώξυνε καὶ τό τε ξίφος ἐπανετείνετο ὡς πατάξων εἴ τι παράλογον ἐγχειροίη καὶ «στῆθι» ἔλεγεν «οὗτος ἢ βεβλήσῃ· βέβλησαι δὲ οὐδέπω διότι σε καὶ κατὰ μικρὸν ἐγνώρισα καὶ τέως ἀμφίβολος ἦκεις τὴν γνώμην.» Ἐδεῖτο ὑποπесὼν ὁ Θέρμουθις, ἰκέτης ἐκ τοῦ καιροῦ μᾶλλον ἢ τοῦ τρόπου γενόμενος καὶ τὸν Κνήμωνα πρὸς ἐπικουρίαν ἐπεκαλεῖτο καὶ σῶζεσθαι δίκαιος εἶναι πρὸς αὐτῶν ἔλεγεν, ἀδικεῖν τε οὐδὲν καὶ τῶν φιλίων εἰς τὴν παρελθοῦσαν ἡμέραν γεγενῆσθαι καὶ παρὰ φίλους ἡκεῖν διατεινόμενος.

2.14.1 Ἐπεκλᾶτο πρὸς ταῦτα ὁ Κνήμων καὶ προσελθὼν ἀνέστησέ τε τῶν γονάτων ἐχόμενον τοῦ Θεαγένους καὶ ποῦ Θύαμις ἐπυνθάνετο συνεχῶς. Ὁ δὲ πάντα ἔλεγεν, ὡς συνέρραξε τοῖς πολεμίοις, ὡς ἐμβαλὼν εἰς μέσους ἐμάχετο οὔτε ἐκείνων οὔτε ἑαυτοῦ φειδόμενος, ὡς ἀνῆρει μὲν αἰεὶ τὸν ὑπὸ χεῖρας γινόμενον ἐδορυφορεῖτο δὲ αὐτὸς ἀπὸ κηρύγματος πάντα τινὰ Θυάμιδος φεῖδεσθαι παρεγγυῶντος, καὶ τέλος ὡς ἐκεῖνος μὲν ὅ τι καὶ γέγονεν οὐκ ἔχοι λέγειν αὐτὸς δὲ τραυματίας ἀπενήξατο πρὸς τὴν γῆν καὶ τὸ παρὸν κατὰ ζήτησιν ἦκοι τῆς Θίσβης ἐπὶ τὸ σπήλαιον.

2.14.3 Οἱ δὲ τί διαφέρουσιν αὐτῷ ἢ πόθεν γενομένην ἐπιζητοῖη Θίσβην ἡρώτων. Ἐλεγε καὶ ταῦτα ὁ Θέρμουθις καὶ διηγείτο ὡς ἐμπόρων ἀφείλετο, ὡς ἡράσθη μανικῶς, καὶ τὸν μὲν ἄλλον ἔκρυπτεν ἔχων χρόνον παρὰ δὲ τὴν ἔφοδον τῶν πολεμίων καθῆκεν εἰς τὸ σπήλαιον, καὶ νῦν εὐρίσκοι πρὸς τινων ἀνηρημένην οὐς οὐκ ἔχοι μὲν γινώσκειν μαθεῖν δ' ἂν ἡδέως ὑπὲρ τοῦ γνῶναι καὶ τὴν αἰτίαν. Καὶ ὁ Κνήμων ἄγαν ἐσπουδασμένως «Θυαμὶς ἐστὶν ὁ σφαγέυς» ἔλεγεν, ἀπολύσασθαι τῆς ὑποψίας ἑαυτὸν ἐπειγόμενος, καὶ μαρτύριον ἐπεδείκνυ τὸ ξίφος ὃ παρὰ τὴν σφαγὴν εὐρήκεσαν.

2.14.5

Ὡς δὲ εἶδεν ὁ Θέρμουθις ἔτι τοῦ αἵματος ἀποστάζον καὶ τὸν πρὸ ὀλίγου φόνον θερμὸν ἔτι τὸν σίδηρον ἀποπτύοντα ἐγνώρισέ τε εἶναι Θυάμιδος, βαθύ τι καὶ βύθιον στενάξας καὶ τὸ γεγονὸς ὅπως εἶχεν ἀμηχανῶν, ἀχλύϊ καὶ σιγῇ κάτοχος ἐπὶ τὸ στόμιον ἀνεδύετο τοῦ σπηλαίου καὶ παρὰ τὸ σῶμα τῆς κειμένης ἦκων ἐπιθείς τε τοῖς στέρνοις τὴν κεφαλὴν «ὦ Θίσβη» ἔλεγε καὶ τοῦτο πολλάκις καὶ πλέον οὐδέν, ἕως τὸ ὄνομα κατὰ μέρος ἀποτέμνων καὶ κατὰ μικρὸν ἐκλείπων ἔλαθεν εἰς ὕπνον ἐμπεσών. Τῷ δὲ Θεαγένει καὶ τῇ Χαρικλείᾳ συνάμα τῷ Κνήμωνι πάντων ἔννοια τῶν καθ' ἑαυτοὺς ἀθρόον ἐπεισῆι, καὶ σκοπεῖν μὲν τι βουλομένοις ἐώκεσαν τῶν δὲ παρελθόντων ἀλγεινῶν τὸ πλῆθος καὶ τῶν παρουσῶν συμφορῶν τὸ ἄπορον καὶ τῶν προσδοκωμένων τὸ ἄδηλον ἐξόφου τῆς ψυχῆς τὸ λογιζόμενον.

- 2.15.1 Εἰς ἀλλήλους τε ἐπὶ πλεῖστον ἑώρων καὶ ἕκαστος τὸν ἕτερον εἶπεῖν τι προσδοκῶν εἶτα ἀποτυγχάνων εἰς γῆν τὸ βλέμμα ἐπέστρεφε καὶ ἀνανεύσας αὐθις ἀνέπνευσε στεναγμῷ τὸ πάθος ἐπικουφίσας. Καὶ τέλος κλίνει μὲν ἑαυτὸν εἰς γῆν ὁ Κνήμων, ὀκλάζει δὲ ἐπὶ πέτρᾳ ὁ Θεαγένης, ῥίπτει δὲ ἐπὶ τοῦτον ἑαυτὴν ἡ Χαρίκλεια, καὶ τὸν ὕπνον ἐπὶ πολὺ μὲν ἐπιφερόμενον διωθοῦντο βουλὴν τινα στήσασθαι τῶν παρόντων ἐπιθυμοῦντες, λειποθυμία δὲ καὶ πόνοις ἐνδόντες φύσεως νόμῳ καὶ ἄκοντες ἐπείθοντο καὶ πρὸς ἡδὺ κῶμα διὰ τὸ ὑπερβάλλον τῆς λύπης ὠλίσθησαν.
- 2.15.2 Οὕτως ἄρα ποτὲ σώματος πάθει καὶ τὸ νοερὸν τῆς ψυχῆς συνομολογεῖν ἠνέσχετο. Ἐπεὶ δὲ μικρὸν ἐσπάσαντο ὕπνου καὶ τοσοῦτον ὅσον τὰ ἄκρα τῶν βλεφάρων ἐπιλεᾶναι, τῇ Χαρικλείᾳ τῇδε ξυγκείμενον ὄναρ ἐφοίτησεν· ἀνὴρ τὴν κόμην αὐχμηρὸς καὶ τὸ βλέμμα ὑποκαθήμενος καὶ τὴν χεῖρα ἔναιμος ἐμβαλὼν τὸ ξίφος τὸν ὀφθαλμὸν αὐτῇ τὸν δεξιὸν ἐξήρητο.
- 2.16.2 Ἡ δὲ ἀνέκραγέ τε αὐτίκα καὶ οἱ τὸν ὀφθαλμὸν ἀνηρπάσθαι λέγουσα τὸν Θεαγένην ἐκάλει. Καὶ ὁ μὲν παρῆν αὐτίκα πρὸς τὴν κλῆσιν καὶ τὸ πάθος ὑπερήλγει καθάπερ καὶ τῶν ἐνυπνίων συναισθανόμενος, ἡ δὲ τῷ τε προσώπῳ τὴν χεῖρα ἐπέβαλλε καὶ τὸ μέρος ὃ κατὰ τὸ ὄναρ ἀπώλεσεν ἐπαφωμένη πάντοθεν ἐπεζήτει. Ὡς δὲ ἦν ὄναρ «ὄναρ ἦν» ἔλεγεν, «ἔχω τὸν ὀφθαλμόν· θάρσει Θεάγενες.
- 2.16.3 » Ἀνέπνευσε πρὸς τὴν ἀκοὴν ὁ Θεαγένης καὶ «εὖ μὲν ποιοῦσα» ἔφη «τὰς ἡλιακὰς ἀκτῖνας ἀποσῶζεις. Τί δὲ ἦν ὃ μοι πέπονθας; ἢ τίς ἡ περί σε πτοία γέγονεν;» «Ἀνὴρ ὕβριστής» ἔφη «καὶ ἀτάσθαλος καὶ οὐδὲ τὴν σὴν ἄμαχον καταδείσας ῥώμην κειμένη μοι πρὸς τοῖς σοῖς γόνασιν ἐπεκώμαζε ξιφῆρης καὶ τὸν ὀφθαλμὸν ὥμην ὡς ἐξεῖλε τὸν δεξιόν· καὶ εἴθε γε ὕπαρ ἦν καὶ μὴ ὄναρ, ὦ Θεάγενες, τὸ φανέν.» Τοῦ δὲ «εὐφήμεσον» εἰπόντος καὶ διότι τοῦτο λέγοι πυνθανομένου, «διότι βέλτιον ἦν» ἔφη «θατέρῳ με τῶν ὀφθαλμῶν ἐλαττωθῆναι ἢ περ ἐπὶ σοὶ φροντίζειν· ὡς σφόδρα δέδοικα μὴ εἰς σὲ τείνει τὸ ἐνύπνιον, ὃν ὀφθαλμὸν ἐγὼ καὶ ψυχὴν καὶ πάντα ἐμαυτῆς πεποίημαι.
- 2.16.4 » «Παῦσαι» ἔλεγεν ὁ Κνήμων, ἐπηκροᾷτο γὰρ ἀπάντων πρὸς τὴν ἐξ ἀρχῆς βοήν τῆς Χαρικλείας ἀφυπνισμένος, «ἐμοὶ γὰρ ἄλλη πη φράζεσθαι τὸ ὄναρ καταφαίνεται· καὶ εἴγε σοὶ πατέρες εἰσὶν ἀπόκριναι.
- 2.16.5 » Τῆς δὲ ὁμολογούσης καὶ «εἴποτε ἦσαν» εἰπούσης, «οὐκοῦν τὸν πατέρα σοὶ τεθνηκέναι νόμιζε» ἔλεγε. «Τοῦτο δὲ ὥδε συμβάλλω· τοῦ προελθεῖν εἰς τὸν τῇδε βίον καὶ τοῦδε τοῦ φωτὸς μεταλαβεῖν τοὺς φύντας ἴσμεν αἰτίους, ὥστε εἰκότως ἐπὶ πατέρα καὶ μητέρα τὴν ὁμμάτων συζυγίαν ὡς ἂν φωτεινὴν αἴσθησιν καὶ ὁρατῶν ὑπουργὸν οἱ ὄνειροι σοφίζονται.
- 2.16.6 » «Βαρὺ μὲν» ἔφη «καὶ τοῦτο» ἡ Χαρίκλεια «πλὴν ἀλλ' ἔστω γε ἀληθὲς μᾶλλον ἢ τὸ ἕτερον, καὶ νικήσειεν ὁ παρὰ σοὶ τρίπους ἐγὼ δὲ ψευδόμεντις ἀποφανθεῖην.» «Ταῦτα μὲν οὕτως ἔσται καὶ χρὴ πιστεύειν» ἔλεγεν ὁ Κνήμων, «ἡμεῖς δὲ ὀνειρώττειν ὡς ἀληθῶς ἐοίκαμεν, ἐνύπνια μὲν καὶ φαντασίας ἐξετάζοντες, τῶν δὲ καθ' ἑαυτοὺς περίσκεψιν οὐδ' ἠντιναοῦν προτιθέντες· καὶ

ταῦτα ἕως ἔξεστι, τοῦ Αἰγυπτίου τούτου (ἔλεγε δὲ τὸν Θέρμουθιν) ἀπολειπομένου καὶ νεκροῦς ἔρωτας ἀναπλάττοντος καὶ θρηνοῦντος.

2.16.7 » Ὑπολαβὼν οὖν ὁ Θεαγένης «ἄλλ' ὦ Κνήμων» ἔφη «ἐπειδὴ σε θεῶν τις ἡμῖν συνῆψε καὶ συνέμπορον τῶν δυστυχημάτων πεποίηκεν, ἄρχε βουλῆς· τόπων τε γὰρ τῶν τῆδε καὶ φωνῶν ἔμπειρος καὶ ἄλλως ἡμεῖς νωθέστεροι συνεῖναι τὸ δέον, πλείονι κλύδωνι κακῶν βεβυθισμένοι.

2.17.1 » Μικρὸν οὖν ἐπιστήσας ὁ Κνήμων τοιάδε ἔφη· «Κακῶν μὲν, ὦ Θεάγενες, ἄδηλον ὅστις πλεονεκτεῖ· ἀφθόνως γὰρ κάμοι τῶν συμφορῶν ὁ δαίμων ἐπήντησεν.

2.17.2 Ἐπειδὴ δὲ τὰ παριστάμενα ὡς προγενεστέρῳ κελεύετε λέγειν, ἡ μὲν νῆσος ἦδε, ὡς ὁρᾶτε, ἔρημος καὶ πλέον ἡμῶν οὐδέν. Καὶ χρυσοῦ μὲν καὶ ἀργύρου καὶ ἐσθῆτος ἀφθονία, πολλὰ γὰρ τάδε ἅ κατὰ τὸ σπήλαιον ὑμῶν τε ἀφελόμενοι ἄλλων τε ἀποσυλήσαντες ὁ θύαμις καὶ οἱ σὺν αὐτῷ κατέθεντο· σίτου δὲ καὶ ἐπιτηδείων ἄλλων οὐδὲ ὄνομα περιλέλειπται. Δέος δὲ διαφθαρῆναι μὲν καταμείναντας λιμῷ διαφθαρῆναι δὲ ἐφόδῳ τινῶν ἦτοι τῶν ἐναντίων πάλιν ἐλθόντων, ἢ καὶ διὰ τῶν σὺν ἡμῖν γεγονότων, εἰ καθ' ἓν ποτε συλλεγέντες καὶ τὸν ἐνθάδε θησαυρὸν οὐκ ἀγνοοῦντες ἐπέλθοιεν διὰ τὰ χρήματα· τότε οὐκ ἂν φθάνοιμεν παραπολλύμενοι ἢ ταῖς ὕβρεσι ταῖς ἐκείνων τὸ φιланθρωπότερον ἐκκείμενοι.

2.17.4 Ἄλλως τε γὰρ ἄπιστον τὸ βουκόλων γένος καὶ νῦν πλέον ὅτε τοῦ καταστέλλοντος τὴν γνώμην πρὸς τὸ σωφρονέστερον ἄρχοντος ἀμοιροῦσιν· Ἀπολειπτέον οὖν ἡμῖν καὶ φευκτέον ὡς ἄρκυς τινὰς καὶ δεσμωτήριον τὴν νῆσον, ἀποπέμψαντας πρότερον τὸν Θέρμουθιν πρόφασιν ὡς πευσόμενον καὶ πολυπραγμονήσοντα εἴ τι περὶ τοῦ θυάμιδος ἔχοι μανθάνειν. Ῥᾶόν τε γὰρ ἐφ' ἑαυτῶν ἂν σκοποῖμεν καὶ ἐγχειροῖμεν τὰ πρακτέα καὶ ἄλλως ἄνδρα ἐκποδῶν ποιήσασθαι καλόν, φύσει τε ἀβέβαιον καὶ ληστρικὸν καὶ δύσεριν τὸ ἦθος, πρὸς δὲ καὶ ὑποψίας τι φέροντα εἰς ἡμᾶς τῆς Θίσβης ἔνεκα καὶ οὐκ ἂν παυσόμενον εἰ μὴ ἐπιβουλεύσειεν, εἰ καιροῦ λάβοιτο.

2.17.5 » Ἐπηγέθη ταῦτα καὶ ἐδόκει γίνεσθαι καὶ ὀρμήσαντες ἐπὶ τὸ στόμιον τοῦ σπηλαίου (καὶ γάρ τι καὶ ἡμέρας ἤδη ξυνίεσαν) διανέστησάν τε τὸν Θέρμουθιν ὀλοσχερῶς τῷ ὕπνῳ κατεσχημένον καὶ ὅσα εἰκὸς ἦν τῶν βουλευθέντων φράσαντες καὶ ῥαδίως ὑπόκουφον ἄνδρα πείσαντες, τὸ τε σῶμα τῆς Θίσβης εἷς τι κοῖλον ἐνθέντες καὶ τὴν τέφραν τὴν ἐκ τῶν σκηνῶν ὅσα γῆν ἐπιφορήσαντες καὶ τὰ εἰωθότα διὰ τὴν ὁσίαν ἐξ ὧν ὁ καιρὸς ἐδίδου πληρώσαντες καὶ δάκρυα καὶ θρήνους ἀντὶ πάντων τῶν νομιζομένων ἐναγίσαντες, ἐξέπεμπον μὲν ἐφ' ἣν ἔδοξε βουλήν τὸν Θέρμουθιν.

2.18.3 Ὁ δὲ βραχὺ προελθὼν ἀνέστρεφέ τε καὶ οὐκ ἂν ἔφη μόνος πορεύεσθαι οὐδὲ ἀναρρίψειν τοσοῦτον κίνδυνον κατασκοπῆς, εἰ μὴ καὶ Κνήμων ἐθέλοι κοινωνεῖν τῆς πράξεως. Ἀποδειλιῶντα δὴ πρὸς ταῦτα τὸν Κνήμωνα θεασάμενος ὁ Θεαγένης, καὶ γὰρ φράζων τὰ λεχθέντα πρὸς τοῦ Αἰγυπτίου δῆλος ἦν ὑπεραγωνιῶν, «σὺ δέ» ἔφη «τὴν μὲν γνώμην ἐρρωμένος τις ἄρα ἦσθα, τὸ λῆμα δὲ ἀσθενέστερος· γνωρίζω δέ σε ἄλλοις τε καὶ οὐχ ἥκιστα τοῖς νῦν. Ἀλλὰ θῆγε τὸ φρόνημα καὶ πρὸς τὸ ἀνδρεϊότερον ὄρθου τὴν γνώμην· τὸ μὲν γὰρ παρὸν ἀναγκαῖον δοκεῖ οὕτω συντίθεσθαι τοῦ μή τινα τοῦ δρασμοῦ λαβεῖν αὐτὸν ὑπόνοϊαν, καὶ συμπορεύεσθαι τὴν πρώτην, δέος δὲ δήπουθεν οὐδὲν ἀνόπλῳ τὴν χεῖρα ξυνιέναι ξιφήρη καὶ πεφραγμένον αὐτόν, καιροῦ δὲ λαβόμενον ἐγκαταλεῖψαι διαλαθόντα καὶ ἥκειν παρ' ἡμᾶς οὔπερ ἂν συνθώμεθα· συνθώμεθα δέ, εἰ δοκεῖ, κώμην τινὰ πλησίον, εἴ πῃ γινώσκεις ἡμερον.

2.18.4 » Εὖ λέγειν ἔδοξε τῷ Κνήμῳ καὶ Χέμμιν τινὰ κώμην οὕτω καλουμένην ἔφραζεν, εὐδαίμονά τε καὶ πολυάνθρωπον καὶ ταῖς ὄχθαις τοῦ Νείλου πρὸς ἐπιτειχισμόν τῶν βουκόλων ἐπὶ λόφου παρωκημένην· ἀπέχειν δὲ περαιωθεῖσι τὴν λίμνην στάδια οὐ πολλῷ λειπόμενα τῶν ἐκατόν· δεῖν δὲ εὐθὺς πρὸς μεσημβρίαν ὀρῶντας ἰέναι.

2.19.1

«Χαλεπῶς μὲν» ἀπεκρίνατο ὁ Θεαγένης «Χαρικλείας γε ταύτης ἔνεκα τοῦ βαδίζειν μακρότερον ἀήθως ἐχούσης· ἐλευσόμεθα δ' οὖν ὅμως εἰς πτωχοὺς καὶ τοὺς διὰ τροφήν ἀγύρτας ἑαυτοὺς μεταπλάσαντες.» «Νῆ Δία» εἶπεν ὁ Κνήμων· «καὶ γὰρ τῶν ὄψεων σφόδρα διεστραμμένως ἔχετε, ἡ δὲ Χαρίκλεια καὶ πλέον ἄτε καὶ τὸν ὀφθαλμὸν ἀρτίως ἐκκεκομμένη· καὶ ἐμοὶ δοκεῖτε τοιοῖδε ὄντες οὐκ ἀκόλους ἀλλ' ἄοράς τε καὶ λέβητας αἰτήσιν.» Πρὸς ταῦτα ἐμειδίασαν ὀλίγον καὶ βεβιασμένον καὶ μόνοις τοῖς χεῖλεσιν ἐπιτρέχον, ὄρκοις δὲ πιστωσάμενοι τὰ δόξαντα καὶ μήποτε ἀπολείψειν ἀλλήλους ἐκόντες ἐπιμαρτυράμενοι τοὺς θεοὺς ἔπραττον ὡς ἐβούλετο ἡ σκέψις.

2.19.3 Ὁ μὲν δὴ Κνήμων καὶ ὁ Θέρμουθις ἅμα ἡλίῳ τὴν λίμνην περαιωθέντες ἐχώρουν δι' ὕλης τινὸς βαθείας καὶ τὸ λάσιον δυσδιέξοδον παρεχομένης· ἡγεῖτο δὲ ὁ Θέρμουθις, τοῦτο τοῦ Κνήμωνος καὶ εἰπόντος καὶ βουλευθέντος, πρόφασιν μὲν αὐτῷ τὴν ἐμπειρίαν τῆς δυσχωρίας ἀναθέντος καὶ ἡγεμονεύειν τὴν ὁδὸν ἐπιτρέψαντος πλέον δὲ τὸ ἀσφαλὲς ἑαυτῷ περιποιούντος καὶ καιρὸν τοῦ διαδρᾶναι προετοιμάζοντος. Ἐπεὶ δὲ προϊόντες ἐνέτυχον ποιμναις (οἱ δὲ νομεύοντες ἀπέδρασαν καὶ πρὸς τὸ πυκνότερον τῆς ὕλης κατέδυσαν), κριὸν τινα τῶν ἡγουμένων καταθύσαντες ἐπὶ τε τοῦ πυρὸς ὃ προητοίμαστο τοῖς νομεῦσιν ἀφαιρῶντες ἐνεφοροῦντο τῶν κρεῶν, οὐδὲ τὴν ἀποχρῶσαν ὀπτησιν ἀναμείναντες, ἐπειγομένης ὑπὸ τοῦ λιμοῦ τῆς γαστροῦς.

2.19.5 Οἷον οὖν λύκοι τινὲς ἢ θῶες ἐλάφυσσον τὰ ἀεὶ τετμημένα καὶ πρὸς ὀλίγον τῷ πυρὶ μεμολυσμένα, τὰ δὲ ἡμίопτα ταῖς παρειαῖς ἐν τῇ βρώσει τοῦ αἵματος ἀπέσταζεν. Ὡς δὲ ἐνεφορήθησαν, γάλακτος ἐμπιόντες, ὁδοῦ τῆς προκειμένης εἶχοντο. Καὶ ἦν μὲν ὥρα περὶ βουλευτὸν ἤδη· ἐπεὶ δὲ λόφον τινὰ ἀνιόντων ὑπὸ τοῦτον εἶναι τὴν κώμην ἔφραζεν ὁ Θέρμουθις οὐπὲρ τὸν θύαμιν συνειλημμένον ἢ κατέχεσθαι ἢ καὶ ἀνρηῆσθαι εἴκαζεν, διεφθορέναι οἱ τὴν γαστέρα πρὸς τῆς ἀδηφαγίας ἡτιᾶτο καὶ ῥύσκεσθαι χαλεπῶς ἐκ τοῦ γάλακτος ἔλεγεν ὁ Κνήμων, προφθάνειν δὲ τὸν Θέρμουθιν παρεκελεύετο αὐτὸς δὲ ἐπικαταλήψεσθαι.

2.19.7 Καὶ τοῦτο ποιῶν ἅπαξ μὲν καὶ αὖθις καὶ τρίτον ἐπαληθεύσας ὥφθη καὶ καταλαμβάνειν χαλεπῶς ἔλεγεν· ὡς δὲ εἰς ἔθος τὸν Αἰγύπτιον ἐνεβίβασεν, ἔλαθε τὸ τελευταῖον ἐναπομείνας καὶ πρὸς τὰ χαλεπώτερα τοῦ δάσους κατὰ τοῦ πρανοῦς ἑαυτὸν ὡς εἶχε τάχους ἐπαφεῖς διεδίδρασκε. Καὶ ὁ μὲν ἐπειδὴ πρὸς ταῖς ἀκρωρείαις ἐγένετο τοῦ ὄρους ἀνέπαυεν ἑαυτὸν ἐπὶ τινος πέτρας ἐσπέραν τε καὶ νύκτα ἀναμένων, καθ' ἣν συνέκειτο αὐτοῖς ἤκουσιν εἰς τὴν κώμην τὰ περὶ τὸν θύαμιν πολυπραγμονεῖν καὶ ἅμα καὶ τὸν Κνήμωνα περισκοπῶν εἴ πῃ ποτε ἐπέλθοι, βουλήν εἰς αὐτὸν ποιούμενος ἀτοπώτεραν· οὐ γὰρ ἀνίει τῆς γνώμης τὸ εἰς αὐτὸν ὑποπτον ὡς ἀνελόντα τὴν θίσβην καὶ ὅπως ἂν † οἶ † ποτε διαχρήσαιτο ἐνενόει, ἐπιθέσθαι τε μετὰ τοῦτον καὶ τοῖς περὶ τὸν Θεαγένην ἐλύττα.

2.20.2 Ὡς δὲ ὁ Κνήμων ἐφαίνετο οὐδαμοῦ τῆς δὲ νυκτὸς ἐγίνετο ἄωρί, πρὸς ὕπνον τραπεῖς ὁ Θέρμουθις χάλκεόν τινα καὶ πύματον ὕπνον εἴλκυσεν ἀσπίδος δήγματι, μοιρῶν τάχα βουλήσει πρὸς οὐκ ἀνάρμοστον τοῦ τρόπου τὸ τέλος καταστρέψας. Ὁ δὲ Κνήμων, ἐπειδὴ τὴν ἀρχὴν ἀπέλιπε τὸν Θέρμουθιν, οὐ πρότερον ἀνέπνευσε τῆς φυγῆς ἕως τὸ νυκτὸς ἐπελθὼν κνέφας ἐπέδησεν αὐτῷ τὴν ὁρμήν, αὐτοῦ τε οὗ κατείληπτο ἑαυτὸν ἐγκρύψας καὶ τῆς φυλλάδος ὅσον πλεῖστον ἡδύνατο ἐφ' ἑαυτὸν ἐπαμήσας· ὅφ' ἢ κείμενος τὰ πολλὰ μὲν ἄυπνος ἐταλαιπωρεῖτο, πάντα καὶ κτύπον καὶ ἀνέμου ριπὴν καὶ φύλλου κίνησιν Θέρμουθιν ἡγούμενος, εἰ δέ που καὶ κατὰ μικρὸν ἐκνικηθεῖη πρὸς ὕπνον, φεύγειν ἐδόκει καὶ θαμὰ πρὸς τὰ κατόπιν ὑπέστρεφε καὶ περιεσκόπει τὸν οὐδαμοῦ διώκοντα καὶ βουλόμενος καθεύδειν ἀπηύχετο τοῦθ' ὃ ἐβούλετο, χαλεπωτέροις ὀνείροις τῆς ἀληθείας ἐντυγχάνων, πρὸς τε τὴν νύκτα καὶ χαλεπαίνειν ἐώκει μακροτέρων τῶν ἄλλων ὑποτιθέμενος.

2.20.5

Ὡς δὲ ἡμέραν ἄσμενος εἶδε πρῶτα μὲν ἀποτέμνει τῆς κόμης τὸ περιττότερον καὶ ὅσον αὐτῆς εἰς τὸ ληστρικώτερον εἶδος παρὰ τοῖς βουκόλοις ἤσκητο τοῦ μὴ ἀποτρόπαιος ἢ ὑποπτος εἶναι τοῖς ἐντυγχάνουσι. Βουκόλοι γὰρ ἄλλα τε πρὸς τὸ φοβερώτεροι φαίνεσθαι καὶ δὴ καὶ τὴν κόμην εἰς ὄφρυν ἔλκουσι καὶ σοβοῦσι τῶν ὤμων ἐπιβαίνουσιν, εὖ τοῦτο εἰδότες ὡς κόμη τοὺς μὲν ἐρωτικούς ἰλαρωτέρους τοὺς δὲ ληστρικούς φοβερωτέρους ἀποδείκνυσιν. Ἀποτεμὼν οὖν ὁ Κνήμων ὅσον εἰκὸς ἦν ἔλαττον κομᾶν τοῦ ληστρικοῦ τὸν ἀβρότερον ἐπὶ τὴν Χέμμιν τὴν κώμην οὗ τῷ Θεαγένει συνετέτακτο ἔσπευδεν.

- 2.21.2 Ὡς δὲ αὐτῷ πλησιάζοντι τῷ Νείλῳ καὶ πρὸς τὴν Χέμμιν περαιοῦσθαι μέλλοντι πρεσβύτης τις ἀνὴρ ἐναλύνων ταῖς ὄχθαις ἐφάνη καὶ δόλιχόν τινα τῷ ρείθρῳ πολλάκις ἄνω καὶ κάτω παραθέων καὶ ὥσπερ τῷ ποταμῷ φροντίδων τινῶν κοινούμενος ἡ κόμη πρὸς τὸ ἱερώτερον καθεῖτο καὶ ἀκριβῶς ἦν λευκή, τὸ γένειον λάσιον καὶ σεμνότερον βαθυνόμενον, στολὴ καὶ ἐσθὴς ἡ ἄλλη πρὸς τὸ ἐλληνικώτερον βλέπουσα. Μικρὸν οὖν ἐπιστήσας ἑαυτὸν ὁ Κνήμων, ὡς ἀντιπαρέθει πολλάκις ὁ πρεσβύτης οὐδὲ εἴ τις αὐτῷ πάρεστιν αἰσθάνεσθαι δοκῶν, οὕτως ἄρα ὅλος τῶν φροντισμάτων ἦν καὶ πρὸς μόνην τὴν σκέψιν ὁ νοῦς ἐσχόλαζε, κατὰ πρόσωπον ὑπαντιάσας πρῶτα μὲν χαίρειν ἐκέλευε.
- 2.21.4 Τοῦ δὲ οὐ δύνασθαι φήσαντος, ἐπειδὴ μὴ οὕτω συμβαίνειν αὐτῷ παρὰ τῆς τύχης, θαυμάσας ὁ Κνήμων «Ἕλληνας δὲ» εἶπεν «ὁ ξένος;» «Οὐχ Ἕλληνας» εἶπεν «ἀλλ' ἐντεῦθεν Αἰγύπτιος.» «Πόθεν οὖν ἐλληνίζεις τὴν στολήν;» «Δυστυχήματα» ἔφη «τὸ λαμπρὸν με τοῦτο σχῆμα μετημφίασε.» Τοῦ δὲ Κνήμωνος εἰ φαιδρύνεται τις ἐπὶ συμφοραῖς θαυμάζοντος καὶ ταύτας μαθεῖν ἀξιοῦντος «Ἰλιόθεν με φέρεις» ἀπεκρίνατο ὁ πρεσβύτης «καὶ σμήνος κακῶν καὶ τὸν ἐκ τούτων βόμβον ἅπειρον ἐπὶ σεαυτὸν κινεῖς.
- 2.21.5 Ἀλλὰ ποῖ δὴ πορεύῃ καὶ πόθεν, ὦ νεανία; πῶς δὲ τὴν φωνὴν Ἕλληνας ἐν Αἰγύπτῳ;» «Γελοῖον» ἔφη ὁ Κνήμων· «τῶν γὰρ κατὰ σεαυτὸν οὐδὲν ἐκδιδάξας, πρότερος καὶ ταῦτα ἐρωτηθεὶς, τῶν ἐμῶν γινώσκων ἐπιζητεῖς.» «Οὐκοῦν» ἦ δ' ὅς «ἐπειδὴ Ἕλληνας ἔοικας ἀνδρὶ καὶ σέ τις ὡς ἔοικε μετασχηματίζει τύχη καὶ πάντως τὰ ἡμέτερα ποθεῖς ἀκούειν, ὠδίνῳ δὲ καὶ αὐτὸς πρὸς τινα ἐξειπεῖν (εἶπον ἂν τάχα καὶ τοῖσδε τοῖς καλάμοις κατὰ τὸν μῦθον εἰ μὴ σοὶ προσέτυχον), ὄχθας μὲν Νείλου τάσδε καὶ Νεῖλον ἀπολίπωμεν, οὐ γὰρ ἡδὺ μακροτέρων διηγημάτων ἀκροατήριον τόπος ἡλίου μεσημβρία φλεγόμενος, πρὸς δὲ τὴν κώμην ἦν ὁρᾶς ἀντικρὺ κειμένην ἴωμεν, εἰ μὴ σέ τι προὔργιαίτερον ἀπασχολεῖ.
- 2.21.7 Ξενῷ δέ σε οὐκ ἐν ἑμαυτοῦ ἀλλ' ἐν ἀνδρὸς ἀγαθοῦ κάμει ὡς ἰκέτην ὑποδεξαμένου, παρ' ᾧ γινώσκῃ τε τάμᾳ βουλόμενος ἀναθήσῃ δ' ἐν μέρει τὰ κατὰ σεαυτόν.» «Ἰωμεν» ἔφη ὁ Κνήμων «καὶ γὰρ μοι καὶ ἄλλως ἢ πρὸς τὴν κώμην ὁδὸς σπουδάζεται ἀναμεῖναι τινας ἐν ταύτῃ τῶν ἐπιτηδείων συντεταγμένῳ.» Σκάφους οὖν ἐπιβάντες, πολλὰ δὲ περὶ τὴν ὄχθην ἐσάλευεν εἰς χρεῖαν τοῦ διαπορθμεύειν ἐπὶ μισθῷ παρεσκευασμένα, περαιοῦνται πρὸς τὴν κώμην εἰς τε τὴν καταγωγὴν ἀφικνοῦνται οὗ κατέλυνε ὁ πρεσβύτης καὶ τὸν μὲν τοῦ οἴκου δεσπότην οὐ καταλαμβάνουσιν, ὑποδέχονται δὲ αὐτοὺς προθυμότατα θυγάτηρ τε τοῦ ἐστιάτορος ἥδη γάμου ὡραία θεραπαινίδες τε ὅσαι κατὰ τὴν οἰκίαν, αἱ τὸν ξένον ἴσα καὶ πατέρα ἦγον, οὕτως οἶμαι πρὸς τοῦ κεκτημένου διατεταγμένον.
- 2.22.2 Καὶ ἡ μὲν τις ἀπένιζε τῷ πόδε καὶ τῆς κόνεως ἡλευθέρου τὰ ὑπὸ κνήμην, ἡ δὲ ἐφρόντιζε τῆς εὐνῆς καὶ μαλακὴν ἡυτρέπειζε τὴν κατάκλινιν, ἑτέρα κάλπην ἔφερε καὶ πῦρ ἀνέκαιε καὶ ἄλλη τράπεζαν εἰσεφέρειτο ἄρτου τε πυρίνου καὶ ὡραίων παντοίων βρίθουσιν. Ὁ δὲ Κνήμων θαυμάσας «ἀλλ' ἦ ξενίου Διός, ὡς ἔοικεν, εἰς αὐλὰς ἤκομεν, ὦ πάτερ, οὕτως ἀπροφάσιτος ἡ θεραπεία καὶ πολὺ τὸ εὖνουν τῆς γνώμης ἐμφαίνουσα.» «Οὐκ εἰς Διός» ἔφη, «ἀλλ' εἰς ἀνδρὸς Δία τὸν ξένιον καὶ ἰκέσιον ἀκριβοῦντος.

- 2.22.3 Βίος γάρ, ὦ παῖ, κάκείνῳ πλάνος καὶ ἔμπορος καὶ πολλαὶ μὲν πόλεις πολλῶν δὲ ἀνθρώπων ἦθη τε καὶ νοῦς εἰς πεῖραν ἤκουσιν ὅθεν, ὡς τὸ εἶκος, ἄλλους τε κάμει οὐ πρὸ πολλῶν τῶνδε ἡμερῶν ἀλύνοντα καὶ πλανώμενον ὁμωρόφιον ἐποίησατο.» «Καὶ τίς ἦν ἡ πλάνη, ὦ πάτερ, ἦν λέγεις;» «Παίδων» ἔφη «πρὸς ληστῶν ἀφαιρεθεὶς καὶ τοὺς μὲν ἀδικοῦντας γινώσκων ἐπαμῦνα δὲ οὐκ ἔχων εἰλοῦμαι περὶ τὸν τόπον καὶ θρήνοις παραπέμπω τὸ πάθος, ὥσπερ οἶμαι τις ὄρνις ὄφεως αὐτῇ τὴν καλιὰν πορθοῦντος ἐν ὀφθαλμοῖς τε τὴν γονὴν θοινωμένου προσελθεῖν μὲν ὀκνεῖ φεύγειν δὲ οὐ φέρει, πόθος γάρ ἐν αὐτῇ καὶ πάθος ἀνταγωνίζεται, τετριγυῖα δὲ περιποτᾶται τὴν πολιορκίαν εἰς ὧτα ἀνήμερα καὶ οἷς ἔλεον οὐκ ἐγνώρισεν ἡ φύσις ἀνήνυτον ἱκετηρίαν τὸν μητρῶον προσάγουσα θρῆνον.
- 2.22.4 » «Ἄρ' οὖν ἂν ἐθέλοις» ἔφη ὁ Κνήμων «καὶ ὅπως καὶ πότε τὸν βαρὺν τοῦτον ὑπέστης πόλεμον ἐξειπεῖν;» «Εἰσαϋθις» ἔφη «νῦν δὲ ὥρα καὶ τὴν γαστέρα θεραπεύειν· <ἦν> , ἐς τὰδ' ἀποσκοπῶν Ὅμηρος [καὶ] ὡς πάντα δεύτερα αὐτῆς ποιεῖται, θαυμασίως οὐλομένην ὠνόμασεν.
- 2.22.5 Ἀλλὰ πρῶτον ἡμῖν ὡς νόμος Αἰγυπτίων σοφοῖς ἐσπεῖσθαι τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς· οὐ γὰρ δὴ με καὶ τοῦτο ὑπερβῆναι πείσει, μὴ οὕτω ποτὲ πάθος ἰσχύσειεν ὡς μνήμην τὴν εἰς τὸ θεῖον ἐκπλήξαι.» Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἀπέχει τῆς φιάλης ἄκρατον τὸ ὕδωρ, τοῦτο γὰρ ἔπινε, καὶ «σπένδωμεν» ἔλεγε «θεοῖς ἐγχωρίοις τε καὶ Ἑλληνίοις καὶ αὐτῷ γε Ἀπόλλωνι Πυθίῳ, προσέτι Θεαγένηι καὶ Χαρίκλειᾳ τοῖς καλοῖς τε καὶ ἀγαθοῖς, ἐπειδὴ καὶ τούτους εἰς θεοὺς ἀναγράφω.
- 2.23.1 » Καὶ ἅμα ἐδάκρυεν ὥσπερ ἑτέραν αὐτοῖς σπονδὴν ἐπιφέρων τοὺς θρήνους. Ἐπάγη πρὸς τὴν ἀκοὴν τῶν ὀνομάτων ὁ Κνήμων, ἄνω τε καὶ κάτω τὸν πρεσβύτην ἐπιθεωρήσας «τί λέγεις;» ἔφη «Παῖδές εἰσί σοι τῷ ὄντι Θεαγένης καὶ Χαρίκλεια;» «Παῖδες» εἶπεν «ὦ ξένη, ἀμήτορες ἐμοὶ γεγονότες· τύχη γάρ μου θεοὶ τούτους ἀνέδειξαν καὶ ἀπέτεκον αἱ ψυχῆς ὠδῖνες καὶ φύσις ἡ διάθεσις ἐπ' αὐτοῖς ἐνομίσθη, καὶ πατέρα με ἀπὸ ταύτης ἐκεῖνοι καὶ ἐνόμισαν καὶ ὠνόμασαν.
- 2.23.2 Ἀλλὰ σὺ δὴ πόθεν, εἰπέ μοι, τούτους ἐγνώρισας;» «Οὐκ ἐγνώρισα» ἔφη «μόνον» ὁ Κνήμων «ἀλλὰ καὶ σῶζεσθαί σοι αὐτοὺς εὐαγγελίζομαι.» «Ἀπολλων» ἔφη ἀναβοήσας «καὶ θεοί, καὶ ποῦ γῆς οὗτοι δείκνυν· σωτῆρά σε καὶ θεοὶ ἰσοστάσιον ἡγήσομαι.
- 2.23.3 » «Μισθὸς δέ μοι τίς ἔσται;» ἔφη. «Τὸ μὲν παρὸν» ἦ δ' ὅς «εὐχαριστία, ξενίων δὲ οἶμαι τὸ κάλλιστον ἀνδρὶ νοῦν ἔχοντι καὶ οἶδα πολλοὺς ὡς θησαυρὸν τῇ ψυχῇ παραθεμένους τὸ δῶρον· εἰ δὲ καὶ τῆς ἐνεγκούσης ἐπιβαίημεν, ἔσσεσθαι δέ μοι τοῦτο οὐκ εἰς μακρὰν οἱ θεοὶ προσημαίνουσιν, ἀρύση πλοῦτον ὅσον ἂν δύναιο πλεῖστον.» «Μέλλοντα» εἶπε «καὶ ἄδηλα κατεγγυᾶς, ἐξὸν ἐκ τῶν παρόντων ἀμείβεσθαι.
- 2.23.4 » «Ἐπάγγελλε εἴ τι παρὸν ὀρᾷς, ὡς ἐτοῖμος ἐγὼ καὶ μέρος τι προέσθαι τοῦ σώματος.» «Οὐδὲν δεῖ μέλος ἀκρωτηριάζειν, ἀλλ' ἅπαν ἔχειν ἡγήσομαι εἰ τούτους ὀπόθεν εἰσὶν ἢ ἐκ τίνων φύντες ἢ πῶς δεῦρο ἀφιγμένοι καὶ ποίαις κεκρημένοι τύχαις βουλευθείης ἐξαγορεύειν.» «Ἐξεις» ἀπεκρίνατο «τὸν μισθὸν μέγαν τινὰ καὶ οὐχ οἷον ἄλλον οὐδ' εἰ τὰ ἐξ ἀνθρώπων χρήματα αἰτῶν ἐτύγχανες· Ἀλλὰ τὸ παρὸν τροφῆς ὀλίγον ἀπογευώμεθα, μακροτέρας γὰρ δεήσει σοί τε τῆς ἀκροάσεως ἐμοί τε τῆς ἀφηγήσεως.» Ἐντραγόντες οὖν τῶν τε καρῶν καὶ σύκων ἀρτιδρεπῶν τε φοινίκων καὶ ἄλλων δὴ τοιούτων ἀφ' ὧν ἐξ ἔθους ὁ πρεσβύτης ἐσιτεῖτο, ψυχῆς γὰρ διὰ βρῶσιν οὐδὲ ἐν ἀφηρεῖτο, ἐπερρόφουν ὁ μὲν τοῦ ὕδατος ὁ δὲ καὶ οἴνου ὁ Κνήμων, ὅς γε καὶ μικρὸν διαλιπὼν «ὁ Διόνυσος» εἶπεν «οἶσθα, ὦ πάτερ, ὡς χαίρει μύθοις καὶ κωμωδίας φιλεῖ· κάμει δὲ οὖν τὰ νῦν εἰσφικισμένος ἀνίησι πρὸς τὴν ἀκρόασιν τόν τε ἐπηγγελεμένον πρὸς σοῦ μισθὸν ἀπαιτεῖν ἐπείγει, καὶ ὥρα σοι τὸ δρᾶμα καθάπερ ἐπὶ σκηνῆς τῷ λόγῳ διασκευάζειν.
- 2.23.5 » «Ἀκούοις ἄν» ἔφη «ἀλλ' εἴθε γε καὶ τὸν χρηστὸν Ναυσικλέα παρεῖναι ἡμῖν συνέβαινεν, ὃν πολλάκις γε δι' ὅχλου γινόμενον μνηθῆναι τὴν ἀφήγησιν ἄλλως ἄλλοτε διεκρουσάμην.
- 2.23.6 » «Ποῦ δ' ἂν εἴη τὰ νῦν;» ἡρώτα ὁ Κνήμων ὡς τοῦνομα τοῦ Ναυσικλέους ἐπέγνων.

- 2.24.1 «'Επ' ἄγραν» ἔφη «πεπόρευται.» Τοῦ δὲ ὁποῖαν πάλιν ἐρομένου «θηρίων» ἔφη «τῶν χαλεπωτάτων, οἳ καλοῦνται μὲν ἄνθρωποι καὶ βουκόλοι λησται δέ εἰσι τὸν βίον καὶ δυσάλωτοι παντάπασι, ὅσα φωλεοῖς καὶ σήραγξι τῷ ἔλει χρώμενοι.» «Ἐγκαλεῖ δὲ αὐτοῖς τίνα αἰτίαν;» «Ἀττικῆς» ἔφη «ἐρωμένης ἀρπαγὴν, ἣν Θίσβην ἐκεῖνος ὠνόμαζε.» «φεῦ» εἶπεν ὁ Κνήμων καὶ ἀθρόον ἐσιώπησεν ὥσπερ ἑαυτοῦ λαβόμενος. Τοῦ δὲ πρεσβύτου «τί πέπονθας;» ἐρομένου πρὸς ἄλλα ὁ Κνήμων ἀπάγων «θαυμάζω» ἔφη «πῶς ἢ τίνι χειρὶ πεποιθὼς ἐνεθυμήθη τὴν ἔφοδον.
- 2.24.2 » Καὶ ὃς «βασιλεῖ», ἔφη «ξένε, τῷ μεγάλῳ σατραπεύει τὴν Αἴγυπτον Ὀροονδάτης, οὗ κατὰ πρόσταγμα φρούραρχος Μιτράνης τήνδε κεκλήρωται τὴν κώμην· τοῦτον δὲ ὁ Ναυσικλῆς ἐπὶ χρήμασι μεγάλοις ἄγει σὺν ἵππῳ καὶ ἀσπίδι πολλῇ. Χαλεπαίνει δὲ τὴν ἀφαίρεσιν τῆς Ἀττικῆς κόρης οὐχ ὡς ἐρωμένης μόνον καὶ μουσουργίαν ἀρίστης ἀλλ' ὅτι αὐτὴν καὶ βασιλεῖ τῶν Αἰθιόπων ἀπάξειν ἔμελλεν ὡς αὐτὸς ἔφασκε γαμετῇ τῇ ἐκείνου συμπαιστρίαν καὶ συνόμιλον τὰ Ἑλλήνων ἐσομένην.
- 2.24.3 Ὡς οὖν μεγάλων καὶ πολλῶν τῶν ἐπ' αὐτῇ προσδοκωμένων χρημάτων ἐστερημένος πᾶσαν ἐγείρει καὶ κινεῖ μηχανήν· ἐπέρρωσά τε καὶ αὐτὸς πρὸς τὴν πρᾶξιν, εἴ πῃ ἄρα καὶ τοὺς παῖδάς μοι περισώσειεν ἐνθυμούμενος.» Ὑπολαβὼν οὖν ὁ Κνήμων «ἄλις» ἔφη «βουκόλων καὶ σατραπῶν καὶ βασιλέων αὐτῶν, ἔλαθες γάρ με μικροῦ καὶ εἰς πέρας τῷ λόγῳ διαβιβάζων, ἐπεισόδιον δὲ τοῦτο οὐδὲν φασὶ πρὸς τὸν Διόνυσον ἐπεισκυκλήσας ὥστε ἐπάναγε τὸν λόγον πρὸς τὴν ὑπόσχεσιν· εὗρηκα γάρ σε κατὰ τὸν Πρωτέα τὸν Φάριον, οὐ κατ' αὐτὸν τρεπόμενον εἰς ψευδομένην καὶ ῥέουσαν ὄψιν ἀλλά με παραφέρειν πειρώμενον.
- 2.24.4 » «Μανθάνεις ἄν» ἔφη ὁ πρεσβύτης «διηγῆσθαι δέ σοι τάμαυτοῦ πρότερον ἐπιτεμῶν, οὐ σοφιστεύων ὡς αὐτὸς οἶει τὴν ἀφήγησιν ἀλλ' εὐτακτόν σοι καὶ προσεχῇ τῶν ἐξῆς παρασκευάζων τὴν ἀκρόασιν.
- 2.24.5 Ἐμοὶ πόλις μὲν Μέμφις, πατὴρ δὲ καὶ ὄνομα Καλάσιρις, βίος δὲ νῦν μὲν ἀλήτης πρότερον δὲ οὐ· πάλαι γὰρ προφήτης. Ἐγένετό μοι καὶ γυνὴ νόμῳ τῆς πόλεως καὶ ἀπεγένετο θεσμῷ τῆς φύσεως. Ταύτης εἰς τὴν ἐτέραν λῆξιν ἀναλυθείσης χρόνον μὲν τινα διῆγον ἀπαθὴς κακῶν ἐπὶ παισὶ δύο τοῖς ἐξ αὐτῆς ἀβρυνόμενος· οὐ πολλοῖς δὲ ὕστερον ἔτεσιν οὐρανία φωστήρων εἰμαρμένη περίοδος τρέπει τὰ καθ' ἡμᾶς καὶ ὄμμα κρόνιον εἰς τὸν οἶκον ἐνέσκηψε τὴν ἐπὶ τὸ χεῖρον ἐπάγον μεταβολήν, ἣν ἐμοὶ σοφία προέφηγε μὲν διαδρᾶναι δὲ οὐκ ἔδωκε, τοὺς γὰρ μοιρῶν ἀτρέπτους ὅρους προῖδεῖν μὲν δυνατὸν ἐκφεύγειν δὲ οὐκ ἐφικτόν.
- 2.24.7 Κέρδος δὲ ὡς ἐν τοῖς τοιούτοις ἢ πρόγνωσις ἀμβλύνουσα τοῦ δεινοῦ τὸ φλεγμαῖνον· συμφορᾶς γάρ, ὦ παῖ, τὸ μὲν ἀπροσδόκητον ἀφόρητον τὸ δὲ προεγνωσμένον οἰστότερον, τὸ μὲν γὰρ ἢ διάνοια φόβῳ προληφθεῖσα κατέπτηξε τὸ δὲ ἢ συνήθεια τῷ λογισμῷ διήτησε. Γίνεται δὲ περὶ ἐμὲ τοῖονδε γύναιον Θρακικὸν τὴν ὥραν ἀκμαῖον καὶ τὸ κάλλος δεύτερον μετὰ Χαρίκλειαν ἔχουσα, ὄνομα Ῥοδῶπις, οὐκ οἶδ' ὁπόθεν ἢ ὅπως κακῇ μοίρᾳ τῶν ἐγνωκότων ὀρμηθὲν ἐπεπόλαζε τὴν Αἴγυπτον καὶ ἤδη καὶ εἰς τὴν Μέμφιν ἐκώμαζε, πολλῇ μὲν θεραπείᾳ πολλῶ δὲ πλούτῳ δορυφορούμενη πᾶσι δ' ἀφροδισίοις θηράτροις ἐξησκημένη· οὐ γὰρ ἦν ἐντυχόντα μὴ ἡλωκέναι, οὕτως ἄφυκτόν τινα καὶ ἀπρόσμαχον ἐταιρίας σαγήνην ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν ἐπεσύρετο.
- 2.25.2 Ἐφοῖτα δὲ θαμὰ καὶ εἰς τὸν νεῶν τῆς Ἰσιδος ἥς προεφήτευσεν καὶ τὴν θεὸν συνεχῶς ἐθεράπευε θυσίαις τε καὶ ἀναθήμασι πολυταλάντοις. Αἰσχύνομαι λέγειν ἀλλ' εἰρήσεται· γίνεται δὲ κάμοῦ κρείττων ὀφθεῖσα πολλάκις, ἐνίκα τὴν διὰ βίου μοι μελετηθεῖσαν ἐγκράτειαν, ἐπὶ πολὺ τε τοῖς σώματος ὀφθαλμοῖς τοὺς ψυχῆς ἀντιστήσας ἀπῆλθον τὸ τελευταῖον ἡττηθεὶς καὶ πάθος ἐρωτικὸν ἐπιφορτισάμενος. Ἀρχὴν δὲ τῶν ἐσομένων καὶ προαγορευθέντων μοι πρὸς τοῦ θεοῦ δυσχερῶν τὴν γυναῖκα φωράσας καὶ συνεὶς ὡς τῶν πεπρωμένων ἐστὶν ὑπόκρισις καὶ ὡς ὁ τότε

εὐλὴχῶς δαίμων οἶονεὶ προσωπεῖον αὐτὴν ὑπῆλθε, τὴν μὲν ἐκ παίδων μοι σύντροφον ἱερωσύνην ἔγνω μὴ καταισχυῖναι καὶ ἀντέσχον μηδὲ ἱερὰ καὶ τεμένη θεῶν βεβηλῶσαι, τῶν δὲ ἡμαρτημένων οὐκ ἔργω, μὴ γένοιτο, ἀλλ' ἐφέσει μόνῃ τὴν ἀρμόζουσαν ἐπιβαλὼν ζημίαν, δικαστὴν ἑμαυτῷ τὸν λογισμὸν ἀναδείξας, φυγῇ κολάζω τὴν ἐπιθυμίαν καὶ τῆς ἐνεγκούσης ὁ βαρυδαίμων ἐξήειν ὁμοῦ μὲν εἴκων ταῖς μοιρῶν ἀνάγκαις καὶ πράττειν ὅπῃ καὶ βούλονται τὰ καθ' ἡμᾶς ἐπιτρέπων ὁμοῦ δὲ τὴν ἀποτρόπαιον Ῥοδῶπιν ἀποφεύγων.

2.25.5 Ἐδεδίειν γάρ, ὦ ξένε, μὴ τοῦ τότε ἐπικρατοῦντος ἀστέρος ἐπιβρίσαντος καὶ πρὸς τὸ αἰσχροτέρου τῶν ἔργων ἐκνικηθείην, ὃ δέ με πρὸ πάντων καὶ ἐπὶ πᾶσιν ἐξήλαυνεν οἱ παῖδες ἦσαν, οὓς ἡ ἄρρητός μοι πολλάκις ἐκ θεῶν σοφία ξιφήρεις ἀλλήλοις συμπεσεῖσθαι προηγόρευε. Περιγράφων οὖν τῶν ὀφθαλμῶν τὴν οὕτως ἀπηνῆ θέαν, ἣν ἐκτραπήσεσθαι καὶ τὸν ἥλιον εἰκάζω νέφος τῆς ἀκτίνος προκαλυψάμενον, καὶ πατρώαις ὄψεσι τὸν παίδων φόνον ἀθέατον χαριζόμενος ἐξώκιζον ἑμαυτὸν γῆς τε καὶ οἰκίας πατρώας τὴν μὲν ὀρμὴν οὐδενὶ φράσας πρόφασιν δὲ ὡς εἰς Θήβας τὰς μεγάλας ἀνακομίζομαι ποιησάμενος, ὡς ἂν θάτερον τῶν παίδων τὸν πρεσβύτερον θεασαίμην ἐκεῖ παρὰ τῷ μητροπάτορι τότε διάγοντα.

2.25.6 Θύαμις ἦν ὄνομα αὐτῷ, ξένε.» Συνεστάλη ἄλιν ὁ Κνήμων ὡσπερ τῷ ὀνόματι τοῦ Θυάμιδος βληθεὶς τὴν ἀκοήν, καὶ ὁ μὲν ἐκαρτέρησε σιωπῆσαι τῶν ἐξῆς ἔνεκεν, ὁ δὲ ἐπέβαινε τὸν λόγον ὧδε.

2.26.1 «Παραλείπω τὴν ἐν μέσῳ πλάνην ὦ νεανία, συντελεῖ γὰρ οὐδὲν εἰς τὴν παρὰ σοῦ ζήτησιν. Πυνθανόμενος δὲ εἶναι τινὰ Δελφοὺς Ἑλληνίδα πόλιν ἱερὰν μὲν Ἀπόλλωνος θεῶν δὲ τῶν ἄλλων τέμενος ἀνδρῶν τε σοφῶν ἐργαστήριον θορύβου τε δημῳδούς ἐκτὸς ἀνωκισμένην ἔστελλον εἰς ταύτην ἑμαυτόν, ἀρμόδιον τῷ προφητικῷ καταγώγιον τὴν ἱεροῖς καὶ τελεταῖς ἀνακειμένην ὀριζόμενος, διὰ τε τοῦ Κρισαίου κόλπου τῇ Κιρραίᾳ προσορμισθεὶς ἐκ νεῶς ἐπὶ τὴν πόλιν ἀνέθεον. Ἐπεὶ δὲ ἐπέστην ὁμφὴ με ὡς ἀληθῶς θεία προσέβαλεν αὐτόθεν καὶ τὰ τε ἄλλα ἡ πόλις διαίτημα κρειττόνων ἔδοξε καὶ οὐχ ἥκιστα τῇ φύσει τῆς περιοχῆς οἷον γὰρ φρούριον ἀτεχνῶς καὶ αὐτοσχέδιος ἀκρόπολις ὁ Παρνασὸς ἀπαιωρεῖται προπόδων λαγόσι τὴν πόλιν ἐγκολπισάμενος.

2.26.2 » «Ἄριστα» ἔφη «λέγεις» ὁ Κνήμων «καὶ ὡς ἂν τις ἐπιπνοίας ὡς ἀληθῶς Πυθικῆς ἐπρησθημένος τῇδε γάρ πη καὶ ὁ πατήρ μοι θέσεως ἔχειν τοὺς Δελφοὺς ἔφραζεν ὅτε αὐτὸν ἱερομνήμονα ἡ πόλις ἡ Ἀθηναίων ἔστειλεν.

2.26.3 » «Ἀθηναῖος ἄρα ἦσθα ὦ παῖ;» «Ναίχι» ἔφη. «Ὅνομα δὲ τίς;» «Κνήμων» ἀπεκρίνατο. «τὰ δ' ἄλλα εἰσαυθίς» ἔφη «ἀκούσῃ, νῦν δὲ ἔχου τῶν ἐξῆς.» «Ἐξομαι» ἔφη καὶ ἐπανήει πρὸς τὴν πόλιν.

2.26.4 «Ἐπαινέσας οὖν τῶν τε δρόμων καὶ ἀγορῶν καὶ κρηνῶν τὸ ἄστν καὶ Κασταλίαν αὐτήν, ἣν δὴ καὶ περιρραντήριον ἐποίησάμην, ἐπὶ τὸν νεῶν ἔσπευδον, καὶ γὰρ με καὶ θροῦς τῶν πολλῶν ἀνεπτέρωσεν ὥραν εἶναι κινεῖσθαι τὴν θεοπρόπον λέγοντες. Ἐπεὶ δὲ εἰσελθὼν προσεκύνουν καὶ τι καὶ κατ' ἑμαυτὸν ὑπόχολον, ἀνεφθέγατο ἡ Πυθία τοιάδε· Ἴχνης ἀειράμενος ἀπ' εὐστάχους παρὰ Νείλου φεύγεις μοιράων νήματ' ἐρισθενέων.

2.26.5 Τέτλαθι, σοὶ γὰρ ἐγὼ κυαναύλακος Αἰγύπτιοι αἶψα πέδον δώσω· νῦν δ' ἐμὸς ἔσσο φίλος. Ταῦτα ὡς ἐθέσπισεν, ἐγὼ μὲν ἑμαυτὸν ἐπὶ πρόσωπον τοῖς βωμοῖς ἐπιβαλὼν ἴλεων εἶναι τὰ πάντα ἰκέτευον· ὁ δὲ πολὺς τῶν περιστώτων ὄμιλος ἀνευφήμησαν τὸν θεὸν τῆς ἐπ' ἐμοὶ παρὰ τὴν πρώτην ἔντευξιν προφητείας, ἐμὲ δὲ ἐμακάριζον καὶ περιεῖπον τὸ ἐντεῦθεν παντοίως, φίλον ἦκειν με τῷ θεῷ μετὰ Λυκοῦργόν τινὰ Σπαρτιάτην λέγοντες καὶ ἐνοικεῖν τε βουλόμενον τῷ τεμένει τοῦ νεῶ συνεχώρουν καὶ σιτηρέσιον ἐκ τοῦ δημοσίου παρέχειν ἐψηφίσαντο.

2.27.2

Καὶ συνελόντι λέγειν ἀγαθῶν ἀπέλιπεν οὐδέν· ἦ γὰρ πρὸς ἱεροῖς ἦν ἢ πρὸς θυσίαις ἐξηταζόμενην, ἃς πολλὰς καὶ παντοίας ἀνὰ πᾶσαν ἡμέραν ξένος τε καὶ ἐγχώριος λεῶς τῷ θεῷ χαριζόμενοι δρῶσιν, ἢ φιλοσοφοῦσι διελεγόμενην· οὐκ ὀλίγος δὲ ὁ τοιοῦτος βίος συρρεῖ περὶ τὸν νεῶν τοῦ Πυθίου καὶ μουσεῖόν ἐστιν ἀτεχνῶς ἡ πόλις ὑπὸ μουσηγέτη θεῷ φοιβαζομένη. Τὸν μὲν δὴ πρότερον χρόνον ἄλλοτε περὶ ἄλλων ἡμῖν αἱ ζητήσεις ἀνεκινούντο, καὶ ὁ μὲν τις ὅπως τοὺς ἐγχωρίους οἱ Αἰγύπτιοι σέβομεν θεοὺς ἀνθρώπα, ὁ δὲ δι' ἦν αἰτίαν ἄλλα παρ' ἄλλοις τῶν ζώων ἐκθειάζεται καὶ τίς ὁ περὶ ἐκάστου λόγος ἐπυνθάνετο· ἄλλος πυραμίδων κατασκευὴν, ἕτερος συρρίγγων πλάνην, καὶ συνελόντι τῶν κατ' Αἴγυπτον ἔν οὐδὲν ἀπελίμπανον ἱστοροῦντες· Αἰγύπτιον γὰρ ἄκουσμα καὶ διήγημα πᾶν Ἑλληνικῆς ἀκοῆς ἐπαγωγότατον.

2.28.1 Τέλος δέ ποτε καὶ περὶ τοῦ Νείλου καὶ τίνες μὲν αὐτῷ πηγαί, τίς δὲ ἢ παρὰ τοὺς ἄλλους ποταμοὺς ἰδιάζουσα φύσις καὶ ὁπόθεν τὴν θερινὴν ὥραν μόνος τῶν πάντων πλημμυρεῖ πεῦσιν· τίς ἐμοὶ προσῆγε τῶν ἀστειοτέρων. Ἐμοῦ δὲ ἅπερ ἐγίνωσκον εἰπόντος καὶ ὅσα περὶ τοῦ ποταμοῦ τούτου βίβλοις ἱεραῖς ἀναγεγραμμένα μόνοις τοῖς προφητικοῖς καὶ γινώσκειν καὶ ἀναγινώσκειν ἔξεστι, καὶ διελθόντος ὡς τὰς μὲν ἀρχὰς ἐκ τῶν ἄκρων τῆς Αἰθιοπίας ἐσχάτων δὲ τῆς Λιβύης λαμβάνει, καθ' ὃ μέρος τὸ κλίμα τὸ ἀνατολικὸν ἀπολήγον ἀρχὴν τῇ μεσημβρίᾳ δίδωσιν, αὖξεται δὲ κατὰ τὴν θερινὴν ὥραν οὐχ ὥς τινες ὥθήσαν πρὸς τῶν ἐτησίων ἀντικρὺ πνεόντων ἀνακοπτόμενος ἀλλ' αὐτῶν δὴ τούτων τῶν ἀνέμων κατὰ τροπὴν τὴν θερινὴν ἀπὸ τῶν ἀρκτῶν ἐπὶ τὴν μεσημβρίαν πᾶν νέφος ἐλαυνόντων τε καὶ ὠθούντων ἕως ἐπὶ τὴν διακεκαυμένην ζώνην συρράξωσι, καθ' ἣν τῆς πρόσω φορᾶς ἀνακόπτονται δι' ὑπερβολὴν τοῦ περὶ τὰ μέρη πυρώδους, πάσης τῆς πρότερον καὶ κατὰ μικρὸν ἀθροισθείσης καὶ παχυνθείσης νοτίδος ἐξατμιζομένης, κακὸν τούτου λάβρων ὑετῶν ῥηγνυμένων ὄργῃ τε ὁ Νεῖλος καὶ ποταμὸς εἶναι οὐκ ἀνέχεται ἀλλὰ κατεξανίσταται τῆς ὄχθης καὶ θαλασσώσας τὴν Αἴγυπτον τῇ παρόδῳ γεωργεῖ τὰς ἀρούρας, διὸ πιεῖν τέ ἐστι γλυκύτατος ἅτε ἐξ ὄμβρων οὐρανίων χορηγούμενος καὶ θιγεῖν προσηνέστατος, οὐκέτι μὲν θερμὸς ὡς ὅθεν ἤρξατο ἔτι δὲ χλιαρὸς ὡς ἐκεῖθεν ἀρξάμενος, δι' ἣν αἰτίαν καὶ μόνος ποταμῶν αὖρας οὐκ ἀναδίδωσι, πάντως ἂν ὡς τὸ εἰκὸς ἀναδοὺς εἰ καθὼς τινες ἐβουλήθησαν ὡς πυνθάνομαι τῶν παρ' Ἑλλήσιν εὐδοκίμων χιόνος τηκομένης τὸ πλήρωμα ἐλάμβανε— ταῦτά μου καὶ τὰ τοιαῦτα διεξιόντος ὁ ἱερεὺς τοῦ Πυθίου γνῶριμος ἐμοὶ γεγονὼς ἐς τὰ μάλιστα, Χαρικλῆς ὄνομα ἦν αὐτῷ, «θαυμασίως» ἔφη «λέγεις καὶ ταύτη τὴν γνῶμην τίθεμαι καὶ αὐτός, οὕτω καὶ παρὰ τῶν ἐν Καταδούποις ἱερέων τοῦ Νείλου πυθόμενος.

2.29.1 » Κἀγὼ πρὸς αὐτὸν «ὦ Χαρίκλεις» ἔφην «ἦλθες γὰρ κάκεῖσε;» «Ἦλθον» εἶπεν «ὦ σοφὲ Καλάσιρι.» «Τί δέ σε χρέος ἦγαγε;» πάλιν ἠρώτων. Ὁ δὲ «δυσπραξία τῶν κατὰ τὴν οἰκίαν» ἀπεκρίνατο «ἦ δὴ μοι καὶ εὐπραξίας αἰτία γέγονεν.» Ἐμοῦ δὲ τὸ παράδοξον θαυμάσαντος «οὐ θαυμάσεις» ἔφη «τὸ πρᾶγμα ὡς γέγονεν εἰ πύθοιο· πεῦσῃ δὲ ὅταν σοι βουλομένῳ γίνηται.

2.29.2 » «Οὐκοῦν ὥρα σοι λέγειν» ἦν δ' ἐγώ· «νῦν γὰρ βούλομαι.» «Μάνθανε» εἶπεν ὁ Χαρικλῆς τοὺς πολλοὺς μεταστησάμενος «καὶ γὰρ σε καὶ διὰ τι χρήσιμον ἐμὸν ἀκροατὴν γενέσθαι τῶν συμβεβηκότων πάλαι ἐβουλόμην. Ἐμοὶ γήμαντι παιδία οὐκ ἐγένετο, ὅψε δέ ποτε καὶ βραδὺ τῆς ἡλικίας πολλὰ τὸν θεὸν ἱκετεύων θυγατρὶος πατὴρ ἀνηγορεύθην, οὐκ ἐπ' αἰσίοις ἔσεσθαι μοι ταύτην τοῦ θεοῦ προαγορεύσαντος.

2.29.3 Ἦλθε καὶ εἰς ὥραν γάμου καὶ ἐξεδόμην τῶν μνηστευομένων, πολλοὶ δ' ἦσαν, τῷ παρ' ἐμοὶ κριθέντι καλλίστῳ. Καθ' ἣν νύκτα συγκατεκλήθη τῷ γήμαντι, κατ' αὐτὴν ἡ δυστυχὴς ἐτελεύτα, σκηπτοῦ τινος ἢ χειροποιήτου πυρὸς τοῖς θαλάμοις ἐμπεσόντος, καὶ τὸν ὑμέναιον ἀδόκμον ἔτι διεδέχετο θρῆνος καὶ ἀπὸ τῶν παστάδων ἐπὶ τὸ μνήμα παρεπέμπετο καὶ δᾶδες αἰ τὸ γαμήλιον ἐκλάμψασαι φῶς αὐταὶ καὶ τὴν ἐπικήδειον πυρκαϊὰν ἀνῆπτον.

2.29.4

Ἐπετραγώδει τούτῳ τῷ δράματι καὶ ἕτερον πάθος ὁ δαίμων καὶ τὴν μητέρα μοι τῆς παιδὸς ἀφαιρεῖται μὴ τοῖς θρήνοις ἐγκαρτερήσασαν. Τὸ δὲ θεήλατον τοῦ κακοῦ μὴ φέρων ἑμαυτὸν μὲν οὐκ ἐξάγω τοῦ βίου τοῖς θεολογοῦσιν ὡς ἀθέμιτον τὸ πρᾶγμα πειθόμενος, ὑπεξάγω δὲ τῆς ἐνεγκούσης καὶ τὴν ἐρημίαν τῆς οἰκίας ἀποδιδράσκω (μέγα γὰρ εἰς λήθην κακῶν ἡ δι' ὀφθαλμῶν τῆς ψυχῆς ὑπόμνησις ἀμαυρουμένη) καὶ πολλοῖς ἐμπλανηθεῖς τόποις ἦλθον δὴ καὶ εἰς τὴν σὴν Αἴγυπτον καὶ Καταδούπους αὐτοὺς καθ' ἱστορίαν τῶν καταρρακτῶν τοῦ Νείλου.

2.30.1 Τῆς μὲν οὖν ἐκεῖσε ἀφίξεως ἔχεις τὸν ἀπολογισμὸν, ὦ φίλος, ἣν δέ σε βούλομαι παρενθήκην γνῶναι τοῦ διηγήματος, μᾶλλον δὲ ἀληθέστερον εἰπεῖν, αὐτὸ δὴ τὸ κεφάλαιον, ἀλύοντί μοι κατὰ τὴν πόλιν καὶ διατιθεμένῳ σχολῇ καὶ τινα τῶν παρ' Ἑλλησι σπανίων ὠνούμενῳ, ἥδη γὰρ μοι τῆς λίαν ἀληθόνος τῷ χρόνῳ πεττομένης ἢ πρὸς τὴν ἐνεγκοῦσαν ἐπάνοδος ἐσπουδάζετο, ἀνὴρ τις πρόσεισι τὰ μὲν ἄλλα σεμνὸς ἰδεῖν καὶ ἀγχίνουσαν ἀπὸ τοῦ βλέμματος ἐμφανίζων ἄρτι μὲν τὸν ἔφηβον παραλλάξας τὴν χροιάν δὲ ἀκριβῶς μέλας καὶ με ἡσπάζετο καὶ τι βούλεσθαι ἰδίᾳ φράζειν ἔλεγεν ἑλληνίζων οὐ βεβαίως. Ἐμοῦ δ' ἐτοίμως ὑπακούσαντος εἷς τινα νεῶν παρακείμενον εἰσαγαγὼν «φύλλα τινά σε καὶ ρίζας» ἔφη «τῶν Ἰνδικῶν καὶ Αἰθιοπικῶν καὶ Αἰγυπτίων ὠνούμενον ἐώρακα· εἰ δὴ οὖν ἀκραιφνῇ ταῦτα καὶ δόλου παντὸς ἐκτὸς ὠνεῖσθαι βουλευθείης, ἔτοιμος παρέχειν.

2.30.2 » «Βούλομαι» ἔφην «καὶ δείκνυε.» Ὁ δὲ «ὄψει μὲν» εἶπεν, «ὅπως δὲ μὴ μικρόλογος ἔσῃ περὶ τὴν ἀγοράν.» «Σαυτῷ παρεγγύα» ἔφην «μὴ βαρύτιμον εἶναι περὶ τὴν διάπρασιν.» Καὶ ὅς ὑπὸ μάλης βαλαντίδιον ἔχων προκομίσας ἐπεδείκνυε λίθων πολυτίμων ὑπερφυῆς τι χρῆμα· μαργαρίδες τε γὰρ ἐνήσαν εἰς καρύου μικροῦ μέγεθος εἰς κύκλον τε ἀκριβῶς ἀπαρτιζόμεναι καὶ λευκότητι πλεῖστον ἀγλαϊζόμεναι σμάραγδοί τε καὶ ὑάκινθοι αἱ μὲν οἷα λήϊον ἡρινὸν χλοάζουσαι ἐλαιώδους τινὸς αὐτὰς λειότητος ὑπαυγαζούσης αἱ δὲ ἀπεμιμοῦντο χροιάν † ἀκτῆς θαλαττίας † ὑπ' ἀγχιβαθεῖ σκοπέλῳ μικρὸν ὑποφριττούσης καὶ τὸ ὑποκείμενον ἰαζούσης, καὶ ἀπλῶς συμμιγῆς τις ἦν πάντων καὶ ποικίλῃ μαρμαρυγῇ τὸν ὀφθαλμὸν εὐφραίνουσα.

2.30.4 Ἄπερ ὡς εἶδον «ἄλλους» ἔφην «ῥα σοι, ξένε, τῶνδε ἐπιζητεῖν ὠνητάς, ὡς ἐγώ γε καὶ ἡ κατ' ἐμὲ περιουσία σχολῇ γ' ἂν καὶ ἐνὸς εἴη τῶν ὀρωμένων ἰσοστάσις.» «Ἄλλ' εἰ καὶ μὴ πρίασθαι δυνατὸς» εἶπε, «δωρὸν γε λαμβάνειν οὐκ ἀδύνατος.» «Ἐγὼ μὲν οὐκ ἀνίκανος» ἔφην, «δωρὸν γε λαμβάνων σὺ δὲ οὐκ οἶδ' ὅ τι βουλούμενος παίζεις ἡμᾶς.» «Οὐ παίζω» εἶπεν, «ἀλλὰ καὶ σφόδρα σπουδάζω καὶ ἐπόμνυμι γε τὸν ἰδρυμένον ἐνθάδε θεὸν ἅπαντα δώσειν εἰ πρὸς τούτοις καὶ ἕτερον δῶρον ὑποδέξασθαι βουλευθείης πολὺ τούτων ἐριτιμότερον.» Ἐγέλων πρὸς ταῦτα, τοῦ δὲ τὴν αἰτίαν πυνθανομένου «ὅτι γελοῖον» ἔφην εἰ τηλικαῦτα δῶρα καθυπισχνούμενος προσέτι καὶ μισθὸν ἐπαγγέλλῃ πολὺ τῶν δώρων αὐτῶν ὑπερφέροντα.

2.30.5 » «Πίστευε» εἶπεν, «ἀλλ' ἐπόμνυε καὶ αὐτὸς ἢ μὴν ἄριστα χρήσεσθαι τῷ δώρῳ καὶ ὡς ἂν αὐτὸς ὑφηγήσωμαι.» Ἐθαύμαζον μὲν ἀπορῶν ἐπώμνυον δὲ τηλικαῦτα ἐλπίζων. Ἐπειδὴ δέ μοι ὠμώμοστο ὡς ἐκεῖνος ἐπέσκηπτεν, ἄγει με παρ' ἑαυτὸν καὶ δείκνυσι κόρην ἀμήχανόν τι καὶ δαιμόνιον κάλλος, ἣν αὐτὸς μὲν ἐπτὰ ἔτη γεγονέναι ἔλεγεν ἐμοὶ δὲ καὶ ῥα γάμου πλησιάζειν ἐώκει, οὕτως ἄρα κάλλους ὑπερβολὴ καὶ εἰς μεγέθους ἔμφασιν φέρει προσθήκην.

2.30.6 Κἀγὼ μὲν ἀχανὲς εἰστήκειν ἀγνοίᾳ τε τῶν γινομένων καὶ ἀκορέστῳ θῆξ τῶν ὀρωμένων. Ὁ δὲ ἄρχεται λόγων τοιῶνδε· «Ταύτην ἦν ὀρᾷς, ξένε» φησὶν «ἢ μὲν τεκοῦσα δι' αἰτίαν ἣν γνώση μικρὸν ὕστερον ἐν σπαργάνοις ἐξέθετο τύχης ἀμφιβολία τὰ κατ' αὐτὴν ἐπιτρέψασα, ἐγὼ δὲ προστυχὼν ἀνειλόμην· οὐδὲ γὰρ ἦν μοι θεμιτὸν ἐν κινδύνῳ ψυχὴν ἅπαξ ἐνανθρωπήσασαν παριδεῖν, (ἐν γὰρ καὶ τοῦτο παράγγελμα τῶν γυνῶν παρ' ἡμῖν σοφῶν ὦν ἀκουστής εἶναι χρόνοις ὀλίγῳ πρόσθεν ἡξίωμαι) καὶ ἄλλως καὶ τὸ παιδίον αὐτόθεν μέγα τι καὶ θεῖον τῶν ὀφθαλμῶν ἐξέλαμπεν, οὕτω μοι περισκοποῦντι γοργόν τε καὶ ἐπαγωγὸν ἐνεΐδε.

- 2.31.2 Συνεξέκειτο δὲ αὐτῷ καὶ λίθων ὄρμος ὃν ἀρτίως ἐπεδείκνυον καὶ ταινία τις ἀπὸ σηρικοῦ νήματος ἐξυφασμένη γράμμασιν ἐγχωρίοις καὶ διηγήματι τῶν κατὰ τὴν παῖδα κατάστικτος, τῆς μητρὸς οἶμαι σύμβολα ταῦτα καὶ γνωρίσματα τῇ κόρῃ προμηθευσσαμένης· ἅπερ ὡς ἀνέγνων πόθεν τέ ἐστι καὶ τίνος ἔγνων εἰς ἀγρόν τε κομίζω πόρρω τῆς πόλεως ἀπωκισμένον καὶ ποιμέσιν ἐμαυτοῦ τρέφειν παραδοὺς μηδενὶ τε φράζειν ἐπαπειλήσας τὰ συνεκτεθέντα κατεῖχον τοῦ μή τινα ἐπιβουλὴν γενέσθαι αὐτὰ τῇ κόρῃ. Τὰ μὲν οὖν πρῶτα οὕτως ἐλάνθανεν, ἐπεὶ δὲ τοῦ χρόνου προϊόντος ἢ τῆς κόρης ἀκμὴ μείζονος ὥρας ἐφαντάζετο τοῦ εἰωθότος τὸ κάλλος δ' οὐδ' ἂν ὑπὸ γῆν κρυπτόμενον ἔλαθεν ἀλλὰ μοι δοκεῖ κἂν ἐκεῖθεν διεκλάμψαι, δείσας μὴ φωτισθεῖη τὰ κατ' αὐτὴν καὶ ἀπόλοιτο μὲν αὕτη παραπολαύσω δέ τινος καὶ αὐτὸς ἀηδοῦς, ἐκπεμφθῆναι πρεσβευτῆς παρὰ τὸν Αἰγύπτου σατράπην ἐπραγματευσάμην καὶ ἦκω ταύτην συνεπαγόμενος διαθέσθαι τὰ κατ' αὐτὴν ἐνθυμούμενος.
- 2.31.4 Καὶ τῷ μὲν ὅσον οὐδέπω περὶ ὧν ἦκω διαλεχθήσομαι, χρηματίσαι γὰρ ἡμῖν τήμερον ἐπηγγείλατο· σοὶ δὲ καὶ θεοῖς τοῖς οὕτως ἐπιτρέψασιν ἐγχειρίζω τὴν κόρην ἐπὶ συνθήκαις ταῖς ἐνωμότοις ἡμῖν γενομέναις ἢ μὴν ἐλευθέραν ταύτην ἔξειν καὶ ἐλευθέρῳ πρὸς γάμον ἐκδώσειν <καὶ ταινίαν ἐπιδώσειν> ταύτην, ἣν δὴ καὶ αὐτὸς κομίζῃ παρ' ἡμῶν μᾶλλον δὲ τῆς συνεκθεμένης μητρὸς. Πιστεύω δέ σε πάντα ἐμπεδώσειν τὰ ὠμιλημένα τοῖς τε ὄρκοις ἀποθαρσῶν καὶ τὸν σὸν τρόπον ἐκ πολλῶν τῶν ἡμερῶν ὧν ἐνθάδε διάγεις Ἑλληνικὸν ὄντα τῷ ὄντι περιειργασμένος.
- 2.31.5 Ταῦτά σοι νῦν εἶχον λέγειν ἐπιτετμημένως καλούσης με τῆς κατὰ τὴν πρεσβείαν χρείας· τὰ σαφέστερα δὲ καὶ ἀκριβέστερα τῶν κατὰ τὴν κόρην εἰς αὖριον μαθήσῃ περὶ τὸν νεῶν τῆς Ἰσιδος ἐντυχῶν.» Ἐποιοῦν οὕτως καὶ παραλαβὼν τὴν κόρην ἦγον ἐπικαλύψας ὡς ἐμαυτόν· κάκεινιν μὲν τὴν ἡμέραν εἶχον ἐν θεραπείᾳ πολλὰ φιλοφρονούμενος καὶ πολλὴν τοῖς θεοῖς ὁμολογῶν χάριν αὐτόθεν τε ἐμαυτοῦ θυγατέρα καὶ ἐνόμιζον καὶ ὠνόμαζον, εἰς δὲ τὴν ὑστεραίαν ἅμα ἡμέρᾳ λίαν ἐσπουδασμένως ἐπὶ τὸν νεῶν τῆς Ἰσιδος οὔπερ συνετέτακτό μοι πρὸς τὸν ξένον ὥρμησα καὶ πλεῖστα ἐμπεριπατήσας, ἐπειδὴ περ ἐφαίνετο οὐδαμοῦ, παραγενόμενος εἰς τὰ σατραπεῖα τὸν πρεσβευτὴν τῶν Αἰθιοπῶν εἴ τις ἑώρα ἐπυνθανόμην.
- 2.32.2 Καὶ μοί τις ἀπήγγελλεν ὡς ἐξώρμησε μᾶλλον δὲ ἐξελέληται, πρὸ ἡλίου δυσμῶν εἰ μὴ τῶν ὄρων ἐκτὸς γένοιτο θάνατον αὐτῷ τοῦ σατράπου διαπειλήσαντος· ἐμοῦ δὲ ἐρομένου τὴν αἰτίαν «ὅτι» ἔφη ὁ ἀπαγγέλλων «ἐπέταττεν ἀπέχεσθαι τῶν σμαραγδείων μετάλλων ὡς Αἰθιοπία προσηκόντων.» Ὑπέστρεφον ἀνιαρῶς ἄγαν διατεθεὶς καὶ ὥσπερ οἱ βαρεῖάν τινα πληγὴν εἰληφότες ὅτι δὴ μοι γινῶναι μὴ ἐξεγένετο τὰ κατὰ τὴν κόρην τίς ἢ πόθεν ἢ τίνων.
- 2.32.3 » «Μὴ θαυμάσης» εἶπεν ὁ Κνήμων· «ἀσχάλλω γὰρ καὶ αὐτὸς οὐκ ἀκούσας, ἀλλ' ἴσως ἀκούσομαι.» «Ἀκούσῃ» ἔφη ὁ Καλάσιρις. Νυνὶ δὲ ἅπερ ἐξῆς ἐπέραιεν ὁ Χαρικλῆς εἰρήσεται.
- 2.33.1 «Ἐπειδὴ γὰρ» φησὶν «εἰς τὸ δωμάτιον ἦλθον ὑπαντᾷ τέ μοι ἡ παῖς καὶ ἔλεγε μὲν οὐδέν, οὕπω τῆς Ἑλλάδος συνιεῖσα φωνῆς ἀπὸ δὲ τῆς χειρὸς ἡσπάζετο κάμῃ πρὸς τὸ φαιδρότερον ὀφθεῖσα μόνον ἀνίσχιν· ἐθαύμαζόν τε ὅτι καθάπερ οἱ ἀγαθοὶ καὶ εὐγενεῖς τῶν σκυλάκων πάντα τινὰ καὶ ἐπ' ὀλίγον ἐγνωσμένον σαίνουσιν, οὕτω κάκεινῃ τῆς ἐμῆς περὶ αὐτὴν εὐνοίας ὀξέως ἦσθετο καὶ ὡς πατέρα περιεῖπεν. Ἐγνων οὖν μὴ ἐνδιατρίβειν τοῖς Καταδούποις μὴ δὴ τις καὶ δαίμονος βασκανία τῆς δευτέρας με θυγατρὸς στερήσῃε, καὶ διὰ τοῦ Νείλου κατάρας ἐπὶ θάλατταν ἐπιτυχῶν τε νεῶς ἀνηγόμην τὴν ἐπ' οἴκου.
- 2.33.3 Καὶ ἔστι νῦν ἡ παῖς ἐνταῦθα σὺν ἐμοὶ παῖς μὲν οὖσα ἐμὴ καὶ ὄνομα τοῦμὸν ὀνομαζομένη, σαλεύω γὰρ ἐπ' αὐτῇ τὸν βίον καὶ ἔστι τὰ μὲν ἄλλα καὶ εὐχῆς κρείττων, οὕτω τάχιστα μὲν τὴν Ἑλλάδα γλῶτταν εἴλκυσε τάχιστα δὲ εἰς ἀκμὴν καθάπερ ἔρνος τι τῶν εὐθαλῶν ἀνέδραμεν· ὠραιότητι δὲ σώματος οὕτω δὴ τὰς πάσας ὑπερβέβληκεν ὥστε πᾶς ὀφθαλμὸς Ἑλληνικὸς τε καὶ

ξένος ἐπ' αὐτὴν φέρεται καὶ ὅπου δὴ φαινομένη νάων ἢ δρόμων ἢ ἀγορῶν καθάπερ ἀρχέτυπον ἄγαλμα πᾶσαν ὄψιν καὶ διάνοιαν ἐφ' ἑαυτὴν ἐπιστρέφει. Ἀλλ' αὕτη τοιαύτη τις οὕσα λυπεῖ με λύπην ἀνίατον· ἀπηγόρευται γὰρ αὐτῇ γάμος καὶ παρθενεύειν τὸν πάντα βίον διατείνεται καὶ τῇ Ἀρτέμιδι ζάκορον ἑαυτὴν ἐπιδοῦσα θήραις τὰ πολλὰ σχολάζει καὶ ἀσκεῖ τοξείαν.

2.33.4 Ἐμοὶ δέ ἐστιν ὁ βίος ἀφόρητος ἐλπίσαντι μὲν ἀδελφῆς ἑμαυτοῦ παιδί ταύτην ἐκδώσειν καὶ μάλα γε ἀστεῖω καὶ χαρίεντι λόγον τε καὶ ἦθος νεανίσκῳ, ἀποτυγχάνοντι δὲ διὰ τὴν ταύτης ἀπηνῆ κρίσιν. Οὔτε γὰρ θεραπεύων οὔτε ἐπαγγελλόμενος οὔτε λογισμοὺς ἀνακινῶν πεῖσαι δεδύνημαι, ἀλλὰ τὸ χαλεπώτατον τοῖς ἑμοῖς, τὸ τοῦ λόγου, κατ' ἑμοῦ κέχρηται πτεροῖς καὶ τὴν ἐκ λόγων πολυπειρίαν, ἣν ποικίλην ἐδίδαξάμην πρὸς κατασκευὴν τοῦ τὸν ἄριστον ἡρῆσθαι βίον, ἐπανατείνεται ἐκθειάζουσα μὲν παρθενίαν καὶ ἐγγὺς ἀθανάτων ἀποφαίνουσα, ἄχραντον καὶ ἀκήρατον καὶ ἀδιάφθορον ὀνομάζουσα, Ἐρωτα δὲ καὶ Ἀφροδίτην καὶ πάντα γαμήλιον θίασον ἀποσκορακίζουσα.

2.33.6 Πρὸς ταῦτα δὴ σὲ βοηθὸν ἐπικαλοῦμαι καὶ διὰ τοῦτο καιροῦ λαβόμενος καὶ ἀφορμῆς τῆς ἐκ ταυτομάτου πως ἐνδοθείσης μακροτέρου πρὸς σε τοῦ διηγήματος ἐδεήθην. Καὶ δὸς τὴν χάριν, ὦ ἄγαθὲ Καλάσιρι. Σοφίαν τινὰ καὶ ἴγυγα κίνησον ἐπ' αὐτὴν Αἰγυπτίαν· πεῖσον ἢ λόγοις ἢ ἔργοις γνωρίσαι τὴν ἑαυτῆς φύσιν καὶ ὅτι γυνὴ γέγονεν εἰδέναι. Βουλομένῳ δέ σοι τὸ πρᾶγμα ῥάδιον, οὔτε γὰρ ἀπρόσμικτος ἐκείνη πρὸς τοὺς λογίους τῶν ἀνδρῶν ἀλλὰ τὸ πλεῖστον τούτοις συνόμιλος ἐπαρθενεύθη καὶ οἴκησιν οἰκεῖ σοι τὴν αὐτὴν ἐνταῦθα, ἐντὸς φημι τοῦ περιβόλου καὶ περὶ τὸν νεῶν· ἰκέτην με γινόμενον μὴ περιίδης μηδὲ συγχωρήσης ἅπαιδα καὶ ἀπαραμύθητον καὶ διαδόχων ἔρημον ἐν γῆρᾳ βαρεῖ διάγειν, μὴ πρὸς Ἀπόλλωνος αὐτοῦ καὶ τῶν ἐγχωρίων σοι θεῶν.

2.33.7 » Ἐδάκρυσα τούτων ἀκούων, ὦ Κνήμων, ἐπειδὴ κάκεῖνος οὐκ ἀδάκρυτον τὴν ἱκεσίαν προσῆγε καὶ ἐπηγγελλόμεν ἔῖ τι δυναίμην συλλήψεσθαι.

2.34.1 Καὶ ἔτι περὶ τούτων διασκοπούμενων ἡμῶν εἰσδραμῶν τις ἀπήγγελλε τὸν ἀρχιθέωρον τῶν Αἰνιάνων ἐπὶ θύραις ὄντα πάλαι δι' ὄχλου παρακαλεῖν τὸν ἱερέα παρεῖναι καὶ κατάρχειν τῶν ἱερῶν. Ἐμοῦ δὲ ἐρομένου τὸν Χαρικλέα τίνες οἱ Αἰνιᾶνες ἢ τίς ἡ θεωρία καὶ ἦν ἄγουσι θυσίαν «οἱ μὲν Αἰνιᾶνες» ἔφη «Θετταλικῆς ἐστὶ μοίρας τὸ εὐγενέστατον καὶ ἀκριβῶς Ἑλληνικὸν ἀφ' Ἑλληνος τοῦ Δευκαλίωνος, τὸ μὲν ἄλλο τῷ Μαλιακῷ κόλπῳ παρατεινόμενον μητρόπολιν δὲ σεμνυνόμενον Ὑπάταν, ὡς μὲν αὐτοὶ βούλονται ἀπὸ τοῦ τῶν ἄλλων ὑπατεύειν καὶ ἄρχειν ὠνομασμένην ὡς δὲ ἑτέροις δοκεῖ διότι περ ὑπὸ τῇ Οἴτῃ τῷ ὄρει κατῴκισται.

2.34.3 Ἡ δὲ θυσία καὶ ἡ θεωρία, τετραετηρίδα ταύτην, ὅτε περ καὶ ὁ Πυθίων ἀγών, ἔστι δὲ νῦν ὡς οἴσθα, πέμπουσιν Αἰνιᾶνες Νεοπτολέμῳ τῷ Ἀχιλλέως ἐνταῦθα γὰρ ἐδολοφονήθη πρὸς αὐτοῖς τοῖς τοῦ Πυθίου βωμοῖς ὑπ' Ὀρέστου τοῦ Ἀγαμέμνονος. Ἡ δὲ νυνὶ θεωρία καὶ πλεονεκτεῖ τὰς ἄλλας, Ἀχιλλείδης γὰρ εἶναι σεμνύνεται ὁ τῆς θεωρίας ἐξάρχων· συνέτυχον γὰρ τῇ προτεραίᾳ τῷ νεανίσκῳ καὶ μοι ἀληθῶς ἔδοξε τοῖς Ἀχιλλείδαις ἐμπρέπειν, τοιοῦτός ἐστι τὴν μορφήν καὶ τοσοῦτος ἰδεῖν τὸ μέγεθος ὡς βεβαιοῦν τῇ θεᾷ τὸ γένος.

2.34.4 » Ἐμοῦ δὲ θαυμάσαντος καὶ πῶς Αἰνιάνων γένος τυγχάνων Ἀχιλλεΐδην ἑαυτὸν ἀναγορεύει φήσαντος, ἡ γὰρ Ὀμήρου τοῦ Αἰγυπτίου ποίησις τὸν Ἀχιλλέα Φθιώτην ἐνδείκνυται, «ὁ μὲν νεανίσκος» ἔφη ὁ Χαρικλῆς «καὶ ὀλοσχερῶς Αἰνιᾶνα εἶναι τὸν ἥρωα διαγωνίζεται, τὴν Θέτιν ἐκ τοῦ Μαλιακοῦ κόλπου γήμασθαι τῷ Πηλεΐ καὶ Φθίαν τὸ περὶ τὸν κόλπον τοῦτον ὀνομάζεσθαι πάλαι διατεινόμενος, τοὺς δὲ ἄλλους δι' εὐδοξίαν τοῦ ἀνδρὸς ἐφελκομένους ἑαυτοῖς ἐπιψεύδεσθαι.

2.34.6 Καὶ ἄλλως δὲ ἑαυτὸν ἐγγράφει τοῖς Αἰακίδαις Μενέσθιον ἑαυτοῦ προπάτορα καταφέρων τὸν Σπερχειοῦ παῖδα καὶ Πολυδώρας τῆς ἐκ Πηλέως, ὃς καὶ Ἀχιλλεῖ συνεστράτευσεν ἐν πρώτοις ἐπὶ

Ἴλιον καὶ τῆς πρώτης τῶν Μυρμιδόνων διὰ τὸ συγγενὲς ἐξῆρχε μοίρας. Τῷ δ' Ἀχιλλεῖ πάντοθεν περιφύομενος καὶ πανταχόθεν αὐτὸν τοῖς Αἰνιᾶσιν οἰκειούμενος τεκμήριον λαμβάνει πρὸς τοῖς ἄλλοις οἷς καταλέγει καὶ τὸν ἐναγισμὸν τὸν Νεοπτολέμῳ πεμπόμενον οὐ σύμπαντες, ὥς φησιν, Αἰνιᾶσιν ἐξεχώρησαν Θετταλοί, τὸ ἐγγυτέρους εἶναι τοῦ γένους προσμαρτυροῦντες.

2.34.7 » «Ἐκείνοις μὲν οὖν οὐδεὶς φθόνος» ἔφην «ὦ Χαρίκλεις, ἢ χαρίζεσθαι ταῦτα ἢ καὶ ἐπαληθεύειν ἑαυτοῖς, τὸν δὲ ἀρχιθέωρον εἰσκαλεῖσθαι πρόσταξον, ὥς ἔγωγε αὐτοῦ μανικῶς ἀνεπτέρωμαι πρὸς τὴν θεάν.

2.34.8 » Ἐπένευσεν ὁ Χαρικλῆς καὶ εἰσῆλθεν ὁ νεανίσκος Ἀχιλλεῖόν τι τῷ ὄντι πνέων καὶ πρὸς ἐκεῖνον τὸ βλέμμα καὶ τὸ φρόνημα ἀναφέρων· ὀρθὸς τὸν αὐχένα καὶ ἀπὸ τοῦ μετώπου τὴν κόμην πρὸς τὸ ὄρθιον ἀναχαιτίζων, ἢ ῥίς ἐν ἐπαγγελίᾳ θυμοῦ καὶ οἱ μυκτῆρες ἐλευθέρως τὸν ἄερα εἰσπνέοντες, ὀφθαλμὸς οὐπω μὲν χαροπὸς χαροπώτερον δὲ μελαινόμενος σοβαρόν τε ἅμα καὶ οὐκ ἀνέραστον βλέπων, οἷον θαλάσσης ἀπὸ κύματος εἰς γαλήνην ἄρτι λεαινομένης.

2.35.2 Ἐπεὶ δὲ ἡμᾶς τὰ εἰωθότα ἡσπάσατο καὶ τῶν ἀμοιβαίων ἔτυχεν, ὥραν εἶναι τοῦ τὴν θυσίαν τῷ θεῷ προσάγειν ἔλεγεν ὥς ἂν καὶ τὸν ἐναγισμὸν τῷ ἥρωι καὶ τὴν ἐπ' αὐτῷ πομπὴν κατὰ καιρὸν ἐν δευτέροις ἐπιτελεῖν ἐγγένοιτο. «Γινέσθω» ἔφη ὁ Χαρικλῆς. Καὶ ἀνιστάμενος «ὄψει» ἔφη πρὸς με «καὶ τὴν Χαρίκλειαν τήμερον, εἰ μὴ πρότερον εἶδες, συμπαρεῖναι γὰρ καὶ τὴν ζάκορον τῆς Ἀρτέμιδος τῇ πομπῇ καὶ τοῖς ἐναγισμοῖς τοῦ Νεοπτολέμου πάτριον.

2.35.3 » Ἐμοὶ δὲ ἡ παῖς, ὦ Κνήμων, ἐωρᾶτο ἤδη πολλάκις καὶ θυσιῶν συνεφήπτετο καὶ λόγων ἱερῶν ἔστιν ὅτε ἐπύθετο, ἀλλ' ὅμως ἐσιώπων τὸ μέλλον ἀπεκδεχόμενος. Καὶ ἅμα τὴν ὁρμὴν ὥς ἐπὶ τὸν νεὼν ἐποιούμεθα, πάντα γὰρ ἤδη παρεσκεύαστο τὰ πρὸς τὴν θυσίαν τοῖς Θετταλοῖς.

2.35.4 Ἐπεὶ δὲ ἡμεῖς τε πρὸς τοῖς βωμοῖς ἐγενόμεθα καὶ ὁ νεανίας ἤδη τῶν ἱερῶν κατῆρχε, προκατευξαμένου τοῦ ἱερέως ἐκ τῶν ἀδύτων ἀναφθέγγεται ἡ Πυθία τοιάδε· Τὴν χάριν ἐν πρώτοις αὐτὰρ κλέος ὕστατ' ἔχουσιν φράζεσθ', ὦ Δελφοί, τὸν τε θεᾶς γενέτην· οἱ νηὸν προλιπόντες ἐμὸν καὶ κύμα τεμόντες ἵξοντ' ἠελίου πρὸς χθόνα κυανέην, τῇ περ ἀριστοβίων μέγ' ἀέθλιον ἐξάψονται λευκὸν ἐπὶ κροτάφῳ στέμμα μελαιομένων.

2.36.1 Ταῦτα μὲν ὥς ἀνεῖπεν ὁ θεός, ἀμηχανία πλείστη τοὺς περιεστῶτας εἰσεδύετο τὸν χρησμὸν ὃ τι βούλοιο φράζειν ἀποροῦντας· ἄλλος γὰρ πρὸς ἄλλο τι τὸ λόγιον ἔσπα καὶ ὥς ἕκαστος εἶχε βουλήσεως, οὕτω καὶ ὑπελάμβανεν. Οὐπω δὲ οὐδεὶς τῶν ἀληθῶν ἐφήπτετο, χρησμοὶ γὰρ καὶ ὄνειροι τὰ πολλὰ τοῖς τέλεσι κρίνονται, καὶ ἄλλως οἱ Δελφοὶ πρὸς τὴν πομπὴν ἐπτοημένοι μεγαλοπρεπῶς ἡῤεπισμένην ἡπεῖγοντο, τὰ χρησθέντα πρὸς τὸ ἀκριβὲς ἀνιχνεύειν ἀμελήσαντες.

2.36.2 » «Ἐπεὶ δὲ ἡ πομπὴ καὶ ὁ σύμπας ἐναγισμὸς ἐτελέσθη—» «Καὶ μὴν οὐκ ἐτελέσθη πάτερ» ὑπολαβὼν ὁ Κνήμων· «ἐμὲ γοῦν οὐπω θεατὴν ὁ σὸς ἐπέστησε λόγος ἀλλ' εἰς πᾶσαν ὑπερβολὴν ἡττημένον τῆς ἀκροάσεως καὶ αὐτοπτῆσαι σπεύδοντα τὴν πανήγυριν ὥσπερ κατόπιν ἐορτῆς ἦκοντα, τὸ τοῦ λόγου, παρατρέχεις ὁμοῦ τε ἀνοίξας καὶ λύσας τὸ θέατρον.

3.1.1 » «Ἐγὼ μὲν, ὦ Κνήμων» ἔφη ὁ Καλάσιρις «ἤκιστά σε τοῖς ἔξωθεν καὶ τοιούτοις βούλομαι διοχεῖν, ἐπὶ τὰ καιριώτερά σε τῆς ἀφηγήσεως καὶ ὧν ἐπεζήτεις ἐξ ἀρχῆς συνελαύνων· ἐπεὶ δὲ ἐκ παρόδου θεωρὸς γενέσθαι βεβούλησαι, σὺ μὲν Ἀττικὸς ὦν κακὰ τούτων οὐ λέληθας ἐγὼ δέ σοι τὴν πομπὴν ὀνομαστήν ἐν ὀλίγαις γενομένην αὐτῆς τε ἔνεκεν καὶ τῶν ἐξ αὐτῆς ἀποβάντων ἐπιτεμῶν διαθήσομαι.

3.1.3 Ἦγειτο μὲν ἐκατόμβῃ, τῶν τελουμένων ἀνδρῶν ἀγροικοτέρων βίον τε καὶ στολὴν ἐφελκομένων· τὸ μὲν ζῶμα ἐκάστω χιτῶνα λευκὸν εἰς ἀγκύλην ἀνέστελλε, χεῖρ δὲ ἡ δεξιὰ σὺν ὦμῳ καὶ μαζῷ παραγυμνουμένη πέλεκυν δίστομον ἐπεκράδαιεν. Οἱ βόες μέλανες πάντες, τὸν

αὐχένα σφριγῶντες καὶ πρὸς κύρτωμα μέτριον ἐγείροντες, τὸ μὲν κέρας ἀπέριττον καὶ ἀδιάστροφον ὀξύνοντες ὁ μὲν ἐπίχρυσον ὁ δὲ ἀνθινοῖς στεφάνοις διάπλοκον, σιμοὶ τὴν κνήμην καὶ βαθεῖαν τὴν φάρυγγα τοῖς γόνασιν ἀπαιωροῦντες· ὁ δὲ ἀριθμὸς ἀκριβῶς ἑκατόμβη καὶ εἰς ἀλήθειαν τὸ ὄνομα πληροῦντες.

- 3.1.5 Ἐπηκολούθει τούτοις ἄλλων ἱερείων διάφορον πλῆθος, ἑκάστου ζώου γένος ἰδίᾳ καὶ εἰς κόσμον ἀγόμενον, αὐλοῦ καὶ σύριγγος τελεστικόν τι μέλος καὶ καταγγελτικὸν τῆς θυσίας ὑπαρχόντων. Ταύτας τὰς ἀγέλας καὶ τοὺς ἄνδρας τοὺς βοηλάτας κόραι Θετταλαὶ διεδέχοντο καλλίζωνοί τινες καὶ βαθύζωνοι καὶ τὴν κόμην ἄνετοι· διήρηντο δὲ εἰς δύο χορούς, καὶ αἱ μὲν ἔφερον καλαθίσκους—ὁ πρῶτος χορὸς—ἀνθέων τε καὶ ὠραίων πλήρεις, αἱ δὲ κανᾶ πεμμάτων τε καὶ θυμιαμάτων κανηφοροῦσαι τὸν τόπον εὐωδία κατέπνεον.
- 3.2.2 Ἵσχόλουν δὲ οὐδὲν εἰς ταῦτα τὰς χεῖρας ἀλλ' ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς ἀχθοφοροῦσαι πρὸς χορὸν στιχήρη καὶ ἐγκάρσιον ἀλλήλων εἶχοντο, ὥς ἂν βαδίζειν τε ἅμα καὶ χορεύειν αὐταῖς ἐγγίνοιτο. Τοῦ δὲ μέλους αὐταῖς τὸ ἐνδόσιμον ὁ ἕτερος χορὸς ὑπεσήμεινεν, οὗτος γὰρ τὸν ὅλον ἐπετέτραπτο μελωδεῖν ὕμνον· ὁ δὲ ὕμνος ἦν, ἡ Θέτις ἐπηνεῖτο καὶ ὁ Πηλεὺς κἀπὶ τούτοις ὁ ἐκείνων παῖς καὶ ὁ τούτου πάλιν. Μετὰ ταύτας, ὦ Κνήμων—» «Τί Κνήμων» ἔφη ὁ Κνήμων· «πάλιν γάρ με τῶν ἡδίστων ἀποστερεῖς, ὦ πάτερ, αὐτόν μοι τὸν ὕμνον οὐ διερχόμενος, ὥσπερ θεατὴν με μόνον τῶν κατὰ τὴν πομπὴν ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἀκροατὴν καθίσας.
- 3.2.3 » «Ἀκούοις ἄν» ἔφη ὁ Καλάσιρις «ἐπειδήπερ οὕτω σοι φίλον· εἶχε γὰρ ὦδέ πως ἡ ὥδή· τὰν Θέτιν ἀεῖδω, χρυσοθέιρα Θέτιν, Νηρέος ἀθανάταν εἰναλίοιο κόραν τὰν Διὸς ἐννεσίῃ Πηλεΐ γημαμένην τὰν ἀλὸς ἀγλαΐαν ἀμετέραν Παφίην, ἧ τὸν δουρομανῆ τόν τ' Ἴφρα πτολέμων Ἑλλάδος ἀστεροπὰν ἐξέτεκεν λαγόνων διὸν Ἀχιλλῆα, τοῦ κλέος οὐράνιον, τῷ ὑπὸ Πύρρα τέκεν παῖδα Νεοπτόλεμον, περσέπολιν Τρώων, ῥυσίπολιν Δαναῶν.
- 3.2.4 ἰλήκοις ἥρως ἄμμι Νεοπτόλεμε, ὄλβιε Πυθιάδι νῦν χθονὶ κευθόμενε, δέχνυσο δ' εὐμενέων τάνδε θηηπολίην, πᾶν δ' ἀπέρυκε δέος ἀμετέρας πόλιος. τὰν Θέτιν ἀεῖδω, χρυσοθέιρα Θέτιν. Ὁ μὲν οὖν ὕμνος, ὦ Κνήμων, τῇδὲ πη συνέκειτο καθ' ὅσον ἔχω διαμνημονεύειν.
- 3.3.1 Τοσοῦτον δέ τι ἐμμελείας περιῆν τοῖς χοροῖς καὶ οὕτω συμβαίνων ὁ κρότος τοῦ βήματος πρὸς τὸ μέλος ἐρρυθμίζετο, ὥς τὸν ὀφθαλμὸν τῶν ὀρωμένων ὑπερφρονεῖν ὑπὸ τῆς ἀκοῆς ἀναπείθεσθαι καὶ συμπαρέπεσθαι μεταβαινούσαις αἰετὰς παρθένους τοὺς παρόντας, ὥσπερ ὑπὸ τῆς κατὰ τὴν ὥδην ἡχοῦς ἐφελκομένους, ἕως κατόπιν ἐφήβων ἵππικὸν καὶ ὁ τούτων ἵππαρχος ἐκλάμπας ἀκοῆς κρείττονα πάσης τὴν τῶν καλῶν θεῶν ἀπέδειξεν. Ὁ μὲν ἀριθμὸς τοὺς ἐφήβους εἰς πεντήκοντα συνέταττεν, ἐμέριζε δὲ πέντε καὶ εἴκοσιν ἐκατέρωθεν μεσεύοντα τὸν ἀρχιθέωρον δορυφοροῦντας· κρηπὶς μὲν αὐτοῖς ἱμάντι φοινικῷ διάπλοκος ὑπὲρ ἀστραγάλων ἐσφίγγετο, χλαμὺς δὲ λευκὴ περόνη χρυσοῇ πρὸς τοῖς στέρνοις ἐσφῆκτο τὴν εἰς ἄκρον πέζαν κυανῇ τῇ βαφῇ κεκυκλωμένη.
- 3.3.3 Ἦ δὲ ἵππος Θετταλικὴ μὲν πᾶσα καὶ τῶν ἐκεῖθεν πεδίων τὸ ἐλεύθερον βλέπουσα· τὸν γὰρ χαλινὸν ὅσα μὲν δεσπότην ἠρνεῖτο διαπτύουσα καὶ θαμὰ προσαφρίζουσα, ὥς δὲ τὸν νοῦν ὑφηγούμενον τοῦ ἀναβάτου φέρειν ἠνείχετο· φαλάροις δὲ καὶ προμετωπιδίοις ἀργυροῖς καὶ ἐπιχρύσοις ἐξησκημένη, καθάπερ ἀγώνισμα τοῦτο τῶν ἐφήβων πεποιημένων. Ἀλλὰ τούτους, ὦ Κνήμων, τοιοῦτους ὄντας οὕτως ὑπερεῖδε καὶ παρέδραμεν ἡ τῶν παρόντων ὄψις καὶ πρὸς τὸν ἵππαρχον—ἦν δὲ τὸ μέλημα τὸ ἐμὸν Θεαγένης—ἅπας ἐπέστρεψεν, ὥστε ἔδοξας ἂν ὑπ' ἀστραπῆς τὸ φαινόμενον πρότερον ἅπαν ἡμαυρῶσθαι, τοσοῦτον ἡμᾶς ὀφθεῖς κατέλαμψεν, ἵππεὺς μὲν καὶ αὐτὸς καὶ ὀπλίτης τυγχάνων καὶ δόρυ μελίαν χαλκόστομον ἐπισειῶν τὸ δὲ κράνος οὐχ ὑπελθὼν ἀλλ' ἀπὸ γυμνῆς τῆς κεφαλῆς πομπεύων φοινικοβαφῇ χλαμύδα καθειμένος, ἥς τὰ

μὲν ἄλλα χρυσὸς ἐποίκιλλε τοὺς Λαπίθας ἐπὶ τοὺς Κενταύρους ὀπλίζων, ἡ περόνη δὲ Ἀθηναῖαν ἡλεκτρίνην ἔστεφε τὴν Γοργοῦς κεφαλὴν εἰς θώρακα προασπίζουσαν.

- 3.3.6 Προσέβαλλε δέ τι χάριτος τοῖς γινομένοις καὶ ἀνέμου λιγεῖα ῥιπή, μείλιχον γὰρ ἐπέπνει τὴν μὲν κόμην ἡρέμα κατὰ τοῦ αὐχένος διαξαίνουσα καὶ τοῦ μετώπου τοὺς βοστρύχους παραστέλλουσα τῆς δὲ χλαμύδος τὰς ἄκρας τοῖς νώτοις τοῦ ἵππου καὶ μηροῖς ἐπιβάλλουσα. Εἶπες ἂν καὶ τὸν ἵππον αὐτὸν συνιέναι τῆς ὠραιότητος τοῦ δεσπότη καὶ ὡς καλὸν κάλλιστον φέρειν τὸν ἡνίοχον αἰσθάνεσθαι, οὕτω τὸν αὐχένα κυμαίνων καὶ εἰς ὀρθὸν οὖς τὴν κεφαλὴν ἐγείρων καὶ σοβαρὰν τὴν ὄφρυν κατὰ τῶν ὀφθαλμῶν ἐπιδινεύων ἔφερε τε καὶ ἐφέρετο γαυρούμενος, εὐήνιά τε προποδίζων καὶ ἐφ' ἑκάτερον ὦμον ἑαυτὸν ἐν μέρει ταλαντεύων ἄκραν τε τὴν ὀπλὴν τῇ γῇ λεπτὸν ἐπικροτῶν εἰς γαληνὸν κίνημα τὸ βῆμα κατερρύθμιζεν.
- 3.3.8 Ἐξέπληττε μὲν δὴ καὶ πάντας τὰ ὀρώμενα καὶ τὴν νικητήριον ἀνδρείας τε καὶ κάλλους ψῆφον τῷ νεανίᾳ πάντες ἀπένεμον. Ἦδη δὲ ὅσαι δημῶδεις γυναῖκες καὶ τὸ τῆς ψυχῆς πάθος ἐγκρατεῖα κρύπτειν ἀδύνατοι μήλοισι τε καὶ ἄνθεσιν ἔβαλλον, εὐμένειαν ἀπ' αὐτοῦ τινα ὡς ἐδόκουν ἐφελκόμεναι· κρίσις γὰρ αὕτη μία παρὰ πᾶσιν ἐκρατύνετο, μὴ ἂν φανῇναί τι κατ' ἀνθρώπους ὃ τὸ Θεαγένους ὑπερβάλλοι κάλλος. Ἦμος δ' ἡριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς — Ὅμηρος ἂν εἶπεν—ἐπεὶ δὲ τοῦ νεῶ τῆς Ἀρτέμιδος ἐξήλασεν ἡ καλὴ καὶ σοφὴ Χαρίκλεια, τότε ὅτι καὶ Θεαγένην ἡττηθῆναί ποτε δυνατόν ἔγνωμεν, ἀλλ' ἡττηθῆναι τοσοῦτον ὅσον ἀκραιφνὲς γυναικεῖον κάλλος τοῦ πρώτου παρ' ἀνδράσιν ἐπαγωγότερον.
- 3.4.2 Ἦγετο μὲν γὰρ ἐφ' ἄρμαμάξης ἀπὸ συνωρίδος λευκῆς βοῶν ἡνιοχουμένη, χιτῶνα δὲ ἀλουργὸν ποδήρη χρυσαῖς ἀκτῖσι κατάπαστον ἡμφίεστο, ζώνην δὲ ἐπεβέβλητο τοῖς στέρνοις· καὶ ὃ τεχνησάμενος εἰς ἐκείνην τὸ πᾶν τῆς ἑαυτοῦ τέχνης κατέκλεισεν, οὔτε πρότερόν τι τοιοῦτον χαλκευσάμενος οὔτε αὖθις δυνησόμενος. Δυσκοῖν γὰρ δρακόντοιν τὰ μὲν οὐραῖα κατὰ τῶν μεταφρένων ἐδέσμευε τοὺς δὲ αὐχένους ὑπὸ τοὺς μαζοὺς παραμείψας καὶ εἰς βρόχον σκολιὸν διαπλέξας καὶ τὰς κεφαλὰς διολισθησάσας τοῦ βρόχου συγχωρήσας, ὡς περίττωμα τοῦ δεσμοῦ κατὰ πλευρὰν ἐκατέραν ἀπηώρησεν.
- 3.4.4 Εἶπες ἂν τοὺς ὄφεις οὐ δοκεῖν ἔρπειν ἀλλ' ἔρπειν, οὐχ ὑπὸ βλοσυρῷ καὶ ἀπηγεῖ τῷ βλέμματι φοβερούς ἀλλ' ὑγρῷ κώματι διαρροεμένους ὥσπερ ἀπὸ τοῦ κατὰ τὰ στέρνα τῆς κόρης ἱμέρου κατευναζομένους. Οἱ δὲ ἦσαν τὴν μὲν ὕλην χρυσοῖ τὴν χροιάν δὲ κυανοῖ, ὃ γὰρ χρυσὸς ὑπὸ τῆς τέχνης ἐμελαίνετο ἵνα τὸ τραχὺ καὶ μεταβάλλον τῆς φολίδος τῷ ξανθῷ τὸ μελανθὲς κραθὲν ἐπιδείξηται. Τοιαύτη μὲν ἡ ζώνη τῆς κόρης· ἡ κόμη δὲ οὔτε πάντῃ διάπλοκος οὔτε ἀσύνδετος, ἀλλ' ἡ μὲν πολλὴ καὶ ὑπαυχένιος ὦμοις τε καὶ νώτοις ἐπεκύμαινε τὴν δὲ ἀπὸ κορυφῆς καὶ ἀπὸ μετώπου δάφνης ἀπαλοὶ κλώνες ἔστεφον ῥοδοειδῆ τε καὶ ἡλιῶσαν διαδέοντες καὶ σοβεῖν ταῖς αὖραις ἔξω τοῦ πρέποντος οὐκ ἐφίεντες.
- 3.4.6 Ἦφερε δὲ τῇ λαίᾳ μὲν τόξον ἐπίχρυσον ὑπὲρ ὦμον τὸν δεξιὸν τῆς φαρέτρας ἀπηρητημένης, τῇ θατέρᾳ δὲ λαμπάδιον ἡμμένον καὶ οὕτως ἔχουσα πλέον ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν σέλας ἢ τῶν δάδων ἀπηύγαζεν.» «Οὗτοι ἐκεῖνοι Χαρίκλεια καὶ Θεαγένης» ἀνεβόησεν ὁ Κνήμων.
- 3.4.7 «Καὶ ποῦ γῆς οὗτοι δείκνυε πρὸς θεῶν» ἰκετεῦν ὁ Καλάσιρις, ὁρᾶσθαι αὐτοὺς τῷ Κνήμῳ προσδοκήσας. Ὁ δὲ «ὦ πάτερ, θεωρεῖν αὐτοὺς καὶ ἀπόντας ὥθηθην, οὕτως ἐναργῶς τε καὶ οὖς οἶδα ἰδὼν ἢ παρὰ σοῦ διήγησις ὑπέδειξεν.» «Οὐκ οἶδα» εἶπεν «εἰ τοιούτους εἶδες οἷους αὐτοὺς κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἢ Ἑλλάς τε καὶ ὁ ἥλιος ἐθεάσατο, οὕτω μὲν περιβλέπτους οὕτω δὲ εὐδαιμονιζομένους καὶ τὴν μὲν ἀνδράσι τὸν δὲ γυναιξὶν εὐχὴν γινομένους.
- 3.4.8 Τὴν γὰρ πρὸς θάτερον αὐτῶν συζυγίαν ἴσα καὶ ἀθανασίαν ἦγον, πλὴν ὅσον τὸν μὲν νεανίαν οἱ ἐγχώριοι τὴν κόρην δὲ οἱ Θετταλοὶ πλέον ἐθαύμαζον, ὃ πρῶτον ἔβλεπον ἑκάτεροι μᾶλλον ἀγάμενοι, ξένη γὰρ ὄψις τῆς συνήθους ἐτοιμότερον εἰς ἔκκληξιν. Ἀλλ' ὦ τῆς ἡδείας ἀπάτης, ὦ

τῆς γλυκείας οἰήσεως, ὅπως με ἀνεπτέρωσας ὁρᾷν τοὺς φιλτάτους καὶ δεικνύναι προσδοκηθεῖς, ὦ Κνήμων.

- 3.4.9 Σὺ δέ με καὶ παντάπασιν ἔοικας ἐξαπατᾶν, ἥξειν γὰρ αὐτοὺς ὅσον οὐδέπω καὶ φανήσεσθαι παρὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ λόγου διεγγυώμενος κάπῃ τούτοις καὶ μισθὸν τὴν κατ' αὐτοὺς ὑφήγησιν αἰτήσας ἐσπέρας οὔσης ἤδη καὶ νυκτὸς οὐδαμοῦ δεικνύναι παρόντας ἔχεις.» Καὶ ὃς «θάρσει» ἔφη «καὶ θυμὸν ἔχε ἀγαθὸν ὡς ἐκείνων ἀληθῶς ἠξόντων.
- 3.4.10 Νῦν δὲ ἴσως τι κώλυμα γέγονε καὶ βράδιον ἢ κατὰ τὰ συγκείμενα ἀφικνοῦνται, καὶ ἄλλως οὐδ' ἂν παρόντας ἔδειξα μὴ τὸ πᾶν τοῦ μισθοῦ κομισάμενος· ὥστε, εἰ σπεύδεις τὴν θέαν, πλήρου τὴν ἐπαγγελίαν καὶ εἰς τέλος ἄγε τὴν διήγησιν.» «Ἐγὼ μὲν» εἶπεν «ἄλλως τε ὁκνῶ τὸ πρᾶγμα πρὸς ὑπόμνησίν με τῶν λυπούντων ἄγον καὶ σὲ ἀποκναίειν ὥηθην ἀδολεσχία τοσαύτη προσκορῇ γεγενημένον.
- 3.4.11 Ἐπεὶ δὲ φιλήκοός τις εἶναι μοι φαίνεται καὶ καλῶν ἀκουσμάτων ἀκόρεστος, φέρε ὅθεν ἐξέβην τὸν λόγον εἰσβάλωμεν ἀψάμενοί τε λύχνον πρότερον καὶ τὰ κοιταῖα τοῖς νυχίοις θεοῖς ἐπισπεύσαντες, ὡς ἂν τῶν εἰωθότων τετελεσμένων ἐννυκτερεύειν ἡμῖν ἐπ' ἀδείας τοῖς διηγήμασιν ἐγγίνοιτο.» Ταῦτα εἶπε καὶ λύχνος τε ἡμμένος εἰσεφέρετο, θεραπαίνιδι τοῦτο τοῦ πρεσβύτου προστάξαντος, καὶ τὴν σπονδὴν ἀπέχεεν ἄλλους τε τῶν θεῶν καὶ τὸν Ἑρμῆν ἐπὶ πᾶσιν ἐπικαλούμενος, εὐόνειρόν τε ἥτει τὴν νύκτα καὶ φανῆναι αὐτῷ τοὺς φιλτάτους κατὰ γοῦν τὸν ὕπνον ἰκέτευε.
- 3.5.2 Καὶ τούτων τετελεσμένων «Ἐπειδὴ τοίνυν» ἔφη «ὦ Κνήμων, τὸ μνηῆμα τοῦ Νεοπτολέμου τρίτον περιεστοιχίσαστο ἡ πομπὴ καὶ τρίτον οἱ ἔφηβοι τὴν ἵππον περιήλασαν, ὠλόλυξαν μὲν αἱ γυναῖκες ἡλάλαξαν δὲ οἱ ἄνδρες· τότε ὥσπερ ὑφ' ἐνὶ συνθήματι βόες ἄρνες αἶγες ἱερεύοντο καθάπερ μιᾷ χειρὶ πᾶσι τῆς σφαγῆς ἐπενεχθείσης. Βωμόν τε παμμεγέθη σχίζαις μυρίαὶς φορτώσαντες καὶ τὰ νενομισμένα τῶν ἱερείων ἅκρα πάντα ἐπιθέντες κατάρχειν τῆς σπονδῆς τὸν ἱερέα τοῦ Πυθίου καὶ τὸν βωμόν ἀνάπτειν ἠξίου· ὁ δὲ Χαρικλῆς τὴν μὲν σπονδὴν αὐτῷ προσήκειν ἔλεγε «τὸν βωμόν δὲ ὁ τῆς θεωρίας ἄρχων ἀπτέτω παρὰ τῆς ζακόρου τὴν δᾶδα κομισάμενος, τοῦτο γὰρ ἔθος ὁ πάτριος διαγινώσκει νόμος.
- 3.5.3 » Ταῦτα εἶπε, καὶ ὁ μὲν ἔσπενδε, τὸ πῦρ δὲ Θεαγένης ἐλάμβανεν· ὅτε, φίλε Κνήμων, καὶ ὅτι θεῖον ἡ ψυχὴ καὶ συγγενὲς ἄνωθεν τοῖς ἔργοις ἐπιστούμεθα· ὁμοῦ τε γὰρ ἀλλήλους ἑώρων οἱ νέοι καὶ ἥρων, ὥσπερ τῆς ψυχῆς ἐκ πρώτης ἐντεύξεως τὸ ὅμοιον ἐπιγνούσης καὶ πρὸς τὸ κατ' ἀξίαν οἰκεῖον προσδραμούσης.
- 3.5.5 Πρῶτον μὲν γὰρ ἀθρόον τι καὶ ἐπτοημένον ἔστησαν καὶ τὴν δᾶδα ὀλκότερον ἢ μὲν ἐνεχείριζεν ὁ δὲ ὑπεδέχετο, τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀτενεῖς ἐπὶ πολὺ κατ' ἀλλήλων πήξαντες ὥσπερ εἴ που γνωρίζοντες ἢ ἰδόντες πρότερον ταῖς μνήμαις ἀναπεμπάζοντες· εἶτα ἐμειδίασαν βραχύ τι καὶ κλεπτόμενον καὶ μόνη τῇ διαχύσει τοῦ βλέμματος ἐλεγχόμενον. Ἐπειτα ὥσπερ καταιδεσθέντες τὸ γεγονὸς ἐπυρρίασαν, καὶ αὖθις, τοῦ πάθους οἶμαι καὶ τὴν καρδίαν ἐπιδραμόντος, ὠχρίασαν, καὶ ἀπλῶς μυρίον εἶδος ἐν ὀλίγῳ τῷ χρόνῳ τὰς ὀψεις ἀμφοῖν ἐπεπλανήθη καὶ μεταβολὴ παντοία χροιάς τε καὶ βλέμματος τῆς ψυχῆς τὸν σάλον κατηγοροῦσα.
- 3.5.7 Ταῦτα δὲ τοὺς μὲν πολλούς, ὡς εἰκός, ἐλάνθανεν ἄλλον πρὸς ἄλλην χρεῖαν τε καὶ διάνοιαν ὄντας, ἐλάνθανε δὲ καὶ τὸν Χαρικλέα τὴν πάτριον εὐχὴν καὶ ἐπὶ κλησιν καταγγέλλοντα· ἐγὼ δὲ πρὸς μίαν τὴν παρατήρησιν τῶν νέων ἡσυχολούμην, ἐξ ἐκείνου, Κνήμων, ἐξ οὗπερ ὁ χρησμὸς ἐπὶ Θεαγένει θυομένῳ κατὰ τὸν νεῶν ἦδeto, πρὸς ὑπόνοιαν τῶν ἐσομένων ἀπὸ τῶν ὀνομάτων κεκινημένος. Ἄλλ' οὐδὲ ἀκριβῶς οὐδὲν ἔτι τῶν ἐξῆς χρησθέντων συνέβαλλον. Ἐπεὶ δὲ ὀψέ ποτε καὶ ὥσπερ βιαίως τῆς κόρης ἀποσπώμενος ὁ Θεαγένης ὑπέθηκέ τε τὸ λαμπάδιον καὶ τὸν

βωμόν ἀνῆψεν, ἐλέλυτο μὲν ἡ πομπὴ πρὸς εὐωχίαν τῶν Θετταλῶν τραπέντων, ὁ δὲ ἄλλος δῆμος ἐπ' οἶκον τὸν ἴδιον ἕκαστος ἀπεχώρησεν.

- 3.6.1 Ἡ Χαρίκλεια δὲ ἐφ'esτρίδα λευκὴν ἐπιβαλομένη σὺν ὀλίγαις ταῖς συνήθεσιν ἐπὶ τὴν ἐν τῷ περιβόλῳ τοῦ νεῶ καταγωγὴν ὥρμησεν, οὐδὲ γὰρ ᾧκει σὺν τῷ νομιζομένῳ πατρὶ τῆς ἀγιστείας ἔνεκεν παντοίως ἑαυτὴν χωρίζουσα. Περιεργότερος τοίνυν ἐξ ὧν ἠκηκόειν τε καὶ ἐωράκειν γεγονῶς ἐντυγχάνω τῷ Χαρικλεῖ τοῦτο σπουδάσας· καὶ ὃς «εἶδες» ἡρώτα «τὸ ἀγλαΐσμα τὸ ἐμόν τε καὶ Δελφῶν, τὴν Χαρίκλειαν;» «Οὐ νῦν πρῶτον» ἔφην, «ἀλλὰ καὶ πρότερον πολλάκις, ὅσας δὴ μοι κατὰ τὸν νεῶν ἐνέτυχεν οὐχ ὥς ἄν τις ἐκ παρόδου—τοῦτο δὴ τὸ λεγόμενον— ἀλλὰ καὶ συνέθυσα οὐκ ὀλιγάκις καὶ περὶ θείων τε καὶ ἀνθρωπίνων εἴ τί ποτε διαπορήσειεν ἠρώτησέ τε καὶ ἔμαθε.
- 3.6.2 » «Τί οὖν δὴ σοι τὰ νῦν ἔδοξεν, ὦ ἄγαθέ Καλάσιρι; ἄρά τινα τῇ πομπῇ κόσμον ἤνεγκεν;» «Εὐφήμεσον» εἶπον «ὦ Χαρίκλεις, ὥσπερ καὶ τὴν σελήνην εἰ διαπρέπει τῶν ἄλλων ἀστέρων ἠρώτας.
- 3.6.3 » «Καὶ μὴν ἐπήνουν τινὲς» εἶπε «καὶ τὸν Θετταλὸν νεανίσκον.» «Τὰ δεύτερα» ἦν δ' ἐγὼ «καὶ τρίτα νέμοντες, τὴν δὲ κορωνίδα τῆς πομπῆς καὶ ὀφθαλμὸν ἀληθῶς τὴν σὴν θυγατέρα γνωρίζοντες.» Ἦδετο τούτοις ὁ Χαρικλῆς καὶ μοι ὁ σκοπὸς ἐκ τῶν ἀληθῶν ἠνύετο, θαρσεῖν μοι τὸν ἄνδρα βουλομένῳ παντοίως· καὶ μειδιάσας «πορεύομαι νῦν ὥς αὐτὴν» ἔλεγεν· «εἰ δέ σοι φίλον, συμπροθυμήθητι καὶ μή τι πρὸς τῆς ὀχλικῆς ἀηδίας ἐπιτέτριπται συνεπίσκεψαι.
- 3.6.4 » Χαίρων μὲν ἐπένευον ἐνδεικνύμην δὲ ὥς ἀσχολίας ἄλλης προϋργιαίτερον τίθεμαι τὸ κατ' αὐτόν. Ἐπεὶ δὲ παρεγενόμεθα οὗ κατήγετο, καταλαμβάνομεν εἰσελθόντες ἐπὶ τῆς εὐνῆς ἀλύουσιν καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς τῷ ἔρωτι διαβρόχους· κάπειδὴ τὸν πατέρα τὰ εἰωθότα περιεπτύζατο, πυνθανομένῳ τί πεπόνθοι τῆς κεφαλῆς ἄλγημα διοχλεῖν ἔλεγεν ἡδέως τε ἂν ἠρεμεῖν εἴ τις ἐπιτρέποι.
- 3.7.2 Πρὸς ταῦτα διαταραχθεὶς ὁ Χαρικλῆς ὑπεξῆι τε τοῦ θαλάμου σὺν ἡμῖν ἡσυχίαν ταῖς θεραπαίναις ἐπιτάξας, προελθὼν τε τῆς οἰκίας «τί ἄρα τοῦτο» ἔλεγεν «ὦ ἄγαθέ Καλάσιρι; τίς ἡ προσπεσοῦσα τῷ θυγατρὶ μάλακία;» «Μὴ θαύμαζε» εἶπον «εἰ τοσούτοις ἐμπομπεύσασα δῆμοις ὀφθαλμὸν τινα βάσκανον ἐπεσπάσατο.» Γελάσας οὖν εἰρωνικὸν «καὶ σὺ γὰρ» εἶπεν «ὥς ὁ πολὺς ὄχλος εἶναί τινα βασκανίαν ἐπίστευσας;» «Εἶπερ τι καὶ ἄλλο τῶν ἀληθῶν» ἔφην· «ἔχει γὰρ οὕτως. Ὁ περικεχυμένος ἡμῖν οὗτος ἀῆρ δι' ὀφθαλμῶν τε καὶ ῥινῶν καὶ ἄσθματος καὶ τῶν ἄλλων πόρων εἰς τὰ βάθη διικνούμενος καὶ τῶν ἔξωθεν ποιότητων συνεισφερόμενος, οἷος ἂν εἰσρεύῃ τοιοῦτο καὶ τοῖς δεξαμένοις πάθος ἐγκατέσπειρεν· ὥστε ὁπότε ἂν σὺν φθόνῳ τις ἴδῃ τὰ καλά, τὸ περιέχον τε δυσμενοῦς ποιότητος ἀνέπλησε καὶ τὸ παρ' ἑαυτοῦ πνεῦμα πικρίας ἀνάμεστον εἰς τὸν πλησίον διερρίπισε, τὸ δὲ ἄτε λεπτομερὲς ἄχρις ἐπ' ὅστέα καὶ μυελοὺς αὐτοὺς εἰσδύεται καὶ νόσος ἐγένετο πολλοῖς ὁ φθόνος, οἰκεῖον ὄνομα βασκανίαν ἐπιδεξάμενος.
- 3.7.4 Ἦδη δὲ κάκεῖνα σκόπησον, ὦ Χαρίκλεις, ὅσοι μὲν ὀφθαλμίας ὅσοι δὲ τῆς ἐκ λοιμῶν καταστάσεως ἀνεπλήσθησαν θιγόντες μὲν οὐδαμῶς τῶν καμνόντων ἀλλ' οὐδὲ εὐνῆς οὐδὲ τραπέζης τῆς αὐτῆς μετασχόντες ἀέρος δὲ μόνον ταυτοῦ κοινωνήσαντες. Τεκμηριούτω δέ σοι τὸν λόγον εἶπερ ἄλλο τι καὶ ἢ τῶν ἐρώτων γένεσις, οἷς τὰ ὀρώμενα τὴν ἀρχὴν ἐνδίδωσι οἷον ὑπὴνυμα διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τὰ πάθη ταῖς ψυχαῖς εἰστοξεύοντα.
- 3.7.5 Καὶ μάλα γε εἰκότως, τῶν γὰρ ἐν ἡμῖν πόρων τε καὶ αἰσθήσεων πολυκίνητόν τε καὶ θερμότατον οὕσα ἢ ὅψις δεκτικωτέρα πρὸς τὰς ἀπορροίας γίνεται, τῷ κατ' αὐτὴν ἐμπύρῳ πνεύματι τὰς μεταβάσεις ἐρώτων ἐπισπωμένη. Εἰ δὲ χρή σοι καὶ παραδείγματος ἕνεκα λόγον τινὰ

φυσικώτερον παραθέσθαι, βίβλοις ἱεραῖς ταῖς περὶ ζώων ἀνάγραπτον, ὁ χαραδριὸς τοὺς ἱκτεριῶντας ἰᾶται καὶ ὁ τοῦτο πάσχων εἰ τῷ ὀρνέῳ προσβλέποι.

3.8.1 ... τὸ δὲ φεύγει καὶ ἀποστρέφεται τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπιμῦσαν, οὐ φθονοῦν ὥς οἶονταί τινες τῆς ὠφελείας ἀλλ' ὅτι θεώμενος ἔλκειν καὶ μετασπᾶν εἰς ἑαυτὸν ὥσπερ ῥεῦμα ἐέφυκε τὸ πάθος καὶ διὰ τοῦτο ἐκκλίνει καθάπερ τρῶσιν τὴν ὄρασιν. Καὶ ὄφρων δὲ ὁ καλούμενος βασιλίσκος ὅτι καὶ πνεύματι μόνον καὶ βλέμματι πᾶν ἀφαναίνει καὶ λυμαίνεται τὸ ὑποπίπτον ἴσως ἀκήκοας· εἰ δέ τινες καὶ τοὺς φιλάτους καὶ οἷς εὖνοι τυγχάνουσι καταβασκαίνουσιν οὐ χρή θαυμάζειν, φύσει γὰρ φθονερῶς ἔχοντες οὐχ ὁ βούλονται δρῶσιν ἀλλ' ὁ πεφύκασι.

3.9.1 Πρὸς ταῦτα μικρὸν ἐπιστήσας «τὸ μὲν ἀπόρημα» ἔφη «σοφώτατα καὶ πιστικώτατα διέλυσας· εἴθε δὲ καὶ αὐτὴ πόθου ποτὲ καὶ ἔρωτος αἰσθοίτο· τότε ἂν ὑγιαίνειν αὐτὴν οὐ νοσεῖν ὑπέλαβον· οἶσθα ὥς ἐπὶ τοῦτό σε καὶ παρεκάλεσα. Νῦν δὲ οὐδὲν δέος μὴ τοῦτο πέπονθεν ἢ μισόλεκτρος καὶ ἀνέραςτος, ἀλλὰ βασκανίαν ἔοικε τῷ ὄντι νοσεῖν καὶ δῆλον ὥς καὶ ταύτην διαλύσαι βουλήσῃ φίλος τε ὢν καὶ τὰ πάντα σοφός.» Ἐπηγγελλόμεν ἔτι τι πάσχουσαν αἰσθοίμην εἰς δύναμιν βοηθήσειν. Καὶ περὶ τούτων ἔτι διασκοπούμενοις ἡμῖν ἐφίσταται τις ἐσπουδασμένος· καὶ «ὦ ἄγαθοι» φησὶν «ὕμεις δὲ ὥσπερ ἐπὶ μάχην ἢ πόλεμον ἀλλ' οὐκ εὐωχίαν κληθέντες οὕτω μέλλετε, ἢν παρασκευάζει μὲν ὁ κάλλιστος Θεαγένης ἐποπτεύει δὲ ὁ μέγιστος ἡρώων Νεοπτόλεμος.

3.10.1 Δεῦρ' ἴτε μηδὲ εἰς ἐσπέραν τὸ συμπόσιον παρέλκετε μόνοι τῶν πάντων ἀπολειπόμενοι.» Προσκύψας οὖν μοι πρὸς τὸ οὖς ὁ Χαρικλῆς «οὔτος» ἔφη «τὴν ἀπὸ ξύλου κλῆσιν ἡκεῖ φέρων· ὥς λίαν ἀπροσδιόνυστος καὶ ταῦτα ὑποβεβρεγμένος· ἀλλ' ἴωμεν, ὥς δέος μὴ καὶ πληγὰς ἡμῖν ἐμφορήσῃ τελευτῶν.

3.10.2 » «Σὺ μὲν παίζεις, ἴωμεν δ' οὖν» ἔφην. Ἐπεὶ δὲ ἐπέστημεν, ἑαυτοῦ πλησίον τὸν Χαρικλέα κατέκλινεν ὁ Θεαγένης ἔνεμε δὲ ἄρα τι κάμοι τιμῆς τοῦ Χαρικλέους ἔνεκεν. Τὰ μὲν οὖν ἄλλα τῆς εὐωχίας τί ἂν λέγων ἐνοχλοῖην, τοὺς παρθενικοὺς χορούς, τὰς αὐλητρίδας, τὴν ἐνόπλιον τῶν ἐφήβων καὶ πυρρίχιον ὄρχησιν, τᾶλλα οἷς τὸ πολυτελὲς τῶν ἐδεσμάτων ὁ Θεαγένης διήτησεν, εὐόμιλόν τε καὶ ποτιμώτερον τὸ συμπόσιον ἀπεργαζόμενος; Ἀλλ' ἂν δὴ μάλιστα σοί τε ἀκούειν ἀναγκαῖον ἐμοί τε λέγειν ἥδιον, ἐκεῖνα ἦν.

3.10.4 Ὁ Θεαγένης ἐνεδείκνυτο μὲν ἰλαρὸς εἶναι καὶ φιλοφρονεῖσθαι τοὺς παρόντας ἐβιάζετο, ἠλίσκετο δὲ πρὸς ἐμοῦ τὴν διάνοιαν ὅποι φέροιτο, νῦν μὲν τὸ ὄμμα ἡνεμωμένος νῦν δὲ βύθιον τι καὶ ἀπροφάσιστον ἐπιστένων καὶ ἄρτι μὲν κατηφῆς τε καὶ ὥσπερ ἐπ' ἐννοίας ἄρτι δὲ ἀθρόον ἐπὶ τὸ φαιδρότερον ἑαυτὸν μεταπλάττων, ὥσπερ ἐν συναισθήσει γινόμενος, καὶ ἑαυτὸν ἀνακαλούμενος καὶ πρὸς πᾶσαν μεταβολὴν ῥαδίως ὑποφερόμενος. Διάνοια γὰρ ἐρῶντος ὁμοίον τι καὶ μεθύοντος εὐτρεπτόν τε καὶ οὐδεμίαν ἔδραν ἀνεχόμενον, ἅτε τῆς ψυχῆς ἀμφοτέροις ἐφ' ὑγροῦ τοῦ πάθους σαλευούσης· διὸ καὶ πρὸς μέθην ὁ ἐρῶν καὶ πρὸς τὸ ἐρᾶν ὁ μεθύων ἐπίφορος.

3.11.1 Ὡς δὲ καὶ χάσμενος ἀδημονούσης ἀνάπλεως ἐφαίνετο, τότε δὴ καὶ τοῖς ἄλλοις τῶν παρόντων κατάδηλος ἦν οὐχ ὑγιαίνων ὥστε καὶ τὸν Χαρικλέα καθεωρακότα τὸ ἀνώμαλον ἡσυχῇ πρὸς με εἰπεῖν «ἀλλ' ἦ καὶ τοῦτον βάσκανος εἶδεν ὀφθαλμός, καὶ ταυτόν μοι δοκεῖ πεπονθέναι τῇ Χαρικλείᾳ.» «Ταυτόν» ἔφην ἐγὼ «νὴ τὴν Ἴσιν, ὀρθῶς τε καὶ οὐκ ἀπεικόντως εἶπερ καὶ ἐν τῇ πομπῇ μετ' ἐκείνην διέπρεπε.» Ταῦτα μὲν ἡμεῖς, ἐπεὶ δὲ τὰς κύλικας ἔδει περιάγεσθαι, προέπινεν ὁ Θεαγένης καὶ ἄκων ἐκάστω φιλοτησίαν· ὥς δὲ εἰς ἐμὲ περιῆλθεν, «ἔχω τὴν φιλοφρόνησιν» εἰπόντος ὑποδεξαμένου δὲ οὐδαμῶς, ὅξυ τε καὶ διάπυρον ἐνεῖδεν, ὑπερορᾶσθαι προσδοκήσας.

3.11.2

Συνεῖς οὖν ὁ Χαρίκλῃς «οἴνου καὶ ἐδεσμάτων» εἶπε «τῶν ἐνεψυχωμένων ἀπέχεται.» Τοῦ δὲ τὴν αἰτίαν ἐρομένου «Μεμφίτης ἐστὶν» εἶπεν «Αἰγύπτιος καὶ προφήτης τῆς Ἰσιδος.» Ὁ δὲ Θεαγένης ὡς τὸν Αἰγύπτιον καὶ τὸν προφήτην ἤκουσεν, ἡδονῆς τε ἀθρόον ἐνεπλήσθη καὶ ὥσπερ οἱ θησαυρῷ τινι προστυχόντες ὀρθώσας ἑαυτὸν ὕδωρ τε αἰτήσας καὶ πῶν «ῶ σοφώτατε» εἶπεν «ἀλλὰ σύ γε ταύτην δέχου τὴν φιλοτησίαν ἣν ἀπὸ τῶν ἡδίστων σοι προέπιον, καὶ φιλίαν ἡμῖν ἥδε ἢ τράπεζα σπενδέσθω.

3.11.3 » «Ἐσπεῖσθω» ἔφην «καλὲ Θεάγενες, ἐμοὶ καὶ πάλαι οὔσα πρὸς σε», καὶ ὑποδεξάμενος ἔπινον. Καὶ τότε μὲν εἰς ταῦτα ἔληξε τὸ συμπόσιον καὶ ἀπηλλαττόμεθα ἐπ' οἶκον τὸν ἴδιον ἕκαστος, πολλὰ με τοῦ Θεαγένους καὶ θερμότερα ἢ κατὰ τὴν προϋπάρχουσαν γνῶσιν κατασπασαμένου.

3.11.4 Ἐπεὶ δὲ ἦλθον οὗ κατηγόμην ἄυπνος τὰ πρῶτα διηγὼν ἐπὶ τῆς εὐνῆς ἄνω καὶ κάτω τὴν περὶ τῶν νέων φροντίδα στρέφων καὶ τοῦ χρηστοῦ τὰ τελευταῖα τί ἄρα βούλοιο ἀνιχνεύων. Ἦδη δὲ μεσοῦσης τῆς νυκτὸς ὁρῶ τὸν Ἀπόλλω καὶ τὴν Ἄρτεμιν ὡς ὥμην, εἴ γε ὥμην ἀλλὰ μὴ ἀληθῶς ἐώρων· καὶ ὁ μὲν τὸν Θεαγένην ἡ δὲ τὴν Χαρίκλειαν ἐνεχείριζεν· ὀνομαστί τέ με προσκαλοῦντες «ῶρα σοι» ἔλεγον «εἰς τὴν ἐνεγκοῦσαν ἐπανάκειν, οὕτω γὰρ ὁ μοιρῶν ὑπαγορεύει θεσμός.

3.11.5 Αὐτός τε οὖν ἔξιθι καὶ τούσδε ὑποδεξάμενος ἄγε, συνεμπόρους ἴσα τε παισὶ ποιούμενος, καὶ παράπεμπε ἀπὸ τῆς Αἰγυπτίων ὅποι τε καὶ ὅπως τοῖς θεοῖς φίλον.» Ταῦτα εἰπόντες οἱ μὲν ἀπεχώρησαν ὅτι μὴ ὄναρ ἦν ἡ ὄψις ἀλλ' ὕπαρ ἐνδειξάμενοι· ἐγὼ δὲ τὰ μὲν ἄλλα συνίειν ὡς ἐωράκειν, εἰς τίνας δὲ ἀνθρώπους ἢ εἰς τίνα γῆν παραπέμπεσθαι τοὺς νέους τοῖς θεοῖς φίλον ἠπόρουν.

3.12.1 » Καὶ ὁ Κνήμων «ταῦτα μὲν» ἔφη «ῶ πάτερ, εἰς ὕστερον αὐτός τε ἔγνως ἐρεῖς τε πρὸς ἡμᾶς· ἀλλὰ τίνα δὴ τρόπον ἔφασκες ἐνδεδεῖσθαι σοι τοὺς θεοὺς ὅτι μὴ ἐνύπνιον ἦλθον ἀλλ' ἐναργῶς ἐφάνησαν;» «Ὅν τρόπον» εἶπεν «ῶ τέκνον, καὶ ὁ σοφὸς Ὅμηρος αἰνίττεται, οἱ πολλοὶ δὲ τὸ αἴνιγμα παρατρέχουσιν· Ἴχνια γὰρ μετόπισθεν ὡς ἐκεῖνός που λέγει ποδῶν ἡδὲ κνημῶν ρεῖ' ἔγνω ἀπιόντος, ἀρίγνωτοι δὲ θεοὶ περ.

3.12.2 » «Ἀλλ' ἢ καὶ αὐτὸς ἔοικα τῶν πολλῶν εἶναι καὶ τοῦτο ἴσως ἐλέγχειν, ῶ Καλάσιρι, βουλόμενος τῶν ἐπῶν ἐμνημόνευσας, ὧν ἐγὼ τὴν μὲν ἐπιπολῆς διάνοιαν ὅτε περ καὶ τὴν λέξιν οἶδα ἐκδιδαχθεὶς τὴν δὲ ἐγκατεσπαρμένην αὐτοῖς θεολογίαν ἠγνόηκα.

3.12.3 » Μικρὸν οὖν ἐπιστήσας ὁ Καλάσιρις καὶ τὸν νοῦν πρὸς τὸ μυστικώτερον ἀνακινήσας «θεοὶ καὶ δαίμονες» εἶπεν «ῶ Κνήμων, ἐπιφοιτῶντές τε ἡμᾶς καὶ ἀποφοιτῶντες εἰς ἄλλο μὲν ζῶον ἐπ' ἐλάχιστον εἰς ἀνθρώπους δὲ ἐπὶ πλεῖστον ἑαυτοὺς εἰδοποιοῦσι, τῷ ὁμοίῳ πλέον ἡμᾶς εἰς τὴν φαντασίαν ὑπαγόμενοι.

3.13.2 Τοὺς μὲν δὴ βεβήλους κἂν διαλάθοιεν τὴν δὲ σοφοῦ γνῶσιν οὐκ ἂν διαφύγοιεν, ἀλλὰ τοῖς τε ὀφθαλμοῖς ἂν γνωσθεῖεν ἀτενὲς διόλου βλέποντες καὶ τὸ βλέφαρον οὔποτε ἐπιμύοντες καὶ τῷ βαδίσματι πλέον, οὐ κατὰ διάστασιν τοῖν ποδοῖν οὐδὲ μετάθεσιν ἀνυομένῳ ἀλλὰ κατὰ τινὰ ρύμην ἀέριον καὶ ὀρμὴν ἀπαραπόδιστον τεμνόντων μᾶλλον τὸ περιέχον ἢ διαπορευομένων. Διὸ δὴ καὶ τὰ ἀγάλματα τῶν θεῶν Αἰγύπτιοι τὴν πόδε ζευγνύοντες καὶ ὥσπερ ἐνοῦντες ἰσθᾶσιν· ἃ δὴ καὶ Ὅμηρος εἰδώς, ἄτε Αἰγύπτιος καὶ τὴν ἱερὰν παιδείυσιν ἐκδιδαχθεὶς, συμβολικῶς τοῖς ἔπεσιν ἐναπέθετο τοῖς δυναμένοις συνιέναι γνωρίζειν καταλιπὼν, ἐπὶ μὲν τῆς Ἀθηνᾶς δεινῶ δέ οἱ ὅσσε φάνθεν εἰπὼν, ἐπὶ δὲ τοῦ Ποσειδῶνος τὸ ἴχνια γὰρ μετόπισθε ποδῶν ἡδὲ κνημῶν ρεῖ' ἔγνω ἀπιόντος, οἶον ῥέοντος ἐν τῇ πορείᾳ· τοῦτο γὰρ ἐστὶ τὸ ρεῖ' ἀπιόντος καὶ οὐχ ὡς τινες ἠπάτηνται, ῥαδίως ἔγνω ὑπολαμβάνοντες.

3.13.3

» «Ταῦτά με, ὦ θειότατε, μεμύηκας» ἔφη ὁ Κνήμων· «Αἰγύπτιον δὲ Ὅμηρον ἀποκαλοῦντός σου πολλάκις, ὃ τῶν πάντων ἴσως οὐδεὶς ἀκήκοεν εἰς τὴν σήμερον, οὐδὲ ἀπιστεῖν ἔχω καὶ σφόδρα θαυμάζων ἵκετεύω μὴ παραδραμεῖν σε τοῦ λόγου τὴν ἀκρίβειαν.

3.14.1 » «ἽΩ Κνήμων» ἔφην «εἰ καὶ ἔξωρον τὸ περὶ τούτων νυνὶ διαλαμβάνειν ἀλλ' ὅμως ἀκούοις ἂν ἐπιτέμνοντος. Ὅμηρος, ὦ φίλος, ὑπ' ἄλλων μὲν ἄλλοθεν ὀνομαζέσθω καὶ πατρὶς ἔστω τῷ σοφῷ πᾶσα πόλις ἣν δὲ εἰς ἀλήθειαν ἡμεδαπὸς Αἰγύπτιος καὶ πόλις αὐτῷ Θῆβαι, «αἱ ἐκατόμυυλοί εἰσι» κατ' αὐτὸν ἐκεῖνον.

3.14.2 Πατὴρ δὲ τὸ μὲν δοκεῖν προφήτης τὸ δὲ ἀψευδὲς Ἑρμῆς, οὐπὲρ ἦν ὁ δοκῶν πατὴρ προφήτης· τῇ γὰρ τούτου γαμετῇ τελοῦση τινὰ πάτριον ἀγιστεῖαν καὶ κατὰ τὸ ἱερὸν καθευδούση συνῆλθεν ὁ δαίμων καὶ ποιεῖ τὸν Ὅμηρον φέροντά τι τῆς ἀνομοίου μίξεως σύμβολον. Θατέρῳ γὰρ τοῖν μηροῖν αὐτόθεν ἐξ ὠδίνων πολὺ τι μῆκος τριχῶν ἐπεπόλαζεν, ὅθεν παρ' ἄλλοις τε καὶ οὐχ ἥκιστα παρ' Ἑλλησιν ἀλητεύων καὶ τὴν ποίησιν ἄδων τοῦ ὀνόματος ἔτυχεν, αὐτὸς μὲν τὸ ἴδιον οὐ λέγων ἀλλ' οὐδὲ πόλιν ἢ γένος ὀνομάζων τῶν δὲ ἐγνωκότων τὸ περὶ τὸ σῶμα πάθος εἰς ὄνομα κροτησάντων.

3.14.3 » «Τί δὲ σκοπῶν, ὦ πάτερ, ἐσιώπα τὴν ἐνεγκοῦσαν;» «Ἦτοι τὸ φυγὰς εἶναι καταιδούμενος, ἐδιώχθη γὰρ ὑπὸ τοῦ πατρὸς ὅτε ἐξ ἐφήβων εἰς τοὺς ἱερωμένους ἐνεκρίνετο, ἀπὸ τοῦ κηλῖδα φέρειν ἐπὶ τοῦ σώματος νόθος εἶναι γνωρισθεῖς, ἢ καὶ τοῦτο σοφία κατεργαζόμενος κακὰ τοῦ τὴν οὔσαν ἀποκρύπτειν πᾶσαν ἑαυτῷ πόλιν [πατρίδα] μνόμενος.

3.14.4 » «Ταῦτα μὲν εὖ τε καὶ ἀληθῶς μοι λέγειν ἔδοξας, τεκμαιρομένῳ τῆς τε ποιήσεως τοῦ ἀνδρὸς τὸ ἠνιγμένον τε καὶ ἡδονῇ πάσῃ σύγκρατον, ὥς Αἰγύπτιον, καὶ τὸ τῆς φύσεως ὑπερέχον, ὥς οὐκ ἂν οὕτω τοὺς πάντας ὑπερβαλλόμενον εἰ μὴ τινος θείας καὶ δαιμονίας ὥς ἀληθῶς μετέσχε καταβολῆς.

3.15.1 Ἀλλ' ἐπειδὴ τοὺς θεοὺς ὁμηρικῶς ἐφώρασας, ὦ Καλάσιρι, τίνα τὰ μετὰ ταῦτα εἶπέ μοι.» «Τοῖς προτέροις, ὦ Κνήμων, ὅμοια· πάλιν ἀγρυπνία καὶ βουλευμάτα καὶ νυκτῶν φίλοι φροντίδες.

3.15.3 Ἐχαιρον, εὐρήκεναι τι τῶν οὐ προσδοκωμένων ἐλπίζων καὶ εἰς τὴν ἐνεγκοῦσαν ἐπανήξειν προσδοκῶν· ἠνιώμην δέ, ὁ Χαρικλῆς ὅτι στερήσεται τῆς θυγατρὸς ἐννοῶν· ἠπόρουν, ὅτῳ δεήσει τρόπῳ τοὺς νέους συναγαγεῖν καὶ κατασκευάσαι τὴν ἔξοδον συμφρονῶν· τὸν δρασμὸν ἡγωνίων ὅπως μὲν λήσομεν ὅποι δὲ τραπώμεν καὶ πότερον διὰ γῆς ἢ θαλαττεύοντες, καὶ ἀπλῶς κλύδων μέ τις εἶχε φροντισμάτων ἄυπνός τε τὸ λειπόμενον ἐταλαιπώρουν τῆς νυκτός. Οὕπῳ δὲ ἡμέρας ἀκριβῶς ὑποφαινούσης ἐψόφει τε ἡ μέταυλος καὶ τινος ἡσθόμην καλοῦντος «παιδίον».

3.16.1 Ἑρομένου δὲ τοῦ ὑπηρετοῦ τίς ὁ κόπτων τὴν θύραν ἢ κατὰ ποίαν τὴν χρεῖαν «ἀπάγγελλε» εἶπεν ὁ καλῶν «ὅτι Θεαγένης ὁ Θεταλός.» Ἦσθην ἀπαγγελθέντα μοι τὸν νεανίαν καὶ εἰσκαλεῖν ἐκέλευον, ἐνδιδόναι μοι ταυτόματον ἀρχὴν τῶν ἐν χερσὶ βουλῶν ἡγησάμενος· ἐτεκμαιρόμην γὰρ ὅτι με παρὰ τὸ συμπόσιον Αἰγύπτιον καὶ προφήτην ἀκηκοὺς ἤκει συνεργὸν πρὸς τὸν ἔρωτα ληψόμενος, πάσχων οἶμαι τὸ τῶν πολλῶν πάθος οἷ τὴν Αἰγυπτίων σοφίαν μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἠπάτηνται κακῶς εἰδότες.

3.16.3 Ἡ μὲν γὰρ τις ἐστὶ δημώδης καὶ ὥς ἂν τις εἴποι χαμαὶ ἐρχομένη, εἰδώλων θεράπεινα καὶ περὶ σώματα νεκρῶν εἰλουμένη, βοτάναις προστετηκυῖα καὶ ἐπωδαῖς ἐπανέχουσα, πρὸς οὐδὲν ἀγαθὸν τέλος οὔτε αὐτὴ προϊούσα οὔτε τοὺς χρωμένους φέρουσα, ἀλλ' αὐτὴ περὶ αὐτὴν τὰ πολλὰ πατῖουσα λυπρὰ δέ τινα καὶ γλίσχρα ἔστιν ὅτε κατορθοῦσα, φαντασίας τῶν μὴ ὄντων ὥς ὄντων καὶ ἀποτυχίας τῶν ἐλπιζομένων, πράξεων ἀθεμίτων εὐρέτις καὶ ἡδονῶν ἀκολάστων ὑπηρετίς. Ἡ δὲ ἐτέρα, τέκνον, ἢ ἀληθῶς σοφία, ἥς αὕτη παρωνύμως ἐνοθεύθη, ἦν ἱερεῖς καὶ προφητικὸν γένος ἐκ νέων ἀσκοῦμεν, ἄνω πρὸς τὰ οὐράνια βλέπει, θεῶν συνόμιλος καὶ

φύσεως κρειπτόνων μέτοχος, ἄστρων κίνησιν ἐρευνῶσα καὶ μελλόντων πρόγνωσιν κερδαίνουσα, τῶν μὲν γηϊνῶν τούτων κακῶν ἀποστατοῦσα πάντα δὲ πρὸς τὸ καλὸν καὶ ὅτι ἀνθρώποις ὠφέλιμον ἐπιτηδεύουσα δι' ἣν καὶ γὰρ τῆς ἐνεγκούσης εἰς καιρὸν ἐξέστην, εἴ πῃ, καθὼς καὶ πρότερόν σοι διήλθον, τὰ προρρηθέντα μοι παρ' αὐτῆς καὶ τὸν τῶν ἐμῶν παίδων κατ' ἀλλήλων πόλεμον περιγράφαιμι.

- 3.16.5 Ταῦτα μὲν οὖν θεοῖς τε τοῖς ἄλλοις καὶ μοίραις ἐπιτετράφθω οἱ τοῦ ποιεῖν τε καὶ μὴ τὸ κράτος ἔχουσιν, οἱ καὶ τὴν φυγὴν μοι τὴν ἐκ τῆς ἐνεγκούσης οὐ διὰ ταῦτα πλέον ὥς ἔοικεν ἢ τὴν Χαρικλείας εὗρεσιν ἐπέβαλλον, καὶ τοῦτο μὲν ὅπως εἶση τοῖς ἐξῆς. Τὸν δὲ Θεαγένην ἐπειδήπερ εἰσῆλθεν ἀσπασάμενον ἀμειψάμενος ἑμαυτοῦ τε πλησίον ἐπὶ τῆς εὐνῆς ἐκάθιζον καὶ «τί χρέος ὄρθριόν σε ἄγει παρ' ἡμᾶς;» ἠρώτων.
- 3.17.1 Ὁ δὲ τὸ πρόσωπον ἐπὶ πολὺ καταψήσας «ἀγωνιῶ μὲν» ἔφη «περὶ τοῦ παντός, ἐρυθριῶ δὲ ἐκφαίνειν» καὶ ἐσιώπησεν. Ἐγνων οὖν καιρὸν εἶναι τερατεύεσθαι πρὸς αὐτὸν καὶ μαντεύεσθαι δῆθεν ἅπερ ἐγίνωσκον. Ἰλαρώτερον οὖν αὐτῷ προσβλέψας «εἰ καὶ αὐτὸς λέγειν ὀκνεῖς» ἔφην «ἀλλὰ τῇ γε ἡμετέρᾳ σοφίᾳ καὶ θεοῖς οὐδὲν ἄγνωστον.
- 3.17.2 » Καὶ ἐπιστήσας ὀλίγον καὶ ψήφους τινὰς οὐδὲν καταριθμούσας ἐπὶ δακτύλων συντιθεὶς τὴν τε κόμην διασεύσας καὶ τοὺς κατόχους μιμούμενος «ἐρᾶς» εἶπον «ὦ τέκνον.» Ἀνήλατο πρὸς τὴν μαντείαν, ὥς δὲ ὅτι «καὶ Χαρικλείας» προσέθηκα, τοῦτ' ἐκεῖνο θεοκλυτεῖν με νομίσας μικροῦ μὲν καὶ προσεκύνει πεσών. Ἐμοῦ δὲ ἐπέχοντος ἐφίλει πολλὰ τὴν κεφαλὴν προσελθών, τοῖς τε θεοῖς ὠμολόγει χάριν, οὐκ ἐσφαλμένος, ὥς ἔλεγεν, ὦν προσεδόκησε, σωτήρᾳ τέ με γενέσθαι παρεκάλει· μὴ γὰρ ἂν περισωθῆναι βοηθείας καὶ ταύτης ταχείας ἀποτυχόντα, τοσοῦτον αὐτῷ τὸ κακὸν ἐνσκήψαι καὶ οὕτως ὑπὸ τοῦ πόθου φλέγεσθαι, πρῶτον καὶ ταῦτα πειρώμενον ἔρωτος.
- 3.17.4 Ὁμιλίας γὰρ ἔτι γυναικὸς ἀπείρατος εἶναι διετείνετο πολλὰ διομνύμενος· αἰεὶ γὰρ διαπτύσαι πάσας καὶ γάμον αὐτὸν καὶ ἔρωτας εἴ τινος ἀκούσειεν, ἕως τὸ Χαρικλείας αὐτὸν διήλεγξε κάλλος ὅτι μὴ φύσει καρτερικὸς ἦν ἀλλ' ἀξιεράστου γυναικὸς εἰς τὴν παρελθοῦσαν ἀθέατος. Καὶ ταῦτα λέγων ἐπεδάκρυεν ὥσπερ ὅτι πρὸς βίαν ἡττηται κόρης ἐνδεικνύμενος. Ἀνελάμβανον οὖν αὐτὸν καὶ «θάρσει» ἔλεγον «ἐπειδήπερ ἅπαξ καταπέφευγας ἐφ' ἡμᾶς· οὐχ οὕτως ἐκείνη κρείττων ἔσται τῆς ἡμετέρας σοφίας.
- 3.17.5 Ἦστι μὲν αὐστηροτέρα καὶ κατενεχθῆναι πρὸς ἔρωτα δύσμαχος, Ἀφροδίτην καὶ γάμον ἀτιμάζουσα καὶ μέχρις ὀνόματος· ἀλλὰ διὰ σὲ πάντα κινητέον· τέχνη καὶ φύσιν οἶδε βιάζεσθαι· μόνον εὐθυμος εἶναι καὶ ὑψηγομένῳ τὰ δέοντα πείθεσθαι πράττειν.» Ἐπηγγέλλετο ἅπαντα ποιήσῃν ὥς ἂν ἐγὼ προστάττω καὶ εἰ ξιφῶν ἐπιβαίνειν κελεύοιμι. Λιπαροῦντος δὲ περὶ τούτων καὶ μισθὸν ἅπασαν ὑπισχνουμένου τὴν οὐσίαν ἤκων τις παρὰ τοῦ Χαρικλέους «δεῖταί σου Χαρικλῆς» ἔλεγεν «ἀφικέσθαι παρ' αὐτόν· ἔστι δὲ πλησίον ἐνταῦθα ἐν τῷ Ἀπολλωνίῳ καὶ ὕμνον ἀποθύει τῷ θεῷ τεταραγμένος τι κατὰ τοὺς ὕπνους.
- 3.18.1 » Ἐξανίσταμαι παραχρῆμα καὶ τὸν Θεαγένην ἀποπέμψας ἐπὶ τὸν νεῶν ἀφικόμενος ἐπὶ θώκου τινὸς καταλαμβάνω τὸν Χαρικλέα καθήμενον ἄγαν περίλυπον καὶ συνεχῶς ἐπιστένοντα. Προσελθὼν οὖν «τί σύννους καὶ σκυθρωπὸς εἶ;» ἠρώτων.
- 3.18.2 Ὁ δὲ «τί γὰρ οὐ μέλλω» φησὶν «ὄνειράτων τέ με διαταραζάντων καὶ τῆς θυγατρὸς, ὥς ἐπυθόμην, ἀηδέστερον διατεθείσης καὶ τὴν νύκτα πᾶσαν ἄυπνον διαγαγούσης; Ἐμὲ δὲ λυπεῖ μὲν καὶ ἄλλως οὐχ ὑγιαίνουσα, πλέον δὲ ὅτι τῆς κυρίας τοῦ ἀγῶνος εἰς τὴν ἐξῆς ἐνεστηκυίας, εἰς ἣν τοῖς ὀπλίταις δρομεῦσι δᾶδας ἀναφαίνειν καὶ βραβεύειν τὴν ζάκορον νόμιμον, δυοῖν θάτερον ἀνάγκη, ἢ ταύτην ἀπολείπομένην λυμαίνεσθαι τὸ πάτριον ἢ καὶ ἄκουσαν ἀφικνουμένην ἐπιτρίβεσθαι χαλεπώτερον. Ὡστε εἰ καὶ μὴ πρότερον ἀλλὰ νῦν γε ἐπαρκῶν καὶ

τινα προσάγων ἴασιν δικαίως μὲν ἂν πρὸς ἡμᾶς καὶ φιλίαν τὴν ἡμετέραν εὐσεβῶς δὲ πρὸς τὸ θεῖον ποιοίης.

3.18.3 Οἶδα ὡς οὐδὲν ἐργῶδες βουλομένῳ σοι τὸ πρᾶγμα, βασκανίαν ὡς αὐτὸς ἔφης ἰάσασθαι· προφήταις καὶ τὰ μέγιστα κατορθοῦν οὐκ ἀδύνατον.» Ὁμολόγουν ἡμεληκῆναι, σοφιστεύων καὶ πρὸς ἐκεῖνον, καὶ τὴν παροῦσαν ἐνδοῦναι παρεκάλουν, ἔχειν γάρ τι συνθεῖναι πρὸς τὴν ἴασιν. «Τὸ δὲ νυνὶ παρὰ τὴν κόρην ἴωμεν» ἔφην «ἐπισκεψόμενοί τε ἀκριβέστερον καὶ παραμυθησόμενοι πρὸς ὅσον δυνατόν.

3.18.4 Ἄμα δέ, ὦ Χαρίκλεις, βούλομαί σε καὶ λόγους τινὰς ὑπὲρ ἐμοῦ κινηῆσαι πρὸς τὴν παῖδα καὶ γνωριμώτερον ἀποφῆναι παρακαταθέμενον, ὅπως ἂν οἰκειότερον ἔχουσα πρὸς με θαρραλεώτερον ἰώμενον προσίηται.» «Γινέσθω ταῦτα» ἔφη «καὶ ἀπίωμεν.» Ἐπειδὴ οὖν ἐπέστημεν τῇ Χαρικλείᾳ τὰ μὲν πολλὰ τί ἂν τις λέγοι; Δεδούλωτο μὲν γὰρ ὀλοσχερῶς τῷ πάθει καὶ τὴν τε παρεῖαν ἤδη τὸ ἄνθος ἔφευγε καὶ τὸ φλέγον τοῦ βλέμματος καθάπερ ὕδασι ἐώκει τοῖς δάκρυσιν ἀποσβεन्नύμενον.

3.19.1 Κατέστελλε δ' οὖν ὅμως ἑαυτὴν ἐπειδήπερ ἡμᾶς ἐθεάσατο καὶ πρὸς τὸ σύνηθες βλέμμα καὶ φθέγμα παντοίως ἐπανάγειν ἐβιάζετο. Περιβαλὼν δὲ αὐτὴν ὁ Χαρικλῆς καὶ μυρία φιλήσας καὶ θεραπείας οὐδὲν ἀπολιπὼν «ὦ θυγάτριον, ὦ τέκνον» ἔλεγεν «ἐμὲ τὸν πατέρα κρύπτεις ὁ πάσχεις; καὶ βασκανίαν ὑποστᾶσα σιωπᾶς ὥσπερ ἀδικοῦσα καὶ οὐκ ἡδικομένη παρὰ τῶν κακῶς ἰδόντων σε ὀφθαλμῶν; Ἀλλὰ θάρσει· παρακέκληται Καλάσιρις ὅδε ὁ σοφὸς ἴασίν τινά σοι πορίσασθαι.

3.19.3 Δυνατὸς δὲ ὁ ἀνὴρ ἄριστος ὣν εἶπερ τις ἄλλος τὴν θεῖαν τέχνην, ἅτε προφητικὸς τὸν βίον καὶ ἱεροῖς ἐκ παίδων ἀνακείμενος καὶ τὸ μεῖζον εἰς προσθήκην ἡμῖν ἐς τὰ μάλιστα φίλος ὢν, ὥστε εἰκότα ἂν ποιοίης εἰ προσδέχοιό τε ἀκωλύτως ἐπάδειν τε καὶ ἄλλως ἰᾶσθαι βουλομένῳ σαυτὴν παρέχοις οὐδὲ ἄλλως οὔσα πρὸς τὸ λόγιον γένος ἀπρόσμικτος.» Ἐσιώπα μὲν ἐπένευε δ' οὖν ἡ Χαρίκλεια καθάπερ ἀσμένη τὴν ἐπ' ἐμοὶ συμβουλὴν προσιεμένη.

3.19.4 Καὶ τότε μὲν ἐπὶ τούτοις ἀπηλλάγημεν, ὑπομνήσαντός με τοῦ Χαρικλέους καὶ ὦν πρότερον παρεκάλεσεν ἐπιμεληθῆναι καὶ φροντίζειν εἴ πῃ τῇ Χαρικλείᾳ δυναίμην ἔφρεσίν τινα γάμων καὶ ἀνδρῶν ἐμποιῆσαι. Ἀπέπεμπον οὖν εὐθυμον οὐκ εἰς μακρὰν ἀνυσθήσεσθαι αὐτῷ τὴν βούλησιν ἐπαγγειλάμενος.» «Τῇ δὲ ὑστεραίᾳ ὁ μὲν Πυθίων ἀγὼν ἔληγεν ὁ δὲ τῶν νέων ἐπήκμαζεν ἀγωνοθετοῦντος, οἶμαι, καὶ βραβεύοντος Ἑρωτος καὶ δι' ἀθλητῶν δύο τούτων καὶ μόνων οὐς ἐξεύξατο μέγιστον ἀγώνων τὸν ἴδιον ἀποφῆναι φιλονεικήσαντος.

4.1.1 Γίνεται γάρ τι τοιοῦτον· ἐθεώρει μὲν ἡ Ἑλλάς ἡθλοθέτουν δὲ οἱ Ἀμφικτύονες. Ἐπειδὴ τοίνυν τὰ ἄλλα μεγαλοπρεπῶς ἐτετέλεστο, δρόμων ἄμιλλαι καὶ πάλης συμπλοκαὶ καὶ πυγμῆς χειρονομίαι, τέλος ὁ μὲν κῆρυξ «Ἄνδρες ὀπλῖται παριόντων» ἀνεβόησεν. Ἡ ζάκορος δὲ ἡ Χαρίκλεια κατ' ἄκρον τὸ στάδιον ἀθρόον ἐξέλαμψεν, ἀφιγμένη καὶ ἄκουσα διὰ τὸ πάτριον ἢ πλέον, ἐμοὶ δοκεῖν, ὄψεσθαί που τὸν Θεαγένην ἐλπίζουσα, τῇ λαίᾳ μὲν ἡμμένον πυρφοροῦσα λαμπάδιον θατέρᾳ δὲ φοίνικος ἔρνος προβεβλημένη, καὶ φανείσα πᾶν μὲν τὸ θέατρον ἐφ' ἑαυτὴν ἐπέστρεψεν, ἔφθη δὲ τάχα οὐδεὶς τὸν Θεαγένους ὀφθαλμόν, ὅξυς γὰρ ἰδεῖν ὁ ἐρῶν τὸ ποθοῦμενον.

4.1.3 Ἐκεῖνος δὲ ἄρα καὶ προακηκοὺς τὸ ἐσόμενον πρὸς μίαν τὸν νοῦν ἡσχόλει τὴν παρατήρησιν ὥστε οὐδὲ σιωπᾶν ἐκατέρησεν ἀλλ' ἡρέμα πρὸς με, καθῆστο δέ μου πλησίον ἐξεπίτηδες «Αὕτη ἐκείνη» ἔφη «Χαρίκλεια». Καὶ τῷ μὲν ἡρεμεῖν ἐπέταττον. Πρὸς δὲ τὴν κλῆσιν τοῦ κήρυκος παρήει τις εὐσταλῶς ὠπλισμένος μέγα τε φρονῶν καὶ μόνος ἐπίδοξος, ὡς ἐδόκει, καὶ πολλοὺς ἤδη πρότερον ἀγῶνας ἀναδησάμενος τότε δὲ τὸν ἀνταγωνιούμενον οὐκ ἔχων, οὐδενὸς οἶμαι

θαρσήσαντος τὴν ἄμιλλαν· Ἀπέπεμπον οὖν αὐτὸν οἱ Ἀμφικτύονες, οὐ γὰρ ἐπιτρέπειν τὸν νόμον οὐκ ἀγωνισαμένῳ στέφανον ἀποκληροῦν.

4.2.1 ὁ δὲ καλεῖσθαι τὸν βουλόμενον ὑπὸ τοῦ κήρυκος εἰς τὴν ἀγωνίαν ἡξίου· ἔταττον οἱ ἀθλοθέται καὶ ἀνεῖπεν ὁ κήρυξ ἡκεῖν τὸν ἐπελευσόμενον. Ὁ δὲ Θεαγένης «Οὗτος ἐμὲ καλεῖ» πρὸς με ἔφησεν· ἐμοῦ δὲ «Πῶς τοῦτο λέγεις;» εἰπόντος «Οὕτως» εἶπεν «ὥς ἔσται, ὦ πάτερ· οὐ γάρ τις ἐμοῦ παρόντος καὶ ὀρώντος ἕτερος ἐκ τῶν Χαρικλείας χειρῶν τὸ νικητήριον ἀποίσεται.

4.2.2 » «Τὴν δὲ ἀποτυχίαν» ἔφην «καὶ τὴν ἐκ ταύτης ἀδοξίαν οὐδαμοῦ τίθесαι;» «Καὶ τίς οὕτως» εἶπεν «ἰδεῖν καὶ πλησιάσαι Χαρικλείᾳ μανικῶς ἐσπούδακεν ὥστ' ἐμὲ παραδραμεῖν; Τίνα δὲ οὕτως ἢ ὄψις ἐκείνης τάχα καὶ πτερῶσαι δύναται καὶ μετάρσιον ἐπισπάσασθαι; Οὐκ οἶσθα ὅτι καὶ τὸν Ἑρωτα περουῖσιν οἱ γράφοντες, τὸ εὐκίνητον τῶν ὑπ' αὐτοῦ κεκρατημένων αἰνιττόμενοι; Εἰ δὲ δεῖ τι καὶ κόμπου προσεῖναι τοῖς εἰρημένοις, οὐδεὶς ἐς τὴν σήμερον ποσὶ με παρελθὼν ἐσεμνύνατο.

4.2.3 » Ταῦτα εἶπε καὶ ἀνήλατο, παρελθὼν τε εἰς μέσους τό τε ὄνομα προσήγγελλε καὶ τὸ ἔθνος ἐδήλου καὶ τοῦ δρόμου τὴν χώραν ἐκεκλήρωτο καὶ τὴν πανοπλίαν ἐνδὺς ἐφειστήκει τῇ βαλβίδι τὸν δρόμον ἀσθμαίνων καὶ τὸ παρὰ τῆς σάλπιγγος ἐνδόσιμον ἄκων καὶ μόγις ἀναμένων, σεμνὸν τι θέαμα καὶ περίβλεπτον καὶ οἷον Ὅμηρος τὸν Ἀχιλλέα τὴν ἐπὶ Σκαμάνδρῳ μάχην ἀθλοῦντα παρίστησιν.

4.3.2 Ἐκεκίνητο μὲν δὴ καὶ πᾶσα πρὸς τὸ παράδοξον ἢ Ἑλλὰς καὶ Θεαγένει νίκην ἠῦχετο καθάπερ αὐτός τις ἕκαστος ἀγωνιζόμενος, ἐπακτικὸν γάρ τι καὶ πρῶτον ὀρώντων εἰς εὖνοιαν τὸ κάλλος· ἐκεκίνητο δὲ ἡ Χαρίκλεια πρὸς πᾶσαν ὑπερβολὴν καὶ εἶδον ἐκ πολλοῦ παρατηρῶν παντοίας μεταβαλλομένην ἰδέας. Ὡς γὰρ εἰς ἀκοὴν πάντων ὁ κήρυξ τοὺς δραμουμένους κατήγγειλεν ἀνεῖπε τε «Ὅρμενος Ἀρκὰς καὶ Θεαγένης Θετταλός», ἔσχατο μὲν ἢ ὕσπληξ τέτατο δὲ ὁ δρόμος μικροῦ καὶ τὴν τῶν ὀφθαλμῶν κατάληψιν ὑποτέμνων· ἐνταῦθα οὔτε ἀτρεμεῖν ἔτι κατεῖχεν ἢ κόρη ἀλλ' ἐσφάδαζεν ἢ βάσις καὶ οἱ πόδες ἔσκαιρον ὥσπερ, οἶμαι, τῆς ψυχῆς τῷ Θεαγένει συνεξαιρομένης καὶ τὸν δρόμον συμπροθυμουμένης.

4.3.4 Οἱ μὲν δὲ θεαταὶ μετέωρος ἅπας ἐπὶ τὸ μέλλον καὶ ἀγωνίας ἀνάμεστος, ἐγὼ δὲ καὶ πλέον ἄτε μοι λοιπὸν ὡς παιδὸς ὑπερφροντίζειν προηρημένον.» «Οὐδὲν θαυμαστὸν» ἔφη ὁ Κνήμων «ὀρώντας καὶ παρόντας ἀγωνιᾶν, ὅτε κάγῳ νυνὶ περὶ τῷ Θεαγένει δέδια καὶ σου δέομαι θᾶττον εἰ νικῶν ἀνηγορεύθη διελθεῖν.» «Ἐπεὶ δὲ μέσον, ὦ Κνήμων, ἠνύετο τὸ στάδιον, ὀλίγον ἐπιστρέψας καὶ ὑποβλέψας τὸν Ὅρμενον ἀνακουφίζει τὴν ἀσπίδα πρὸς ὕψος καὶ τὸν αὐχένα διεγείρας τὸ βλέμμα τε ὅλον εἰς τὴν Χαρίκλειαν τείνας καθάπερ βέλος ἐπὶ σκοπὸν ἐφέρετο καὶ τοσοῦτον παρέφθη τὸν Ἀρκάδα ὀργυῶν πλῆθος ὃ διαλεῖπον εἰς ὕστερον ἐμετρήθη.

4.4.2 Προσδραμὼν οὖν τῇ Χαρικλείᾳ πολὺς τε ἐξεπίτηδες εἰς τὸ στέρνον ἐμπίπτει, τοῦ δρόμου δῆθεν τὴν ῥύμην οὐκ ἐνεγκών, καὶ τὸν φοίνικα κομιζόμενος οὐκ ἔλαθέ με τὴν χεῖρα τῆς κόρης φιλῶν.» «Ἀπέσωσας» εἶπεν ὁ Κνήμων «ὅτι καὶ ἐνίκησε καὶ ἐφίλησεν· ἀλλὰ τίνα δὴ τὰ ἐξῆς;» «Οὐ μόνον ἀκουσμάτων ἀκόρεστος ἄρα ἦσθα, ὦ Κνήμων, ἀλλὰ καὶ ὕπνῳ δυσάλωτος· ἤδη γοῦν οὐκ ὀλίγης μοίρας τῆς νυκτὸς παρωχηκυίας ἀντέχεις ἐγρηγορῶς καὶ τὴν διήγησιν καὶ μηκυνομένην οὐκ ἀποκναίει.» «Ἐγὼ καὶ Ὀμήρῳ μέμφομαι, ὦ πάτερ, ἄλλων τε καὶ φιλότῃτος κόρον εἶναι φήσαντι, πράγματος δ' κατ' ἐμὲ κριτὴν οὐδεμίαν φέρει πλησμονὴν οὔτε καθ' ἡδονὴν ἀνυόμενον οὔτε εἰς ἀκοὴν ἐρχόμενον· εἰ δὲ τις καὶ τοῦ Θεαγένους καὶ Χαρικλείας ἔρωτος μνημονεύοι, τίς οὕτως ἀδαμάντινος ἢ σιδηροῦς τὴν καρδίαν ὥς μὴ θέλγεσθαι καὶ εἰς ἐνιαυτὸν ἀκούων; ὥστε ἔχου τῶν ἐξῆς.

4.4.3

» «Ὁ μὲν Θεαγένης, ὦ Κνήμων, ὦδ' ἐστεφανοῦτο καὶ νικῶν ἀνηγορεύετο καὶ παρεπέμπετο ὑπὸ ταῖς πάντων εὐφημίαις, ἡ Χαρίκλεια δὲ ἤττητο λαμπρῶς καὶ δεδούλωτο τῷ πόθῳ πλέον ἢ πρότερον, αὖθις ἰδοῦσα τὸν Θεαγένην.

- 4.4.4 Ἡ γὰρ τῶν ἐρωτικῶν ἀντίβλεψις ὑπόμνησις τοῦ πάσχοντος γίνεται καὶ ἀναφλέγει τὴν διάνοιαν ἢ θεὰ καθάπερ ὕλη πυρὶ γινομένη. Κάκεινη μὲν οἴκαδε ἐλθοῦσα συνήθη νύκτα ταῖς προτέραις ἢ καὶ δριμυτέραν διῆγεν, ἐγὼ δὲ αὖθις ἄυπνος ἦν τὴν τε φυγὴν ὅποι τραπόμενοι λάθοιμεν ἂν ἐπισκοπῶν καὶ πρὸς τίνα χώραν ἄρα παραπέμπει τοὺς νέους ὁ θεὸς ἐννοῶν.
- 4.4.5 Τὸν μὲν δὴ δρασμὸν μόνον ἔγνω κατὰ θάλατταν εἶναι ποιητέον, ἀπὸ τοῦ χρησμοῦ τὸ συνοῖσον λαβὼν ἔνθα ἔφασκεν αὐτοὺς κῦμα τεμόντας ἴξεσθ' ἡελίου πρὸς χθόνα κυανέην. Τὸ δὲ ὅποι παραπεμπτέον αὐτοὺς μίαν μόνην λύσιν εὔρισκον, εἴ πῃ δυνηθεῖν ἐπιτυχεῖν τῆς συνεκτεθείσης τῇ Χαρικλείᾳ ταινίας, ἐν ἣ τὸ κατ' αὐτὴν διήγημα κατεστήχθαι ὁ Χαρικλῆς ἀκηκοὺς ἔλεγεν· εἰκὸς γὰρ εἶναι καὶ πατρίδα καὶ τοὺς ὑπονοηθέντας ἤδη παρ' ἐμοὶ γεννήτορας τῆς κόρης ἐντεῦθεν ἐκμαθεῖν καὶ ἴσως ἐκεῖ πέμπεσθαι αὐτοὺς ὑπὸ τῆς εἰμαρμένης.
- 4.5.2 Ὅρθριος οὖν παρὰ τὴν Χαρίκλειαν ἦκων ἄλλους τε τῶν οἰκείων καταλαμβάνω δεδακρυμένους καὶ οὐχ ἥκιστα τὸν Χαρικλέα· πλησιάσας οὖν «Τίς ὁ θόρυβος» ἠρώτων· ὁ δὲ «Ἐπέτεινεν ἡ νόσος» ἔφη «τῆς θυγατρὸς καὶ χαλεπωτέρας ἢ πρότερον πεπείραται τῆς παρηκούσης νυκτός.» «Ἀνίστω» ἔφην «καὶ οἱ λοιποὶ πάντες ἔξιτε· τρίποδά τις καὶ δάφνην καὶ πῦρ καὶ λιβανωτὸν παραθέσθω μόνον, ὀχλείτω δὲ μηδὲ εἷς ἕως ἂν προσκαλέσωμαι.» Προσέταττε ταῦτα ὁ Χαρικλῆς καὶ ἐγένετο.
- 4.5.3 Κάπειδ' σχολῆς ἐλαβόμεν, ἡρχόμεν ὥσπερ ἐπὶ σκηνῆς τῆς ὑποκρίσεως καὶ τὸν τε λιβανωτὸν ἐθυμίων καὶ τίνα δῆθεν ψιθύροις τοῖς χεῖλεσι κατευξάμενος τὴν δάφνην ἐκ κεφαλῆς εἰς πόδας ἄνω καὶ κάτω πυκνὰ τῆς Χαρικλείας ἐπεσόβουν καὶ ὑπνῶδές τι μᾶλλον δὲ γραῶδες ἐπιχασμώμενος ὁπὲ καὶ βραδέως ἐπαυσάμην, πολὺν τίνα λῆρον ἑαυτοῦ τε καὶ τῆς κόρης καταχέας. Ἡ δὲ πυκνὰ τὴν κεφαλὴν ἐπέσειε καὶ σεσηρὸς ὑπεμειδία, πλανᾶσθαι με τὴν ἄλλως καὶ τὴν νόσον ἀγνοεῖν ἐνδεικνυμένη· καθεστῆς δὲ πλησίον «Θάρσει θύγατερ» ἔλεγον «εὐτελὴς ἡ νόσος καὶ ἰαθῆναι ῥαδία.
- 4.5.4 Βασκανία σου καθήψατο, τάχα μὲν καὶ ὅτε ἐπόμεπυες πλέον δὲ ὅτε ἐβράβευες· ἐγὼ δὲ καὶ ὑπονοῶ τὸν μᾶλλον βασκήναντα· Θεαγένης ἐστίν, ὁ τὸ ἐνόπλιον δραμῶν· οὐκ ἔλαθέ με παρατηρῶν σε πολλάκις καὶ τὸν ὀφθαλμὸν ἰταμώτερον ἐπιβάλλων.» Ἡ δὲ «Ἐκεῖνος μὲν εἶτε οὕτως εἶδεν εἶτε μή, πολλὰ χαιρέτω· τίνων δὲ ἐστὶν ἡ πόθεν; ὅτι πολλοὺς ἐώρων περὶ αὐτὸν ἐπτοημένους.
- 4.5.5 » «Ὡς μὲν Θετταλὸς τὸ γένος» ἔφην «ἔφθης ἀκούσασα καὶ τοῦ κήρυκος ὅτε αὐτὸν ἀνηγόρευεν· ἀναφέρει δὲ ἑαυτὸν εἰς Ἀχιλλέα πρόγονον καὶ μοι καὶ ἐπαληθεύειν ἔοικεν, εἰ δεῖ τῷ μεγέθει καὶ τῷ κάλλει τοῦ νεανίου τεκμαίρεσθαι, πιστουμένων τὴν Ἀχίλλειον εὐγένειαν· πλὴν ὅσον οὐχ ὑπέρφρων οὐδὲ ἀγῆνωρ κατ' ἐκεῖνον ἀλλὰ τῆς διανοίας τὸν ὄγκον ἡδύτητι καταπραΰνων. Ἀλλὰ καίπερ τοιοῦτος ὢν πάθοι δριμύτερα ὢν δέδρακεν, ἐπίφθονον ἔχων τὸ βλέμμα καὶ σὲ τῇ θεᾷ καταβασκήνας.
- 4.5.6 » «ὦ πάτερ» ἔφη «σοὶ μὲν χάρις ὑπεραλοῦντι τὰ ἡμέτερα, τί δὲ καταρᾷ μάτην τῷ τάχα οὐδὲν ἡδικοκότι; Νοσῶ γὰρ οὐ βασκανίαν, ἀλλ' ἐτέραν τινά, ὡς ἔοικε, νόσον.» «Εἵτα ἀποκρύπτεις» ἔφην «ὦ τέκνον, ἀλλ' οὐχὶ θαρσοῦσα λέγεις, ὅπως ἂν καὶ βοηθείας εὐπορήσαιμεν; οὐχὶ πατὴρ εἰμί σοι τὴν ἡλικίαν καὶ πλέον τὴν εὐνοίαν; οὐ πατρὶ τῷ σῶ γνώριμος καὶ ὁμόψυχος; ἔκφαινε δὲ κάμνεις ἔχεις ἐν ἐμοὶ τὸ πιστόν, εἰ βούλει, καὶ ἐνώμοτον· λέγε θαρσῆσασα μηδὲ χορήγει τῷ λυποῦντι μέγεθος σιωπῶσα· πάθος γὰρ ἅπαν τὸ μὲν ὀξέως γινωσκόμενον εὐβοήθητον, τὸ δὲ

χρόνῳ παραπεμπόμενον ἐγγὺς ἀνίατον· τροφή γὰρ νόσων ἡ σιωπή, τὸ δὲ ἐκλαλούμενον εὐπαραμύθητον.

- 4.5.7 » Ὀλίγον οὖν ἐπισχοῦσα πρὸς ταῦτα καὶ μυρίας τοῦ νοῦ τροπὰς τε καὶ ὁρμὰς ἐκ τῶν ὄψεων ἐμφήνασα «Συγχώρησον» ἔφη «μοι τὸ τήμερον, ἀκούσῃ δὲ εἰσαυθις εἰ μὴ γνοίης προλαβών, ἅτε μαντικὸς εἶναι βουλόμενος.
- 4.6.1 » Ἐξήειν αὐτόθεν ἀναστάς, ἐνδιδούς τῇ κόρῃ διαιτῆσαι ἐν τῷ μεταξὺ τῆς ψυχῆς τὸ αἰδούμενον. Ὁ δὲ Χαρικλῆς ὑπήντα καὶ «Τί φράζειν ἔχεις;» ἠρώτα.
- 4.6.2 «Πάντα δεξιῶς» ἔλεγον· «εἰς γὰρ τὴν ὑστεραίαν τοῦ μὲν ὄχλουντος πάθους ἀπαλλάσσεται, ἕτερον δέ τι τῶν σοι καθ' ἡδονὴν ὑποστήσεται· κωλύει δὲ οὐδὲν καὶ ἰατρῶν τινα εἰσκαλεῖν.» Ἀπέτρεχον ταῦτα εἰπὼν τοῦ μή τι πλεόν τὸν Χαρικλέα πυνθάνεσθαι. Μικρὸν δὲ ὅσον τοῦ δωματίου προήκων ὁρῶ τὸν Θεαγένην αὐτοῦ που περὶ τὸν νεῶν καὶ τὸν περίβολον εἰλούμενον καὶ πρὸς ἑαυτὸν διαλεγόμενον ὥσπερ ἀποχρῶν αὐτῷ καὶ μόνην τὴν οἴκησιν τῆς Χαρικλείας περισκοπεῖν· ἐκτραπόμενος οὖν παρήειν ὥσπερ οὐχ ἐωρακώς.
- 4.6.3 Ὁ δὲ «Χαῖρε» εἶπεν «ὦ Καλάσιρι, καὶ ἄκουε, σὲ γάρ τοι περιέμενον.» Ἀνέστρεφον ἀθρόον καὶ «Θεαγένης» ἔλεγον «ὁ καλός· ἀλλ' οὐχ ἐωράκειν.
- 4.6.4 » «Ποῖος» ἔφη «καλὸς ὁ Χαρικλεία μὴ ἀρεστός;» Ἠγανάκτουν ἐγὼ μέχρι τῶν ὄψεων καὶ «Οὐ παύσῃ» ἔλεγον «ὑβρίζων ἐμέ τε καὶ τὴν ἐμὴν τέχνην, ὅφ' ἥς ἤλωκεν ἤδη καὶ ἐρᾶν σου κατηνάγκασται καὶ ὁρᾶν ὥσπερ τινὰ τῶν κρειττόνων εὐχεταί;» «Τί λέγεις;» ἔφη «ὦ πάτερ; ἐρᾷ μου Χαρίκλεια; τί οὖν οὐκ ἄγεις ἤδη παρ' αὐτήν;», καὶ ἅμα προέτρεχεν· ἐπιλαβόμενος οὖν τῆς χλαμύδος «Στήθι» ἔφην «οὗτος, εἰ καὶ ὀξὺς δραμεῖν.
- 4.6.5 οὐ γὰρ ἄρπαγμα τὸ πρᾶγμα οὐδὲ εὖωνον καὶ τῶν ἐν μέσῳ τῷ βουλομένῳ προκειμένων ἀλλὰ πολλῆς μὲν βουλῆς ὥστε πρεπόντως ἀνυσθῆναι πολλῆς δὲ διασκευῆς ὥστε ἀσφαλῶς πραχθῆναι δεόμενον. Ἡ τὸν πατέρα τῆς κόρης ἠγνόηκας, ὡς Δελφῶν ἐστὶ τὰ πρῶτα; Τοὺς δὲ νόμους οὐκ ἐννοεῖς οἱ θάνατον τοῖς τοιούτοις ἐπιβάλλουσιν;» «Ἐγὼ μὲν» εἶπε «καὶ τελευτᾶν οὐ διαφέρομαι τυχὼν Χαρικλείας· ἀλλ' ὅμως, εἰ δοκεῖ, καὶ πρὸς γάμον αἰτῶμεν τῷ πατρὶ προσιόντες· οὐ γὰρ δὴ μὴ ἀνάξιοί γε ὄντες τῷ Χαρικλεῖ κηδεύσωμεν.
- 4.6.6 » «Οὐκ ἂν τύχοιμεν» ἔφην, «οὐχ ὅτι τῶν κατὰ σέ τι δυνατόν ἐπιμέμψασθαι, ἀλλ' ὁ Χαρικλῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ παιδί τὴν κόρην πάλαι κατηγγύησεν.» «Οἰμῶξει» ἔφη Θεαγένης «ὅστις ποτέ ἐστιν· οὐ γὰρ τις ἐμοῦ ζώντος ἕτερος θαλαμεύσει Χαρίκλειαν· οὐχ οὕτως ἦδε ἡ χεὶρ καὶ ξίφος τοῦμόν ἀργήσει.
- 4.6.7 » «Παῦσαι» ἔφην, «οὐδενὸς δεήσει τοιούτου· μόνον ἐμοὶ πείθεσθαι καὶ πράττειν ὡς ἂν ὑφηγήσωμαι, νῦν δὲ ἀποχώρει καὶ φυλάττου συνεχῶς φαίνεσθαι πλησιάζων, ἀλλ' ἐφ' ἡσυχίας καὶ μόνος ποιοῦ τὰς ἐντεύξεις.» Ἀπήει κατηφής. Ὁ δὲ Χαρικλῆς εἰς τὴν ὑστεραίαν ἐντυχὼν ὁμοῦ τε εἶδε καὶ προσδραμῶν ἐφίλει πολλὰ τὴν κεφαλὴν «Τοῦτο σοφία, τοῦτο φιλία» συνεχῶς ἀναβοῶν· «ἤνυσταί σοι μέγα ἔργον, ἐάλωκεν ἡ δυσάλωτος καὶ νενίκηται ἡ δυσκαταμάχητος· ἐρᾷ Χαρίκλεια.
- 4.7.1 » Πρὸς ταῦτα ἐθρυπτόμην ἀνέσπων τε τὴν ὀφρὺν καὶ βλακῶδες βαίνων «Εὐδηλον ἦν» ἔλεγον «ὥς οὐδὲ πρὸς τὴν πρώτην ἀνθέξει προσβολὴν ἐμοῦ, καὶ ταῦτα μηδενὸς τῶν μειζόνων ὀχλήσαντος· ἀλλὰ πόθεν, ὦ Χαρίκλεις, ἐρῶσαν ἐγνωρίσατε;» «Σοὶ πεισθέντες» ἔφη· «τοὺς γὰρ εὐδοκίμους τῶν ἰατρῶν, ὡς αὐτὸς ὑπέθου, παρακαλέσας ἦγον εἰς τὴν ἐπίσκεψιν, ἀμοιβὴν τὴν προσοῦσαν οὐσίαν ὑπισχνούμενος εἴ τι δύναιτο ἐπικουρεῖν.
- 4.7.3 Οἱ δὲ ὡς τάχιστα εἰσῆλθον ἠρώτων ὅ τι πάσχοι. Τῆς δὲ ἀποστρεφόμενης καὶ πρὸς μὲν ἐκείνους οὐδ' ὅτιοῦν ἀποκρινομένης ἔπος δὲ Ὀμηρικὸν συνεχῶς ἀναβοώσης Ὡ Ἀχιλεῦ Πηληϊὸς υἱέ, μέγα φέρτατ' Ἀχαιῶν, ὁ λόγιος Ἀκεσῖνος (οἷσθα δὲ δήπου τὸν ἄνδρα,) τῷ καρπῷ τὴν χεῖρα καὶ

ἀκούσης ἐπιβαλὼν ἀνακρίνειν ἀπὸ τῆς ἀρτηρίας ἐώκει τὸ πάθος ὥσπερ οἶμαι τὰ καρδίας κινήματα μηνυούσης· οὐκ ὀλίγον τε χρόνον βασανίσας τὴν ἐπίσκεψιν ἄνω τε καὶ κάτω πολλὰ ἐπιθεωρήσας «ὦ Χαρίκλεις» ἔφη «περιττῶς ἡμᾶς ἐνθάδε εἰσκέκληκας· ἰατρικὴ γὰρ οὐδὲν ἂν οὐδαμῶς ἀνύσειε πρὸς ταύτην.

4.7.4 » Ἐμοῦ δὲ «ὦ θεοί, τί τοῦτο λέγεις;» ἀναβοήσαντος «οἴχεται οὖν μοι τὸ θυγάτριον καὶ ἐλπίδος ἐκτὸς γέγονεν;» «Οὐ θορύβου δεῖ» φησὶν «ἀλλ' ἄκουε.

4.7.5 » Καὶ παραλαβὼν με τῆς τε κόρης καὶ τῶν ἄλλων ἄποθεν «Ἡ καθ' ἡμᾶς» ἔφη «τέχνη σώματος πάθη θεραπεύειν ἐπαγγέλλεται ψυχῆς δὲ οὐ προηγουμένως, ἀλλὰ τότε μόνον ὅταν συμπάσχη μὲν τῷ σώματι κακουμένῳ συνωφελεῖται δὲ θεραπευομένῳ. Τὸ δὲ τῆς κόρης νόσος μὲν, ἀλλ' οὐ σώματος, οὐ γὰρ χυμῶν τις περιττεύει, οὐ κεφαλῆς ἄλγημα βαρύνει, οὐ πυρετὸς ἀναφλέγει, οὐκ ἄλλο τι τοῦ σώματος, οὐ μέρος, οὐχ ὅλον νοσεῖ που· τοῦτο οὐκ ἄλλο τι νομιστέον.

4.7.6 » Ἐμοῦ δὲ λιπαροῦντος καὶ φράζειν εἴ τι κατέμαθεν ἀξιοῦντος «Οὐ γὰρ καὶ παιδί γινώριμον» ἔφη «ψυχῆς εἶναι τὸ πάθος καὶ τὴν νόσον ἔρωτα λαμπρόν; οὐχ ὁρᾷς ὡς κυλοιδιᾷ μὲν τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὸ βλέμμα διέρριπται καὶ τὸ πρόσωπον ὠχρίᾳ, σπλάγχνον οὐκ αἰτιωμένη, τὴν διάνοιαν δὲ ἀλύει καὶ τὸ ἐπελθὼν ἀναφθέγγεται καὶ ἀπροφάσιστον ἀγρυπνίαν ὑφίσταται καὶ τὸν ὄγκον ἀθρόον καθήρηται; Ζητητέος σοί, Χαρίκλεις, ὁ ἰασόμενος· γένοιτο δ' ἂν μόνος ὁ ποθοῦμενος.

4.7.7 » Ὁ μὲν ταῦτ' εἰπὼν ἀπήει, πρὸς σὲ δὲ ἐγὼ <ἦκω> δρομαῖος τὸν ἐμὸν καὶ σωτῆρα καὶ θεόν, ὃν μόνον εὐεργετῆσαι δύνασθαι κάκεῖνη γινώσκει· πολλὰ γοῦν ἐμοῦ δεομένου καὶ ἐξειπεῖν ὃ τι πάσχοι παρακαλοῦντος ἐν μόνον ἀπεκρίνατο, ὡς ἀγνοεῖ μὲν ὃ πέπονθεν εἰδέναι δὲ ὡς Καλάσιρις ἰάσεται μόνος· καὶ εἰσκαλεῖν σε παρ' αὐτὴν ἰκέτευεν· ἐξ οὗ δὴ καὶ μάλιστα συνέβαλλον ὡς ὑπὸ τῆς σῆς σοφίας ἐάλωκεν.

4.7.8 » «Ἄρ' οὖν ὥσπερ ὅτι ἔρᾳ» πρὸς αὐτὸν ἐγὼ «καὶ τὸ τίνος ἔχοις ἂν λέγεις;» «Οὐ μὰ τὸν Ἀπόλλω» ἔφη· «πῶς γὰρ ἂν τοῦτο ἢ πόθεν εἰδείην; Ἡὐχόμεν δὲ Ἀλκαμένους αὐτὴν ἐρᾶν ἢ πάντα χρήματα, τοῦ τῆς ἀδελφῆς παιδὸς τῆς ἐμῆς, ὃν πάλαι αὐτῇ νυμφίον ὅσα γε εἰς βούλησιν ἦκει τὴν ἐμὴν κατηγγύησα.

4.7.9 » Ἐμοῦ δὲ εἰπόντος ὡς ἔξεστι πείραν λαμβάνειν εἰσάγοντα παρ' αὐτὴν καὶ δεικνύντα τὸ μειράκιον, ἐπαινέσας ἀπήει· καὶ περὶ πλήθουσιν ἀγορὰν αὐθὶς μοι συντυχῶν «Ἀνιάρων ἀκούσῃ πρᾶγμα» ἔλεγεν· «ἡ παῖς δαιμονᾶν ἔοικεν, οὕτως ἀλλόκοτόν τι τὸ κατ' αὐτήν.

4.7.11 Εἰσηγον ὡς ἐκέλευσας τὸν Ἀλκαμένην καὶ ἀβρότερον ἐδείκνυον· ἡ δὲ ὥσπερ τὴν Γοργοῦς θεασαμένη κεφαλὴν ἣ τι τῶν ἀτοπωτέρων, ὅζυ τι καὶ μέγα ἀνέκραγε καὶ τὴν ὄψιν πρὸς θάτερα τοῦ οἰκήματος ἀπέστρεφε καὶ τὰς χεῖρας ὡς βρόχον ἐπάγουσα τῷ τραχήλῳ διαχρήσεσθαι ἠπείλει καὶ ἐπώμνυεν εἰ μὴ θᾶττον ἐξίοιμεν. Ἐκείνης μὲν δὴ καὶ λόγου θᾶττον ἀπηλλάγημεν, τί γὰρ καὶ ἔδει ποιεῖν ἀτοπίαν τοσαύτην ὀρῶντας; σοῦ δὲ ἰκέται καὶ πάλιν γινόμεθα μήτε ἐκείνην περιδεῖν ἀπολλυμένην μήτε ἡμᾶς τῶν κατ' εὐχὰς ἀποτυχάνοντας.

4.7.12 » «ὦ Χαρίκλεις» ἔφη· «οὐ διήμαρτες εἰπὼν δαιμονᾶν τὴν κόρην· ὀχλεῖται γὰρ ὑπὸ δυνάμεων ἃς αὐτὸς κατέπεμψα καὶ τούτων οὐκ ἐλαχίστων, ἀλλ' ἃς εἰκὸς ἦν ἐκείνην ἢ μήτε ἐπεφύκει μήτε ἐβούλετο καταναγκάσαι πράττειν. Ἀλλὰ μοι ἀντίθεός τις ἔοικεν ἐμποδίζειν τὴν πρᾶξιν καὶ διαμάχεσθαι πρὸς τοὺς ἐμοὺς ὑπηρέτας, ὥστε ὥρα σοι πάντως ἐπιδεικνύναι μοι τὴν ταινίαν ἣν τῇ παιδί συνεκτεθεῖσαν ὑποδεδέχθαι μετὰ τῶν ἄλλων γνωρισμάτων ἔλεγες, ὡς ἔγωγε δέδοικα μὴ τινος ἐμπέπλησται γοητείας καὶ μαγγανείαις τυγχάνει τραχυνούσαις τὴν ψυχὴν ἀνάγραπτος, ἐχθροῦ τινος αὐτὴν ἐξ ἀρχῆς ἀνέραστον ἀποβιῶναι καὶ ἄγονον ἐπιβουλεύσαντος.

4.7.13 » Ἐπῆνε ταῦτα καὶ ἦκε φέρων οὐ μετὰ πολὺ τὴν ταινίαν· ἐνδοῦναι δὴ μοι σχολὴν πρὸς αὐτὸν εἰπὼν, ὡς εἶχον πειθόμενον ἐλθὼν τε οὗ κατηγόμην οὐδὲ ὅσον ἐλάχιστον ὑπερθέμενος

ἐπελεγόμην τὴν ταινίαν γράμμασιν Αἰθιοπικοῖς οὐ δημοτικοῖς ἀλλὰ βασιλικοῖς ἐστιγμένην, ἃ δὴ τοῖς Αἰγυπτίων ἱερατικοῖς καλουμένοις ὁμοίωται· καὶ ἐπερχόμενος τοιάδε ἠΰρισκον τὸ γράμμα διηγούμενον.

- 4.8.1 «Περσίννα Βασίλισσα Αἰθιοπῶν τῇ ὃ τι δὴ κληθσομένη καὶ μέχρι μόνων ὠδίνων θυγατρὶ δῶρον ἔσχατον χαράττω τόνδε τὸν ἔγγραφον θρῆνον.» Ἐπάγην, ὦ Κνήμων, ὡς τοῦ Περσίννης ὀνόματος ἤκουσα, τὰ δὲ ἐξῆς ὅμως ἐπελεγόμην ὄντα τοιάδε· «Ὡς μὲν οὐδὲν ἀδικοῦσα, παιδίον, οὕτω σε γενομένην ἐξεθέμην οὐδὲ πατέρα τὸν σὸν Ὑδάσπην τὴν σὴν θεὰν ἀπεκρυψάμην, ἐπικεκλήσθω μάρτυς ὁ γενεάρχης ἡμῶν Ἥλιος· ἀλλ' ὅμως ἀπολογοῦμαι πρὸς τε σέ ποτε, θύγατερ, εἰ περισωθείης, πρὸς τε τὸν ἀναιρησόμενον, εἴ τινα σοὶ θεὸς ἐπιστήσειε, πρὸς τε αὐτὸν ὅλον τὸν τῶν ἀνθρώπων βίον, ἀνακαλύπτουσα τὴν αἰτίαν τῆς ἐκθέσεως.
- 4.8.3 Ἡμῖν πρόγονοι θεῶν μὲν Ἥλιός τε καὶ Διόνυσος ἡρώων δὲ Περσεύς τε καὶ Ἀνδρομέδα καὶ Μέμνων ἐπὶ τούτοις. Οἱ δὴ τὰς βασιλείους αὐλὰς κατὰ καιροὺς ἰδρυσάμενοι ταῖς ἀπὸ τούτων γραφαῖς ἐκόσμησαν· τὰς μὲν δὴ τῶν ἄλλων εἰκόνας τε καὶ πράξεις ἀνδρῶσι τε καὶ περιδρόμοις ἐνέγραφον, τοὺς δὲ θαλάμους τοῖς Ἀνδρομέδας τε καὶ Περσέως ἔρωσιν ἐποίκιλλον. Ἐνταῦθά ποτε ἡμᾶς, δεκάτου παρήκοντος ἔτους ἐξ οὗ με γαμετὴν Ὑδάσπης ἐγνώρισεν οὕτω τε παῖδων ἡμῖν γεγονότων, ἡρεμεῖν τὸ μεσημβρινὸν συνέβαινε ὕπνου θερινοῦ κατακλίναντος, καὶ μοι προσωμίλει τότε ὁ πατήρ ὁ σός, ὅναρ αὐτῷ τοῦτο κελεύειν ἐπομνύμενος, ἡσθόμην δὲ παραχρῆμα κυοφορήσασα τὴν καταβολήν.
- 4.8.5 Ὁ μὲν δὴ μέχρι τοῦ τόκου χρόνος ἐορτὴ πάνδημος ἦν καὶ χαριστήριοι θυσίαι τοῖς θεοῖς ὡς τοῦ βασιλέως διάδοχον τοῦ γένους ἐλπίζοντος· ἐπειδὴ δέ σε λευκὴν ἀπέτεκεν, ἀπρόσφυλον Αἰθιοπῶν χροιάν ἀπαυγάζουσαν, ἐγὼ μὲν τὴν αἰτίαν ἐγνώριζον ὅτι μοι παρὰ τὴν ὁμιλίαν τὴν πρὸς τὸν ἄνδρα προσβλέψαι τὴν Ἀνδρομέδαν ἢ γραφὴ παρασχοῦσα καὶ πανταχόθεν ἐπιδείξασα γυμνὴν, ἄρτι γὰρ αὐτὴν ἀπὸ τῶν πετρῶν ὁ Περσεὺς κατήγεν, ὁμοιοειδὲς ἐκείνῃ τὸ σπαρὲν οὐκ εὐτυχῶς ἐμόρφωσεν. Ἔγνων οὖν ἐμαυτὴν τε ἀπαλλάξαι τοῦ μετ' αἰσχύνης θανάτου, πεπεισμένη τὴν σὴν χροιάν μοιχείαν ἐμοὶ προσάψουσαν (οὐ γὰρ πιστεύειν οὐδένα λεγοῦσῃ τὴν περιπέτειαν) καὶ σοὶ τὸ ἐκ τῆς τύχης ἀμφίβολον χαρίσασθαι θανάτου προδόλου ἢ πάντως ὀνόματος νόθου προτιμότερον· γενομένην τέ σε τεθνάναι παραχρῆμα πρὸς τὸν ἄνδρα πλασαμένη λάθρα καὶ ἀπορρήτως ἐξεθέμην, ὅσον πλεῖστον ἡδυνάμην πλοῦτον τῷ περισώζοντι μισθὸν συνεκθεμένη ἄλλοις τέ σε κοσμήσασα καὶ ταινία τῇδε, [καὶ] ἔλεεινῷ διηγήματι τῷ σῷ τε κάμαυτῆς, ἐνειλήσασα, ἦν ἀπὸ δακρύων τῶν ἐπὶ σοὶ καὶ αἵματος ἐχάραττον ὁμοῦ πρωτοτόκος καὶ πολύθρηνος γενομένη.
- 4.8.7 Ἀλλ' ὦ γλυκεῖα καὶ μέχρις ὥρας θύγατερ, ὅπως εἰ περιγένοιο μεμνήσῃ τῆς εὐγενείας τιμῶσα σωφροσύνην, ἣ δὴ μόνῃ γυναικεῖαν ἀρετὴν χαρακτηρίζει, καὶ φρόνημα βασιλείον καὶ πρὸς τοὺς φύντας ἀναφέρον ἀσκοῦσα· μεμνήσῃ δὲ πρὸ πάντων τῶν συνεκτεθέντων σοὶ κειμηλίων δακτύλιόν τινα ἐπιζητεῖν καὶ σεαυτῇ περιποιεῖν, ὃν πατήρ ὁ σός ἐμοὶ παρὰ τὴν μνηστείαν ἐδωρήσατο βασιλείῳ μὲν συμβόλῳ τὸν κύκλον ἀνάγραπτον λίθῳ δὲ παντάρβῃ καὶ ἀπορρήτῳ δυνάμει τὴν σφενδόνην καθιερωμένον. Ταῦτά σοι διείλεγμα τὸ γράμμα διάκονον εὐραμένη, τὰς ἐμψύχους καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς ὁμιλίας τοῦ δαίμονος στερήσαντος, τάχα μὲν κωφὰ καὶ ἀνήνυτα τάχα δὲ καὶ εἰς ὄφελός ποτε ἤξοντα, τὸ γὰρ ἄδηλον τῆς τύχης ἀνθρώποις ἄγνωστον· καὶ ἔσται σοὶ τὰ τῆς γραφῆς, ὦ μάτην ὠραία καὶ ἔγκλημα τὸ κάλλος ἐμοὶ προσάψασα, εἰ μὲν περισωθείης, γνωρίσματα, εἰ δ' ὅπερ καὶ ἀκοὴν λάθοι τὴν ἐμήν, ἐπιτύμβια καὶ μητρὸς ἐπικήδεια δάκρυα.
- 4.8.8 » Ταῦτα, ὦ Κνήμων, ὡς ἀνέγνων, ἐγνώριζον μὲν καὶ τὴν ἐκ θεῶν οἰκονομίαν ἐθαύμαζον ἡδονῆς δὲ ἅμα καὶ λύπης ἐνεπλήσθην καὶ πάθος τι καινότερον ὑπέστην ὁμοῦ δακρύων καὶ

χαίρων, διαχεομένης μὲν τῆς ψυχῆς πρὸς τὴν τῶν ἀγνοουμένων εὕρεσιν καὶ τῶν χρησθέντων ἤδη τὴν ἐπίλυσιν, ἀδημονούσης δὲ πρὸς τὴν τῶν ἐσομένων ἔκβασιν, καὶ τὸν ἀνθρώπινον βίον οἰκτειρούσης ὡς ἄστατόν τι καὶ ἀβέβαιον καὶ ἄλλοτε πρὸς ἄλλα τρεπόμενον τότε δὲ ὑπερβαλλόντως ἐν ταῖς Χαρίκλειας τύχαις γνωριζόμενον· Εἰσῆει γὰρ με πολλῶν ἔννοια, τίνων μὲν γενομένη τίνων ἐνομίσθη πόσῳ δὲ τῷ μεταξὺ τῆς ἐνεγκούσης ἀπήχθη, κεκλήρωτο δὲ θυγατρὸς ὄνομα νόθον ἀποβαλοῦσα τὸ γνήσιον Αἰθιόπων καὶ βασίλειον γένος.

4.9.3 Ἐπὶ πολὺ τε ἀμφίβολος εἰστήκειν τῶν μὲν παρελθόντων οἰκτεῖρειν ἔχων τῶν δὲ ἐσομένων εὐδαιμονίζειν οὐ θαρσῶν, ἕως τὸν λογισμὸν πρὸς τὸ νῆφον ἀνακαλεσάμενος ἔγων μὴ ἀμελεῖν ἀλλ' ἔργου ἔχεσθαι· καὶ παρὰ τὴν Χαρίκλειαν ἐλθὼν καταλαμβάνω μόνην, ἀπειρηκυῖαν ἤδη πρὸς τὸ πάθος καὶ τῷ μὲν φρονήματι βιαζομένην ἀναφέρειν, τῷ σώματι δὲ πάντῃ πεπονημένην ἐνδόντι πρὸς τὴν νόσον καὶ ἀντέχειν ἀσθενήσαντι πρὸς τὸ δεινόν. Μεταστησάμενος οὖν τοὺς παρόντας καὶ μηδένα διοχλεῖν ἐπιστείλας ὡς δὴ τινὰς εὐχὰς καὶ ἐπικλήσεις τῇ κόρῃ προσάξων «Ὡρα σοι» ἔφην «ὦ Χαρίκλεια, λέγειν ὃ πάσχεις, οὕτω γὰρ ὑπέσχου τῇ προτεραίᾳ, καὶ μὴ κρύπτειν ἄνδρα σοὶ τε εὖνουν καὶ γινῶναι τὰ πάντα καὶ σιωπῶσης οὐκ ἀδύνατον.

4.10.1 » Ἡ δὲ λαβομένη μου τῆς χειρὸς ἐφίλει τε καὶ ἐπεδάκρυε καὶ «ὦ σοφὲ Καλάσιρι, τοῦτο πρῶτον εὐεργέτησον» ἔλεγεν, «ἕασόν με σιωπῶσαν δυστυχεῖν, αὐτὸς ὡς βούλει γνωρίσας τὴν νόσον, καὶ τὴν γοῦν αἰσχύνην κερδαίνειν, κρύπτουσιν ἃ καὶ πάσχειν αἰσχρὸν καὶ ἐκλαλεῖν αἰσχρότερον.

4.10.3 Ὡς ἐμέ γε λυπεῖ μὲν καὶ ἡ νόσος ἀκμάζουσα, πλέον δὲ τὸ μὴ κρατῆσαι τῆς νόσου τὴν ἀρχὴν ἀλλ' ἡττηθῆναι πάθους ἀπειρημένου μὲν ἐμοὶ τὸν πρὸ τούτου πάντα χρόνον λυμαινομένου δὲ καὶ μέχρις ἀκοῆς τὸ παρθενίας ὄνομα σεμνότατον.» Ἐπιρρωννύς οὖν αὐτὴν «ὦ θύγατερ» ἔφην «δυσὶν ἔνεκεν εὖ ποιεῖς ἀποκρύπτουσα τὰ κατὰ σαυτήν· ἐγὼ τε γὰρ οὐδὲν δέομαι μανθάνειν ἃ πάλαι παρὰ τῆς τέχνης ἔγνωκα σύ τε εἰκότα πάσχεις ἐρυθριῶσα λέγειν ἃ γυναιξὶ κρύπτειν εὐπρεπέστερον.

4.10.5 Ἀλλ' ἐπειδήπερ ἅπαξ ἔρωτος ἐπήσθου καὶ φανείς σε Θεαγένης ἦρηκε, τοῦτο γὰρ ὁμφὴ μοι θεῶν ἐμήνυσε, σὺ μὲν ἴσθι μὴ μόνη καὶ πρώτη τὸ πάθος ὑποστᾶσα ἀλλὰ σὺν πολλαῖς μὲν γυναιξὶ τῶν ἐπισήμων σὺν πολλαῖς δὲ παρθένοις τῶν τὰ ἄλλα σωφρόνων· μέγιστος γὰρ θεῶν ὁ Ἔρως καὶ ἤδη καὶ θεῶν αὐτῶν ποτε κρατεῖν λεγόμενος. Ἐπισκόπει δὲ ὅπως ἄριστα διαθήσῃ τὰ παρόντα, ὡς τὸ μὲν ἀπείρατον γενέσθαι τὴν ἀρχὴν ἔρωτος εὐδαιμον, τὸ δὲ ἀλόντα πρὸς τὸ σῶφρον τὸ βούλημα περιποιῆσαι σοφώτατον· ὃ δὴ καὶ σοὶ βουλομένη πιστεύειν ἔξεστι καὶ τὸ μὲν ἐπιθυμίας αἰσχρὸν ὄνομα διώσασθαι τὸ δὲ συναφείας ἔννομον συνάλλαγμα προελέσθαι καὶ εἰς γάμον τρέψαι τὴν νόσον.

4.10.6 » Ἰδρῶτι πολλῶ διερρεῖτο τούτων εἰρημένων, ὦ Κνήμων, καὶ δῆλη παντοίως ἦν χαίρουσα μὲν ἐφ' οἷς ἤκουεν ἀγωνιῶσα δὲ ἐφ' οἷς ἠλπιζεν ἐρυθριῶσα δὲ ἐφ' οἷς ἐάλωκεν· οὐκ ὀλίγον οὖν ἐφησυχάσασα χρόνον «ὦ πάτερ» ἔφη «γάμον ὀνομάζεις καὶ τοῦτον αἰρεῖσθαι προτρέπεις ὥσπερ δῆλον ὃν ἢ τὸν πατέρα συνθησόμενον ἢ τὸν ἐμοὶ πολέμιον ἀντιποιησόμενον.

4.11.1 » «Τὸ μὲν κατὰ τὸν νεανίαν ἔρρωται ἡμῖν» ἔφην «καὶ πλέον ἢ σὺ τάχα κάκεϊνος ἐάλωκεν ἀπὸ τῶν ὁμοίων σοὶ κεινημένος.

4.11.2 Ὡς γὰρ ἔοικεν αἱ ψυχαὶ πως ὑμῖν ἀπὸ πρώτης ἐντεύξεως τὰς ἀλλήλων ἀξίας ἐγνώρισαν καὶ πρὸς τὸ ἴσον πάθος κατηνέχθησαν· ἐπέτεινα δὲ αὐτῷ κἀγὼ σοὶ χαριζόμενος σοφίᾳ τὴν ἐπιθυμίαν, ὃ δὲ νομιζόμενός σοι πατὴρ ἄλλον εὐτρεπίζεται νυμφίον, Ἀλκαμένην δὲ οὐκ ἠγνόηκας.» Ἡ δὲ «Ἀλκαμένει μὲν» ἔφη «τάφον πρότερον ἢ γάμον τὸν ἐμὸν εὐτρεπιζέτω, ἐμὲ

γὰρ ἡ Θεαγένης ἄξεται ἢ τὸ τῆς εἰμαρμένης διαδέξεται· σὺ δ' ὅτι μὴ ἔστι μοι πατὴρ ἀλλὰ νομίζεται Χαρικλῆς, ἵκετεύω λέγε πόθεν ἐγνώρισας.

4.11.3 » «Ἐκ ταύτης» ἔφην ἐπιδείξας τὴν ταινίαν. «Ἔσχες δὲ πόθεν ἢ ὅπως; ἐξ οὗ γάρ με κατὰ τὴν Αἴγυπτον παρὰ τοῦ θρεψαμένου λαβὼν οὐκ οἶδ' ὅπως δεῦρο ἤγαγεν, ἀφελόμενος εἶχεν ἀποκειμένην ἐν κοιτίδι τοῦ μὴ τὸν χρόνον αὐτῇ λυμήνασθαι.» «Τὸ μὲν ὅπως ταύτην ἐκομισάμην εἰσαῦθις» ἔφην «ἀκούσῃ, τὸ δὲ παρόν, εἰ τὰ ἐγγεγραμμένα γνωρίζεις εἰπέ μοι.

4.11.4 » Τῆς δὲ οὐκ εἰδέναι, πόθεν; ὁμολογούσης, «Γένος» ἔλεγον «καὶ ἔθνος τὸ σὸν καὶ τύχην φράζει.» Ὡς δὲ ἀνακαλύπτειν ὅσα ἔχω γινώσκειν ἱκέτευεν, ἔλεγον ἅπαντα τὴν τε γραφὴν ἐπιὼν ἐν μέρει καὶ πρὸς ἔπος ἐρμηνεύων. Ὡς δὲ ἐγνώρισεν ἑαυτήν, καὶ τὸ φρόνημα διανιστάσα πλέον τῷ γένει προσέδραμε καὶ «Τί οὖν χρὴ ποιεῖν;» ἠρώτα, τότε ἤδη συμβουλῆς τῆς φανερωτέρας ἠρχόμην, ἅπαντα ὡς ἔσχεν ἀνακαλύπτων, «Ἐγώ» λέγων «ὦ θύγατερ, ἦλθον καὶ εἰς Αἰθίοπας ἐπιθυμία τῆς παρ' ἐκείνοις σοφίας ἐγενόμην καὶ Περσίνην τῇ σῇ μητρὶ γνώριμος, οἰκείουται γὰρ αἰεὶ τὸ σοφῶν γένος ἢ βασιλείος αὐλή καὶ ἄλλως εἶχόν τι καὶ δόξης πλέον τὴν Αἰγυπτίων σοφίαν προσθήκη τῆς Αἰθιόπων ἐκθειάζων.

4.12.2 Ἐπεὶ δὲ ἀπαίρειν μέλλοντά με οἶκαδε ἦσθετο, τὰ κατὰ σέ μοι πάντα διηγείτο τὸ πιστὸν τῆς σιωπῆς ὄρκῳ πρότερον κομισαμένη καὶ ἔλεγε τοῖς μὲν ἐγχωρίοις σοφοῖς οὐ θαρσῆσειν εἰπεῖν, ἐμὲ δὲ ἱκέτευεν ἐρωτᾶν τοὺς θεοὺς εἰ πρῶτα μὲν ἐκτεθεῖσα διεσώθης, ἔπειτα ὅπῃ γῆς οὖσα τυγχάνεις, οὐ γὰρ πυθέσθαι κατὰ τὸ ἔθνος οὐδεμίαν τοιαύτην, πολλὰ περιεργασαμένη. Ἐμοῦ δὲ ἅπαντα μαθόντος ἐκ θεῶν καὶ εἶναί τε καὶ ὅπου φράσαντος αὐθις ἱκέτευεν ἐπιζητεῖν καὶ προτρέπειν ἥκειν εἰς τὴν ἐνεγκοῦσαν, ἄγονος γὰρ καὶ ἄτεκνος ἐκ τῶν ἐπὶ σοὶ διατελεῖν ὠδίνων ἐτοίμως τε ἔχειν, εἴ ποτε φανείης, ὁμολογεῖν τῷ σῷ πατρὶ τὸ συμβεβηκός· εἰδέναι γὰρ αὐτὸν πεισθησόμενον χρόνῳ τε τῆς συμβιώσεως τὴν ἐπ' αὐτῇ δοκιμασίαν ἔχοντα καὶ τῆς ἐκ παίδων διαδοχῆς τὴν ἐπιθυμίαν ἀπροσδοκῆτως λαμβάνοντα.

4.13.1 Ταῦτα ἐκείνη μὲν ἔλεγε καὶ ποιεῖν ἱκέτευεν, ἐπισκῆπτουσά μοι πολλὰ τὸν ἥλιον, ὄρκον δὲ οὐδενὶ σοφῶν ὑπερβῆναι θεμιτόν· ἐγὼ δὲ ἤκω τὴν ἐνώμοτον ἱκεσίαν ἐκτελέσων, οὐ διὰ τοῦτο μὲν τὴν ἐπὶ τάδε σπουδάσας ἄφιξιν θεῶν δὲ ὑποθήκη μέγιστον ἐκ τῆς ἄλης τοῦτο κερδήσας, ἐκ πολλοῦ τε ὡς οἶσθα προσεδρεύω χρόνου, θεραπείας μὲν τῆς περὶ σε καὶ πάλαι τῆς πρεπούσης οὐδὲν ἀπολιπὼν σιωπῶν δὲ τὰ ὄντα, καιροῦ λαβέσθαι καὶ τὴν ταινίαν μηχανῇ τινι κομίσασθαι εἰς πίστιν τῶν πρὸς σε ῥηθησομένων περιμένων. Ὡστε ἔνεστί σοι πειθομένη δρασμόν τε τὸν ἐνθένδε σὺν ἡμῖν αἰρουμένη, πρὶν τι καὶ πρὸς βίαν σε τῶν παρὰ γνώμην ὑποστῆναι, τοῦ Χαρικλέους ἤδη σοι τὸν Ἀλκαμένους γάμον ἐσπουδακότος, γένος μὲν καὶ πατρίδα καὶ τοὺς φύντας κομίζεσθαι Θεαγένει δὲ ἀνδρὶ συνεῖναι γῆς ὅποι καὶ βουλόμεθα συνέπεσθαι παρεσκευασμένῳ, ξένου τε καὶ ὀθνεῖου γνήσιον καὶ ἄρχοντα βίον ἀνταλλάξασθαι σὺν τῷ φιλάτῳ βασιλεύουσιν, εἴ τι δεῖ θεοῖς τε τοῖς ἄλλοις καὶ τῷ χρησμῷ τοῦ Πυθίου καταπιστεύειν.

4.13.2 » Καὶ ἅμα ὑπεμίμησκον τὸν χρησμὸν καὶ ὃ τι βούλοιο ἔφραζον· οὐ γὰρ ἠγνόητο τῇ Χαρικλείᾳ παρὰ πολλῶν καὶ ἀδόμενος καὶ ζητούμενος.

4.13.3 Ἐπάγῃ πρὸς ταῦτα «Κάπειδῃ θεοὺς» εἶπεν «οὕτω βούλεσθαι σύ τε φῆς ἐγώ τε πείθομαι, τί χρὴ πράττειν ὦ πάτερ;» «Πλάττεσθαι» εἶπον «ὡς ἐπινεύουσιν τὸν Ἀλκαμένους γάμον.» Ἡ δὲ «Βαρὺ μὲν» ἔφη «καὶ ἄλλως αἰσχρὸν τὸ καὶ μέχρις ἐπαγγελίας ἕτερον πρὸ Θεαγένους αἰρεῖσθαι, πλὴν ἀλλ' ἐπεὶ θεοῖς τε καὶ σοί, πάτερ, ἑμαυτὴν ἐπέτρεψα, τίνα σκοπὸν ἔχει τὸ πλάσμα καὶ τίνα τρόπον ὥστε μὴ εἰς ἔργον ἀχθῆναι διαλυθήσεται;» «Γνώση τοῖς ἔργοις» ἔφην· «τινὰ προαγορευόμενα μὲν γυναιξὶν ἔστιν ὅτε καὶ ὄκνον ἤνεγκεν ἐπιτελούμενα δὲ ἐκ τοῦ παραχρήμα θαρραλέωτερον ἠνύσθη πολλάκις· ἔπου μόνον ταῖς ἐμαῖς ὑποθήκαις τά τε ἄλλα καὶ

τὸ παρὸν τῷ Χαρικλεῖ σύντρεχε τὰ πρὸς τὸν γάμον, ὡς οὐδὲν ἐκείνου πράξαντος ἄνευ τῆς ἐμῆς ὑψηγίσεως.

- 4.13.5 » Ὡμολόγει ταῦτα καὶ τὴν μὲν ἀπολείπω δακρύουσαν. Ἄρτι δὲ τοῦ δωματίου προελθὼν ὁρῶ τὸν Χαρικλέα πρὸς ὑπερβολὴν περίλυπον καὶ ὅλης κατηφείας ἀνάπλεων καὶ «ὦ θαυμάσιε» πρὸς αὐτὸν ἔφην «ὅτε σε ἐχρῆν ἐστέφθαι καὶ χαίρειν ἀποθύειν τε χαριστήρια τοῖς θεοῖς ἐπιτυχόντα τῶν πάλαι σοι δι' εὐχῆς καὶ Χαρικλείας ὁψέ ποτε καὶ σὺν τέχνῃ πολλῇ καὶ σοφίᾳ τῇ ἐμῇ πρὸς ἐπιθυμίαν γάμων ἐπικλασθείσης, τότε σκυθρωπὸς καὶ σύννους καὶ μόνον οὐ θρηνεῖς οὐκ οἶδ' ὅ τι πεπονθώς.
- 4.14.1 » Καὶ ὅς «Τί δὲ οὐ μέλλω, τῆς φιλάτης μοι τὸν βίον τάχα πρότερον μεταστησομένης ἢ πρὸς γάμον, ὡς φῆς, συναφθισομένης, εἴ τι δεῖ προσέχειν ὀνειράσι τοῖς τε ἄλλοις καὶ οἷς τῆς παρηκούσης ἐξεδειματώθην νυκτός, καθ' ἣν αἰτὸν ὥμην ἐκ χειρὸς ἀφεθέντα τοῦ Πυθίου καὶ ἀθρόον καταπάτντα τό τε θυγάτριον ἐκ κόλπων, οἴμοι, τῶν ἐμῶν ἀναρπάσαντα γῆς ἐπ' ἔσχατόν τι πέρας οἵχεσθαι φέροντα, ζοφώδεσί τισιν εἰδώλοις καὶ σκιώδεσι πλήθον, καὶ τέλος οὐδὲ γνῶναι ὅ τι ποτὲ καὶ δράσειε, τοῦ μεσεύοντος ἀπείρου διαστήματος συνεκδραμεῖν τῇ πτήσει τὴν θεάν ἐνεδρεύσαντος;» Ταῦτα ὡς εἶπεν, ἐγὼ μὲν ὅπῃ τείνει τὸ ὄναρ συνέβαλλον, ἐκεῖνον δὲ ἐκ τῆς ἀθυμίας ἀπάγων καὶ ὑποψίας εἶναι πόρρω τῶν ἐσομένων παρασκευάζων «Ἱερεὺς» ἔφην «καὶ ταῦτα τοῦ μαντικωτάτου τῶν θεῶν ὀνειροπολεῖν μοι δοκεῖς οὐκ ἔχειν ἐπιτηδείως, ὅς τῶν ἐνυπνίων σοι τοὺς ἐσομένους τῆς παιδὸς γάμους προμηνυόντων καὶ αἰτὸν μὲν τὸν ληψόμενον νυμφίον αἰνιττομένων, ταῦτα δὲ ἔσεσθαι, τοῦ Πυθίου νεύοντος καὶ ὡς ἐκ χειρὸς τὸν συνοικήσοντα προσάγοντος, εὐαγγελιζομένων ἀγανακτεῖς τὴν ὄψιν καὶ πρὸς τὸ ἄθυμον ἄγεις τὸ ὄναρ.
- 4.15.2 Ὡστε, ὦ Χαρίκλεις, εὖφημον ἔχωμεν στόμα καὶ συντρέχωμεν τῇ βουλήσει τῶν κραιπτόνων πρὸς τὸ πείθειν ἔτι καὶ μᾶλλον τὴν κόρην τραπόμενοι.» Τοῦ δὲ ἐρομένου τί ἂν πράττων ἔχοι πλέον πειθομένην «Εἴ τί σοι κειμήλιόν ἐστι πολυτελές» ἔφην, «ἐσθῆς διάχρυσος ἢ ὄρμος ἐρίτιμος, ταῦτα ὡς ἔδνα παρὰ τοῦ νυμφίου πρόσαγε καὶ δωρούμενος ἐξιλεοῦ τὴν Χαρίκλειαν· ἀπαραίτητον ἔχει πρὸς γυναῖκα ἵγυγα χρυσοῦ καὶ λίθοις. Καὶ τᾶλλα δέ σοι τὰ πρὸς τὴν πανήγυριν εὐτρεπιστέον, συνέχειν γὰρ δεῖσει τοὺς γάμους ἕως τὸ κατηναγκασμένον τῆς ἐπιθυμίας ἀμετάβλητον ἔχει παρὰ τῆς τέχνης ἢ κόρης.
- 4.15.3 » «Μηδὲν ἀπολείπεσθαι νόμιζε τῶν ἐπ' ἐμοί» φήσας ὁ Χαρικλῆς ἀπέτρεχεν, ἔργον ἀποφῆναι τοὺς λόγους ὑφ' ἡδονῆς ἐπειγόμενος. Καὶ ἔπραξέ γε, ὡς ὕστερον ἔγνων, ἅπερ ὑπεθέμην οὐδὲν ὑπερθέμενος, ἐσθῆτά τε ἄλλην πολύτιμον καὶ δὴ καὶ τοὺς ὄρμους τοὺς Αἰθιοπικοὺς τοὺς συνεκτεθέντας ὑπὸ τῆς Περίονης εἰς γνωρίσματα τῇ Χαρικλείᾳ ὡς ἔδνα δῆθεν παρὰ τοῦ Ἀλκαμένους προσκομίσας.
- 4.16.1 Ἐγὼ δὲ τῷ Θεαγένει συντυχὼν, ποῦ τυγχάνουσιν ἐπιδημοῦντες οἱ τὴν πομπὴν αὐτῷ πληρώσαντες ἡρώτων· ὁ δὲ τὰς μὲν κόρας ἔφασκεν ἐξωρμηκέναι τοῦ σχολαίτερον βαδίζειν ἔνεκεν προαπεσταλμένας, τοὺς δὲ ἐφήβους οὐδὲ φέρειν ἔτι δι' ὄχλου γινομένους καὶ πρὸς τὴν ἐπάνοδον τὴν οἴκαδε συνελαύνοντας. Ἄπερ ὡς ἔγνων, παρεγγυήσας τά τε ἐκείνοις ῥητέα καὶ αὐτῷ πρακτέα καὶ τὸ παρ' ἐμοῦ δοθησόμενον τοῦ καιροῦ καὶ τῆς ὥρας ἐνδόσιμον ἐπιτηρεῖν ἐπιστείλας τοῦ μὲν ἀπεχώρουν ἐπὶ δὲ τὸν νεὼν τοῦ Πυθίου τὴν ὁρμὴν ἐποιοῦμην, τὸν ἅμα τοῖς νέοις δρασμὸν ὑψηγίσασθαι χρηστήριον τὸν θεὸν ἱκετεύων.
- 4.16.3 Ἄλλ' ἦν ἄρα καὶ νοῦ παντὸς ὀξύτερον τὸ θεῖον καὶ τοῖς κατὰ βούλησιν αὐτῷ δρωμένοις ἐπικούρον γίνεται καὶ ἄκλητον εὐμενεῖα πολλάκις φθάνον τὴν αἴτησιν· ὡς δὴ καὶ τότε πρὸς τὴν οὐδέπω γενομένην πεῦσιν ἔφθῃ τὴν ἀπόκρισιν ὁ Πύθιος <δούσ> καὶ τοῖς ἔργοις ἐπεσήμαινε τὴν ὑφήγησιν. Ἐσπουδακότα γάρ με τὰ φροντιζόμενα καὶ παρὰ τὴν πρόμαντιν, ὡς

ἔφην, ἐπειγόμενον ἐπεῖχέ τις βοή παριόντα «Σύσπενδε ὦ ἄγαθέ» ξένων καλούντων· ἔθουον δὲ ἄρα σὺν αὐλήμασιν Ἡρακλεῖ τὴν εὐωχίαν. Ἐπέσχον τὴν ὁρμὴν ὡς τούτων ἡσθόμην, οὐδὲ γὰρ ἦν μοι θεμιτὸν ἱερὰν κλῆσιν παραδραμεῖν, κάπειδὴ τοῦ λιβανωτοῦ λαβὼν ἀπέθυσσα καὶ ὕδατος ἔσπεισα, θαυμάζουσι μὲν ἐώκεσαν τὸ πολυτελὲς τῶν ἐμῶν θυμάτων ὅμως δ' οὖν καὶ τῆς εὐωχίας συμμετέχειν ἡξίου.

4.16.5 Ὑπήκουον καὶ πρὸς τοῦτο, καὶ κατακλιθεὶς ἐπὶ τῆς στιβάδος ἦν μυρρίναι καὶ δάφναι τοῖς ξένοις ἐστρώκεσαν τῶν τε ἐξ ἔθους ἀπογευσάμενος «Ἄλλ' ὦ ἄγαθοί» πρὸς αὐτοὺς ἔφην «δαιτὸς μὲν ἡδίστης οὐκ ἐνδεὴς ἀκοῆς δὲ ἔτι τῆς περὶ ὑμῶν ἀμαθίας, ὥστε ὥρα λέγειν ὑμῖν οἵτινες ἢ ὀπόθεν ἐστὲ δημῶδες γὰρ οἶμαι καὶ τῶν ἀγροικοτέρων σπονδῶν καὶ τραπέζης κοινωνήσαντας μὴ οὐχὶ καὶ τὴν περὶ ἀλλήλων γνῶσιν ἔχοντας ἀπελθεῖν, φιλίας ἀρχὴν ἱερούς ἄλλας ποιησαμένους.» Ἔλεγον δὴ οὖν εἶναι μὲν Φοῖνικες Τύριοι τέχνην δὲ ἔμποροι πλεῖν δὲ ἐπὶ Καρχηδόνα τὴν Λιβύων, ὀλκάδα μυριοφόρον Ἰνδικῶν τε καὶ Αἰθιοπικῶν καὶ τῶν ἐκ Φοινίκης ἀγωγίμων φέροντες, τὸ δὲ παρὸν Ἡρακλεῖ Τυρίῳ τήνδε νικητήριον ἀποθύειν τὴν εὐωχίαν, τοῦδε τοῦ νεανίου (δείξαντες τὸν προκατακείμενον) ἀναδησαμένου τὸν ἀπὸ τῶν παλαιστῶν ἐνθαδὶ στέφανον καὶ νικῶσαν τὴν Τύρον ἐν Ἑλλήσιν ἀναγορεύσαντος.

4.16.7 «Οὗτος γάρ, ἐπειδὴ Μαλέαν ὑπερβαλόντες ἀνέμοις τε ἐναντίοις χρησάμενοι τῇ Κεφαλληνναίων προσέσχομεν, ὅναρ αὐτῷ προμαντεύειν τὴν μέλλουσαν Πυθιονίκην τὸν πάτριον ἡμῶν τόνδε θεὸν ἐπομνύμενος ἐκτραπήναί τε τοῦ προκειμένου πλοῦ καὶ τῇδε κατὰραι πείσας ἔργοις ἐπιστώσατο τὴν μαντείαν καλλίνικος ἡμῖν ὁ τέως ἔμπορος ἀναδειχθείς. Καὶ τήνδε τὴν θυσίαν ἄγει τῷ θεῷ τῷ φήναντι νικητήριόν τε καὶ χαριστήριον, ἅμα δὲ καὶ ἐμβατήριον· εἰς ἔω γὰρ ἀφήσειν, ὦ λῶστε, μέλλομεν, εἰ τὰ ἐκ τῶν ἀνέμων τῇ βουλήσει συμπνεύσειε.

4.16.8 «Μέλλετε δῆτα ἀληθῶς;» ἔφην. «Ναὶ μέλλομεν» ἀπεκρίναντο. «Συνέμπορον ἄρα ἔξετέ με βουλόμενοι, πλοῦς γὰρ μοι πρόκειται κατὰ τι χρέος εἰς Σικελίαν· ἢ δὲ νῆσος, ὥς ἴστε, παράπλους ὑμῖν ἐπὶ τὴν Λιβύων ἐσπουδακόσιν.

4.16.9 «Εἰ γὰρ βουλευθείης» ἔλεγον «ἀγαθὸν οὐδὲν ἀπειναι νομιοῦμεν ἀνδρὶ σοφῷ τε καὶ Ἑλληνι καὶ ὡς δίδωσιν ἢ πείρα συμβάλλειν τάχα που καὶ θεοῖς κεχαρισμένῳ συνόντες.» «Βουλήσομαι» πρὸς αὐτοὺς ἔφην «εἰ μίαν ἐνδοίητε πρὸς παρασκευὴν ἡμέραν.» «Ἐξεις» ἔφασαν «τὴν αὔριον· μόνον εἰς ἐσπέραν γοῦν ἐπὶ θάλατταν εἶναι, πολὺ γὰρ τι καὶ νύκτες εἰς πλοῦν ἀνύουσιν ἀπογείοις αὔραις ἀκύμονα τὰ σκάφη παραπέμπουσαι.

4.16.10 «Συνετιθέμην οὕτω ποιήσιν ὄρκῳ πρότερον ὅτι μὴ προαναχθήσονται τὴν ἐπαγγελίαν πιστωσάμενος. Καὶ τοὺς μὲν αὐτοῦ καταλιπὼν πρὸς αὐλοῖς ἔτι καὶ ὀρχήσεσιν ὄντας, ἃς ὑπὸ πηκτίδων ἐπίτροχον μέλος Ἀσσύριόν τινα νόμον ἐσκίρτων ἄρτι μὲν κούφοις ἄλμασιν εἰς ὕψος αἰρόμενοι ἄρτι δὲ τῇ γῇ συνεχὲς ἐποκλάζοντες καὶ στροφὴν ὀλοσώματος ὥσπερ οἱ κάτοχοι δινεύοντες, ἀφικόμενος δὲ παρὰ τὴν Χαρίκλειαν ἐπὶ τῶν κόλπων ἔτι τὰ παρὰ τοῦ Χαρικλέους κειμήλια φέρουσάν τε καὶ ἐπισκοποῦσαν καὶ παρὰ τὸν Θεαγένην μετ' ἐκείνην, ἃ τε δεήσει καὶ ὁπότε πράττειν ἐκάτερον ὑποθέμενος, οἴκαδε ἐλθὼν ἐφήδρευον τοῖς ἐσομένοις.

4.17.3 Καὶ εἰς τὴν ἐξῆς τοιάδε ἐγένετο· ἐπειδὴ μέσαι νύκτες ὕπνω τὴν πόλιν ἐβάπτιζον, ἔνοπλος κῶμος τὴν οἴκησιν τῆς Χαρικλείας κατελάμβανεν, ἐστρατήγει δὲ Θεαγένης τὸν ἐρωτικὸν τοῦτον πόλεμον εἰς λόχον ἀπὸ τῆς πομπῆς τοὺς ἐφήβους συντάξας. Οἱ δὲ μέγα τι καὶ ἀθρόον ἐμβοήσαντες καὶ δούπῳ τῶν ἀσπίδων τοὺς κατὰ μικρὸν αἰσθομένους ἐμβροντήσαντες ὑπὸ λαμπάσιν ἡμμέναις εἰσήλαντο εἰς τὸ δωμάτιον, τὴν αὔλειον οὐ χαλεπῶς ἐκμοχλεύσαντες, ἅτε τῶν κλείθρων εἰς ῥαδίαν ἀνοιξιν ἐπιβεβουλευμένων, καὶ τὴν Χαρίκλειαν εὐτρεπῇ καὶ ἅπαντα προειδυῖαν καὶ τὴν βίαν ἐκοῦσαν ὑφισταμένην ἀναρπάζουσιν οὐκ ὀλίγα τῶν ἐπίπλων ὅσα κατὰ βούλησιν ἦν τῇ κόρῃ συνεκφορήσαντες.

- 4.17.5 Κάπειδὴ τῆς οἰκίας ἐκτὸς ἐγεγόνεισαν, οἱ μὲν τὸν ἐνυάλιον ἀλαλάξαντες καὶ βαρύν τινα πάταγον ἐκ τῶν ἀσπίδων ἐπικτυποῦντες διὰ πάσης ἐχώρουν τῆς πόλεως εἰς ἄφραστόν τι δεῖμα τοὺς ἐνοικοῦντας ἐμβαλόντες ἅτε νυκτός τε ἁωρία τὸ φοβερώτεροι δοκεῖν προειληφότες καὶ τοῦ Παρνασοῦ πρὸς τὴν βοὴν ὑπόχαλκον αὐτοῖς συνεπηχοῦντος· καὶ οἱ μὲν οὕτω τοὺς Δελφούς διεξήλθον ἐπάλληλόν τι Χαρίκλειαν καὶ συνεχῆς ἀναφθεγγόμενοι. Κάπειδὴ τοῦ ἄστεος ἐκτὸς ἦσαν ὡς τάχους εἶχον ἐπὶ τὰ Λοκρῶν ὄρη καὶ Οἰταίων ἀφιππάσαντο.
- 4.18.1 Ὁ δὲ Θεαγένης καὶ ἡ Χαρίκλεια τὰ προδογμένα πράττοντες ὑπολείπονται μὲν τῶν Θετταλῶν, ὡς ἐμὲ δὲ λαθραῖοι καταφεύγουσι καὶ μου τοῖς γόνασιν ἅμα προσπεσόντες ἐπὶ πλείστον εἶχοντο τρόμῳ τε παλλόμενοι καὶ «Σῶζε πάτερ» συνεχῆς ἐπιφθεγγόμενοι. Ἄλλ' ἡ μὲν Χαρίκλεια τοῦτο καὶ μόνον, εἰς γῆν τε νεύουσα καὶ τὴν πράξιν ἄρτι καινοτομουμένην ἐρυθριῶσα· ὁ δὲ Θεαγένης καὶ ἕτερα προσεπέσκηπτε «Σῶζε» λέγων «ὦ Καλάσιρι, ξένους καὶ ἀπόλιδας ἰκέτας πάντων ἀλλοτριωθέντας, ἴν' ἐκ πάντων μόνους ἀλλήλους κερδήσωσι· σῶζε τύχης λοιπὸν ἀγώγιμα σώματα καὶ σωφρονοῦντος ἔρωτος αἰχμάλωτα, φυγάδας αὐθαιρέτους μὲν ἀλλ' ἀνευθύνους καὶ πᾶσαν εἰς σὲ προσδοκίαν σωτηρίας ἀναρρίψαντας.
- 4.18.2 » Συνεχέθην τοῖς εἰρημένοις καὶ νῶ πλέον ἢ ὀφθαλμῷ τοῖς νέοις ἐπιδακρύσας καὶ ὅσον ἐκείνους μὲν ἐλάνθανεν ἐμὲ δὲ ἐπεκούφιζεν ἀνίστων τε καὶ ἀνελάμβανον· καὶ χρηστὰς ὑποθέμενος τὰς ἐλπίδας τῶν ἐσομένων, σὺν γὰρ θεῷ τὴν ἀρχὴν ἐπικεχειρήσθαι, «Ἐγὼ μὲν ἐπὶ τὰ ἐξῆς τῆς πράξεως ἄπειμι» ἔφην, «ὕμεῖς δέ με κατὰ χώραν περιμένειν τοῦ μή τισιν ὀφθῆναι πλείστην ὅσῃν φροντίδα ἔχοντες» καὶ εἰπὼν ἀπέτρεχον.
- 4.18.4 Ἄλλ' ἡ Χαρίκλεια θοιματίου τε ἐλαμβάνετο καὶ ἐπέιχε καὶ «ῶ πάτερ, ἀδικίας» ἔλεγεν «ἀρχὴ τοῦτο μᾶλλον δὲ προδοσίας, εἰ μόνην οἰχήσῃ με καταλιπὼν, Θεαγένει τὰ καθ' ἡμᾶς ἐπιτρέψας, οὐδὲ ἐννοήσεις ὡς ἄπιστον εἰς φυλακὴν ἐραστής εἰ γένοιτο τῶν ἐρωτικῶν ἐγκρατὴς καὶ οὐχ ἥκιστα τῶν καταιδέσαι δυναμένων μονούμενος. Ἀναφλέγεται γάρ, ὡς οἶμαι, πλέον ὅταν ἄνευ προμάχου βλέπῃ τὸ ποθούμενον προκείμενον, ὥστε οὐ πρότερόν σε μεθίημι πρὶν δὴ μοι τῶν τε παρόντων ἔνεκα καὶ ἔτι μᾶλλον τῶν μελλόντων ὄρκῳ πρὸς Θεαγένην τὸ ἀσφαλὲς ἐμπεδωθείη ὡς οὔτε ὁμιλήσει τὰ Ἀφροδίτης πρότερον ἢ γένος τε καὶ οἶκον τὸν ἡμέτερον ἀπολαβεῖν ἢ, εἴπερ τοῦτο κωλύει δαίμων, ἀλλ' οὖν γε πάντως βουλομένην γυναῖκα ποιεῖσθαι ἢ μηδαμῶς.
- 4.18.5 » Ἐμοῦ δὲ τὰ εἰρημένα θαυμάσαντος καὶ οὕτω ποιητέον εἶναι πάντως ἐπικρίναντος τὴν τε ἐστίαν ἐσχάραν εἰς βωμὸν ἀνάψαντος καὶ λιβανωτὸν ἀποθύσαντος ἐπώμνυνεν ὁ Θεαγένης, ἀδικεῖσθαι μὲν φάσκων εἰ προλήψει τοῦ ὄρκου τὸ πιστὸν τοῦ τρόπου προὔποτέμνεται, οὐ γὰρ ἔχειν ἐπιδείξειν προαίρεσιν φόβῳ τοῦ κρείττονος κατηναγκάσθαι νομιζόμενος· ἐπώμνυε δ' ὅμως Ἀπόλλω τε Πύθιον καὶ Ἄρτεμιν καὶ Ἀφροδίτην αὐτὴν καὶ Ἐρωτας, ἧ μὴν ἅπαντα οὕτω ποιήσῃν ὡς ἡβουλήθη Χαρίκλεια καὶ ἐπέσκηψε.
- 4.19.1 Οἱ μὲν ταῦτα καὶ ἕτερα ἅττα πρὸς τούτοις ἐπὶ μάρτυσι τοῖς θεοῖς ὡμολόγουν ἀλλήλοις, ἐγὼ δὲ ὡς τὸν Χαρικλέα δρομαῖος ἦκων θορύβου τε πλήρη καὶ ὀδυρμοῦ καταλαμβάνω τὴν οἰκίαν, οἰκετῶν τε ἤδη παρ' αὐτὸν ἀφιγμένων καὶ τὴν τῆς κόρης ἀρπαγὴν ἐξαγγειλάντων καὶ πολιτῶν εἰς πλῆθος συρρεόντων καὶ τὸν Χαρικλέα θρηνοῦντα περιεστοιχισμένων, ἀγνοίᾳ δὲ τῶν γεγονότων καὶ ἀμηχανίᾳ τῶν πρακτέων συνεχομένων. Ἐμβοήσας δ' οὖν «ῶ δυσδαίμονες» ἔφην «ὕμεῖς δὲ ἐνεοῖς προσεικότες ἄχρι τίνος ἄναυδοι καὶ ἄπρακτοι καθεδεῖσθε ὥσπερ ἅμα τῷ δυστυχεῖν καὶ τὸ φρονεῖν προσαφηρημένοι; Οὐκ ἐν ὅπλοις ἤδη ἐπιδιώξετε τοὺς πολεμίους; οὐ καταλήψεσθε καὶ τιμωρήσεσθε τοὺς ἐξυβρικότας;» Καὶ ὁ Χαρικλῆς «Περιττὸν μὲν ἴσως» ἔφη «διαμάχεσθαι πρὸς τὰ παρόντα, συνίημι γὰρ ὡς ἐκ θεῶν μῆνιδος ταυτηνὴ τίνω τὴν δίκην, ἣν ἐξ οὐπὲρ εἰς τὸ ἄδυτον ἁωρὶ παρελθὼν εἶδον ὀφθαλμοῖς ἃ μὴ θέμις ὁ θεός μοι προεῖπεν, ἀνθ' ὧν οὐ προσηκόντως εἶδον τῆς τῶν φιλτάτων ὀψεως στερήσεσθαι.

- 4.19.3 Ὅμως δὲ οὐδὲν κωλύει καὶ πρὸς δαίμονα, φασί, μάχεσθαι, εἰ καὶ τίνα χρή μεταθέειν, εἰ τίς ὁ τὸν βαρὺν τοῦτον ἐπενεγκὼν πόλεμον ἐγινώσκομεν.» «Ὁ Θετταλὸς» ἔφην «καὶ παρὰ σοὶ θαυμαστός, ὃν κάμοι φίλον εἰσεποίεις, Θεαγένης ἐστὶ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ μείρακες· οὐκ οὐνοῖς ἄν τινα τούτων κατὰ τὴν πόλιν οἱ μέχρι τῆςδε τῆς ἐσπέρας ἐπεχωρίαζον, ὥστε ἀνίστασο καὶ εἰς βουλὴν κάλει τὸν δῆμον.
- 4.19.4 » Ἐγένετο ταῦτα καὶ οἱ τε στρατηγοὶ σύγκλητον ἐκκλησίαν ἐκήρυττον σάλπιγγι τὸ κήρυγμα πρὸς τὴν πόλιν ἐπισημαίνοντες καὶ ὁ δῆμος αὐτίκα παρῆν καὶ τὸ θέατρον ἐγένετο νυκτερινὸν βουλευτήριον, ὃ τε Χαρικλῆς εἰς μέσους παρελθὼν πρὸς οἰμωγὴν τε ἀθρόον ἐκίνει τὸ πλῆθος καὶ μόνον ὀφθείς, ἐσθῆτά [τε] μέλαιναν ἀμπεχόμενος, καὶ κόνιν τοῦ τε προσώπου καὶ τῆς κεφαλῆς καταχεάμενος τοιάδε ἔλεγεν.
- 4.19.6 «Ἴσως μὲν, ὦ Δελφοί, προσαγγεῖλαί με βουλόμενον ἑμαυτὸν ἦκειν εἰς μέσους καὶ ταύτην συγκεκληκέναι τὴν ἐκκλησίαν ἡγεῖσθε, πρὸς τὴν ὑπερβολὴν τῶν ἐμῶν συμφορῶν ἀφορῶντες· ἔχει δὲ οὐχ οὕτως· πράττω μὲν γὰρ θανάτου καὶ πολλάκις ἀξίως [τὸ δὲ νῦν] ἔρημος καὶ θεήλατος, καὶ μόνῃ λοιπὸν <ή> οἰκία πάντων ἅμα τῶν φιλότατων κεκενωμένη μοι συνομίλων. Ὅμως δ' οὐκ ἦν τε κοινὴ πάντων ἀπάτη καὶ μάταιος ἐλπίς ἔτι με καρτερεῖν ἀναπεῖθει, τὴν εὖρεσιν τῆς θυγατρὸς ἐνδεχομένην ὑποτιθεμένη, καὶ ἔτι πλέον ἢ πόλις ἦν ἰδεῖν πρότερον τιμωρίαν εἰσπεπραγμένην παρὰ τῶν ἐξυβρισάντων ἀναμένω, εἰ μὴ ἄρα καὶ ὑμῶν τὸ φρόνημα τὸ ἐλεύθερον καὶ τὴν ὑπὲρ τῆς ἐνεγκούσης καὶ θεῶν τῶν πατρῶων ἀγανάκτησιν τὰ Θετταλὰ μεираκία προσαφῆρηται.
- 4.19.8 Τὸ γὰρ δὴ πάντων βαρύτατον ὅτι χορευταὶ παῖδες εὐαρίθμητοι καὶ θεωρίας ὑπηρεταὶ πόλιν οἷχονται τῶν Ἑλληνίδων τὴν πρώτην πατήσαντες καὶ τὸν νεῶν τοῦ Πυθίου τοῦ τιμιωτάτου κτήματος ἀποσπλήσαντες, Χαρικλείας οἴμοι τῶν ἐμῶν ὀφθαλμῶν. Ὡς τῆς ἀμειλίκτου καθ' ἡμῶν τοῦ δαίμονος φιλονεικίας τὴν πρώτην μοι καὶ γνησίαν, ὥς ἴστε, θυγατέρα ταῖς νυμφικαῖς λαμπάσι συναπέσβεσε, τὴν μητέρα μοι τὴν ἐκείνης ἐπὶ νεαρῷ τῷ πάθει συναπήγαγεν, ἐμὲ τῆς ἐνεγκούσης ἐξήλασεν. Ἀλλ' ἦν πάντα φορητὰ μετὰ τὴν Χαρικλείας εὖρεσιν· Χαρίκλειά μοι βίος ἦν, ἐλπίς καὶ διαδοχὴ τοῦ γένους, Χαρίκλεια μόνῃ παραψυχὴ καὶ ὥς εἰπεῖν ἄγκυρα· καὶ ταύτην ὑπετέμετο καὶ παρήνεγκεν ὃ τί ποτέ ἐστι τὸ εἰληχὸς με κλυδώνιον οὐχ ἀπλῶς τοῦτο οὐδ' ὅτε ἔτυχεν ἀλλὰ, καθ' ὃν εἴωθε καιρὸν ἄωρὶ καὶ ὠμὰ κατ' ἐμοῦ κωμάζειν, ἀπ' αὐτῶν μικροῦ τῶν παστάδων, ἄρτι τῶν γάμων ἅπασιν ὑμῖν προκεκηρυγμένων.
- 4.19.9 » Ἐτι λέγοντα ταῦτα καὶ ὅλον εἰς θρῆνον παραφερόμενον ὁ στρατηγὸς Ἡγησίας ἐπεῖχε τε καὶ ἐξεκρούετο καὶ «ἽΩ παρόντες» ἔφη, «Χαρικλεῖ μὲν ἐξέσται νῦν τε καὶ τὸ μετὰ ταῦτα θρηνεῖν, ἡμεῖς δὲ μὴ συμβαπτίζωμεθα τῷ τούτου πάθει μηδὲ λάθωμεν ὥσπερ ῥεύμασι τοῖς τούτου δάκρυσιν ὑποφερόμενοι καὶ τὸν καιρὸν προϊέμενοι, πρᾶγμα ὃ μεγίστην ἐν ἅπασιν ἔχει καὶ πολέμοις οὐχ ἥκιστα τὴν ῥοπήν.
- 4.20.2 Ὡς νῦν μὲν καὶ ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας ἐξιόντων ἐλπίς καταληφθῆναι τοὺς πολεμίους ἕως ῥαθυμοτέραν αὐτοῖς τὴν πορείαν ἢ προσδοκίαν τῆς ἡμετέρας ἐμποιεῖ παρασκευῆς· εἰ δὲ οἰκτιζόμενοι μᾶλλον δὲ γυναικίζόμενοι πλείονα τῇ μελλήσει τὴν προτέρησιν αὐτοῖς παρασχοῖμεν, οὐδὲν ἄλλ' ἢ καταγελαῖσθαι πρὸς μεираκίων καὶ ταῦτα περιλείπεται, οὐδὲ ἐγὼ φημι χρῆναι αὐτούς τε ὥς ὅτι τάχιστα καταλαβόντας ἀνασκολοπίσαι καὶ τοὺς ἐξ αὐτῶν ἀτιμῶσαι διαβιβάσαντας καὶ εἰς τὸ γένος τὴν τιμωρίαν. Τοῦτο δ' ἂν γένοιτο ῥαδίως εἰ πρὸς ἀγανάκτησιν κινήσαιμεν Θετταλοὺς τὴν κατ' αὐτῶν τε τούτων, εἴ τινες διαφύγοιεν, καὶ τῶν ἐξ αὐτῶν, ἀπειπόντες αὐτοῖς ἐκ ψηφίσματος τὴν θεωρίαν καὶ τὸν ἐναγισμὸν τοῦ ἥρωος, ἐκ τοῦ δημοσίου τοῦ ἡμετέρου τελεῖσθαι τοῦτον ἐπικρίναντες.

- 4.20.3 » Ἦτι τούτων ἐπαινουμένων καὶ δόγματι τοῦ δήμου κυρουμένων «Ἐπικεχειροτονήσθω» ἔφη ὁ στρατηγὸς «εἰ δοκεῖ, κάκεῖνο, μηκέτι τὴν ζάκορον ἀναφαίνειν τοῖς τὸ ἐνόπλιον τρέχουσιν· ὡς γὰρ ἔχω συμβαλεῖν ἐκεῖθεν ἡ ἀρχὴ Θεαγένει τῆς ἀσεβείας ἐξήφθη καὶ τὴν ἀρπαγὴν, ὡς ἔοικεν, ἐκ τῆς πρώτης θεάς ἐνεθυμήθη· καλὸν οὖν περιγράψαι τῶν ἐξῆς χρόνων τὴν ὁμοίαν τινῶν ἐπιχείρησιν.
- 4.21.1 » Ὡς δὲ καὶ ταῦτα μιᾷ ψήφῳ καὶ χειρὶ τῇ πάντων ἐκράτησεν, ὁ μὲν Ἥγησίας ἐδίδου τῆς ἐξόδου τὸ σύνθημα καὶ πολεμικὸν ἢ σάλπιγξ ὑπεσήμαινε, τὸ δὲ θέατρον εἰς τὸν πόλεμον διελύετο καὶ δρόμος ἀκάθεκτος ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας ἐπὶ τὴν μάχην ἠνύετο, οὐ τῆς ἐνόπλου μόνον καὶ ἰσχυούσης ἡλικίας, ἀλλὰ πολλοὶ μὲν παῖδες καὶ ἀμφιβόλως ἔφηβοι τὴν προθυμίαν εἰς ἀκμῆς προσθήκην ποιησάμενοι τῆς ἐξόδου μετασχεῖν ἐκείνης ἐθρασύνοντο.
- 4.21.3 Πολλαὶ δὲ γυναῖκες ἀνδρειότερον τῆς φύσεως ἐφρόνησαν καὶ τὸ προστυχὸν εἰς ὄπλον ἀρπασάμεναι μετέθεον ἀνήνυτα καὶ τὸ θῆλυ καὶ οἰκεῖον ἀσθενὲς ὑστερίζουσαι τῶν ἔργων ἐγνώριζον· εἶδες ἂν καὶ πρεσβύτου πρὸς τὸ γῆρας μάχην καὶ ὥσπερ ἔλκουσαν τὸ σῶμα τὴν διάνοιαν καὶ ὀνειδιζομένην τὴν ἀσθένειαν ὑπὸ τῆς προθυμίας. Οὕτως ἄρα πᾶσα ἡ πόλις ὑπερήλγησε τὴν Χαρικλείας ἀφαίρεσιν καὶ ὥσπερ ἐνὶ πάθει κεκινημένη πρὸς τὴν δίωξιν αὐτοβοεῖ καὶ οὐδὲ ἡμέραν ἀναμείνασα πάνδημον ἑαυτὴν ἐπαφῆκεν.» «Ἡ μὲν δὲ πόλις ἡ Δελφῶν ἐν τούτοις ἦν καὶ ἔδρασεν ὅ τι δὴ καὶ ἔδρασεν, οὐ γὰρ ἔχω γινώσκειν· ἐμοὶ δὲ τὸν καιρὸν τῆς φυγῆς ἡ ἐκείνων ἐπιδίωξις ὑπέβαλεν, ἀναλαβὼν τε τοὺς νέους ἦγον ὡς ἐπὶ θάλατταν αὐτῆς ὡς εἶχον τῆς νυκτὸς ἐνεβίβαζόν τε εἰς τὴν ναῦν τὴν Φοίνισσαν ἄρτι τὰ πρυμνήσια λύειν μέλλουσιν· καὶ γὰρ πως λοιπὸν καὶ ὄρθρου ὑποφαίνοντος οὐδὲ ὑπερβαίνειν ὦντο τὸν πρὸς με ὄρκον οἱ Φοῖνικες ἡμέραν καὶ νύκτα μόνην ἀναμείναι συνθέμενοι.
- 5.1.2 Λίαν οὖν χαίροντες ἦκοντας ἡμᾶς ὑποδέχονται καὶ παραχρῆμα λιμένων ἐκτὸς ὑπ' εἰρεσίᾳ τὸ πρῶτον ἀνήγοντο· ὡς δὲ λείου πνεύματος ἐκ γῆς προσπνεομένου κύμα χθαμαλὸν ὑπέτρεχε τε καὶ οἶον προσεγέλα τῇ πρύμνῃ, τότε δὴ τὴν ναῦν τοῖς ιστίοις ὑποφέρειν ἐπέτρεπον. Κιρραῖοι μὲν δὴ κόλποι καὶ Παρνασοῦ πρόποδες Αἰτωλοὶ τε καὶ Καλυδώνιοι σκόπελοι μόνον οὐ διιπταμένην τὴν ὀλκάδα παρημεῖβοντο, νῆσοι δὲ Ὀξεῖαι καὶ σχῆμα καὶ ὄνομα θάλαττά τε Ζακύνθιος ἄρτι πρὸς δύσιν ἡλίου νεύοντος ἀνεφαίνοντο. Ἀλλὰ τί ταῦτα ἄωρὶ μηκύνω; τί δὲ λανθάνω τὴν διήγησιν εἰς πέλαγος ὄντως ἀφεις τῶν ἐξῆς; Ἐνταῦθά ποι τὸν λόγον ἐπίσχωμεν ὀλίγον δὲ καὶ ὕπνου σπάσωμεν· εἰ γὰρ καὶ λίαν ἄοκνος ὑπάρχεις τὴν ἀκοὴν καὶ ἐρρωμένως ἀπομάχη πρὸς τὸν ὕπνον, ὦ Κνήμων, ἀλλ' ἡγοῦμαί σε λοιπὸν ὀκλάζειν ἐμοῦ τὰμαυτοῦ πάθη μέχρι πόρρω τῶν νυκτῶν ἀποτείναντος· κάμει δὲ λοιπόν, ὦ τέκνον, γῆρας τε βαρύνει καὶ ἡ τῶν συμφορῶν ὑπόμνησις παραλύουσα τὴν διάνοιαν εἰς ὕπνον καταφέρει.
- 5.1.3 » «Ἐπίσχες» εἶπεν ὁ Κνήμων «ὦ πάτερ, οὐχ ὡς ἐμοῦ τὴν διήγησιν ἀποσκευαζομένου, δοκῶ γάρ μοι μὴδ' εἰ πολλὰς μὲν νύκτας πλείους δὲ ἡμέρας ἐπισυνάπτοις τοῦτο ἂν ποτε παθεῖν, οὕτως ἀκόρεστόν τι καὶ σειρήνειον τὸ κατ' αὐτήν.
- 5.1.4 Ἀλλὰ με πάλαι θροῦς τις καὶ βόμβος ὄχλου κατὰ τὴν οἰκίαν περιχεῖ, καὶ ἦν μὲν οὐκ ἐκτὸς τοῦ θορυβεῖσθαι σιωπᾶν δὲ ἐβιαζόμενην ἐπιθυμίᾳ τῶν αἰεὶ πρὸς σοῦ λεχθησομένων ἐλκόμενος.» «Ἐγὼ μὲν οὐκ ἠσθόμην» ἔφη ὁ Καλάσιρις «τάχα μὲν που καὶ δι' ἡλικίαν νωθρότερος ὢν τὴν ἀκοήν, νόσος γὰρ ἄλλων τε καὶ ὧτων τὸ γῆρας, ἴσως δὲ καὶ πρὸς τὴν διήγησιν ἡσχολημένος· ἔοικε δέ μοι Ναυσικλῆς ἦκειν ὁ τῆς οἰκίας δεσπότης, ἀλλὰ τί ἄρα ποτὲ ὦ θεοὶ διαπεπραγμένος;» «Ἀπαντα ὡς ἐβουλόμην» ἔφη ὁ Ναυσικλῆς ἀθρόον αὐτοῖς ἐπιφανείς· «οὐ γὰρ με ἔλαθες, ὦ ἰγαθὲ Καλάσιρι, φροντίζων τὰς ἐμὰς πράξεις καὶ ὥσπερ τῇ διανοίᾳ συνεκδημῶν, ἀλλὰ σε ἐφώρασα τῷ τε ἄλλῳ σου περὶ ἐμὲ τρόπῳ καὶ οἷς ἐνταῦθα εἰσιῶν κατείληφα διαλεγόμενον· ἀλλὰ τίς ὁδε ὁ ξένος;» «Ἑλλήν» ἔφη ὁ Καλάσιρις· «τὰ δ' ἄλλα

εἰσαυθὶς ἀκούσῃ· σὺ δὲ εἴ τί σοι κατώρθωται δεξιὸν ἀπάγγελλε θᾶπτον, ὥς ἂν τοῦ χαίρειν γ' ἔχοις ἡμᾶς κοινωνοῦντας.

5.1.6 » «Ἀλλὰ καὶ ὑμεῖς» εἶπεν ὁ Ναυσικλῆς «εἰς ἕω μαθήσεσθε, τὸ δὲ παρὸν ὑμῖν ὅτι βελτίονα Θίσβην ἐκτησάμην ἀπόχρη μαθεῖν· ἐμοὶ γὰρ τήν τε ἐκ τῆς ὁδοιπορίας καὶ τῶν ἄλλων φροντίδων κάκωσιν ὕπνῳ βραχεῖ γοῦν ἐστὶ παραμυθητέον.

5.1.7 » Ὁ μὲν ταῦτα εἰπὼν ἀπέτρεχεν ὡς εἰρήκει ποιήσων, ὁ δὲ Κνήμων αὖτος ἐγεγόνει πρὸς τὴν ἀκοὴν τῆς Θίσβης ὑπὸ τε ἀμηχανίας πᾶσαν ἔννοιαν διαπορῶν ἀνέστρεφε βαρὺ τε καὶ συνεχὲς ἐπιστένων τὸ λειπόμενον ἐταλαιπώρει τῆς νυκτός, ὥστε οὐδὲ τὸν Καλάσιριν ἐλάνθανε τελευτῶν, ὕπνῳ καὶ ταῦτα βαθεῖ κατεσχημένον.

5.2.2 Ἀλλὰ ἀνασχὼν ἑαυτὸν ὁ πρεσβύτερος κάπῃ τοῦ ἀγκῶνος ἐρείσας ὅ τι πεπόνθοι διηρώτα καὶ δι' ἣν αἰτίαν οὕτως ἐκτόπως ἀλύοι σχεδὸν τι τῶν μεμνηνόντων οὐκ ἀποδέων· εἶτα «Οὐ μὴ μανῶ» πρὸς αὐτὸν ὁ Κνήμων «Θίσβην ὅτι περίεστιν ἀκηκοώς;» «Καὶ τίς ἡ Θίσβη» ἔφη ὁ Καλάσιρις «ἣ πόθεν γνωρίζεις τε ἀκούσας καὶ ζῶσαν ἀγγελλομένην φροντίζεις;» Καὶ ὁ «Τῶν μὲν ἄλλων ἀκούσῃ μετὰ ταῦτα ὅταν ποτὲ καὶ τὰ ἑμαυτοῦ σοι διηγῶμαι· ἐκείνην δὲ ἀνηρημένην τούτοις ἐγὼ τοῖς ὀφθαλμοῖς ἐγνώρισα καὶ παρὰ τοῖς βουκόλοις χερσὶ ταυταισὶ ταῖς ἐμαῖς κατέθαψα.

5.2.3 » «Κάθευδε» εἶπεν ὁ Καλάσιρις· «ταῦτα δὲ ὅπη ποτὲ ἔσχεν οὐκ εἰς μακρὰν εἰσόμεθα.» «Οὐκ ἂν δυνάμην» ἔφη, «ἀλλὰ σὺ μὲν ἀτρέμας ἔχε σαυτόν, ἐγὼ δὲ οὐκ ἔστιν ὅπως ἂν βιῶν εἰ μὴ θᾶπτον ὑπεξελθὼν τρόπον ὄντινα δὴ πολυπραγμονήσαιμι τίς ποτε πλάνη τὸν Ναυσικλέα κατείληφεν ἢ ὅπως παρὰ μόνοις Αἰγυπτίοις οἱ τεθνεῶτες ἀναβιοῦσιν.

5.2.4 » Ἐμειδίασε πρὸς ταῦτα μικρὸν ὁ Καλάσιρις καὶ αὖθις ὑπηνέχθη τῷ ὕπνῳ, ὁ δὲ Κνήμων τοῦ δωματίου προήκων ἔπασχε μὲν οἷα εἰκὸς ἦν τὸν νύκτωρ καὶ σκότους καὶ κατ' οἰκίαν ἄγνωστον ἀλύοντα, πλὴν ἀλλὰ πάντα γε ὑπέμενε τὸ δεῖμα τὸ ἐκ τῆς Θίσβης καὶ τὴν ὑπόνοιαν ἀποδύσασθαι σπεύδων· ἕως ὅψε ποτε καὶ πολλάκις τοὺς αὐτοὺς ὡς ἄλλοτε ἄλλον ἀνελίττων τόπους ἦσθετο γυναικὸς λαθραῖόν τι καὶ γοερὸν οἶον ἡρινῆς ἀηδόνης αἴλινον ᾧδὴν ἐν νυκτὶ μυρομένης, ἐπὶ τε τὸ δωμάτιον ὑπὸ τοῦ θρήνου χειραγωγούμενος ὥρμησε καὶ ταῖς θύραις καθ' ὃ συνέπιπτον ἀλλήλαις τὸ οὖς παραθέμενος ἐπηκροᾶτο καὶ τοιάδε κατελάμβανεν ἔτι θρηνοῦσαν.

5.2.7 «Ἐγὼ δὲ ἡ παναθλία χεῖρα ληστρικὴν ἐκπεφευγέναι καὶ μαιφόνον ᾧμην θάνατον ἐλπισθέντα διαδεδρακέναι βιώσεσθαί τε τὸ λειπόμενον ἅμα τῷ φιλτάτῳ, ξένον μὲν καὶ ἀλήτην βίον ἀλλὰ μετ' ἐκείνου γινόμενον ἡδιστον, οὐδὲν γὰρ οὕτως ἐμοὶ χαλεπὸν ὃ μὴ μετ' ἐκείνου φορητόν· νυνὶ δὲ ὁ μηδεπώποτε κεκορεσμένος ἐμὲ δὲ ἐξ ἀρχῆς εἰληχῶς δαίμων μικρὸν τῶν ἡδονῶν ὑποθέμενος εἶτα ἠπάτησε. Δουλείαν ᾧμην ἐκπεφευγέναι, δουλεύω πάλιν· δεσμοτῆριον, καὶ φρουροῦμαι· νῆσος εἶχέ με καὶ σκότος· ὅμοια τὰ νῦν ἐκείνοις, ἀληθέστερον δὲ εἰπεῖν καὶ πικρότερα, τοῦ καὶ βουλομένου καὶ δυναμένου παραμυθεῖσθαι ταῦτα κεχωρισμένου· σπῆλαιον ἦν μοι ληστρικὸν εἰς τὴν παρελθοῦσαν τὸ καταγώγιον, ἄδυτον καὶ βάραθρον καὶ τί γὰρ ἄλλ' ἢ τάφος ἡ οἴκησις; Ἐπεκούφιζε καὶ ταῦτα παρὼν ὁ πάντων ἐμοὶ φίλτατος· ἐκεῖ με καὶ ζῶσαν ἐθρήνησε καὶ τεθνεῶσαν, ὡς ᾤετο, ἐδάκρυσεν, ὡς ἀνηρημένην ἐπένθησεν· ἀπεστέρημαι νυνὶ καὶ τούτων, οἷχεται ὁ κοινωνὸς τῶν δυστυχημάτων καὶ ὡς ἄχθη τὰ πάθη πρὸς με νεμόμενος· ἐγὼ δὲ μόνη καὶ ἔρημος, αἰχμάλωτος καὶ πολυθρήνος, τύχης βουλήμασι πικρᾶς ἐκκειμένη, καὶ ζῆν τέως ἀνεχομένη διότι μοι περιεῖναι τὸν γλυκύτατον ἐλπίζω.

5.2.10 Ἀλλ' ὦ ψυχὴ ἐμή, ποῦ ποτε ἄρα τυγχάνεις; τίς δέ σε διεδέξατο τύχῃ; ἄρα μὴ καὶ αὐτός, οἷμοι, δουλεύεις τὸ μόνον ἐλεύθερον καὶ ἀδούλωτον πλὴν ἔρωτος φρόνημα; ἀλλὰ σῶζοιό γε μόνον καὶ θεάσαιό ποτε Θίσβην τὴν σὴν· τοῦτο γάρ με καλέσεις καὶ μὴ βουλόμενος.» Οὐκέτι κατέχειν ἑαυτὸν ἐκαρτέρησεν ὁ Κνήμων ὡς τούτων ἤκουσεν οὐδὲ ὑπέμεινε τὴν τῶν ὑπολοίπων

ἀκρόασιν, ἀλλ' ἐκ τῶν πρώτων ἕτερα ὑπονόησας, ἐκ τῶν ἐπὶ τέλους τὴν Θίσβην εἶναι τῷ ὄντι πιστεύσας, ὀλίγου μὲν ἐδέησε καὶ κατενεχθῆναι παρ' αὐταῖς σχεδόν τι ταῖς θύραις ἀντίσχωι δὲ χαλεπῶς καὶ δέει τοῦ μὴ πρὸς τινος ἀλῶναι (καὶ γὰρ καὶ ἀλεκτρυόνες ἤδη τὸ δεύτερον ἦδον) ἀπέτρεχε σφαλλόμενος καὶ νῦν μὲν τῷ πόδε προσπταίων νῦν δὲ τοῖς τοίχοις ἀθρόον ἐμπίπτων, καὶ ἄρτι μὲν ὑπερθύροις ἄρτι δὲ σκεύεσιν εἴ πῃ τι τῆς ὀροφῆς ἥρτητο τὴν κεφαλὴν προσαράσσωι ἐπὶ τὸ δωμάτιον οὗ κατήγοντο μετὰ πολλὴν τὴν πλάνην ἀφικόμενος ἀθρόον ἐπὶ τὴν εὐνὴν καταφέρεται· καὶ αὐτῷ τὸ μὲν σῶμα παλμὸς εἶχε τῶν δὲ ὀδόντων ἄραβος πολὺς ἐγίνετο, καὶ τάχα ἂν καὶ εἰς ἔσχατον ἦλθε κινδύνου εἰ μὴ θᾶττον ὁ Καλάσιρις αἰσθόμενος ἔθαλπέ τε συνεχῶς καὶ λόγῳ παντοίως ἀνελάμβανεν.

- 5.3.3 Ἐπεὶ δὲ μικρὸν ἀνέπνευσε τὴν αἰτίαν ἐξεμάνθανεν· ὁ δὲ «Ἀπόλωλά σοι» ἔφη· «ζῇ γὰρ ὡς ἀληθῶς ἡ κακίστη Θίσβη» καὶ εἰπὼν αὐθις ἐξέθανε. Καὶ ὁ Καλάσιρις αὐθις πράγματα εἶχεν ἐπιρρωννύναι πειρώμενος.
- 5.4.1 Ἐπαιζε δὲ ἄρα τι τὸν Κνήμωνα δαιμόνιον, ὃ καὶ τὰ ἄλλα χλεύην ὡς ἐπίπαν τὰ ἀνθρώπεια καὶ παιδιὰν πεποιήται, καὶ οὐδὲ τῶν ἡδίστων ἀλύπως μετέχειν ἐπέτρεπεν ἀλλ' ὅτι μετ' ὀλίγον ἡσθήσεσθαι ἔμελλεν ἤδη τὸ ἀλγεινὸν ἐπέπλεκε, τάχα μὲν οὕτως ἔθος ὃν αὐτῷ καὶ νῦν ἐπιδεικνύμενον, τάχα δὲ πού καὶ τῆς ἀνθρώπων φύσεως ἀμιγὲς καὶ καθαρὸν τὸ χαῖρον οὐκ ἐπιδεχομένης. Ὡς δὴ καὶ τότε ὁ Κνήμων ἔφευγέ τε τὰ πάντων μᾶλλον αἰρετὰ καὶ φοβερά τὰ ἥδιστα ὑπελάμβανεν, ἦν γὰρ οὐ Θίσβη τὸ θρηνοῦν γύναιον ἀλλὰ Χαρίκλεια.
- 5.4.3 Ἐγεγόνει δὲ τὰ περὶ αὐτὴν ὧδε· ἐπειδὴ γὰρ ὁ μὲν Θύαμις ἀλοὺς ἐζώγρητο καὶ εἶχετο αἰχμάλωτος ἡ δὲ νῆσος ἐνεπέπρηστο καὶ τῶν ἐνοίκων ἐκεκένωτο βουκόλων, ὁ μὲν Κνήμων καὶ Θέρμουθις ὁ τοῦ Θυάμιδος ὑπασιπστής ἔφωι τὴν λίμνην διέπλευσαν ὃ τί ποτε τὸν λήσταρχον ἔδρασαν οἱ πολέμιοι κατασκοπήσοντες· ἔσχε τε τὰ κατ' αὐτοὺς ὡς δὴ καὶ εἴρηται. Μόνοι δὲ Θεαγένης καὶ Χαρίκλεια κατὰ τὸ σπήλαιον ὑπελείποντο τὸ ὑπερβάλλον τῶν παρόντων δεινῶν ἀγαθὸν μέγιστον τιθέμενοι· τότε γὰρ πρῶτον ἰδίᾳ καὶ παντὸς ἀπηλλαγμένοι τοῦ ὀχλήσοντος ἀλλήλοις ἐντυχόντες ἀπαραποδίστων καὶ ὁλοσχερῶν περιπλοκῶν τε καὶ φιλημάτων ἐνεπίμπλαντο.
- 5.4.5 Καὶ πάντων ἅμα εἰς λήθην ἐμπεσόντες εἶχοντο ἐπὶ πλεῖστον ἀλλήλων οἶονεὶ συμπεφυκότες, ἀγνεύοντος μὲν ἔτι καὶ παρθενεύοντος ἔρωτος κορεννύμενοι δάκρυσι δὲ ὑγροῖς καὶ θερμοῖς εἰς ἀλλήλους κεραννύμενοι καὶ καθαροῖς μόνον μιγνύμενοι τοῖς φιλήμασιν· ἡ γὰρ Χαρίκλεια τὸν Θεαγένην εἴ τι παρακινεῖν αἰσθοῖτο καὶ ἀνδριζόμενον ὑπομνήσει τῶν ὄρκων ἀνέστελλεν, ὃ δὲ οὐ χαλεπῶς ἐπανάγητο καὶ σωφρονεῖν ῥαδίως ἠνείχετο ἔρωτος μὲν ἐλάττων ἡδονῆς δὲ κρείττων γινόμενος. Ἐπεὶ δὲ ὅψε ποτε τῶν πρακτέων εἰς ἔννοιαν ἐλθόντες δόξαί κόρον ἔχειν ἐβιάσθησαν, ἄρχεται ὁ Θεαγένης λόγων τοιῶνδε «Τὸ μὲν συνεῖναι ἡμᾶς ἀλλήλοις, ὦ Χαρίκλεια, καὶ τοῦτο ἔχειν ὃ πάντων τε προτιμότερον ἐποιησάμεθα καὶ δι' ὃ πάντα ὑπέστημεν, ἡμεῖς τε εὐχόμεθα θεοὶ τε Ἑλλήνιοι παρέχοιεν.
- 5.4.7 Ἐπεὶ δὲ ἀστάθμητόν τι τὸ ἀνθρώπειον καὶ ἄλλοτε πρὸς ἄλλα φερόμενον καὶ πολλὰ μὲν πεπόνθαμεν πολλὰ δὲ ἐλπίζομεν πρόκειται δὲ ἡμῖν κατὰ τὰ συγκείμενα πρὸς Κνήμωνα πάντως ἐπὶ Χέμμιν τὴν κώμην ἐπείγεσθαι καὶ ἄδηλον ἥτις ἡμᾶς διαδέξεται τύχη πολὺ δὲ καὶ ἄπειρον ὡς ἔοικε διάστημα τῆς ἐλπιζομένης ἡμῖν γῆς ὑπολείπεται, φέρε σύμβολά τινα ποιησώμεθα δι' ὧν ἀπόρρητά τε γνωριοῦμεν παρόντες καὶ εἰ χωρισθῆναί ποτε συμβαίνοι μαστεύσομεν ἀλλήλους. Ἀγαθὸν γὰρ πλάνης ἐφόδιον σύνθημα φιλικὸν εἰς ἀνέυρεσιν φυλαττόμενον.» Ἐπὶ ταῦτα ἡ Χαρίκλεια καὶ ἐδόκει ναοῖς ἐπιγράφειν, εἰ χωρισθεῖεν, ἢ ἀγάλμασιν ἐπισήμοις ἐρμαῖς τε καὶ λίθοις ἐπὶ τριόδων τὸν μὲν Θεαγένην «ὁ Πυθικός» τὴν δὲ Χαρίκλειαν «ἡ Πυθιάς

ἐπὶ δεξιὰ ἢ ἀριστερὰ πεπόρευται πόλιν ἐπὶ τήνδε ἢ κώμην ἢ ἔθνος», ἡμέραν καὶ ὥραν προσδιορίζοντας.

- 5.5.2 Εἰ δὲ εἰς ταῦτόν γίνοντο, ἀρκεῖν μὲν ἐτέρῳ τὸν ἕτερον καὶ μόνον ὀφθῆναι, οὐδένα γὰρ χρόνον εἶναι ὅσος ἀμαυρῶσαι αὐτοῖς τῶν ψυχῶν τὰ ἐρωτικά γνωρίσματα. Ὅμως δ' οὖν ἡ μὲν Χαρίκλεια τὸν συνεκκείμενον αὐτῇ πατρῶον ἐδείκνυ δακτύλιον οὐλήν δὲ ἐπὶ τοῦ γόνατος ἐκ θήρας συὸς ὁ Θεαγένης, ἐκ δὲ λόγων σύμβολα ἢ μὲν λαμπάδα ὁ δὲ φοίνικα συνετίθεντο. Ἐπὶ τούτοις αὖθις περιέβαλλον ἀλλήλους καὶ αὖθις ἔκλαιον ὥσπερ οἶμαι σπονδῶν τῶν δακρύων ἀπάρχοντες καὶ ὄρκια τὰ φιλήματα ποιούμενοι.
- 5.5.3 Τούτων συγκειμένων ἀνεδύοντο τοῦ σπηλαίου κειμηλίων μὲν ἄλλων τῶν ἐναποκειμένων οὐδενὸς θιγόντες, τὸν γὰρ ἀπὸ σύλων πλοῦτον βέβηλον ἐδοκίμαζον, ἃ δὲ αὐτοὶ μὲν ἐκ Δελφῶν ἐπήγοντο οἱ λησταὶ δὲ αὐτῶν ἀφείλοντο ταῦτα συνεσκευάζοντο. Ἡ Χαρίκλεια δὲ καὶ μετημφίασεν ἑαυτὴν ἐνθεμένη μὲν πηριδίῳ τινὶ τοὺς τε ὄρμους καὶ τὰ στέμματα καὶ τὴν ἱερὰν ἐσθῆτα, καὶ ὥστε λανθάνειν αὐτοὺς καὶ ἄλλα σκευὴ τῶν εὐτελῶν ἐπιβαλοῦσα, τὸ δὲ τόξον καὶ τὴν φαρέτραν Θεαγένει φέρειν ἐγχειρίσασα, φόρτον ἡδιστον ἐκείνῳ καὶ θεοῦ τοῦ κρατοῦντος ὄπλον οἰκειότατον.
- 5.5.4 Ἄρτι δὲ τῇ λίμνῃ πλησιάσαντες καὶ σκάφους ἐπιβήσεσθαι μέλλοντες ἔνοπλον ὁρῶσι πλῆθος ἐπὶ τὴν νῆσον περαιούμενον. Ἰλιγγιάσαντες οὖν πρὸς τὴν θέαν ἐπὶ πλεῖστον ἀχανεῖς εἰστήκεσαν οἷον ἀπαλγοῦντες πρὸς τὴν τύχην οὕτως ἐπαλλήλως ἐπηρεάζουσιν· ὁψὲ δ' οὖν ποτε καὶ μόνον οὐ προσορμιζομένων ἤδη τῶν ἐπιόντων ἀποδιδράσκειν ἡ Χαρίκλεια καὶ τῷ σπηλαίῳ κρύπτειν ἑαυτοὺς εἴ πῃ διαλάθοιεν ἡξίου καὶ ἅμα ἀπέτρεχεν.
- 5.6.2 Ἀλλ' ὁ Θεαγένης ἐπεῖχέ τε καὶ «Ἄχρι τίνος» ἔλεγε «φευξόμεθα τὴν πανταχοῦ διώκουσαν εἰμαρμένην; εἴξωμεν τῇ τύχῃ καὶ χωρήσωμεν ὁμόσε τῷ φέροντι κερδήσωμεν ἄλλην ἀνήνυτον καὶ πλάνητα βίον καὶ τὴν ἐπάλληλον τοῦ δαίμονος καθ' ἡμῶν πομπείαν. Οὐχ ὁρᾷς ὡς φυγαῖς ἐπισυνάπτειν πειρατήρια καὶ τοῖς ἐκ θαλάττης ἀτόποις τὰ ἐκ γῆς φιλοτιμεῖται χαλεπώτερα, πολέμους ἄρτι λησταῖς μετ' ὀλίγον; Αἰχμαλώτους μικρῷ πρόσθεν εἶχεν, ἐρήμους αὖθις ἀπέδειξεν· ἀπαλλαγὴν καὶ φυγὴν ἐλευθέραν ὑπέθετο καὶ τοὺς ἀναιρήσοντας ἐπέστησε, τοιοῦτον παίζει καθ' ἡμῶν πόλεμον ὥσπερ σκηνὴν τὰ ἡμέτερα καὶ δρᾶμα πεπονημένος.
- 5.6.4 Τί οὖν οὐχ ὑποτέμνομεν αὐτοῦ τὴν τραγικὴν ταύτην ποίησιν καὶ τοῖς βουλομένοις ἀναιρεῖν ἐγχειρίζομεν; μὴ πῃ καὶ ὑπέρογκον τὸ τέλος τοῦ δράματος φιλοτιμούμενος καὶ αὐτόχειρας ἡμᾶς ἑαυτῶν ἐκβιάσεται γενέσθαι.» Τούτοις εἰρημένοις οὐ πᾶσιν ἡ Χαρίκλεια συνετίθετο, τὴν μὲν τύχην ἐν δίκῃ κακηγορεῖσθαι πρὸς αὐτοῦ φάσκουσα τὸ δὲ τοῖς πολεμίοις ἐκόντας ἑαυτοὺς ἐγχειρίζειν οὐκ ἐπαινοῦσα· μὴ γὰρ εἶναι πρόδηλον ὡς ἀναιρήσουσι λαβόντες (οὐ γὰρ οὕτω χρηστῷ τῷ δαίμονι προσπαλαίειν ὡς ταχεῖαν τῶν συμφορῶν ἀπαλλαγὴν συγχωρῆσαι), ἀλλ', ἐνδεχόμενον βουλευθῆναι καὶ περισφῶζειν ἑαυτοῖς εἰς δουλείαν (ὃ τίνος οὐκ ἂν γένοιτο θανάτου πικρότερον;), ὀλέθροις βαρβάροις ἐκκεῖσθαι πρὸς ὕβριν ἐπίρρητον καὶ δυσώνυμον, «ἦν πάντα τρόπον καὶ ὡς δυνατόν ἐκκλίνωμεν, ἐπιτυχίας ἐλπίδα τὴν πεῖραν τῶν παρελθόντων ὑποθέμενοι, πολλάκις ἤδη καὶ ἐξ ἀπιστοτέρων περιγενόμενοι.
- 5.7.1 » «Ποιῶμεν ὡς βούλει» φήσας ὁ Θεαγένης εἶπετο ἡγουμένη καθάπερ ἐλκόμενος.
- 5.7.2 Οὐ μὴν ἔφθισάν γε πρὸς τὸ σπήλαιον διελθόντες ἀλλ' ἕως τοὺς κατὰ πρόσωπον ἐπιόντας περιεσκόπουν ἔλαθον ὑπὸ μοίρας τῶν πολεμίων ἢ κατ' ἄλλο μέρος ἀπέβη τῆς νήσου κατόπιν σαγηνευθέντες· καὶ οἱ μὲν ἐκπλαγέντες ἔστησαν ὑποδραμούσης τὸν Θεαγένην τῆς Χαρικλείας ὡς εἰ καὶ τεθνάναι δεήσειεν ἐν χερσὶ ταῖς ἐκείνου γίνοιτο. Τῶν δὲ ἐπελθόντων ἐπανετείναντο μὲν τινες ὡς πατάζοντες· ὡς δ' ἐπιβλέψαντες οἱ νέοι κατηύγασαν τοὺς ἐπιφερομένους ὥκλαζεν

αὐτοῖς ὁ θυμὸς καὶ παρεῖντο αἱ δεξιαί, τοὺς γὰρ καλοὺς καὶ βάρβαροι χεῖρες ὡς ἔοικε
δυσωποῦνται καὶ πρὸς τὴν ἐράσμιον θέαν καὶ ἀπρόσφυλος ὀφθαλμὸς ἡμεροῦται.

5.8.1 Συλλαβόντες οὖν ἦγον ἐπὶ τὸν ἄρχοντα λίαν ἐσπουδακότες λαφύρων τὸ κάλλιστον πρῶτοι
προσαγαγεῖν· ἔμελλον δὲ ἄρα καὶ μόνον προσφέρειν, ἄλλω γὰρ οὐδενὶ τῶν ἄλλων οὐδεὶς
ἐπετύγχανεν ἐκ περάτων καὶ ταῦτα εἰς πέρατα τὴν νῆσον ἐπιδραμόντες καὶ ὡς ἄρκυσι τοῖς
ὄπλοις πανταχόθεν πᾶσαν περιβαλόντες. Ἡ μὲν γὰρ ἄλλη πυρὶ πρὸς τοῦ προτέρου πολέμου
κατηνάλωτο· μόνον δὲ λειπόμενον τὸ σπήλαιον ἠγνοεῖτο. Καὶ οἱ μὲν οὕτως ἦγοντο ἐπὶ τὸν
πολέμαρχον, ἦν δ' ἄρα Μιτράνης ὁ φρούραρχος Ὀροονδάτου τοῦ τῷ βασιλεῖ τῷ μεγάλῳ τὴν
Αἴγυπτον σατραπεύοντος, ἐπὶ χρήμασι πολλοῖς ὑπὸ Ναυσικλέους, ὡς δεδήλωται, κατὰ ζήτησιν
τῆς Θίσβης ἀφιγμένος ἐπὶ τὴν νῆσον.

5.8.3 Ὡς οὖν ἀγόμενοι πλησίον οἱ περὶ τὸν Θεαγένην ὥφθησαν θεοὺς σωτῆρας ἐπιβώμενοι
πολλάκις, ἐμπορικόν τι καὶ δραστήριον ἐννόησας ὁ Ναυσικλῆς ἐξήλατό τε καὶ προσδραμὼν
«Αὕτη ἐκείνη Θίσβη» κεκραγὼς ἔλεγεν «ἦν ἀφηρέθην μὲν πρὸς τῶν ὀλέθρων βουκόλων ἔχω
δὲ διὰ σέ, Μιτράνη, καὶ τοὺς θεούς.» Ἐδράττετό τε τῆς Χαρικλείας καὶ χαίρειν εἰς ὑπερβολὴν
ἐνεδεικνυτο καὶ τῇ Χαρικλείᾳ Θίσβην ὁμολογεῖν ἑαυτὴν εἰ βούλοιο σῶζεσθαι παρεκελεύετο,
ἡρέμα καὶ ἑλληνιστὶ παραφθεγγόμενος ὡς ἂν λανθάνοι τοὺς παρόντας· καὶ τοῦ σοφίσματος
ἔτυχεν· ἡ γὰρ δὴ Χαρίκλεια γλώσσης τε ἑλληνίδος αἰσθομένη καὶ τι καὶ συνοῖσον ἀνύεσθαι
πρὸς τοῦ ἀνδρὸς στοχαζομένη συνύφαινε τὸν σκοπὸν καὶ τῷ Μιτράνῃ πυνθανομένῳ τίς ποτε
καλοῖτο Θίσβην ἑαυτὴν ὠμολόγει.

5.8.5 Τότε δὴ προσδραμὼν ἐφίλει τε πολλὰ τὴν κεφαλὴν τοῦ Μιτράνου καὶ τῆς τύχης
ὑπερθαυμάζων ἐφύσα τὸν βάρβαρον ὡς ἄλλα τε πλεῖστα κατωρθωκότα ἐν πολέμοις καὶ δὴ καὶ
τὴν παροῦσαν στρατείαν εὐδαιμόνως πεποιημένον. Ὁ δὲ χαννωθεὶς τοῖς ἐπαίνοις καὶ ἅμα τὸ
πρᾶγμα οὕτως ἔχειν ὑπὸ τοῦ ὀνόματος ἀπατηθεὶς ἐξεπέπληκτο μὲν τῆς ὥρας, ἀπ' εὐτελοῦς γὰρ
καὶ ταῦτα τῆς ἐσθῆτος οἶον νέφους αὐγὴ σεληναίας διεξέλαμπεν· ὅμως δ' οὖν τὸ κοῦφον τοῦ
φρονήματος ἀπάτης ὀξύτητι συσχεθεὶς καὶ τὸν καιρὸν τῆς μεταμελείας προληφθεὶς «Ταύτην
μὲν» ἔφη «σὴν οὖσαν ἀπολαβὼν ἄγε» (καὶ εἰπὼν ἐνεχείριζεν, ἀφορῶν τε εἰς αὐτὴν συνεχῶς
καὶ ὅτι ἄκων καὶ προλήψει τοῦ μισθοῦ παραχωροίῃ τῆς κόρης ἐπισημαίνων) «οὐτοσί δέ, ὅστις
ποτέ ἐστι» λέγων τὸν Θεαγένην «λάφυρον ἡμέτερον ἔστω καὶ ἐπέσθω φρουρούμενος,
ἀναπεμψομένης εἰς Βαβυλῶνα, τραπέζῃ γὰρ τῇ βασιλέως διακονεῖν ἐμπρέπει.

5.8.6 » Τούτων εἰρημένων ἐπείραιοῦντο τὴν λίμνην καὶ χωρισθέντες ἀλλήλων ὁ μὲν εἰς τὴν Χέμιν
ὁ Ναυσικλῆς ἔχων τὴν Χαρίκλειαν ἔρχεται, Μιτράνης δὲ ἐπὶ ἐτέρας κώμας τῶν ὑπηκόων
ἐκτραπεῖς οὐδὲν ὑπερθέμενος ἅμα γράμμασι τὸν Θεαγένην πρὸς Ὀροονδάτην ὄντα κατὰ τὴν
Μέμφιν ἐξέπεμψεν.

5.9.2 Εἶχε δὲ ὧδε τὰ ἐπεσταλμένα· «Ὀροονδάτη σατράπῃ Μιτράνης φρούραρχος· Ἑλληνα νεανίσκον,
ὑπεραίροντα τὴν ἐμὴν δεσποτείαν καὶ θεῷ βασιλεῖ τῷ μεγίστῳ μόνῳ καὶ φαίνεσθαι καὶ
διακονεῖσθαι ἄξιον, αἰχμάλωτον εἰληφὼς πρὸς σε διεπεμψάμην, ἐκχωρῶν σοι τηλικούτο καὶ
τοιούτο δῶρον τῷ κοινῷ δεσπότη προσάγειν οἶον ἡ βασιλείας αὐτῇ κόσμον οὔτε πρότερον
εἶδεν οὔτε αὐθις ὄψεται.» Ταῦτα μὲν ἐκεῖνος ἐπέστελλεν· οὕπῳ δὲ ἡμέρας ἀκριβῶς
ὑποφαινούσης ὁ Καλάσιρις ἅμα τῷ Κνήμωνι παρὰ τὸν Ναυσικλέα σπεύδων μαθεῖν τι τῶν
ἀγνοουμένων ἔρχεται καὶ πυνθανομένῳ τίνα εἶη διαπεπραγμένος ἅπαντα ὁ Ναυσικλῆς ἔλεγεν,
ὡς ἦλθεν ἐπὶ τὴν νῆσον, ὡς κατέλαβεν ἔρημον, ὡς οὐδενὶ τὰ πρῶτα συνέτυχεν, ὡς ἀπάτη τὸν
Μιτράνην περιῆλθε καὶ τίνα φανεῖσαν κόρην ὡς Θίσβην ἀπέλαβε, καὶ ὅτι βέλτιον εἶη
διαπεπραγμένος ταύτης ἐπιτυχὼν ἢ ἐκείνην ἂν εὐρύν· οὐ γὰρ μικρὸν εἶναι τὸ διάφορον ἀλλ'

ὅσον ἂν τι γένοιτο θεοῦ πρὸς ἄνθρωπον, οὕτως οὐκ εἶναι τοῦ κάλλους ὑπερβολὴν οὐδὲ αὐτῷ δυνατόν εἶναι τῷ λόγῳ φράζειν, καὶ ταῦτα ἐξὸν παροῦσαν ἐπιδεικνύναι.

- 5.11.1 Ταῦτα ὡς ἤκουσαν ὑπόνοιαν εὐθὺς τῶν ἀληθῶν ἐλάμβανον ἰκέτευσόν τε προστάττειν ὡς ὅτι τάχιστα παρῆναι τὴν κόρην, τὸ γὰρ ἄφραστον κάλλος Χαρίκλειας ἐγνώριζον. Ὡς δὲ ἤχθη καὶ τὰ πρῶτα κάτω νεύουσα καὶ τὸ πρόσωπον εἰς ὄφρυν σκέπουσα τοῦ Ναυσικλέους θαρρεῖν παρακελευομένου μικρὸν ἀνένευσεν εἶδέ τε καὶ ὤφθη παρ' ἐλπίδας, ὁδυρμὸς ἅπασιν ἀθρόον ἀνεκινήθη καὶ ὥσπερ ἐξ ἑνὸς συνθήματος ἢ πληγῆς τῆς αὐτῆς ἀνωλόλυξαν. Ἦν τε ἀκούειν ἐπὶ πλεῖστον «ὦ πάτερ» καὶ «ὦ θύγατερ» καὶ «ἀληθῶς Χαρίκλεια καὶ οὐχὶ Θίσβη» [τοῦ Κνήμωνος].
- 5.11.2 Ὁ δὲ Ναυσικλῆς ἐνεὸς ἐγεγόνει τὸν τε Καλάσιριν ἐφ' ὅσον περιβαλὼν τὴν Χαρίκλειαν ἐδάκρυεν ἀφορῶν καὶ τίς ὁ καθάπερ ἐπὶ σκηνῆς ἀναγνωρισμὸς διαπορῶν, ἕως αὐτὸν ὁ Καλάσιρις ἐφ' ὅσον πλεῖστον ἅμα φιλήμασι κατασπασάμενος «ἦ βέλτιστε ἀνδρῶν» ἔλεγε «σοὶ δὲ ἀντὶ τούτων οἱ θεοὶ τοσαῦτα δοῖεν ὅσα κατὰ γνώμην ὄντα τὴν σὴν εἰς κόρον τελεσθῆναι.
- 5.11.3 Σωτήρ μοι τῆς οὐδαμόθεν ἐλπισθείσης ἔτι θυγατρὸς γέγονας καὶ δέδωκας ἰδεῖν τὴν ἐμοὶ πάντων ἡδίστην θέαν. Ἀλλ' ὦ θύγατερ, ὦ Χαρίκλεια, Θεαγένην δὲ ποῦ κατέλιπες;» Ἀνωλόλυξε πρὸς τὴν ἐρώτησιν καὶ διαλιποῦσα μικρὸν «Αἰχμάλωτον» εἶπεν «ἄγχι λαβὼν ὅστις ποτέ ἐστιν ὁ καμὲ τούτῳ παραδεδωκώς.» Ἰκέτευεν οὖν ὁ Καλάσιρις τὸν Ναυσικλέα μνηνεύειν ἃ γινώσκει περὶ τοῦ Θεαγένους καὶ τίς μὲν ὁ νῦν δεσπόζων ὅποι δ' ἄγχι λαβὼν.
- 5.11.4 Ἦλεγε πάντα ὁ Ναυσικλῆς συνεῖς ἐκείνους εἶναι τούτους περὶ ὧν διείλεκτο πολλάκις πρὸς αὐτὸν ὁ πρεσβύτερος καὶ ὧν κατὰ ζήτησιν ἀλώμενον ἐν θρήνοις ἐγίνωσκε. Προσετίθει δὲ μὴδὲν αὐτοῖς εἶναι πλεον τῆς γνώσεως ἀνθρώποις ἀπορουμένοις, τοῦ Μιτράνου θαυμαστὸν εἰ καὶ ἐπὶ πολλοῖς ἂν αἰρησομένου χρήμασιν ἀφείναι τὸν νεανίσκον.
- 5.11.5 «Ἔστιν ἡμῖν» ἔφη «χρήματα» λάθρα πρὸς τὸν Καλάσιριν ἢ Χαρίκλειαν «καὶ ἐπάγγελται πλῆθος ὁπόσον βούλει· τὸν ὄρμον ὃν οἶσθα διασώζω καὶ ἔχω φέρουσα.» Θαρσήσας οὖν πρὸς ταῦτα ὁ Καλάσιρις δεδιὼς δὲ μὴ τινα λάβοι τῶν ὄντων ὁ Ναυσικλῆς ὑπόνοιαν καὶ ὧν ἐπεφέρετο ἢ Χαρίκλεια «ἦ γὰρ Ναυσίκλεις» ἔφη «οὐκ ἔστιν ὅτε ἐνδεής ἐστιν ὁ σοφὸς ἀλλ' ὑπαρξιν ἔχει τὴν βούλησιν, τοσαῦτα λαμβάνων παρὰ τῶν κρειττόνων ὅσα καὶ αἰτεῖν οἶδε καλόν· ὥστε καὶ φράζε μόνον ὅπου ποτέ ἐστιν ὁ κρατῶν Θεαγένους, ὡς τό γε ἐκ τῶν θεῶν ἡμᾶς οὐ περιόψεται ἀλλ' ἐπαρκέσει πρὸς ὅσον ἂν βουληθῶμεν τὸ Περσικὸν φυγαδεῦσαι φιλοχρήματον.
- 5.12.1 » Ἐμειδίασε πρὸς ταῦτα ὁ Ναυσικλῆς καὶ «Τότε» ἔφη «δώσεις με πιστεύειν δύνασθαι σε καθάπερ ἐκ μηχανῆς ἀθρόον πλουτεῖν εἴπερ ἐμοὶ προτέρῳ τὰ ὑπὲρ τῆσδε λύτρα καταθεῖο· πάντως δὲ ἐννοεῖς ὡς τὸ Περσικὸν καὶ τὸ ἐμπορικὸν ἐν ἴσῳ φιλοπλούσιον.
- 5.12.2 » «Οἶδα» εἶπεν ὁ Καλάσιρις «καὶ ἔξεις. Τί δὲ οὐ μέλλεις, φιланθρωπίας οὐδὲν ἀπολιπὼν ἀλλὰ φθάνων τε τὰς ἡμετέρας παρακλήσεις καὶ τὴν ἀπόδοσιν τῆς θυγατρὸς αὐτεπάγγελτος ἐπινεύων; εὐχῆς δὲ δεῖ μοι πρότερον.» «Οὐδεὶς φθόνος» ἔφη ὁ Ναυσικλῆς «μᾶλλον δὲ εἰ δοκεῖ, θύειν γὰρ μέλλω χαριστήρια τοῖς θεοῖς, ἐπεύχου παρὼν τοῖς ἱεροῖς θεοῖς καὶ τὸν πλοῦτον ἡμῖν μὲν αἰτεῖ σαυτῷ δὲ λάμβανε.
- 5.12.3 » «Μὴ παῖζε μὴδ' ἄπιστος ἔσο» [ἔφη] πρὸς αὐτὸν ὁ Καλάσιρις «ἀλλ' ἡγοῦ καὶ εὐτρέπιζε τὰ πρὸς τὴν θυσίαν, ἡμεῖς δὲ παρесьόμεθα πάντων ἡτοιμασμένων.» Ἐποίουν οὕτως καὶ μετ' οὐ πολὺ παρὰ τοῦ Ναυσικλέους ἤκων τις ἐκάλει σπεύδειν ἐπὶ τὴν θυσίαν.
- 5.13.1 Οἱ δέ—τὰ πρακτέα γὰρ αὐτοῖς ἤδη συνέκειτο—χαίροντες ἐπορεύοντο, αὐτοὶ μὲν ἅμα τῷ Ναυσικλεῖ καὶ ἄλλῳ πλήθει τῶν κεκλημένων (δημοτελεῇ γὰρ ἡντρέπιστο τὴν θυσίαν) ἢ Χαρίκλεια δὲ σὺν τῇ θυγατρὶ τοῦ Ναυσικλέους καὶ γυναιξὶ ταῖς ἄλλαις ὅσαι παρηγοροῦσαι πολλὰ καὶ λιπαροῦσαι μόλις ἔπεισαν ἅμα βαδίζειν, τάχα οὐκ ἂν ποτε πεισθεῖσαν εἰ μὴ τῇ προφάσει τῆς θυσίας εἰς τὰς ὑπὲρ Θεαγένους εὐχὰς ἀποχρήσασθαι διενεόηθη. Ὡς δὲ ἐπὶ τὸν

νεών τοῦ Ἑρμοῦ παρεγένοντο, τούτῳ γὰρ ἦγε τὴν θυσίαν Ναυσικλῆς ὡς ἀγοραίῳ τε καὶ ἐμπορικῶ διαφερόντως τῶν ἄλλων θεῶν αὐτὸν καθοσιούμενος, καὶ τὰ ἱερὰ τάχιστα τέθυτο, πρὸς βραχὺ τὰ σπλάγχνα ὁ Καλάσιρις ἐπιθεωρήσας καὶ ποικίλην δηλοῦσθαι τῶν μελλόντων συντυχίαν ἡδέων τε καὶ λυπηρῶν ταῖς τοῦ προσώπου τροπαῖς ἐμφήνας, ἐπιβάλλει τῷ χειρὶ τοῖς βωμοῖς ἐπιφθεγγόμενος καὶ ὡς τῆς πυρᾶς δῆθεν σπασάμενος ἃ πάλοι ἐπεκομίζετο «Ταῦτά σοι» ἔφη «λύτρα Χαρικλείας, ὦ Ναυσικλείς, οἱ θεοὶ δι' ἡμῶν προσάγουσι.

5.13.2 » Καὶ ἅμα ἐνεχειρίζε δακτύλιόν τινα τῶν βασιλικῶν ὑπερφυῆς τι χρῆμα καὶ θεσπέσιον, τὸν μὲν κύκλον ἡλέκτρῳ διάδετον ἀμεθύσῳ δὲ Αἰθιοπικῇ τὴν σφενδόνην φλεγόμενον, μέγεθος μὲν ὅσον ὄμμα παρθενικὸν περιγραφῇ κάλλος δὲ μακρῶ τῆς Ἰβηρίδος τε καὶ Βρεττανίδος ὑπερφερούσῃ· ἡ μὲν γὰρ ἀδρανεῖ τῷ ἄνθει φοινίσσεται καὶ ῥόδῳ προσέοικεν ἐκ καλύκων ἄρτι πρὸς πέταλα σχιζομένῳ καὶ πρῶτον ἡλιακαῖς ἀκτῖσιν ἐρευθομένῳ.

5.13.4 Ἀμεθύσου δὲ Αἰθιοπίδος ἀκραιφνῆς μὲν καὶ ἐκ βάθους ἐαρινή τις ὥρα πυρσεύεται· εἰ δὲ κατέχων περιτρέποις ἀκτῖνα προσβάλλει χρυσὴν οὐκ ἀμαυροῦσαν τραχύτητι τὴν ὄψιν ἀλλὰ φαιδρότητι περιλάμπουσιν· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ δύναμις αὐτῇ γνησιωτέρα τῶν ἐκ δύσεων ἐγκαθίδρυται, οὐ γὰρ ἐπιψεύδεται τὴν προσηγορίαν ἀλλ' ἀληθῶς ἀμέθυσος τῷ φέροντι γίνεται, νηφάλιον ἐν τοῖς συμποσίοις διαφυλάττουσα. Τοιαύτη μὲν καὶ πᾶσα ἐξ Ἰνδῶν τε καὶ Αἰθιοπῶν ἀμέθυσος· ἦν δὲ τότε τῷ Ναυσικλεῖ προσεκομίζεν ὁ Καλάσιρις μακρῶ καὶ ταύτας ἐπλεονέκτει, γραφῇ γὰρ ἔξεστο καὶ εἰς μίμημα ζῶων ἐκεκοίλαντο.

5.14.2 Καὶ ἦν ἡ γραφή, παιδαρίσκος ἐποίμαινε πρόβατα χαμαιζήλῳ μὲν πέτρᾳ πρὸς περιωπὴν ἐφεστῶς τὴν δὲ νομὴν τῇ ἀγέλῃ πλαγίοις αὐλήμασι διατάττων, τὰ δὲ ἐπείθετο ὡς ἐδόκει καὶ ἠνείχετο πρὸς τὰ ἐνδόσιμα τῆς σύριγγος ποιμαίνόμενα. Εἶπεν ἄν τις αὐτὰ καὶ χρυσοῖς βεβριθῆναι τοῖς μαλλοῖς, οὐ τῆς τέχνης τοῦτο χαριζομένης ἀλλ' οἰκεῖον ἐρύθημα τῆς ἀμεθύσου τοῖς νώτοις ἐπανθούσης. Γέγραπτο καὶ ἀρνίων ἀπαλὰ σκιρτήματα καὶ οἱ μὲν ἀγγελιδὸν ἐπὶ τὴν πέτραν ἀνατρέχοντες οἱ δὲ περὶ τὸν νομέα κύκλους ἀγερῶχους ἐξελίττοντες ποιμενικὸν θέατρον ἐπεδείκνυσαν τὸν κρημνόν, ἄλλοι δὲ ὥσπερ ἡλίῳ τῇ φλογὶ τῆς ἀμεθύσου γανύμενοι ἄλμασιν ἀκρωνύχοις τὴν πέτραν ἐπέζεον.

5.14.4 Ὅσοι δὲ αὐτῶν πρωτόγονοί τε καὶ θρασύτεροι, καὶ ὑπεράλλεσθαι βουλομένοις τὸν κύκλον ἐώκεσαν εἰργομένοις δὲ ὑπὸ τῆς τέχνης ὥσπερ εἰ μάνδραν χρυσὴν τὴν σφενδόνην αὐτοῖς τε καὶ τῇ πέτρᾳ περιβαλλούσης· ἡ δὲ ἦν πέτρα τῷ ὄντι καὶ οὐχὶ μίμημα, τῶν γὰρ ἄκρων τῆς λίθου μέρος εἰς τοῦτο περιγράψας ὁ τεχνίτης ἔδειξεν ἐκ τῆς ἀληθείας ὃ ἐβούλετο, περίεργον ἡγησάμενος λίθον ἐν λίθῳ σοφίζεσθαι· τοιοῦτος μὲν ὁ δακτύλιος. Ὁ δὲ Ναυσικλῆς ἐκπλαγεῖς τε ἅμα πρὸς τὸ παράδοξον καὶ πλεον ἡσθεὶς πρὸς τὸ πολύτιμον, οὐσίας ὅλης τὴν λίθον ἰσοστάσιον κρίνων, «Ἐγὼ μὲν ἔπαιζον» εἶπεν «ὦ γὰρ Καλάσιρι καὶ λόγος ἄλλως ἦν ἡ τῶν λύτρων αἵτησις, σκοπὸς δὲ ἀπριάτην σοι λύσασθαι τὴν θυγατέρα.

5.15.2 Ἐπεὶ δὲ οὐκ ἀπόβλητά ἐστιν, ὡς φατέ, θεῶν ἐρικυδέα δῶρα, δέχομαι τὴν θεόπεμπτον ταυτηνὶ λίθον πειθόμενος παρ' Ἑρμοῦ τοῦ καλλίστου καὶ ἀγαθωτάτου τῶν θεῶν ἥκειν μοι συνήθως καὶ τόδε τὸ εὔρημα διὰ τοῦ πυρός σοι τῷ ὄντι τὸ δῶρον διακονήσαντος· ὁρᾷν γοῦν πάρεστι τῇ φλογὶ περιλαμπόμενον. Καὶ ἄλλως κέρδος κρίνω κάλλιστον ὃ μὴ ζημιοῦν τὸν παρέχοντα εὐπορώτερον ἀποφαίνει τὸν λαμβάνοντα.» Ταῦτα ὡς εἰπὼν ἐποίησεν, ἐπὶ τὴν εὐωχίαν αὐτόν τε καὶ τοὺς ἄλλους ἔτρεπεν, ἰδίᾳ μὲν ταῖς γυναιξὶ τὴν ἐνδοτέρῳ τοῦ ἱεροῦ χώραν ἀποκληρώσας τοὺς δὲ ἄνδρας ἐν τῷ προτεμενίσματι κατακλίνας· ἐπεὶ δὲ εὐφροσύνης τῆς ἐκ τῶν ἐδεσμάτων εἰς κόρον ἦσαν καὶ τοῖς κρατῆρσιν αἱ τράπεζαι παρεχώρουν, οἱ μὲν ἄνδρες ἐμβατήρια τῷ Διόνυσῳ καὶ ἦδον καὶ ἔσπενδον αἱ δὲ γυναῖκες ὕμνον τῇ Δήμητρι χαριστήριον ἐχόρευον· ἡ

Χαρίκλεια δὲ χωρισθεῖσα τὸ ἑαυτῆς ἔπραττεν, ἡὔχετο Θεαγένει σῶζεσθαι κάκεῖνον ἑαυτῇ φυλάττεσθαι.

5.16.1 Τοῦ πότου δὲ λαμπρῶς ἤδη βρυάζοντος καὶ ἄλλου πρὸς ἄλλο τι τῶν τερπόντων ἀποκλίναντος, ὕδατος ἀπαραχύτου φιάλην προτείνας ὁ Ναυσικλῆς «ὦ ἄγαθὲ Καλάσιρι» ἔφη «καθαρὰς σοι τὰς νύμφας ὥς σοι φίλον καὶ ἀκοινωνήτους τοῦ Διονύσου καὶ ἀληθῶς ἔτι νύμφας προπίνομεν· σὺ δὲ εἰ λόγους ἡμῖν οὕς ποθοῦμεν ἀντιπροπίνεις, ἀπὸ καλλίστων ἂν κρατήρων εὐωχοίης. Τὰς μὲν γὰρ γυναικας ἀκούεις ὥς διατριβὴν τῷ πότῳ χορείαν ἐστήσαντο· ἡμῖν δὲ ἡ σὴ πλάνη κάλλιστα ἂν, εἰ βουληθείης, τὴν εὐωχίαν παραπέμποι χοροῦ τε γινομένη καὶ αὐλοῦ παντὸς ἡδίων, ἣν πολλάκις μοι διελθεῖν ὥς οἶσθα ὑπερθέμενος, ἐπειδὴ σε τὰ συμβεβηκότα ἐβάπτιζεν, οὐκ ἔστιν ὅπως ἂν ἐς καιρὸν βελτίονα τοῦ παρόντος φυλάξῃς, ὅτε σου τῶν παίδων ἡ μὲν θυγατὴρ ἦδε σῶζεται καὶ ὁράται ὁ παῖς δὲ ὅσον οὐδέπω σὺν θεοῖς ὀφθήσεται, καὶ μάλιστα εἴ με μὴ ἀνιάσεις ὑπερθέμενος καὶ πάλιν τὴν διήγησιν.

5.16.2 » «Ἀλλὰ σοι πλεῖστα ἀγαθὰ γένοιτο ὦ Ναυσικλεις» ὑπολαβὼν ὁ Κνήμων «ὥς ἅπαν μουσικῆς ὄργανον εἰς τὸ συμπόσιον παρακεκληκὼς ἐκείνων μὲν τὸ παρὸν ὑπερορᾷς καὶ τοῖς δημωδετέροις ἐκχωρεῖς, πραγμάτων δὲ μυστικῶν ὥς ἀληθῶς καὶ ἡδονῇ θείᾳ τῷ ὄντι συγκράτων φιληκόως ἔχεις.

5.16.4 Καί μοι δοκεῖς καὶ τοῦ δαιμονίου κάλλιστα συνιέναι τὸν Ἑρμῆν τῷ Διονύσῳ συγκαθιδρύων καὶ λόγων ἡδυσμα τῷ πότῳ συναναχέων· ὥς ἐγὼ σου καὶ τὴν ἄλλην μὲν τῆς θυσίας πολυτέλειαν ἔχω θαυμάσας, οὐκ ἔστι δὲ ὅπως μᾶλλον ἂν τις τὸν Ἑρμῆν ἰλάσαιτο ἢ τὸ οἰκειότατον ἐκείνῳ λόγους εἰς εὐωχίαν ἐρανίζόμενος.» Ἐπειθετο ὁ Καλάσιρις ἅμα μὲν τῷ Κνήμῳ χαριζόμενος ἅμα δὲ τὸν Ναυσικλέα τῶν μετὰ ταῦτα ἔνεκεν ὑποποιούμενος καὶ ἅπαντα ἔλεγε, τὰ μὲν πρῶτα καὶ ἤδη λεχθέντα πρὸς Κνήμωνα ἐπιτεμνόμενος καὶ ὥσπερ κεφαλαιούμενος, καὶ τινα καὶ ἐκὼν ὑπερβαίνων ὅσα τὸν Ναυσικλέα γινώσκων οὐ συμφέρειν ἐδοκίμαζε, τὰ δὲ ἔτι ἀδιήγητα καὶ ἐχόμενα τῶν εἰρημένων ἔνθεν ἑλὼν, Ὡς ἐπειδὴ τῆς Φοινίσσης ὀλκάδος ἐπέβησαν τοὺς Δελφούς ἀποδράντες τὰ μὲν πρῶτα πλεῖν κατὰ γνώμην εὐκραεῖ τῷ πνεύματι καὶ ἐκ νώτων ὑποφερομένους, ἐπεὶ δὲ κατὰ τὸν Καλυδώνιον πορθμὸν γενέσθαι διαταραχθῆναι σφᾶς οὐ μικρῶς, ταραχῶδει τὰ πολλὰ φύσει θαλάττῃ προστυχόντας.

5.17.2 Τοῦ δὲ Κνήμωνος μηδὲ τοῦτο παραλιπεῖν ἀξιοῦντος ἀλλὰ φράζειν εἴ τινα καταμεμαθήκοι τῆς ἐπιπολαζούσης τῷ τόπῳ τραχύτητος αἰτίαν, «Τὸ πέλαγος» ἔφη «τὸ Ἴόνιον ἐκ πολλῆς εὐρυχωρίας ἐνταῦθα στενοῦμενον καὶ καθάπερ διὰ στομίου τινὸς εἰς τὸν Κρισαῖον κόλπον εἰσχεόμενον ἐπιμίξαι τε πρὸς τὴν Αἰγαίαν θάλασσαν ἐπειγόμενον ὑπὸ τοῦ Πελοποννησίων ἰσθμοῦ τῆς πρόσω φορᾶς ἀνακόπτεται προμηθεῖα κρειττόνων, ὥς ἔοικεν, ἐπικλύσαι τὴν ἀντίθετον προβολῇ τοῦ αὐχένος ἀποτεριζόμενον. Κὰκ τοῦδε παλιρροίας ὥς τὸ εἶκος γινομένης καὶ περὶ τόνδε τὸν πορθμὸν πλεόν ἢ κατὰ τὸν ἄλλον κόλπον θλιβομένης, τοῦ ἐπιρρέοντος ἔτι τῷ ἀνατρέχοντι πολλάκις ἐμπίπτοντος, βρασμὸν τε ἴσχει τὸ ὕδωρ καὶ κύμα φλεγμαῖνον ἐγείρει πρὸς τῆς ἀντιτυπίας εἰς κλύδωνα κορυφούμενον.

5.17.3 » Ἐπὶ τούτοις κρότου γενομένου καὶ ἐπαίνου τῶν παρόντων ἀληθῆ εἶναι μαρτυρούντων τὴν αἰτίαν, ὁ Καλάσιρις εἶχετο τῶν ἐξῆς «Ὑπερβαλόντες δὴ» λέγων «τὸν πορθμὸν καὶ νήσους Ὀξείας ἀποκρύψαντες τὴν Ζακυνθίων ἄκραν προσκοπεῖν ἀμφεβάλλομεν ὥσπερ ἀμυδρὸν τι νέφος τὰς ὄψεις ἡμῖν ὑποδραμοῦσαν, καὶ ὁ κυβερνήτης τῶν ἰστίων παραστέλλειν ἐπέταττεν.

5.17.5 Ἡμῶν δὲ πυνθανομένων διότι παραλύει τὸ ρόθιον τῆς νεῶς οὐριοδραμούσης «Ὅτι» ἔφη «πλησιστίῳ χρώμενοι τῷ πνεύματι περὶ πρώτην ἂν φυλακὴν τῇ νήσῳ προσορμίσαιμεν καὶ δέος προσοκεῖλαι σκοταίους τόποις ὑφάλοις τὰ πολλὰ καὶ κρημνώδεσι· καλὸν οὖν ἐννυκτερεῦσαι τῷ πελάγει καὶ τὸ πνεῦμα ὑφειμένως δέχεσθαι, συμμετρομένους ὅσον ἂν

γένοιτο αὐτάρκες ἑώους ἡμᾶς τῇ γῇ προσπελάσαι.» Ταῦτα οὐκ εἶπε μὲν ὁ κυβερνήτης οὐκ ἐγένετο δέ, ὦ Ναυσίκλεις, ἀλλ' ἅμα ἡλιός τε ἀνίσχε καὶ ἡμεῖς ἄγκυραν καθίμεν.

5.18.2 Οἱ δὲ τῆς νήσου περὶ τὸν ὄρμον οἰκοῦντες ἀπέχοντα οὐ πολὺ τῆς πόλεως καθάπερ ἐπὶ τι παράδοξον τὴν θέαν τὴν ἡμετέραν συνέρρεον, ἀγάμενοι μὲν ὡς ἐφαίνοντο καὶ τὸ τῆς ὀλκάδος εὐάγωνον εἰς κάλλος τε ἅμα καὶ μέγεθος † αἰρόμενον ἐκπεπονημένης †, Φοινίκιον τὸ φιλοτέχνημα γνωρίζειν λέγοντες, πλέον δὲ θαυμάζοντες ὡς παραλόγῳ τῇ τύχῃ χρησαμένους εὐδιδόν τε καὶ ἀπήμονα πλοῦν ἐν χειμερίῳ τῇ ὥρᾳ καὶ Πλειάδων ἤδη δυομένων ἀνύσαντας. Οἱ μὲν οὖν ἄλλοι σχεδὸν τι πάντες ἔτι τῶν πρυμνησίων ἀναπτομένων ἀπολιπόντες τὴν ναῦν ἐπὶ τὸ ἄστρῳ τὴν Ζάκυνθον ἀγοράσοντες ἀνέτρεχον, ἐγὼ δέ, τοῦ κυβερνήτου γὰρ ἀκηκοὺς ἐτύγχανον ὡς χειμαδίῳ χρήσονται τῇ νήσῳ, καταγωγὴν σκεψόμενος αὐτοῦ που περὶ τὴν ἀκτὴν ἡρχόμεν, τὴν μὲν ναῦν ὡς ἀπρεπὲς οἰκητήριον διὰ τὴν ναυτικὴν τύρβην, τὴν πόλιν δὲ ὡς οὐκ ἀσφαλὲς διὰ τὴν τῶν νέων φυγὴν παραιτούμενος.

5.18.4 Ὀλίγον οὖν ὅσον προήκων ὁρῶ πρεσβύτην ἀλιευτικὸν πρόσθεν τῶν θυρῶν αὐτοῦ καθήμενον καὶ δικτύου διερρωγότης βροχίδας ἀκεζόμενον. Πλησιάσας δὴ «Χαῖρε» εἶπον «ὦ βέλτιστε καὶ φράζε ὅποι τις ἂν τύχοι καταγωγῆς.» Ὁ δὲ «Περὶ τὴν πλησίον ἄκραν» ἔφη «χοιράδι πέτρα τῆς προτεραίας ἐνσχεθὲν διεσπάρακται.» Κἀγὼ «Τοῦτο μὲν» ἔφην «οὐδὲν ἐδεόμην μαθεῖν, ὅμως δ' οὖν χρηστῶς ἂν ποιοίης καὶ φιланθρώπως ἢ αὐτὸς ὑποδεχόμενος ἢ ἕτερον ὑφηγούμενος.

5.18.5 » Καὶ ὃς «Οὐκ αὐτὸς» φησὶν, «οὐ γὰρ συνέπλεον· μὴ γὰρ οὕτω ποτὲ σφαλεῖη μηδὲ ὑπὸ γήρωσ πιεσθεῖη Τυρρηνός, ἀλλ' ἐστὶ πταῖσμα τῶν παιδαρίων ἀπειρία τῶν ὑφάλων οὐ μὴ ἐχρῆν τὰ δίκτυα καθορμισάντων.» Ὅψὲ δὴ οὖν συνεῖς ὡς παχύτερον ἔχει τῆς ἀκοῆς γεγωνότερον ἐμβοήσας «Χαίρειν κελεύω σοι» ἔφην «καὶ φράζειν ἡμῖν ξένοις οὕσι καταγωγὴν.

5.18.6 » «Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς χαίροις» ἀπεκρίνατο «καὶ μένοις εἰ βούλοιο παρ' ἡμῖν, εἰ μὴ τις τυγχάνοις τῶν πολυκλίνους οἴκους ἐπιζητούντων ἢ θεραπείαν εἰς πλῆθος ἐπαγομένων.» Ἐμοῦ δὲ εἰπόντος ὡς παῖδές εἰσί μοι δύο καὶ τρίτος ἐγὼ, «Χαρίεν» ἔφη «τὸ σύμμετρον, ἐνὶ γὰρ πλείους ἡμᾶς εὐρήσετε· κάμοι γὰρ παῖδές εἰσιν ἔτι δύο συσσιτούμενοι, οἱ προγενέστεροι δὲ γήμαντες οἴκου ἄρχουσι, καὶ τετάρτη τροφὸς ἡ τῶν παιδίων· ἡ γὰρ μήτηρ αὐτοῖς οὐ πρὸ πολλοῦ τέθνηκεν· ὥστε, ὦ λῶστε, μὴ μέλλε μηδὲ ἀμφίβαλλε ὡς χαίροντες ὑποδεξόμεθα ἄνδρα καὶ ἐκ πρώτης ἐντεύξεως εὐγένειαν ἐμφαίνοντα.

5.18.7 » Ἐπραττον οὕτω καὶ μετ' οὐ πολὺ σὺν τῷ Θεαγένει καὶ τῇ Χαρίκλειᾳ παρόντα με ἄσμενος ὁ πρεσβύτης ὑποδέχεται καὶ μέρος τὸ ἀλειυνότερον ἀπεκλήρου τῆς οἰκήσεως· καὶ πως οὐκ ἀηδῶς τὴν χειμέριον ὥραν τὰ πρῶτα διηνύομεν, τὰ μὲν ἄλλα συνδιημερεύοντες χωριζόμενοι δὲ ὅτε καθεύδειν ἔδει, σὺν τῇ τροφῷ μὲν ἡ Χαρίκλεια ἐγὼ δὲ ἰδίᾳ καὶ Θεαγένης, ὁ Τυρρηνὸς δὲ σὺν τοῖς αὐτοῦ παισὶ καθ' ἕτερον δωμάτιον ἀναπαύομενος.

5.18.9 Ἡ τράπεζα δὲ ἡμῖν κοινὴ προϋτίθετο τὰ μὲν ἄλλα ἡμῶν παρεχόντων τοῦ Τυρρηνοῦ δὲ ὄψον ἄφθονον ἐκ θαλάττης τοὺς νέους ἐστιῶντος, τὰ μὲν καθ' ἑαυτὸν ἀλειύοντος τὰ δὲ καὶ ἡμῶν ἔστιν ὅτε τὴν σχολὴν διατιθεμένων καὶ συνεφαπτομένων τῆς ἄγρας, ἣν ποικίλην τε καὶ πρὸς πᾶσαν ὥραν ἀρμόδιον ἐξήσκητο· καὶ ἦν εὐβολόν τι χρῆμα καὶ πολύθηρον ὥστε καὶ οἱ πολλοὶ τὴν ἐμπειρίαν αὐτῷ τῆς τέχνης εἰς εὐμένειαν τύχης προσῆπτον. Ἀλλ' οὐ γὰρ ἦν, φασί, τοὺς δυστυχοῦντας μὴ οὐχὶ πανταχοῦ δυστυχεῖν οὐδὲ ἐπὶ τῆς ἐρημίας ἀνενόχλητον εἶχεν ἡ Χαρίκλεια τὸ κάλλος, ἀλλ' ὁ Τύριος ἐκεῖνος ἔμπορος ὁ Πυθιονίκης ᾧ συνεπλεύσαμεν ἰδίᾳ μοι προσιῶν ἠνώχλει πολλάκις καὶ ἀπέκναιε λιπαρῶν καὶ εἰς γάμον ὡς ἂν παρὰ πατρὸς αἰτῶν τὴν Χαρίκλειαν, πολλὰ σεμνύνων ἑαυτὸν καὶ τοῦτο μὲν γένος ἔνδοξον καταλέγων τοῦτο δὲ τὸν παρόντα πλοῦτον καταριθμούμενος τὴν τε ὀλκάδα ὡς ἴδιον αὐτοῦ κτῆμα τυγχάνοι καὶ ὡς τοῦ πλείονος φόρτου τῶν ἀγωγίμων δεσπόζοι, χρυσοῦ τε ὄντων καὶ λίθων πολυταλάντων καὶ

σηρικῆς ἐσθῆτος· οὐκ ὀλίγον δὲ εἰς εὐδοξίας προσθήκην καὶ τὴν Πυθιονίκην ὠνόμαζεν ἕτερά τε αὖ πολλὰ πρὸς τούτοις.

- 5.19.3 Ἐμοῦ δὲ τὴν τε παροῦσαν πενίαν προβαλλομένου καὶ ὥς οὐκ ἂν ποτέ τῳ χώραν ἄλλην οἰκοῦντι καὶ ἔθνος ὃ τοσοῦτον κεχώρισται τῆς Αἰγυπτίων ἐκδοῦναι τὸ θυγάτριον αἰρησομένου «Πέπαυσο τούτων» ἔλεγεν «ὦ πάτερ, τὴν μὲν γὰρ προῖκα ἀπέχειν ἡγήσομαι πολλὰ τάλαντα καὶ πλοῦτον ὅλον τὴν κόρην, ἔθνος δὲ καὶ πατρίδα τὴν ὑμετέραν ἀλλάξομαι τῆς μὲν ἐπὶ Καρχηδονίους ὁρμῆς ἐκτραπείς ὑμῖν δὲ σύμπλους οἷ δὴ καὶ βούλεσθε γενόμενος.» Ὅρων δὴ τὸν Φοίνικα μὴ ἀνιέντα ἀλλ' εἰς ὑπερβολὴν τε πρὸς τὸ βούλημα θερμαινόμενον καὶ ἡμέραν οὐδεμίαν τοῦ διοχλεῖν μοι περὶ τῶν αὐτῶν ἀπολειπόμενον, ἔγνω τὸ παρὸν ὑπερθέσθαι χρησταῖς ἐπαγγελίαις μὴ καὶ βίαιόν τι κατὰ τὴν νῆσον ὑποσταίημεν, καὶ ἅπαντα ποιήσῃν ἐλθὼν εἰς τὴν Αἴγυπτον ἐπηγγελλόμενην.
- 5.20.1 Οὐπω δέ μου τοῦτον ἐπ' ὀλίγον ἀποσκευασαμένου κύμα φασὶν ἐπὶ κύματι προσέβαλλεν ὁ δαίμων. Ὁ γὰρ Τυρρηνὸς οὐ πολλὰῖς ὕστερον ἡμέραις εἷς τινὰ με παρηγκωνισμένην ἀκτὴν παραλαβὼν «Ἦ Καλάσιρι» ἔφη «τὸν Ποσειδῶ σοι τὸν πελάγιον ἐπόμνυμι καὶ τοὺς ἄλλους ἐναλίους θεοὺς ἢ μὴν αὐτόν τε σὲ ὡς ἀδελφὸν παιδὰς τε τοὺς σοὺς ἴσα καὶ παισὶν ὁρᾶν τοῖς ἐμοῖς ἤκω δὴ σοι φράσω ἐγειρόμενόν τι πρᾶγμα ἀνιάρων μὲν ἀλλ' ἐμοὶ τε σιωπῆσαι ἀθέμιτον ἐστίας ὑμῖν τῆς αὐτῆς κεκοινωνηκότι σοὶ τε γινῶναι πάντως ἀναγκαῖον.
- 5.20.3 Ναυλοχεῖ τὴν ὀλκάδα τὴν Φοίνισσαν πειρατικὸν ἐργαστήριον κατὰ τὴν περιπτύσσουσαν τῆσδε τῆς ἄκρας πλευρὰν ὑποκαθήμενον, σκοποῖς ἀμοιβαδὼν τὸν ἐκπλουν τῆς νεῶς ἐπιτηρούμενον. Ὅρα δὴ οὖν, φυλάττου καὶ λογίζου τί ἂν ποιήσῃς, σοῦ γὰρ δὴ ἔνεκεν μᾶλλον δὲ θυγατρὸς τῆς σῆς τὸ οὕτως ἀπηνὲς ἔργον ἐκείνοις δὲ σύνηθες διανοοῦνται.» Κἀγὼ πρὸς αὐτόν «Σὲ μὲν» ἔφην «ἀντὶ τούτων οἱ θεοὶ κατ' ἀξίαν ἀμείψαντο· πόθεν δέ, ὦ Τυρρηνέ, συνείληφας τὴν ἐπιβουλήν;» Καὶ ὃς «Ἀπὸ τῆς τέχνης» ἔφη «τοῖς ἀνδράσι γνωρίζομαι καὶ ὅψων αὐτοῖς προσκομίζων πλεόν ἢ παρὰ τῶν ἄλλων τὸ τίμημα κομίζομαι.
- 5.20.5 Τῇ προτεραιᾷ δὴ κύρτους ἀναλεγομένῳ μοι περὶ τοὺς κρημνοὺς ἐντυχὼν ὁ λήσταρχος «Πότε ἄρα οἱ Φοίνικες ἐξορμήσειν μέλλουσιν, εἴ γε πέψυσαι;» διηρώτα, κἀγὼ συνιείς τὴν ἐνέδραν τοῦ ἐρωτήματος «Τὸ μὲν ἀκριβὲς» ἔφην, «ὦ Τραχίνε, οὐκ ἔχω λέγειν, εἰς ἕαρ δὲ πρῶτον ἡγοῦμαι αὐτοὺς ἀφορμήσειν.» «Ἄρ' οὖν» ἔφη «καὶ ἡ κόρη αὐτοῖς ἢ παρὰ σοὶ καταγομένη συμπλεύσεται;» «Ἄδελον μὲν» εἶπον, «ἀλλὰ τί πολυπραγμονεῖς;» «Ὅτι αὐτῆς» ἔφη «ἐρῶ μανικῶς ἅπαξ θεασάμενος· οὐ γὰρ οἶδα προστυχὼν τοιούτῳ κάλλει, πολλὰς καὶ ταῦτα καὶ οὐκ ἐξώρους αἰχμαλώτους ἡρηκώς.
- 5.20.6 » Ὑπαγόμενος οὖν αὐτόν ὥστε πᾶν ἀναπτύξαι τὸ βούλευμα «Τί οὖν» ἔφην «δεῖ σε συμπλέκεσθαι τοῖς Φοίνιξιν ἀλλὰ μὴ ἀναιμωτὶ καὶ πρὸ τῆς θαλάττης ἔχειν, ἐκ τῆς οἰκίας ἀρπάσαντα τῆς ἐμῆς;» «Σῶζεται καὶ παρὰ λησταῖς» ἔφη «τι συνειδὸς καὶ πρὸς τοὺς γνωρίμους φιλάνθρωπον.
- 5.20.8 Σοῦ τε οὖν φείδομαι μὴ πραγμάτων πειραθείης τοὺς ξένους ἐπιζητούμενος, ἐγὼ τε δι' ἐνὸς ἔργου δύο τὰ μέγιστα κτήσασθαι βούλομαι, τόν τε πλοῦτον τῆς νεῶς καὶ τὸν γάμον τῆς κόρης, ὧν θατέρου πάντως ἐστὶν ἀποτυχεῖν κατὰ γῆν ἐγχειροῦντα τὴν πρᾶξιν· καὶ ἄλλως οὐδὲ ἀκίνδυνον εἴ τι τούτων γίνοιτο πλησίον τῆς πόλεως, ἐκ τοῦ παραχρήμα τῆς τε αἰσθήσεως καὶ τῆς ἐπιδιώξεως ἐσομένης.» Πολλὰ δὲ τῆς συνέσεως αὐτόν ἐπαινέσας ἐκείνου μὲν ἀπηλλαττόμενην, σοὶ δὲ καταμηνύων τὴν σκευωρουμένην πρὸς τῶν ἀλαστόρων ἐπιβουλήν ἱκετεύω φροντίδα ποιεῖσθαι τοῦ σαυτὸν τε καὶ τοὺς σαυτοῦ διασώζειν.
- 5.20.9 » Ἀπῆειν κατηφῆς τούτων ἀκούσας καὶ παντοίας ἔστρεφον παρ' ἑμαυτῷ βουλάς ἕως ἐκ ταῦτομάτου μοι πάλιν ἐντυχὼν ὁ ἔμπορος καὶ περὶ τῶν αὐτῶν διαλεγόμενος σκέμματός τινος

ἐνδόσιμον παρείχεν· ἀποκρύπτων γὰρ τῶν παρὰ τοῦ Τυρρηνοῦ μηνυθέντων ἅπερ ἐβουλόμην, ἐκεῖνο μόνον τὸ μέρος ἐξέφαινον ὡς ἀρπάσαι τις τῶν ἐγχωρίων διανοεῖται τὴν κόρην πρὸς ὃν οὐκ ἔστιν ἀξιόμαχος ἀντιτάξασθαι.

5.21.2 «Ἐγὼ δὲ σοὶ μᾶλλον ἂν» ἔφην «ἐλοίμην αὐτὴν κατεγγυῆσαι διὰ τε τὴν προϋπάρχουσαν γνῶσιν διὰ τε τὴν περιουσίαν, καὶ πρὸ πάντων ὅτι τὴν ἡμετέραν οἰκεῖν, εἰ τοῦ γάμου τύχοις, ἔφθης ἐπαγγελλόμενος, ὥστε εἴ σοι πάντως φίλον σπουδαστέον ἡμῖν τὸν ἐνθὲνδε ἀπόπλουν πρὶν τι καὶ πρὸς τὸ ἀκούσιον προληφθῆναι παθόντας.» Ὑπερήσθη τούτων ἀκούσας καὶ «Εὖγε, ὦ πάτερ» ἔφη, καὶ ἅμα ἐφίλει προσίων τὴν κεφαλὴν ἐπυνθάνετό τε πότε ἀνάγεσθαι κελεύοιμι, καὶ γὰρ εἰ μὴδέπω τῆς ὥρας εἶναι τὰ πλώϊμα ἀλλ' ὑπάρχειν μεταστησαμένους εἰς ἕτερον ὄρμον ἐπιβουλῆς τε ἐκτὸς γενέσθαι τῆς ὑπονοουμένης καὶ τὸ ἀκριβὲς τοῦ ἔαρος περιμεῖναι.

5.21.4 «Οὐκοῦν» ἔφην «εἰ δὴ μέλλει τὸ ἐμὸν ἰσχύειν πρόσταγμα, τῆς ἐρχομένης ἂν βουλοίμην ἀποπλεῦσαι νυκτός». Καὶ ὁ μὲν «Οὕτω γενήσεται» εἰπὼν ἀπεχώρει· ἐγὼ δὲ οἴκαδε ἐλθὼν πρὸς μὲν τὸν Τυρρηνὸν οὐδὲ ἔν πρὸς δὲ τοὺς παῖδας ἔφραζον ὡς μεθ' ἐσπέραν βαθεῖαν αὐθις ἐπιβαίνειν δεήσει τῆς ὀλκάδος τῶν δὲ τὸ αἰφνίδιον θαυμαζόντων καὶ τὴν αἰτίαν πυνθανομένων ὑπερεθέμην εἰσαυθις ἐρεῖν, «νῦν δὲ οὕτωπραχθῆναι συμφέρει» ἔλεγον. Ἐπεὶ δὲ δεῖπνου πρὸς ὀλίγον μεταλαβόντες εἰς ὕπνον ἐτράπημεν, ὄναρ μοί τις πρεσβύτης ἐφαίνετο τὰ μὲν ἄλλα κατεσκληκῶς ἐπιγουνίδα δέ, λείψανον τῆς ἐφ' ἡλικίας ἰσχύος, ἀνεσταλμένου ζώματος ὑποφαίνων, κυνῆν μὲν τῆς κεφαλῆς ἐπικείμενος ἀγχίνουν δὲ ἅμα καὶ πολύτροπον περισκοπούμενος καὶ οἷον ἐκ πληγῆς τινος μὲν σκάζοντα παρέλκων.

5.22.2 Πλησιάσας δὴ μοι καὶ σεσηρός τι μειδιάσας «ἤθ' θαυμάσιε» ἔφη, «σὺ δὲ μόνος ἐν οὐδενὸς λόγου μέρει τέθεισαι τὰ καθ' ἡμᾶς, ἀλλὰ πάντων ὅσοι δὴ τὴν Κεφαλλήνων παρέπλευσαν οἶκόν τε τὸν ἡμέτερον ἐπισκεψαμένων καὶ δόξαν γνῶναι τὴν ἡμετέραν ἐν σπουδῇ θεμένων αὐτὸς οὕτως ὀλιγῶρως ἔσχηκας ὡς μὴδὲ τοῦτο δὴ τὸ κοινὸν προσεῖπεῖν, ἐν γειτόνων καὶ ταῦτα οἰκοῦντα. Τοιγάρτοι τούτων ὑφέξεις οὐκ εἰς μακρὰν τὴν δίκην καὶ τῶν ὁμοίων ἐμοὶ παθῶν αἰσθήσῃ, θαλάττῃ τε ἅμα καὶ γῇ πολέμοις ἐντυγχάνων· τὴν κόρην δὲ ἣν ἄγεις παρὰ τῆς ἐμῆς γαμετῆς πρόσσειπε, χαίρειν γὰρ αὐτῇ φησι διότι πάντων ἐπίπροσθεν ἄγει τὴν σωφροσύνην καὶ τέλος αὐτῇ δεξιὸν εὐαγγελίζεται.

5.22.3 » Ἀνηλάμην ὑπὸ τῆς ὀψεως παλλόμενος καὶ τοῦ Θεαγένους ὃ τι πέπονθα ἐρομένου «Τάχα» ἔφην «ὠψίσθημεν τῆς ἀναγωγῆς καὶ τεθορύβημαι ἀφυπνίσας πρὸς τὴν ἔννοϊαν· ἀλλ' αὐτός τε ἀνίστω καὶ τὰ ὄντα συσκευάζου τὴν Χαρίκλειάν τε ἐγὼ μετελεύσομαι.

5.22.4 » Παρῆν ἡ παῖς ἐμοῦ τοῦτο σημήναντος καὶ ὁ Τυρρηνὸς αἰσθόμενος διανέστη καὶ τὸ γινόμενον ἐπυνθάνετο. Κάγῳ «Τὸ μὲν γινόμενον ἔστιν» ἔλεγον «ἡ σὴ συμβουλή· διαδρᾶναι πειρώμεθα τοὺς ἐπιβουλεύοντας· σὺ δὲ αὐτός τε σῶζοιο πρὸς τῶν θεῶν, ἀνδρῶν βέλτιστος περὶ ἡμᾶς γεγενημένος, καὶ τήνδε δίδου τελευταίαν χάριν· θῆε διαπλεύσας εἰς Ἰθάκην ὑπὲρ ἡμῶν Ὀδυσσεὶ καὶ αἵτει τῆς μῆνιδος ἀνεῖναι τῆς καθ' ἡμῶν ἣν ἀγανακτεῖν ὡς παρεωραμένος τῆσδέ μοι τῆς νυκτὸς ἐπιφανεῖς ἐξηγόρευσεν.

5.22.5 » Ἐπηγγέλλετο ποιήσῃν οὕτω καὶ ἄχρι τῆς νεῶς παρέπεμπεν ἐπιδακρύων τε πλεῖστα καὶ τὸν πλοῦν ἡμῖν ἀπήμονά τε γενέσθαι καὶ κατὰ νοῦν ἐπευχόμενος. Τί δεῖ μηκύνοντα ἐνοχλεῖν; ἄρτι φωσφόρου διαλάμψαντος ἀνηγόμεθα, πολλὰ μὲν τῶν ναυτῶν τὴν πρώτην ἐναντιουμένων τέλος δὲ πρὸς τοῦ Τυρίου τοῦ ἐμπόρου πεισθέντων ληστρικὴν προαγορευθεῖσαν ἔφοδον διαδιδράσκειν εἰπόντος· καὶ ὁ μὲν ἐλάνθανεν τὰ ὄντα ὡς πλάσμα λέγων.

5.22.7 Ἡμεῖς δὲ πνεύμασι βιαίοις χρῆσάμενοι ζάλῃς τε ἀπροσμάχου καὶ κλύδωνος ἀφράστου πειραθέντες ἀπολέσθαι τε παρὰ μικρὸν ἐλθόντες εἰς ἄκραν τινὰ Κρητικὴν προσωκείλαμεν, τῶν τε πηδαλίων θάτερον ἀποβαλόντες καὶ τῆς κεραίας τὸ πλεῖστον συντρίψαντες· ἐδόκει οὖν

ἐπισκευῆς τε ἔνεκεν τῆς ὀλκάδος καὶ ἡμῶν αὐτῶν ἀναλήψεως ἡμέρας τινὰς ἐπιμεῖναι <ἐν> τῇ νήσῳ. Καὶ τούτων οὕτω γενομένων ὁ πλοῦς ἡμῖν αὐθις παρηγγέλλετο πρώτην ἡμέραν τῆς σεληναίας μετὰ τὴν πρὸς ἥλιον σύνοδον ἐπιλαμπούσης· καὶ ἀναχθέντες ἤδη ζεφύρων ἑαρινῶν ὑπηχούντων ἐφερόμεθα νύκτα τε καὶ ἡμέραν ἐπὶ τὴν Λιβύων γῆν τοῦ κυβερνήτου τὴν ὀλκάδα χειραγωγοῦντος· ἔφασκε γὰρ ἐνδέχεσθαι μὲν εὐθυβόλως καὶ διαμπὰξ περαιωθῆναι τὸ πέλαγος τοῦ πνεύματος ἐπιτρέποντος ἐπείγεσθαι δὲ λαβέσθαι τινὸς ἡπείρου καὶ ὄρμου, πειρατικὸν εἶναι τὸ ἐκ πρύμνης ἀναφαῖνον ἀκάτιον ὑφορώμενος.

5.22.9 «Ἐξ οὗ γάρ» ἔφη «τῆς Κρητικῆς ἤραμεν ἄκρας ἔπεται κατ' ἵχνος καὶ ἀπαράλλακτον μεταθέει τὸν ἡμέτερον πλοῦν ὥσπερ τῆς αὐτῆς ὁρμῆς ἐξηρητημένον, ἐφώρασά τε πολλάκις συμπαφερόμενον, ἐμοῦ τὴν ναῦν ἐξεπίτηδες ἔστιν ὅτε τοῦ εὐθέος παρατρέποντος.» Τούτων εἰρημένων οἱ μὲν ἐδήχθησαν καὶ πρὸς ἄμυναν εὐτρεπίζεσθαι παρήνουν, οἱ δὲ ὀλιγώρως εἶχον, ἔθος εἶναι φάσκοντες ἐν τοῖς πελάγεσιν ἔπεσθαι ταῖς ὑπερόγκοις ναυσὶ τὰς βραχυτέρας, ὥσπερ ὑπὸ πλείονος ἐμπειρίας ὁδηγουμένας.

5.23.2 Ὡς τούτων ἐπὶ θάτερα γυμναζομένων ἦν μὲν ἤδη τῆς ἡμέρας ὅτε ἀρότρου βοῦν ἐλευθεροῖ γηπόνος, ὁ δὲ ἄνεμος τῆς ἄγαν φορᾶς ὥκλαζε καὶ κατ' ὀλίγον ἐνδιδοὺς ἄπρακτός τε καὶ μαλακὸς τοῖς ιστίοις ἐνέπιπτε καὶ σοβῶν μᾶλλον ἢ προωθῶν τὴν ὁθόνην τέλος καὶ εἰς γαλήνην ἐξενικήθη καθάπερ τῷ ἡλίῳ συγκαταδύομενος, ἢ ἀληθέστερον εἰπεῖν τοῖς ἐπιδιώκουσιν ὑπηρετούμενος. Οἱ γὰρ κατὰ τὴν ἄκατον ἕως μὲν ἡμῖν ὁ πλοῦς ὑπήνεμος ἡνύετο μακρῷ τῆς ὀλκάδος ὥς τὸ εἰκὸς ὑπελείποντο μείζοσι τοῖς ιστίοις πλέον τὸ πνεῦμα δεχομένης· ἐπειδὴ δὲ τὴν θάλασσαν ἐστόρεσεν ἡ γαλήνη καὶ τὰς κώπας ἡ χρεῖα παρεκάλει, θάττον ἡμῖν ἢ ὥστε εἰπεῖν ἐπέστησαν ἅτε οἶμαι πρόσκωποί τε πάντες οἱ ἐμπλέοντες καὶ κοῦφον ἀκάτιον καὶ πρὸς εἰρεσίαν εὐπειθέστερον ἐλαύνοντες.

5.24.1 Ὡς δὲ πλησιαζόντων ἀνέκραγέ τις τῶν συνεμβεβηκότων ἀπὸ τῆς Ζακυνθίων «Τοῦτο ἐκεῖνο, ἄνδρες, ἀπολώλαμεν· πειρατικὸς ὁ στόλος, Τραχίνου γνωρίζω τὴν ἄκατον.» Ἐσείσθη πρὸς τὴν ἀγγελίαν ἡ ὀλκάς ἐν τε γαλήνῃ κλύδωνος ἐμπέπληστο θορύβοις ὀλολυγμοῖς διαδρομαῖς καταιγιζομένη, τῶν μὲν εἰς τὰ κοῖλα τῆς νεῶς καταδυομένων τῶν δὲ προμαχεῖν ἐπὶ τῶν ἱκρίων ἀλλήλοις παρακελευομένων τῶν δὲ εἰς τὸ σκάφος τὸ ὑπηρετικὸν ἄλλεσθαι καὶ διαδρᾶναι βουλευομένων· ἕως ἐν τῷ μέλλειν καὶ ἄκοντας αὐτοὺς προλαβὼν ἔστησεν ὁ πόλεμος, τῷ προστυχόντι πρὸς ἄμυναν ὀπλίσας.

5.24.3 Ἐγὼ δὲ καὶ ἡ Χαρίκλεια τῷ Θεαγένει περιφύντες ὅλον ἐνθουσιῶντα πρὸς τὴν μάχην καὶ ζέοντα μόλις ἐπείχομεν, ἡ μὲν ἵνα μηδὲ παρὰ τὸν θάνατον ὥς ἔφασκε χωρίζοιτο ξίφει δὲ ἐνὶ καὶ πληγῇ μιᾷ τοῦ πάθους ὁμοίου κοινωνήσειεν, ἐγὼ δὲ ὥς Τραχῖνον εἶναι τὸν ἐπιόντα ἔγνω· συνοῖσον πρὸς τὰ μέλλοντά τι προμηθεύμενος. Ὅπερ δὴ καὶ γενέσθαι συνέβη· πλησιάσαντες γὰρ οἱ ληστὰι καὶ ἐγκάρσιοι παρελαύνοντες ἀποπειρώμενοί τε εἴ πως ἀναιμωτὶ γένοιτο ἐγκρατεῖς τῆς ὀλκάδος ἔβαλλον μὲν οὐδέπω τοῖς δὲ εἰς κύκλον περίπλοισι οὐδαμοῦ προβαίνειν ἐπέτρεπον ἐώκεσάν τε πολιορκοῦσι καὶ τὴν ναῦν ἐξ ὁμολογίας ἐλεῖν ἐσπουδακόσι.

5.24.5 Καὶ «ὦ δυσδαίμονες» ἔφασαν «τί δὴ ποτε μαίνεσθε καὶ πρὸς οὕτως ἄμαχον καὶ ὑπερφέρουσαν ἰσχὺν ἐναντίας ἐπαίρετε χεῖρας καὶ προὔπτον ἀναρριπτεῖτε θάνατον; ἔτι φιланθρωπεύομεθα, ἐπιτρέπομεν ὑμᾶς εἰς τὸ ἐφόλκιον εἰσβῆναι, καὶ σῶζεθ' ἑαυτοὺς οἱ βούλεσθε.» Οἱ μὲν ταῦτα προὔτεινον· οἱ δὲ ἐπὶ τῆς ὀλκάδος ἕως μὲν ἀκίνδυνον μάχην καὶ πόλεμον ἀναίμακτον ἡγωνίζοντο θρασεῖς τε ἦσαν καὶ οὐκ ἂν ἔφασαν ἐκστῆναι. Ἐπεὶ δὲ τις τῶν ληστῶν, ὁ τολμηρότατος, ἐναλάμενος εἰς τὴν ναῦν καὶ παίων τῷ ξίφει τοὺς προστυχόντας φόνῳ καὶ θανάτῳ κρίνεσθαι τὸν πόλεμον ἐδίδαξεν ἐφήλαντο δὲ καὶ οἱ λοιποὶ πάντες, τότε δὴ

μετεμέλοντο οἱ Φοίνικες καὶ προσπεσόντες ἀπέχεσθαι σφῶν ἱκέτευσεν ἐφ' ᾧ τε τὰ
προσταχθησόμενα ποιήσιν.

- 5.25.2 Οἱ δὲ καίπερ ἤδη φονῶντες, αἵματος γὰρ ὄψις φρονήματος γίνεται στόμῳσις, ἐκ προστάγματος τοῦ Τραχίνου παρ' ἐλπίδα πᾶσαν ἐφείδοντο τῶν ὑποπεσόντων, ἐγίνετο δὲ ἄσπονδος ἐκεχειρία καὶ πόλεμος ἔργοις ὁ χαλεπώτατος εἰρήνης ὀνόματι νόθῳ παραλυόμενος, συνθήκης βαρυτέρας πλέον ἢ τῆς μάχης ὀριζομένης. Σὺν ἐνὶ γὰρ χιτωνίσκῳ τῆς ὀλκάδος ἐξίστασθαι προηγορεύετο καὶ θάνατος τῷ παραβαίνοντι διηπειλεῖτο. Ἀλλ' ἔστιν ὡς ἔοικεν ἀνθρώποις ψυχὴ πάντων προτιμότερον· δι' ἣν καὶ τότε οἱ Φοίνικες ἐλπίδος πλούτου τῆς νεῶς ἀποσυλῶμενοι, καθάπερ οὐ στερούμενοι κερδαίνειν δὲ μέλλοντες ὅστις πρότερος τὸν ἕτερον φθάσας ἐπιβαίῃ τοῦ σκάφους ἠπείγοντο, θᾶπτον ἐν τῷ βεβαίῳ τοῦ περιεῖναι γενέσθαι πᾶς τις ἀμιλλώμενος.
- 5.26.1 Ἐπεὶ δὲ καὶ ἡμεῖς τῷ δόγματι πειθόμενοι παρήειμεν ὁ Τραχῖνος τῆς Χαρικλείας ἐπιλαβόμενος «Οὐδὲν» ἔφη «πρὸς σέ ὅδε ὁ πόλεμος, ᾧ φιλτάτῃ, ἀλλὰ διὰ σέ γεγένηται καὶ σοὶ πάλαι καὶ ἐξ οὗ γε ἀπολελοίπατε τὴν Ζακυνθίων ἔπομαι, τοσοῦτον ἔνεκα σοῦ καὶ πέλαιος καὶ κίνδυνον ἀναδεξάμενος ὥστε θάρσει καὶ ἴσθι δέσποινα σὺν ἡμῖν τῶνδε ἀπάντων ἐσομένη.» Ταῦτα ἐκεῖνος μὲν ἔλεγεν, ἡ δέ (ἔστι γὰρ χρῆμα σοφώτατον) καιρὸν διαθέσθαι δραστήριος ἅμα δέ τι καὶ τῆς ἐμῆς ὑποθήκης ἀνύουσα, τὸ κατηφές ἐκ τῶν περιεστηκότων τοῦ βλέμματος ἀπεσκευασμένη καὶ πρὸς τὸ ἐπαγωγότερον ἐκβιασμένη «Ἀλλὰ θεοὶς μὲν» ἔφη «χάρις τοῖς τὰ φιλανθρωπότερα περὶ ἡμῶν ἐπὶ νοῦν τὸν σὸν ἄγουσιν.
- 5.26.3 Εἰ δὲ βούλει με τῷ ὄντι θαρσοῦσαν καὶ ἔχειν καὶ μένειν, πρώτην δίδου ταύτην αἴσθησιν τῆς σῆς εὐνοίας· ἀδελφὸν τουτονὶ τὸν ἐμὸν καὶ πατέρα περίσφζε μηδὲ ἐπίτρεπε τὴν ναῦν ἀπολιπεῖν, ὡς οὐκ ἔστιν ὅπως βιώσομαι τούτων χωριζομένων.» Καὶ ἅμα λέγουσα τοῖς γόνασι προσέπιπτεν καὶ εἶχετο ἐπὶ πλεῖστον ἱκετεύουσα, τοῦ Τραχίνου ταῖς περιπλοκαῖς ἐντρυφῶντος καὶ τὴν ὑπόσχεσιν ἐπιτήδες παρέλκοντος. Ὡς δὲ ὑπὸ τε τῶν δακρύων πρὸς οἶκτον ἤγετο καὶ ὑπὸ τῶν βλεμμάτων πρὸς τὸ ὑπήκοον ἐδουλοῦτο, τὴν κόρην ἀναστήσας «Τὸν μὲν ἀδελφὸν» ἔφη «δωροῦμαί σοι καὶ μάλα χαίρων, ὁρῶ γὰρ νεανίσκον ἀνδρείας ἀνάμεστον καὶ βίῳ τῷ ἡμετέρῳ συντελεῖν ἐπιτήδειον· ὅδε δὲ ὁ πρεσβύτερος, ἄχθος τῆνάλλως, εἰς χάριν μόνην τὴν σὴν περιέστω.
- 5.26.4 » Τούτων καὶ λεγομένων καὶ γινομένων ὁ μὲν ἥλιος ἀκριβῶς εἰς δυσμὰς περιελθὼν τὸ μεταίχιμιον ἡμέρας καὶ νυκτὸς σκιοφῶς ἀπετέλεσεν, ἡ θάλασσα δὲ αἰφνίδιον ἐτραχύνετο τάχα μὲν τροπὴν ἐκ τοῦ καιροῦ λαβοῦσα τάχα δέ που καὶ τύχης τινὸς βουλήματι μεταβληθεῖσα· καὶ βόμβος ἀνέμου κατιόντος ἠκούετο καὶ ὅσον οὐπῶ πνεῦμα λάβρον τε καὶ βίαιον αὐτόθεν ἐμπεσὼν ἀπροσδοκήτου θορύβου τοὺς ληστὰς ἐνεπεπλήκει, τὴν μὲν ἰδίαν ἄκατον ἀπολιπόντας κατὰ δὲ τὴν ὀλκάδα πρὸς τῇ διαρπαγῇ τοῦ φόρτου καταληφθέντας ὅπῃ τε χρήσονται τῷ μεγέθει τῆς νεῶς ἀπείρως ἔχοντας.
- 5.27.3 Τοιγάρτοι πᾶν μὲν ναυτιλίας μέρος ὑπὸ τοῦ προστυχόντος ἐσχεδιάζετο τέχνην δὲ ἄλλος ἄλλην αὐτοδίδακτος ἐθρασύνετο, τῶν μὲν τὰ ἰστία τεταραγμένως ἀνιμῶντων τῶν δὲ τοὺς κάλως ἀπείρως κατανεμόντων, καὶ ὁ μὲν τις τὴν πρῶραν ἀδοκίμαστος ἐκληροῦτο ὁ δὲ τὴν πρύμναν εἶχε καὶ τοὺς αὐχένας. Οὐχ ἥκιστα γοῦν· ἡμᾶς εἰς τὸν ἔσχατον τῶν κινδύνων ἐνέβαλλεν οὐ τὸ βίαιον τοῦ κλύδωνος, οὐπῶ γὰρ ὀλοσχερῶς ἐκτετάρακτο, ἀλλὰ τὸ ἄτεχνον τοῦ κυβερνῶντος ἀντισχόντος μὲν ἐφ' ὅσον ἡμερινοῦ φωτὸς ἀπαύγασμα περιέλαμπεν ἀπειπόντος δὲ τοῦ σκότους ἐκνικήσαντος.
- 5.27.5 Ἦδη δὲ βαπτιζομένων καὶ καταδύναι μικρὸν ἀπολειπόντων ἐπεχείρουν μὲν τὴν πρώτην ἔνιοι τῶν ληστῶν εἰς τὴν ἰδίαν αὐτῶν μετεισβαίνειν ἄκατον, ἔπειτα ἐπείχον ὑπὸ τε τοῦ κλύδωνος ἐκκρούμενοι καὶ τοῦ Τραχίνου πείθοντος ὡς μυρίοις σκάφεσιν εὐπορωτέροις ἐξέσται γενέσθαι τὴν ὀλκάδα καὶ τὸν ἐνόντα πλοῦτον διασῶζουσι· καὶ τέλος καὶ τὸ καλῶδιον ἐξ οὗ τῆς νεῶς

ἐξήρητο διέκοψεν ἄλλον χειμῶνα τοῦτον ἐφέλκεσθαι σφᾶς διατεινόμενος, καὶ ἅμα καὶ τοῦ μέλλοντος ἀσφαλοῦς προνοεῖν ὑφηγούμενος, εἶναι γὰρ ὑποπτον ἀμφοτέραις προσπλεῦσαί ποι ταῖς ναυσί, τῶν ἐμπλευσάντων θατέρᾳ πάντως ἐπιζητηθησομένων.

5.27.7 Ἐδόκει τε εἶναι πιθανὸς καὶ δυοῖν δι' ἑνὸς τὸ παρὸν εὐδοκιμεῖν, βραχείας ῥαστώνης αἰσθομένων ἐξ οὗ τὴν ἄκατον ἐχώρισεν, οὐ μὴν παντάπασι τῶν δεινῶν ἀπαλλαγέντων ἀλλὰ τρικυμίαις τε ἐπαλλήλοις ἐλαυνομένων καὶ πολλὰ τῆς νεῶς ἀποβαλλόντων καὶ κινδύνου πᾶν εἶδος ὑφισταμένων, ἕως, ἐκείνης τε τῆς νυκτὸς μόλις διαδραμούσης καὶ πρὸς τῆς ἐχομένης ἡμέρας, περὶ δεῖλην ἀκτῇ τινι κατὰ τὸ στόμιον τοῦ Νείλου τὸ Ἡρακλεωτικὸν προσωκείμενον καὶ γῆς Αἰγυπτίας ἀβουλήτως οἱ δυσδαίμονες ἐπιβαίνομεν, οἱ μὲν ἄλλοι χαίροντες ἡμεῖς δὲ ἀνιώμενοι καὶ πολλὰ τῆς σωτηρίας τὴν θάλατταν ὀνειδίζοντες, ὡς ἀνυβρίστου θανάτου φθονήσασαν καὶ φοβερωτέρᾳ γῇ καὶ προσδοκίᾳ παραδοῦσαν ἀθέσμοις βουλήμασι ληστῶν ἐκκειμένους.

5.27.9 Οἷα γὰρ καὶ ἐπεχείρουν οὕτω σχεδὸν τῆς γῆς ἐπιβεβηκότες οἱ ἀλιτήριοι· χαριστήρια δῆθεν Ποσειδῶνι θύειν βούλεσθαι φήσαντες οἶνον μὲν Τύριον καὶ ἄλλα ἄττα τῆς νεῶς ἐξεκόμιζον βοσκήματα δὲ ἐκ τῶν πέριξ χωρίων τοὺς ὠνησομένους ἀπέστελλον, ἀργύριόν τε ὅσον πλεῖστον ἐγχειρίσαντες καὶ τίμημα τὸ πρῶτον αἰτούμενον διδόναι κελεύσαντες. Ὡς δὲ ἐκεῖνοί τε τάχιστα παρήσαν ὅλην προβάτων ἀγέλην καὶ συῶν ἐλαύνοντες· οἱ τε κατὰ χώραν μείναντες ὑποδεξάμενοι πυρὰν τε ἐξήπτον καὶ τὰ θύματα δείραντες ἠϋτρέπιζον τὴν εὐωχίαν, ὁ Τραχῖνος ἰδίᾳ με καὶ τῶν ἄλλων εἰς ἀνήκοον παραλαβὼν «ὦ πάτερ» ἔφη, «θυγατέρα τὴν σὴν ἐμαυτῷ γαμετὴν ἐμνηστευσάμην καὶ τοὺς γάμους ὡς ὀρᾶς ἐστιάω μέλλω τήμερον, ἑορτῶν τὴν ἡδίστην θυσίᾳ τῇ τῶν θεῶν ἐπισυνάπτων.

5.28.2 Ὅπως οὖν μὴ αὐτός τε ἀνήκοος στυγνότερον συμποσιάζης ἢ τε παῖς διὰ σοῦ μαθοῦσα δέξηται χαίρουσα τὸ ἐσόμενον, ἐδικαίωσα προειπεῖν σοι τὴν ἐμαυτοῦ γνώμην, οὐ βεβαιωθῆναι παρὰ σου ταύτην βουλόμενος, ἔχω γάρ μοι κατεγγυῶσαν τὸ βούλημα τὴν ἐξουσίαν, ἀλλ' αἷσιον ἄλλως καὶ εὐπρεπὲς δοκιμάζων εὐπειθεστέραν εὐτρέπῃσαι τὴν νύμφην, διὰ τοῦ φύντος προμαθοῦσαν τὸν γάμον.» Ἐπήνουν τὰ εἰρημένα καὶ χαίρειν ἐνεδεικνύμην τοῖς τε θεοῖς χάριν ὁμολογεῖν ἥτις μεγίστη, τοῖς ἄνδρα τὸν δεσποτεύοντα τῆς θυγατρὸς ἀποφύνασιν. Ἀποχωρήσας τε μικρὸν καὶ τινα τῶν πρακτέων ἔννοιαν ἐπ' ἐμαυτοῦ φροντίσας, ἐπανελθὼν ἰκέτευον σεμνότερον τελεσθῆναι τὰ δρώμενα καὶ θάλαμον ἀποφύγειν τῇ κόρῃ τὴν ὀλκάδα, ἐπεισιεῖναι [δὲ] μηδὲν μηδὲ διοχλεῖν κελεύσαντα ὡς ἂν καὶ κόσμου τοῦ νυμφικοῦ καὶ τῆς ἄλλης εὐπρεπείας ἐπιμεληθῆναι κατὰ καιρὸν ἐγγένοιτο «καὶ γὰρ ἂν εἴη πάντων ἀτοπώτατον τὴν εὐγενεῖα καὶ πλούτῳ κομῶσαν καὶ τὸ μέγιστον Τραχίνου γαμετὴν ἐσομένην μηδὲ ἀφ' ὧν ἕξεστιν ἀβρύνεσθαι, εἰ καὶ τὰ λαμπρότερα τῆς γαμηλίου πομπῆς ὁ καιρὸς ἡμᾶς καὶ ὁ τόπος ἀφῆρηται.

5.29.1 » Διεχεῖτο πρὸς ταῦτα ὁ Τραχῖνος καὶ χαίρων οὕτω προστάζειν ἐπηγγέλλετο, καὶ προσέταξεν αὐτίκα πάντα κομισαμένους ὧν χρῆζοιεν τοῦ λοιποῦ τῇ νηὶ μὴ πλησιάζειν.

5.29.2 Καὶ οἱ μὲν τὰ ἐντεταλμένα ἔπραττον, ἐξεφόρουν τραπέζας κρατῆρας τάπητας παραπετάσματα, Σιδωνίων ἔργα χειρῶν καὶ Τυρίων, τᾶλλα οἷς δεῖπνον ὑπηρετεῖται πάντα ἀφειδῶς, καὶ ἐπὶ τῶν ὤμων ἀκόσμως ἐξετίθεντο, πλοῦτον δὲ πολλοὶ πόνοι καὶ φειδωλοὶ συνήθοισαν ἀσώτῳ συμποσίῳ τῆς τύχης ἐνυβρίσαι παραδόσης. Ἐγὼ δὲ τὸν Θεαγένην παραλαβὼν καὶ παρὰ τὴν Χαρίκλειαν ἐλθὼν εὐρών τε δεδακρυμένην «ὦ θύγατερ» ἔφην, «εἰωθότα μὲν σοι καὶ οὐ ξένα· θρηνεῖς δ' οὖν ὅμως ἅ καὶ πρότερον ἢ τι καινότερον;» Ἡ δὲ «Πάντα μὲν» ἔφη, «πρὸ πάντων δὲ τὰ προσδοκώμενα κατὰ τὴν ἐμοὶ Τραχίνου πολεμίαν εὐνοίαν ἦν εἰκὸς ἐκείνῳ τὸν καιρὸν ἐπιτεῖναι, φιλεῖ γὰρ εὐημερία παράλογος ὕβρεως ἔργα προκαλεῖσθαι.

- 5.29.4 Τραχῖνος μὲν οὖν καὶ ὁ Τραχίνου στυγητὸς ἔρωσ οἰμώζεται, θανάτου μοι προλήψει περιγραφησόμενος, ἐμὲ δὲ ἢ τε σὴ ἔννοια καὶ ἡ Θεαγένους, εἰ πρὸ τοῦ τέλους χωρισθήσομαι, πρὸς θρήνους κατήγαγε.» «Τὰ ὄντα» ἔφην «εἰκάξεις· ὁ γὰρ Τραχῖνος εἰς γάμον τὸν αὐτοῦ τε καὶ σὸν ἀπὸ τῆς θυσίας μεταποιεῖ τὴν εὐωχίαν, ἐμοὶ τε ὡς πατρὶ τὴν βουλὴν ἐξηγόρευσεν, εἰδότε μὲν αὐτοῦ καὶ πάλαι τὴν ἐπὶ σοὶ μανιώδη κίνησιν ἐξ ὧν ὁ Τυρρηνὸς μοι κατὰ τὴν Ζακυνθίων διείλεκτο, σιωπῶντι δὲ πρὸς ὑμᾶς ὡς ἂν τοῖς μέλλουσιν ἀλγεινοῖς μὴ προκάμνοιτε τὰς γνώμας, ἐνδεχόμενον καὶ διαδρᾶναι τὴν ἐπιβουλήν.
- 5.29.6 Ἐπεὶ δέ, ὦ παῖδες, πρὸς τοῦτο μὲν ὁ δαίμων ἀντέπραξεν ἐν αὐτοῖς δὲ τοῖς δεινοῖς ἐμβεβήκαμεν, φέρε τι γενναῖον καὶ ἀπότομον ἐγχειρήσαντες ὁμόσε τῇ ἀκμῇ τοῦ κινδύνου χωρήσωμεν, ἢ τὸ εἶναι γενναίως καὶ ἐλευθέρως κατορθώσοντας ἢ τὸ τεθνάναι σωφρόνως καὶ ἀνδρείως κερδήσοντας.» Ὡς δὲ ποιήσῃν ὅτι ἂν κελεύω καθυπέσχοντο, ὑποθέμενος τὸ πρακτέον ἐκείνους μὲν ἀπολείπω διασκευαζομένους ἐπὶ δὲ τὸν δευτερεύοντα Τραχίνου ληστήν, ἐκαλεῖτο δὲ οἶμαι Πέλωρος, ἀφικόμενος ἔχειν τι φράζειν αὐτῷ κερδαλεώτατον ἔλεγον· ἐκείνου δὲ ἐτοίμως ὑπακούσαντος καὶ οὗ μηδεὶς ἀκροάσεται παραγαγόντος «Ἀκούοις ἂν» ἔφην, «ὦ τέκνον, ἐπιτετμημένως· τὸ γὰρ στενὸν τοῦ καιροῦ πολυλογίαν οὐκ ἐπιδέχεται.
- 5.30.2 Ἐρᾷ σου θυγάτηρ ἡ ἐμή, καὶ θαυμαστὸν οὐδέν· ἡττήθη τοῦ βελτίονος· ὑφορᾷται δὲ τὸν λήσταρχον ὡς εἰς γάμον παρασκευάζοντα τὸ συμπόσιον, καὶ γάρ τι καὶ τοιοῦτο ἐνέφηνεν, εὐπρεπέστερον αὐτὴν κοσμηθῆναι προστάξας. Ὅρα δὴ πῶς ἂν τοῦτο διακρούσαιο καὶ σαυτῷ μᾶλλον τὴν παῖδα περιποιήσεις, φησὶ γὰρ ἀποθανεῖσθαι πρότερον ἢ Τραχίνῳ γαμηθῆσεσθαι.» Καὶ ὃς «Θάρσει» ἔφη «πάλαι γάρ τοι καὶ αὐτὸς τῇ κόρῃ προσπεπονθὼς ἐφοδίου λαβέσθαι τινὸς ἡυχόμεν, ὥστε ἢ παραχωρήσει μοι Τραχῖνος ἐκὼν εἰς τὰ πρωτεῖα τῆς νύμφης ἢ χρεωστοῦμαι προεμβάτης τῆς ὀλκάδος γεγυνώς, ἢ πικρόγαμος ἔσται πρὸς τῆσδε τῆς δεξιᾶς ἢ προσήκει παθών.
- 5.30.3 » Ἀπέτρεχον τούτων ἀκούσας ὡς μὴ τινα ἐγγενέσθαι ὑπόνοιαν, καὶ τοὺς παῖδας ἥκων ἐθάρρυνον, ὁδῶ βαδίζειν τὴν σκέψιν εὐαγγελιζόμενος. Ἐδειπνοῦμεν ὀλίγον ὕστερον καὶ ὅτε διαβεβρεγμένους ἤδη καὶ πρὸς τὸ ὑβριστικώτερον παραφερομένους ἡσθόμην, ἡρέμα πρὸς τὸν Πέλωρον (ἐκείμην δὲ αὐτοῦ πλησίον ἐπιτηδεύσας) «Εἶδες» ἔφην «ὅπως ἡ κόρη κεκόσμηται;» Τοῦ δὲ «Οὐδαμῶς» εἰπόντος, «Καὶ μὴν ἔξεστιν» εἶπον «εἰ λάθρα παρέλθοις εἰς τὴν ναῦν· οἶσθα γὰρ ὡς καὶ τοῦτο διεκώλυσεν ὁ Τραχῖνος· αὐτὴν τὴν Ἄρτεμιν ὄψει προκαθημένην.
- 5.31.1 Ἄλλ' ὅπως τὸ παρὸν θεάσῃ σωφρόνως, μὴ σαυτῷ τε κάκειν θάνατον προξενήσης.» Ὁ δὲ μηδὲν μελλήσας ὥς τινος τῶν ἀναγκαίων ἐπείγοντος ἀνίσταται καὶ λαθὼν εἰστρέχει τε εἰς τὴν ὀλκάδα καὶ ἰδὼν τὴν Χαρίκλειαν δάφνης τε φέρουσαν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς στέφανον καὶ χρυσοῦφεϊ στολῇ καταυγάζουσαν (τὴν γὰρ ἐκ Δελφῶν ἱερὰν ἐσθῆτα ἡμφίεστο ὡς ἡ νικητήριον ἢ ἐντάφιον ἐσομένην) καὶ ἄλλα περὶ αὐτὴν φαιδρυνόμενα καὶ σχῆμα παστάδος ἀπομιμούμενα, διακαίεται ὡς εἰκὸς τῇ θεᾷ, πόθου τε ὁμοῦ καὶ ζήλου προσπεσόντων, καὶ δηλὸς ἦν αὐτόθεν ἐπανήκων ἀπὸ τοῦ βλέμματος ἐμμανές τι διανοούμενος.
- 5.31.3 Οὕτω γὰρ σχεδόν τι κατακλινεῖς «Ἐγὼ δέ» ἔφη «τὸ γέρας τὸ προεμβατήριον τίνος ἔνεκεν οὐχὶ κομίζομαι;» «Ὅτι» ἔφη ὁ Τραχῖνος «οὐκ ἦτησας· ἀλλ' οὐδὲ νέμησις οὐδέπω προὔτεθι τῶν εἰλημμένων.» Καὶ ὃς «Οὐκοῦν αἰτῶ τὴν κόρην τὴν αἰχμάλωτον.» Τοῦ Τραχίνου δὲ «Παρ' αὐτὴν ὁ βούλει λάμβανε» εἰπόντος ὁ Πέλωρος ὑπολαβὼν «Καταλύεις οὖν τὸν ληστρικὸν νόμον ὃς τῷ πρώτῳ νηὸς ἐπιβάντι πολεμίας καὶ τὸν ὑπὲρ πάντων ἀγῶνα προκινδυνεύσαντι τοῦ κατὰ βούλησιν ἐκλογὴν ἀπένειμεν.» «Οὐ τοῦτον» εἶπεν ὁ Τραχῖνος, «ὦ βέλτιστε, καταλύω ἀλλ' ἐτέρῳ νόμῳ διισχυρίζομαι, τοὺς ὑπηκόους εἴκειν τοῖς ἄρχουσι κελεύοντι· πέπονθα δὴ τι πρὸς

τὴν κόρην καὶ γαμετὴν ἐμαυτῷ λαμβάνων προτιμηθῆναι δικαίῳ, σὺ δὲ εἰ μὴ τὸ κελευόμενον πράττοις οὐκ εἰς μακρὰν οἰμῶξιν τῷδε τῷ κρατῆρι βαλλόμενος.

5.31.4 » Ὁ δὲ Πέλωρος ἀπιδὼν εἰς τοὺς παρόντας «Ὁρᾶτε» ἔφη «τάπχειρα τῶν πόνων; οὕτω καὶ ὑμῶν ἕκαστος τοῦ γέρωσ ποτὲ στερηθήσεται καὶ τοῦ τυραννικοῦ τούτου νόμου πειραθήσεται.» Τί ἦν ἰδεῖν τὸ ἐντεῦθεν, ὦ Ναυσίκλεις; θαλάττη προσεΐκασας ἂν τοὺς ἄνδρας αἰφνιδίῳ σπιλάδι κατασεισθέντας, οὕτως ἀλόγιστος ὁρμὴ πρὸς ἄφραστον αὐτοὺς ἤγειρε τάραχον, ἅτε οἶνω καὶ θυμῷ κατόχους γεγεννημένους.

5.32.1 Οἱ μὲν γὰρ ὡς τοῦτον οἱ δὲ ὡς ἐκεῖνον ἀποκλίναντες οἱ μὲν αἰδεῖσθαι τὸν ἄρχοντα οἱ δὲ μὴ καταλύεσθαι τὸν νόμον ἐθορύβουν. Καὶ τέλος ὁ μὲν Τραχῖνος ἐπανατείνεται ὡς τῷ κρατῆρι πατάξων τὸν Πέλωρον, ὁ δέ, προπαρεσκευάστο γάρ, ἐγχειριδίῳ φθάνει διελαύνων τὸν μαζόν.

5.32.2 Καὶ ὁ μὲν ἔκειτο καιρίᾳ βεβλημένος, τοῖς λοιποῖς δὲ ἄσπονδος ἐτέτατο πόλεμος ἔπαιόν τε συμπεσόντες ἀλλήλους ἀφειδῶς, οἱ μὲν ὡς ἐπαμύνοντες τῷ ἄρχοντι οἱ δὲ ὡς τοῦ Πελώρου σὺν τῷ δικαίῳ προασπίζοντες. Καὶ ἦν οἰμωγὴ μία ξύλοις λίθοις κρατῆρσι δαλοῖς τραπέζαις βαλλόντων καὶ βαλλομένων.

5.32.3 Ἐγὼ δὲ ὡς πορρωτάτω χωρίσας ἐμαυτὸν ἐπὶ τινος λόφου θέαν ἀκίνδυνον ἐμαυτῷ κατένεμον. Οὐ μὴν οὐδὲ Θεαγένης ἀπόλεμος ἦν οὐδὲ ἡ Χαρίκλεια, τὰ γὰρ συγκείμενα πράττοντες ὁ μὲν ξιφῆρης θατέρῳ τὰ πρῶτα μέρει συνεμάχει παντάπασιν ἐνθουσιῶντι προσεοικῶς, ἡ δὲ ὡς συνερρωγότα τὸν πόλεμον εἶδεν ἀπὸ τῆς νεῶς ἐτόξευεν εὐσκοπὰ τε καὶ μόνου τοῦ Θεαγένους φειδόμενα. Καὶ ἔβαλλεν οὐ καθ' ἐν τῆς μάχης μέρος, ἀλλ' ὄντινα πρῶτον ἴδοι τοῦτον ἀνήλiskeν, αὐτὴ μὲν οὐχ ὀρωμένη ἀλλὰ ῥαδίως πρὸς τὴν πυρκαϊὰν τοὺς ἐναντίους κατοπτεύουσα, τῶν δὲ ἀγνοούντων τὸ κακὸν καὶ δαιμονίους εἶναι τὰς πληγὰς ἐνίων ὑπονοούντων, ἕως τῶν ἄλλων πεσόντων μόνος ὁ Θεαγένης ὑπελείφθη τῷ Πελώρῳ μονομαχῶν, ἀνδρὶ τὰ πάντα γενναίῳ καὶ φόνοις ἐγγεγυμνασμένῳ παμπόλλοις, οὐδὲν οὐδὲ τῆς Χαρίκλειου τοξείας ἐπαμύνειν ἔτι δυναμένης, ὠδινούσης μὲν εἰς τὴν βοήθειαν δεδοικίας δὲ τὴν ἀποτυχίαν, αὐτοσχεδίου καὶ ἐν χερσὶ τῆς μάχης αὐτοῖς ὠθυμένης.

5.32.5 Οὐ μὴν εἰς τέλος γε ἀντέσχευεν ὁ Πέλωρος· ὡς γὰρ ἀποροῦσα πρὸς τὴν ἐνέργειον συμμαχίαν ἡ Χαρίκλεια λόγον ἐπίκουρον τῷ Θεαγένει ἐτόξευσεν «Ἀνδρίζου, φίλτατε» βοήσασα, ἐνταῦθα ἤδη μακρῷ τὸν Πέλωρον ὑπερεῖχεν ὁ Θεαγένης ὥσπερ ἰσχὺν αὐτῷ καὶ θάρσος τῆς φωνῆς διακονούσης καὶ ὅτι τῆς μάχης περίεστι τὸ ἔπαθλον μηνυούσης. Ἐγείρας γὰρ τὸ φρόνημα πολλοῖς ἤδη τοῖς τραύμασι πεπιεσμένος ἐφήλατό τε τῷ Πελώρῳ καὶ τῇ κεφαλῇ τὸ ἐγχειρίδιον ἐπιβαλὼν τῆς μὲν ἀπέτυχεν, ἐκείνου μικρὸν ἀποκλίναντος, ἄκρον δὲ τὸν ὦμον παραξέσας τὴν χεῖρα κατὰ τὴν συμβολὴν τοῦ ἀγκῶνος ἀπέκοπτε· κάκ τοῦδε ὁ μὲν ἐτράπη πρὸς φυγὴν, ὁ δὲ ἐδίωκε.

5.33.1 Καὶ τὰ μὲν ἄλλα τῶν μετὰ ταῦτα οὐκ ἔχω λέγειν πλὴν ὅτι γε ἐμὲ μὲν ἔλαθεν ἐπανελθὼν ἐγκαταμεΐναντα τῷ λόφῳ καὶ οὐ θαρσέσαντα τῆς νυκτὸς ἐπιμίζαι χωρίῳ πολεμουμένῳ, τὴν Χαρίκλειαν δὲ οὐδαμῶς ἀλλ' εἶδον ἡμέρας γενομένης τὸν μὲν ἴσα καὶ νεκρῷ προκείμενον τὴν δὲ προσκαθημένην καὶ θρηνοῦσαν καὶ βούλεσθαι μὲν ἐπισφάττειν ἑαυτὴν ἐνδεικνυμένην ὑπὸ δὲ ὀλίγης ἐλπίδος τοῦ τάχα ἂν καὶ περιγενέσθαι τὸν νεανίσκον ἐπεχομένην. Οὐδὲ ἔφθην ὁ δυσδαίμων εἰπεῖν τε καὶ μαθεῖν οὐδὲ ἐπικουφίσαι παραμυθία τὴν συμφορὰν οὐδὲ τὰ ἐνδεχόμενα ἐπιμεληθῆναι, τὰ ἐκ θαλάττης κακὰ τῶν ἐκ γῆς ἀδιαστάτως διαδεξαμένων.

5.33.2 Ἄρτι γὰρ ἐμοῦ ὅτε ἡμέραν εἶδον τὸν λόφον κατιόντος, ληστρικὸν Αἰγυπτίων πλῆθος ἐκ τοῦ ὑπερτείνοντος ὄρους, ὡς ἐώκει, κατέτρεχεν, εἶχε τε ἤδη τοὺς νέους καὶ ἀπῆγε μικρὸν ὕστερον, ὅσα φέρειν ἐδύνατο τῆς νεῶς ἐπικομιζόμενον. Ἐγὼ δὲ τηνάλλως πόρρωθεν εἰπόμην

ὀδυρόμενος τὰς ἑμαυτοῦ τε κάκεινων τύχας οὔτε δὲ ἐπαμύνειν ἔχων οὔτε ἐπιμίγνυσθαι δοκιμάζων, εἰς ἐπικουρίας ἐλπίδα ἑμαυτὸν ταμιευόμενος.

5.33.3 Οὐ μὴν ἐπήρκεσά γε, πόθεν; ἀπολειφθεῖς μὲν τότε τοῦ γήρως ἐμποδίσαντος ἐν τοῖς ὀρθίοις συνεκδραμεῖν τοῖς Αἰγυπτίοις, ἐπὶ τε τοῦ παρόντος εἰς τὴν ἀνέυρεσιν τέως τῆς θυγατρὸς θεῶν μὲν εὐμενεῖα σῇ δέ, ὧ Νausικλεις, εὐνοίᾳ χρησάμενος, αὐτὸς δὲ οὐδὲν ἐρανισάμενος θρήνων δὲ μόνων τῶν ἐπ' αὐτῆς καὶ ὀδυρμῶν ἀφθόνων χαριζόμενος.» Ἐπὶ τούτοις ἐδάκρυε μὲν αὐτὸς ἐδάκρυον δὲ οἱ παρόντες καὶ εἰς θρήνον ἡδονῇ τινι σύγκρατον μετεβέβλητο τὸ συμπόσιον, ἐπιφορον γάρ τι πρὸς δάκρυον οἶνος· ἔως ὃ Νausικλῆς ἐπιθαρσύνων τὸν Καλάσιριν «ἽΩ πάτερ» ἔφη, «σὺ δὲ εἰς τὸ ἐξῆς γοῦν εὐθυμος εἶναι τὴν μὲν θυγατέρα ἤδη τήνδε κεκομισμένος τὸν παῖδα δὲ ἰδεῖν ὑπὸ τῆς νυκτὸς μόνῃς εἰργόμενος· εἰς ἔω γὰρ ἀφιζόμεθα πρὸς τὸν Μιτράνην καὶ πάντα τρόπον λύσασθαι σοι τὸν ἄριστον Θεαγένην πειρασόμεθα.

5.33.4 » «Βουλοίμην ἂν» εἶπεν ὁ Καλάσιρις· «νῦν δὲ ὥρα γε διαλύειν τὸ συμπόσιον· μνήμη τοῦ δαιμονίου γινέσθω καὶ τὰς λυτηρίους τις σπονδὰς περιαγέσθω.

5.33.5 » Ἐκ τούτου περιήγοντο μὲν αἱ σπονδαὶ διελύετο δὲ τὸ συμπόσιον· ὁ Καλάσιρις δὲ τὴν Χαρίκλειαν ἐσκοπεῖτο καὶ ὥς τὴν πάροδον τοῦ πλήθους παρατηρῶν οὐκ ἐφεύρισκεν, ὅψέ τις γυναικοῦ φράσαντος εἰς τὸ ἄδυτον παρελθὼν καταλαμβάνει τοῖς ἵχνεσι τοῦ ἀγάλματος προσπεφυκυῖαν καὶ εὐχῆς τε μακρᾶ παρολκῇ καὶ λύπης προσβολῇ πρὸς ὕπνον βαθὺν ὀλισθήσασαν.

5.34.2 Ἐπιδακρύσας οὖν ὀλίγα καὶ πρὸς τὰ βελτίονα τρέψαι τὰ κατ' αὐτὴν ἱκετεύσας τὸν θεὸν ἡσυχῇ τε ἀφυπνίσας ἤγεν εἰς τὴν καταγωγὴν ἐρυθρίωσαν ὥς ἐφαίνετο διότι λάθοι πρὸς τοῦ ὕπνου κεκρατημένη. Καὶ ἡ μὲν εἰς τὴν γυναικωνῖτιν χωρισθεῖσα σὺν τῷ θυγατρὶ τῷ Νausικλέους κατακλινεῖσα τὰς παρούσας ἀγρυπνίας διετίθετο φροντίδας. Ὁ δὲ Καλάσιρις καὶ ὁ Κνήμων κατὰ τι τοῦ ἀνδρῶνος ἑαυτοὺς ἀναπαύσαντες ἐπειδὴ τὸ λειπόμενον τῆς νυκτὸς βράδιον μὲν ἢ ἐβούλοντο θᾶπτον δὲ ἢ ὦντο διέδραμεν, οἷα δὲ παρά τε τὴν εὐωχίαν καὶ τὸ ἀπροσκορὲς μῆκος τῶν διηγημάτων τῆς πλείστης παρωχηκυίας, οὐδὲ ἀκριβῶς ἡμέραν ἀναμείναντες ὥς τὸν Νausικλέα παραγίνονται καὶ φράζειν ὅπῃ τὸν Θεαγένην τυγχάνειν οἶοιτο καὶ ἄγειν ὥς ὅτι τάχιστα παρεκάλουν· ὁ δὲ ἐπείθετο καὶ ἀναλαβὼν ἤγεν.

6.1.1 Ἡ Χαρίκλεια δὲ πολλὰ συνέπεσθαι ἱκετεύουσα μένειν κατὰ χώραν ἐβιάσθη, ὥς οὔτε πόρρω που ἀφίζονται καὶ αὐτίκα σὺν τῷ Θεαγένει ἤξουσι διεγγυωμένου τοῦ Νausικλέους. Καὶ τὴν μὲν αὐτοῦ καταλείπουσι λύπης τε ἐπὶ τῷ χωρισμῷ καὶ χαρᾶς ἐπὶ τοῖς ἐλπιζομένοις ἐν μεταίχμιῳ σαλεύουσιν, αὐτοὶ δὲ ἄρτι τῆς κώμης ἐκτὸς γεγονότες καὶ τὰς ὄχθας τοῦ Νείλου παραμείβοντες κροκόδειλον ὁρῶσιν ἀπὸ τῶν δεξιῶν ἐπὶ θάτερα διερπύζοντα καὶ τῷ ρείθρῳ τοῦ ποταμοῦ σὺν ὀξείᾳ τῇ ρύμῃ καταδύμενον.

6.1.2 Οἱ μὲν δὲ ἄλλοι συνήθως τε καὶ ἀθορύβως τὸ ὀφθὲν ἤγον πλὴν ὅσον ὁ Καλάσιρις κώλυμά τι τῶν καθ' ὁδὸν ἐπισημαίνεσθαι προὔλεγεν, ὁ δὲ Κνήμων καὶ σφόδρα ἐπτοεῖτο πρὸς τὴν ὄψιν οὐδ' ἀκριβῶς αὐτῷ τοῦ ζώου φανέντος ἀλλὰ σκιᾶς αὐτὸν πλέον χθαμαλῆς ὑποδραμούσης καὶ ὀλίγου ἔδει καὶ ὑποφεύγειν. Ὁ δὲ Καλάσιρις ὅσον πλείστον τοῦ Νausικλέους ἐγγελῶντος «ἽΩ Κνήμων» ἔφη, «ἐγὼ δὲ ὥμην νύκτωρ σοι μόνον τὴν δειλίαν ἐνοχλεῖν καὶ πρὸς τοῦ σκότους σοι τὸ ψοφοδεὲς ἐπιγίνεσθαι, σὺ δὲ ἄρα καὶ μεθ' ἡμέραν ἦσθα λίαν, ὥς ἔοικε, τολμηρὸς καὶ οὐκ ὀνόματά σοι μόνον ἀκουόμενα ἤδη δὲ καὶ θεάματα τῶν ἐν ποσὶ καὶ ἀδεᾶ τάραχον ἐμβάλλει.

6.1.3 » «Καὶ τίνας θεῶν» ἔφη ὁ Νausικλῆς «ἢ τίνας δαιμόνων ἀκούων τὴν ἐπωνυμίαν ὁ χρηστὸς ἡμῖν οὗτος οὐκ ἀνέχεται;» «Εἰ μὲν καὶ θεῶν» ἀπεκρίνατο «ἢ δαιμόνων, οὐκ ἔχω λέγειν· ἀνθρώπου δὲ καὶ ὁ πλέον οὐδὲ ἀνδρὸς τις ἢ τῶν ἐπ' ἀνδρείᾳ βεβοημένων ἀλλὰ γυναικὸς καὶ ταύτης νεκρᾶς, ὥς αὐτὸς φησιν, εἴ τις λέγει τοῦνομα πέφρικε.

- 6.1.4 Τῆς γοῦν νυκτὸς καθ' ἣν ἀπὸ τῶν βουκόλων ἐπέστης ἀνασώζων ἡμῖν, ὦ ἄγαθέ, τὴν Χαρίκλειαν οὐκ οἶδ' ὅπως ἢ ὅθεν οὗ λέγω τούτου παρακηκοῶς τοῦ ὀνόματος οὐδὲ ὅσον πρὸς βραχὺ γοῦν ὕπνου μοι μεταλαβεῖν ἐνέδωκε, συνεχὲς ὑπὸ τοῦ δέους ἐκθνήσκων καί μου πράγματα ἔχοντος ὥστε ἀναλαμβάνειν. Καὶ εἰ μὴ λυπεῖν αὐτὸν ἢ πτοεῖν ἔμελλον, εἶπον ἂν καὶ νῦν τοῦνομα, ὦ Ναυσικλεις, ὡς ἂν πλέον γελῶης.» Καὶ ἅμα ἐπῆγε τὴν Θίσβην. Καὶ ὁ Ναυσικλῆς ἐγέλα μὲν οὐκέτι συνεστάλη δὲ πρὸς τὴν ἀκοὴν καὶ σύννους ἐπὶ πλεῖστον εἰστήκει, διαπορῶν προφάσεως ἐκ ποίας ὁ Κνήμων ἢ τίνος κοινωνίας ἢ τί πεπόνθοι πρὸς τοῦνομα τῆς Θίσβης.
- 6.2.1 Ἐξεκάγχασε δὴ πρὸς ταῦτα ὁ Κνήμων καὶ «ἦ ἄγαθέ Καλάσιρι, ὀρᾶς» εἶπεν «ὅση τις τοῦ ὀνόματος ἢ δύναμις καὶ ὡς οὐκ ἔμοι μόνῳ μορμολυκεῖον, ὡς αὐτὸς φῆς, ἀλλ' ἤδη καὶ Ναυσικλεῖ γίνεται; μᾶλλον δὲ καὶ ὀλοσχερὴς γέγονε τοῦ πάθους μετὰστασις; καὶ τοῦμπαλιν ἐγὼ μὲν γελῶ, γινώσκων οὐκέτ' οὔσαν, ὁ δὲ γεννάδας ἡμῖν Ναυσικλῆς καὶ πολλῶ γέλῳτι τῶν ἄλλων κατατρωθάζων ἐστύγνακε.» «Πέπαυσο» ἔφη ὁ Ναυσικλῆς «καὶ ἄλλις σοι τῆς εἰς ἐμέ ἀμύνης, ὦ Κνήμων.
- 6.2.2 Ἀλλὰ πρὸς ξενίων καὶ φιλίων θεῶν, πρὸς ἁλῶν καὶ τραπέζης ὦν, ὡς οἶμαι, φιланθρώπων ἐν ἡμετέρῳ πεπεύρασθε, πόθεν τὸ Θίσβης ὄνομα εἶτε γνωρίζετε εἶτε πεφόβησθε εἶτε παιδιὰν ἐμὲ πεποίησθε, καταμηνύσατε.» Καὶ ὁ Καλάσιρις «Σὸς» ἔφη «ὁ λόγος, ὦ Κνήμων, ὃν πολλάκις μοι διελθεῖν γινώσκιν τε τῶν κατὰ σεαυτὸν παρασχεῖν ἐπαγγειλάμενος εἰς δεῦρό τε ποικίλαις ἀεὶ διαδύσεσιν ὑπερθέμενος ἐν καιρῷ λέγοις ἂν τὸ παρόν, Ναυσικλεῖ τε ἅμα τῷδε χαριζόμενος καὶ ἡμῖν τὸν πόνον τῆς ὁδοιπορίας ἐπικουφίζων καὶ τῷ διηγέματι παραπέμπων.» Ἐπείθετο ὁ Κνήμων καὶ ἔλεγεν ἅπαντα ἐπιτέμνων ὅσα ἤδη τῷ Θεαγένει καὶ τῇ Χαρίκλειᾳ προδιηγῆσαιο, τὴν πατρίδα ὡς Ἀθηναῖος, τὸν πατέρα ὡς Ἀρίστιππος, τὴν Δημεινέτην ὅτι μητρυιὰ γεγονότι διῆει καὶ τὸν ἀθέμιτον ἐπ' αὐτῷ τῆς Δημεινέτης ἔρωτα καὶ ὡς ἀποτυγχάνουσα ἐπιβουλεύσειε, διάκονον εἰς τὴν ἐπιβουλήν καθεῖσα τὴν Θίσβην· προσετίθει καὶ τὸν τρόπον καὶ ὅτι φυγαδευθεῖ τῆς ἐνεγκούσης, ὡς πατραλοῖα τοῦ δήμου ταύτην ζημίαν ἐπιθέντος, καὶ ὡς διάγοντι κατὰ τὴν Αἴγιναν πρῶτα μὲν Χαρίας τις τῶν συνεφῆβων τὴν Δημεινέτην ὅτι τέθνηκε καὶ ὅπως ἐξαγγείλειε, τῆς Θίσβης κάκειν τὴν ἐπιβουλήν συνθείσης, ἔπειτα Ἀντικλῆς ὅπως μὲν ὁ πατήρ αὐτῷ δημεύσει τῶν ὄντων ὑποβληθείη, συστάντων ἐπ' αὐτὸν τῶν κατὰ γένος τῇ Δημεινέτῃ προσηκόντων καὶ πρὸς ὑπόνοιαν φόνου τὸν δῆμον κατ' αὐτοῦ κινήσαντων, ὅπως δὲ ἡ Θίσβη τῶν Ἀθηνῶν ἀπέδρα σὺν τῷ ἐραστῇ τῷ ἐμπόρῳ τῷ Ναυκρατίτῃ.
- 6.2.4 Καὶ τέλος ἐπῆγεν ὁ Κνήμων ὅτι σὺν τῷ Ἀντικλεῖ κατὰ ζήτησιν τῆς Θίσβης ἐκπλεύσας ὡς ἐπὶ τὴν Αἴγυπτον εἰ δὴ πως ἀνευρὼν ἀγαγὼν τε εἰς τὰς Ἀθήνας λύσειε μὲν τῷ πατρὶ τὴν συκοφαντίαν τιμωρήσασαι δὲ ἐκείνην, καὶ πολλοῖς μὲν ἄλλοις κινδύνους πολλαῖς δὲ τύχαις τοὺς μεταξὺ χρόνους περιπεσὼν ἀλοὺς δὲ καὶ ὑπὸ καταποντιστῶν εἰτά πως διαδρὰς καὶ Αἰγύπτῳ προσορμισθεὶς αὐθις ὑπὸ τῶν βουκόλων ληφθεῖη ληστῶν· ἔνθα καὶ τὴν πρὸς Θεαγένην καὶ Χαρίκλειαν αὐτῷ γενέσθαι συντυχίαν, καὶ τὴν Θίσβης ἀναίρεσιν ἅμα καταλέγων καὶ τὰ ἐπὶ τούτοις ἐξῆς ἄχρι τῶν γνωριζομένων τῷ τε Καλασίριδι καὶ τῷ Ναυσικλεῖ πάντων. Ἐφ' οἷς ὁ Ναυσικλῆς μυρίας ἔστρεφε βουλὰς νῦν μὲν ἐξειπεῖν τὰ ἀμφ' αὐτῷ τε καὶ τῇ Θίσβῃ διανοούμενος νῦν δὲ εἰσαυθις ὑπερθέσθαι κρίνων· καὶ τέλος μόγις ἐπέσχε, τὸ μὲν τι αὐτὸς οὕτω δοκιμάζων τὸ δὲ καὶ ὑπὸ συντυχίας ἐτέρας ἐμποδισθεῖς.
- 6.3.1 Ἄρτι γὰρ ἐξήκοντά που στάδια διανύσαντες καὶ ἤδη τῇ κώμῃ καθ' ἣν ὁ Μιτράνης διῆγε πλησιάζοντες γνωρίμῳ τινὶ τῶν Ναυσικλέους ἐντυχάνουσι καὶ ὅποι προθυμοῖτο οὕτως ἐσπουδασμένως ἀνηρώτων. Ὁ δὲ «ἦ Ναυσικλεις» ἔφη «τὴν ὁρμὴν ἐκπυνθάνη τὴν ἐμὴν ὥσπερ ἀγνοῶν ὅτι μοι τὸ παρὸν πάντα πρὸς ἓνα σπουδάζεται σκοπόν, ὅπως ἂν Ἰσιάδι τῇ Χεμμίτιδι τὰ προσταττόμενα ὑπηρετοίμην· ἐκείνη γεωργῶ, πάντα ἐκείνη πορίζω, δι' ἐκείνην ἀγρυπνῶ νύκτα τε καὶ ἡμέραν οὐδὲν ἀπαγορεύων—ἀλλὰ μοι ζημία καὶ μόχθος—ὃ ἂν μοι ἐπιτάτῃ μέγα ἢ

μικρὸν Ἰσιὰς ἐκείνη· καὶ νυνὶ δὲ θέω ὄρνιν τινὰ τοῦτον, ὡς ὄραξ, Νειλῶον φοινικόπτερον τῆς φιλτάτης ἐπίταγμα κομίζων.

- 6.3.2 » «Ὡς εὐγνώμονι» ἔφη ὁ Ναυσικλῆς «ἐρωμένη συμπέπλεξαι καὶ ὡς μικρὰ λίαν αὐτῆς τὰ ἐπίταγματα, εἴ γε φοινικόπτερον ἄλλ' οὐκ αὐτόν σοι τὸν φοίνικα τὸν ἐξ Αἰθιοπῶν ἢ Ἰνδῶν ὡς ἡμᾶς ἀφικνούμενον ὄρνιν ἐπέταξεν.
- 6.3.3 » Καὶ ὅς «Ταῦτα μὲν ἐκείνη» ἔφη «χλεύην ἐμὲ συνήθως καὶ τὰ ἐμὰ πεποίηται. Ἀλλὰ ποῖ δὴ καὶ ὑμεῖς καὶ ἐπὶ τίνα τὴν χρεῖαν;» Ὡς δὲ ὅτι «παρὰ τὸν Μιτράνην ἐσπουδάκαμεν» ἀπεκρίναντο, «Ἀλλὰ μάτην ὑμῖν» ἔφη «καὶ εἰς κενὸν ἡ σπουδὴ, Μιτράνου τὰ νῦν κατὰ χώραν οὐκ ὄντος ἄλλ' ἐπὶ τοὺς Βῆσσαν τὴν κώμην ἐνοικοῦντας βουκόλους ταύτης τῆς νυκτὸς ἐκστρατεύσαντος, ὅτι δὴ τινα νεανίσκον αἰχμάλωτον Ἑλληνα πρὸς Ὀροονδάτην εἰς τὴν Μέμφιν ἀπεσταλκός, ὡς ἂν ἐκεῖθεν οἴμαι βασιλεῖ τῷ μεγάλῳ δῶρον ἀναχθεῖν, Βησσαεῖς καὶ ὁ τούτων ἔναγχος ἀποδειχθεὶς ἔξαρχος Θύαμιν ἐξ ἐπιδρομῆς ἐλόντες ἔχουσι.
- 6.3.4 » Καὶ ὁ μὲν ἔτι λέγων παρέτρεχεν «Ἐμοὶ δὲ ἐπὶ τὴν Ἰσιάδα σπευστέον» εἰπὼν, «ἢ ποῦ με νῦν πολλοῖς περισκοπεῖ τοῖς ὀφθαλμοῖς, μὴ δὴ τί μοι καὶ πρόσκρουσμα ἐρωτικὸν ἢ βραδυτὴς ἐνέγκῃ· δεινὴ δὲ ἐκείνη καὶ ἀπροφάσιτος αἰτίας ἐγκλήματά τε καὶ ἀκκισμοὺς ἀναπλάσαι κατ' ἐμοῦ.
- 6.4.1 » Οἱ δὲ ὡς τούτων ἤκουσαν ἀχανεῖς ἐπὶ πλεῖστον εἰστήκεσαν πρὸς τοῦ ἀνελπίστου τῆς ἀποτυχίας τῶν προσδοκηθέντων. Ἀλλ' ὁψέ ποτε αὐτοὺς ὁ Ναυσικλῆς ἀνελάμβανεν ὡς οὐ δέοι <διὰ> τὴν ἐπ' ὀλίγον καὶ πρὸς καιρὸν ἀποτυχίαν τέλεον ἀπεγνωκέναι [ἦ] τῶν ἐν χερσὶν ὑποτιθέμενος, ἀλλὰ νῦν μὲν χρῆναι εἰς τὴν Χέμμιν ἐπανιέναι τῶν δὲ πρακτέων ἐν ἐπισκέψει ἐχομένους καὶ ὡς πρὸς ἐκδημίαν πλείονα συνεσκευασμένους πρὸς τὴν τοῦ Θεαγένους ἐπιζήτησιν εἴτε παρὰ τοῖς βουκόλοις εἴτε καὶ παρ' ἄλλοις τισὶ πυνθάνοιντο τρέπεσθαι, ἀγαθὴν τῆς ἀνευρέσεως ἐλπίδα πανταχοῦ προβαλλομένους· ὡς καὶ νῦν οὐκ ἀθεεὶ γενέσθαι δοκεῖν τὸ δὴ τινα τῶν γνωρίμων ἐντυχόντας χειραγωγηθῆναι πρὸς τῶν ἀγγελθέντων ὅποι δεήσει τὸν Θεαγένην μαστεύειν τὴν ὁρμὴν τῆς πορείας οἷον ἐπὶ σκοπὸν τὴν βουκολικὴν κώμην τείνοντας.
- 6.5.1 Ταῦτα λέγων οὐ χαλεπῶς ἔπειθεν, ἅμα τε οἴμαι καὶ ἐτέρας ἐλπίδος τοῖς ἀγγελθεῖσι συναναφαινομένης καὶ τοῦ Κνήμωνος πρὸς τὸν Καλάσιριν ἰδίᾳ πάνυ θαρσεῖν ὡς ὁ Θύαμιν περισώσει τὸν Θεαγένην διισχυριζομένου. Ἐδόκει οὖν ἐπανιέναι καὶ ἐπανήεσαν τὴν τε Χαρίκλειαν ἐπὶ τοῖς προθύροις καταλαμβάνουσι πόρρωθεν αὐτοὺς καὶ ἐκ πάντων κλιμάτων περισκοποῦσαν. Καὶ ὡς οὐδαμοῦ τὸν Θεαγένην σὺν αὐτοῖς ἑώρα λύγιόν τι ἀνακωκύουσα «Ἀλλ' ἢ μόνοι μοι» ἔφη, «ὦ πάτερ, καὶ οἵπερ ἐντεῦθεν ἐξωρμήκατε πάλιν ἐπάνιτε; Θεαγένης δὲ ἄρα ὡς ἔοικε τέθνηκεν.
- 6.5.2 Εἴ τι φράζειν ἔχετε θάττον ἐξείπατε πρὸς θεῶν μηδὲ ἐπιτείνητέ μοι τὴν συμφορὰν παρολκῇ τῆς ἀγγελίας· ἔχει τι φιλάνθρωπον ὀξεῖα δυστυχημάτων δῆλωσις, τὴν ὁμόσε χώρησιν πρὸς τὸ δεινὸν τῇ ψυχῇ καὶ ταχεῖαν ἀπάλησιν παρασκευάζουσα.» Ὑποτεμνόμενος δὴ δυσφοροῦσαν ἄγαν ὁ Κνήμων «Ὡς ἐργῶδές σου τοῦτο» ἔφη «ὦ Χαρίκλεια· ἐπίφορός πως αἰὲ τυγχάνεις τὰ χεῖρονα μαντεύεσθαι καὶ ψεύδη γε ἅμα, καλῶς κατὰ τοῦτο ποιοῦσα.
- 6.5.3 Θεαγένης γοῦν ἔστι καὶ σώζεται θεῶν βουλομένων» καὶ ὅπως καὶ παρὰ τίσιν, ἐπιτεμὼν ἔλεγε. Καὶ ὁ Καλάσιρις «Οὐπω ποτὲ ἠράσθης» εἶπεν «ἐξ ὧν λέγεις, ὦ Κνήμων· ἢ γὰρ ἂν ἔγνωσ ὡς καὶ τὰ ἀδεᾶ φοβερὰ τοῖς ἐρώσι καὶ μόνοις ὀφθαλμοῖς μάρτυσι καταπιστεύουσιν ὑπὲρ τῶν παιδικῶν, ἢ δὲ ἐκείνων ἀπουσία δειλία τοῦτο ἤδη καὶ ἀγωνία ψυχᾶς ἐρωτικαῖς γίνεται· αἴτιον δέ, πεπεῖκασιν ἑαυτοὺς οὐκ ἄλλως πώποτε σφῶν ἀπολείπεσθαι τοὺς φιλτάτους μὴ οὐχὶ κωλύματος ἀηδοῦς ἐμποδίζοντος ὥστε, ὦ φίλος, Χαρίκλεια μὲν ξυγγινώσκωμεν εὖ τὰ ἐρώτων πάθη καὶ ἀκριβῶς νοσοῦση αὐτοὶ δὲ ἐντὸς θυρῶν γενόμενοι τῶν πρακτέων φροντίζωμεν.

- 6.5.4 » Καὶ ἅμα λαβόμενος τῆς χειρὸς μετὰ δὴ τινος πατρικῆς θεραπείας εἰσήγε τὴν Χαρίκλειαν.
- 6.6.1 Ὁ δὲ Ναυσικλῆς τὸ ἐντεῦθεν ἀνεῖναι τῶν φροντίδων αὐτοὺς βουλόμενος καὶ τι καὶ ἕτερον πραγματευόμενος ἐστίασιν τε λαμπροτέραν ἢ κατὰ τὸ εἰωθὸς παρεσκεύασε καὶ μόνοις σὺν τῇ θυγατρὶ τὸ συμπόσιον ἀφῆκεν ἀβροτέραν τε τοῦ εἰωθότος ὀφθῆναι τὴν παῖδα καλλωπίσας καὶ πολυτελέστερον κοσμήσας. Κάπειδὴ τῆς εὐωχίας ἱκανῶς ἔχειν ἐδόκει, λόγων πρὸς αὐτοὺς ἄρχεται τοιῶνδε «Ἐμοὶ» λέγων, «ὦ ξένοι, καὶ θεοὶ μάρτυρες τῶν λεχθησομένων, ἡδὺ μὲν καὶ εἴπερ αὐτοῦ τῇδε καὶ παρ' ἐμοὶ μένοντες ἐθέλοιτε τὸν πάντα διάγειν χρόνον ἐπὶ κοινοῖς μὲν τοῖς οὔσι κοινοῖς δὲ τοῖς φιλτάτοις, οὐ γὰρ ὥς ἐπιδήμιους ξένους ἀλλὰ φίλους λοιπὸν εὔνους τε ἐμοὶ καὶ γνησίους νενομικῶς βάρος οὐδ' ὅτιοῦν ἅπαν τὸ εἰς ὑμᾶς ἐσόμενον ἡγήσομαι· ἔτοιμος δὲ καὶ τοὺς οἰκείους ἀναζητεῖν ὑμῖν βουλομένοις τὰ εἰς δύναμιν ἕως ἂν παρεῖναι με συμβαίῃη συμπράττειν.
- 6.6.3 Ἀλλὰ ἴστε που καὶ αὐτοὶ πάντως ὅτι μοι βίος ἐστὶν ἐμπορικὸς καὶ ταύτην γεωργῶ τὴν τέχνην καὶ ὥς λαμπροὶ ζέφυροι πάλαι καταπνέοντες ἀνέωξαν μὲν εἰς ναυτιλίαν τὴν θάλατταν τὰ πλώιμα δὲ τοῖς ἐμπόροις εὐαγγελίζονται καὶ με καθάπερ κήρυγμα ἢ χρεῖα καλεῖ πρὸς τὴν εἰς Ἑλληνας ἐκδημίαν· δίκαια τοίνυν ἂν ποιοῖτε τί ποτε καὶ ὑμῖν βουλομένοις ἐστὶ κοινούμενοι, ὥς ἂν καὶ αὐτὸς πρὸς τὸν ὑμέτερον σκοπὸν τὰ κατ' ἐμαυτὸν διαθοίμην.» Μικρὸν δὴ ἐφησυχάσας τοῖς εἰρημένους ὁ Καλάσιρις «ὦ Ναυσίκλης» ἔφη, «σοὶ μὲν ἐπ' αἰσίοις ὁ ἔκπλους στέλλοιτο καὶ Ἑρμῆς μὲν Κερδῶος Ποσειδῶν δὲ Ἀσφάλειος συνέμποροι καὶ πομποὶ γίνοντο πᾶν μὲν ἐπὶ πέλαγος εὕρουν καὶ εὐήνεμον παραπέμποντες πάντα δὲ ὄρμον εὐλίμενον καὶ πᾶσαν πόλιν εὐπρόσοδον καὶ φιλέμπορον ἀποφαίνοντες, οὕτως ἡμᾶς καὶ παρόντας περιέποντι καὶ ἀπιέναι βουλομένους πέμποντι καὶ τοὺς ξένιους τε καὶ φιλίους θεσμοὺς ἀκριβοῦντι.
- 6.7.2 Ἀλλ' ἡμῖν ἀλγεῖνδον μὲν ἴσως τὸ χωρίζεσθαι σοῦ τε καὶ οἰκίας τῆς σῆς ἢν ἰδίαν ἡμῶν ἡγεῖσθαι παρεσκεύασας, ἀναγκαῖον δὲ καὶ ἀπαραίτητον τῆς τῶν φιλτάτων ἀνευρέσεως παντοίως ἀντιλαμβάνεσθαι. Ἐμοὶ μὲν οὕτω καὶ Χαρίκλειά ταύτη, Κνήμωνι δὲ τίς ποτε ἢ γνώμη καὶ εἴτε συναλητεύειν ἡμῖν καὶ χαρίζεσθαι ἔτοιμος, εἴτε ἄλλη πη διέγνωνκεν, αὐτὸς ἂν λέγοι παρῶν.» Βουλόμενος δὴ ὁ Κνήμων πρὸς ταῦτα ἀποκρίνεσθαι καὶ μέλλων τι ἤδη καὶ φθέγγεσθαι ἔλυξέ τε αἰφνίδιον καὶ ἄθρόον αὐτῷ δάκρυ θερμὸν προχυθὲν ἐπεστόμιζε τὴν γλῶτταν ἕως ὅψε ποτε τὸ πνεῦμα συλλεξάμενος καὶ ἐπιστενάξας «ὦ πάσης» ἔφη «τροπῆς ἀνάμεστον καὶ ἀσταθμητότατον τύχης ἀνθρωπίνης κίνημα· ὅσῃν παλίρροιαν κακῶν ἐπὶ τε ἄλλων δὴ πολλῶν πολλάκις καὶ κατ' ἐμοῦ πεφιλοτίμησαι.
- 6.7.4 Γένους με καὶ οἰκίας πατρῴας ἐστέρησας, πατρίδος καὶ πόλεως τῆς τῶν φιλτάτων ἐξένωσας, Αἰγυπτία με γῇ πολλὰ τὰ μεταξὺ σιωπῶντα προσώκειλας, λησταῖς βουκόλοις παρέδωκας, μικράν τινα χρηστὴν ἐλπίδα ὑπέφηνας ἀνδρῶν συντυχίαν δυστυχῶν μὲν καὶ τούτων πλὴν ἄλλ' Ἑλλήνων πρυτανεύσασα, μεθ' ὧν τὸ λειπόμενον τοῦ χρόνου βιώσεσθαι ἤλπιζον, καὶ ταύτην ὥς ἔοικεν ὑποτέμνη τὴν παραμυθίαν. Ποῖ γὰρ τράπωμαι; τί δέ με καὶ χρὴ πράττειν; καταλίπω Χαρίκλειαν οὕπω Θεαγένην ἀνευρηκυῖαν; ἀλλὰ δεινόν, ὦ γῇ, καὶ ἀθέμιτον· ἀλλ' ἔπεσθαί με χρὴ καὶ συναναζητεῖν; εἰ μὲν ἐπὶ προδήλῳ τῇ εὐρέσει, καλὸν τὸ μοχθεῖν ἐπ' ἐλπίδι τοῦ κατορθώσῃ· εἰ δὲ ἄδηλον τὸ μέλλον καὶ πλεον τὸ δυσχερές, ἄδηλον ποῖ ποτε καὶ στήσεται μοι τὰ τῆς ἄλης.
- 6.7.6 Τί δὲ οὐχὶ συγγνώμην παρ' ὑμῶν τε καὶ θεῶν φιλίων αἰτήσας νῦν γοῦν ποτε τῆς ἐπὶ τὴν πατρίδα καὶ τὸ γένος ἐπανόδου μνησθήσομαι, καιροῦ καὶ ταῦτα εἰς καλὸν ἔκ του θεῶν ὥς ἔοικε παραπεπτωκότος καὶ τουτουὶ Ναυσικλέους, ὥς ἔφη, εἰς Ἑλληνας ἀφήσειν μέλλοντος, μὴ δὴ μοί τι καὶ τοῦ πατρὸς ἐν τούτῳ παθόντος ἔρημος εἰς τὸ παντελὲς διαδόχου καὶ ἄκληρος ὁ οἶκος ἀπολειφθεῖ; καὶ γὰρ καὶ εἰ πένεσθαι μέλλοιμι, σῶζεσθαι γοῦν τι λείψανον δι' ἐμοῦ τῷ γένει

καλὸν καὶ αὐτάρκες. Ἄλλ' ὦ Χαρίκλεια, σοὶ γὰρ προηγουμένως ἀπολογοῦμαι, καὶ συγγνώμην αἰτῶ καὶ δέομαι δὸς ἄχρι μὲν τῶν βουκόλων ἔψομαι μικρὸν ἐπιμεῖναι Ναυσικλέα κὰν σφόδρα ἐπείγηται παρακαλέσας, εἴ πῶς σε Θεαγένηι παρὼν ἐγχειρίσας χρηστὸς μὲν παρακαταθήκης φύλαξ ἀποδειχθεῖν ἐπὶ χρησταῖς δὲ καὶ αὐτὸς ταῖς μελλούσαις ἐλπίσι μετὰ ἀγαθοῦ τοῦ συνειδότος χωριζοίμην· εἰ δὲ ἀποτύχοιμεν, ὃ μὴ γένοιτο, καὶ οὕτω συγγνωστὸς οὗτοι γε δὴ μόνην σε οὐδὲ τότε καταλιπὼν ἄλλ' ἀγαθὸν σοὶ φύλακα καὶ πατέρα Καλάσιριν τουτονὶ παρακαταστήσας.

6.7.7 » Ἡ δὲ Χαρίκλεια τὸν τε Κνήμωνα ἐκ πολλῶν ἤδη συμβάλλουσα τοῦ Ναυσικλέους ἐπὶ τὸ θυγάτριον ἐπτοημένον, ὅξυν γὰρ ὁ ἔρῳν φωράσαι τὸν ἀπὸ τῶν ἴσων παθῶν κεκρατημένον, καὶ τὸν Ναυσικλέα πρὸς τῶν ὑπ' αὐτοῦ λεχθέντων συνεῖσα ὡς ἀσμένῳ γένοιτο ἂν τὸ κῆδος καὶ πάλαι τοῦτο πραγματεύεται καὶ τὸν Κνήμωνα ἐμπορεύεται ποικίλως ἐφελκόμενος καὶ ἅμα οὐδὲ εὐπρεπῇ λοιπὸν τῆς ὁδοῦ κοινωνὸν οὐδὲ ἀνύποπτον ἡγουμένη τὸν Κνήμωνα «Ὡς δὴ σοὶ φίλον» ἔφη, «τῆς μὲν ἐπὶ τοῖς προὔπηργμένοις παρὰ σοῦ χρηστοῖς εἰς ἡμᾶς χάριτος κεχρεωστημένης καὶ ὁμολογουμένης, ἐπὶ δὲ τοῖς λειπομένοις οὐ πάντως ἐπούσης ἀνάγκης τὰ ἡμέτερα ἐκφροντίζειν οὐδὲ ἀλλοτρίαις τύχαις καὶ ἄκοντα συναποκινδυνεύειν.

6.7.9 Ἀλλὰ σὺ μὲν Ἀθήνας τε τὰς σὰς καὶ γένος καὶ οἶκον τὸν σὸν κομίσαιο, Ναυσικλέα τουτονὶ καὶ τὴν δι' αὐτοῦ παραπεσοῦσαν, ὡς φῆς, πρόφασιν μηδαμῶς παρωςάμενος· ἐγὼ δὲ καὶ Καλάσιρις πρὸς τὰ συμπίπτοντα μαχεσόμεθα ἕως ἂν τὸ τέλος τῆς πλάνης εὕρωμεν, εἰ καὶ ἀνθρώπων μηδεὶς συνεφάπτοιο, θεοὺς συνεμπόρους ἔχειν καταπιστεύοντες.» Ὑπολαβὼν δὲ πρὸς ταῦτα ὁ Ναυσικλῆς «Χαρικλεία μὲν» ἔφη «κατ' εὐχὰς ἀποβαίη καὶ θεοὶ συνέμποροι κατὰ τὴν αὐτῆς αἵτησιν γίνοιτο καὶ τοὺς οἰκείους κομίζοιτο, οὕτως οὖσα γενναία μὲν τὸ λῆμα συνετὴ δὲ τὸ φρόνημα.

6.8.1 Σὺ δέ, ὦ Κνήμων, μήτε εἰ Θίσβην οὐκ ἄγεις εἰς τὰς Ἀθήνας ἄσχαλλε καὶ ταῦτα ἔχων ὑπόδικον ἐμὲ τουτονὶ τῆς κατ' ἐκείνην ἀρπαγῆς καὶ τῆς ἐκ τῶν Ἀθηνῶν ὑπεξαγωγῆς, ὃ γὰρ ἔμπορος ὁ Ναυκρατίτης ὁ Θίσβης ἐραστής οὗτος ἐγώ, μήτε πενίαν ὀδύρου πτωχεύσειν ἔτι προσδοκήσας· εἰ γὰρ σοὶ φίλον ὡς καὶ ἐμοὶ φανείη, χρημάτων τε εὐπορήσεις συχνῶν οἶκόν τε ἀπολήψῃ καὶ πατρίδα τὴν σὴν ἐμοῦ κατάγοντος, γῆμαί τε βουλομένῳ θυγατέρα ταυτηνὴ τὴν ἐμὴν ἀρμόζω Ναυσικλείαν, προῖκα ἐπιδιδούς αὐτὸς μὲν πλείστην ὄσσην, τὴν παρὰ σοῦ δὲ πάλιν εἰληφέναι κρίνων ἐξ οὗ γένος καὶ οἶκον καὶ ἔθνος τὸ σὸν ἐγνώρισα.» Πρὸς ταῦτα οὐδὲ πρὸς βραχὺ διαμελλήσας ὁ Κνήμων, ἀλλ' ἂ πάλαι δι' εὐχῆς τε καὶ ἐπιθυμίας ἔχων [ἄ] οὐκ ἤλπιζε, ταῦτα ὑπὲρ εὐχὴν ἀπροσδόκητα λαμβάνων «Ἄπαντα» ἔφη «δέδεγμαι, ἃ καταγγέλλεις, ἄσμενος» καὶ ἅμα τὴν δεξιὰν προτείνουντι τὸ θυγάτριον ὁ Ναυσικλῆς ἐνεχείριζε καὶ κατηγγύα, καὶ τὸν ὑμέναιον ἄδεσθαι πρὸς τῶν οἰκείων ἐγκελευσάμενος χορείας ἐν πρώτοις ἐξῆρχεν εἰς αὐτοσχέδιον γάμον τὸ παρὸν συμπόσιον ἀναδείξας.

6.8.3 Οἱ μὲν δὴ ἄλλοι πρὸς χοροῖς ἦσαν καὶ τὸν ὑμέναιον ἀπρόσκλητον ἐπὶ τοῖς θαλάμοις ἐκώμαζον καὶ γαμήλιος παννυχὶς τὴν οἰκίαν κατέλαμπεν, ἡ Χαρίκλεια δὲ χωρισθεῖσα μόνη τῶν ἄλλων ἐπὶ τὸ σύνηθες ἔρχεται δωμάτιον καὶ τὰς θύρας εἰς τὸ ἀσφαλὲς ἐπικλεισμένη πρὸς οὐδενός τε ὀχλεῖσθαι πιστεύουσα βάκχιόν τι οἰστρηθεῖσα τὰς τε κόμας ἀφειδῶς λύεται καὶ θοιμάτιον περιρρηξαμένη «Φέρε» ἔφη «καὶ ἡμεῖς δαίμονι τῷ εἰληχότῳ χορεύσωμεν κατὰ τὸν ἐκεῖνον τρόπον· ἄσωμεν αὐτῷ θρήνους καὶ γόους ὑπορχησώμεθα ζόφος δὲ ἐπιχείσθω καὶ νύξ ἀλαμπῆς ἡγείσθω τῶν δρωμένων, τοῦδε τοῦ λύχνου τῇ γῇ προσαραχθέντος. Οἷας γὰρ δὴ καὶ ἐφ' ἡμῖν τὰς παστάδας ἐπήξατο· οἷον τὸν θάλαμον ἀνέδειξε· μόνην μὲν ἔχει με καὶ ἀνύμφευτον, τοῦ δὲ μέχρις ὀνόματος νυμφίου Θεαγένους, οἴμοι, χηρεύει.

6.8.4

Κνήμων γαμει, Θεαγένης δὲ ἀλητεύει καὶ ταῦτα αἰχμάλωτος ἢ τάχα καὶ δέσμιος· καὶ ταῦτα ἂν εἴη τὰ εὐτυχέστερα, σῶζοιτο μόνον. Ναυσίκλεια νυμφεύεται κάμοῦ διέζευκται ἢ μέχρι τῆς παρελθούσης ὁμόκοιτος, Χαρίκλεια δὲ μόνη καὶ ἔρημος. Καὶ οὐ τῶν ἐπ' ἐκείνοις ἡμῖν μέμψις, ὦ τύχη καὶ δαίμονες, ἀλλὰ καὶ πράττοιεν κατὰ γνώμην, τῶν δὲ καθ' ἡμᾶς ὅτι μὴ τούτοις ἡμῖν ἐξ ἴσου κέχρησθε.

6.8.5 Οὕτω τὸ δρᾶμα τὸ περὶ ἡμᾶς εἰς ἄπειρον ἐμηκύνετε καὶ πᾶσαν λοιπὸν σκηνὴν ὑπερφθέγγεται. Ἀλλὰ τί ταῦτα ἄωρὶ θεηλατοῦμαι; τελείσθω καὶ τὰ ἐξῆς ὅπη τοῖς θεοῖς φίλον. Ἀλλ' ὦ Θεάγενες, ὦ μόνη μοι γλυκεῖα φροντίς, εἰ μὲν τέθνηκας καὶ τοῦτο πεισθεῖν ὃ μήποτε γνοίην, τότε μέν σοι συνεῖναι οὐχ ὑπερθήσομαι· τὸ παρὸν δέ σοι τάσδε ἐπιφέρω χοάς», καὶ ἅμα ἔτιλλε τὰς τρίχας καὶ ἐπὶ κλίνην ἐπέβαλλε, «καὶ τάσδε ἀποχέω τὰς σπονδὰς ἐκ τῶν σοι φίλων ὀφθαλμῶν», καὶ αὐτίκα διάβροχος ἦν ἡ στρωμνὴ τοῖς δάκρυσιν.

6.8.6 «Εἰ δέ μοι περισῶζι καλῶς γε ποιῶν, δεῦρο καὶ συνανάπαυσαι φίλος, ὄναρ γοῦν ὀφθείς· φείδου δὲ καὶ τότε, ὦ ἡγαθέ, καὶ φύλαττε νομίμῳ γάμῳ τὴν σὴν παρθένον· ἰδοὺ σε καὶ περιπτύσσομαι, παρεῖναι καὶ ὄραν ὑποτιθεμένη.» Καὶ ἅμα λέγουσα ρίπτει κατὰ τῆς κλίνης ἐπὶ πρόσωπον ἑαυτὴν ἀθρόον καὶ περιχυθεῖσα περιέβαλλε λύζουσά τε καὶ βρύχιον ἀναστένουσα, ἕως αὐτὴν ὑπὸ τῆς ἄγαν λύπης ἀχλὺς τε καὶ ἱλιγγος ὑποδραμῶν καὶ τὸ νοερὸν τῆς ψυχῆς ζοφώσας πρὸς ὕπνον ἔλαθεν ὑποφέρων καὶ εἰς ἡμέραν ἤδη λαμπρὰν κατέχων, ὥστε καὶ ὁ Καλάσιρις θαυμάζων καὶ παρά γε τὸ εἰωθὸς οὐχ ὀρωμένην ἐπιζητῶν ἐπὶ τὸν θάλαμον ἀφικόμενος ἔπαιε τε σφοδρότερον τὰς θύρας καὶ ὀνομαστὶ συνεχῶς Χαρίκλειαν ἀνακαλῶν ἀφύπνιζεν.

6.9.2 Ἡ δὲ πρὸς τὸ αἰφνίδιον τῆς κλήσεως διαταράχθη τε καὶ ὥς κατελήφθη σχήματος ἐπὶ τὰς θύρας ὀρμήσασα τὸν τε μοχλὸν παρήνεγκε καὶ πρὸς εἴσοδον τῷ πρεσβύτῃ διέστελλεν. Ὁ δὲ ὥς εἶδε τῆς τε κόμης τὸ ἄτακτον καὶ τὸν χιτῶνα κατερρωγότα περὶ τοῖς στήθεσι καὶ ὄμμα ἔτι κυμαῖνον καὶ τὸ πρὸ τῶν ὕπνων ἐμμανὲς ἐπισημαῖνον, συνήσι μὲν τὴν αἰτίαν ἀγαγὼν δὲ αὐθις ἐπὶ τὴν κλίνην καὶ καθίσας ἐφεστρίδα τε ἐπέβαλλε καὶ πρὸς τὸ εὖσχημον περιστείλας, «Τί ταῦτα» ἔφη «Χαρίκλεια; τί λίαν οὕτω καὶ ἄμετρα δυσφορεῖς; τί δὲ οὕτως ἐκφρόνως ἦττων γίνῃ τῶν προσπιπτόντων; οὐδέ σε γνωρίζω τὸ παρὸν, αἰεὶ γενναίαν καὶ σώφρονα τύχας ἐνεγκεῖν τὸ πρόσθεν ἐγνωκώς.

6.9.3 Οὐ παύσῃ τῆς ἄγαν ταύτης ἀνοίας; οὐκ ἐννοήσεις ἄνθρωπος οὔσα, πρᾶγμα ἀστάθμητον καὶ ὀξεῖας ῥοπὰς ἐφ' ἐκάτερα λαμβάνον; τί σαυτὴν προαναιρεῖς βελτιόνων ἴσως ἐλπίδων; φεῖσαι καὶ ἡμῶν, ὦ τέκνον, φεῖσαι, εἰ μὴ γε σαυτῆς, ἀλλὰ γοῦν Θεαγένους, ὃ βίος ὁ σὺν σοὶ μόνος αἰρετὸς καὶ ἐπὶ σοὶ σωζομένη τὸ εἶναι κέρδος.» Ἡρυθρία τούτων ἀκούουσα ἢ Χαρίκλεια, καὶ πλέον ἐν οἷοις κατείληπτο ἐννοοῦσα· σιωπῆσάς τε ἐπὶ πλεῖστον, ὥς ἐνέκειτο πρὸς τὴν ἀπόκρισιν ὁ Καλάσιρις, «Ἀληθῆ μὲν» ἔφη «ἐπιτιμᾶς, ἀλλ' ἴσως ἐμοὶ συγγνωστά, ὦ πάτερ· οὐ γάρ με δημώδης οὐδὲ νεωτερίζουσά τις ἐπιθυμία πρὸς ταῦτα ἐξάγει τὴν ἀθλίαν ἀλλὰ καθαρὸς τε καὶ σωφρονῶν ἀπειράτου μὲν ἀλλ' ἔμοιγε ἀνδρὸς πόθος καὶ τούτου Θεαγένους, λυποῦντος μὲν καὶ ὅτι μὴ σύνεστι πλέον δὲ εἰ περίεστιν ἢ μή, φοβοῦντος.

6.9.4 » «Ἀλλὰ τούτου γε ἔνεκα θάρσει» ἔλεγεν ὁ Καλάσιρις, «ὥς ὄντος ἐκείνου καὶ σοὶ συνεσομένου θεῶν νευόντων, εἴπερ τι χρή τοῖς τε προθεσπισθεῖσι περὶ ὑμῶν (χρὴ δέ) πιστεύειν καὶ τῷ διαγγείλαντι χθιζὸν ὥς εἴληπται ὑπὸ Θυάμιδος εἰς τὴν Μέμφιν ἀναπεμπόμενος.

6.9.5 Εἰ δὲ εἴληπται, δῆλον ὥς καὶ σῶζεται φιλίας αὐτῷ πρὸς τὸν Θύαμιν καὶ γνώσεως προὑπαρχούσης. Καιρὸς δὴ μὴ μέλλειν, ἀλλὰ σπευστέον ὥς ἔνεστιν ἡμῖν τάχους ἐπὶ Βῆσσαν τὴν κώμην καὶ ἀναζητητέον σοὶ μὲν τὸν Θεαγένην ἐμοὶ δὲ πρὸς τούτῳ καὶ τὸν υἱόν· οἷσθ' αὖτις πάντως προακηκουῖα παῖδα ἐμὸν εἶναι τὸν Θύαμιν.» Καὶ ἡ Χαρίκλεια γενομένη σύννους «Εἰ

μὲν δὴ» ἔφη «παῖς ἐστὶ σοι θύαμις καὶ ἔστιν ὁ σὸς ἀλλὰ μὴ ἐτέρου καὶ ἄλλος, νῦν μὲν δὴ τὰ ἡμέτερα πρὸς κίνδυνον ἐλαύνει τὸν μέγιστον.

6.9.6 » Θαυμάσαντος δὲ καὶ τὴν αἰτίαν ἐρομένου τοῦ Καλασίριδος «Οἶσθα» εἶπεν «ὥς αἰχμάλωτος ἐλήφθην ὑπὸ τῶν βουκόλων· ἐκεῖ τοίνυν καὶ τὸν θύαμιν ἐπηγάγετο πρὸς τὸν κατ' ἐμοῦ πόθον ἢ δυστυχῶς μοι προσεῖναι δοκοῦσα τῶν ὄψεων ὥρα, καὶ δέος, εἰ ἀναζητοῦντες ἐντύχοιμεν, μὴ ὀφθεῖσαν ἐκείνην εἶναι με ταύτην ὑπομνησθεῖς, τὸν γάμον ὃν τότε μοι προτεινόμενον παρ' αὐτοῦ διεκρουσάμην ἐπινοίαις εἰς ἔργον ἄγειν βιάσεται.» Καὶ ὁ Καλάσιρις «Μὴ οὕτω μὲν ποτε» φησὶν «ἐπιθυμία κρατήσκειν ὥς καὶ τὴν πατρῶαν ὄψιν ὀρωμένην ὑπεροφθῆναι καὶ ὄμμα τοῦ φύντος μὴ καταιδέσαι τὸν παῖδα κολάσαι τὴν εἵπερ καὶ ἔστιν οὐκ ἔννομον ὄρεξιν· ὅμως δ' οὖν, κωλύει γὰρ οὐδέν, τί οὐχὶ καὶ μηχανὴν τινα πρὸς περιγραφὴν τῶν φοβούντων ἐπινοεῖς; δεινὴ δέ τις ἔοικας εἶναι σοφιστεῦσαι κατὰ τῶν ἐπιχειρούντων διαδύσεις τε καὶ ὑπερθέσεις.

6.9.7 » Ἀνείθη πρὸς ταῦτα μικρὸν ἡ Χαρίκλεια καὶ «Εἰ μὲν ἀληθεύεις» εἶπεν «ἡ παιδιὰν με πεποίησαι, παρείσθω τὸ παρόν· ἐγὼ δὲ τέχνην ἅμα τῷ Θεαγένει μὲν καὶ πρότερον ἐπιχειρηθεῖσαν ὑπὸ δὲ τῆς τότε τύχης διακοπεῖσαν εἰσηγήσομαι καὶ νῦν ἐπ' ἀμείνοσι ταῖς τύχαις· τῆς γὰρ νήσου τῆς βουκολικῆς ἀποδρᾶναι διανοηθεῖσιν ἐδόκει τὴν ἐσθῆτα μεταμφιασμένους ἐς τὸ λυπρότατον καὶ πτωχοῖς ἑαυτοὺς ἀπεικάσαντας οὕτως ἐπιμίγνυσθαι κώμαις τε καὶ πόλεσιν.

6.10.2 Εἰ δὴ συναρέσκει πλαττώμεθα τὸ σχῆμα καὶ πτωχεύωμεν, οὕτω γὰρ ἥττον τε ἐπιβουλευσόμεθα πρὸς τῶν ἐντυγχανόντων—ἀσφάλεια γὰρ ἐν τοῖς τοιούτοις ἢ εὐτέλεια καὶ οἴκτου μᾶλλον ἢ φθόνου πέλας ἢ πενία—τῆς τε καθ' ἡμέραν ἀναγκαίου τροφῆς ῥᾶον εὐπορήσομεν, ξένη γὰρ ἐν γῇ τὸ μὲν ὦνιον σπάνιον τοῖς ἀγνοοῦσι τὸ δὲ αἰτούμενον εὐμετάδοτον τοῖς ἐλεοῦσιν.» Ἐπὶ ταῦτα ὁ Καλάσιρις καὶ ἔχεσθαι τῆς ὁδοιπορίας ἐπέσπευδε, τοῖς τε περὶ τὸν Ναυσικλέα καὶ Κνήμωνα ἐντυγχάνοντες τὴν τε ἔξοδον κοινωσάμενοι εἰς τρίτην ἐξώρμησαν, οὔτε ὑποζύγιον καίτοι διδόμενον οὔτε ἀνθρώπων οὐδένα συνέμπορον ἀνασχόμενοι, τοῦ τε Ναυσικλέους καὶ Κνήμωνος προπεμπόντων καὶ ἄλλου τῆς οἰκίας πλήθους· προέπεμπε δὲ καὶ ἡ Ναυσικλεία πολλὰ τὸν πατέρα ἐπιτρέψαι καθικετεύσασα τῆς νυμφικῆς αἰδοῦς ὑπὸ φίλτρου τοῦ περὶ τὴν Χαρίκλειαν ἐκνικηθείσης.

6.11.2 Καὶ ὅσον πέντε σταδίους προελθόντες ἡσπάζοντο τὴν ἀλλήλους τὰ τελευταῖα κατὰ γένος καὶ τὰς δεξιὰς ἐνέβαλλον ἐπιδακρύσαντές τε ὅσον πλεῖστον καὶ ἐπὶ βελτίοσι χωρισθῆναι ταῖς τύχαις ἐπευξάμενοι, τοῦ Κνήμωνος δὲ καὶ συγγνώμην αἰτοῦντος εἰ μὴ συμπορεύοιτο νεοπῆκτους ἔτι τοὺς θαλάμους ἔχων ἐπικαταλήψεσθαι τε εἰ καιρὸς γένοιτο πλαττομένου, διεχωρίσθησαν, οἱ μὲν ἐπὶ Χέμμιν· ἡ Χαρίκλεια δὲ καὶ ὁ Καλάσιρις πρῶτα μὲν εἰς τὸ πτωχικὸν πλάσμα μετημφιέννυντο ῥάκεσιν ἑαυτοὺς προπαρεσκευασμένοις ἐξευτελίσαντες, ἔπειτα ἡ μὲν Χαρίκλεια τὸ τε πρόσωπον ἐνύβριζεν ἀσβόλου τε ἐντρίψει καὶ πηλοῦ καταχρίσει μολύνουσα καὶ κρηδέμνου ῥυπῶντος τὸ κράσπεδον ἀπὸ μετώπου κατὰ θατέρου τοῖν ὀφθαλμοῖν εἰς ἄτακτον προκάλυμμα ἐπισοβοῦσα, πήραν τε ὑπὸ μάλης, οὕτως μὲν ἰδεῖν ψωμῶν τινῶν καὶ ἀκόλων δῆθεν ταμιεῖον χρεωδέστερον δὲ τῆς ἱερᾶς ἐκ Δελφῶν ἐσθῆτος καὶ τῶν στεμμάτων τῶν τε συνεκτεθέντων μητρώων κειμηλίων καὶ γνωρισμάτων εἰς ὑποδοχὴν, ἐξῆπτο.

6.11.4 Ὁ δὲ Καλάσιρις τὴν μὲν φαρέτραν τῆς Χαρικλείας τετρυχωμένοις κωδίοις ἐνείλησας, ὥς δὴ τι φορτίον ἕτερον ἐπὶ τῶν ὤμων ἐγκάρσιον ἔφερε, τὸ δὲ τόξον τῆς νευρᾶς παραλύσας ἐπειδὴ τάχιστα πρὸς τὸ εὐθύτερον ἀνεκάμφθη βακτηρίαν ταῖν χεροῖν ἐποιεῖτο πολὺς τε αὐτῇ καὶ βαρὺς ἐμπίπτων, καὶ εἴ πῃ τισιν ἐντευξόμενος προῖδοι κυφότητά τε πλέον ἐπετήδευεν ἢ τὸ γῆρας ἐπηνάγκαζε καὶ τοῖν σκέλοις θάτερον παρεσύρετο, πρὸς τῆς Χαρικλείας ἔσθ' ὅτε χειραγωγούμενος. Κάπειδὴ τὰ τῆς ὑποκρίσεως αὐτοῖς διηκρίβωτο, μικρὰ καὶ ἐπισκώψαντες εἰς

ἀλλήλους καὶ ὡς πρόποι τὸ σχῆμα θάτερος θατέρῳ ἐπιχλευάσαντες τὸν τε εἰληχότα δαίμονα στῆσαι τὰ δεινὰ μέχρι γοῦν τούτων καὶ ἀρκεσθῆναι παρακαλέσαντες, ἔσπευδον ἐπὶ Βῆσσαν τὴν κώμην οὗ τὸν Θεαγένην καὶ τὸν Θύαμιν εὐρήσειν ἐλπίσαντες ἀπετύγχανον.

- 6.12.2 Ἄρτι γὰρ τῇ Βῆσση περὶ δύσιν ἡλίου πλησιάζοντες πληθὸς τι κείμενον νεκρῶν ὁρῶσι νεοσφαγῶν, τῶν μὲν πλείονων Περσῶν εἶναι τῇ στολῇ τε καὶ καθοπλίσαι γνωριζομένων ὀλίγων δὲ τινῶν ἐγχωρίων· καὶ πολέμου μὲν εἶναι τὸ δρᾶμα εἵκαζον, τίνων δὲ ἢ πρὸς τίνας ἠπόρουν, ἕως ἐπιπαριόντες τοὺς νεκροὺς καὶ ἅμα περισκοποῦντες μὴ πού τις κεῖται καὶ τῶν οἰκείων—δειλαὶ γὰρ αἱ ψυχαὶ περὶ τοῖς φιλτάτοις τὰ δεινότερα μαντεύεσθαι—γυναῖα προστυγχάνουσι πρεσβυτικῶ, σώματι τῶν ἐγχωρίων προσπεφυκότι καὶ παντοίους ἐγείροντι θρήνους. Ἐγνώσαν οὖν ἐπιχειρεῖν τι παρὰ τῆς πρεσβυτιδος, εἰ οἶόν τε, ἐκμανθάνειν· καὶ παρακαθισάμενοι πρῶτα μὲν παραμυθεῖσθαι τε καὶ καταστέλλειν τὸν ἄγαν θρήνον ἐπειρῶντο· ἔπειτα προσιεμένης, ὄντινα πενθοίῃ καὶ τίς ὁ πόλεμος ἡρώτων, τοῦ Καλασίριδος πρὸς τὸ γύναιον αἰγυπτιάζοντος.
- 6.12.3 Ἡ δὲ ἔλεγεν ἅπαντα ἐπιτέμνουσα· ἐφ' οὗ μὲν εἶναι κειμένῳ τὸ πένθος καὶ ἐπιτετηδευκέναι τὴν εἰς τοὺς νεκροὺς ἄφιζιν εἴ πῃ τις διελάσας τοῦ ζῆν ἀπαλλάξειε, τέως μέντοι τὰ νομιζόμενα τῷ παιδί ἐκ τῶν ἐνόντων δακρύουσαν τε καὶ θρηνοῦσαν ἐπιφέρειν. Τὸν πόλεμον δὲ ἔλεγεν ὧδε.
- 6.13.1 «Ἦγετο ξένος νεανίας τις κάλλει τε καὶ μεγέθει διαφέρων ὡς Ὀροονδάτην τὸν μεγάλου βασιλέως ὑπαρχον εἰς τὴν Μέμφιν, ἀπέσταλτο δέ, οἶμαι, παρὰ Μιτράνου τοῦ φρουράρχου ληφθεὶς αἰχμάλωτος ὥς τι τῶν μεγίστων δῶρον ὡς φασί. Τοῦτον οἱ τῆς κώμης τῆς ἡμετέρας ταυτησί» δείξασα τὴν ἐχομένην «ἐπελθόντες ἀφείλοντο, γνωρίζειν εἴτ' οὖν ἀληθεύοντες εἴτε καὶ πρόφασιν πλάσαντες. Ὁ δὲ Μιτράνης ταῦτα πυθόμενος καὶ κατὰ τὸ εἶκος ἀγανακτήσας ἐπιστρατεύει τῇ κώμῃ δυσὶ ταύταις πρότερον ἡμέραις.
- 6.13.2 Καὶ (ἔστι γὰρ μαχιμώτατον ἢ κώμῃ γένος, βίον αἰετὴν τὴν ληστείαν πεποιημένοι καὶ θανάτου παντὸς ὑπερόπται καὶ πολλὰς δὴ διὰ τοῦτο πολλάκις ἄλλας τε καμὲ τὸ παρὸν ἀνδρῶν τε καὶ παίδων χηρώσαντες), ἐπειδὴ τὴν ἔφοδον ἐσομένην ἐτεκμήραντο προλοχίζουσί τέ τινας ἐνέδρας καὶ δεξάμενοι τοὺς ἐναντίους ἐπικρατέστεροι γίνονται, οἱ μὲν κατὰ στόμα ἐκ τοῦ εὐθέος μαχόμενοι οἱ δὲ κατόπιν ἐκ τῶν λόγων ἀπροφυλάκτοις σὺν βοῇ τοῖς Πέρσαις ἐπελθόντες. Καὶ πίπτει μὲν ὁ Μιτράνης ἐν πρώτοις μαχόμενος πίπτουσι δὲ σὺν αὐτῷ σχεδόν τι πάντες, οἳ δὲ κυκλωθέντες καὶ οὐδὲ φυγῆς τόπων εὐμοιρήσαντες, πίπτουσι δὲ καὶ τῶν ἡμετέρων ὀλίγοι· καὶ γίνεται τῶν ὀλίγων βαρεῖα βουλήσει δαίμονος καὶ παῖς ὁ ἐμός, βέλει Περσικῶ πρὸς τὰ στέρνα, ὡς ὁρᾶτε, βληθείς· καὶ νῦν ἡ ἀθλία τὸν μὲν θρηνῶ κείμενον, τὸν δὲ ἔτι μοι μόνον παῖδα λειπόμενον ἔοικα θρηνήσειν, ἐκστρατεύσαντος κάκεϊνου τῇ προτεραίᾳ μετὰ τῶν λοιπῶν ἐπὶ τὴν Μεμφιτῶν πόλιν.
- 6.13.3 » Ἐπυνθάνετο καὶ τὴν αἰτίαν τῆς ἐκστρατείας ὁ Καλάσιρις· καὶ ἡ γραῦς, ἀκηκοέναι παρὰ τοῦ λειπομένου παιδὸς προστιθεῖσα, ἔλεγε διότι στρατιώτας βασιλείους καὶ φρούραρχον μεγάλου βασιλέως ἀνελόντες ἐπὶ μὴ πεπραγμένοις καλῶς εἶδον ἐκεῖνο καλῶς, μὴ εἰς μικρὸν αὐτοῖς ἄλλ' εἰς τὸν περὶ τῶν ὅλων κίνδυνον τὸ πρᾶγμα τελευτήσῃν, Ὀροονδάτου τοῦ κατὰ τὴν Μέμφιν ὑπάρχου πλείστη τε χερὶ πεφραγμένου καὶ αὐτίκα, εἰ πύθοιτο, κατὰ πρώτην ἔφοδον σαγηνεύσοντος τὴν κώμην καὶ πανωλεθρίᾳ τῶν ἐνοικούντων τὴν δίκην εἰσπράζοντος.
- 6.13.5 «Οἷα δὲ οὖν τὸν περὶ τῶν ὅλων ἀναρριπτοῦντες κίνδυνον, ἔγνων μεγάλα τολμήματα μεῖζοσιν, εἰ δυνατόν, ἰάσασθαι καὶ φθῆναι τὴν Ὀροονδάτου παρασκευήν, ἀπροσδόκητοί τε ἐπεισπεσόντες ἢ προσανελεῖν κάκεϊνον εἰ κατὰ τὴν Μέμφιν ὄντα καταλάβοιεν ἢ εἴπερ ἐκδημῶν τυγχάνοι, πολέμου τινὸς αὐτὸν ὡς φασὶν Αἰθιοπικοῦ τανῦν ἀπασχολοῦντος, ῥᾶόν τε

τὴν πόλιν παραστήσασθαι τῶν ὑπερμαχομένων ἔρημον καὶ αὐτοὶ τε ἐκτὸς κινδύνου γενέσθαι τὸ παρὸν καὶ προσκατορθῶσαι τῷ Θυάμιδι ληστάρχῳ τῷ σφῶν τὴν τῆς προφητείας ἱερωσύνην, οὐ κατὰ νόμον παρ' ἀδελφοῦ νεωτέρου κατεχομένην, ἀνακομίσασθαι ἢ εἴπερ καὶ ἀποτυγχάνειν συμβαίνει, πολέμου γοῦν ἔργον μαχομένους γενέσθαι μὴδὲ ἄλλως ἀλῶναι καὶ ταῖς Περσικαῖς αἰκίαις καὶ ὕβρεσιν ἐκκεῖσθαι. Ἄλλ' ὦ ξένοι, ποῖ δὴ τὸ νῦν ἀφίξεσθε;» «Εἰς τὴν κώμην» ὁ Καλάσιρις εἶπεν.

6.13.6 Ἦ δὲ «Οὐκ ἀσφαλὲς ὑμῖν» ἔφη «τῆς τε ὥρας ἄωρὶ καὶ οὐδὲ γνωρίζομένοις ἐπιμίξαι τοῖς ὑπολειπομένοις.» «Ἄλλ' εἰ ξεναγοίης» ἔφη ὁ Καλάσιρις «οὐκ ἀπ' ἐλπίδος ἡμῖν καὶ τὰ τῆς ἀσφαλείας.» «Οὐ μοι καιρός» ἀπεκρίνατο ἡ πρεσβῦτις, «νυκτερινούς γάρ τινας ἐναγισμούς ἐπιτελέσαι μοι πρόκειται. Ἄλλ' εἰ δὴ φορητὸν ὑμῖν, ἐπάναγκες δὲ καὶ μὴ βουλομένοις, αὐτοῦ που καὶ τῶν νεκρῶν ἐν καθαρῷ μικρὸν ἀποχωρήσαντες τὴν μὲν νύκτα ἐγκαρτερήσατε τὴν ἕω δὲ ὑμῖν πρόξενος ἐγὼ τῆς ἀδείας ξεναγοῦσα γενήσομαι.» Ταῦτα εἰπούσης ὁ Καλάσιρις ἅπαντα πρὸς τὴν Χαρίκλειαν φράσας καὶ παραλαβὼν μεθίστατο.

6.14.1 Καὶ μικρὸν ὅσον τοὺς κειμένους ὑπερβάντες βουνῷ τινι χαμαιζήλῳ προστυγχάνουσι, κἀνταῦθα ὁ μὲν κατέκλινεν ἑαυτὸν τῇ κεφαλῇ τὴν φαρέτραν ὑποθέμενος, ἡ Χαρίκλεια δὲ καθήστο τὴν πῆραν εἰς καθέδραν ποιησαμένη. Ἄρτι δὲ τῆς σεληναίας ἀνισχύσης καὶ φωτὶ λαμπρῷ τὰ πάντα καταυγαζούσης, τρίτη γὰρ μετὰ πανσέληνον ἐτύγχανεν, ὁ μὲν Καλάσιρις οἷα δὴ πρεσβυτικός τε ἄλλως καὶ πρὸς τῆς ὁδοιπορίας κεκοπωμένος ὑπνῷ κατείχετο, ἡ Χαρίκλεια δὲ ὑπὸ τῶν συνεχόντων φροντισμάτων διαγρυπνοῦσα σκηνῆς τινος οὐκ εὐαγοῦς μὲν ταῖς δὲ Αἰγυπτίαις ἐπιχωριαζούσης θεωρὸς ἐγίνετο.

6.14.3 Ἦ γὰρ πρεσβῦτις ἀνενοχλήτου καὶ ἀκατόπτου σχολῆς ἐπειλήφθαι νομίσασα πρῶτα μὲν βόθρον ὠρύξατο, ἔπειτα πυρκαϊὰν ἐκ θατέρου μέρους ἐξῆψε καὶ μέσον ἀμφοῖν τὸν νεκρὸν τοῦ παιδὸς προθεμένη κρατῆρά τε ὀστρακοῦν ἔκ τινος παρακειμένου τρίποδος ἀνελομένη μέλιτος ἐπέχει τῷ βόθρῳ καὶ αὐθις ἐξ ἑτέρου γάλακτος, καὶ οἶνον ἐκ τρίτων ἐπέσπενδεν· εἶτα πέμμα στεάτινον εἰς ἀνδρὸς μίμημα πεπλασμένον δάφνη καὶ μαράθῳ καταστέψασα εἰς τὸν βόθρον ἐνέβαλλεν. Ἐφ' ἅπασι δὲ ξίφος ἀνελομένη καὶ πρὸς τὸ ἐνθουσιῶδες σοβηθεῖσα καὶ πολλὰ πρὸς τὴν σεληναίαν βαρβάροις τε καὶ ξενίζουσι τὴν ἀκοὴν ὀνόμασι κατευξαμένη τὸν βραχίονα ἐντεμοῦσα καὶ δάφνης ἀκρέμονι τοῦ αἵματος ἀποψήσασα τὴν πυρκαϊὰν ἐπεψέκαζεν, ἄλλα τε ἄττα τερατευσαμένη πρὸς τούτοις ἐπὶ τὸν νεκρὸν τοῦ παιδὸς προσκύψασα καὶ τινα πρὸς τὸ οὐς ἐπάδουσα ἐξήγειρέ τε καὶ ὀρθὸν ἐστάναι τῇ μαγγανείᾳ κατηνάγκαζεν.

6.14.5 Ἦ Χαρίκλεια δὴ οὖν οὐδὲ τὰ πρῶτα ἀδεῶς κατοπτεύουσα τότε δὴ καὶ ὑπέφριττε καὶ πρὸς τῶν γινομένων ἀήθων ἐκδειματωθεῖσα τὸν Καλάσιριν ἀφύπνιζέ τε καὶ θεατὴν γενέσθαι τῶν δρωμένων παρεσκεύαζεν. Αὐτοὶ μὲν οὖν ἅτε ἐν σκότῳ διάγοντες οὐχ ἐωρῶντο, κατώπτευν δὲ τὰ ἐν τῷ φωτὶ καὶ πρὸς τῇ πυρκαϊᾷ ῥᾶον καὶ τῶν λεγομένων οὐ πόρρωθεν ὄντες ἐπηκροῶντο, τῆς γραδὸς ἤδη καὶ γεγωνότερον ἐκπυνθανομένης παρὰ τοῦ νεκροῦ· καὶ ἦν ἡ πεῦσις εἴπερ ὁ ἀδελφὸς μὲν ἐκείνου παῖς δὲ αὐτῆς ὁ λειπόμενος ἐπανήξει περισωθείς. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο μὲν οὐδὲν ἐπινεύσας δὲ μόνον καὶ τῇ μητρὶ τὰ κατὰ γνώμην ἐλπίζειν ἀμφιβόλως ἐνδοὺς κατηνέχθη τε ἀθρόον καὶ ἔκειτο ἐπὶ πρόσωπον.

6.14.6 Ἦ δὲ ἐπέστρεφέ τε τὸ σῶμα πρὸς τὸ ὕπτιον καὶ οὐκ ἀνίει τὴν πεῦσιν ἀλλὰ βιαιοτέραις, ὥς ἐώκει, ταῖς κατανάγκαις πολλὰ τοῖς ὥσιν αὐθις ἐπάδουσα καὶ μεθαλλομένη ξιφῆρης ἄρτι μὲν πρὸς τὴν πυρκαϊὰν ἄρτι δὲ ἐπὶ τὸν βόθρον ἐξήγειρέ τε αὐθις καὶ ὀρθωθέντος περὶ τῶν αὐτῶν ἐξεπυνθάνετο, μὴ νεύμασι μόνον ἀλλὰ καὶ φωνῇ τὴν μαντείαν ἀρισῆμως δηλοῦν ἐπαναγκάζουσα. Καὶ τῆς πρεσβύτιδος ἐν τούτοις οὔσης ἡ Χαρίκλεια πολλὰ τὸν Καλάσιριν καθικέτευε τοῖς γινομένοις πλησιάσαντας πυνθάνεσθαί τι καὶ αὐτοὺς περὶ τοῦ Θεαγένους, ὁ δὲ

παρητεῖτο φάσκων καὶ τὴν θέαν οὐκ εὐαγῇ μὲν κατ' ἀνάγκην δ' οὖν ὅμως γενομένην ἀνέχεσθαι· εἶναι γὰρ οὐ προφητικὸν οὔτε ἐπιχειρεῖν οὔτε παρεῖναι ταῖς τοιαῖσδε πράξεσιν, ἀλλὰ τὸ μαντικὸν τούτοις μὲν ἐκ θυσιῶν ἐννόμων καὶ εὐχῶν καθαρῶν παραγίνεσθαι, τοῖς δὲ βεβήλοις καὶ περὶ γῆν τῷ ὄντι καὶ σώματα νεκρῶν εἰλουμένοις οὕτως ὡς τὴν Αἰγυπτίαν ὁρᾶν ἢ τοῦ καιροῦ περίπτωσις ἐνδεδόκε.

6.15.1 Καὶ ἔτι λέγοντος ὁ νεκρὸς οἶον ἐκ μυχοῦ τινος ἢ σπηλαίου φαραγγώδους βαρὺ τι καὶ δυσηχὲς ὑποτρύζων «Ἐγὼ μὲν» ἔφη «σοῦ τὰ πρῶτα ἐφειδόμην, ὦ μήτερ, καὶ παρανομοῦσαν εἰς τὴν ἀνθρωπείαν φύσιν καὶ τοὺς ἐκ μοιρῶν θεσμοὺς ἐκβιαζομένην καὶ τὰ ἀκίνητα μαγγανείαις κινοῦσαν ἡνειχόμεν, σῶζεται γὰρ ἢ περὶ τοὺς φύντας αἰδῶς ἐφ' ὅσον οἶόν τε καὶ ἐν τοῖς ἀποικομένοις. Ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ταύτην ἀναιρεῖς τὸ κατὰ σαυτὴν καὶ ἐλαύνεις οὐκ ἀθεμίτοις μόνον τὴν ἀρχὴν ἐπιχειρήσασα ἀλλ' ἤδη καὶ εἰς ἄπειρον τὸ ἀθέμιτον ἐπεξάγουσα, οὐκ ὀρθοῦσθαι μόνον καὶ νεύειν ἀλλὰ καὶ φθέγγεσθαι σῶμα νεκρὸν ἐκβιαζομένη κηδεῖας μὲν τῆς ἐμῆς ἀμελοῦσα καὶ ταῖς λοιπαῖς ἐπιμίγνυσθαι ψυχαῖς ἐμποδίζουσα χρεῖας δὲ μόνης γενομένη τῆς σῆς, ἄκουε ταῦθ' ἃ πάλαι σοι μηνύειν ἐφυλαττόμην.

6.15.3 Οὔτε ὁ παῖς σοι περισωθεὶς ἐπανήξει οὔτε αὐτὴ τὸν ἀπὸ ξίφους ἐκφεύξει θάνατον ἀλλ' αἰεὶ δὴ τὸν σαυτῆς βίον ἐν οὕτως ἀθέσμοις πράξεσι καταναλώσασα τὴν ἀποκεκληρωμένην πᾶσι τοῖς τοιούτοις βιαίαν οὐκ εἰς μακρὰν ὑποστήσῃ τελευτήν, ἥτις πρὸς τοῖς ἄλλοις οὐδὲ ἐπὶ σαυτῆς τὰ οὕτως ἀπόρρητα καὶ σιγῇ καὶ σκότῳ φυλαττόμενα μυστήρια δρᾶν ὑπέμεινας, ἀλλ' ἤδη καὶ ἐπὶ μάρτυσι τοιούτοις τὰς τῶν κειμένων ἐξορχῇ τύχας ἐνὶ μὲν προφήτῃ —καὶ τοῦτο μὲν ἔλαττον, σοφὸς γὰρ τὰ τοιαῦτα σιγῇ πρὸς τὸ ἀνεκκλήτητον ἐπισφραγίσασθαι καὶ ἄλλως θεοῖς φίλος τοὺς γοῦν παῖδας εἰς τὸν δι' αἵματος ἀγῶνα καὶ ξιφῆρεις καθισταμένους καὶ μονομαχήσειν μέλλοντας ἀποκωλύσει τε καὶ παύσει φανείς, εἴπερ ἐπισπεύσειεν—ἀλλ' ὁ δὴ βαρύτερον ὅτι καὶ κόρη τις τῶν ἐπ' ἐμοὶ γίνεται θεωρὸς καὶ πάντων ἐπακροᾶται, γύναιον ὑπ' ἔρωτος σεσοβημένον καὶ πᾶσαν ὡς εἰπεῖν ἐπὶ γῆν ἐρωμένου τινὸς ἔνεκεν ἀλώμενον, ὧ μετὰ μυρίου μὲν μόχθους μυρίους δὲ κινδύνους γῆς ἐπ' ἐσχάτοις ὅροις τύχη σὺν λαμπρᾷ καὶ βασιλικῇ συμβιώσεται.

6.15.4 » Τούτων εἰρημένων ὁ μὲν ἔκειτο καταρραγεῖς, ἡ δὲ γραῦς συνεῖσα τοὺς ξένους εἶναι τοὺς κατασκόπους ὡς εἶχε σχήματος ξιφῆρης τε καὶ ἐμμανὲς ἐπ' αὐτοὺς ἵεται καὶ κατὰ πᾶν μέρος τῶν κειμένων ἐφέρετο, τοῖς νεκροῖς ἐγκεκρύφθαι αὐτοὺς ὑποπτεύουσα γνώμην τε ποιούμενη διαχρήσασθαι εἰ ἀνέυροι ὡς ἐπιβούλως τε καὶ πρὸς ἐναντίου τοῖς αὐτῆς μαγγανεύμασι κατασκόπους γεγενημένους ἕως ἀπερίσκεπτον ὑπὸ θυμοῦ τὴν κατὰ τοὺς νεκροὺς ἔρευναν ποιούμενη ἔλαθεν ὠρθωμένῳ κλάσματι δόρατος κατὰ τοῦ βουβῶνος περιπαρεῖσα.

6.15.5 Καὶ ἡ μὲν ἔκειτο τὴν ἐκ τοῦ παιδὸς μαντείαν οὕτω παρὰ πόδας ἐν δίκῃ πληρώσασα. Ὁ δὲ Καλάσιρις καὶ ἡ Χαρίκλεια παρὰ τοσοῦτον ἐλθόντες κινδύνου καὶ ἅμα μὲν τῶν παρόντων φόβων ἐκτὸς ἑαυτοὺς ποιοῦμενοι ἅμα δὲ τῶν μαντευθέντων ἔνεκεν ἐπισπεύδοντες τῆς ἐπὶ τὴν Μέμφιν ὁδοῦ σπουδαιότερον εἶχοντο.

7.1.1 Καὶ δὴ καὶ ἐπλησίαζον τῇ πόλει τῶν ἐκ τῆς νεκυίας μεμαντευμένων ἤδη κατ' αὐτὴν τελουμένων. Ὡς γὰρ ὁ Θύαμις τὸ ἀπὸ τῆς Βήσσης ληστρικὸν ἐπάγων ἐφίστατο, οἱ μὲν κατὰ τὴν Μέμφιν ὀλίγον ὅσον ἔφθησαν τὰς πύλας ἐπικλεισάμενοι, στρατιώτου τινὸς τῶν ὑπὸ Μιτράνην διαδράντος τὴν κατὰ Βῆσσαν μάχην προιδόντος τε τὴν ἔφοδον καὶ τοῖς ἐν τῷ ἄστει προμηνύσαντος ὁ δὲ Θύαμις περὶ τι μέρος τοῦ τείχους τὰ ὅπλα καταθέσθαι κελεύσας διανέπαυέ τε ἅμα ἐκ συντόνου τῆς ὁδοιπορίας τὸν στρατὸν καὶ ὡς πολιορκήσων δῆθεν ἐποιεῖτο γνώμην.

7.1.3 Οἱ δὲ κατὰ τὴν πόλιν, πρότερον μὲν ὡς πλήθος τὸ ἐπιὸν καταδείσαντες ἀπὸ δὲ τῆς ἐκ τῶν τειχῶν κατασκοπῆς ὀλίγους εἶναι τοὺς ἐπελθόντας καταγνόντες, ὥρμησαν μὲν καὶ αὐτίκα τοὺς

ἐγκαταλελειμμένους ὀλίγους εἰς φρουράν τῆς πόλεως τοξότας τε καὶ ἱππείας ἀναλαβόντες καὶ τὸν ἀστικὸν δῆμον τοῖς προστυχοῦσιν ἐξοπλίσαντες ἐξελθεῖν τε καὶ συμπεσεῖν εἰς μάχην τοῖς ἐναντίοις. Πρεσβυτικοῦ δέ τινος καὶ τῶν ἐπὶ δόξης διακωλύσαντος καὶ ἐκδιδάξαντος διότι καὶ εἰ τὸν σατράπην Ὀροονδάτην ἀπεινὰ συμβαίνει τὰ νῦν, ἐπὶ τὸν Αἰθιοπικὸν ἐκστρατεύσαντα πόλεμον, ἀλλὰ Ἀρσάκη γοῦν τῇ ἐκείνου γαμετῇ δίκαιον πρότερον ἀνακοινοῦσθαι τὴν πρᾶξιν, ὥς ἂν μετὰ γνώμης τῆς ἐκείνης τὸ εὐρισκόμενον κατὰ τὴν πόλιν στρατιωτικὸν ῥᾶθον τε συλλαμβάνοιμεν καὶ προθυμότερον, ἐδόκει τε δὴ ταῦτα καλῶς εἰρῆσθαι καὶ ἐπὶ τὰ βασιλεία πάντες ὥρμησαν, ταῦτα ἐχόντων εἰς κατοίκησιν τῶν σατραπῶν βασιλέως μὴ παρόντος.

7.2.1 Ἡ δὲ Ἀρσάκη τὰ μὲν ἄλλα καλὴ τε ἦν καὶ μεγάλη καὶ συνεῖναι δραστήριος τό τε φρόνημα ἐξ εὐγενείας ὑπέρογκος καὶ οἷον εἰκὸς τὴν ἀδελφὴν βασιλέως τοῦ μεγάλου γεγονυῖαν, ἄλλως δὲ τὸν βίον ἐπίμωμος καὶ ἡδονῆς παρανόμου καὶ ἀκρατοῦς ἐλάττων· πρὸς γοῦν ἄλλοις καὶ τῷ Θυάμιδι παραιτία τῆς ἐκ Μέμφεως ποτε φυγῆς ἐγεγόνει. Ἄρτι γὰρ τοῦ μὲν Καλασίριδος διὰ τὰ ἐκ θεῶν αὐτῷ περὶ τῶν παίδων προθεσπισθέντα τῆς Μέμφεως ἑαυτὸν λάθρα πάντων ἐξοικίσαντος καὶ ἀφανοῦς ὄντος ἢ καὶ ἀπολωλέναι δοκοῦντος, τοῦ δὲ Θυάμιδος ὥς ἂν πρεσβυτέρου παιδὸς ἐπὶ τὴν προφητείαν κληθέντος καὶ τὰς εἰσιτηρίους θυσίας πανδημεὶ τελοῦντος, ἐντυχοῦσα κατὰ τὸν νεῶν τῆς Ἰσίδος ἢ Ἀρσάκη νεανίσκῳ χαρίεντι καὶ ἀκμάζοντι καὶ πρὸς τῆς ἐν χερσὶ πανηγύρεως πλέον ὠραϊσμένῳ ὀφθαλμούς τε ἐπέβαλλεν οὐ σώφρονας καὶ νεύματα τῶν αἰσχροτέρων αἰνίγματα.

7.2.3 Καὶ ταῦτα ὁ μὲν Θύαμις οὐδὲ κατὰ μικρὸν προσίετο, φύσει τε καὶ ἐκ παίδων εὖ πεφυκῶς τὰ εἰς σωφροσύνην, καὶ τὰ πρὸς ἐκείνης δρώμενα πόρρω τε ἦν ὥς ἐδρᾶτο <τοῦ> ὑποπτεύειν καὶ τυχόν ἄλλως πως γίνεσθαι ὑπετίθετο τῶν ἱερῶν ὅλος γινόμενος. Ὁ γε μὴν ἀδελφὸς αὐτῷ Πετόσιρις καὶ πάλαι ζηλοτυπίαν ἐπ' αὐτῷ νοσῶν τῆς ἱερωσύνης τὰς τε προσβολὰς τῆς Ἀρσάκης παρατηρήσας, ἀφορμὴν εἰς ἐπιβουλήν τοῦ ἀδελφοῦ τὴν ἐκείνης οὐκ ἔννομον πείραν ἐποίησατο· καὶ τῷ Ὀροονδάτῃ λάθρα προσίων κατεμήνυεν οὐ τὴν ἐκείνης ὄρεξιν μόνον ἀλλ' ἤδη καὶ ὥς ὁ Θύαμις συγκατατίθοιτο προσεπιψευδόμενος.

7.2.5 Ὁ δὲ ῥαδίως ὑποπεισθεὶς ἐξ ὧν τὴν Ἀρσάκην προϋπώπτευε, τῇ μὲν κατ' οὐδὲν ἠνώχλει σαφῇ τε ἔλεγχον οὐκ ἔχων καὶ ἅμα φόβῳ καὶ αἰδοῖ τῇ περὶ τὸ βασιλείον γένος εἴ τι καὶ ὑπώπτευν ἀνέχεσθαι βιαζόμενος. Τῷ μέντοι γε Θυάμιδι θάνατον ἐκ προρρήσεως συνεχῶς διαπειλῶν, οὐ πρότερον ἀνῆκεν ἄχρις οὗ τὸν μὲν ἐφυγάδευσε τὸν Πετόσιριν δὲ εἰς τὴν προφητείαν ἐγκατέστησεν. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν χρόνοις ἐγεγόνει προτέροις, τότε δ' οὖν ἡ Ἀρσάκη, τοῦ πλήθους ἐπὶ τὴν οἴκησιν αὐτῆς συρρύνεντος καὶ τὴν τε ἔφοδον τῶν ἐναντίων δηλοῦντος (ἤδη καὶ αὐτὴ προησθημένη) καὶ τοῖς οὔσι τῶν στρατιωτῶν ἐπιτρέψαι συνεξελθεῖν αὐτοῖς αἰτοῦντος, οὐκ ἂν ἔφη ταῦτα προχείρως οὕτως ἐπιτρέψαι οὕτω μὲν τὸ πλήθος τῶν πολεμίων ὅσον οὕτω δὲ οἵτινές εἰσιν ἢ πόθεν εἰδυῖα, καὶ πρὸς γε οὐδὲ τὴν πρόφασιν δι' ἣν ἐπεληλύθασιν γινώσκουσα.

7.3.1 Χρῆναι γὰρ ἄχρι τῶν τειχῶν διαβῆναι πρότερον καὶ ἅπαντα ἐκεῖθεν κατοπεύσαντας καὶ ἄλλους συλλαβόντας οὕτω τοῖς δυνατοῖς καὶ λυσιτελοῦσιν ἐπιχειρεῖν. Ἐδόκει καλῶς εἰρῆσθαι καὶ ὥρμησαν ὥς εἶχον ἐπὶ τὸ τεῖχος, ἔνθα σκηνὴν ὑπὸ ἀλουργοῖς καὶ χρυσοῦφέσι παραπετάσμασιν ἐκ προστάγματος ἡ Ἀρσάκη πηξαμένη πολυτελῶς τε ἑαυτὴν καλλωπίσασα καὶ ἐφ' ὑψηλῆς καθέδρας προκαθίσασα τοὺς τε σωματοφύλακας ἐν ὅπλοις ὑποχρύσοις περιστήσασα κηρύκειόν τε εἰς εἰρηνικῶν διαλέξεων σύμβολον ἀναδείξασα, τοὺς πρῶτους καὶ ἐπιδόξους τῶν ἐναντίων πλησίον ἦκειν τοῦ τεύχους προὔτρεπεν.

7.3.3 Ὡς δὲ ὁ Θύαμις καὶ ὁ Θεαγένης αἰρεθέντες ὑπὸ τοῦ πλήθους ἀφίκοντο καὶ ἔστησαν ὑπὸ τῷ τείχει τὰ μὲν ἄλλα ὠπλισμένοι γυμνοὶ δὲ τοῦ κράνους, ὁ κῆρυξ τὰδε ἔλεγεν· «Ἀρσάκη λέγει πρὸς ὑμᾶς, Ὀροονδάτου μὲν τοῦ πρώτου σατράπου γυνὴ μεγάλου δὲ βασιλέως ἀδελφή, τί

βουλόμενοι καὶ τίνες ὄντες ἢ τίνα αἰτίαν ἐπάγοντες τὴν ἔφοδον ἐτολήσατε;» Οἱ δὲ τὸ μὲν πλῆθος εἶναι Βησσαέων ἀπεκρίναντο ἑαυτὸν δὲ ὁ Θύαμις ὅστις εἶη, καὶ ὅτι παρανομηθεὶς ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ Πετοσίριδος καὶ Ὁροονδάτου τῆς τε προφητείας ἐξ ἐπιβουλῆς ἀφαιρεθεὶς ἐπὶ ταύτην ὑπὸ Βησσαέων κατάγοιτο.

- 7.3.4 Καὶ εἰ μὲν ἀπολαμβάνοι τὴν ἱερωσύνην εἰρήνην τε εἶναι καὶ Βησσαέας εἰς τὴν οἰκείαν ἐπανήξειν οὐδενὶ κατ' οὐδὲν λυμνηαμένους, εἰ δὲ μή, πολέμῳ κριτῇ καὶ τοῖς ὅπλοις ἐπιτρέψειν. Χρῆναι δὲ καὶ Ἀρσάκην, εἴπερ τι διανοεῖται τῶν προσηκόντων, εἰς καιρὸν τῆς εἰς αὐτὴν ἐπιβουλῆς ἐκ Πετοσίριδος τὴν ἄμυναν εἰσπράττεσθαι καὶ τῶν ἀθεμίτων διαβολῶν, ἃς ψευδῶς πρὸς Ὁροονδάτην ποιησάμενος, ἐκείνῃ μὲν πρὸς τὸν ἄνδρα παρανόμου καὶ αἰσχροῦς ἐπιθυμίας ὑποψίαν αὐτῷ δὲ τὴν ἐκ τῆς πατρίδος φυγὴν ἐπιβεβληκῶς τυγχάνοι.
- 7.4.1 Πρὸς ταῦτα διεταράχθη μὲν καὶ σύμπαν τὸ Μεμφιτῶν πλῆθος, τὸν τε Θύαμιν ἀναγνωρίζοντες καὶ τῆς ἀπροδοκίτου φυγῆς αὐτῷ τὴν αἰτίαν ἐν ἀρχῇ μὲν καὶ ἡνίκα ἐγένετο ἀγνοήσαντες ἐκ δὲ τῶν λεχθέντων δι' ὑποψίας τε ἄγοντες καὶ ἀλήθειαν εἶναι πιστεύοντες· ἡ δὲ Ἀρσάκη πλεόν ἢ σύμπαντες συνεχέθη τὴν διάνοιαν καὶ κλύδωνι φροντισμάτων περιεστοίχιστο. Θυμοῦ μὲν ἐπὶ τὸν Πετοσίριν πεπληρωμένη καὶ πρὸς τὰ πάλοι συμβάντα τῇ διανοίᾳ ἀναπεμπάζουσα ὅπως ἂν τιμωρήσαιτο συνετάττετο, τὸν δὲ Θύαμιν ὁρῶσα καὶ αὐθις τὸν Θεαγένην διεσπᾶτο τὴν διάνοιαν καὶ ἐμερίζετο εἰς τὴν πρὸς ἐκάτερον ἐπιθυμίαν, ἔρωτα ἐπ' ἀμφοτέροις τὸν μὲν ἀνανεομένην τὸν δὲ δριμύτερον ἄρτι τῇ ψυχῇ καταβαλλομένη, ὥστε οὐδὲ τοὺς περιεστηκότας ἔλαθεν ἀδημονοῦσα.
- 7.4.3 Πλὴν ἀλλὰ μικρὸν δὴ διαλιποῦσα καὶ ὥσπερ οἱ ἐξ ἐπιλήψεως ἑαυτὴν ἀναλαβοῦσα «Πολέμου μὲν, ὧ βέλτιστοι» ἔφη, «μανίαν ἐνοσήσατε πάντες μὲν Βησσαεῖς οὐχ ἥκιστα δὲ ὑμεῖς, ἀκμαῖοι καὶ χαρίεντες οὕτω νεανῖαι καὶ εὖ γεγονότες ὡς γινώσκω τε καὶ εἰκάζειν πάρεστιν, εἰς προὔπτον κίνδυνον ὑπὲρ ληστῶν καὶ ταῦτα ἑαυτοὺς καθέντες οὐδὲ πρὸς τὴν πρώτην προσβολὴν εἰ μάχης δεήσειεν ἀρκέσοντες· μὴ γὰρ οὕτω τὰ τοῦ μεγάλου βασιλέως ἀσθενήσειεν ὥς, εἰ καὶ τὸν σατράπην ἀπεινὰ συμβαίνει, μὴ διὰ τῶν λειψάνων γοῦν τῆς ἐνταῦθα στρατιᾶς ἅπαντας ὑμᾶς σαγηνευθῆναι. Ἄλλ' οὐδὲν οἶμαι δεῖ τρίβεσθαι τοὺς πολλούς, καὶ τῆς κατὰ τὴν ἔφοδον προφάσεως ἰδίας τινῶν οὔσης ἀλλ' οὐ δημοσίας οὐδὲ κοινῆς, μὴ οὐχὶ καὶ ἰδίᾳ τὴν ἀμφισβήτησιν κρίνεσθαι καὶ πέρας τὸ ἐκ θεῶν τε καὶ δίκης αὐτῆς ὀρισθησόμενον ἐκδέχεσθαι.
- 7.4.4 Δοκεῖ δὴ μοι» ἔφη «καὶ προστάττω τοὺς μὲν ἄλλους Μεμφιτῶν τε καὶ Βησσαέων ἡσυχούς εἶναι μηδὲ ἀπροφάστιστον ἀλλήλοις ἐπιφέρειν πόλεμον, τοὺς δὲ τῆς προφητείας ἀμφισβητοῦντας πρὸς ἀλλήλους μονομαχήσαντας ἔπαθλον τῷ νικῶντι προθέσθαι τὴν ἱερωσύνην.» Ταῦτα τῆς Ἀρσάκης εἰπούσης οἱ μὲν κατὰ τὴν πόλιν ἅπαντες ἀνεβόησαν καὶ τὰ εἰρημένα ἐπῆνουν, ἅμα μὲν εἰς ὑποψίαν μοχθηρᾶς προαιρέσεως κατὰ τοῦ Πετοσίριδος κεκινημένοι ἅμα δὲ καὶ τὸν ἐν ὀφθαλμοῖς καὶ ὅσον οὕτω προσδοκώμενον κίνδυνον αὐτός τις ἕκαστος εἰς τὸν δι' ἐτέρων ἀγῶνα διώσασθαι δοκιμάζων.
- 7.5.2 Οἱ πολλοὶ δὲ Βησσαέων ἐώκεσαν οὐκ ἀρεσκομένοις οὐδὲ ἐκδοῦναι προκινδυνεύειν σφῶν τὸν ἑξάρχον βουλομένοις, ἄχρις <οὔ> ὁ Θύαμις ἔπεισε συγκαταθέσθαι, τό τε ἀσθενὲς καὶ τὴν εἰς πολέμους ἀπειρίαν τοῦ Πετοσίριδος καταμηνύων καὶ ὡς ἐκ πολλοῦ τοῦ περιόντος ἔσται ἑαυτῷ τὰ τῆς μάχης ἐπιθαρσύνων, ἅπερ ὡς ἔοικε καὶ ἡ Ἀρσάκη λαβοῦσα ἐνθύμιον τὴν μονομαχίαν προὔθηκεν, ἀνύποπτον ἑαυτῇ κατορθωθήσεσθαι τὸν σκοπὸν συνορῶσα καὶ ὡς ὁ Πετοσίρις ἀραρότως αὐτῇ δίκην ὑφέξει πρὸς πολλῷ γενναιότερον τὸν Θύαμιν διαγωνιζόμενος. Ἦν οὖν καὶ λόγου θάττον ὁρᾶν τὰ τῆς προστάξεως περαινόμενα, τοῦ Θυάμιδος προθυμίας πάσῃ τὴν πρόκλησιν ἐπισπεύδοντος καὶ τὰ λειπόμενα τῶν ὅπλων ἐν κόσμῳ τῷ γινομένῳ καὶ γεγηθότως ἀναλαμβάνοντος, πολλὰ καὶ τοῦ Θεαγένους ἐπιθαρσύνοντος καὶ τό τε κράνος τῇ κεφαλῇ

περιτιθέντος εὐλοφόν τε καὶ ὑποχρύσῳ μαρμαρυγῇ πυρσευόμενον καὶ τᾶλλα τῶν ὅπλων πρὸς τὸ ἀσφαλὲς διαδέοντος, τοῦ δὲ Πετοσίριδος καὶ ὑπ' ἀνάγκης πυλῶν τε ἐκτὸς ἐκ προσταγματος τῆς Ἀρσάκης ὠθουμένου (πολλὰ τε καὶ εἰς παραίτησιν βοῶντος) καὶ πρὸς βίαν ἐξοπλιζομένου.

7.5.4

Θεασάμενος δὲ αὐτὸν ὁ Θύαμις «ἼΩ ἡγαθέ» ἔφη «Θεάγενες, οὐχ ὁρᾷς ὅπως τῷ δέει πάλλεται ὁ Πετόσιρις;» «Ὅρῳ» ἔφη, «ἀλλὰ πῶς χρήσῃ τοῖς προκειμένοις; οὐ γὰρ ἀπλῶς πολέμιος ἀλλὰ καὶ ἀδελφὸς ὁ ἐναντίος.» Ὁ δὲ «Εὖ λέγεις» εἶπε «καὶ τοῦ σκοποῦ τῆς ἐμῆς διανοίας ἐστοχασμένως. Νικῆσαι δὴ οὖν θεοῦ νεύοντος, οὐκ ἀποκτεῖναι προήρημαι· μὴ γὰρ οὕτω ποτὲ ὀργὴ καὶ μῆνις ἐφ' οἷς προπέπονθα κρατήσκειν ὥς αἵματος αὐταδέλφου καὶ φόνου μιάσματος ὁμογαστρίου ἄμυναν μὲν ἐπὶ τοῖς παρελθοῦσι τιμὴν δέ τινα ἐπὶ τοῖς μέλλουσιν ἀλλάξασθαι.» «Γενναίου τὰ ῥήματα» ἔφη ὁ Θεαγέννης «καὶ γνωρίζοντος εὖ τὴν φύσιν· ἀλλ' ἐμοὶ δῆτα τί παραφυλάττειν ἐπιστέλλεις;» Καὶ ὁ «Ὁ μὲν προκείμενος ἀγὼν εὐκαταφρόνητος, ἀλλ' ἐπειδὴ πολλὰ καὶ παράδοξα πολλάκις αἰ κατ' ἀνθρώπους τύχαι καινουργοῦσιν, εἰ μὲν κρατοῖην συνεισελεύσῃ τε εἰς τὸ ἄστυ καὶ συνοικήσεις ἐπὶ τοῖς ὁμοίοις· εἰ δέ τι τῶν παρ' ἐλπίδας ἀποβαίνοι, Βησσαέων ἡγήσῃ τούτων εὐνοίαν πρὸς σε πολλὴν ἐχόντων καὶ τὸν ληστρικὸν διαθλήσεις βίον ἕως ἄν τι τέλος τῶν κατὰ σε δεξιώτερον ὑποφῇνη θεός.

7.5.5

» Ἐπὶ τούτοις ἡσπάζοντό τε ἀλλήλους σὺν δάκρυσιν ἅμα καὶ φιλήμασι καὶ ὁ μὲν αὐτοῦ καθῆστο ὥς εἶχε περισκοπῶν τὸ μέλλον· καὶ τῇ Ἀρσάκῃ παρεῖχεν οὐκ εἰδὼς ἐντρυφᾶν αὐτοῦ τῇ θέᾳ παντοίως αὐτὸν περισκοπούσῃ καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς τέως ἀπολαύειν τῆς ἐπιθυμίας ἐπιτρεπούσῃ.

7.6.2

Ὁ δὲ Θύαμις ἐπὶ τὸν Πετόσιριν ὥρμησεν, οὐ μὴν ὑπέστη γε ἐκεῖνος τὴν ἔφοδον ἀλλὰ παρὰ τὴν πρῶτην κίνησιν εἰς φυγὴν τραπεῖς ἐπὶ τὰς πύλας ἔτετο εἰσφρῆσαι εἰς τὸ ἄστυ προθυμούμενος. Ἀλλ' ἦνυέ τε οὐδέν, ὑπὸ τῶν ἐφεστώτων ταῖς πύλαις ἀποκρουόμενος, καί, τῶν ἐπὶ τοῦ τείχους μὴ παραδέχεσθαι καθ' ὃ μέρος ὀρμήσειεν ἐπικελευομένων, ἀπεδίδρασκε δὴ τέως, ὥς εἶχε τάχους, περὶ τὸν κύκλον τοῦ ἄστεως, ἥδη καὶ τὰ ὅπλα ἀποβαλὼν. Συμπαρέθει δὲ κατόπιν καὶ ὁ Θεαγέννης ὑπεραγωνιῶν τε τοῦ Θυάμιδος καὶ τῶν γινομένων μὴ πάντα ὁρᾶν οὐ φέρων· οὐ μὴν ἔνοπλός γε, τοῦ μή τινα λαβεῖν ὑπόνοιαν ὥς τῷ Θυάμιδι τοῦ ἔργου συνεφασόμενος, ἀλλ' ἔνθα καθῆστο τοῦ τείχους ὑπ' ὅψει τῆς Ἀρσάκης τὴν ἀσπίδα καὶ τὸ δόρυ καταθέμενος καὶ ταῦτα περισκοπεῖν αὐτῇ πάλιν ἀνθ' ἑαυτοῦ παρασχὼν συμπαρωμάρτει τοῖς δρόμοις, οὔτε ἀλίσκομένου τοῦ Πετοσίριδος οὔτε κατὰ πολὺ τῇ φυγῇ φθάνοντος ἀλλ' αἰὲ ληφθησομένῳ προσεοικότος καὶ τοσοῦτον ὑπεκφεύγοντος ὅσον εἰκὸς ἦν τοῦ ἀνόπλου καθυστερεῖν ὠπλισμένον τὸν Θύαμιν.

7.6.4

Εἰς ἅπαξ μὲν οὖν καὶ δεύτερον οὕτω περιήλασαν τὸ τεῖχος· ἀλλ' ὅτε δὴ τρίτος αὐτοῖς ἦνυέτο κύκλος, ἥδη τὸ δόρυ τοῦ Θυάμιδος κατὰ τῶν μεταφρένων τοῦ ἀδελφοῦ κατασείοντος καὶ μένειν ἢ βεβλήσεσθαι διαπειλοῦντος (ἡ πόλις δὲ ὥσπερ ἐκ θεάτρου περιεστῶσα τοῦ τείχους ἠθλοθέτει τὴν θεάν), τότε δὴ πῶς εἶτε τι δαιμόνιον εἶτε τύχη τις τὰ ἀνθρώπεια βραβεύουσα καινὸν ἐπεισόδιον ἐπετραγώδει τοῖς δρωμένοις, ὥσπερ εἰς ἀνταγώνισμα δράματος ἀρχὴν ἄλλου παρεισφύρουσα, καὶ τὸν Καλάσιριν εἰς ἡμέραν καὶ ὥραν ἐκείνην ὥσπερ ἐκ μηχανῆς σύνδρομόν τε καὶ οὐκ εὐτυχῇ θεωρὸν τῷ περὶ ψυχῆς ἀγῶνι τῶν παίδων ἐφίστησι, πολλὰ μὲν ἀνατλάντα καὶ πάντα μηχανησάμενον φυγὰς τε ἑαυτῷ καὶ ἄλλας ξενικὰς ἐπιβαλόντα, εἴ πῶς ἐκκλίνειε τὴν οὕτως ἀπηνῆ θεάν, ἐκνικηθέντα δὲ ὑπὸ τῆς εἰμαρμένης καὶ ἰδεῖν ἅ πάλοι αὐτῷ οἱ θεοὶ προεθέσπισαν συνελαθέντα, πόρρωθεν μὲν τὰ τῆς διώξεως προκατοπτεύσαντα ἐκ δὲ τῶν πολλάκις προρρηθέντων τοὺς παῖδας εἶναι τοὺς ἑαυτοῦ συννοήσαντα καὶ συντονωτέροις ἢ καθ' ἡλικίαν δρόμοις ἐπὶ τῷ φθῆναι τὴν εἰς τέλος αὐτῶν συμπλοκὴν καὶ τὸ γῆρας βιασάμενον.

7.7.1

Ἦς δ' οὖν ἐπέστη καὶ πλησίον ἤδη συμπαρέθει «Τί ταῦτα, ὦ Θύαμι καὶ Πετόσιρι;» συνεχῶς ἔβόα· «τί ταῦτα, ὦ παῖδες;» ἀνεκάλει πολλάκις. Οἱ δὲ οὐδέπω τὴν πατρώαν ἀναγνωρίζοντες ὄψιν, τοῦ μὲν ἔτι τοῖς πτωχικοῖς ἡμφιεσμένου ῥάκεσιν αὐτοὶ δὲ ὅλοι τῆς ἀγωνίας ὄντες, ὡς τινα τῶν ἀγυρτῶν ἢ καὶ ἄλλως ἐξεστηκότων παρήμειβον· τῶν δὲ ἐπὶ τοῦ τείχους οἱ μὲν ἐθαύμαζον ὡς ἀφειδοῦντα αὐτοῦ καὶ εἰς ξιφήρεις ἐμβάλλοντα οἱ δὲ ὡς παραπληῖγα καὶ μάτην φερόμενον ἐγέλων. Ἄλλ' ὅτε συνεῖς ὁ πρεσβύτης ὑπὸ τῆς εὐτελείας τοῦ σχήματος ἑαυτὸν οὐ γνωρίζομενον ἐγυμνώθη μὲν τῶν ἐπιβεβλημένων ῥακῶν τὴν δὲ ἱερὰν κόμην ἄδετον οὔσαν καθῆκε καὶ τὸ κατ' ὤμων φορτίον καὶ τὴν ἐν χερσὶ βακτηρίαν ἀπορρίψας ἔστη κατὰ πρόσωπον καὶ ὤφθη γεραρός τε καὶ ἱεροπρεπής, ὑπώκλασέ τε ἡρέμα καὶ τὰς χεῖρας εἰς ἱκετηρίαν προτείνας «Ἦ τέκνα» σὺν δάκρυσιν ἀνωλόλυξεν «οὗτος ἐγὼ Καλάσιρις, οὗτος ἐγὼ πατὴρ ὁ ὑμέτερος.

7.7.2 Αὐτοῦ στῆτε καὶ τὴν ἐκ μοιρῶν μανίαν στήσατε, τὸν φύντα καὶ ἔχοντες καὶ αἰδεσθέντες», τότε οἱ μὲν παρείθησαν καὶ κατενεχθῆναι μικρὸν ἀπολιπόντες προσέπιπτον ἄμφω τῷ πατρὶ καὶ τοῖς γόνασι περιφύντες πρῶτα μὲν ἀτενέστερον ἐνορῶντες διηκριβοῦντο τὸν ἀναγνωρισμὸν, ὡς δὲ οὐ φάσμα τὴν ὄψιν ἀλήθειαν δὲ ἐγνώρισαν, πολλὰ ἅμα καὶ ἐξ ἐναντίων ἔπασχον· ἤδοντο ἐπὶ τῷ φύντι σωζομένῳ παρ' ἐλπίδας, ἐφ' ἣ κατελαμβάνοντο πράξει καὶ ἡνιῶντο καὶ ἡσχύνοντο, τῆς ἀδηλίας τῶν ἀποβησομένων εἰς ἀγωνίαν καθίσταντο.

7.7.4 Καὶ ταῦτα ἔτι τῶν ἐκ τῆς πόλεως θαυμαζόντων καὶ λεγόντων μὲν οὐδὲν οὐδὲ πραττόντων, ὥσπερ δὲ ἀχανῶν ὑπ' ἀγνοίας καὶ τοῖς γεγραμμένοις παραπλησίῳ πρὸς μόνην τὴν θεάν ἐποτημένων, ἕτερον ἐγένετο παρεγκύκλημα τοῦ δράματος—ἡ Χαρίκλεια. Κατ' ἵχνος γὰρ ἐφεπομένη τοῦ Καλασίριδος καὶ πόρρωθεν ἀναγνωρίσασα τὸν Θεαγένην, ὅξυ γάρ τι πρὸς ἐπίγνωσιν ἐρωτικῶν ὄψιν καὶ κίνημα πολλάκις καὶ σχῆμα μόνον κἂν πόρρωθεν ἢ κἂν ἐκ νώτων τῆς ὁμοιότητος τὴν φαντασίαν παρέστησεν, ὥσπερ οἰσטרηθεῖσα ὑπὸ ὄψεως ἐμμανῆς ἐπ' αὐτὸν ἵεται καὶ περιφῶσα τοῦ αὐχένος ἀπριζ εἶχετο καὶ ἐξήρτητο καὶ γοεροῖς τισι κατησπάζετο θρήνοις.

7.7.6 Ὁ δὲ οἶον εἰκὸς ὄψιν τε ῥυπῶσαν καὶ πρὸς τὸ αἰσχροτέρου ἐπιτετηδευμένην ἰδὼν καὶ ἐσθῆτα τετρυχωμένην καὶ κατερρωγυῖαν, ὥσπερ τινὰ τῶν ἀγειρουσῶν καὶ ἀληθῶς ἀλητὶν διωθεῖτο καὶ παρηγκωνίζετο· καὶ τέλος ἐπειδὴ οὐ μεθίει, ὡς ἐνοχλοῦσαν καὶ τῇ θεᾷ τῶν ἀμφὶ Καλάσιριν ἐμποδῶν ἰσταμένην καὶ διερράπισεν. Ἡ δὲ «Ἦ Πύθιε» ἔφη πρὸς αὐτὸν ἡρέμα «οὐδὲ τοῦ λαμπαδίου μέμνησαι;» Καὶ τότε ὁ Θεαγένης ὥσπερ βέλει τῷ ῥήματι βληθεὶς καὶ τῶν συγκειμένων αὐτοῖς συμβόλων τὸ λαμπάδιον γνωρίσας, ἐνατενίσας τε καὶ ταῖς βολαῖς τῶν ὀφθαλμῶν τῆς Χαρίκλειας ὥσπερ ὑπ' ἀκτίνος ἐκ νεφῶν διαττούσης καταυγασθεὶς, περιέβαλλέ τε καὶ ἐνηκαλίζετο.

7.7.7 Καὶ τέλος τὸ πρὸς τῷ τείχει σύμπαν καθ' ὃ προκαθῆστο ἡ Ἀρσάκη, διοιδουμένη καὶ οὐκ ἄνευ ζηλοτυπίας ἤδη τὴν Χαρίκλειαν θεωμένη, σκηνογραφικῆς ἐπληροῦτο θαυματουργίας. Λέλυτο μὲν ἄθεσμος ἀδελφῶν πόλεμος καὶ ἀγὼν ὁ δι' αἵματος κριθήσεσθαι προσδοκώμενος εἰς κωμικὸν ἐκ τραγικοῦ τὸ τέλος κατέστρεφε.

7.8.1 Πατὴρ τοὺς παῖδας ξιφήρεις ἐπ' ἀλλήλους καὶ μονομαχοῦντας θεασάμενος καὶ τὸν παρὰ τοσοῦτον τῶν τέκνων θάνατον ἐν ὀφθαλμοῖς τοῖς γεννήσασι δυστυχήσαι κινδυνεύσας εἰρήνης αὐτὸς ἐγένετο πρύτανις, διαδρᾶναι μὲν τὸ προωρισμένον ἐκ μοιρῶν ἀδυνατήσας εἰς καιρὸν δὲ ἐπιστῆναι τοῖς ἀποκεκληρωμένοις εὐτυχήσας. Παῖδες τὸν φύντα μετὰ δεκαετοῦς ἄλλης χρόνον ἐκομίζοντο καὶ τὸν αἴτιον τῆς ἐπὶ τῇ προφητεῖᾳ καὶ μέχρις αἵματος στάσεως αὐτοῖς μικρὸν ὕστερον κατέστεφον καὶ τοῖς [τε] συμβόλοις τῆς ἱερωσύνης ἀναδοῦντες παρέπεμπον.

7.8.2

Ἐφ' ἅπασιν τὸ ἐρωτικὸν μέρος τοῦ δράματος ἡ Χαρίκλεια καὶ ὁ Θεαγένης ἐπήκμαζεν, ὥραϊοι καὶ χαρίεντες οὕτω νέοι παρ' ἐλπίδα πᾶσαν ἀλλήλους ἀπειληφότες καὶ πλέον τῶν ἄλλων εἰς τὴν ἐφ' ἑαυτοὺς θέαν τὴν πόλιν ἐπιστρέφοντες. Ἐξεχέθη γοῦν πᾶσα διὰ πυλῶν καὶ τὸ προκείμενον πεδῖον ἐπλήρου διὰ πάσης ἡλικίας, τοῦ μὲν ἐφηβέοντος τῆς πόλεως καὶ εἰς ἄνδρας ἄρτι παραλλάττοντος τῷ Θεαγένει προστρέχοντος, τῷ δὲ Θυάμιδι τῆς ἀκμαζούσης ἡλικίας καὶ † τοὺς ἄνδρας ὀλοκλήρως πληρούσης † καὶ τι καὶ ἀναγνωρίζειν τὸν Θύαμιν ἐχούσης τὸ δὲ παρθενεῦον τοῦ ἄστεως καὶ νυμφῶνας ἤδη φανταζόμενον τὴν Χαρίκλειαν περιεῖπε, πρεσβυτικὸν δὲ καὶ ἱερὸν ἅπαν γένος ἐδορυφόρει τὸν Καλάσιριν.

7.8.4 Καὶ πομπή τις ἱεροπρεπὴς αὐτοσχέδιος ἐστέλλετο, τοὺς μὲν Βησσαέας τοῦ Θυάμιδος ἀποπέμψαντος καὶ χάριν τε τὴν γενομένην ὑπὲρ τῆς προθυμίας ὁμολογήσαντος καὶ βοῦς μὲν ἑκατὸν χίλια δὲ πρόβατα καὶ δραχμὰς ἐκάστῳ δέκα μικρὸν ὕστερον καὶ εἰς πληρουμένην τὴν σελήνην ἀποστέλλειν ἐπαγγειλαμένου, τὸν αὐχένα δὲ ὑπάγοντος ταῖς χερσὶ τοῦ πατρὸς καὶ τὴν πορείαν ἐπικουφίζοντος καὶ τὴν βάσιν τοῦ πρεσβύτου πρὸς τὸ παρ' ἐλπίδα χαῖρον ἡρέμα παραλυομένην ἐφεδράζοντος. Ἐποίει δὲ ταῦτόν ἐκ θατέρων καὶ ὁ Πετόσιρις καὶ ὑπὸ λάμπασιν ἡμέταις ἐπὶ τὸν νεῶν τῆς Ἰσιδος κατήγετο ὁ πρεσβύτερος, ὑπὸ κρότῳ καὶ εὐφημίᾳ πολλῇ δορυφορούμενος, πολλῶν ἅμα συρίγγων καὶ αὐλῶν ἱερῶν ἐπηχούντων καὶ πρὸς χοροὺς τὸ ἀγέρωχον τῆς ἡλικίας ἐκβακχευόντων.

7.8.6 Οὐ μὴν οὐδὲ ἡ Ἀρσάκη κατόπιν ἐλείπετο τῶν δρωμένων, ἀλλ' ἴδιον δορυφόρημα καὶ πομπείαν καθ' ἑαυτὴν ὑπέρογκόν τινα σοβοῦσα ὄρμους καὶ πολλὴν χρυσὸν ἐνέβαλεν εἰς τὸ Ἰσεῖον, οὕτως μὲν δοκεῖν δι' ἅπερ καὶ ἡ λοιπὴ πόλις, ἐκ μόνου δὲ τοῦ Θεαγένους τὸν ὀφθαλμὸν ἀναρτήσασα καὶ πλέον τῶν ἄλλων τῆς ἐκείνου θέας ἐμφορουμένη, οὐ μὴν ἔχουσα γε καθαρὸν τὸ ἡδόμενον· ἀλλὰ τὴν Χαρίκλειαν ὁ Θεαγένης ἐξ ὠλένης χειραγωγῶν καὶ τὴν ὀχλικὴν ἐπιφορὰν ἀναστέλλων δριμύ τι τῇ Ἀρσάκῃ ζηλοτυπίας κέντρον ἐνέβαλλεν. Ὡς οὖν ἐντὸς ἐγεγόνει τῶν ἀνακτόρων ὁ Καλάσιρις ρίπτει μὲν ἑαυτὸν ἐπὶ πρόσωπον τοῖς δὲ ἔχνεσι προσφύς τοῦ ἀγάλματος ὥρων τε ἐπὶ πλεῖστον οὕτως ἔχων ὀλίγου μὲν καὶ ἐκθανεῖν ἐδέξησεν.

7.8.7 Ἀναλαβόντων δὲ τῶν περιεστώτων μόλις διαναστάς καὶ σπείσας τε τῇ θεῷ καὶ κατευξάμενος, ἀφελὼν τῆς ἑαυτοῦ κεφαλῆς τὸν τῆς ἱερωσύνης στέφανον τὸν παῖδα τὸν Θύαμιν κατέστεφεν, αὐτὸς μὲν ἤδη γηραιὸς τε εἶναι πρὸς τὸ πλῆθος εἰπὼν καὶ ἄλλως προορᾶν τὴν τελευταίαν πλησιάζουσαν, τὸν δὲ παῖδα πρεσβύτερον ὄντα τοῦ γένους χρεωστεῖσθαι τε τὰ σύμβολα τῆς προφητείας ἐκ τοῦ νόμου καὶ ἰκανῶς γε ἔχειν ψυχῆς τε ἅμα καὶ σώματος πρὸς τὰς τῆς ἱερωσύνης λειτουργίας. Ἐκβοήσαντος δὲ πρὸς ταῦτα τοῦ δήμου καὶ συγκατατίθεσθαι διὰ τῶν ἐπαίνων παραδηλοῦντος, αὐτὸς μὲν τοῦ νεῶ μέρος τι καταλαβὼν ὃ δὴ τοῖς προφητεύουσιν ἀποκεκλήρωτο τούς τε παῖδας ἔχων ἅμα καὶ τοὺς περὶ τὸν Θεαγένην ἐγκατέμεινεν· οἱ λοιποὶ δὲ εἰς οἴκησιν ἕκαστος τὴν ἑαυτῶν ἀπεχώρουν· ἀπεχώρει δὲ καὶ ἡ Ἀρσάκη μόλις μὲν καὶ πολλάκις ἀναστρέφουσα καὶ πλείονι θεραπείᾳ δῆθεν τῇ περὶ τὴν θεὸν ἐναλύουσα πλὴν ἄλλ' ἀπεχώρει γε ὅψε ποτε καὶ θαμὰ πρὸς τὸν Θεαγένην ἕως ἐξῆν ἐπιστρέφουσα.

7.9.2 Ἐπεὶ δ' οὖν εἰς τὴν βασιλείον αὐλήν ἦλθε, διαμπὰξ ἐπὶ τὸν θάλαμον ἵεται καὶ καταβαλοῦσα ἑαυτὴν ἐπὶ τῆς κλίνης ὡς εἶχε σχήματος ἔκειτο ἄναυδος, γύναιον καὶ ἄλλως πρὸς ἄσμενον ἡδονὴν ἐπιφορον τότε δὲ πλέον ὑπὸ θεάς ἀμάχου τῆς Θεαγένους καὶ τὰς πώποτε εἰς πεῖραν ἐλθούσας ὄψεις ὑπερπαιούσης ἀνακαόμενον. Παννύχιος γοῦν ἔκειτο, πυκνὰ μὲν πρὸς ἑκατέραν πλευρὰν τὸ σῶμα διαστρέφουσα πυκνὰ δὲ καὶ βύθιον ἐπιστένουσα καὶ νῦν μὲν ὀρθομένη νῦν δὲ ὀκλάζουσα ἐπὶ τῆς στρωμνῆς καὶ τῆς ἐσθῆτος ἑαυτὴν κατὰ μέρος ἀπογυμνοῦσα καὶ αὖθις ἀθρόον ἐπὶ τὴν εὐνὴν καταφέρουσα καὶ ποτε καὶ παιδίσκην ἀπροφασίστως προσκαλέσασα αὖθις ἀπέπεμπεν οὐδὲν ἐπιστείλασα.

7.9.4

Καὶ ἀπλῶς εἰς μανίαν λοιπὸν ἐλάνθανεν ὁ ἔρως ὑποφερόμενος, ἕως δὴ τις πρεσβῦτις ὄνομα Κυβέλη τῶν θαλαμηπόλων καὶ συνήθως τὰ ἐρωτικά τῇ Ἀρσάκῃ διακονουμένων εἰσδραμοῦσα εἰς τὸν θάλαμον, ἔλαθε γὰρ αὐτὴν οὐδ' ὅτιοῦν τῶν γινομένων ἄτε λύχνου φαίνοντος καὶ οἶον συνεξάπτοντος τῇ Ἀρσάκῃ τὸν ἔρωτα, «Τί ταῦτα» ἔλεγεν «ὦ δέσποινα; τί σε νέον ἢ καινὸν ἀλγύνει πάθος; τίς πάλιν ὀφθεις τὴν ἐμὴν διαταράττει τροφίμην; τίς οὕτως ἀλαζῶν καὶ ἔκφρων ὡς τοῦ κατὰ σέ τοσοῦτου κάλλους μὴ ἡττησθαι μηδὲ εὐδαιμονίαν ἡγεῖσθαι τὴν σὴν ἐράσμιον ὁμιλίαν ἀλλὰ νεῦμα τὸ σὸν καὶ βουλήν ὑπερφρονεῖν; Ἐξεῖπε μόνον, ὦ γλυκύτατον ἐμοὶ παιδίον· οὐδεὶς οὕτως ἀδαμάντινος ὡς μὴ τοῖς ἡμετέροις ἀλῶναι θελγήτρεις· ἔξεῖπε καὶ οὐκ ἂν φθάνοις ἀνύουσα τὰ κατὰ γνώμην.

- 7.9.5 Ἔργοις δὲ οἶμαι πολλάκις τὴν πείραν εἴληφας.» Ἡ μὲν ταῦτα καὶ ὅμοια ἕτερα κατεπῆδε πολλὰ τοῖς ποσὶ τῆς Ἀρσάκης προσκνυζομένη καὶ παντοίαις κολακείαις ἐξεῖπειν τὸ πάθος ἐπαγομένη.
- 7.10.1 Ἡ δὲ μικρὸν ἐφησυχάσασα «Βέβλημαι» εἶπεν «ὦ μητὲρ ὡς οὕτω πρότερον καὶ πολλὰ δὴ πρὸς σοῦ καὶ πολλάκις εὖ παθοῦσα ἐν ὁμοίαις ταῖς χρεαίαις οὐκ οἶδα εἰ καὶ νῦν ἔξω κατορθοῦσαν. Ὁ γάρ τοι πόλεμος ὁ πρὸ τῶν τειχῶν τήμερον ὀλίγου μὲν συγκροτηθεὶς ἀθρόον δὲ κατασταλεῖς τοῖς μὲν ἄλλοις ἀναίμακτος ἀπεφάνθη καὶ εἰς εἰρήνην κατέστρεψεν, ἐμοὶ δὲ ἀρχὴ τις ἀληθεστέρου πολέμου καὶ τραῦμα οὐ μέρους μόνον ἢ μέλους ἀλλὰ καὶ ψυχῆς αὐτῆς γέγονε, τὸν ξένον ἐκεῖνον νεανίαν τὸν τῷ Θυάμιδι κατὰ τὴν μονομαχίαν παραθέοντα οὐκ εὐτυχῶς ἐπιδείξας.
- 7.10.3 Οἶσθά που πάντως, ὦ μητέριον, ὃν λέγω· οὐ γὰρ μικρῷ τῷ μέσῳ τοὺς ἄλλους τῷ κάλλει κατήστραπτεν οὐθ' ὥστε καὶ ἄγροικόν τινα λαθεῖν καὶ τῶν καλῶν ἀνέραστον, μὴ τί γε δὴ σέ καὶ τὴν σὴν πολυπειρίαν. Ὡστε, ὦ φιλάτῃ, τὸ μὲν βέλος τοῦμὸν ἔγνωκας, ὥρα δέ σοι κινεῖν πᾶσαν μηχανὴν πᾶσαν πρεσβυτικὴν ἵγυγα καὶ αἰμυλίαν, εἴπερ δὴ βούλει σοι περιεῖναι τὴν τροφίμην· ὡς οὐκ ἔστιν ὅπως βιώσομαι μὴ πάντως ἐκεῖνου τυγχάνουσα.» «Γινώσκω» ἔφη «τὸν νεανίαν» ἢ γραῦς.
- 7.10.4 «Εὐρύς τις ἦν τὰ στέρνα καὶ τοὺς ὥμους καὶ τὸν αὐχένα ὄρθιον καὶ ἐλεύθερον ὑπὲρ τοὺς ἄλλους αἴρων καὶ εἰς κορυφὴν τοὺς ἅπαντας ὑπερέχων γλαυκιῶν τὸ βλέμμα καὶ ἐραστὸν ἅμα καὶ γοργὸν προσβλέπων, ὁ καταβόστρυχός που πάντως ἐκεῖνος τὴν παρειὰν ἄρτι ξανθῷ τῷ ἰούλῳ περιστέφων, ὃ γύναιόν τι ξενικὸν οὐκ ἄωρον μὲν ἄλλως δὲ ἰταμόν, ὡς ἐδόκει, προσδραμὸν αἰφνίδιον περιέφυ καὶ περιπλακὲν ἐξήρτητο· ἢ οὐ τοῦτον λέγεις, ὦ δέσποινα;» «Τοῦτον» ἔφη «μαμμίδιον· εὖ γάρ με καὶ τὸ παράσημον ὑπέμνησας, τὴν ἀλιτήριον ἐκείνην καὶ τῶν ἀπ' οἰκῆματος ἐπὶ μικρῷ καὶ τῶν πολλῶν καὶ ἐπιτετηδευμένῳ κάλλει μέγα μὲν φανταζομένη, πλὴν ἀλλ' ἐμοῦ γε δὴ εὐτυχοῦσαν πλέον, ἢ τοιοῦτον κεκλήρωται τὸν ἐρώμενον.
- 7.10.5 » Βραχὺ δὴ πρὸς ταῦτα καὶ σεσηρὸς ὑπομειδιάσασα ἢ πρεσβῦτις «Θάρσει» ἔφη «ὦ δέσποινα· εἰς τὴν τήμερον ἐκείνη καλὴ τῷ ξένῳ νενόμισται, εἰ δὲ σοὶ καὶ τῷ σῷ κάλλει προσσχέιν αὐτὸν ἀνύσαιμι χρυσᾶ, φασί, χαλκῶν ἀλλάσσεται, ὡς ἐταιρίδιον τὸ ἐθελάστειον ἐκείνο καὶ μάτην θρυπτόμενον παραγκωνισάμενος.» «Εἰ γὰρ οὕτω ποιήσεαι, Κυβέλιον φίλτατον· δυεῖν δι' ἐνός μοι γενήσῃ νόσων ἱατρός, ἔρωτός τε καὶ ζηλοτυπίας, τὸν μὲν ἐμπλήσασα τῆς δὲ ἀπαλλάξασα.
- 7.10.6 » Καὶ ἢ «Γενήσεται» εἶπεν «τό γε ἐπ' ἐμοί. Σὺ δέ μοι σαυτὴν ἀναλαμβάνειν καὶ τὸ παρὸν ἡσυχάζειν μηδὲ δυσθυμοῦσα προαποκάμνειν ἀλλ' εὐελπὶς εἶναι.» Ταῦτ' εἶπε καὶ ἀφελοῦσα τὸν λύχνον ἐπικλεισαμένη τε τοῦ θαλάμου τὰς θύρας ἐξώρμησεν.
- 7.11.1 Οὕτω δὲ ἀκριβῶς ἡμέρας ἐπησθημένη τῶν τε βασιλείων εὐνούχων ἓνα παραλαβοῦσα καὶ ἄλλην θεράπαιναν ἅμα ποπάνους καὶ ἐτέροις δὴ τισὶ θύμασιν ἔπεσθαι προστάξασα ἐπὶ τὸ Ἱοσεῖον ἔσπευδεν. Ὡς δὲ τοῖς προθύροις ἐπέστη θυσίαν ἄγειν τῇ θεῷ λέγουσα ὑπὲρ τῆς δεσποίνης

Ἀρσάκης, ἐκ τινῶν ὄνειράτων τεταραγμένης καὶ ἐξιλεώσασθαι τὰ ὀφθέντα βουλομένης, τῶν νεωκόρων τις διεκώλυέ τε καὶ ἀπέπεμπε, κατηφείας τὰ περὶ τὸ ἱερὸν ἐμπεπλήσθαι φάσκων.

7.11.3 Τὸν γὰρ δὴ προφήτην τὸν Καλάσιριν μακροῖς χρόνοις εἰς τὴν οἰκίαν ἐπανήκοντα ἐστιαθῆναι μὲν λαμπρῶς ἅμα τοῖς φιλτάτοις κατὰ τὴν ἐσπέραν καὶ πρὸς πᾶσαν ἄνεσιν καὶ ψυχαγωγίαν ἑαυτὸν ἐκδοῦναι· μετὰ δὲ τὴν εὐωχίαν σπεῖσάι τε καὶ πολλὰ ἐπεύξασθαι τῇ θεῷ. καὶ τοῖς παισὶν εἰπόντα ὡς ἄχρι τοῦ παρόντος ὄψονται τὸν πατέρα, καὶ πολλὰ ἐπισκήψαντα τῶν σὺν αὐτῷ νέων Ἑλλήνων ἀφιγμένων ὡς ἔνι μάλιστα προνοεῖν καὶ ἐν οἷς ἂν βουλομένοις αὐτοῖς γένηται τὰ δυνατὰ συμπράττειν, κατακλίναντά τε ἑαυτὸν καὶ εἴτε διὰ τὸ τῆς χαρᾶς μέγεθος τῶν πνευματικῶν πόρων εἰς ὑπερβολὴν ἀνεθέντων καὶ χαλασθέντων, οἷα δὴ γηραιοῦ τοῦ σώματος ἀθρόον διαφορηθέντος, εἴτε καὶ θεῶν αἰτήσαντι τοῦτο παρασχομένων, εἰς ἀλεκτρυόνων ῥῥῶδες τετελευτηκότα γνωσθῆναι, τῶν παίδων ἐξ ὧν προὔλεγεν ὁ πρεσβύτης παννύχιον παρατηρούντων.

7.11.5 «Καὶ νῦν» ἔφη «διεπεμψάμεθα τοὺς μετακαλέσοντας τὸ λοιπὸν τῶν κατὰ τὴν πόλιν προφητικὸν τε καὶ ἱερατικὸν γένος, ὡς ἂν τὰ νομιζόμενα ἐπ' αὐτῷ τῆς κηδείας κατὰ τὸν πάτριον νόμον τελοῖεν. Ἀποχωρητέον οὖν ὑμῖν, οὐ γὰρ θέμις μὴ ὅτι γε θύειν ἀλλ' οὐδὲ ἐπιβαίνειν τοῦ νεῷ πλήν τοῖς ἱερωμένοις ἐπτά τούτων ὅλων τῶν ἐχομένων ἡμερῶν.» «Πῶς οὖν οἱ ξένοι διάξουσιν οὕς ἔφασκες;» ἡ Κυβέλη.

7.11.6 Καὶ ὃς «Καταγώγιον αὐτοῖς εὐτρεπισθῆναι πλησίον καὶ ἔξω που περὶ τὸν νεῶν ὁ νέος προφήτης ὁ Θύαμις ἐπέστειλε, καὶ ὡς ὀρᾷς αὐτοῖ γε οὗτοι προσίασι τῷ νόμῳ πειθόμενοι καὶ ἐξοικίζοντες ἑαυτοὺς τῶν ἱερῶν τὸ παρόν.» Ἡ δὲ Κυβέλη τὴν ξυντυχίαν ἄρπαγμα καὶ ὥσπερ ἄγρας ἀρχὴν ποιησαμένη «Οὐκοῦν» ἔφη «ὦ νεωκόρων θεοφιλέστατε, καιρὸς τοὺς τε ξένους καὶ ἡμᾶς ἅμα εὖ ποιεῖν, μᾶλλον δὲ Ἀρσάκην μεγάλου βασιλέως ἀδελφὴν· οἶσθα γὰρ ὡς φιλέλλην τέ ἐστι καὶ δεξιὸν τι χρῆμα περὶ ξένων ὑποδοχήν.

7.11.7 Λέγε οὖν πρὸς τοὺς νέους ὡς κατὰ πρόσταγμα τοῦ Θυάμιδος ἐν ἡμετέρῳ τὸ καταγώγιον αὐτοῖς ἡϋτρέπισται.» Ἐποίησεν οὕτως ὁ νεωκόρος, οὐδὲν τῶν βυρσοδομευομένων ὑπὸ τῆς Κυβέλης ὑποτοπήσας, ἀλλ' εὐεργετήσκειν τε οἰόμενος τοὺς ξένους εἰ πρόξενος αὐτοῖς αὐλῆς σατραπικῆς γένοιτο καὶ ἅμα τοῖς αἰτουσὶ τὴν χάριν, ἀβλαβῇ καὶ ταῦτα οὖσαν καὶ ἀζήμιον, † καθικετεύσειν †.

7.11.9 Κατηφεῖς δὲ καὶ δεδακρυμένους ἰδὼν πλησιάσαντας τοὺς περὶ τὸν Θεαγένην ὁ νεωκόρος «Οὐκ ἔννομα μὲν» ἔφη «οὐδὲ συγκεχωρημένα ἐκ τῶν πατρίων διαπράττεσθε, καὶ ταῦτα προαπηγορευμένον ὑμῖν, ὀδυρόμενοι καὶ θρηνοῦντες ἄνδρα προφήτην, ὃν χαίροντας καὶ εὐφημοῦντας ἐκπέμπειν ὡς τῆς βελτίονος μετεληχότα λήξεως καὶ πρὸς τῶν κρειττόνων κεκληρωμένον ὁ θεῖος καὶ ἱερὸς παρεγγυᾷ λόγος· πλήν ἀλλὰ συγγνωστὰ μὲν ὑμῖν πατέρα, ὡς φατε, καὶ κηδεμόνα καὶ ἐλπίδα τὴν μόνην ἀποβεβληκόσιν. Οὐ μὲν ἀθυμητέα παντάπασιν, ὁ γὰρ Θύαμις οὐ τῆς ἱερωσύνης μόνον τῆς ἐκείνου ἔοικεν εἶναι διάδοχος ἀλλὰ καὶ τῆς περὶ ὑμᾶς διαθέσεως.

7.11.10 Τὰ γοῦν πρῶτα προνοηθῆναι ὑμῶν ἐπέστειλε καὶ καταγώγιον ὑμῖν ἡϋτρέπισται λαμπρὸν καὶ οἶον εὐζαίτ' ἂν τις καὶ εὐδαιμόνων καὶ ἐγχωρίων, μὴ τί γε δὴ ξένων καὶ εὐτελέστερον τὸ νυνὶ πράττειν δοκούντων. Ἐπεσθε δὴ κοινὴν ὑμῶν μητέρα τήνδε νομίσαντες» δείξας τὴν Κυβέλην «καὶ ξεναγούσῃ πείθεσθε.» Ταῦτα ἐκεῖνος μὲν ἔλεγεν ἐποίουν δὲ οἱ περὶ τὸν Θεαγένην, τὸ μὲν τι πρὸς τῶν παρ' ἐλπίδα προσπεπτωκότων βεβυθισμένοι τὴν διάνοιαν τὸ δὲ ἀγαπῶντες ὅπου δὴ τὸ παρὸν καταγωγῆς τε καὶ καταφυγῆς τυχεῖν, φυλαζάμενοι ἂν, ὡς τὸ εἰκός, εἰ τὸ τραγικὸν τῆς οἰκήσεως καὶ ὑπέρογκον καὶ πρὸς κακοῦ γενησόμενον αὐτοῖς ὑπείδοντο.

7.12.2

Νυνὶ δὲ ἢ τὰ κατ' αὐτοὺς ἀθλοθετοῦσα τύχη πρὸς ὀλίγων ὥρων μέρος ἀναπαύσασα καὶ εἰς χαρὰν ἐφήμερον ἀνεῖσα, παραχρῆμα τὰ λυποῦντα ἐπισυνῆπτε καὶ δεσμώτας ὥσπερ αὐθαιρέτους τῇ πολεμίᾳ προσῆγε, δι' ὀνόματος φιλανθρώπου ξενίας νέους καὶ ξένους καὶ ἀπείρους τοῦ μέλλοντος αἰχμαλωτίζουσα· οὕτως ἄρα ὁ πλανήτης βίος οἶον τυφλότητα τὴν ἄγνοιαν ἐπιβάλλει τοῖς ξενιτεύουσιν. Οὗτοι γοῦν ἐπειδὴ τάχιστα παρήλθον εἰς τὰ σατραπεῖα προφυλαίοις τε ἐντυχόντες ὑπερόγκοις καὶ πλέον ἢ κατὰ ἰδιωτικὴν οἴκησιν ἐξηρμένους φαντασίας τε δορυφόρων καὶ κόμπου τῆς ἄλλης θεραπείας ἐμπεπλησμένοις, ἐθαύμαζον μὲν καὶ διεταράττοντο τῆς παρούσης κατ' αὐτοὺς τύχης τὴν οἴκησιν ὑπερέχουσαν ὁρῶντες· εἶποντο δ' οὖν τῇ Κυβέλῃ πολλὰ προτρεπομένη καὶ θαρσεῖν παρακελευομένη καὶ τεκνία συνεχῶς καὶ φιλάτους ἀνακαλούση καὶ ὡς εὐθύμους χρή προσδοκᾶν τὰ διαδεξόμενα παρεγγυώση.

7.12.4 Καὶ τέλος ἐπειδήπερ αὐτοὺς εἰς τὸ δωμάτιον οὗ κατήγετο ἡ πρεσβῦτις ἀνακεχωρηκός πως καὶ ἰδιάζον ἐγκατέστησε, μεταστησαμένη τοὺς παρόντας καὶ μόνη παρακαθισταμένη «ᾧ τέκνα» ἔλεγε «τῆς μὲν κατειληφείας ὑμᾶς κατηφείας τὸ παρὸν τὴν αἰτίαν ἔγνω καὶ ὡς ὁ προφήτης ὑμᾶς ὁ Καλάσιρις τελευτήσας λελύπηκεν, ἐν πατρὸς ὑμῖν χώρα γεγινώς δίκαια δ' ἂν ποιοῖτε καὶ οἵτινες ἢ πόθεν ἔστε λέγοντες. Ὅτι μὲν γάρ Ἑλληνες καὶ τοῦτο ἔγνω καὶ ὅτι τῶν εὖ γεγονότων πάρεστι τοῖς ὁρωμένοις τεκμαίρεσθαι, βλέμμα γάρ οὕτω λαμπρὸν καὶ εὐσχήμων ὄψις ἅμα καὶ ἐπέραστος εὐγενείας ἔμφασιν παρίστησιν. Ἀλλὰ τῆς ποίας Ἑλλάδος ἢ πόλεως τίνος καὶ τίνες ὄντες ἢ ὅπως δεῦρο πλανηθέντες ἀφίκεσθε βουλομένη μοι μαθεῖν ὑπὲρ συνοίσοντος τοῦ ὑμετέρου κατείπατε, ὡς ἂν καὶ πρὸς δέσποιναν τὴν ἐμὴν Ἀρσάκην τὴν μεγάλου μὲν βασιλέως ἀδελφὴν Ὀροονδάτῃ δὲ τῷ μεγίστῳ σατραπῶν συνοικοῦσαν φιλέλληνά τε καὶ φίλαβρον καὶ ξένων εὐεργέτιν ἔχοιμι τὰ καθ' ὑμᾶς ἐξαγγέλλειν, ὑπὲρ τοῦ καὶ μετὰ πλείονος ὑμᾶς καὶ τῆς χρεωστομένης τιμῆς ὀφθῆναι.

7.12.6 Ἐρεῖτε δὲ πρὸς γυναῖκα οὐ παντάπασιν ἄλλοτρίαν ὑμῖν· εἰμὶ γάρ τοι καὶ αὕτη τὸ γένος Ἑλληνὶς καὶ Λεσβία τὴν πόλιν, ὑπ' αἰχμαλωσίας μὲν ἀχθεῖσα δεῦρο πρᾶττουσα δὲ τῶν οἴκοι βέλτιον· εἰμὶ γάρ τοι τῇ δεσποίνῃ τὰ πάντα καὶ μόνον οὐκ ἀναπνεῖ με καὶ ὄρᾳ, καὶ νοῦς ἐκείνη καὶ ὦτα καὶ πάντα τυγχάνω, τοὺς καλοὺς αὐτῇ κάγαθους γνωρίζουσα ἀεὶ καὶ τὸ πιστὸν αὐτῇ διὰ πάντων ἀπορρήτων φυλάττουσα.» Τοῦ δὲ Θεαγένους τὰ εἰρημένα παρὰ τῆς Κυβέλης τοῖς πεπραγμένοις τῇ προτεραίᾳ παρὰ τῆς Ἀρσάκης παράλληλα καθ' ἑαυτὸν ἀντεξετάζοντος, καὶ ὡς ἀτενὲς αὐτῷ καὶ ἰταμόν συνεχές τε καὶ τῶν ἀπρεπεστέρων δηλωτικὸν προσέβλεπεν ἐννοοῦντος καὶ ἀγαθὸν οὐδὲν ἐπὶ τοῖς μέλλουσι καταμαντευομένου, μέλλοντός τε ἤδη τι λέγειν πρὸς τὴν πρεσβῦτιν, ἡρέμα προσκύψασα πρὸς τὸ οὗς ἡ Χαρίκλεια «Τῆς ἀδελφῆς» ἔφη «μέννησο ἐφ' οἷς ἂν λέγῃς.

7.12.7 » Συνεῖς οὖν τὸ δηλούμενον «ᾧ μήτερ» ἔφη «τὸ μὲν Ἑλληνας εἶναι καὶ αὕτη που μαθοῦσα τυγχάνεις.

7.13.1 Ἀδελφοὶ δὲ ὄντες πατέρων ὑπὸ λησταῖς ἀλόντων ἐπὶ ζήτησιν ἐξορμήσαντες χαλεπωτέραις ἐκείνων τύχαις κεκρήμεθα, ὡμότεροις ἀνδράσι περιπεσόντες καὶ πάντων μὲν τῶν ὄντων, πολλὰ δὲ ἦν, ἀποσυληθέντες μόλις δὲ αὐτοὶ περισωθέντες καὶ κατὰ τι δεξιὸν βούλημα daίμονος τῇ πρὸς τὸν ἥρωα Καλάσιριν συντυχίᾳ χρησάμενοι ἀφιγμένοι τε ἐνταῦθα ὡς τὸ λοιπὸν τοῦ χρόνου μετ' αὐτοῦ βιωσόμενοι, νῦν ὡς ὄρᾳς πάντων ἔρημοι καὶ μόνοι περιλελείμμεθα, τὸν δοκοῦντα καὶ ὄντα πατέρα μετὰ τῶν ἄλλων προσαπολωλεκότες. Τὰ μὲν δὴ καθ' ἡμᾶς ταῦτα· σοὶ δὲ πλείστη μὲν χάρις καὶ τῆς νῦν δεξιώσεως καὶ ξεναγίας· χαρίσαιο δ' ἂν πλέον εἰ καθ' ἑαυτοὺς ἡμῖν διάγειν τε καὶ λανθάνειν παράσχοις, τὴν εὐεργεσίαν ἣν ἀρτίως ἔφασκες, τὸ γνωρίζειν ἡμᾶς πρὸς Ἀρσάκην, ὑπερθεμένη, μηδὲ ἐπεισάγοις οὕτω λαμπρᾷ καὶ εὐδαίμονι τύχῃ ξένον καὶ ἀλήτην καὶ στυγνάζοντα βίον.

7.13.2

Τὰς γὰρ δὴ γνώσεις καὶ τὰς ἐντεύξεις ἐκ τῶν ὁμοίων, ὡς οἶσθα, γίνεσθαι καλόν.» Οὐκ ἐκαρτέρησεν ἡ Κυβέλη τούτων εἰρημένων ἀλλὰ καὶ τῇ διαχύσει τοῦ προσώπου κατάδηλος ἐγεγόνει σφόδρα ὑπερησθεῖσα πρὸς τὴν ἀκοὴν τῶν ἀδελφῶν, ἐνθυμουμένη μηδὲν κώλυμα μηδὲ ἐμπόδιον ἔξειν πρὸς τὰ ἐρωτικά τῆς Ἀρσάκης τὴν Χαρίκλειαν.

- 7.14.2 Καὶ «ὦ κάλλιστε νεανιῶν» ἔφη «οὐκ ἂν εἴποις ταῦτα περὶ Ἀρσάκης ἐπειδὰν εἰς πείραν ἔλθῃς τῆς γυναικὸς κοινόν τι χρήμᾳ ἐστὶ πρὸς πᾶσαν τύχην καὶ πλεόν ἐπικούρος γίνεται τοῖς παρ' ἀξίαν ἔλαττον πράττουσι· καὶ Περσὶς οὕσα τὸ γένος σφόδρα ἐλληνίζει τὴν γνώμην χαίρουσα καὶ προστρέχουσα τοῖς ἐντεῦθεν, ἡθὸς τε καὶ ὁμιλίαν τὴν Ἑλληνικὴν εἰς ὑπερβολὴν ἠγάπηκε. Θαρσεῖτε οὖν, ὡς σὺ μὲν ὅσα εἰς ἄνδρας καθήκει πράξων καὶ τιμηθησόμενος, ἀδελφὴ δὲ ἡ σὴ συμπαίστρια τε καὶ συνόμιλος ἐσομένη. Ἀλλὰ τίνα ὑμῶν ὀνόματα χρή προσαγγέλλειν;» Ὡς δὲ ὅτι Θεαγένην καὶ Χαρίκλειαν ἤκουσεν, «αὐτοῦ με περιμένειν» εἰποῦσα ὡς τὴν Ἀρσάκην ἀπέτρεχεν, ἐπιστείλασα πρότερον πρὸς τὴν θυρωρόν—ἣν δὲ καὶ αὕτη γραῦς—εἴ τις βούλοιτο παρεισιεῖναι μηδαμῶς ἐπιτρέπειν ἀλλὰ μηδὲ ἐξίεναι ποι συγχωρεῖν τοῖς νέοις.
- 7.14.3 Τῆς δὲ «Μηδ' ἂν ὁ παῖς ὁ σὸς Ἀχαιμένης παραγένηται;» ἐρωτησάσης «ἄρτι γὰρ καὶ μετὰ τὴν σὴν εἰς τὸν νεῶν πρόοδον ἐξελήλυθεν ἐναλειψόμενος τῷ ὀφθαλμῷ· οἶσθα γὰρ ὡς φέρει τι μικρὸν ἔτι κακώσεως.» «Μηδὲ ἐκεῖνος» ἀπεκρίνατο «ἀλλ' ἐπικλειαμένη τὰς θύρας καὶ τὴν κλεῖν αὐτὴ κατέχουσα φάσκε ἐμὲ κομίζειν.» Οὕτως ἐγένετο καὶ οὕτω τι σχεδὸν τῆς Κυβέλης χωρισθείσης καιρὸν ἢ μόνωσις τῷ Θεαγένει καὶ τῇ Χαρικλείᾳ θρήνων τε καὶ ὑπομνήσεως τῶν καθ' ἑαυτοὺς ὑπηγόρευεν, ἀπὸ τῶν αὐτῶν τε σχεδὸν τι ῥημάτων καὶ νοημάτων ἀπωλοφύραντο, ἢ μὲν «ὦ Θεάγενες» ὁ δὲ «ὦ Χαρίκλεια» συνεχῶς ἐπιστένοντες, καὶ ὁ μὲν «τίς ἄρα τύχη πάλιν κατείληφεν ἡμᾶς;» ἡ δὲ «ὁποίοις ποτὲ ἄρα συντευξόμεθα πράγμασι;» καὶ ἑφ' ἐκάστῳ συνησπάζοντο ἀλλήλους καὶ δακρύσαντες ἀνάπαλιν ἐφίλουν.
- 7.14.5 Καὶ τέλος τοῦ Καλασίριδος ὑπομνησθέντες εἰς πένθος τὸ ἐκείνου τοὺς θρήνους κατέστρεφον καὶ πλεόν ἡ Χαρίκλεια, ἅτε καὶ πλείονι τῷ χρόνῳ μείζονος τῆς ἀπ' αὐτοῦ σπουδῆς τε καὶ εὐνοίας πεπειραμένη καὶ «ὦ τὸν Καλάσιριν» ἀνεκάλει κωκύουσα, «τὸ γὰρ χρηστότατον ὄνομα καλεῖν ἀπεστέρημαι πατέρα, τοῦ δαίμονος πανταχόθεν μοι τὴν τοῦ πατρὸς προσηγορίαν περικόψαι φιλονεικήσαντος. Τὸν μὲν φύσει γεννήσαντα οὐκ ἔγνωκα, τὸν δὲ θέμενον Χαρικλέα, οἶμοι, προδέδωκα, τὸν δὲ διαδεξάμενον καὶ τρέφοντα καὶ περισφύζοντα ἀπολώλεκα, καὶ οὐδὲ θρηνῆσαι τὰ νενομισμένα ἔτι κειμένῳ τῷ πτώματι πρὸς τοῦ προφητικοῦ συγκεχώρημαι.
- 7.14.6 Ἀλλ' ἰδοὺ σοι, τροφεῦ καὶ σῶτερ, προσθήσω δὲ καὶ πάτερ κἂν ὁ δαίμων μὴ βούληται, ἔνθα γοῶν ἔξεστι καὶ ὡς ἔξεστιν ἀποσπένδω τῶν ἑμαυτῆς δακρύων καὶ ἐπιφέρω χοὰς ἐκ τῶν ἑμαυτῆς πλοκάμων.» Καὶ ἅμα ἀπεσπάραττεν ὡς ὅτι πλείστας τῶν ἑαυτῆς τριχῶν. Καὶ ὁ μὲν Θεαγένης ἐπεῖχεν ἐπιλαμβανόμενος σὺν ἱκεσίαις τῶν χειρῶν, ἡ δὲ ἐπετραγώδει «Τί γὰρ καὶ δεῖ ζῆν ἔτι;» λέγουσα, «εἰς ποῖαν ἀφορῶντας ἐλπίδα; ὁ χειραγωγὸς τῆς ξένης, ἡ βακτηρία τῆς πλάνης, ὁ ξεναγὸς τῆς ἐπὶ τὴν ἐνεγκοῦσαν, ὁ τῶν φύντων ἀναγνωρισμός, ἡ παραψυχὴ τῶν δυστυχημάτων, ἡ εὐπορία καὶ λύσις τῶν ἀμηχάνων, ἡ πάντων τῶν καθ' ἡμᾶς ἄγκυρα Καλάσιρις ἀπόλωλε, τὴν ἀθλίαν ἡμᾶς ξυνωρίδα πηρὸν ὥσπερ τῶν πρακτέων ἐπὶ τῆς ἀλλοδαπῆς καταλιπών.
- 7.14.8 Πᾶσα μὲν ἡμῖν ὁδοιπορία πᾶσα δὲ ναυτιλία ὑπ' ἀγνωσίας ὑποτέτμηται· οἷχεται ἡ σεμνὴ καὶ μείλιχος, ἡ σοφὴ καὶ πολὺ τῷ ὄντι φρήν, τῶν εἰς ἡμᾶς εὐεργεσιῶν οὔτε αὕτη τέλος εὐραμένη.» Καὶ τοιαῦτα ἔτι καὶ ἕτερα πρὸς τούτοις ἐλεεινῶς ὀδυρομένης καὶ τοῦ Θεαγένους τὰ μὲν συνεξαίροντος τοῖς παρ' ἑαυτοῦ τὸν θρήνον τὰ δὲ φειδοῖ τῆς Χαρικλείας καταστέλλοντος,

ἐφίσταται ὁ Ἀχαιμένης καὶ τὰς θύρας τοῖς κλείθοις ἐναπειλημμένας καταλαβὼν «Τί ταῦτα;» τὴν θυρωρὸν ἠρώτα.

7.15.2 Ὡς δὲ τῆς αὐτοῦ μητρὸς εἶναι τὸ ἔργον ἔμαθε, προσεστὼς ταῖς θύραις καὶ τὴν αἰτίαν διαπορῶν ἦσθετο τῆς Χαρίκλειας ὀδυρομένης καὶ διακύψας διὰ τῶν ὀπῶν καθ' ἃς διενήνεκτο τῶν κλείθρων ἢ ἄλυσις εἶδε τε τὰ γινόμενα καὶ αὐθις τὴν θυρωρὸν οἴτινες εἰσὶν οἱ ἔνδον ἠρώτα. Ἡ δὲ τὰ μὲν ἄλλα οὐκ [ἔχειν] εἰδέναι ἔλεγεν, ὅτι δὲ κόρη καὶ νεανίας ξένοι τινὲς ὡς ἔχοι εἰκάζειν ἀρτίως παρὰ τῆς αὐτοῦ μητρὸς ἐσωκισμένοι. Ὁ δὲ αὐθις διακύψας ἐπειρᾶτο διακριβοῦν τοὺς ὀρωμένους.

7.15.3 Τὴν μὲν δὴ Χαρίκλειαν παντάπασιν ἀγνοῶν ὅμως τοῦ κάλλους ὑπερεθαύμαζε καὶ τίς ἂν ὀφθείη καὶ ποία μὴ θρηνοῦσα ἐνενόει καὶ τὸ θαῦμα λανθάνον εἰς ἐρωτικὸν πάθος αὐτὸν κατέφερε· τὸν δὲ Θεαγένην ἀμυδρῶς τε καὶ ἀμφιβόλως γνωρίζειν ἐφαντάζετο. Καὶ προσκειμένου τῇ σκέψει τοῦ Ἀχαιμένους ἐφίσταται ἀναστρέψασα ἢ Κυβέλη πάντα μὲν τὰ κατὰ τοὺς νέους ὡς ἐγεγόνει διαγγείλασα πολλὰ δὲ τῆς εὐτυχίας τὴν Ἀρσάκην μακαρίσασα, ὅφ' ἧς αὐτῇ τοσοῦτον ἐκ ταῦτομάτου κατώρθωται ὁ βουλαῖς μυρίαις καὶ μηχαναῖς οὐκ ἂν τις ἥλπισεν, ὡς καὶ σύνοικον ἔχειν τὸν ἐρώμενον ἐπ' ἀδείας ὀρώντα καὶ ὀρώμενον, καὶ πολλοῖς τοιοῦτοις τὴν Ἀρσάκην φυσήσασα μόλις τε ἐπειγομένην πρὸς τὴν θεάν τοῦ Θεαγένους ἐπισχοῦσα καὶ ὡς οὐ βούλοιο αὐτὴν ὠχρίωσαν καὶ κυλοιδιῶσαν πρὸς τῆς ἀγρυπνίας ὀφθῆναι τῷ νεανίᾳ ἀναπαυσασμένην δὲ τὴν παροῦσαν ἡμέραν καὶ ἀναλαβοῦσαν τὸ σύνηθες κάλλος, καὶ πολλοῖς τοιοῦτοις εὐθυμον αὐτὴν καὶ τῶν κατὰ γνώμην εὐελπιν παρασκευάσασα ἃ τε προσήκει πράττειν καὶ ὅπως προσφέρεσθαι τοῖς ξένοις παρεγγυήσασα.

7.16.1 Ἐπεὶ δ' οὖν ἐπέστη «Τί πολυπραγμονεῖς, ὦ τέκνον;» ἔλεγεν. Ὁ δὲ «Τοὺς ἔνδον» ἔφη «ξένους οἵτινες εἰσὶν ἢ πόθεν.» «Οὐ θέμις, ὦ παῖ» πρὸς αὐτὸν ἡ Κυβέλη, «ἀλλ' ἐχεμύθει καὶ κατὰ σαυτὸν ἔχε καὶ μηδὲν φράζε μηδὲ ἐπιμίγνυσσο τὰ πολλὰ τοῖς ξένοις· οὕτω γὰρ δέδοκται τῇ δεσποίνῃ.» Ἐκεῖνος μὲν οὖν ἀπῆει ῥᾶστα τῇ μητρὶ πεπεισμένος σύνηθές τι καὶ ἀφροδίσιον διακόνημα τῇ Ἀρσάκῃ τὸν Θεαγένην ὑποτοπήσας. Καὶ ἀπιὼν «Οὐχ οὗτός ἐστι» πρὸς ἑαυτὸν ἔλεγεν «ὃν ἐγὼ πρῶην παρὰ Μιτράνου τοῦ φρουράρχου παραλαβὼν ὥστε ἄγειν πρὸς Ὁροονδάτην ἀναπεμφθισόμενον βασιλεῖ τῷ μεγάλῳ, ὑπὸ Βησσαέων τε καὶ Θυάμιδος ἀφηρέθην μικροῦ καὶ τὸν περὶ τοῦ ζῆν ὑποστάς κίνδυνον καὶ μόνος ἐκ τῶν ἀγόντων διαδρᾶναι δυνηθεῖς; Μὴ ἄρα σφάλλουσί με οἱ ὀφθαλμοί; ἀλλὰ ῥᾶον μὲν ἔχω καὶ διαβλέπω σχεδόν τι λοιπὸν συνήθως.

7.16.3 Καὶ μὴν καὶ τὸν Θύαμιν ἀκήκοα παρεῖναι τῇ προτεραίᾳ καὶ διαμονομαχήσαντα πρὸς τὸν ἀδελφὸν ἀνακεκομίσθαι τὴν ἱερωσύνην· οὗτος ἄρα ἐκεῖνός ἐστιν. Ἀλλὰ τὸ παρὸν σιγητέον τὸν ἀναγνωρισμὸν ἅμα δὲ παρατηρητέον τίς ποτε ἢ περὶ τοὺς ξένους διάνοια τῆς δεσποίνης.» Ὁ μὲν ταῦτα πρὸς ἑαυτόν. Ἡ δὲ Κυβέλη πρὸς τοὺς νέους εἰσδραμοῦσα ἵχνη τῶν θρήνων κατελάμβανε· πρὸς γὰρ τὸν ψόφον τῶν θυρῶν ἀνοιγομένων κατέστελλον μὲν ἑαυτοὺς καὶ πρὸς τὸ σύνηθες σχῆμα καὶ βλέμμα διαπλάττειν ἔσπευδον· οὐ μὴν ἔλαθόν γε τὴν πρεσβύτιν, τῶν δακρύων ἔτι τοῖς ὄμμασιν ἐπιπλανωμένων.

7.17.2 Ἀναβοήσασα οὖν «ὦ γλυκύτατα τέκνα» ἔλεγε, «τί ταῦτα ἄωρὶ θρηνεῖτε ἡνίκα προσήκει χαίρειν, ἡνίκα εὐδαιμονίζειν ἑαυτοὺς τῆς δεξιᾶς τύχης, Ἀρσάκης τὰ κάλλιστα καὶ τὰ κατ' εὐχὰς ἐφ' ὑμῖν διανοομένης καὶ ὀφθῆναι τε ὑμᾶς εἰς τὴν ἐξῆς ἐπινευσάσης καὶ τὸ παρὸν πᾶσαν δεξίωσιν καὶ θεραπείαν ὑμῖν ἀποκληρωσάσης; Ἀλλ' ἀπορριπτέον μὲν ὑμῖν τοὺς ληρώδεις τούτους καὶ μειρακιώδεις τῷ ὄντι θρήνους, ὥρα δὲ καὶ ῥυθμίζειν ἑαυτοὺς εἴκειν τε καὶ ὑπηρετεῖσθαι τοῖς Ἀρσάκης βουλήμασι.» Καὶ ὁ Θεαγένης «Μνήμη» ἔφη «ὦ μήτερ, τῆς Καλασίριδος τελευτῆς εἰς λύπην ἡμᾶς ἀνεκίνησε καὶ τὸ πατρικὸν ἐκείνου περὶ ἡμᾶς βούλημα ἀποβεβληκότας εἰς δάκρυα κατήγαγεν.

- 7.17.3 » «Υθλοι» ἔφη «ταῦτα—Καλάσιρις καὶ πατήρ τις προσποιητός, πρεσβύτης τῇ κοινῇ φύσει καὶ τῷ χρόνῳ τῆς ἡλικίας εἷξας. Πάντα σοι πάρεστι δι’ ἑνός, προστασία πλοῦτος τρυφή καὶ ἀπόλαυσις τῆς ἐφ’ ἡλικίας ἀκμῆς, καὶ ἀπλῶς τύχην σαυτοῦ νόμιζε καὶ προσκύνει τὴν Ἀρσάκην. Μόνον ἐμοὶ πείθεσθε πῶς μὲν αὐτῇ προσιτέον καὶ ὁπτέον ὅταν τοῦτο ἐπιτρέψῃ, πῶς δὲ χρηστέον καὶ ὑπουργητέον ὅταν τι προστάτῃ· τὸ γὰρ φρόνημα, ὡς οἴσθα, μέγα καὶ ὑπέρογκον καὶ βασιλείον νεότητι καὶ κάλλει προσεξαιρόμενον καὶ ὑπεροφθῆναι εἴ τι κελεύει μὴ ἀνεχόμενον.
- 7.17.4 » Πρὸς ταῦτα σιγήσαντος τοῦ Θεαγένους καὶ καθ’ ἑαυτὸν ὡς ἀηδῶν τινῶν καὶ μοχθηρῶν ἐστὶ δηλωτικὰ ἐννοοῦντος, ὀλίγον ὕστερον εὐνοῦχοι παρήσαν λείψανα μὲν δῆθεν τῆς σατραπικῆς τραπέζης ἐπὶ χρυσῶν τῶν σκευῶν κομίζοντες πᾶσαν δὲ πολυτέλειαν καὶ χλιδὴν ὑπεραίροντα καὶ «Τούτοις» εἰπόντες «ἡ δέσποινα δεξιούται καὶ τιμᾷ τὸ παρὸν τοὺς ξένους» καὶ παραθέμενοι τοῖς νέοις παραχρῆμα ἀπεχώρουν.
- 7.18.2 Οἱ δὲ ἅμα μὲν τῆς Κυβέλης προτρεπούσης ἅμα δὲ προορῶντες μὴ δοκεῖν ἐνυβρίζειν τὴν δεξιῶσιν ἀπεγεύοντο πρὸς βραχὺ τῶν παρακειμένων· καὶ τοῦτο καὶ εἰς ἐσπέραν ἐγίνετο καὶ κατὰ τὰς ἄλλας λοιπὸν ἡμέρας. Τῇ δ’ οὖν ἑξῆς κατὰ πρώτην που τῆς ἡμέρας ὥραν οἱ συνήθεις εὐνοῦχοι παρόντες ὡς τὸν Θεαγένην «Μετακέκλησαι, ὦ μακάριε, πρὸς τῆς δεσποίνης» ἔλεγον «καὶ ὀφθῆναι σε προστετάγμεθα· καὶ ἦκε τῆς εὐτυχίας ἀπολαύσων ἧς ὀλίγοις δὴ καὶ ὀλιγάκις μεταδίδωσιν.» Ὁ δὲ μικρὸν ἐφησυχάσας καὶ οἶον πρὸς βίαν ἐλκόμενος διανέστη τε καὶ «Μόνον δέ με ἥκειν ἐπέσταλται» πρὸς αὐτοὺς ἔλεγεν «ἡ καὶ ἀδελφὴν ταυτηνὴ τὴν ἐμήν;» Τῶν δὲ ὅτι μόνον ἀποκριναμένων, ἐκείνην δὲ καθ’ ἑαυτὴν ὀφθῆσεσθαι, νυνὶ γὰρ συμπαρεῖναι τῇ Ἀρσάκῃ τῶν ἐν τέλει τινὰς Περσῶν καὶ ἄλλως ἔθος εἶναι ἀνδράσι μὲν ἰδίᾳ γυναιξὶ δὲ καθ’ ἕτερον καιρὸν χρηματίζειν, προσκύψας ὁ Θεαγένης «Οὔτε καλὰ ταῦτα οὔτε ἀνύποπτα» πρὸς τὴν Χαρίκλειαν ἡρέμα εἰπὼν, ἀντακούσας δὲ ὡς δεήσει μὴ ἀντιβαίνειν ἀλλὰ συντρέχειν τὴν πρώτην καὶ ἐνδείκνυσθαι ὡς πάντα πρὸς νοῦν τὸν ἐκείνης ποιήσοντα, εἶπετο τοῖς ἄγουσι.
- 7.19.1 Καὶ ὅπως δεήσει τὴν ἔντευξιν ποιεῖσθαι καὶ τὸν τρόπον τῆς προσηγορίας ὑφηγουμένοις καὶ ὡς ἔθος προσκυνεῖν τοὺς εἰσιόντας οὐδὲν μὲν ἀπεκρίνατο· εἰσελθὼν δὲ καὶ προκαθημένην ἐφ’ ὑψηλοῦ καταλαβὼν ἀλουργῶ μὲν καὶ χρυσοπάστῳ τῇ ἐσθῇτι φαιδρυνομένην ὄρμων δὲ πολυτελείᾳ καὶ τιάρας ἀξιώματι μεγαλαυχουμένην καὶ παντοῖα κομμωτικῇ πρὸς τὸ ἀβρότερον ἐξηνθισμένην δορυφόρων τε παρεστώτων καὶ τῶν ἐπὶ δόξης ἐκατέρωθεν προέδρων παρακαθημένων, οὐκ ἔπτηξε τὸ φρόνημα, ἀλλ’, ὥσπερ τῶν συγκειμένων αὐτῷ πρὸς τὴν Χαρίκλειαν ὑπὲρ τῆς θεραπευτικῆς ὑποκρίσεως ἐπιλελησμένος, ἀντεξανέστη πλέον εἰς μεγαλοφροσύνην πρὸς τὸ ἀλαζονικὸν τῆς Περσικῆς θεάς, καὶ οὔτε ὀκλάσας οὔτε προσκυνήσας ἀλλ’ ἀπ’ ὀρθῆς τῆς κεφαλῆς «Χαῖρε» ἔφη «βασιλείον αἶμα Ἀρσάκη.
- 7.19.2 » Τῶν δὲ παρόντων ἀγανακτούντων καὶ θροῦν τινα ὅτι μὴ προσεκύνησε καταστασιαστικὸν τοῦ Θεαγένους ὡς τολμηροῦ καὶ θρασέος ἀφιέντων, ἡ Ἀρσάκη μειδιάσασα «Σύγγνωτε» εἶπεν «ὡς ἀπείρω καὶ ξένῳ καὶ τὸ ὅλον Ἑλληνι καὶ τὴν ἐκεῖθεν ὑπεροψίαν καθ’ ἡμῶν νοσοῦντι.» Καὶ ἅμα καὶ τῆς κεφαλῆς τὴν τιάραν ἀφείλε, πολλὰ τῶν παρόντων κωλυόντων—τοῦ γὰρ ἀμείβεσθαι τὸν ἀσπασάμενον σύμβολον τοῦτο πεποίηται Πέρσαι—καὶ «Θάρσει, ὦ ξέने» εἰποῦσα διὰ τοῦ ἑρμηνέως, συνιεῖσα γὰρ τὴν Ἑλλάδα γλῶτταν οὐκ ἐφθέγγετο, «καὶ λέγε τίνος χρήξεις, ὡς οὐκ ἀποτευζόμενος» ἀπέπεμπε, νεύματι τοῦτο πρὸς τοὺς εὐνούχους ἐπισημήνασα.
- 7.19.4 Παρεπέμπετο δὴ μετὰ δορυφορίας καὶ ὁ Ἀχαιμένης αὐθις θεασάμενος ἐγνώριζε μὲν ἀκριβέστερον καὶ τῆς ἄγαν εἰς αὐτὸν τιμῆς τὴν αἰτίαν ὑποπτεῦων ἐθαύμαζεν, ἐσίγα δ’ οὖν ὅμως τὰ δεδογμένα πράττων. Ἡ δὲ Ἀρσάκη τοὺς ἐν τέλει Περσῶν ἐστιάσασα, δῆθεν μὲν ὡς συνήθως ἐκείνους τιμῶσα ἀληθέστερον δὲ τὴν πρὸς Θεαγένην ἔντευξιν εὐωχίαν ἄγουσα, οὐ

μοίρας μόνον κατὰ τὸ εἰωθὸς τῶν ἐδεσμάτων τοῖς περὶ τὸν Θεαγένην ἀπέστειλεν ἀλλὰ καὶ τάπητάς τινας καὶ στρωμνὰς πεποικιλμένας Σιδωνίας τε καὶ Λυδίας ἔργα χειρός.

7.19.6 Συναπέστειλε δὲ καὶ ἀνδράποδα ὑπηρετησόμενα, κόριον μὲν τῇ Χαρίκλειᾳ παιδάριον δὲ τῷ Θεαγένει τὸ μὲν γένος Ἴωνικὰ τὴν δὲ ἡλικίαν ἥβης ἐντός, πολλὰ τὴν Κυβέλην παρακαλέσασα ἐπισπεύδειν καὶ ὡς ὅτι τάχιστα διανύειν τὸν σκοπόν (οὐ γὰρ ἔτι φέρειν τὸ πάθος οἶδεν) οὐδὲ αὐτὴν ἀνιῆσαν ἀλλὰ παντοίως ἐκπεριιοῦσαν τὸν Θεαγένην. Προδήλως μὲν γὰρ οὐκ ἐξέφαινε τὸ βούλημα τῆς Ἀρσάκης κύκλῳ δὲ καὶ δι' αἰνιγμάτων εἰς τὸ συνιέναι προσβιβάζουσα καὶ τὴν τε περὶ αὐτὸν φιλοφροσύνην τῆς δεσποίνης μεγαλύνουσα καὶ τὸ κάλλος, οὐ τὸ φαινόμενον μόνον ἀλλὰ καὶ τὸ ἐντὸς ἐσθῆτος, μετὰ τινῶν εὐλόγων προφάσεων ὑπ' ὅψιν ἄγουσα, καὶ τὸ ἥθος ὡς ἐράσμιός τε καὶ εὐόμιλος καὶ χαίρουσα τοῖς ἀβροτέροις καὶ ἀγερωχοτέροις τῶν νέων καὶ ὅλως ἀπόπειραν ἐν οἷς διεξῆει λαμβάνουσα εἰ προστρέχει τοῖς ἐπαφροδίτοις.

7.19.8 Καὶ ὁ Θεαγένης τὸ μὲν τῆς φιλοφροσύνης καὶ ὡς φιλέλλην τὸ ἥθος καὶ ὅσα τοιαῦτα συνεπῆνει καὶ χάριν ὠμολόγει, τὰ δὲ ἐπαγωγὰ τῶν ἀτοπωτέρων ὡς ἂν μηδὲ συνιῆς τὴν ἀρχὴν ἐκὼν ὑπερέβαινε. Πνιγμὸς τοίνυν εἶχε τὴν γραῦν καὶ οἶον ἔλυζε τὴν καρδίαν στοχαζομένη μὲν ὡς συνιῆσι τῆς προαγωγείας ἀπαυθαδιαζόμενον δὲ καὶ διωθούμενον ὁρῶσα τὴν πείραν. Καὶ τὴν Ἀρσάκην οὐκέτι φέρειν οἶα τε ἦν δι' ὅχλου γινομένην καὶ καρτερεῖν οὐκέτι δύνασθαι λέγουσαν καὶ τὴν ἐπαγγελίαν ἀπαιτοῦσαν ἣν ἄλλοτε ἄλλαις προφάσεσιν ὑπερετίθετο ἢ Κυβέλη, νῦν μὲν βουλούμενον ἀποδειλιᾶν τὸν νεανίαν φάσκουσα νῦν δὲ ἀνωμαλίαν τινὰ προσπεπτωκέναι πλαττομένη.

7.20.1 Καὶ πέμπτης που λοιπὸν καὶ ἕκτης ἡμέρας παρῳχηκυίας ἤδη καὶ τὴν Χαρίκλειαν τῆς Ἀρσάκης ἅπαξ που καὶ δεύτερον προσκεκλημένης καὶ εἰς τὸ τῷ Θεαγένει κεχαρισμένον μετὰ τιμῆς καὶ φιλοφροσύνης ἐωρακυίας ἀναγκάζεται καὶ λευκότερον διαλεχθῆναι τῷ Θεαγένει καὶ τὸν ἔρωτα ἀπαρακαλύπτως ἐξηγόρευε, πολλὰ καὶ μυρία ἀγαθὰ συγκατατιθεμένῳ διεγγυωμένη καὶ «Τίς ἢ ἀτολμία;» προστιθεῖσα «τί δὲ τὸ ἀναφρόδιτον; νέος οὕτω καὶ καλὸς καὶ ἀκμαῖος γυναῖκα ὁμοίαν καὶ προστετηκυῖαν ἀπωθεῖται καὶ οὐχ ἄρπαγμα οὐδὲ ἔρμαιον ποιεῖται τὸ πρᾶγμα δέους μὲν οὐδενὸς ἐπόντος τῇ πράξει μήτε τάνδρὸς παρόντος κάμου τῆς θρεψαμένης καὶ πάντα ἀπόρρητα διὰ χειρὸς ἐχούσης τὴν ὁμιλίαν διακονούσης, μήτε σοί τινος ἐπόντος κωλύματος, οὐ νύμφης οὐ γαμετῆς παρουσίας.

7.20.3 Καίτοι καὶ τούτων ὑπερεῖδον πολλοὶ πολλάκις ὅσοι δὴ νοῦν ἔχοντες τοὺς μὲν οἰκείους ἔγνωσαν οὐδὲν ἐκ τούτου καταβλάψειν αὐτοὺς δὲ ὠφελῆσειν κτήσεως χρημάτων προσγενομένης καὶ τῶν καθ' ἡδονὴν ἀπολαύσεων.» Τελευτῶσα δὲ καὶ ἀπειλήν τινα κατεμίγνυ τοῖς λεγομένοις «Αἱ χρησταὶ» λέγουσα «καὶ φιλόνοι γυναῖκες ἀμείλικτοι γίνονται καὶ βαρυμήνιδες ἀποτυγχάνουσαι καὶ τοὺς ὑπερόπτας ὡς ὕβριστὰς εἰκότως ἀμύνονται.

7.20.4 Ταύτην δὲ ὅτι καὶ Περσίς τὸ γένος ἐννέει καὶ ὡς βασιλείον αἶμα—τοῦτο δὲ τὸ τῆς σῆς προσρήσεως—καὶ ὡς πολλὴν ἐξουσίαν καὶ δύναμιν περιβέβληται, ὑφ' ἧς αὐτῇ καὶ τιμῆσαι τὸν εὖνουν καὶ κολάσαι τὸν ἐναντιούμενον ἐπ' ἀδείας, σὺ δὲ καὶ ξένος καὶ ἔρημος καὶ ὁ προστησόμενος οὐδεὶς. Φεῖσαι τὸ μέρος καὶ σαυτοῦ φεῖσαι κάκείνης· ἀξία δέ ἐστι παρὰ σοῦ φειδοῦς, εἰς τᾶδικα διὰ τὸν σὸν πόθον οὕτως ἐκμεμνηυῖα.

7.20.5 Εὐλαβήθητι καὶ μῆνιν ἐρωτικὴν φύλαξαι καὶ τὸ ἐκ τῆς ὑπεροψίας νεμεσητόν· πολλοὺς οἶδα μεταμεληθέντας, πείραν ἔχω σοῦ μᾶλλον τῶν Ἀφροδίτης, ἢ πολιὰ θριξὴν ὁρᾷς αὕτη πολλοῖς τοιούτοις ἐνήθλησεν ἀλλ' οὕτως ἄτεγκτον καὶ ἀνήμερον οὐκ ἔγνωκα.» Καὶ ἀποστρέψασα τὸν λόγον πρὸς τὴν Χαρίκλειαν, ὑπ' ἀνάγκης γὰρ κάκείνης εἰς ἐπήκοον ἀπεθάρσυνε τὰ τοιαῦτα διαλέγεσθαι, «Συμπαρακάλεσον» ἔφη «ὦ θύγατερ, καὶ σὺ τὸν οὐκ οἶδ' ὄντινα προσείπω προσηκόντως ἀδελφόν σου τοῦτον.

- 7.20.6 Συνοίσει καὶ σοὶ τὸ πρᾶγμα· οὐκ ἔλαττον ἀγαπηθήσῃ, πλέον τιμηθήσῃ· πλουτήσεις εἰς κόρον, γάμου σοι προνοήσῃ λαμπροῦ. Ζηλωτὰ δὲ ταῦτα καὶ εὖ πράττουσι, μὴ τί γε δὴ ξένοις καὶ ἐν ἐνδείᾳ τὸ παρὸν ἐξεταζομένοις.» Ἡ δὲ Χαρίκλεια σεσηρὸς τι καὶ κατεσφυγμένον ὑποβλέψασα «Εὐκτὸν μὲν ἦν» ἔφη «καὶ κάλλιστον μηδὲν τοιοῦτον ὑποστῆναι τὴν πάντα ἀρίστην Ἀρσάκην· εἰ δὲ μὴ, δεύτερα γοῦν ἐγκρατεία φέρειν τὸ πάθος.
- 7.21.1 Ἄλλ' ἐπειδὴ τι πέπονθεν ἀνθρώπινον καὶ νενίκηται, ὡς φῆς, καὶ ἦττων ἐστὶ τῆς ἐπιθυμίας, συμβουλευέσαιο· ἂν καὶ αὕτη Θεαγένει τούτῳ τὴν πρᾶξιν, εἰ τὸ ἀσφαλὲς αὐτῷ προσεῖη, μὴ ἀρνεῖσθαι· μὴ δέ τι λάθῃ κακὸν αὐτός τε ἑαυτὸν κάκεινῃν ἐργασάμενος, εἰ ταῦτα εἰς φῶς ἔλθοι καὶ γνοίῃ ποθὲν τὸ παράνομον τῶν δεδραμένων ὁ σατράπης.» Ἀνήλατο πρὸς τοὺς λόγους ἡ Κυβέλη καὶ περιπτύξασα καὶ φιλήσασα πολλὰ τὴν Χαρίκλειαν «Εὖγε» ἔφη «ὦ τέκνον, ὅτι καὶ γυναῖκα ὁμοίαν σοι τὴν φύσιν ἠλέησας καὶ τῆς ἀσφαλείας ἀδελφοῦ πεφρόντικας· ἀλλὰ τούτου γε ἔνεκα θάρσει, ὡς οὐδ' ὁ ἥλιος, τοῦτο δὴ τὸ τοῦ λόγου, γινώσεται.
- 7.21.2 » «Πέπαυσο τὸ παρόν» ἔφη ὁ Θεαγένης «καὶ ἔνδος ἡμῖν εἰς ἐπίσκεψιν.» Ἐξελεύσεως δὲ παραχρῆμα τῆς Κυβέλης «ὦ Θεάγενες» ἔλεγεν ἡ Χαρίκλεια «ὁ μὲν δαίμων τοιαῦτα ἡμῖν προξενεῖ τὰ εὐτυχήματα ἐν οἷς πλέον ἐστὶ τὸ κακῶς πράττειν τῆς δοκούσης εὐπραγίας· πλὴν ἀλλὰ συνετῶν γέ ἐστι καὶ τὰ δυστυχήματα ἐκ τῶν ἐνόντων πρὸς τὸ βέλτιστον διατίθεσθαι.
- 7.21.3 Εἰ μὲν οὖν ἔχεις γνώμην καὶ τελείως δρᾶσαι τὸ ἔργον οὐκ ἔχω λέγειν· καίτοι γε οὐκ ἂν σφόδρα διενεχθεῖσα εἰ πάντως ἡμῖν ἐν τούτῳ τὸ σῶζεσθαι καὶ μὴ περιλείπεται. Εἰ δὲ εὖ ποιῶν ἄτοπον δοκιμάζεις τὸ αἰτούμενον ἀλλὰ σύ γε πλάττου τὸ συγκατατίθεσθαι καὶ τρέφων ἐπαγγελίαις τῆς βαρβάρου τὴν ὄρεξιν ὑπερθέσῃν ὑπότεμνε τὸ πρὸς ὅξυ τι καθ' ἡμῶν βουλευέσασθαι, ἐφηδύνων ἐλπίδι καὶ καταμαλάττων ὑποσχέσει τοῦ θυμοῦ τὸ φλεγμαῖνον· εἰκὸς τινα καὶ λύσιν θεῶν βουλήσει τὸν μεταξὺ χρόνον ἀποτεκεῖν.
- 7.21.4 Ἄλλ' ὦ Θεάγενες, ὅπως μὴ ἐκ τῆς μελέτης εἰς τὸ αἰσχρὸν τοῦ ἔργου κατολισθήσῃς.» Μειδιάσας οὖν ὁ Θεαγένης «Ἀλλὰ σύ γε οὐδὲ ἐν τοῖς δεινοῖς» ἔφη «τὴν γυναικῶν ἔμφυτον νόσον ζηλοτυπίαν ἐκπέφυγας, ἐμὲ δὲ ἴσθι μηδὲ πλάσασθαι τὰ τοιαῦτα δύνασθαι· ποιεῖν γὰρ τὰ αἰσχρὰ καὶ λέγειν ὁμοίως ἀπρεπές· καὶ ἄλλως τὸ ἀπογνῶναι τὴν Ἀρσάκην αὐτόθεν φέρει τι χαρίεν, τὸ μηκέτι διοχεῖν ἡμῖν.
- 7.21.5 Εἰ δὲ πάσχειν τι δέοι, φέρειν τὰ προσπίπτοντα ἤδη με πολλάκις ἢ τε τύχη καὶ ἡ γνώμη παρεσκεύασε.» «Μὴ λάθῃς εἰς μέγα κακὸν ἡμᾶς ἐμβάλλων» εἰποῦσα ἡ Χαρίκλεια ἐσιώπησε. Καὶ τούτων ἐν ταύτῃ τῇ σκέψει διαγόντων ἡ Κυβέλη πάλιν ἀναπετρώσασα τὴν Ἀρσάκην καὶ ὡς τὰ δεξιώτερα χρή προσδοκᾶν εἰποῦσα, ἐνδεδεῖσθαι γάρ τι τὸν Θεαγένην τοιοῦτον, ἐπανῆλθεν εἰς τὸ αὐτῆς δωμάτιον.
- 7.22.1 Κάκεινῃν διαλιποῦσα τὴν ἐσπέραν καὶ πολλὰ διὰ τῆς νυκτὸς ὁμόκοιτον οὔσαν ἐξ ἀρχῆς τὴν Χαρίκλειαν παρακαλέσασα συμπράττειν εἰς ἕω πάλιν ἡρώτα τὸν Θεαγένην τίνα εἶη τὰ δεδογμένα. Ἀπειπόντος δὲ λαμπρῶς καὶ παντοίως τὸ προσδοκᾶν ἀποφήσαντος, σύννους ἐπὶ τὴν Ἀρσάκην ἀπέδραμεν.
- 7.22.2 Ἡ δέ, ὡς τὸ ἀπηνὲς παρὰ Θεαγένους ἐξήγγειλεν ἡ Κυβέλη, τὴν γραῦν ἐπὶ κεφαλὴν ἐξωσθῆναι προστάξασα εἰσδραμοῦσά τε εἰς τὸν θάλαμον ἔκειτο ἐπὶ τῆς εὐνῆς ἑαυτὴν σπαράττουσα. Καὶ ἄρτι τῆς γυναικωνίτιδος ἐκτὸς γεγонуῖαν τὴν Κυβέλην ἰδὼν ὁ υἱὸς Ἀχαιμένης κατηφῇ τε καὶ δεδακρυμένην «Μὴ τι ἄτοπον μὴ τι πονηρόν, ὦ μήτερ, προσπέπτωκεν;» ἡρώτα «μὴ τις ἀγγελία τὴν δέσποιναν ἠνίακε; μὴ τι δυστύχημα ἀπὸ στρατοπέδου προσήγγελται; μὴ τι καταπονοῦσι κατὰ τὸν ἐνεστῶτα πόλεμον Αἰθίοπες τὸν δεσπότην Ὀροονδάτην;» Καὶ πολλὰ τοιαῦτα εἰπὼν ἡρώτα· ἡ δὲ «Ἀδολεσχεῖς» εἰποῦσα ἀπέτρεχεν· ὁ δὲ οὐδέν τι μᾶλλον ἀνιεῖς ἀλλὰ

παρακολουθῶν καὶ τῶν χειρῶν λαμβανόμενος καὶ κατασπαζόμενος ἐξαγορεύειν πρὸς παῖδα τὸν ἴδιον τὰ λυποῦντα ἰκέτευε.

- 7.23.1 Λαβοῦσα δὴ αὐτὸν καὶ εἷς τι μέρος τοῦ παραδείσου χωρισθεῖσα «Ἄλλω μὲν οὐκ ἄν» ἔφη «ἐξεῖπον τὰ ἑμαυτῆς τε καὶ δεσποίνης κακὰ· ἐπεὶ δὲ ἐκείνη τε ἐν τῷ παντὶ σαλεύει κἀγὼ τὸν περὶ τοῦ ζῆν προσδοκῶ κίνδυνον, οἶδα γὰρ ὡς ἡ Ἀρσάκης ἀνία καὶ μανία εἰς ἐμὲ ἀποσκήψει, λέγειν ἀναγκάζομαι εἰ δὴ τινα καὶ ἐπικουρίαν τῇ γεννησάσῃ καὶ εἰς φῶς προαγαγούσῃ καὶ τουτοιοῖσι ἐκθρεψαμένην σε τοῖς μαζοῖς ἐπινοήσεως. Ἐρᾷ τοῦ νέου τοῦ παρ' ἡμῖν ἡ δέσποινα καὶ ἐρᾷ οὐ φορητὸν τινα οὐδὲ νενομισμένον ἀλλὰ ἀνίατον ἔρωτα καὶ ὃν εἰς δεῦρο κατορθώσῃν ἐγὼ τε κἀκείνη μάτην ἠπατώμεθα.
- 7.23.2 Καὶ αὗται ἦσαν αἱ πολλαὶ φιλοφροσύναι καὶ ποικίλαι δεξιώσεις αἱ περὶ τοὺς ξένους. Ἐπεὶ δὲ εὐήθης τις καὶ θρασύς καὶ ἀπηνής ὢν ὁ νεανίας ἀπεῖπε τὰ πρὸς ἡμᾶς, οὐδὲ ἐκείνην οἶδα βιωσομένην καὶ ἑμαυτὴν ἀναιρησομένην ὡς χλευάσασαν ταῖς ἐπαγγελίαις καὶ διαψευσαμένην.
- 7.23.3 Ταῦτα ἔστιν, ὦ παῖ, καὶ εἰ μὲν ἔχεις τι βοηθεῖν σύμπραττε· εἰ δὲ μή, τελευτήσασαν τὴν μητέρα κήδευε.» Καὶ ὃς «Μισθὸς δέ μοι τίς ἔσται» ἔφη «ὦ μήτερ· οὐ γὰρ μοι καιρὸς θρύπτεσθαι πρὸς σε οὐδὲ ἐκ περιόδων οὐδὲ κυκλοῦμενον τοῖς λόγοις τὴν βοήθειαν ἐπαγγέλλεσθαι πρὸς οὕτως ἀγωνιώσαν καὶ ἐγγὺς λειποψυχοῦσαν.
- 7.23.4 » «Πᾶν ὃ τι βούλει» ἔφη «προσδόκα» ἡ Κυβέλη. «Ἀρχαιονοχὸν μὲν γὰρ σε καὶ νῦν εἰς ἐμὴν τιμὴν πεποίηται· εἰ δέ τι μείζον ἀξίωμα περινοεῖς, ἀπάγγελλε· πλούτου γὰρ οὐδὲ ἀριθμὸς ἔσται ὅσον ἂν κομίσαιο, σωτὴρ τῆς ἀθλίας γενόμενος.» «Πάλαι ταῦτα» ἔφη «δι' ὑποψίας ἔχων, ὦ μήτερ, ἐγὼ καὶ συνιείς ἐσιώπων, τὸ μέλλον ἀπεκδεχόμενος.
- 7.23.5 Ἄλλ' οὐδὲ ἀξιώματος οὐδὲ πλούτου μεταποιοῦμαι· τὴν δὲ κόρην τὴν ἀδελφὴν λεγομένην τοῦ Θεαγένους εἴ μοι πρὸς γάμον ἐκδοίῃ, πάντα αὐτῇ τὰ κατὰ γνώμην πεπράξεται· ἐρῶ δέ, ὦ μήτερ, τῆς κόρης οὐχὶ μετρίως, ὥστε ἐκ τῶν ἰδίων γινώσκουσα τὸ πάθος ἡ δέσποινα καὶ ὅσον τι καὶ οἶόν ἐστι δικαίως ἂν καὶ αὐτὴ συμπράττοι τῷ ταῦτά νοσοῦντι, καὶ ἄλλως τοσοῦτον κατόρθωμα ἐπαγγελλομένῳ.» «Μηδὲν ἀμφίβαλλε» εἶπεν ἡ Κυβέλη· «ἢ τε γὰρ δέσποινα δώσει τὴν χάριν ἀνενδοιάστως εὐεργέτη σοι καὶ σωτῆρι γεγεννημένῳ καὶ ἄλλως τάχα ἂν καὶ καθ' ἑαυτοὺς πείσαιμεν τὴν κόρην.
- 7.23.6 Ἀλλὰ τίς ὁ τρόπος εἰπεῖ τῆς βοηθείας;» «Οὐκ ἂν εἴποιμι» ἔφη, «πρὶν ὅρκους ἐμπεδωθῆναί μοι τὴν ἐπαγγελίαν παρὰ τῆς δεσποίνης. Σὺ δὲ μὴ ἀποπειραθῆς τὴν ἀρχὴν τῆς κόρης, ὅρῳ γάρ πως κἀκείνην ἄνω τε καὶ μέγα φρονοῦσαν, μὴ καὶ λάθῃς τὸ πρᾶγμα διαστρέφουσα.» «Πάντα γενήσεται» εἰποῦσα εἰσέδραμεν εἰς τὸν θάλαμον ὡς τὴν Ἀρσάκην καὶ προσπεσοῦσα τοῖς γόνασιν «Εὐθύμος ἔσο» ἔφη· «πάντα σοι θεῶν βουλήσει κατορθοῦνται· τὸν παῖδα μόνον τὸν ἐμὸν Ἀχαιμένην εἰσκληθῆναι πρόσταξον.
- 7.23.7 » «Εἰσκεκλήσθω» εἶπεν ἡ Ἀρσάκη «εἰ μή τί με πάλιν ἀπατᾶν μέλλεις.» Εἰσῆλθεν ὁ Ἀχαιμένης καὶ πάντα διελθούσης τῆς πρεσβύτιδος ἐπώμοσεν ἡ Ἀρσάκη παρέξειν τὸν γάμον τῆς ἀδελφῆς Θεαγένους.
- 7.24.1 Ὁ δὲ Ἀχαιμένης «Δέσποινα» ἔφη «πεπαύσθω λοιπὸν Θεαγένης, δοῦλος ὢν, [καὶ] θρυπτόμενος κατὰ δεσποίνης ἰδίας.» «Καὶ πῶς τοῦτο λέγεις;» ἐρωτώσης ἅπαντα ἐξηγόρευεν· ὡς πολέμου νόμῳ ληφθεῖν καὶ γένοιτο αἰχμάλωτος ὁ Θεαγένης, ὡς Μιτράνης ἐκπέμψειεν αὐτὸν πρὸς Ὀροονδάτην ἀναπεμψομένην βασιλεῖ τῷ μεγάλῳ, ὡς αὐτὸς ἵνα ἄγοι παραλαβὼν ἀπολέσειεν ἔφοδον Βησσαέων καὶ Θυάμιδος κατατολμησάντων, ὡς μόλις αὐτὸς διαδράσειε καὶ ἐπὶ πᾶσι τὸ γράμμα τὸ Μιτράνου πρὸς Ὀροονδάτην προηυτρεπισμένος ἐπεδείκνυε τῇ Ἀρσάκῃ, καὶ εἰ προσδέοιτο καὶ ἐτέρων ἀποδείξων ἔξιν μαρτυροῦντα καὶ τὸν Θύαμιν.
- 7.24.3

Ἀνέπνει πρὸς ταῦτα ἡ Ἀρσάκη· καὶ οὐδὲν ὅσον μελλήσασα πρόεισί τε τοῦ θαλάμου καὶ εἰς τὸν οἶκον οὗ προκαθημένη χρηματίζειν εἰώθει παρελθοῦσα ἄγεσθαι τὸν Θεαγένην ἐκέλευσεν. Ἐπεὶ δὲ ἤχθη ἐπηρώτα εἰ γνωρίζει τὸν Ἀχαιμένην, ἐστῶτα πλησίον ἐπιδεικνύουσα· τοῦ δὲ φήσαντος «Οὐκουν καὶ αἰχμάλωτον ἦγέ σε παραλαβών;» αὐθις ἡρώτα. Συμφήσαντος δὲ καὶ τοῦτο τοῦ Θεαγένους «Δοῦλος τοίνυν ἡμέτερος ὢν ἴσθι· καὶ σὺ μὲν πράξεις τὰ τῶν οἰκετῶν, τοῖς ἡμετέροις νεύμασι καὶ ἄκων ἐπόμενος, ἀδελφὴν δὲ τὴν σὴν Ἀχαιμένει τῷδε πρὸς γάμον κατεγγυῶ τὰ πρῶτα φερομένῳ παρ' ἡμῖν τῆς τε μητρὸς ἔνεκεν καὶ τῆς ἄλλης αὐτοῦ περὶ ἡμᾶς εὐνοίας, ὑπερθεμένη τοσοῦτον ὅσον ἡμέραν προορίσαι καὶ τὰ πρὸς τὴν εὐωχίαν λαμπρότερον εὐτρεπισθῆναι.

7.24.4 » Ὁ δὲ Θεαγένης ἐβέβλητο μὲν ὡς ὑπὸ τρώσεως τῶν λόγων· ἔγνω δ' οὖν μὴ ὁμόσε χωρεῖν ἀλλὰ καθάπερ θηρίου τὴν ὁρμὴν ἐκκλῖναι καὶ «ἼΩ δέσποινα» ἔλεγε «θεοῖς χάρις ὅτι εὐγενείας τὰ πρῶτα ὄντες ταῦτα γοῦν ὡς ἐν δυστυχήμασιν εὐπραγοῦμεν, τὸ μὴ ἄλλοις σοὶ δὲ δουλεύειν ἢ καὶ ἀλλοτρίους εἶναι δοκοῦντας καὶ ξένους οὕτως ἡμέρως τε καὶ φιλοφρόνως ἐώρας.

7.24.6 Ἀδελφῆς δὲ τῆς ἐμῆς ἔνεκεν, αἰχμαλώτου μὲν οὐκ οὔσης οὐδὲ διὰ τοῦτο δούλης αἰρουμένης δέ σε θεραπεύειν καὶ κεκληῖσθαι τὸ σοὶ καθ' ἡδονήν, βουλευσαμένη πρᾶττε τοῦθ' ὅπερ ἂν ἔχειν ὀρθῶς δοκιμάζης.» Ἡ δὲ Ἀρσάκη «Κατατετάχθω» ἔφη «ἐν τοῖς τραπεζοκόμοις καὶ οἰνοχοεῖν πρὸς Ἀχαιμένους ἐκδιδασκέσθω, πρὸς τὴν βασιλικὴν διακονίαν πόρρωθεν προεπιζόμενος.» Ἐξήσαν οὖν σύννους μὲν ὁ Θεαγένης καὶ τῶν πρακτέων εἰς ἐπίσκεψιν τὸ βλέμμα ἐπιστρέφων, ἐγγελῶν δὲ ὁ Ἀχαιμένης καὶ τοῦ Θεαγένους καταμωκώμενος «ὁ σοβαρὸς ἡμῖν ἀρτίως» λέγων «καὶ ὑπερήφανος, ὁ τὸν αὐχένα ἄκαμptos καὶ μόνος ἐλεύθερος, ὁ τὴν κεφαλὴν νεύειν εἰς τὸ προσκυνεῖν οὐκ ἀνεχόμενος, νῦν που τάχα κλινεῖς ἢ καὶ κονδύλοις ὑφέξεις αὐτὴν παιδαγωγούμενος.

7.25.1 » Ἡ δὲ Ἀρσάκη τοὺς ἄλλους ἀποπέμψασα πρὸς μόνην τὴν Κυβέλην «Νῦν μὲν δὴ» ἔφη «ὦ Κυβέλη πᾶσα περιήρηται πρόφασις καὶ λέγε ἐλθοῦσα πρὸς τὸν ὑπερήφανον ὡς πειθόμενος μὲν ἡμῖν καὶ τὰ κατὰ νοῦν τὸν ἡμέτερον πράττων ἐλευθερίας τε μεθέξει καὶ ἀφθόνως ὡς ἐν εὐπορίᾳ βιώσεται, τοῖς δὲ ἐναντίοις ἐπιμένων ἐρωμένης τε ὑπερφρονουμένης καὶ δεσποίνης ἅμα ἀγανακτοῦσης αἰσθήσεται, δουλείαν μὲν τὴν ἐσχάτην καὶ ἀτιμοτάτην ὑπηρετησόμενος κολάσεως δὲ πᾶν εἶδος ὑποστησόμενος.

7.25.2 » Ἦλθεν ἡ Κυβέλη καὶ ἀπήγγειλε τὰ παρὰ τῆς Ἀρσάκης, πολλὰ καὶ παρ' ἑαυτῆς εἰς προτροπὴν τῶν φαινομένων λυσιτελεῖν προστιθεῖσα.

7.25.3 Ὁ δὲ Θεαγένης ὀλίγον ἐπιμεῖναι παρακαλέσας μόνος τε πρὸς τὴν Χαρίκλειαν ἰδιάσας «Οἴχεται τὰ καθ' ἡμᾶς» ἔφη «Χαρίκλεια. Πᾶν, τοῦτο δὴ τὸ τοῦ λόγου, πείσμα διέρρηκται, πᾶσα ἐλπίδος ἄγκυρα καὶ παντοίως ἀνέσπασται καὶ οὐδὲ μετ' ὀνόματος γοῦν ἐλευθέρου δυστυχοῦμεν ἀλλὰ δοῦλοι γεγόναμεν αὐθις» (καὶ ὅπως προσετίθει) «καὶ βαρβαρικαῖς λοιπὸν ἐκκείμεθα αἰκίαις, ἢ πράττοντες τὰ δοκοῦντα τοῖς δεσποτεύουσιν ἢ τοῖς κατακρίτοις ἐναριθμούμενοι.

7.25.5 Καὶ ταῦτα μὲν ἔτι φορητά, τὸ δὲ πάντων βαρύτατον Ἀχαιμένει τῷ Κυβέλης υἱεῖ πρὸς γάμον ἐκδώσειν ἡ Ἀρσάκη σε κατεπηγγείλατο· καὶ τοῦτο μὲν ὅτι μὴ ἔσται ἢ γινόμενον οὐκ ὄψομαι δῆλον, ἕως ἂν ὁ βίος ξιφῶν τε καὶ ἀμυντηρίων εὐπορῇ. Τί δὲ χρή πράττειν ἢ τίνα μηχανὴν ἐπινοεῖν ὥστε διακρούσασθαι τὴν τε ἐμὴν πρὸς Ἀρσάκην καὶ τὴν σὴν πρὸς Ἀχαιμένην ἀπευκτὴν σύνοδον;» «Μίαν» ἔφη πρὸς αὐτὸν ἡ Χαρίκλεια· «κατανεύσας τὴν ἑτέραν, τὴν κατ' ἐμὲ διακωλύσεις.

7.25.6 » «Εὐφήμεσον» ἔφη· «μὴ γὰρ οὕτως ἡ δαίμονος τοῦ ἡμετέρου βαρύτης ἰσχύσειεν ὥστε με τὸν Χαρικλείας ἀπείρατον ἄλλης ὁμιλίας παρανόμως μινανθῆναι.

7.25.7

Ἄλλὰ τι δραστήριον ἐπινενοηκέναι μοι δοκῶ· εὐρέτις ἄρα ἐπιλογισμῶν ἢ ἀνάγκη.» Καὶ ἅμα πρὸς τὴν Κυβέλην μεταστὰς «Ἀπάγγελλε» εἶπε «τῇ δεσποίνῃ βούλεσθαί με μόνη καὶ ἰδίᾳ τῶν ἄλλων ἐντυχεῖν.» Τοῦτ' ἐκεῖνο νομίσασα εἶναι ἢ πρεσβῦτις καὶ ὑποπεπτωκέναι τὸν Θεαγένην ἀπήγγειλέ τε πρὸς τὴν Ἀρσάκην καὶ μετὰ δεῖπνον ἄγειν τὸν νεανίαν ἀκούσασα οὕτως ἔπραττε.

7.26.1 Καὶ ἡσυχίαν παρασχεῖν τῇ δεσποίνῃ τοὺς παρεδρεύοντας κελεύσασα καὶ μὴ παρενοχλεῖν τοῖς περὶ τὸν θάλαμον, παρεισῆγε τὸν Θεαγένην, τῶν μὲν ἄλλων οἷα δὴ νυκτὸς ὑπὸ σκότους κατεχομένων καὶ λαθεῖν παρεχόντων μόνον δὲ τὸν θάλαμον λύχνου καταυγάζοντος, καὶ εἰσάγουσα ὑπέστελλεν ἑαυτήν. Ἄλλ' ὁ Θεαγένης ἐπεῖχε τε «Παρέστω καὶ ἡ Κυβέλη τὸ παρὸν, ὧ δέσποινα» εἰπὼν, «οἶδα ὡς τὸ πιστὸν ἔχει φυλακῆς τῶν ἀπορρήτων» καὶ ἅμα τῶν χειρῶν τῆς Ἀρσάκης λαβόμενος «ὦ δέσποινα» ἔλεγεν «οὔτε πρότερον ἀπαυθαδιαζόμενος πρὸς τὸ βούλημα τὸ σὸν ὑπερεθέμην τὸ κελευόμενον ἀλλ' ὅπως ἂν ἀσφαλῶς γένοιτο πρυτανευόμενος· νῦν τε ἐπειδὴ με καὶ δοῦλον τάχα καλῶς ποιοῦσα ἡ τύχη σὸν ἀπέφηνε, πολὺ πλεόν εἰς πάντα ἔτοιμος εἴκειν.

7.26.3 Ἐν μοι μόνον παρασχέσθαι νεῦσον, καίτοι πολλὰ καὶ μεγάλα ὑποσχομένη· ἅπειπε τὸν γάμον Ἀχαιμένει τὸν Χαρικλείας· τῶν γὰρ ἄλλων σιωπωμένων, τὴν εὐγενεῖα τῇ μεγίστῃ κομῶσαν οἰκότριβι συνοικεῖν ἀθέμιτον· ἢ ἐπόμενυμί σοι θεῶν τὸν κάλλιστον ἥλιον καὶ θεοὺς τοὺς ἄλλους ὡς οὔτε ὑπεῖξω τῷ σῷ βουλήματι καὶ εἰ γένοιτό τι πρὸς βίαν εἰς τὴν Χαρίκλειαν ἐπόψει με πρότερον ἑμαυτὸν διαχρησάμενον.» Καὶ ἡ Ἀρσάκη «Μὴ ἀπίστει» ἔφη «βούλεσθαί με πάντα σοι χαρίζεσθαι, ἥτις καὶ ἑμαυτὴν ἔτοιμος ἐκδιδόναι· ἀλλὰ προληφθεῖσα ἐπώμοσα ἐκδώσειν Ἀχαιμένει τὴν σὴν ἀδελφήν.

7.26.4 » «Εὖ» ἔφη «ὧ δέσποινα· τὴν ἀδελφὴν τοίνυν ἥτις ἐστὶν ἐκδίδου· μνηστὴν δὲ τὴν ἐμὴν καὶ νύμφην καὶ τί γὰρ ἄλλο ἢ γαμετὴν οὔτε θελήσεις, εὖ οἶδα, οὔτε θέλουσα ἐκδώσεις.» «Πῶς» ἔφη «λέγεις;» Ὁ δὲ «Τὰ ὄντα» ἀπεκρίνατο· «οὐ γὰρ ἀδελφὴν ἔχω τὴν Χαρίκλειαν ἀλλὰ νύμφην ὥσπερ ἔλεγον, ὡς λελύσθαι μὲν σοι τὸν ὄρκον ἐξεῖναι δέ, εἰ βούλοιο, καὶ ἄλλην ἔχειν ἀπόδειξιν τοὺς γάμους, ὅταν κρίνης, ἐμοῦ τε κἀκείνης εὐωχοῦσαν.

7.26.5 » Ὑπεκνίσθη μὲν νύμφην οὐκ ἀδελφὴν εἶναι τὴν Χαρίκλειαν οὐκ ἄνευ ζηλοτυπίας ἀκούσασα, πλὴν ἀλλ' «Ἔσται οὕτως» εἶπεν ἡ Ἀρσάκη «καὶ Ἀχαιμένην ἡμεῖς ἐτέρῳ γάμῳ παραμυθησόμεθα.

7.26.6 » «Ἔσται καὶ τὰ παρ' ἐμοῦ» φησι «πρὸς σέ» ὁ Θεαγένης «τούτων διακριθέντων» καὶ ἅμα προσῆι ὡς τὰς χεῖρας φιλήσων. Ἡ δὲ προσκύψασα καὶ τὸ στόμα ἀντὶ τῶν χειρῶν προβαλοῦσα ἐφίλησε καὶ ἐξῆλθεν ὁ Θεαγένης φιληθείς, οὐ μὴν αὐτὸς γε φιλήσας καὶ τῇ Χαρικλείᾳ καιροῦ λαβόμενος ἅπαντα ἐξεῖπεν, οὐκ ἄνευ ζηλοτυπίας οὐδὲ ἐκείνης ἔνια μανθανούσης· καὶ τῶν ἀτόπων τῆς ἐπαγγελίας τὸν σκοπὸν προσέθηκεν καὶ ὡς πολλὰ δι' ἐνὸς ἀνύοιτο.

7.26.8 «Ἀχαιμένει τε γὰρ ὁ γάμος διασεσόβηται καὶ τῇ κατ' Ἀρσάκην ἐπιθυμίᾳ πρόφασις τὸ παρὸν ὑπερθέσεως ἐπινενόηται· καὶ τὸ δὴ κεφάλαιον ὡς εἰκὸς τὸν Ἀχαιμένην ἅπαντα ταραχῆς ἐμπλήσειν, ἀνιώμενον μὲν ἐφ' οἷς ἀποτυχάνει προσδοκήσας ἀγανακτοῦντα δὲ ἐφ' οἷς ἡλάττωται παρὰ τῇ Ἀρσάκῃ διὰ τὴν εἰς ἐμὲ χάριν. Οὐ γὰρ δὴ λήσεται αὐτὸν οὐδὲν τῆς μητρὸς ἐξαγορευούσης, ἣν ἐπίτηδες παρεῖναι τοῖς λεγομένοις προϋνόησα, μηνυθῆναι τε ταῦτα τῷ Ἀχαιμένει βουλόμενος καὶ μάρτυρα τῆς ἄχρι λόγων πρὸς τὴν Ἀρσάκην ὁμιλίας ποιούμενος.

7.26.9 Ἀρκεῖ μὲν γὰρ ἴσως καὶ τὸ μηδὲν ἑαυτῷ συνειδότα φαῦλον εὐμενεῖα τῇ παρὰ τῶν κρειττόνων ἐπελτίζειν· καλὸν δὲ καὶ ἀνθρώπων τοὺς συνόντας πείθοντα σὺν παρρησίᾳ τὸν ἐπίκαιρον τοῦτον βίον διάγειν.» Προσετίθει δὲ κἀκεῖνα, ὡς σφόδρα χρή προσδοκᾶν καὶ ἐπιβουλεύειν τῇ Ἀρσάκῃ τὸν Ἀχαιμένην, ἄνδρα δοῦλον μὲν τὴν τύχην (ἀντίθετον δὲ ὡς ἐπίπαν τῷ κρατοῦντι τὸ κρατούμενον), ἀδικούμενον δὲ καὶ εἰς ὄρκους ἀθετούμενον ἐρῶντα δὲ καὶ ἄλλους ἑαυτοῦ

προτετιμῆσθαι πυθόμενον, συνειδόμενα δὲ τὰ πάντων αἴσχιστα καὶ παρανομώτατα καὶ οὐδὲν εἰς τὴν ἐπιβουλήν πλάσασθαι δεόμενον, οἷα δὴ πολλοὶ πολλάκις ἀνιαθέντες ἐτόλμησαν, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν ἀληθῶν ἔχοντα πρόχειρον τὴν ἄμυναν.

- 7.27.1 Τοιαῦτα πολλὰ διελθὼν πρὸς τὴν Χαρίκλειαν καὶ τὰ μέτρια θαρσεῖν παρασκευάσας, εἰς τὴν ἐξῆς ὑπηρετησόμενος ταῖς τραπέζαις ὑπὸ τοῦ Ἀχαιμένους ἤγετο, προστεταγμένον τοῦτο παρὰ τῆς Ἀρσάκης· καὶ ἐσθῆτα Περσικὴν τῶν πολυτελῶν ἀποστειλάσης ταύτην τε μετῃμφέννυτο καὶ στρεπτοῖς τε χρυσοῖς καὶ περιουχενίοις λιθοκολλήτοις ἐκὼν τε τὸ μέρος καὶ ἄκων ἐκοσμεῖτο. Καὶ τοῦ Ἀχαιμένους ἀποδεικνύει τι καὶ ὑψηγεῖσθαι τῶν οἰνοχοϊκῶν πειρωμένου προσδραμῶν ὁ Θεαγένης ἐνὶ τῶν κυλικοφόρων τριπόδων καὶ φιάλην τῶν πολυτίμων ἀνελόμενος «οὐδὲν» ἔφη «δέομαι διδασκάλων, ἀλλ' αὐτοδίδακτος ὑπουργήσω τῇ δεσποίνῃ τὰ οὕτω ῥᾶστα μὴ θρυπτόμενος· σὲ μὲν γάρ, ὦ βέλτιστε, ἡ τύχη εἰδέναι τὰ τοιαῦτα καταναγκάζει, ἐμοὶ δὲ ἡ φύσις τὰ πρακτέα καὶ ὁ καιρὸς ὑπαγορεύει.
- 7.27.2 » Καὶ ἅμα προσέφερε τῇ Ἀρσάκῃ προσηνὲς κερασάμενος εὐρυθμόν τέ τι καὶ ἄκροις τοῖς δακτύλοις ἐποχῶν τὴν φιάλην.
- 7.27.3 Ἐκείνην μὲν οὖν πλέον ἢ πρότερον τὸ ποτὸν ἐξεβάκχευσεν, ἐπιρροφουῖσάν τε ἅμα καὶ ἀκλινῶς εἰς τὸν Θεαγένην ἀτενίζουσιν καὶ τοῦ ἔρωτος πλέον ἢ τοῦ κράματος ἔλκουσιν καὶ τὴν φιάλην ἐπίτηδες οὐκ ἐκκίνουσιν ἀλλὰ σὺν τέχνῃ καὶ διὰ μικροῦ τοῦ λειψάνου τῷ Θεαγένει προπίνουσιν. Ἀντιτέτρωτο δὲ ἐκ θατέρων ὁ Ἀχαιμένης καὶ ὀργῆς ἅμα καὶ ζηλοτυπίας ἐμπλησθεὶς, ὥς μὴδὲ λανθάνειν τὴν Ἀρσάκην, ὑποβλέψαντά τε καὶ τι πρὸς τοὺς παρόντας ἡρέμα διαγογγύσαντα.
- 7.27.4 Ἦδη δὲ διαλυομένου τοῦ συμποσίου «Πρώτην αἰτῶ χάριν, ὦ δέσποινα» ἔφη ὁ Θεαγένης «ὑπηρετοῦντά με μόνον ἀμφιέννυσθαι ταύτῃ τῇ στολῇ κέλευσον.» Ὡς δὲ ἐπένευσεν ἡ Ἀρσάκη τὰ συνήθη μεταμφιασάμενος ἐξήει. Συνεξήει δὲ καὶ ὁ Ἀχαιμένης, πολλὰ τῆς προπετείας τὸν Θεαγένην ὀνειδίζων καὶ ὥς μεираκιῶδες εἶη τὸ πρόχειρον καὶ ὥς τὴν μὲν πρώτην ἢ δέσποινα τὸ ξένον καὶ ἄπειρον ὑπερεῖδεν, εἰ δὲ ἐπιμένοι βλακευόμενος οὐ χαίρηται καὶ ὅτι φίλος ὢν ταῦτα συμβουλευοὶ μᾶλλον δὲ ὀλίγον ὕστερον καὶ εἰς γένος συναφθισόμενος καὶ ἀδελφῆς τῆς ἐκείνου καθ' ὑπόσχεσιν τῆς δεσποίνης ἀνὴρ ἐσόμενος.
- 7.27.6 Καὶ πολλὰ τοιαῦτα ἐκεῖνος μὲν ἔλεγεν, ὁ δὲ οὐδὲ ἀκούοντι προσεοικῶς κάτω νεύσας ἀντιπαρῆει, μέχρις οὗ συνέβαλεν αὐτοῖς ἡ Κυβέλη κατευνάσαι τὴν δέσποιναν τὸ μεσημβρινὸν ἐπείγομένη. Καὶ ἰδοῦσα σκυθρωπὸν τὸν υἱὸν ἡρώτα τὴν αἰτίαν. Ὁ δὲ «τὸ ξένον μεράκιον» ἔφη «προτετίμηται ἡμῶν, καὶ χθὲς καὶ τήμερον παρεισδεδυκὸς οἰνοχοεῖν ἐπιτέτραπται καὶ τοῖς ἀρχιτρικλίνοις ἡμῖν καὶ ἀρχιοινοχοοῖς πολλὰ χαίρειν φράσαν ὁρέγει φιάλην καὶ παρίσταται πλησίον βασιλικοῦ σώματος τὸ μέχρις ὀνόματος ἡμῶν ἀξίωμα παραγκωνισάμενον.
- 7.27.8 Καὶ τὸ μὲν τοῦτον τιμᾶσθαι μετέχοντα καὶ τῶν μειζόνων καὶ κοινωνοῦντα καὶ τῶν ἀπορρητοτέρων διότι γε κακῶς ποιοῦντες ἡμεῖς σιωπῶμεν καὶ συμπράττομεν ἥττον ἐστὶ δεινόν, καίπερ ὃν δεινόν· ἀλλ' ἐκεῖνό γε ἐξῆν, ἄνευ ὕβρεως τῆς εἰς ἡμᾶς τοὺς συνεργοὺς καὶ ὑπουργοὺς τῶν καλῶν πράξεων τὰ τοιαῦτα γίνεσθαι.» «Καὶ περὶ μὲν τούτων δεύτερος λόγος· τὸ δὲ παρόν, ὦ μήτερ, τὴν μνηστὴν ἐβουλόμην τὴν τὰ πάντα ἐμοὶ γλυκυτάτην Χαρίκλειαν ἰδεῖν, εἴ πως τὸ δεδηγμένον τῆς ψυχῆς τῇ θῆα τῇ ἐκείνης διαιτῆσαι δυνηθῇ.
- 7.28.1 » Καὶ ἡ Κυβέλη «Ποίαν μνηστὴν, ὦ τέκνον; ἔοικας μοι τὰ σμικρότατα τῶν κατὰ σαυτὸν ἀγανακτεῖν, τὰ μείζονα δὲ ἀγνοῶν λανθάνειν.
- 7.28.2 Οὐκέτι λαμβάνεις πρὸς γάμον τὴν Χαρίκλειαν.» «Τί» ἔφη «λέγεις;» ἀναβοήσας «οὐκ εἰμὶ ἄξιος γαμεῖν ὁμόδουλον ἑμαυτοῦ; διὰ τί, ὦ μήτερ;» «Δι' ἡμᾶς» ἔφη «καὶ τὴν ἡμετέραν παράνομον περὶ Ἀρσάκην εὔνοϊαν τε καὶ πίστιν. Ἐπειδὴ γὰρ ἐκείνην καὶ τῆς ἑαυτῶν ἀσφαλείας

προτιμήσαντες καὶ τὴν ἐκείνης ἐπιθυμίαν καὶ τῆς ἡμετέρας σωτηρίας ἐπίπροσθεν ἀγαγόντες ἅπαντα καθ' ἡδονὴν συνεπράξαμεν, ἅπαξ που παρεισελθὼν εἰς τὸν θάλαμον ὁ γεννάδας οὗτος καὶ λαμπρῶς αὐτῆς ἐρώμενος καὶ μόνον ὀφθεῖς ἀναπέπεικε παραβῆναι μὲν τοὺς πρὸς σέ γεγεννημένους ὄρκους ἑαυτῷ δὲ κατεγγυᾶν τὴν Χαρίκλειαν, οὐκ ἀδελφὴν ἀλλὰ μνηστὴν εἶναι διατεινόμενος.

7.28.3 » «Καὶ ἐπήγγελλται ταῦτα ἐκείνη, ὦ μήτερ;» «Ἐπήγγελλται, παιδίον» ἀπεκρίνατο ἡ Κυβέλη «παρούσης ἐμοῦ καὶ ἀκουούσης καὶ τοὺς γάμους αὐτῶν ἐστιάσει λαμπρῶς ὀλίγαις ὕστερον ἡμέραις σοὶ δὲ ἄλλην σύνοικον εἶναι ἐπήγγελλτο.

7.28.4 » Βαρὺ δὴ τι πρὸς ταῦτα ἀνοιμῶξας ὁ Ἀχαιμένης καὶ τῷ χεῖρε διατρίψας «Ἐγὼ» ἔφη «πικρογάμους θήσω σύμπαντας· μόνον μοι σύμπραττε τὴν εἰς χρόνον σύμμετρον τῶν γάμων ὑπέρθεσιν καὶ εἴ τις ἐπιζητοίη, κακοῦσθαί με κατ' ἄγρόν που συμπεσόντα ἀπάγγελλε.

7.28.6 Μνηστὴν ὁ γεννάδας ὀνομάζει τὴν ἀδελφὴν, ὥσπερ οὐ συνιέντων ἐπὶ διακρούσει μόνῃ τῇ ἐμῇ ταῦτα πράττεσθαι· εἰ γὰρ περιβάλλοι, εἰ γὰρ φιλοίη καθάπερ δὴ κοινόν, εἰ καὶ συγκαθεύδοι, καθαρὸς τις ἔλεγχος ὅτι μὴ ἀδελφὴ μνηστὴ δέ ἐστιν. Ἐμοὶ μελήσει ταῦτα καὶ ὄρκους καὶ θεοῖς τοῖς παραβαθεῖσι.» Ταῦτα εἶπε καὶ ὑπ' ὀργῆς ἅμα καὶ ζηλοτυπίας καὶ ἔρωτος καὶ ἀποτυχίας οἰστρηθεὶς, ἱκανῶν καὶ ἄλλον τινὰ διαταράξαι πραγμάτων, μή τί γε δὴ βάρβαρον, τὴν προσπεσοῦσαν ἔννοιαν ἐπιλογισμῷ μὴ διακρίνας ἐκ δὲ τῆς πρώτης ὁρμῆς κρατύνας, ἐσπέρας ἐπελθούσης ἵππον τε Ἀρμένιον τῶν εἰς πομπὰς καὶ πανηγύρεις τῷ σατράπῃ φατιζομένων ὑφελέσθαι δυνηθεὶς, ἀφιππάσατο ὡς τὸν Ὀροονδάτην κατὰ Θήβας τότε τὰς μεγάλας τὴν ἐπ' Αἰθιοπίας συγκροτοῦντα στρατείαν καὶ πᾶν εἶδος πολέμου καὶ χεῖρα παντοίαν ἀθροίζοντα καὶ τὴν ἐπ' αὐτοὺς ἔξοδον ἤδη συσκευαζόμενον.

8.1.1 Ὁ γὰρ δὴ βασιλεὺς ὁ Αἰθίοπων ἀπάτῃ περιεληλυθὼς τὸν Ὀροονδάτην καὶ θατέρου τῶν ἐπάθλων τοῦ πολέμου γεγωνὼς ἐγκρατὴς καὶ τὴν πόλιν ἐπίμαχον τὰς Φίλας αἰεὶ τυγχάνουσιν ἐκ προλήψεως ὑφ' αὐτῷ πεπονημένος, εἰς πᾶσαν ἀμηχανίαν καὶ ὥστε κατηπειγμένως ποιεῖσθαι τὴν ἐκστρατείαν καὶ αὐτοσχέδιον τὰ πολλὰ κατηνάγκαζεν. Ἡ γὰρ πόλις αἱ Φίλαι κεῖται μὲν ἐπὶ τῷ Νεῖλῳ τῶν ἐλαττόνων καταρρακτῶν ἀνωτέρω μικρόν, Συήνης δὲ καὶ Ἐλεφαντίνης ἑκατόν που τοῖς μεταξὺ σταδίοις διείργεται· ταύτην ποτὲ φυγάδες Αἰγύπτιοι καταλαβόντες καὶ ἐνοικήσαντες ἀμφίβολον Αἰθιοπί τε καὶ Αἰγυπτίους κατέστησαν, τῶν μὲν τοῖς καταρράκταις τὴν Αἰθιοπίαν ὀριζομένων, Αἰγυπτίων δὲ καὶ τὰς Φίλας κατὰ τὴν προενοίκησιν τῶν παρ' ἑαυτῶν φυγάδων ὡς ἂν δορυαλώτους ἑαυτοῖς προσνέμειν ἀξιούντων.

8.1.3 Συνεχῶς δὲ μεταπιπτούσης τῆς πόλεως καὶ τῶν αἰεὶ προλαβόντων καὶ ἐπικρατούντων γινομένης, τότε δὲ ὑπὸ φρουρᾶς Αἰγυπτίων τε καὶ Περσῶν κατεχομένης, ὁ τῶν Αἰθίοπων βασιλεὺς πρεσβείαν ὡς τὸν Ὀροονδάτην στείλας ἐξήτει μὲν [καὶ] τὰς Φίλας ἐξήτει δὲ καὶ τὰ σμαράγδεια μέταλλα (καὶ πάλαι περὶ τούτων ὡς εἴρηται διακηρυκευσάμενος καὶ οὐ τυχόν), ὀλίγαις τε προφθῆναι τοὺς πρεσβευτὰς ἡμέραις ἐπιτρέψας ἐφείπετο, πάλαι προπαρασκευασάμενος δῆθεν ὡς ἐπ' ἄλλον τινὰ πόλεμον καὶ οὐδενὶ τὴν ὁρμὴν τῆς στρατείας φράσας. Κάπειδὴ τὰς Φίλας ὑπερβεβηκέναι τοὺς πρεσβευτὰς εἵκαζεν, ὀλιγωρίαν τοῖς τε ἐνοικοῦσι καὶ φρουροῖς ἐμποιήσαντας καὶ ὡς ὑπὲρ εἰρήνης ἢ καὶ φιλίας πρεσβεύοιεν ἀπαγγέιλαντας, αὐτὸς αἰφνίδιον ἐπιστὰς τὴν τε φρουρὰν ἐξήλασε, δύο μὲν που καὶ τριῶν ἡμερῶν ἀντισχοῦσαν πλήθει δὲ τῶν ἐναντίων καὶ μηχαναῖς τειχομάχοις ἐνδοῦσαν, καὶ τὴν πόλιν κατέσχευεν οὐδενὶ τῶν ἐνοικούντων λυμηνάμενος.

8.1.5 Διὰ ταῦτα δὴ τεταραγμένον καταλαβὼν τὸν Ὀροονδάτην ὁ Ἀχαιμένης καὶ ἅπαντα πεπυσμένον παρὰ τῶν διαδράντων ἔτι πλέον ἐξετάραξεν, ἀπροσδόκητός τε καὶ ἀπρόσκλητος ὀφθεῖς καὶ μὴ τι δεινὸν περὶ τὴν Ἀρσάκην ἢ τὸν ἄλλον οἶκον γεγόνοι πυνθανομένῳ, γεγονέναι μὲν ὁ

Ἀχαιμένης ἰδίᾳ δὲ βούλεσθαι φράζειν ἀπεκρίνατο. Κάπειδῃ τῶν ἄλλων ἐχωρίσθησαν ἅπαντα κατεμήνυνεν· ὡς ὑπὸ Μιτράνου ληφθεὶς αἰχμάλωτος ὁ Θεαγένης ἀπέσταλτο πρὸς Ὀροονδάτην, δῶρον εἰ δόξειεν ὡς βασιλέα τὸν μέγαν ἀναπεμφθῆσόμενος, καὶ γὰρ εἶναι τὸ χρῆμα τοῦ νεανίου τῆς βασιλέως αὐλῆς καὶ τραπέζης ἐπάξιον· ὡς ὑπὸ Βησσαέων ἀφαιρεθεῖη προσανελόντων καὶ τὸν Μιτράνην· ὡς ἀφίκοιτο μετὰ ταῦτα εἰς τὴν Μέμφιν, παρενείρων ἅμα καὶ τὰ κατὰ τὸν Θύαμιν· καὶ τέλος τὸν ἐπὶ τῷ Θεαγένηι τῆς Ἀρσάκης ἔρωτα καὶ τὸν εἰς τὰ βασίλεια τοῦ Θεαγένους εἰσοικισμὸν, καὶ τὰς περὶ αὐτὸν φιλοφρονήσεις καὶ τὰς ἐκείνου διακονίας τε καὶ οἰνοχοΐας καὶ ὡς ἐπράκται μὲν ἤδη τῶν παρανόμων ἴσως οὐδὲν, ἀνθισταμένου τέως τοῦ νέου καὶ ἀντέχοντος, δέος δὲ πραχθῆναι βιασθέντος ἢ καὶ τῷ χρόνῳ τοῦ ξένου πως ἐνδόντος, εἰ μὴ φθαίῃ τις αὐτὸν προαναρπάζων ἐκ τῆς Μέμφεως καὶ τὴν ὅλην τοῦ ἔρωτος ὑπόθεσιν τῆς Ἀρσάκης ὑποτεμνόμενος· διὰ γὰρ δὴ ταῦτα καὶ αὐτὸς ἐπειχθῆναι καὶ λάθρα διαδρὰς ἦκειν μηνυτῆς, εὐνοίᾳ τῇ περὶ τὸν δεσπότην ἀποκρύπτειν τὰ κατὰ τοῦ δεσπότη μὴ ἐνεγκῶν.

8.2.1 Κάπειδῃ τούτοις θυμοῦ τὸν Ὀροονδάτην ἐμπεπλήκει (καὶ ὅλος πρὸς ἀγανάκτησιν καὶ τιμωρίαν ἐξήει), δι' ἐπιθυμίας αὐθις ἐξέκαε τὰ κατὰ τὴν Χαρίκλειαν προστιθεὶς καὶ ἐπὶ μέγα ὥσπερ ἦν ἐξαίρων καὶ τὸ κάλλος παντοίως ἐκθειάζων καὶ τὴν ὥραν τῆς κόρης, ὡς οὔτε ὀφθειῖ πρότερον οὔτε αὐθις δυνήσεται, «Μικρὰ νόμιζε» λέγων «πάσας σοι τὰς παλλακίδας εἶναι παρὰ ταύτην, οὐ μόνον τὰς κατὰ τὴν Μέμφιν ἀλλὰ καὶ τὰς ἐπομένας» καὶ ἄλλα πολλὰ πρὸς τούτοις ὁ Ἀχαιμένης ἐλπίζων εἰ καὶ προσομιλήσειεν Ὀροονδάτης τῇ Χαρικλείᾳ μικρὸν γοῦν ὕστερον ἐπὶ μισθῷ τῶν μηνυμάτων ἐξαιτήσας πρὸς γάμον ἔξειν.

8.2.3 Καὶ ὅλως ἐξηρέθιστο ἤδη καὶ διακαῆς ἦν ὁ σατράπης, θυμοῦ καὶ ἐπιθυμίας ἅμα ὥσπερ εἰς ἄρκυς ἐμβεβλημένος· καὶ οὐδὲ μικρὸν ὑπερθέμενος Βαγῶαν τινὰ τῶν πεπιστευμένων εὐνούχων προσκαλεσάμενος ἱππέας τε πεντήκοντα ἐγχειρίσας εἰς τὴν Μέμφιν ἐξέπεμπεν, ἄγειν ὡς αὐτὸν Θεαγένην τε καὶ Χαρίκλειαν ὡς ὅτι τάχιστα καὶ οὐπὲρ ἂν αὐτὸς καταλαμβάνοιτο ἐπιστείλας. Ἐνεχείριζε δὲ καὶ γράμματα τὸ μὲν πρὸς Ἀρσάκην ὧδε ἔχον «Ὀροονδάτης Ἀρσάκη.

8.3.1 Θεαγένην καὶ Χαρίκλειαν τοὺς αἰχμαλώτους ἀδελφούς βασιλέως δὲ δούλους, βασιλεῖ διαπεμφθησομένους ἀπόστειλον· ἀλλ' ἐκοῦσα ἀπόστειλον, ἐπεὶ καὶ ἀκούσης ἀχθήσονται καὶ Ἀχαιμένης πιστευθήσεται.» Πρὸς δὲ Εὐφράτην τὸν κατὰ τὴν Μέμφιν ἀρχιευνοῦχον τοιόνδε «Ὑπὲρ μὲν ὧν οἰκίας τῆς ἐμῆς ὀλιγωρεῖς, εὐθύνας ὑφέξεις· τὸ παρὸν δὲ τοὺς ξένους Ἑλλήνας τοὺς αἰχμαλώτους Βαγῶα παράδος ὡς ἐμὲ ἀχθησομένους ἐκούσης Ἀρσάκης εἴτε καὶ ἀκούσης πάντως δὲ παράδος ἢ αὐτὸς ἴσθι δέσμιος ἀχθῆναι προστεταγμένος τῆς δορᾶς ἀφαιρησόμενος.

8.3.2 » Οἱ μὲν δὴ περὶ τὸν Βαγῶαν ἐπὶ τὸ προστεταγμένον ἐξώρμησαν τῶν ἐπεσταλμένων παρὰ τοῦ σατράπου κατασεσημασμένων, ὡς ἂν μᾶλλον πιστεύσειαν οἱ κατὰ τὴν Μέμφιν καὶ θᾶττον τοὺς νέους ἐκδοῖεν· ἐξώρμησε δὲ καὶ Ὀροονδάτης ἐπὶ τὸν πρὸς Αἰθίοπας πόλεμον, ἔπεσθαι καὶ τὸν Ἀχαιμένην προστάξας ἡρέμα καὶ οὐκ εἰδότα παραφρουρούμενον ἕως ἂν τὰ πρὸς αὐτοῦ μηνυθέντα δείξειεν ἐπαληθεύων.

8.3.4 Κατὰ δὲ τὰς αὐτὰς ἡμέρας καὶ κατὰ τὴν Μέμφιν τοιάδε ἐγίνετο. Ἄρτι τοῦ Ἀχαιμένου ἀποδράντος ὁ Θύαμιν ἤδη τὴν προφητείαν ὀλόκληρον ἀναδεδεγμένος καὶ τὰ πρῶτα τῆς πόλεως διὰ τοῦτο φερόμενος, τὰ περὶ τὴν κηδείαν τοῦ Καλασίριδος ἐκτελέσας καὶ τὰ νενομισμένα τῷ πατρὶ πάντα ἐν ἡμέραις ταῖς τεταγμέναις ἐπενέγκας, ἀναζητήσεως ἔννοιαν τῶν περὶ τὸν Θεαγένην ἐλάμβανεν, ὅτε δὴ παραδιδιτᾶσθαι καὶ τοῖς θύραθεν ἐκ τοῦ προφητικοῦ νόμου διατεταγμένον ἐγένετο. Κάπειδῃ πολυπραγμονῶν καὶ ἐκπυνθανόμενος ἔγνω τοῖς σατραπείοις ἐνφικισμένους, ὡς εἶχε σπουδῆς ἐλθὼν ὡς τὴν Ἀρσάκην ἐξῆτει τοὺς νέους ξένους

ὥς αὐτῷ κατὰ πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα προσήκοντας πλέον δὲ ὅτι ὁ πατὴρ Καλάσιρις τελευτῶν ἐπέσκηπτε παντοίως προνοεῖν καὶ ὑπερμαχεῖν τῶν ξένων [ἐπιστείλας], χάριν μὲν ἔχειν ὁμολογῶν ὅτι τὰς διὰ μέσου ταύτας ἡμέρας ὑπεδέξατο νέους καὶ ξένους καὶ Ἑλληνας φιланθρωπευομένη, καθ' ἃς ἐνδιαιτᾶσθαι τῷ ναῷ τοῖς μὴ ἱερωμένοις ἀπηγόρευτο, δικαίων δὲ ἀνακομίζεσθαι τὴν αὐτὸς αὐτοῦ παρακαταθήκην.

- 8.3.6 Καὶ ἡ Ἀρσάκη «θαυμάζω σου» ἔφη «χρηστὰ μὲν ἡμῖν καὶ φιλάνθρωπα προσμαρτυροῦντος ἀπανθρωπίαν δὲ αὐθις καταγινώσκοντος, εἰ μὴ δυνησόμεθα ἢ βουλησόμεθα προνοεῖν τῶν ξένων καὶ τὰ πρέποντα αὐτοῖς ἀπονέμειν.» «Οὐ τοῦτο» εἶπεν ὁ Θύαμις· «καὶ γὰρ ἐν ἀφθονωτέροις τῇδε πλέον ἢ παρ' ἡμῖν οἶδα ἐσομένους, εἰ καὶ μένειν βουλομένοις ἦν.
- 8.3.7 Νυνὶ δὲ γένους ὄντες τῶν ἐπὶ δόξης ἄλλως δὲ τύχης ἐπηρείαις ποικίλαις κεχρημένοι καὶ τὸ παρὸν ἀλητεύοντες, πάντων ἐπίπροσθεν ποιοῦνται γένος τὸ ἴδιον ἀνακομίσασθαι καὶ εἰς τὴν ἐνεγκοῦσαν ἐπανάκειν, ὧν εἰς τὴν σύλληψιν ἐμὲ κληρονόμον ὁ πατὴρ καταλέλοιπεν, ὄντων μοι καὶ ἄλλων φιλίας πρὸς τοὺς ξένους δικαιομάτων.» «Εὖ γε ἐποίησας» ἡ Ἀρσάκη πρὸς αὐτόν «τοῦ μὲν ἐκδυσωπεῖν ἀφέμενος τὸ δὲ δίκαιον προβαλλόμενος, πλέον γὰρ τοῦτο μεθ' ἡμῶν ἀναφαίνεται ὅσω καὶ τὸ δεσποτεῦειν τοῦ προνοεῖν τὴν ἄλλως εἰς τὸ ἔχειν ἐπικρατέστερον.
- 8.3.8 » Ὁ δὲ Θύαμις θαυμάσας «Δεσποτεῦεις δὲ» ἔφη «σὺ τούτων πῶς;» «Πολέμου νόμῳ» πρὸς αὐτὸν ἀπεκρίνατο «δούλους τοὺς αἰχμαλώτους ἀναδεικνύντος». Συνεῖς δὲ οὖν ὁ Θύαμις ὅτι τὰ περὶ τὸν Μιτράνην ἐθέλοι λέγειν «Ἄλλ' ὦ Ἀρσάκη» ἔφη «οὐ πόλεμος τάδε ἄλλ' εἰρήνη τὸ παρόν, κάκεῖνος μὲν δουλοῦν, ἐλευθεροῦν δὲ αὕτη πέφυκε· κάκεῖνο μὲν ἐστὶ βούλημα τυραννικόν, τουτὶ δὲ δόγμα βασιλικόν.
- 8.4.2 Εἰρήνην δὲ καὶ πόλεμον οὐχ ἡ τῶν ὀνομάτων ἀξίωσις ἀλλ' ἡ τῶν χρωμένων διάταξις ἀληθέστερον γνωρίζειν πέφυκε· τὸ μὲν δίκαιον τούτοις τιθεμένη βέλτιον ἢ φανείης ὀριζομένη, τό γε μὴν πρέπον ἢ συμφέρον οὐδὲ εἰς ἀμφισβήτησιν καθίσταται· πῶς γὰρ σοὶ καλὸν ἢ λυσιτελοῦν νέων καὶ ξένων οὕτως ἐκθύμως φαίνεσθαι τε καὶ ὁμολογεῖν ἀντεχομένην;» Ἐπὶ τούτοις οὐκέτι κατέσχευεν ἡ Ἀρσάκη ἀλλ' ἔπασχευεν ὁ δὲ καὶ πάντες ὥς ἐπίπαν οἱ ἐρῶντες· λανθάνειν μὲν οἰόμενοι καὶ ἐρυθριῶσιν ἀλίσκόμενοι δὲ ἀπαναισχυντοῦσιν, ὁ μὲν ἀγνοούμενος ὀκνηρότερος ὁ δὲ πεφωραμένος θρασύτερος καθιστάμενος· ὥς δὲ κάκεῖνη τὸ συνειδὸς τῆς ψυχῆς ἔλεγχος ἐγένετο καὶ τὸν Θύαμιν ὑπωπτευκέναι τι τῶν κατ' αὐτὴν ὑποτοπήσασα παρ' οὐδὲν μὲν τὸν προφήτην καὶ τὸ προφητικὸν ἀξίωμα ποιησαμένη πᾶσαν δὲ γυναικείαν αἰδῶ παραγκωνισαμένη, «Ἄλλ' οὐδὲ τῶν εἰς Μιτράνην» ἔφη «δεδραμένων ὑμῖν χαιρήσετε ἀλλ' ἔσται καιρὸς ἐν ᾧ τοὺς σφαγέας ἐκείνου τε καὶ τῶν σὺν αὐτῷ τὴν δίκην Ὀροονδάτης εἰσπράξεται.
- 8.5.2 Τούσδε δὲ οὐ μεθήσομαι, τὸ μὲν παρὸν ἐμοὶ δουλεύοντας ὀλίγον δὲ ὕστερον ἀδελφῷ τῷ ἐμῷ βασιλεῖ τῷ μεγάλῳ κατὰ νόμον τὸν Περσικὸν ἀναπεμφθησομένους. Πρὸς ταῦτα ῥητόρευε καὶ δίκαια καὶ πρέποντα καὶ συμφέροντα μάτην ὀριζόμενος, ὥς οὐδενὸς προσδεῖται ὁ κρατῶν τὸ βούλημα τὸ ἴδιον τούτων ἕκαστον ποιούμενος· καὶ αὐλῆς τῆς ἡμετέρας ὥς ὅτι τάχιστα καὶ ἐκὼν μεθίστασο, μὴ δὲ λάθῃς καὶ ἄκων μεθιστάμενος.
- 8.5.3 » Ὁ μὲν οὖν Θύαμις ἐξῆλθε θεοὺς τε ἐπιμαρτυράμενος καὶ τοσοῦτον ἐπισκήψας, ὥς οὐκ εἰς καλὸν ταῦτα τελευτήσει, κατάδηλα ποιῆσαι πρὸς τὴν πόλιν καὶ ἐπικαλέσασθαι πρὸς βοήθειαν ἐνθυμούμενος· ἡ δὲ Ἀρσάκη «Λόγος οὐδεὶς» εἰποῦσα «τῆς σῆς προφητείας· μίαν ὁρᾷ προφητείαν ἔρωσιν τὴν ἐπιτυχίαν» εἰς τὸν θάλαμόν τε χωρισθεῖσα καὶ τὴν Κυβέλην προσκαλεσαμένη περὶ τῶν παρόντων διεσκοπεῖτο.
- 8.5.5 Καὶ γὰρ πῶς ἤδη καὶ τὸν δρασμὸν τοῦ Ἀχαιμένου οὐ φαινομένου δι' ὑποψίας ἐλάμβανε, τῆς Κυβέλης εἴ ποτε πυνθάνοιτο καὶ ἐπιζητοῖν τὸν Ἀχαιμένην ποικίλας καὶ ἄλλοτε ἄλλας προφάσεις ἀναπλαττούσης καὶ πάντα μᾶλλον ἢ τὴν ὥς Ὀροονδάτην ἀφίξιν πιστεύειν

παρασκευαζούσης, πλὴν οὐ παντάπασι τὰ τελευταῖα πειθούσης ἀλλ' ἤδη διὰ τὸν χρόνον καὶ ἀπιστουμένης. Τότε δ' οὖν «Τί ποιήσομεν» ἔλεγεν «ὦ Κυβέλη; τίς λύσις ἔσται μοι τῶν περιεστηκότων; Ὁ μὲν ἔρωσ οὐκ ἀνίησιν ἀλλ' ἐπιτείνει πλεον, ὥσπερ ὕλη τῷ νέῳ λάβρως ὑποπιμπράμενος· ὁ δὲ ἔστιν ἀπηνής τε καὶ ἀμείλιχος, φιλανθρωπότερος τὰ πρῶτα ἢ νῦν φαινόμενος, τότε μὲν ἀπατηλαῖς γοῦν ἐπαγγελίαις παρηγορῶν νῦν δὲ παντάπασι καὶ ἀπαρακαλύπτως τὰ πρὸς με ἀπαγορεύων· ὁ δὴ με καὶ διαταράττει μᾶλλον μὴ δὴ τι περὶ Ἀχαιμένους ὧν ὑπονοῶ καὶ αὐτὸς πέπυσται καὶ πλεον ἀποδειλιᾷ τὴν πράξιν.

8.5.7 Λυπεῖ δὲ ἐπὶ πᾶσιν Ἀχαιμένης· οὐχὶ μηνυτὴς ὡς Ὀροονδάτην πεπόρευται ἢ πείσων ἴσως ἢ οὐ πάντως ἄπιστα λέξων; Ὁφθεῖ μοι μόνον Ὀροονδάτης· μίαν θεραπείαν καὶ δάκρυον Ἀρσάκειον ἔν οὐχ ὑποστήσεται· μεγάλην εἰς πειθῶ κέκτηται πρὸς ἄνδρας ἴγυγα τὰ γυναικεῖα καὶ σύνοικα βλέμματα. Ἀλλ' ἐκεῖνο ὑπέρδεινον εἰ μὴ τυχοῦσα Θεαγένους προληφθεῖν ὑπὸ τῆς κατηγορίας, ἢ καὶ οὕτω τύχη τῆς τιμωρίας, εἴ τι πρὶν ἐντυχεῖν μοι πιστεύσειεν Ὀροονδάτης. Ὡστε ὦ Κυβέλη πάντα κίνει πᾶσαν εὗρισκε μηχανὴν πρὸς ὃξυ καὶ τὴν ἄκραν ἀκμὴν περιεστηκότα ἡμῖν ὁρῶσα τὰ πράγματα, καὶ ἅμα ἐννοῦσα ὡς οὐκ ἔστι (πῶς γάρ;) ὅπως ἐμαυτῆς ἀπογνοῦσα φείσομαι ἄλλων, ἀλλὰ πρώτη παραπολαύσεις τῶν τοῦ παιδὸς ἐπιχειρημάτων, ἃ πῶς ἠγνόησας οὐκ ἔχω συμβάλλειν.

8.5.8 » Καὶ ἡ Κυβέλη «Παιδὸς μὲν» ἔφη «τοῦ ἐμοῦ πέρι καὶ πίστεως εἰς σέ τῆς ἐμῆς, ὦ δέσποινα, οὐκ ἀληθῆ δοξάζουσα γνώση τοῖς ἔργοις· αὐτὴ δὲ οὕτως ὑπτίως προσιοῦσα τῷ σαυτῆς ἔρωτι καὶ τῷ ὄντι μαλακιζομένη μὴ ἄγε τὴν αἰτίαν ἐπ' ἄλλους τοὺς οὐκ αἰτίους.

8.5.10 Οὐ γὰρ ὡς δέσποινα κρατεῖς ἀλλ' ὡς δουλεύουσα θεραπεύεις τὸ μεираκίον, ἃ παρὰ μὲν τὴν πρώτην ὀρθῶς ἴσως ἐγίνετο, ἀπαλοῦ τινος ἐκείνου καὶ εὐηνίου τὴν ψυχὴν νομισθέντος· ἐπειδὴ δὲ κατεξανίσταται ὡς ἐρωμένης, λαμβανέτω πείραν ὡς δεσποίνης καὶ μαστιγούμενος καὶ στρεβλούμενος ὑποπιπτέτω τοῖς σοῖς βουλευμασι. Πεφύκασι γὰρ οἱ νέοι θεραπευόμενοι μὲν ὑπερφρονεῖν βιαζόμενοι δὲ ὑπέεικιν· ὥστε καὶ οὗτος πράξει κολαζόμενος ἅπερ ἠθέτει κολακευόμενος.» «Ἀλλὰ δοκεῖς μὲν» ἔφη «εὖ λέγειν» ἡ Ἀρσάκη «πῶς δ' ἂν ἐνέγκαιμι, ὦ θεοί, τοῖς ἐμοῖς ὀφθαλμοῖς ἢ ξινόμενον ὁρῶσα τὸ σῶμα ἐκεῖνο ἢ καὶ ἄλλως κολαζόμενον;» «Αὐθις αὖ σὺ μαλακίζῃ» ἔφη «ὥσπερ οὐ πρὸς ἐκείνου τε γενησόμενον <ἐπ'> ὀλίγαις στρεβλώσεσιν ἐλέσθαι τὰ βελτίονα καὶ σοὶ πρὸς μικρὸν ἀνιαθείη τυχεῖν τῶν κατὰ γνώμην.

8.5.12 Ὡς ἐστι δέ σοι μὴδὲ λυπεῖν τὸν ὀφθαλμὸν τοῖς γινομένοις, ἀλλ' Εὐφράτη παραδοῦσαν καὶ κολάζειν εἰποῦσαν ὥς τι πεπλημμεληκότα μήτε ἀνιάσθαι ὁρῶσαν—ἀκοὴ γὰρ ὅψεως εἰς τὸ λυπῆσαι κουφότερον—καὶ εἰ μεταβεβλημένον αἰσθοίμεθα, πάλιν ἐξελέσθαι ὡς αὐτάρκως ἐπεστραμμένον.» Ἐπείθετο ἡ Ἀρσάκη, ἀπελπισθεῖς γὰρ ἔρωσ οὐδεμίαν ἔχει φειδῶ τοῦ ἐρωμένου τρέπειν δὲ φιλεῖ τὴν ἀποτυχίαν εἰς τιμωρίαν, καὶ τὸν ἀρχιευνοῦχον μετακαλεσαμένη τὰ δεδογμένα προσέταξεν.

8.6.2 Ὁ δὲ καὶ φύσει μὲν τὴν εὐνούχων ζηλοτυπίαν νοσῶν, σμυχόμενος δὲ καὶ πάλαι κατὰ τοῦ Θεαγένους ἐξ ὧν ἑώρα τε καὶ ὑπώπτευσεν, εὐθὺς ἐν δεσμοῖς εἶχε σιδηροῖς καὶ ἐπίεξε λιμῷ καὶ αἰκίαις, εἰς οἴκημα ζοφῶδες κατακλεισάμενος καὶ εἰδοτὶ μὲν, <μὴ> προσποιουμένῳ δὲ καὶ πυνθανομένῳ δῆθεν τὴν αἰτίαν οὐδὲν ἀποκρινόμενος, ἐπιτείνων δὲ ὀσημέραι τὰ τῆς κολάσεως καὶ πλεον ἢ ἐβούλετο ἡ Ἀρσάκη καὶ ἐντέταλτο τιμωρούμενος, εἰσφοιτᾶν δὲ οὐδενὶ παριεῖς ἢ μόνη τῇ Κυβέλει, τοῦτο προστεταγμένον. Ἡ δὲ ἐφοῖτα συνεχῶς καὶ τροφὰς κρύφα παρεισφέρειν ἐνεδείκνυτο, οἰκτείρουσα μὲν δῆθεν καὶ ὑπὸ τῆς συνηθείας ἐπικλωμένη τὸ δὲ ἀληθὲς ἀποπειρωμένη ποῖαν τινὰ γνώμην ἔχοι πρὸς τὰ παρόντα καὶ εἴπερ ἐνδιδοίη καὶ μαλάσσοιτο πρὸς τῶν στρεβλώσεων.

8.6.4

Ὁ δὲ ἦν πλέον ἀνὴρ τότε καὶ πλέον ἀπεμάχετο πρὸς τὰς πείρας, τὸ μὲν σῶμα καταπονούμενος τὴν δὲ ψυχὴν ἐπὶ σωφροσύνῃ ῥωννύμενος, καὶ μεγαλαυχούμενος ἅμα πρὸς τὴν τύχην καὶ γαυριῶν εἰ λυποῦσα τὸ πλεῖστον μέρει τῷ καιριωτάτῳ χαρίζοιτο, ἐπιδείξεως ἀφορμὴν τῆς εἰς τὴν Χαρίκλειαν εὐνοίας τε καὶ πίστεως παρεσχημένη, μόνον εἰ γινώσκοι ταῦτα κἀκεῖνη μέγιστον ἀγαθὸν τιθέμενος καὶ συνεχῶς Χαρίκλειαν ζωὴν καὶ φῶς καὶ ψυχὴν ἀνακαλῶν. Ὡστε καὶ ἡ Κυβέλη ταῦτα ὀρώσα καὶ παρὰ μὲν τῆς Ἀρσάκης ὡς ἡρέμα βούλοιο πιέζεσθαι τὸν Θεαγένην ἀκούουσα, οὐ γὰρ εἰς τελευτὴν ἀλλ' εἰς ἀνάγκην παραδεδωκέναι, αὐτὴ δὲ ἐκ τῶν ἐναντίων ἐπιτείνειν τὰ τῶν κολάσεων πρὸς τὸν Εὐφράτην ἀπαγγέλλουσα, ὡς ἀνύουσα ἥσθετο οὐδὲν ἀλλ' ἀπηγόρευτο καὶ αὕτη παρ' ἐλπίδας ἡ πείρα, συνεῖσα οἱ κακῶν ἦν καὶ νῦν μὲν τὴν ἐξ Ὀροονδάτου τιμωρίαν εἰ πύθοιτο ταῦτα παρὰ Ἀχαιμένους ὅσον οὐδέπω προσδοκῶσα, νῦν δὲ ὡς φθῆσεται αὐτὴν διαχρωμένη τάχα καὶ ἡ Ἀρσάκη ὡς παιχθεῖσα εἰς τὴν τοῦ ἔρωτος σύλληψιν, ὁμόσε χωρεῖν ἔγνω τοῖς κατειληφόσι καὶ μέγα τι κακὸν ἐπιτελέσασα ἢ κατορθῶσαι τῇ Ἀρσάκῃ τὰ κατὰ γνώμην καὶ τὸ παρὸν τὸν ἀπ' ἐκείνης προσδοκώμενον διαδῦναι κίνδυνον ἢ τοὺς ἐλέγχους τῶν πάντων πραγμάτων ἀφανίσαι θανάτους ἅμα πᾶσιν ἐπινοήσασα.

- 8.6.8 Καὶ πρὸς τὴν Ἀρσάκην ἐλθοῦσα «Μάτην» ἔφη «κάμνομεν, ὦ δέσποινα· οὐ γὰρ ἐνδίδωσιν ὁ ἀπηνῆς ἐκεῖνος ἀλλ' αἰεὶ γίνεται καὶ πλέον θρασύτερος Χαρίκλειαν διὰ στόματος ἔχων καὶ ταῖς ἐκείνης ἀνακλήσεσιν ὥσπερ θεραπείαις παρηγούμενος. Τελευταίαν οὖν, εἰ δοκεῖ, τὸ τοῦ λόγου, ῥίψωμεν ἄγκυραν καὶ τὴν ἐμποδῶν γινομένην ἐκποδῶν ποιησώμεθα.
- 8.6.9 Εἰ γὰρ μάθοι μὴ οὔσαν, εἰκὸς που καὶ μεταβληθῆναι αὐτὸν πρὸς τὸ βούλημα τὸ ἡμέτερον ἀπογνόντα τὸν ἐπ' ἐκείνῃ πόθον.» Ἀρπαγμα τὸ ῥηθὲν ἐποιήσατο ἡ Ἀρσάκη καὶ τὴν ἐκ πολλοῦ ζηλοτυπίαν ὀργῇ τῶν εἰρημένων ἐπιτείνασα «Εὖ λέγεις» ἔφη «καὶ μελήσει μοι προστάξει τὴν ἀλιτήριον ἀναιρεθῆναι.
- 8.7.1 » «Καὶ τίς ὁ πεισθησόμενος;» ἀπεκρίνατο ἡ Κυβέλη. «Πάντων γὰρ ἐν ἐξουσίᾳ σοι τυγχανούσῃ τὸ ἀναιρεῖν δίχα κρίσεως τῶν ἐν τέλει Περσῶν πρὸς τῶν νόμων ἀπηγόρευται. Δεήσει τοίνυν πραγμάτων σοι καὶ δυσχερείας, αἰτίας τινὰς καὶ ἐγκλήματα κατὰ τῆς κόρης ἀναπλαττούσῃ, καὶ πρόσεστι τὸ ἄδηλον εἰ πιστευθισόμεθα.
- 8.7.2 Ἀλλ' εἰ δοκεῖ, πάντα γὰρ ὑπὲρ σοῦ καὶ πράττειν καὶ πάσχειν ἔτοιμος, φαρμάκῳ τὴν ἐπιβουλήν διακονήσομαι καὶ ποτῶ γεγοητευμένῳ τὴν ἀντίδικον ἐκποδῶν ποιήσομαι.» Ἐπήνεσε ταῦτα ἡ Ἀρσάκη καὶ ποιεῖν ἐκέλευεν. Ἡ δὲ αὐτίκα ὥρμησε καὶ καταλαβοῦσα τὴν Χαρίκλειαν ἐν ὀδυρμοῖς καὶ δάκρυσι καὶ τί γὰρ ἄλλ' ἢ πενθοῦσαν καὶ ὅπως ἑαυτὴν ἐξάξει τοῦ βίου διανοουμένην, (ἤδη γὰρ ὑπήσθητο τὰς ἀμφὶ Θεαγένει τύχας ποικίλως αὐτὴν καὶ ταῦτα τῆς Κυβέλης τὰ πρῶτα βουκολούσης καὶ τοῦ μὴ ὀρᾶσθαι αὐτὸν μηδὲ φοιτᾶν συνήθως εἰς τὸ δωμάτιον ἄλλοτε ἄλλας προφάσεις ἀναπλαττούσης), [καὶ] «ἽΩ δαιμονία» φησὶν «οὐ παύσῃ σαυτὴν τρύχουσα καὶ καταναλίσκουσα μάτην; Ἴδού σοι καὶ Θεαγένους ἀφεῖται καὶ ἤξει τήμερον εἰς ἐσπέραν.
- 8.7.4 Ἡ γὰρ δέσποινα πλημμελήσαντά τι κατὰ τὴν διακονίαν εἰς βραχὺ παροξυνθεῖσα καὶ καθειρχθῆναι προστάξασα τήμερον ἀφήσειν ἐπηγγείλατο, ἐορτὴν τινα πάτριον εὖωχεῖν μέλλουσα καὶ ἅμα καὶ πρὸς ἐμοῦ λιπαρηθεῖσα· ὥστε ἀνίστασο καὶ σαυτὴν ἀναλάμβανε μικρὸν καὶ τροφῆς σὺν ἡμῖν νῦν γοῦν ποτε μεταλαβοῦσα.» «Καὶ πῶς ἂν» ἔφη «πεισθεῖν;» ἡ Χαρίκλεια· «τὸ γὰρ συνεχῶς σε πρὸς με διαψεύδεσθαι τὸ πιστὸν τῶν παρὰ σου λεγομένων ὑποτέμενται.
- 8.7.5 » Καὶ ἡ Κυβέλη «Θεοὺς» ἔφη «ἐπόμνυμι πάντας ἢ μὴν λυθήσεσθαί σοι πάντα τήμερον καὶ πάσης σε φροντίδος ἀπαλλαγῆσθαι. Μόνον μὴ προαναίρει σαυτὴν ἡμερῶν ἤδη τοσοῦτων ἀπόσιτος οὔσα, ἀλλ' ἀπόγευσαι εἴκουσα τῶν εἰς καιρὸν ἡτρεπισμένων.» Μόλις μὲν ἐπείθετο δ'

οὖν ὅμως ἡ Χαρίκλεια, τὸ μὲν ἀπατηλὸν συνήθως ὑφορωμένη τοῖς δὲ ὅρκοις ἐν μέρει πειθομένη καὶ τὸ ἡδὺ τῶν ἐπαγγελθέντων ἐκοῦσα καταδεχομένη· ἃ γὰρ ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχὴ καὶ πιστεύειν φιλεῖ.

- 8.7.7 Κατακλινεῖσαι τοίνυν εἰσιτῶντο· καὶ τῆς διακονουμένης ἄβρας οἴνου κεκραμένου κύλικας ἐπιδούσης, προτέρᾳ τῇ Χαρικλείᾳ προσφέρειν ἡ Κυβέλη νεύσασα μετ' ἐκείνην αὐτὴ λαβοῦσα ἔπινε. Καὶ οὐπὼ τὸ πᾶν ἐκπέποτο καὶ ἱλιγγιᾶν ἐφαίνετο ἡ πρεσβῦτις, τό τε περιττεῦσαν ὀλίγον ἐκχέασα δριμύ τε εἰς τὴν θεράπαιναν ἐνεώρα καὶ σπασμοῖς τε καὶ σφακελισμοῖς ὀξυτάτοις ἐπιέζετο. Θόρυβός τε κατειλήφει μὲν καὶ τὴν Χαρίκλειαν καὶ ἀναλαμβάνειν ἐπειρᾶτο, κατειλήφει δὲ καὶ τοὺς παρόντας· τὸ γὰρ κακὸν ὥς ἐώκει τοξεύματος παντὸς ὀξύτερον ἰῶ φθοροποιῶ δεδευμένου καὶ ἱκανὸν καὶ νέον τινὰ καὶ ἀκμάζοντα διαχρήσασθαι τότε καὶ πλέον εἰς γηραιὸν σῶμα καὶ ἀπεσκληκὸς ἤδη προσομιλῆσαν ὀξύτερον ἢ ὥστε εἰπεῖν τῶν καιριωτέρων καθίκετο.
- 8.8.2 Καὶ τό τε ὄμμα ἡ πρεσβῦτις ἐπίμπρατο καὶ τὰ μέλη τῶν σπασμῶν ἐνδόντων πρὸς τὸ ἀκίνητον παρεῖτο καὶ χροιά μελαίνουσα τὴν ἐπιφάνειαν ἐπεπόλαζεν. Ἀλλ' ἦν οἶμαι καὶ δηλητηρίου ψυχὴ δολερὰ πικρότερον· ἡ γοῦν Κυβέλη καὶ ἐκθνήσκουσα οὐ μεθίετο τῶν πανουργημάτων ἀλλὰ τὰ μὲν νεύμασι τὰ δὲ παραφθεγγομένη Χαρίκλειαν εἶναι τὴν ἐπιβουλεύσασαν ἐνεδείκνυτο. Καὶ ὁμοῦ τε ἡ γραῦς ἀπέπνει καὶ ἡ Χαρίκλεια δεσμῶτις εἶχετο καὶ παρὰ τὴν Ἀρσάκην αὐτίκα ἤγετο· τῆς δὲ πυνθανομένης εἰ τὸ φάρμακον αὐτὴ σκευάσειε καὶ εἰ μὴ βούλοιο λέγειν τὸ ἀληθές κολαστήρια καὶ βασάνους ἀπειλούσης, καινὸν ἦν ἡ Χαρίκλεια τοῖς ὀρώσι θέαμα.
- 8.8.4 Οὔτε γὰρ κατηφῆσασα οὔτε ἀγεννές τι παθοῦσα γέλωτα ἐφαίνετο καὶ χλεύην τὰ παρόντα ποιουμένη, τὸ μὲν ὑπὸ ἀγαθοῦ τοῦ συνειδότος τῆς συκοφαντίας ἀφροντιστοῦσα τὸ δὲ χαίρουσα εἰ θεαγένους οὐκέτι ὄντος τεθνήσκει καὶ κερδήσει τὸ ἐναγές τῆς πράξεως, ὃ καθ' ἑαυτῆς ἐγνώκει ποιεῖν, ἐτέρων τοῦτο δρασάντων. Καὶ «ᾧ θαυμασία» ἔφη «εἰ μὲν ζῇ θεαγένης καθαρεύω καὶ γὰρ τοῦ φόνου· εἰ δέ τι πέπονθεν ὑπὸ τῶν σῶν ὁσίων βουλευμάτων, οὐδὲν δεῖ σοι τῶν κατ' ἐμοῦ βασάνων· ἔχεις με τὴν φαρμακίδα τῆς καὶ θρεψαμένης σε καὶ πρὸς τὰ κάλλιστα τῶν ἔργων παιδευσαμένης, καὶ ἀπόσφαττε μὴ μελλήσασα· οὐδὲν γὰρ οὕτως ἐφίλει θεαγένης ὁ τῶν σῶν ἀνόμων βουλευμάτων ἔννομος ὑπερόπτης.
- 8.8.5 » Ἐξέμηνε τὰ εἰρημένα τὴν Ἀρσάκην καὶ διαρραπισθῆναι κελεύσασα «ὧς ἔχει» <ἔφη> «δεσμῶν ἄγετε τὴν ἀλιτήριον καὶ ἐν τοῖς ὁμοίοις ὄντα κατ' ἀξίαν ἐπιδείξαντες τὸν θαυμαστὸν αὐτῆς ἐρώμενον παντὶ τε μέλει τὰ δεσμὰ ἐπιβαλόντες Εὐφράτη καὶ ταύτην παράδοτε φυλαχθησομένην εἰς αὔριον τὴν τε διὰ θανάτου τιμωρίαν ὑπὸ κρίσει τῶν ἐν τέλει Περσῶν ὑφέξουσιν.
- 8.9.1 » Ἦδη δὲ ἀγομένης τὸ οἰνοχοῆσαν τῇ Κυβέλῃ παιδισκάριον (ἦν δὲ τῶν Ἰωνικῶν θάτερον τῶν εἰς διακονίαν παρὰ τὴν πρώτην ὑπὸ τῆς Ἀρσάκης τοῖς νέοις δωρηθέντων) εἴτε τι παθὸν εὐνοίᾳ τῇ περὶ τὴν Χαρίκλειαν ὑπὸ συνηθείας τε καὶ συνδιαιτήσεως, εἴτε καὶ δαιμονίᾳ βουλήσει χρυσάμενον, ὑπεδάκρυσέ τε καὶ ἐστέναξε καὶ «ᾧ τῆς ἀθλίας» ἔφη, «τῆς οὐδὲν αἰτίας.
- 8.9.2 » Τῶν δὲ περιστώτων θαυμασάντων καὶ σαφῶς ὅτι βούλοιο λέγειν ἐκφαίνειν ἀναγκαζόντων, αὐτὴ δεδωκέναι διωμολόγει τῇ Κυβέλῃ τὸ φάρμακον εἰληφέναι δὲ παρ' αὐτῆς ἐκείνης ἐφ' ᾧ δοῦναι μὲν τῇ Χαρικλείᾳ, προληφθεῖσαν δὲ εἴτε ὑπὸ θορύβου τῆς κατὰ τὴν πρᾶξιν ἀτοπίας εἴτε καὶ συγχεθεῖσαν ὑπὸ τῆς Κυβέλης προτέρᾳ δοῦναι τῇ Χαρικλείᾳ νευούσης, ἐναλλάξαι τὰς κύλικας καὶ τῇ πρεσβύτιδι προσενεγκεῖν ἐν ᾧ ἦν τὸ φάρμακον.
- 8.9.4 Ἦγετο οὖν ἐπὶ τὴν Ἀρσάκην εὐθέως, ἔρμαιον ἀπάντων ποιουμένων ἐλευθέραν εὐρεθῆναι τῶν ἐγκλημάτων τὴν Χαρίκλειαν· εὐγενοῦς γὰρ ἦθους καὶ ὀψεως καὶ βάρβαρον γένος οἶκος εἰσέρχεται. Καὶ εἰπούσης ταῦτα τῆς θεραπαινίδος πλέον ἐγένετο οὐδέν, ἀλλ' «Ἦ καὶ αὕτη

συνεργὸς ἔοικεν εἶναι» εἰποῦσα ἡ Ἀρσάκη δεσμεῖσθαι καὶ φρουρεῖσθαι εἰς τὴν κρίσιν ἐκέλευσε· τοὺς τε δυναστὰς Περσῶν οἱ τοῦ βουλευέσθαι ὑπὲρ τῶν κοινῶν καὶ δικάζειν τε καὶ τιμωρίας ὀρίζειν τὴν ἰσχὺν εἶχον ἐπὶ τὴν κρίσιν εἰς τὴν ἐξῆς παρεκάλει διαπέμπουσα.

8.9.6 Καὶ ἡκόντων εἰς ἕω καὶ προκαθημένων κατηγορεῖ μὲν ἡ Ἀρσάκη καὶ τὴν φαρμακείαν κατήγγελλεν ἅπαντα ὡς εἶχεν ἀπαγγέλλουσα καὶ συνεχὲς ἐπιδακρύουσα τὴν θρηνουμένην καὶ ὡς τὴν πάντων τιμιωτέραν καὶ εὐνουστέραν ἀπολέσειε, μάρτυρας τοὺς δικαστὰς ἐπικαλουμένη ὡς ξένην ὑποδεξαμένη καὶ πάσης μεταδοῦσα φιλοφροσύνης τοιαῦτα ἀντιπάθοι. Καὶ ὅλως ἡ μὲν ἦν πικροτάτη κατήγορος· ἀπελογεῖτο δὲ οὐδὲν ἡ Χαρίκλεια ἀλλ' ὠμολόγει καὶ αὐθις τὸ ἔγκλημα καὶ τὸ φάρμακον ὡς δοίη συγκατετίθετο, προστιθεῖσα ὡς καὶ τὴν Ἀρσάκην διεχρήσατο ἂν ἡδέως εἰ μὴ προεὶληπτο καὶ ἕτερα πρὸς τούτοις, τὴν μὲν Ἀρσάκην ἐκ τοῦ εὐθέως λαιδορουμένη καὶ παντοίως τοὺς δικαστὰς εἰς τὴν τιμωρίαν ἐκκαλουμένη.

8.9.8 Τὰ γὰρ καθ' ἑαυτὴν ἅπαντα τῷ Θεαγένει τῆς νυκτὸς καὶ κατὰ τὸ δεσμοτῆριον ἀναθεμένη τὰ παρ' ἐκείνου τε ἐν μέρει πυθομένη, συνθεμένη τε ὡς δεήσει πάντα θάνατον ἐπαγόμενον αὐθαρέτους δέχεσθαι καὶ ἀπηλλάχθαι λοιπὸν ζωῆς ἀνιάτου καὶ ἄλλης ἀνηνύτου καὶ τύχης ἀσπόνδου, τὰ τελευταῖα τε ὡς ἐδόκει κατασπασαμένη τοὺς τε συνεκτεθέντας ὄρμους αἰεὶ μὲν καὶ ἀπορρήτως ἐπιφέρεισθαι προνοουμένη τότε δὲ τῆς ἐσθῆτος ἐντὸς καὶ ὑπὸ γαστέρα ζωσαμένη καὶ οἷον ἐντάφιά τινα ἐπιφερομένη, πᾶν ἔγκλημα [καὶ θάνατον] ἐπαγόμενον τε ὠμολόγει καὶ μὴ ἐπαγόμενον ἀνέπλαττεν. Ἐφ' οἷς οἱ δικάζοντες οὐδὲ μελλήσαντες μικροῦ μὲν ἐδέξαντο ὡμότερα τε καὶ Περσικῇ τιμωρίᾳ ὑποβαλεῖν, ἴσως δὲ τι πρὸς τὴν ὄψιν καὶ τὸ νέον τε καὶ ἄμαχον τῆς ὥρας παθόντες πυρὶ καταναλωθῆναι κατέκριναν.

8.9.10 Ἦρπαστο οὖν αὐτίκα πρὸς τῶν δημίων καὶ μικρὸν τοῦ τείχους ἐκτὸς ἦγετο, κήρυκος ὅτι ἐπὶ φαρμάκοις εἰς πυρὰν ἄγοιτο συνεχὲς ἐκβοῶντος, πολλοῦ καὶ ἄλλου πλήθους ἐκ τῆς πόλεως ἐπακολουθήσαντος· οἱ μὲν γὰρ αὐτόπται γεγόνεσαν ἀγομένης οἱ δὲ πρὸς τῆς ἀκοῆς τάχιστα κατὰ τὸ ἄστυ διαδραμούσης ἐπὶ τὴν θεάν ἡπείχθησαν. Ἀφίκετο δὲ καὶ ἡ Ἀρσάκη καὶ θεωρὸς ἀπὸ τῶν τειχῶν ἐγίνετο, δεινὸν γὰρ εἰ μὴ καὶ τὴν ὄψιν ἐμφορηθεῖν τῆς εἰς Χαρίκλειαν κολάσεως ἐποιεῖτο. Κάπειδὴ τὴν πυρκαϊὰν ὡς ὅτι μεγίστην ἔνησαν οἱ δῆμιοι καὶ τὴν φλόγα ὑποβαλόντων λαμπρῶς ἐξῆπτο, μικρὸν ἐνδοθῆναι αὐτῇ πρὸς τῶν ἐλκόντων ἡ Χαρίκλεια παρακαλέσασα καὶ ὡς ἐκοῦσα ἐπιβήσεται τῆς πυρᾶς ἐπαγγεिलाμένη, τὰς χεῖρας εἰς οὐρανὸν καὶ καθ' ὃ μέρος τὴν ἀκτῖνα ἔβαλλεν ὁ ἥλιος ἀνατείνασα, «Ἥλιε» ἀνεβόησε «καὶ Γῇ καὶ δαίμονες ἐπὶ γῆς τε καὶ ὑπὸ γῆν ἀνθρώπων ἀθεμίτων ἔφοροι τε καὶ τιμωροί, καθαρὰν μὲν εἶναί με τῶν ἐπιφερομένων ὑμεῖς ἐστε μάρτυρες ἐκοῦσαν δὲ ὑπομένουσαν τὸν θάνατον διὰ τὰς ἀφορήτους τῆς τύχης ἐπηρείας· ἐμὲ μὲν <οὖν> σὺν εὐμενεΐᾳ προσδέξασθε τὴν δὲ ἀλάστορα καὶ ἀθεμιτουργὸν καὶ μοιχαλίδα καὶ ἐπ' ἀποστερήσει νυμφίου τοῦ ἐμοῦ ταῦτα δρῶσαν Ἀρσάκην ὡς ὅτι τάχιστα τιμωρήσασθε.

8.9.12 » Καὶ εἰποῦσα, πάντων ἐκβοῶντων τι πρὸς τὰ εἰρημένα καὶ ἐπέχειν τὴν τιμωρίαν εἰς δευτέραν κρίσιν τῶν μὲν εὐτρεπιζομένων τῶν δὲ καὶ ὀρμησάντων, ἐπέβη προλαβοῦσα τῆς πυρᾶς καὶ εἰς τὸ μεσαίτατον ἐνιδρυθεῖσα αὐτῇ μὲν ἐπὶ πλεῖστον ἀπαθὴς εἰστήκει, περιρρέοντος αὐτὴν μᾶλλον τοῦ πυρὸς ἢ προσπελάζοντος καὶ λυμαιομένου μὲν οὐδὲν ὑποχωροῦντος δὲ καθ' ὃ μέρος ὀρμήσειεν ἡ Χαρίκλεια καὶ περιαιγάζεσθαι μόνον καὶ διοπτρεύεσθαι παρέχοντος ἐπιφαιδρυνομένην ἐκ τοῦ περιαιγίσματος τὸ κάλλος καὶ οἷον ἐν πυρίνῳ θαλάμῳ νυμφευομένην.

8.9.14 Ἡ δὲ ἄλλοτε ἄλλῳ μέρει τῆς πυρᾶς ἐνήλλετο θαυμάζουσα μὲν τὸ γινόμενον ἐπισπεύδουσα δὲ πρὸς τὸν θάνατον· ἦνυε δὲ οὐδὲν, ὑποχωροῦντος αἰεὶ τοῦ πυρὸς καὶ ὥσπερ ὑποφεύγοντος πρὸς τὴν ἐκείνης ἐφόρμησιν. Οἱ δῆμιοι δὲ οὐκ ἀνέσαν ἀλλ' ἐνέκειντο πλέον (καὶ τῆς Ἀρσάκης

νεύμασιν ἀπειλητικοῖς ἐγκελευομένης) ξύλα τε ἐπιφορτίζοντες καὶ τὴν ποταμίαν καλάμην ἐπισωρεύοντες καὶ παντοίως τὴν φλόγα ἐρεθίζοντες. Ὡς δὲ ἡνύετο οὐδὲν, ἔτι καὶ πλέον ἡ πόλις ἐκτετάρακτο καὶ δαιμονίαν εἶναι τὴν ἐπικουρίαν εἰκάζουσα «Καθαρὸν τὸ γύναιον, ἀναίτιον τὸ γύναιον» ἀνεβόα καὶ προσιόντες ἀπὸ τῆς πυρᾶς ἀπεσόβουν, τοῦ Θυάμιδος ἐξάρχοντος καὶ τὸν δῆμον εἰς τὴν βοήθειαν ἐπιρρωννύντος (ἤδη γὰρ ἀκακείνος παραγεγόνει τῆς ἀπείρου βοῆς τὸ γινόμενον μηνυούσης), καὶ τὴν Χαρίκλειαν ἐξελέσθαι προθυμούμενοι πλησιάζειν μὲν οὐκ ἐθάρσουν ἐξάλλεσθαι δὲ τῇ κόρῃ τῆς πυρκαϊᾶς ἐνεκελεύοντο· οὐ γὰρ δὴ δέος τῇ ἐνδαιτωμένῃ τὴν φλόγα καὶ ἀπολιπεῖν βουλομένη.

8.9.16 Ἐπερ ὀρώσα καὶ ἀκούουσα ἡ Χαρίκλεια νομίσασά τε καὶ αὐτὴ πρὸς θεῶν εἶναι τὴν ὑπὲρ αὐτῆς ἄμυναν ἔγνω μὴ ἀχαριστεῖν πρὸς τὸ κρεῖττον ἀρνούμενη τὴν εὐεργεσίαν ἐξήλατό τε τῆς πυρᾶς ὡς τὴν μὲν πόλιν ὑπὸ χαρᾶς ἅμα καὶ ἐκπλήξεως μέγα τε καὶ σύμφωνον ἐκβοῆσαι καὶ μεγάλους τοὺς θεοὺς ἐπικαλεῖσθαι, τὴν δὲ Ἀρσάκην μὴ κατασχοῦσαν καθάλλεσθαι τε ἀπὸ τῶν τειχῶν καὶ διὰ πυλίδος ἐκδραμοῦσαν σὺν πολλῇ δορυφορίᾳ καὶ τοῖς δυναστεύουσι Περσῶν ἐπιβάλλειν τε αὐτὴν τῇ Χαρικλείᾳ τὰς χεῖρας καὶ εἰς τὸν δῆμον ἰταμόν ἐνορώσαν, «Οὐκ αἰσχύνεσθε» εἰπεῖν «ἀλιτήριον γυναικα καὶ φαρμακίδα καὶ φόνων ἐργάτιν ἐπ’ αὐτοφώρῳ ληφθεῖσαν καὶ ὁμολογήσανσαν ἐξελέσθαι τῆς τιμωρίας πειρώμενοι; καὶ ἅμα μὲν ἀθεμίτῳ γυναιῷ βοηθοῦντες ἅμα δὲ καὶ νόμοις τοῖς Περσῶν καὶ βασιλεῖ τε αὐτῷ καὶ σατράπαις καὶ δυνασταῖς καὶ δικασταῖς ἀνθιστάμενοι ὑπὸ τοῦ μὴ ἐμπεπρῆσθαι αὐτὴν ἴσως εἰς ἔλεον ἀπατῶμενοι καὶ θεοῖς τὸ ἔργον ἐπιγράφοντες; Οὐδὲ ἐννοήσετε σωφρονήσαντες ὡς τοῦτο καὶ μᾶλλον αὐτῆς βεβαιοῖ τὴν φαρμακεῖαν ἢ τοσοῦτον περίεστι τῆς γοητείας ὡς καὶ πρὸς τὴν πυρὸς δύναμιν ἀπομάχεσθαι; συνέλθετε εἰ δοκεῖ πρὸς τὸ συνέδριον εἰς αὖριον δημοσίᾳ δι’ ὑμᾶς ἐσόμενον καὶ γνῶσεσθε αὐτὴν τε ὁμολογοῦσαν καὶ ὑπὸ τῶν συνειδόντων οὐς ἔχω φρουροῦσα διελεγχομένην.

8.9.18 » Καὶ ἅμα ἀπήγεν αὐτὴν τῷ τραχήλῳ προσφῦσα καὶ τοὺς δορυφόρους ἀναστέλλειν τὸν ὄχλον ἐπιτάξασα.

8.9.19 Οἱ δὲ τὰ μὲν ἡγανάκτουν καὶ ἀνθίστασθαι διεσκοποῦντο, τὰ δὲ ὑπεῖκον ἅμα τι καὶ τῇ ὑπονοίᾳ τῆς φαρμακείας ὑπαγόμενοι, τινὲς δὲ καὶ δέει τῆς Ἀρσάκης καὶ τῆς περὶ αὐτὴν δυνάμεως ἀποτρεπόμενοι. Καὶ ἡ μὲν Χαρίκλεια αὖθις τῷ Εὐφράτῃ παραδίδεται καὶ αὖθις πλείοσι τοῖς δεσμοῖς ἐνεβέβλητο δευτέρᾳ κρίσει καὶ τιμωρίᾳ φυλαττομένη, κέρδος ἐν μέγιστον ὡς ἐν δεινοῖς εὕρισκομένη τὸ συνεῖναι θεαγένηι καὶ τὰ καθ’ ἑαυτὴν ἐκδιηγεῖσθαι.

8.9.21 Τῇ μὲν γὰρ Ἀρσάκῃ καὶ τοῦτο εἰς τιμωρίαν ἐπινενόητο ὥσπερ ἐπικερτομούση καὶ πλέον νομιζούση τοὺς νέους ἀνιάσειν εἰ καθ’ ἐν δεσμοτῆριον καθειργμένοι θεαταὶ γίνοντο ἀλλήλων ἐν δεσμοῖς καὶ κολάσεσιν ἐξεταζομένων· ἥδει γὰρ ὡς πάθος τοῦ ἐρωμένου τὸν ἐρώντα πλέον ἢ τὸ ἴδιον ἀλγύνει. Τοῖς δὲ ἦν παραψυχὴ μᾶλλον τὸ γινόμενον καὶ τὸ ἐν ὁμοίοις τοῖς πάθεσιν ἐξετάζεσθαι κέρδος ἐνόμιζον, εἰ ἔλαττον αὐτῶν τις κολασθήσεται νενικῆσθαι ὑπὸ θατέρου καὶ μειονεκτεῖν τῶν ἐρωτικῶν οἰόμενος.

8.9.22 Προσῆν δὲ καὶ τὸ προσομιλεῖν ἀλλήλοις καὶ τὸ παρηγορεῖν τε καὶ ἐπιθαρσύνειν εὐγενῶς τε καὶ γενναίως τὰς προσπιπτούσας τύχας καὶ τοὺς ὑπὲρ σωφροσύνης τε καὶ πίστεως τῆς εἰς ἀλλήλους φέρειν ἀγῶνας. Πολλὰ γοῦν μέχρι πόρρω τῶν νυκτῶν ἀλλήλοις διειλεγμένοι καὶ ὅσα εἰκὸς τοὺς μετὰ τὴν νύκτα τὴν παροῦσαν ἐντεύξεσθαι ἀλλήλοις ἀπεγνωκότας καὶ οἷον ἀλλήλων ἐφ’ ὅσον ἔξεστι κορεννυμένους τέλος καὶ περὶ τῆς κατὰ τὴν πυρκαϊᾶν θαυματουργίας ἀνεσκοποῦντο.

8.10.1 Καὶ ὁ μὲν Θεαγένης εἰς θεῶν εὐμένειαν τὸ αἴτιον ἀνέφερε, στυγησάντων μὲν τὴν ἄδικον Ἀρσάκης συκοφαντίαν κατελεησάντων δὲ τὴν ἀθῶον καὶ οὐδὲν αἰτίαν· ἡ Χαρίκλεια δὲ ἀμφιβάλλειν ἐώκει. «Τὸ μὲν γὰρ καινουργὸν» ἔφη «τῆς σωτηρίας δαιμονία τινὶ καὶ θεῖα

παντάπασιν ἔοικεν εὐεργεσία τὸ δὲ ἐν τοσούτοις ἐξετάζεσθαι δυστυχήμασιν ἀδιαστάτως καὶ κολάσεσιν αἰκίζεσθαι ποικίλως τε καὶ ὑπερβαλλόντως θεηλατουμένων εἶναι καὶ δυσμενεῖας κρείττονος πειρωμένων, πλὴν εἰ μὴ θαυματοποιῖα τίς ἐστι δαίμονος εἰς τὰ ἔσχατα μὲν βάλλοντος ἐκ δὲ τῶν ἀπόρων διασώζοντος.

8.10.2 » Καὶ ἔτι ταῦτα λέγουσα τοῦ Θεαγένους εὐφημεῖν παρακαλοῦντος καὶ τοῦ εὐσεβεῖν πλέον καὶ σωφρονεῖν ἀντέχεσθαι παραινούντος «Ἰλήκοιτε, θεοί» ἀνεβόησεν «οἶον γάρ μοι νῦν ὄναρ εἶτε καὶ ὕπαρ ἦν ἐνθύμιον γέγονεν ὃ τῆς προτεραίας ἰδοῦσα νυκτὸς τότε μὲν οὐκ οἶδ' ὅπως τῆς διανοίας ἀπέβαλον νυνὶ δέ μοι εἰς μνήμην παραγέγονε.

8.11.2 Τὸ δὲ ὄναρ ἔπος ἦν εἰς μέτρον ἡρμοσμένον, ἔλεγε δὲ τὸ ἔπος ὁ θειότατος Καλάσιρις, εἶτε καταδαρθεῖν λαθοῦση φανείς, εἶτε καὶ ἐναργῶς ὀφθείς· εἶχε δέ, οἶμαι, ὥδὲ πως παντάρβην φορέουσα πυρὸς μὴ τάρβει ἐρώήν, ῥηίδι' ὡς μοίραις χᾶ τ' ἀδόκητα πέλει.» Καὶ ὁ Θεαγένης διεσείσθη τε ὥσπερ οἱ κάτοχοι καὶ ἐφ' ὅσον ἐνεδίδου τὰ δεσμὰ ἀνήλατο καὶ «Εὐμενεῖς εἴητε, θεοί» ἀνέκραγε· «κἀγὼ γάρ τοι ποιητῆς ἐξ ὑπομνήσεως ἀναδείκνυμαι καὶ χρησμός δὴ μοι παρ' ὁμοίου τοῦ μάντεως, εἶτε Καλάσιρις ἦν εἶτε θεὸς εἰς Καλάσιριν φαινόμενος, πεφοίτηκε καὶ λέγειν ἐδόκει τοιάδε Αἰθιοπῶν εἰς γαῖαν ἀφίξειαι ἄμμιγα κούρη δεσμῶν Ἀρσακέων αὔριον ἐκπροφυγών.

8.11.4 Ἐμοὶ μὲν οὖν ὅποι τείνει τὸ χρήσιμον ἔχω συμβάλλειν γῆν μὲν γὰρ Αἰθιοπῶν τὴν τῶν καταχθονίων ἔοικε λέγειν ἄμμιγα δὲ κούρη τῇ Περσεφόνῃ με συνέσεσθαι καὶ λύσιν δεσμῶν τὴν ἐνθένδε ἀπὸ τοῦ σώματος ἀπαλλαγὴν. Σοὶ δὲ ἄρα τί φράζει τὸ ἔπος οὕτως ἐξ ἐναντίων πρὸς ἑαυτὸ συγκείμενον; Τοῦνομα μὲν γὰρ ἡ παντάρβη πάντα φοβουμένη δηλοῖ, τὸ παράγγελμα δὲ μὴ δεδοικέναι τὴν πυρὰν ἀξιοῖ.» Καὶ ἡ Χαρίκλεια «ῶ γλυκύτατε» ἔφη «Θεάγενες, ἡ συνήθειά σε τῶν δυστυχημάτων πάντα πρὸς τὸ φαυλότατον νοεῖν τε καὶ εἰκάζειν παρεσκεύασε, φιλεῖ γὰρ ἄνθρωπος πρὸς τὰ συμπίπτοντα τρέπειν τὴν γνώμην.

8.11.5 Χρηστότερα δὲ ἢ ὡς σοὶ παρίσταται μηνύειν μοι τὰ μαντευθέντα φαίνεται, καὶ ἡ κόρη τάχ' ἂν εἶην ἐγὼ, μεθ' ἧς σε πατρίδος τῆς ἐμῆς Αἰθιοπίας ἐπιβήσεσθαι ἐπαγγέλλεται, Ἀρσάκην καὶ δεσμὰ τὰ Ἀρσάκης ἀποφυγόντα. Τὸ δὲ ὅπως ἡμῖν μὲν οὔτε δηλα οὔτε εὐπιστα, θεοῖς δὲ καὶ δυνατὰ καὶ μελήσει τοῖς καὶ τὰ μαντεύματα φήνασιν· ἡ γοῦν εἰς ἐμὲ πρόρρησις ἤδη, ὡς οἶσθα, βουλήματι τῷ ἐκείνων τετέλεσται καὶ ζῶ σοι τὸ παρὸν ἡ παντοίως ἀπελπισθεῖσα, καὶ σωτηρίαν ἑμαυτῆς ἐπαγομένη τότε μὲν ἡγνόουν συνήμι δὲ τὸ παρὸν ὡς ἔοικε.

8.11.7 Τὰ γὰρ συνεκτεθέντα μοι γνωρίσματα καὶ παρὰ τοὺς ἔμπροσθεν αἰεὶ χρόνους ἐπιφέρεσθαι προνοουμένη, τότε καὶ πλέον, τῆς κρίσεως μοι γεννησομένης καὶ τῆς τελευταίας προσδοκωμένης, περὶ τῇ γαστρὶ ζωσαμένη κρύφα ἐτύχανον, εἰ μὲν σωζοίμην εὐπορίαν βίου καὶ τῶν ἀναγκαίων, εἰ δέ τι πάσχοιμι καλλωπίσματα ἔσχατα καὶ ἐντάφια γενησόμενα. Ἐν δὴ τούτοις, ὦ Θεάγενες, οὓσιν ὄρμοις πολυτελέσι καὶ λίθοις ἐριτίμοις Ἰνδικοῖς τε καὶ Αἰθιοπικοῖς ἔστι καὶ δακτύλιος δῶρον μὲν παρὰ τοῦ πατρὸς τοῦμοῦ τῇ μητρὶ παρὰ τὴν μνηστείαν δοθείς, λίθῳ δὲ τῇ καλουμένη παντάρβῃ τὴν σφενδόνην διάδετος γράμμασι δὲ ἱεροῖς τισιν ἀνάγραφτος καὶ τελετῆς, ὡς ἔοικε, θειοτέρας ἀνάμεστος παρ' ἧς εἰκάζω δύναμιν τινα ἥκειν τῇ λίθῳ πυρὸς φυγαδευτικὴν, ἀπάθειαν τοῖς ἔχουσιν ἐν ταῖς φλογώσεσι δωρουμένην, ἢ κάμῃ τυχὸν συμβουλήσει θεῶν περιέσωσε.

8.11.9 Ταῦτα δ' ἔχω καὶ συμβάλλειν καὶ γινώσκειν ἐξ ὧν ὁ θειότατός μοι Καλάσιρις ὑπετίθετο, πολλάκις ταῦτα καὶ φράζεσθαι καὶ ἐκδεδιδάχθαι πρὸς τῶν ἐνεστιγμένων τῇ συνεκτεθείσῃ μοι ταινία (νυνὶ δὲ κατὰ γαστέρα τὴν ἐμὴν εἰλημένην) διηγούμενος.» «Ταῦτα μὲν εἰκότα καὶ ὄντα, πλέον καὶ τοῖς ὑπηργμένοις συμβαίνοντα» ἔφη ὁ Θεαγένης· «ἐκ δὲ τῶν εἰς αὔριον κινδύνων ποία τις ἄρα παντάρβῃ ἄλλη ἐξαιρήσεται; οὐ γάρ που καὶ ἀθανασίαν ὡς ὥφελε, καθὰ τὴν πρὸς

τὰς πυρκαϊὰς ἀντιπάθειαν, ἐπαγγέλλεται, τῆς ἀλάστορος Ἀρσάκης, ὡς εἰκάζειν ἔνεστιν, ἕτερόν που καὶ καινότερον τιμωρίας τρόπον τὰ νῦν ἐπινοούσης.

8.11.11 Καὶ εἴθε γε ἅμα κατ' ἀμφοτέρων καὶ θάνατον ἓνα καὶ ἐν ὥρᾳ μιᾷ καταδικάσειεν ὡς οὐδὲ τελευτὴν ἂν τοῦτο ἐθέμην ἀλλὰ πάντων κακῶν ἀνάπαυλαν.» Καὶ ἡ Χαρίκλεια «Θάρσει» ἔφη· «παντάρβην ἐτέραν ἔχομεν τὰ μεμαντευμένα καὶ θεοῖς ἐπανεχόντες σωζοίμεθά τε ἂν ἥδιον καί, εἰ δέοι, πάσχοιμεν ὀσιώτερον.» Οὗτοι μὲν δὴ ταῦτα ἀναθεωροῦντες καὶ νῦν μὲν θρηνοῦντες καὶ πλέον ἀνιάσθαι καὶ ἀγωνιᾶν ἄτερος ὑπὲρ θατέρου διεγγυώμενοι, νῦν δὲ τὰ τελευταῖα ἀλλήλοις ἐπισκήπτοντες καὶ ὡς μέχρι θανάτου πιστοὶ τὰ ἐρωτικά πρὸς ἀλλήλους ἔσονται θεοὺς τε καὶ τὰς παρούσας τύχας ἐπομνύντες οὕτω διῆγον.

8.12.2 Ὁ δὲ Βαγώας καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πεντήκοντα ἱππεῖς νυκτὸς ἔτι βαθείας ὕπνῳ τὰ πάντα ἐχούσης ἀφικνοῦνται εἰς τὴν Μέμφιν καὶ τοὺς ἐπὶ τῶν πυλῶν ἡσυχῇ διαναστήσαντες καὶ οἵτινες εἶεν εἰπόντες τε καὶ γνωρισθέντες ἐπὶ τὰ σατραπεῖα σὺν σπουδῇ καὶ ἀθρούβως εἰσέρχονται. Καὶ τοὺς μὲν ἱππέας ὁ Βαγώας αὐτοῦ κατέλιπε τοῖς σατραπεῖοις ἐν κύκλῳ περιστήσας ὡς εἴ τις καὶ γένοιτο ἀντίστασις ἡντρεπίσθαι πρὸς ἄμυναν, αὐτὸς δὲ κατὰ τινὰ παραπυλίδι τοῖς πολλοῖς ἀγνωομένην ἀσθενεῖς τὰς θύρας ἐκμοχλεύσας καὶ τῷ κατοικοῦντι φράσας τε ἑαυτὸν καὶ τὸ σιωπᾶν ἐπιστείλας ὡς τὸν Εὐφράτην ἐμπειρίᾳ καὶ γνώσει τῶν τόπων ἔσπευδεν ἅμα τι καὶ τῆς σεληναίας τότε μικρὸν ὑπαυγαζούσης.

8.12.4 Καὶ καταλαβὼν ἐπὶ τῆς εὐνῆς ἀφύπνισέ τε καὶ θορυβούμενον καὶ «Τίς οὐτοσί;» βοῶντα κατέστελλε «Βαγώας ἐγώ» λέγων, «ἀλλὰ φῶς ἤκειν πρόσταττε.» Προσκαλεσάμενος δὴ τι παιδάριον τῶν προσεδρευόντων, λύχνον ἄψασθαι τοὺς ἄλλους καθεύδειν ἔασαντα προσέταττεν. Ἐπειδὴ δὲ ἤκεν ὁ παῖς καὶ τὴν <δᾶδα> κατὰ λυχνοῦχον ἐπιθείς μετέστη, «<Τί> τοῦτο» ἔλεγεν ὁ Εὐφράτης· «τί ἄρα καινὸν ἀγγέλλει πάθος ἢ αἰφνίδιος σου καὶ ἀπροσδόκητος ἄφιξις;» Ὁ δὲ «Οὐ πολλῶν» ἔφη «δεῖ λόγων ἀλλὰ τουτὶ τὸ γράμμα ἀναγίνωσκε λαβὼν καὶ πρό γε τούτου τῆς σφραγίδος τοῦπίσημον ἀναγνώριζε καὶ ὡς Ὀροονδάτης ἐστὶν ὁ κελεύων πίστευε καὶ τὰ ἐπεσταλμένα πρᾶττε νυκτὶ καὶ τάχει συμμάχοις εἰς τὸ λαθεῖν ἀποχρώμενος.

8.12.5 Εἰ δὲ καὶ τὰ πρὸς Ἀρσάκην ἐπεσταλμένα λυσιτελὲς ἀποδοῦναι πρότερον, αὐτὸς δοκίμαζε.» Ὑποδεξάμενος οὖν ὁ Εὐφράτης τὰς ἐπιστολὰς καὶ ἀμφοτέρας ἐπελθὼν «Ἀρσάκη μὲν» ἔφη «ἄλλως τε οἰμῶξει καὶ τὸ παρὸν ἐν ἐσχάτοις διάγει, πυρετοῦ τινος ὥσπερ θεηλάτου τῆς προτεραίας ἐνσκήψαντος καὶ θερμῆς ὀξείας ὑποδραμούσης καὶ εἰς δεῦρο κατεχούσης καὶ ὀλίγας τοῦ περιέσεσθαι τὰς ἐλπίδας ἐνδεικνυμένη.

8.13.1 Ἐγὼ δ' ἂν ταῦτα οὐδὲ ἐρρωμένη ἔδωκα, θάττον ἂν προαποθανοῦση καὶ ἡμᾶς συναπολεσάσῃ ἢ ἐκούσῃ τοὺς νέους ἐκδούσῃ. Σὺ δὲ εἰς καιρὸν ἦκων ἴσθι καὶ ὑποδεξάμενος ἄγε τοὺς ξένους καὶ τὴν εἰς δύναμιν ἐπικουρίαν σύσπευδε.

8.13.2 Καὶ κατελέει παντοίως ἀθλίους μὲν ὄντας καὶ κακοδαίμονας καὶ μυρίαὶς αἰκίαις καὶ κολάσεσιν οὗτοι ἐκόντος ἐμοῦ κελευομένου δὲ πρὸς Ἀρσάκης ὑποστάντας τᾶλλα δέ, ὡς ἔοικεν, εὖ γεγονότας καὶ ὡς ἡ πεῖρά μοι καὶ τὰ ἔργα παρέστησε τὰ πάντα σώφρονας.» Καὶ ἅμα λέγων ἤγεν ἐπὶ τὸ δεσμωτήριον. Ὁ μὲν δὴ Βαγώας ἰδὼν τοὺς νέους, δεσμώτας καὶ ταῦτα καὶ ἤδη πρὸς τῶν βασάνων τετρυχωμένους, ἐκπέπληκτο τοῦ μεγέθους ἅμα καὶ κάλλους· οἱ δὲ τοῦτο ἐκεῖνο εἶναι νομίσαντες καὶ ἁπλῶς τοὺς περὶ τὸν Βαγῶαν ἤκειν τὴν ἐπὶ θανάτῳ καὶ τὴν τελευταίαν ἀπάξοντας εἰς βραχὺ μὲν διεταράχθησαν, εἴτα ἀνενεγκόντες ἰλαρῶ καὶ διακεχυμένῳ τῷ βλέμματι ὅτι ἀφροντιστοῦσι καὶ πλείονα χαίρουσιν ἐπίδηλοι τοῖς παροῦσιν ἐγίνοντο.

8.13.4 Ἦδη γοῦν τῶν περὶ τὸν Εὐφράτην πλησιαζόντων καὶ ἐπιδραττομένων καὶ ἀπὸ τῶν ξύλων πρὸς οἷς τὰ δεσμὰ κατακέκλειστο ὑπεκλυόντων ὁ Θεαγένης «Εὖγε ἡ ἀλάστωρ Ἀρσάκη»

ἀνεβόησεν «ὅτι νυκτὶ καὶ ζόφῳ τὰς ἑαυτῆς ἀθεμίτους πράξεις ἐπικρύπτειν οἴεται. Δεινὸς δὲ ὁ τῆς δίκης ὀφθαλμὸς ἐλέγχῳ καὶ τὰ ἀμήνυτα κρύφια καὶ ἀθέμιτα φωτίζειν. Ἄλλ' ὑμεῖς τὰ προστεταγμένα πράττετε καὶ εἴτε πῦρ εἴτε ὕδωρ εἴτε ξίφος ὥριστα καθ' ἡμῶν τὸν αὐτὸν ἅμα καὶ ἓνα θάνατον ἀμφοτέροις χαρίσασθε.

8.13.5 » Συμπαρεκάλει δὲ τὰ αὐτὰ καὶ ἡ Χαρίκλεια. Ἐπιδακρύσαντες οὖν οἱ εὐνοῦχοι, συνίεσαν γὰρ ἡρέμα τῶν λεγομένων, αὐτοῖς δεσμοῖς ὑπεξῆγον. Κάπειδ' ὧν σατραπείων ἐκτὸς ἐγεγόνεσαν, ὁ μὲν Εὐφράτης κατὰ χώραν ἔμενεν· ὁ δὲ Βαγώας καὶ οἱ ἵππεῖς τῶν πολλῶν δεσμῶν ἐπικουφίσαντες τοὺς νέους καὶ ὅσα φυλάττειν οὐ κολάζειν ἔμελλεν ἐγκαταλιπόντες ἐφ' ἵππου τε ἐκάτερον ἀναθέμενοι καὶ μέσους εἰς κύκλον περιστοιχισάμενοι τάχους οὐδὲν ἀνιέντες ἐπὶ τὰς Θήβας ἤλαυνον.

8.14.2 Τὸ δὲ λειπόμενον τῆς νυκτὸς ἀδιαστάτως ὁδοιπορήσαντες καὶ κατὰ τὴν ἐξῆς ἡμέραν εἰς ὥραν που τρίτην οὐδαμοῦ γόνυ κάμψαντες τῆς τε ἡλιακῆς ἀκτίνος τὸν φλογμὸν οἶα δὴ θέρους ὥρᾳ καὶ κατ' Αἴγυπτον οὐκέτ' ἀνεχόμενοι πιεζόμενοι τε ὑπ' ἀγρυπνίας καὶ πλέον τὴν Χαρίκλειαν πρὸς τῆς συνεχοῦς ἱππηλασίας ἀπειρηκυῖαν ὀρῶντες ἔγνωσαν αὐτοῦ που † κατασκήψαντες † ἀναπνεῦσαι μὲν αὐτοὶ ἀναπνεῦσαι δὲ καὶ τὴν ἵππον ἀναψῆσαι δὲ καὶ τὴν κόρην. Καὶ ἦν γάρ τις ὄχθη καὶ ἄκρα τοῦ Νείλου καθ' ἣν τῆς ἐπ' εὐθὺ στάθμης τὸ ὕδωρ ἀνακοπὴν καὶ πρὸς ἐλιγμὸν ἡμίκυκλον ἐκτραπὲν πρὸς τε τὸ ἀντίθετον τῆς ἐκτροπῆς ἐπιστρέψαν οἷον ἡπειρωτικόν τινα κόλπον ἀπετέλει τὸ περιγραφόμενον πολλοῦ μὲν λειμῶνος οἶα δὲ διαρρομένου τοῦ παντὸς ἀνάπλεων πολλὴν δὲ πόαν καὶ χιλὸν ἄφθονον ἐνδαψιλεύσασθαι κτήνεσι νομὴν ἀπαντοματίζοντα δένδρεσι τε Περσέαις καὶ συκομόροις καὶ ἄλλοις τοῖς Νείλου συννόμοις [τε καὶ] φύλλοις ἐπηρεφῇ τε καὶ κατάσκιον· ἐνταῦθα ὁ Βαγώας ἅμα τοῖς ἀμφ' αὐτὸν ἐνηυλίσατο σκηνὴν τὰ δένδρα ποιησάμενος καὶ αὐτὸς τε σίτου μετέλαβε καὶ τοῖς περὶ τὸν Θεαγένην μετέδωκε διωθουμένους τὰ πρῶτα ἐπαναγκάσας, καὶ ὥς περιττὸν εἶη σιτεῖσθαι τοὺς αὐτίκα τεθνηζομένους φάσκοντας μετέπειθεν, ὥς οὐδὲν ἔσται τοιοῦτο διεγγυώμενος καὶ ὥς οὐκ ἐπὶ θάνατον ἄγοιντο, ἄγοιντο δὲ πρὸς Ὀροονδάτην ἐκδιδάσκων.

8.15.1 Ἦδη δὲ τῆς ἄγαν μεσημβρίας χαλῶσης οὐκέτι κατὰ κορυφὴν ἡλίου πλάγια δὲ καὶ ἀπὸ τῶν δυσμικωτέρων βάλλοντος τῶν τε περὶ τὸν Βαγῶαν εἰς τὴν πορείαν διασκευαζομένων ἐφίσταται τις ἱππεὺς ὑπὸ συντόνου τῆς ἐλασίας ὥς ἐδόκει, πνευστιῶν μὲν αὐτὸς ἰδρῶτι δὲ καταρρεόμενον τὸν ἵππον χαλεπῶς ἀνέχων, καὶ πρὸς τὸν Βαγῶαν ἰδίᾳ τι φράσας ἡσύχαζεν. Ὁ δὲ εἰς βραχὺ κατηφῆσας καὶ ἐν συννοίᾳ τῶν ἀπαγγελθέντων γεγονέναι δόξας «ἽΩ ξένοι!» ἔφη «θαρσεῖτε.

8.15.2 Δίκην ὑμῖν ὑπέσχετο ἡ πολεμία· τέθνηκεν Ἀρσάκη βρόχον ἀγχόνης ἀψαμένη ἐπειδὴ τὴν ἡμετέραν σὺν ὑμῖν ἔξοδον ἐπύθετο καὶ τὸν ἐξ ἀνάγκης θάνατον <τῷ> αὐθαίρετῳ προὔλαβεν, οὐκ ἂν διαδράσασα τὴν ἐξ Ὀροονδάτου καὶ βασιλέως τιμωρίαν ἀλλ' ἢ σφαγεῖσα ἢ τῷ λειπομένῳ τοῦ βίου πάντως ἐνασχημονοῦσα. Ταυτὶ γὰρ φράζει καὶ ἐπιστέλλει διὰ τοῦ νῦν ἥκοντος Εὐφράτης, ὥστε θαρσεῖτε πλέον καὶ θυμὸν ἔχετε ἀγαθὸν αὐτοὶ μὲν οὐδὲν ἡδίκηκότες ὥς ἀκριβῶς ἔγνωσαν τὴν δὲ ἀδικήσαντα ἐκποδῶν ἔχοντες.

8.15.3 » Ταῦτ' ἔλεγεν ὁ Βαγώας <ὡς> παραστησόμενος, ἀλλὰ ψελλιζόμενος τὴν Ἑλλάδα φωνὴν καὶ παράσημα τὰ πολλὰ ἐπισύρων. Ἔλεγε δὲ ἅμα μὲν καὶ αὐτὸς χαίρων, τὸ ἀκόλαστον τῆς Ἀρσάκης καὶ τυραννικὸν ζώσης βαρυνόμενος, ἅμα δὲ τοὺς νέους ἐπιρρωννύς τε καὶ παρηγορούμενος, ἐλπίζων, ὅπερ ἦν, ἐπὶ μέγα παρὰ τῷ Ὀροονδάτῃ καὶ λαμπρῶς εὐδοκιμήσειεν εἰ περισώσειεν αὐτῷ νεανίαν τε πᾶσαν τὴν ἄλλην τοῦ σατράπου διακονίαν ἐπισκιάσοντα καὶ κόρην ἀπρόσμαχόν τε τὸ κάλλος καὶ εἰς γυναῖκα μετὰ Ἀρσάκην ἀπελθοῦσαν ἐσομένην.

8.15.5

Ἐχαιρον δὲ καὶ οἱ περὶ τὸν Θεαγένην τῇ ἀκοῇ, θεοὺς τε καὶ δίκην μεγάλους ἀνακαλοῦντες οὐδὲν ἔτι πείσεσθαι δεινὸν ὑπετίθεντο κἂν εἰ τὰ χαλεπώτατα διαδέχοιτο, τῆς ἐχθίστης κειμένης. Οὕτως ἄρα ἡδύ τισι καὶ τὸ ἀπόλλυσθαι ὅταν συμβαίνει τοῖς ἐχθροῖς ἐπαπόλλυσθαι. Δείλης οὖν ὀψίας ἤδη πρὸς τὸ εὐπνούστερον ἀναχεομένης καὶ πρὸς τὸ βάσιμον τὴν ὁδοιπορίαν ἐπιψυχούσης ἄραντες ἤλαυνον αὐτήν τε τὴν ἐσπέραν καὶ τὴν συνεχῇ νύκτα καὶ τῆς συναπτομένης ἡμέρας τὰ ὄρθρια σπουδὴν ποιούμενοι κατὰ τὰς Θήβας τὸν Ὀροονδάτην εἰ δύναιτο καταλαβεῖν.

8.15.7 Οὐ μὴν προὔχῳρι γε αὐτοῖς, ἀλλὰ τινος τῶν ἀπὸ τῆς στρατιᾶς καθ' ὁδὸν ἐντυχόντος καὶ ὡς ἐξωρμήκοι μὲν τῶν Θηβῶν ὁ σατράπης ἀπαγγείλαντος αὐτὸς δὲ ἀποσταλείη πάντα τινὰ στρατιώτην καὶ ἔνοπλον κἂν εἰ πρὸς φρουραῖς εἴη καταλελειμμένος ἐπισπεῦσαι πρὸς τὴν Συήνην κατεπείξων, ἐμπεπλῆσθαι γὰρ ἅπαντα θορύβου καὶ δέος εἶναι τὴν πόλιν ἡλωκέναι τοῦ μὲν σατράπου καθυστεροῦντος τοῦ δὲ Αἰθιοπικοῦ στρατοῦ θᾶττον ἀκοῆς ἐπιβρίσαντος, ἐκτραπείς τῶν Θηβῶν ὁ Βαγῶας ἐπὶ τὴν Συήνην ἤλαυνεν. Ἦδη δὲ πλησιάζων Αἰθιοπικῶ περιπίπτει λόχῳ καὶ πλήθει νεολαίας εὐοπλοῦσης οἱ προαπεστάλησαν μὲν ὀπτῆρές τε ἐσόμενοι καὶ τὸ ἀσφαλὲς τῆς ὁδοιπορίας τῇ παρὰ σφῶν ἀποπείρα πρὸς τὴν ὅλην στρατιάν βεβαιώσοντες, τότε δὲ ὑπὸ νυκτός τε καὶ τόπων ἀπειρίας, ἥ πορρωτάτῳ τῶν φιλίων προσῆκον ἦν φθάνειν ἀποσφαλέντες, κατὰ τινὰ τοῦ ποταμοῦ λόχμην ἐγκαταδύντες αὐτοῖς τε ἅμα εἰς φρουρὰν καὶ τοῖς ἐναντίοις εἰς ἐνέδραν ἄσπνοι τὴν λόχμην ἐπετείχιζον.

8.16.2 Ἄρτι δὲ ἡμέρας ὑποφαινούσης τὸν Βαγῶαν καὶ τὴν σὺν αὐτῷ ἵππον αἰσθόμενοι παριόντας καὶ τὸ πλῆθος ὡς ὀλίγοι διοπτεύσαντες μικρὸν τε παραδραμεῖν ἐνδόντες καὶ ὅτι ἄλλοι μηδένες ἐφέποιντο ἀκριβῶσαντες ἀθρόον τοῦ ἔλους μετὰ βοῆς ἐκδύντες μετέθεον. Ὁ δὲ Βαγῶας καὶ τὸ ἄλλο ἱππικὸν ὑπὸ τε τῆς ἀπροσδοκίτου βοῆς πτοίας ἐμπέπληστο καὶ ἀπὸ τῆς χροιάς Αἰθίοπας εἶναι τοὺς φανέντας γνωρίσαντες καὶ τὸ πλῆθος ὡς ἀπρόσμαχον ἰδόντες (χίλιοι γὰρ εἰς τὴν κατασκοπὴν ὠπλισμένοι κούφως ἐστάλησαν) οὐδὲ ἀκριβῶς τὴν θέαν ἀνασχόμενοι πρὸς φυγὴν ὥρμησαν σχολαίτερον τὰ πρῶτα ἢ ὅσον ἡδύναντο καὶ ὥστε μὴ προὔπτον δρασμὸν ἐμφαίνειν ἀπιόντες· οἱ δὲ ἐπεδίωκον, τοὺς ὅσοι Τρωγλοδύται σφῶν (ἦσαν δὲ εἰς διακοσίους) προτέρους ἐπαφέντες.

8.16.4 Τρωγλοδύται δὲ μοῖρα μὲν ἐστὶν Αἰθιοπική, νομαδική τε καὶ Ἀράβων ὁμορος, δρόμου δὲ ὀξύτητα φύσει τε εὐτυχοῦντες καὶ ἐκ παίδων ἀσκοῦντες, τὴν μὲν βαρεῖαν ὅπλιν οὐδὲ ἀρχὴν ἐδιδάχθησαν ἀπὸ σφενδόνης δὲ κατὰ τὰς μάχας ἀκροβολιζόμενοι ἢ δρῶσι τι πρὸς ὅξυ τοὺς ἀνθισταμένους ἢ καθυπερτέρους αἰσθόμενοι διαδιδράσκουσιν· οἱ δὲ ἀπογινώσκουσιν αὐτίκα τὴν ἐπιδίωξιν ἐπτερωμένους τῇ ποδωκείᾳ συνειδότες καὶ εἰς ὅπας τινὰς βραχυστόμους καὶ χηραμοὺς κρυφίους πετρῶν καταδυομένους. Οὗτοι δ' οὖν τότε πεζοὶ τοὺς ἱππέας ἔφθανον καὶ τινὰς καὶ τραυματίας γενέσθαι σφενδονῶντες ἴσχυσαν· οὐ μὴν ἐδέξαντό γε ἀντεφορμήσαντας ἀλλὰ προτροπάδην εἰς τοὺς ἀπολειφθέντας τῶν φιλίων πολὺ καθυστεροῦντας ἀπεδίδρασκον.

8.16.5 Ὅ δὲ καὶ σκοπήσαντες οἱ Πέρσαι καὶ τῆς ὀλιγότητος ὑπεριδόντες τὴν ἀντεφορμῇσιν ἐθάρσησαν, ἀποσκευασάμενοί τε εἰς βραχὺ τοὺς ἐγκειμένους τὸν δρασμὸν αὐθις ἐπέσπευδον τοῖς τε μύωψι τοὺς ἵππους ἐρεθίζοντες καὶ δυνάμεως ὅσον ἦν καὶ τάχους ἀνέτοις τοῖς χαλινοῖς ἐφίεντες. Οἱ μὲν οὖν ἄλλοι διαδιδράσκουσιν ἐλιγμόν τινα τοῦ Νείλου καθάπερ ἄκραν ὑποδραμόντες καὶ τῷ προβόλῳ τῆς ὄχθης τὴν θέαν τῶν ἐναντίων ἀποκρύψαντες· ὁ δὲ Βαγῶας ἀλίσκεται προσπταίσαντι τῷ ἵππῳ συγκατενεχθεὶς καὶ θάτερον τοῖν σκελοῖν εἰς τὸ ἀκίνητον πηρωθεὶς.

8.16.7 Ἀλίσκονται δὲ Θεαγένης καὶ Χαρίκλεια τὸ μὲν τι τὸν Βαγῶαν ἐγκαταλιπεῖν οὐκ ἐνεγκόντες, ἄνδρα φιλάνθρωπον περὶ αὐτοὺς καὶ ὀφθέντα καὶ ἐλπισθέντα (παρειστήκεισαν γοῦν

ἀποβάντες τῶν ἵππων ἴσως ἂν καὶ διαφυγόντες), πλέον δὲ ἐκόντες ὑποκατακλινόμενοι, τοῦ Θεαγένους πρὸς τὴν Χαρίκλειαν τοῦτ' ἐκεῖνο εἶναι τὸ ὄναρ εἰπόντος καὶ τοὺς Αἰθίοπας τούτους ὦν εἰς τὴν γῆν ἀφικέσθαι πεπρωμένον εἶναι ἡμῖν αἰχμαλώτους ἀλόντας· καλὸν οὖν ἐγχειρίζειν ἑαυτοὺς καὶ ἐπιτρέπειν ἀδηλοτέρᾳ τύχῃ τοῦ προδήλου παρὰ Ὀροονδάτῃ κινδύνου. Καὶ ἡ Χαρίκλεια συνίει μὲν λοιπὸν ὑπὸ τῶν εἰμαρμένων χειραγωγουμένη καὶ εὐελπὶς ἦν τῶν βελτιόνων, φιλίους πλέον ἢ πολεμίους τοὺς ἐπιόντας ὑποτιθεμένη, φράζουσα δὲ οὐδὲν τῷ Θεαγένει τῶν νοουμένων ὑπὸ μόνῃς πείθεσθαι τῆς συμβουλῆς ἐνεδείκνυτο.

8.17.2 Πλησιάσαντες οὖν οἱ Αἰθίοπες καὶ τὸν μὲν Βαγῶαν εὐνοῦχον καὶ ἀπόλεμον ἐκ τῶν ὄψεων γνωρίσαντες τοὺς δὲ ἀόπλους μὲν καὶ δεσμώτας κάλλει δὲ καὶ εὐγενεῖα διαπρέποντας ἡρώτων οἵτινες εἶεν Αἰγύπτιον τε ἀπὸ σφῶν ἓνα τε καὶ περρίζοντα τὴν φωνὴν εἰς τὴν πεῦσιν καθέντες ὥς ἡ ἀμφοτέρων ἡ θατέρου πάντως συνήσοντας. Οἱ γὰρ ὀπτῆρές τε καὶ σκοποὶ λεγομένων τε καὶ πραττομένων ἀποσταλέντες ὁμογλώσσους τε καὶ ὁμοφώνους τοῖς τε ἐγχωρίοις καὶ πολεμίους ἐπάγεσθαι ὑπὸ τῆς χρεῖας ἐδιδάχθησαν. Ὡς οὖν ὁ Θεαγένης ὑπὸ τε συνδιαιτήσεως ἤδη μακρᾶς τῆς Αἰγυπτίας καὶ βραχείας τῆς πεύσεως τὰ πρῶτα εἶναι τοῦ σατράπου Περσῶν Βαγῶαν ἀπεκρίνατο ἑαυτὸν δὲ καὶ τὴν Χαρίκλειαν Ἑλλήνας γένος Πέρσαις μὲν πρότερον αἰχμαλώτους ἀγομένους τὸ παρὸν δὲ Αἰθίοψιν ὑπὸ χρηστοτέρας ἴσως τύχης ἐγχειριζομένους, ἔγνωσαν φεῖδεσθαι καὶ ζωγρίᾳ λαβόντες ἄγειν· καὶ πρώτην ὥσπερ ἄγραν καὶ μεγίστην βασιλεῖ τῷ σφῶν προσάγειν τὸν μὲν κτῆμα τῶν τοῦ σατράπου τὸ τιμιώτατον (Περσῶν γὰρ βασιλείοις αὐλαῖς ὀφθαλμοὶ καὶ ἄκοαί τὸ εὐνούχων γένος οὐ παίδων οὐ συγγενείας τὸ πιστὸν τῆς εὐνοίας μετασπώσης ἀλλὰ <ἐκ> μόνου τοῦ πιστεύσαντος ἀναρτῶμενον), τοὺς δὲ νέους δῶρον τὸ κάλλιστον διακονίᾳ καὶ αὐλῇ τῇ τοῦ βασιλέως ἐσομένους.

8.17.5 Ἦγον οὖν αὐτίκα τῶν ἵππων ἐπιβιάσαντες τὸν μὲν ὡς τραυματίαν τοὺς δὲ ὡς ὑπὸ τῶν δεσμῶν εἰς τὸ ἐπισπεῦδον τῆς πορείας ἰσοταχεῖν ἀδυνατοῦντας. Καὶ ἦν ὥσπερ ἐν δράματι προαναφώνησις καὶ προεισόδιον τὸ γινόμενον· ξένοι καὶ δεσμῶται τὴν σφαγὴν ὀλίγῳ πρόσθεν τὴν αὐτῶν ἐν ὀφθαλμοῖς ταλαντεύσαντες οὐκ ἤγοντο πλέον ἢ προεπέμποντο ἐν αἰχμαλώτῳ τύχῃ πρὸς τῶν ὀλίγων ὕστερον ὑπηκόων δορυφορούμενοι. Καὶ οἱ μὲν ἐν τούτοις ἦσαν. Ἡ δὲ Σὺνήνη πολιορκία λαμπρῶς ἤδη περιεστοίχιστο καὶ ὥσπερ ἄρκυσιν ἐναπείληπτο τοῖς Αἰθίοψιν.

9.1.1 Ὁ μὲν γὰρ Ὀροονδάτης, ὅσον οὕτω πλησιάζειν τοὺς Αἰθίοπας αἰσθόμενος καὶ τοὺς καταρράκτας ὑπερθεμένους ἐπὶ τὴν Σὺνήνην ἐλαύνειν, ὀλίγον ἔφθη προεισελάσας εἰς τὸ ἄστν, καὶ τὰς τε πύλας ἐπικλεισάμενος καὶ τὰ τείχη βέλεσι καὶ ὅπλοις καὶ μηχανήμασι φραζάμενος ἐκαραδόκει τὸ μέλλον. Ὁ δὲ δὴ τῶν Αἰθίοπων βασιλεὺς Ὑδάσπης, ἐπειδὴ πόρρωθεν εἰσελαύνειν μέλλοντας εἰς τὴν Σὺνήνην τοὺς Πέρσας προκατοπτεύσας, εἶτα ἐπιδιώξας ὥστε φθῆναι συμβαλὼν καθυστέρησεν, ἐπαφῆκε τῇ πόλει τὸν στρατὸν καὶ εἰς κύκλον τῷ τείχει περιχέας ἀπρόσμαχον καὶ μόνῃ τῇ θῆα προσεκάθητο, μυριάσιν ἀπείροις ἀνδρῶν ὁμοῦ καὶ ὅπλων καὶ ζώων τὰ Σηναίων πεδία στενοχωρῶν.

9.1.3 Ἔνθα καὶ καταλαβόντες αὐτὸν οἱ κατάσκοποι τοὺς ἀλόντας προσῆγον· ὁ δὲ ἤδετο μὲν καὶ τῇ ὄψει τῶν νέων, εὐμενῆς αὐτόθεν πρὸς τὰ ἴδια καὶ οὐκ εἰδὼς ὑπὸ [τοῦ] μαντευτοῦ τῆς ψυχῆς γινόμενος· ἐγάνυτο δὲ πλέον τῷ συμβόλῳ δεσμίων προσαγομένων. Καὶ «Εὖ γε» ἀνεβόησε, «δεσμίους ἡμῖν οἱ θεοὶ τοὺς πολεμίους ἐκ τῶν πρωτολείων παραδιδόασι· καὶ οὗτοι μὲν» ἔφη «πρῶτοι ληφθέντες εἰς ἀπαρχὴν τοῦ πολέμου σφζέσθωσαν κατὰ τὰς ἐπινικίους θυσίας, ὡς ὁ πάτριος Αἰθίοπων βούλεται νόμος, θεοῖς τοῖς ἐγχωρίοις εἰς ἱερουργίαν φυλαχθησόμενοι.

9.1.4 » Τοὺς δὲ κατασκόπους δώροις ἀμειψάμενος, τούτους τε καὶ τοὺς αἰχμαλώτους εἰς τοὺς σκευοφόρους ἀπέπεμπε, μοῖραν αὐτάρκη τῶν ὁμογλώσσων εἰς τὴν φρουρὰν ἀποκληρώσας τά τε ἄλλα σὺν ἐπιμελείᾳ τῇ πάσῃ διάγειν καὶ δίκαιαν ἄφθονον παρέχειν καὶ παντὸς ἄγους

καθαρεύοντας φυλάττειν, οἷον ἱερεῖά τινα ἤδη τρεφομένους, ἐπιστείλας καὶ τὰ δεσμά τε ἀμείβειν καὶ χρυσᾶ ἐπιβάλλειν· ὅσα γὰρ σίδηρος παρ' ἄλλοις εἰς τὰς χρεῖας, ταῦτα παρ' Αἰθίοψιν ὁ χρυσὸς νομίζεται.

- 9.2.1 Καὶ οἱ μὲν τὰ προστεταγμένα ἔπραττον, καὶ ὡς τῶν προτέρων δεσμῶν παραλύοντες ἐλπίδα τε διαγωγῆς ἐλευθέρας παραστήσαντες πλέον παρείχον οὐδέν, χρυσᾶς τὰς ἀλύσεις αὐθις ἐνείροντες, τότε ἤδη καὶ γέλως ἐπῆει τῷ Θεαγένει, καὶ «Βαβαὶ τῆς λαμπρᾶς» ἔφη «μεταβολῆς· ταῦτα ἡμᾶς ἡ τύχη τὰ μεγάλα φιλανθρωπεύεται· χρυσᾶ σιδηρῶν ἀμείβομεν, καὶ φρουρὰν πλουτοῦντες ἐντιμότεροι δεσμῶται γεγόναμεν.» Ἐμειδία δὲ καὶ ἡ Χαρίκλεια καὶ τὸν Θεαγένην μεταβάλλειν ἐπειρᾶτο τοῖς ἐκ θεῶν προρρηθεῖσιν ἐπανεχούσα καὶ χρηστοτέραις ἐλπίσι κατεπάδουσα.
- 9.2.3 Ὁ δὲ Ὑδάσπης, ἐπειδὴ τῇ Συήνῃ προσβαλὼν, αὐτοβοεῖ τε καὶ τείχεσιν αὐτοῖς ἀναρπάσασθαι τὴν πόλιν ἐλπίσας, εἰς μικρὸν ἀπεκρούσθη πρὸς τῶν ὑπερμαχούντων ἔργῳ τε λαμπρῶς ἀμυναμένων καὶ λόγοις εἰς ὕβριν καὶ παροξυσμὸν ἐπιχλευασάντων, ὀργὴν τὸ πρᾶγμα ποιησάμενος εἰ τὴν ἀρχὴν ὅλως ἀντιστῆναι διενόηθησαν ἀλλὰ μὴ παρὰ τὴν πρώτην ἐκοντὶ φέροντες αὐτοὺς ἐνεχείρισαν, ἔγνω μὴ χρονοτριβεῖν τὸν στρατὸν προσκαθήμενος μῆτε ἐλεπόλεσιν ἀποπειρώμενος, ἐξ ὧν οἱ μὲν ἀλώσεσθαι οἱ δὲ που καὶ διαδράσεσθαι ἔμελλον, ἀλλὰ πολιορκία μεγαλουργῶ καὶ ἀφύκτῳ τὴν πόλιν εἰς ἄρδην καὶ θάττον ἐξελεῖν. Ἐπραττε δὴ οὖν οὕτως· εἰς μοίρας κατανέμει τοῦ τείχους τὸν κύκλον καὶ δεκάδα ὀργυῶν δεκάδι ἀνδρῶν ἀποκληρώσας εὐρὸς τε καὶ βάθος ὡς ὅτι πλεῖστον ἀφορίσας ὀρύττειν εἰς τάφρον ἐκέλευσεν· οἱ δὲ ὠρυττον, ἄλλοι τὸν χοῦν ἐξεφόρουν, ἕτεροι εἰς ὄφρυν πρὸς ὕψος ἐσώρουν, τῷ πολιορκουμένῳ τείχος ἕτερον ἀντεγείροντες.
- 9.3.2 Ἐκώλυε δὲ οὐδεὶς οὐδὲ ἐνίστατο πρὸς τὴν ἀποτείχισιν, ἐκδραμεῖν τε τῆς πόλεως ἐπὶ μυριοπληθῇ στρατὸν οὐ θαρσῶν καὶ τὰς ἐκ τῶν ἐπάλξεων τοξείας ἀνηγνύτους ὀρῶν· ὁ γὰρ Ὑδάσπης καὶ τούτου προϋνόησε, τὸ μεσεῦον τῶν δύο τειχῶν ὅσον βολῆς ἐκτὸς εἶναι τοὺς ἐργασομένους συμμετρησάμενος. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο καὶ λόγου θάττον ἤνυσεν ἅτε δὴ μυρίας αὐτῷ χειρὸς τὸ ἔργον ἐπισπευδούσης, ἐτέρου τοιοῦδε ἤρχετο.
- 9.3.3 Τοῦ κύκλου μέρος, πλάτος ὅσον ἡμίπλεθρον, ἰσόπεδόν τε καὶ ἄχωστον διαλιπὼν, κατὰ τὴν ἀπολήγουσαν ἐκατέρωθεν ἄκραν σκέλος ἐκ χώματος ἐπιζευγνὺς ἐπὶ τὸ Νεῖλον εἰς μῆκος ἤγεν, ἀπὸ τῶν ταπεινοτέρων ἀεὶ πρὸς τὰ ὄρθια καὶ μετέωρα σκέλος ἐκάτερον προβιβάζων, εἴκασεν ἄν τις μακροῖς τείχεσι τὸ γινόμενον, τοῦ μὲν ἡμιπλέθρου τὸ ἴσον πλάτος δι' ὅλου φυλάττοντος μῆκος δὲ τὸ μεταξὺ τοῦ τε Νεῖλου καὶ τῆς Συήνης ἀπολαμβάνοντος.
- 9.3.4 Ἐπεὶ δὲ συνῆψε τὸ χῶμα ταῖς ὄχθαις, ἐνταῦθα στόμιον τῷ ποταμῷ διατεμὼν εἰς τὸν ἀπὸ τῶν σκελῶν ὀλκὸν τὴν ἀπορροὴν εἰσώχέτευσεν. Οἷα δὲ ἐξ ὑπερδεξίων πρὸς χθαμαλότερον καὶ ἐξ ἀπείρου τῆς κατὰ τὸν Νεῖλον εὐρύτητος στενῷ πορθμῷ τὸ ὕδωρ ἐμπίπτον καὶ ταῖς χειροποιήτοις ὄχθαις θλιβόμενον πολὺν τινα καὶ ἄφραστον κατὰ μὲν τὸ στόμιον φλοῖσβον κατὰ δὲ τὸν ὀλκὸν ἐξάκουστον καὶ τοῖς πορρωτάτῳ πάταγον ἀπετέλει.
- 9.3.6 Ἄπερ ἀκούοντες ἤδη δὲ καὶ ὀρῶντες οἱ κατὰ τὴν Συήνην καὶ οἱ κακῶν ἦσαν συνιέντες καὶ ὡς ἐπικλυσμὸς ἐστὶν ὁ σκοπὸς τοῦ περιτειχίσματος, οὔτε ἀποδρᾶναι τὴν πόλιν ἔχοντες ἅτε τοῦ χώματος καὶ ἤδη πλησιάζοντος τοῦ ὕδατος τὴν ἔξοδον ἀποκλείοντων οὔτε τὸ μένειν ἀκίνδυνον ὀρῶντες, ἐκ τῶν ἐνόντων πρὸς βοήθειαν τὴν αὐτῶν παρεσκευάζοντο. Καὶ πρῶτον μὲν τῶν κατὰ τὰς πύλας σανιδωμάτων τὰ διεστῶτα θρυαλλίδι τε καὶ ἀσφάλτῳ διέφραττον· ἔπειτα τὸ τεῖχος πρὸς ἀσφαλεστέραν ἔδραν διήρειδον, ὁ μὲν τις χῶμα, ὁ δὲ λίθους, ὁ δὲ ξύλα, καὶ τὸ προστυχὸν ἕκαστος ἐπιφέρων.

9.3.8

Καὶ ἦν οὐδείς ἡσυχάζων, ἀλλ' ὁμοίως παῖς, γυνή καὶ πρεσβύτης ἔργου εἶχετο· γένος γὰρ οὐδὲν οὐδὲ ἡλικίαν ὁ περὶ ψυχῆς δυσωπεῖται κίνδυνος. Οἱ δυνατώτεροι δὲ καὶ τὸ ἀκμάζον ἐν ὅπλοις αὐλῶνά τινα στενόν τε καὶ ὑπόγειον ἀπὸ τῆς πόλεως ἐπὶ τὸ χῶμα τῶν πολεμίων διϊκνούμενον ὀρύττειν ἀποκεκλήρωντο. Καὶ δὴ καὶ ἡνύετο τὸ ἔργον ὧδε.

- 9.4.1 Φρεατίαν τοῦ τείχους πλησίον εἰς ὀργυιᾶς που πέντε τὴν κάθετον βαθύναντες καὶ τοὺς θεμελίους ὑποδραμόντες, ἐγκάρσιοι τὸ ἐντεῦθεν ὑπὸ πυρσοῖς ἐπ' εὐθείας τινὰ φέροντα τῶν χωμάτων ὑπόνομον ἐκοίλαινον, τῶν κατόπιν ἀεὶ καὶ δευτέρων παρὰ τῶν προτέρων ἐν τάξει τὸν χοῦν διαδεχομένων καὶ εἷς τι μέρος τῆς πόλεως πάλαι κηπευόμενον ἐκφορούντων καὶ εἰς κολωνὸν ἐγειρόντων. Ταῦτα δὲ ἔπραττον ῥήξεως ἐνδόσιμον τῷ ὕδατι κατὰ τὸ κενὸν εἴ ποτε ἐπέλθοι προμηθούμενοι· ἀλλ' ὅμως ἔφθανε τὰ δεινὰ τὴν προθυμίαν, καὶ ὁ Νεῖλος ἤδη τὸ μακρὸν χῶμα παραμείψας ἐπίφορος τῷ κατὰ τὸν κύκλον ἐνέπιπτε καὶ πανταχόθεν περιρρυεῖς τὸ μεταίχιμον τῶν τειχῶν ἐλίμναζε· καὶ νῆσος αὐτίκα ἦν ἡ Συήνη καὶ περίρρυτος ἡ μεσόγαιος τῷ Νειλώφ κλύδωνι κυματουμένη.
- 9.4.3 Κατ' ἀρχὰς μὲν δὴ καὶ χρόνον τῆς ἡμέρας ἐπ' ὀλίγον ἀντεῖχε τὸ τεῖχος· ἐπειδὴ δὲ ἐπιβρῖσαν τὸ ὕδωρ εἰς ὕψος τε ἤρετο καὶ διὰ τῶν ἀραιωμάτων τῆς γῆς, οἷς μέλαινα καὶ εὐγίαιος οὖσα πρὸς τῆς θερινῆς ὥρας κατέσχιστο, πρὸς τὰ βάθη κατεδύετο καὶ τὴν κρηπίδα τοῦ τείχους ὑπέτρεχε, τότε ἤδη πρὸς τὸ ἄχθος ἐνεδίδου τὸ ὑποκείμενον, καὶ καθ' ὃ μέρος χαυνούμενον ἰζήσειεν ἐνταῦθα τὸ τεῖχος ὠκλαζε καὶ τῷ σάλῳ τὸν κίνδυνον ἐπεσήμαινεν, ἐπάλλεων τε κραδαιομένων καὶ τῶν ὑπερμαχομένων τῷ βρασμῷ κλονουμένων. Ἦδη δὲ ἐσπέρας ἐπιούσης καὶ μέρος τι τοῦ τείχους καὶ μεταπύργιον ἐγκατερείπεται, οὐ μὴν ὥστε χθαμαλωτέραν γενέσθαι τῆς λίμνης τὴν πτώσιν οὐδ' ὥστε εἰσδέξασθαι τὸ ὕδωρ, ἀλλὰ πέντε που πήχεις ὑπερέχουσαν ἀπειλουμένην ὅσον οὐπω κατεπτηχέσαι τὴν ἐπίκλυσιν.
- 9.5.1 Ἐφ' οἷς οἰμωγὴ τε συμμιγῆς τῶν κατὰ τὴν πόλιν ἐξάκουστος καὶ τοῖς πολεμίοις ἐγίνετο· καὶ χεῖρας εἰς οὐρανὸν αἶροντες, τὴν ὑπολειπομένην ἐλπίδα, θεοὺς ἐπεβοῶντο σωτῆρας, καὶ τὸν Ὅροονδάτην ἐπικηρυκεύεσθαι πρὸς τὸν Ὑδάσπην ἰκέτευον. Ὁ δὲ ἐπέιθετο μὲν, δοῦλος καὶ ἄκων τῆς τύχης γινόμενος, ἀποτετελιχισμένος δὲ τῷ ὕδατι καὶ ὅπως ἂν τινα διαπέμψαιτο ὡς τοὺς πολεμίους ἀδυνατῶν ἐπίνοιαν ὑπὸ τῆς ἀνάγκης ἐδιδάσκετο· γραψάμενος γὰρ ἂ ἐβούλετο καὶ λίθῳ τὴν γραφὴν ἐναψάμενος σφενδόνῃ πρὸς τοὺς ἐναντίους ἐπρεσβεύετο διαπόντιον τὴν ἰκεσίαν τοξευόμενος· ἦνυε δὲ οὐδέν, ἐλαττουμένης τοῦ μήκους τῆς βολῆς καὶ τῷ ὕδατι προεμπιπτούσης.
- 9.5.3 Ὁ δὲ καὶ αὐθις τὴν αὐτὴν γραφὴν ἐκτοξεύων ἀπετύγχανε, πάντων μὲν τοξοτῶν καὶ σφενδονητῶν ἐφικέσθαι τῆς βολῆς φιλοτιμουμένων οἷα δὴ τὸν περὶ ψυχῆς σκοπὸν ἀθλούντων, ἀπάντων δὲ τὰ ὅμοια πασχόντων. Τέλος δὲ τὰς χεῖρας εἰς τοὺς πολεμίους ὀρέγοντες, τοῖς χώμασιν ἐφεστῶτας καὶ θέατρον τὰ πάθη τὰ ἐκείνων ποιουμένους, ἐλεεινοῖς τοῖς σχήμασι τὸ βούλευμα τῶν τοξευμάτων ὡς δυνατόν ἔφραζον, νῦν μὲν ὑπτίας προτείνοντες εἰς ἰκεσίας ἔμφασιν, νῦν δὲ κατὰ νώτων πρὸς δεσμὸν περιάγοντες εἰς δουλείας ἐξομολόγησιν Ὁ δὲ Ὑδάσπης ἐγνώριζε μὲν σωτηρίαν αἰτοῦντας καὶ παρέχειν ἦν ἔτοιμος (ὑπαγορεύει γὰρ τοῖς χρηστοῖς φιланθρωπίαν πολέμιος ὑποπίπτων), τὸ παρὸν δὲ ἀδυνάτως ἔχων ἔγνω σαφεστέραν λαβεῖν τῶν ἐναντίων ἀπόπειραν.
- 9.5.4 Καί, ἦν γὰρ πορθμεῖα τῶν ποταμίων προηυτρεπισμένος, ἃ κατὰ ῥοῦν τῆς διώρυχος ἐκ τοῦ Νεῖλου φέρεσθαι συγχωρήσας ἐπειδὴ τῷ κύκλῳ τοῦ χώματος προσηνέχθη καθελκύσας εἶχε, τούτων δέκα νεόπηκτα ἐπιλέξας τοξότας τε καὶ ὀπλίτας ἐνθέμενος ἅ τε χρή λέγειν ἐπιστείλας ὡς τοὺς Πέρσας ἐξέπεμπεν. Οἱ δὲ ἐπεραιοῦντο πεφραγμένοι ὡς, εἴ τι καὶ παρ' ἐλπίδας ἐγχειροῖεν οἱ ἐπὶ τῶν τειχῶν, ἡντρεπίσθαι πρὸς ἄμυναν.

- 9.5.5 Καὶ ἦν θαυμάτων τὸ καινότατον, ναῦς ἀπὸ τειχῶν πρὸς τείχη περαιουμένη καὶ ναύτης ὑπὲρ μεσογαίας πλωϊζόμενος καὶ πορθμεῖον κατὰ τὴν ἀρόσιμον ἐλαυνόμενον· καινουργὸς δὲ ὢν αἰὶ πῶς ὁ πόλεμος τότε τι καὶ πλέον καὶ οὐδαμῶς εἰωθὸς ἐθαυματούργει, ναυμάχους τειχομάχοις συμπλέξας καὶ λιμναίῳ στρατιώτῃ χερσαῖον ἐφοπλίσας. Οἱ γὰρ δὴ κατὰ τὴν πόλιν τὰ σκάφη καὶ τοὺς ἐμπλέοντας ἐνόπλους τε καὶ καθ' ὃ μέρος κατήρειπτο τὸ τεῖχος ἐπιφερομένους θαυσάμενοι, καταπλήγεις ἄνθρωποι καὶ πτοίας ἤδη πρὸς τῶν περιεχόντων κινδύνων ἀνάμεστοι, πολεμίους καὶ τοὺς ἐπὶ σωτηρίᾳ τῇ σφῶν ἦκοντας ὑπετόπαζον (πᾶν γὰρ ὑποπτον καὶ φοβερὸν τῷ κατ' ἔσχατον κινδύνου γινομένῳ), ἡκροβολίζοντό τε ἀπὸ τῶν τειχῶν καὶ εἰσετόξευον.
- 9.5.7 Οὕτως ἄρα καὶ ἀπεγνωκότες ἑαυτῶν ἄνθρωποι τὴν αἰὶ παροῦσαν ὥραν κέρδος εἰς ὑπέρθεσιν θανάτου νομίζουσιν. Ἐβαλλον δὲ οὐχ ὥστε καὶ τιτρώσκειν, ἀλλ' ὅσον ἀπείργειν τὸν πρόσπλουν καταστοχαζόμενοι. Ἀντετόξευον δὲ καὶ οἱ Αἰθίοπες καὶ ἄτε εὐσκοπώτερά τε βάλλοντες καὶ οὐπω τῆς τῶν Περσῶν γνώμης συνιέντες δύο πού τινας καὶ πλείους διαπείρουσιν, ὥστε τινὰς ὑπὸ ὀξείας καὶ ἀπροόπτου τῆς τρώσεως ἐπὶ κεφαλὴν ἀπὸ τῶν τειχῶν εἰς τὸ ἐκτός τε καὶ τὸ ὕδωρ σφενδονηθῆναι.
- 9.5.9 Καὶ ἂν καὶ ἐπὶ πλέον ἐξεκαύθη τὰ τῆς μάχης, τῶν μὲν σὺν φειδοῖ κωλυόντων μόνον τῶν δὲ καὶ σὺν ὀργῇ τῶν Αἰθιόπων ἀμυνομένων, εἰ μὴ τις τῶν ἐπὶ δόξης καὶ πρεσβύτης ἤδη Συηναίων τοῖς ἐπὶ τοῦ τείχους παραγενόμενος «ἽΩ φρενοβλαβεῖς» ἔφη «καὶ πρὸς τῶν δεινῶν παραπλήγεις, οὓς εἰς δεῦρο ἰκετεύοντες καὶ ἐπικαλούμενοι πρὸς βοήθειαν διετελοῦμεν, τούτους ἐλπίδος ἐπέκεινα παραγινομένους ἀπείργομεν; οἱ, φίλοι μὲν ἦκοντες καὶ εἰρηνικὰ διαγγέλλοντες, σωτῆρες ἔσσονται, πολέμια δὲ διανοούμενοι, ῥᾶστα καὶ προσορμισθέντες ἐλαττωθήσονται. Τί δὲ καὶ πλέον εἰ τούτους διαχρησόμεθα τοσούτου νέφους ἐκ γῆς καὶ ὕδατος κεκυκλωμένου τὴν πόλιν; Ἀλλὰ καὶ προσδεχόμεθα καὶ ὃ τι βουλομένοις ἐστὶν ἐκδιδασκώμεθα.
- 9.5.10 » Πᾶσιν εὖ λέγειν ἔδοξεν, ἐπήνει δὲ καὶ ὁ σατράπης· καὶ τοῦ κατηρειπωμένου τῆδε κάκεισε μεταστάντες ἐν ἀκινήτοις τοῖς ὅπλοις ἡσύχαζον. Ὡς δὲ ἐκενώθη τὸ μεταπύργιον τῶν ἐφεστῶτων ὃ τε δῆμος ὁθόναις κατασειῶν ἐπιτρέπειν τὸν ὄρμον ἐνεδείκνυτο, τότε δὴ καὶ οἱ Αἰθίοπες πλησιάσαντες ὥσπερ ἀπ' ἐκκλησίας τῶν πορθμεῖων πρὸς τὸ πολιορκούμενον θέατρον τοιάδε ἔλεγον.
- 9.6.2 «ἽΩ Πέρσαι καὶ Συηναίων οἱ παρόντες, Ὑδάσπης ὁ τῶν πρὸς ἀνατολαῖς καὶ δυσμαῖς Αἰθιόπων νυνὶ δὲ καὶ ὑμῶν βασιλεὺς πολεμίους τε ἐκπορθεῖν οἶδε καὶ ἰκέτας οἰκτεῖρειν πέφυκε, τὸ μὲν ἀνδρεῖον, τὸ δὲ φιλάνθρωπον δοκιμάζων καὶ τὸ μὲν χειρὸς εἶναι στρατιωτικῆς, τὸ δὲ ἴδιον τῆς ἑαυτοῦ γνώμης. Ἐχων τε τὸ ὑμᾶς εἶναι καὶ μὴ κατ' ἐξουσίαν, ἰκέταις γεγεννημένοις ἀνίησι τὸν ἐκ τοῦ πολέμου πᾶσιν ὀρώμενον καὶ οὐκ ἀμφίβολον κίνδυνον, ἐφ' οἷς ἂν ἄσμενοι τῶν δεινῶν ἀπαλλαγείητε τὴν αἵρεσιν οὐκ αὐτὸς ὀρίζων ἀλλ' ὑμῖν ἐπιτρέπων· οὐ γὰρ τυραννεῖ τὴν νίκην, ἀλλὰ πρὸς τὸ ἀνεμέσητον διοικεῖ τὴν τῶν ἀνθρώπων τύχην.
- 9.6.3 » Πρὸς ταῦτα Συηναῖοι μὲν ἀπεκρίναντο σφᾶς τε αὐτοὺς καὶ παῖδας καὶ γυναῖκας ἐπιτρέπειν Ὑδάσπῃ χρῆσθαι πρὸς ὅτι βούλοιο καὶ τὴν πόλιν, εἰ περιγένοιτο, ἐγχειρίζειν, ἦν καὶ νῦν ἐν τῷ ἀνεελπίστῳ σαλεύειν, εἰ μὴ φθαίῃ τις ἐκ θεῶν καὶ ἐξ Ὑδάσπου μηχανὴ σωτηρίας.
- 9.6.5 Ὁ δὲ Ὀροονδάτης τῶν μὲν αἰτίων ἔφη τοῦ πολέμου καὶ τῶν ἐπάθλων ἐκστήσεσθαι καὶ τὰς τε Φίλας τὴν πόλιν καὶ τὰ σμαράγδεια μέταλλα παραχωρήσειν· αὐτὸς δὲ ἡξίου μηδεμίαν ὑποστῆναι ἀνάγκην μῆτε ἑαυτὸν μῆτε τοὺς στρατιώτας ἐγχειρίζειν, ἀλλ' εἰ βούλοιο Ὑδάσπης εἰς ὁλόκληρον ἐπιδείκνυσθαι τὸ φιλάνθρωπον, ἐπιτρέπειν οὐδὲν λυμαινομένους οὐδὲ χεῖρας ἀνταίρωντας ἀποχωρεῖν εἰς τὴν Ἐλεφαντίνην· ὡς ἴσον εἶναί οἱ νῦν τε ἀπολέσθαι καὶ δοκοῦντα

περισώζεσθαι προδοσίας τοῦ στρατιωτικοῦ παρὰ βασιλεῖ τῷ Περσῶν ἀλῶναι· μᾶλλον δὲ καὶ χαλεπώτερον, νῦν μὲν ἀπλοῦ καὶ νενομισμένου τυχὸν ἐπαχθησομένου θανάτου, τότε δὲ ὠμοτάτου καὶ εἰς πικροτάτην κόλασιν καινουργουμένου.

9.7.1 Ταῦτα λέγων ὑποδεχθῆναι καὶ δύο Περσῶν εἰς τὰ σκάφη παρεκάλει, πρόφασιν ὡς εἰς Ἑλεφαντίνην ἀφιζομένους καὶ εἴπερ οἱ κατ' αὐτὴν συνενδιδοῖεν εἰς τὸ δουλεύειν οὐδὲ αὐτὸς ἔτι μελλήσειν. Ταῦτ' ἀκούσαντες οἱ πρέσβεις ἐπανήεσαν ἅμα καὶ δύο Περσῶν ἀναλαβόντες, καὶ πρὸς τὸν Ὑδάσπην ἅπαντα ἀπήγγελλον.

9.7.2 Ὁ δ' ἐπιγελάσας καὶ πολλὰ τῆς ἀβελτηρίας τὸν Ὀροονδάτην ἐπιμεψάμενος, εἰ περὶ τῶν ἴσων διαλέγεται ἄνθρωπος ἐπ' ἄλλῳ καὶ οὐκ ἐν ἑαυτῷ τὴν ἐλπίδα τοῦ εἶναι καὶ τεθνάναι σαλεύων, «Εὐήθες» ἔφη «τὴν ἐνὸς ἄνοιαν τοσοῦτοις ἐπαγαγεῖν ἀπώλειαν.» Καὶ τοὺς τε ἀπεσταλμένους παρὰ τοῦ Ὀροονδάτου βαδίζειν εἰς τὴν Ἑλεφαντίνην ἐπέτρεπεν, ὡς οὐδεμιᾶς ὦν φροντίδος εἰ κἀκεῖνοί τι πρὸς ἀντίστασιν βουλευσείαν, καὶ τῶν ιδίων τοὺς μὲν ἐμφράττειν τὸ διορυγνὲν τοῦ Νείλου στόμιον, τοὺς δὲ ὥστε ἕτερον κατὰ τὸ χῶμα ἐκτέμνειν ἀπεκλήρωσεν, ὡς τῆς τε ἐπιρροῆς κωλυομένης καὶ τῆς λιμναζούσης πρὸς τῆς ἐκροῆς κενουμένης θάττον ἀναψῦξαι τὰ περὶ τὴν Σὺνήνην καὶ εἰς τὸ βάσιμον ἐξικμασθῆναι.

9.7.4 Οἱ μὲν δὴ ταῦτα προσταχθέντες μικρὰ τοῦ ἔργου κατάρξαντες εἰς τὴν ἐξῆς ἐπιτελέσειν ἔμελλον, ἐσπέρas αὐτίκα καὶ νυκτὸς προσφάτοις τοῖς προστάγμασιν ἐπιγενομένης. Οἱ δὲ κατὰ τὸ ἄστρ τῆς ἐν χερσὶ καὶ δυνατῆς βοηθείας οὐ μεθίεντο, τὴν καὶ παρ' ἐλπίδας ἐνδεχομένην σωτηρίαν οὐκ ἀπογινώσκοντες· ἀλλ' οἱ τε τὸν ὑπόγειον αὐλῶνα διορύττοντες ἤδη τοῖς χῶμασι πλησιάζειν ἐώκεσαν, τὸ ἀπὸ τοῦ τείχους ἐπὶ τὸ χῶμα ταῖς ὄψεσιν ὑποπίπτον διάστημα σχοίνῳ κατὰ τὸ ὄρυγμα συμμετρούμενοι, καὶ τὸ πεπτωκὸς ἕτεροι τοῦ τείχους ὑπὸ λαμπτήρσιν ἀνήγειρον· ἦν δὲ ἡ οἰκοδομὴ ῥαδίᾳ, τῶν λίθων εἰς τὸ ἐντὸς κατὰ τὴν πτώσιν κυλινδθέντων.

9.8.2 Ἐπειδὴ δὲ ἀσφαλῶς ἔχειν τὸ παρὸν ᾤήθησαν, οὐδὲ τότε ἀθορύβως διῆγον, ἀλλὰ κατὰ μέσας που νύκτας μέρος τι τοῦ χῶματος καθ' ὃ τῆς ἐσπέρas οἱ Αἰθίοπες τοῦ διορύττειν ἐφήψαντο—εἴτε τῆς γῆς κατ' ἐκεῖνο χαύνης τε καὶ ἀκροτήτου σωρευθείσης εἴξε τὸ ὑποκείμενον διάβροχον γεγενημένον, εἴτε καὶ τῶν ὑπορυττόντων συνενδοῦναι πρὸς τὸ κενὸν τῷ ὑποκειμένῳ παρασχόντων, ἥ καὶ τοῦ πρὸς βραχὺ διορυγέντος ταπεινοτέρου πρὸς τῶν ἐργαζομένων † ἐπιλαβόντος † ἐπίχυσις αὐξομένου διὰ νυκτὸς ἐγένετο τοῦ ὕδατος ὃ, τοῦ ῥαγέντος ἅπαξ ὁδοποιοῦντος, ἔλαθε βαθυνόμενον, εἴτε καὶ δαιμονίας ἐπικουρίας θεῇ τις τὸ ἔργον—παρὰ δόξαν ἐκρήγνυται. Καὶ τοσοῦτος ἦχος καὶ δοῦπος ἀπετελέσθη, διὰ τῆς ἀκοῆς τὴν διάνοιαν ἐκδειμαίνων, ὡς τὸ μὲν συμβὰν ἀγνοεῖν, μέρος δὲ τὸ πλεῖστον τῶν τειχῶν καὶ τῆς πόλεως ὑπενηνέχθαι τοὺς τε Αἰθίοπας καὶ αὐτοὺς Συηναίους ὑποπτεύειν.

9.8.4 Ἀλλ' οἱ μὲν ἐν τῷ ἀσφαλεῖ διάγοντες ἐφ' ἡσυχίας ἠυλίζοντο, ὡς εἰς ἕω τὸ σαφὲς εἰσόμενοι· οἱ δὲ κατὰ τὴν πόλιν πάντῃ τὸ τεῖχος καὶ εἰς κύκλον περιέθεον, τὸ μὲν καθ' αὐτοὺς ἕκαστος σῶον ὀρῶντες, ἄλλοι δὲ παρ' ἄλλοις γεγενῆσθαι τὸ πάθος εἰκάζοντες, ἄχρι δὲ τὸ ἡμέρας φῶς ἐπιγενόμενον τὴν ἀχλὺν τῶν ἀμφιβαλλομένων δεινῶν παρέλυσεν, τοῦ τε ῥήγματος ἀπόπτου γενομένου καὶ τοῦ ὕδατος ἀθρόον ὑπονοστήσαντος. Ἦδη γὰρ καὶ οἱ Αἰθίοπες τὸ ἐποχετεῦον στόμιον ἔφραττον καταρράκτας τε ἐκ σανίδων συνηρμοσμένων καθιέντες καὶ ξύλων παχέσι κορμοῖς ἔκτοσθεν διερείδοντες χοῦν τε ἅμα καὶ φρυγανίτιδα ὕλην συνδέοντες καὶ πολλὰι χιλιάδες ἀθρόον οἱ μὲν ἀπὸ τῆς ὄχθης οἱ δὲ καὶ ἐκ πορθμείων ἐπιφοροῦντες.

9.8.6 Οὕτω μὲν δὴ τὸ ὕδωρ ὑπενόστησεν· ἦν δὲ οὐδ' ὥς πορευτέα παρ' ἀλλήλους οὐδ' ἐκατέροις· ἰλὺς γὰρ βαθείας ἢ γῆ κατὰπλεως ἐγεγόνει καὶ τὴν ἐπιφάνειαν ἐξικμάσθαι φαινομένην τέλμα δίυγρον ὑπέτρεχεν ἵππου τε ὁμοίως καὶ ἀνδρὸς βάσιν εἰς βυθισμὸν ἐνεδρεῦον. Ἡμέρας μὲν δὴ

δύο που καὶ τρεῖς οὕτω διῆγον, ἡνεωγμέναις μὲν ταῖς πύλαις οἱ Συηναῖοι ὅπλοις δὲ ἀποκειμένοις οἱ Αἰθίοπες τὴν εἰρήνην ἐπισημαίνοντες.

- 9.9.1 Καὶ ἦν τὸ γινόμενον ἀνακωχή τις ἀνεπίμικτος, οὔτε φρουρᾶς ἔτι παρ' οὐδετέροις σπουδαζομένης καὶ πλέον τῶν κατὰ τὴν πόλιν εὐπαθείαις ἑαυτοὺς ἐκδεδωκότων. Καὶ γάρ πως συνέπεσε καὶ τὰ Νειλῶα τότε, τὴν μεγίστην παρ' Αἰγυπτίοις ἐορτὴν, ἐνεστηκέναι, κατὰ τροπὰς μὲν τὰς θερινὰς μάλιστα καὶ ὅτε ἀρχὴν τῆς αὐξήσεως ὁ ποταμὸς ἐμφαίνει τελουμένην, ὑπὲρ πάσας δὲ τὰς ἄλλας πρὸς Αἰγυπτίων σπουδαζομένην δι' αἰτίαν τοιάνδε.
- 9.9.3 Θεοπλαστοῦσι τὸν Νεῖλον Αἰγύπτιοι καὶ κρειττόνων τὸν μέγιστον ἄγουσιν, ἀντίμιμον οὐρανοῦ τὸν ποταμὸν σεμνηγοροῦντες οἷα δὴ δίχα νεφώσεων καὶ ὑετῶν ἀερίων τὴν ἀρουμένην αὐτοῖς ἄρδοντος καὶ εἰς ἔτος ἀεὶ τεταγμένως ἐπομβρίζοντος· καὶ ταυτὶ μὲν ὁ πολὺς λεώς. Ἄ δὲ ἐκθειάζουσιν, ἐκεῖνα· τοῦ εἶναι καὶ ζῆν ἀνθρώπους τὴν ὑγρᾶς τε καὶ ξηρᾶς οὐσίας σύνοδον αἰτίαν μάλιστα νομίζουσι, τὰ ἄλλα στοιχεῖα τούτοις συνυπάρχειν τε καὶ συναναφαίνεσθαι λέγοντες, καὶ τὴν μὲν ὑγρὰν τὸν Νεῖλον, θατέραν δὲ τὴν γῆν τὴν αὐτῶν ἐμφαίνειν.
- 9.9.4 Καὶ ταυτὶ μὲν δημοσιεύουσι, πρὸς δὲ τοὺς μύστας ἴσιν τὴν γῆν καὶ Ὅσιριν τὸν Νεῖλον καταγγέλλουσι, τὰ πράγματα τοῖς ὀνόμασι μεταλαμβάνοντες. Ποθεῖ γοῦν ἀπόντα ἢ θεὸς καὶ χαίρει συνόντι καὶ μὴ φαινόμενον αὐθις θρηνεῖ καὶ ὥς δὴ τινα πολέμιον τὸν Τυφῶνα ἐχθραίνει, φυσικῶν τινῶν, οἷμαι, ἀνδρῶν καὶ θεολόγων πρὸς μὲν τοὺς βεβήλους τὰς ἐγκατεσπαρμένας τούτοις ὑπονοίας μὴ παραγυμνούντων, ἀλλ' ἐν εἵδει μύθου προκατηχούντων, τοὺς δὲ ἐποπτικωτέρους καὶ ἀνακτόρων ἐντὸς τῇ πυρφόρῳ τῶν ὄντων λαμπάδι φανότερον τελούντων.
- 9.10.1 Τοῦτό τοι καὶ ἡμῖν εὐμένεια μὲν εἶη τῶν εἰρημένων, τὰ μυστικώτερα δὲ ἀρρήτῳ σιγῇ τετιμῆσθω, τῶν κατὰ Συήνην ἐξῆς περαινομένων. Τῆς γὰρ δὴ τῶν Νειλῶων ἐορτῆς ἐνεστηκυίας οἱ μὲν ἐγχώριοι πρὸς θυσίαις τε καὶ τελεταῖς ἦσαν τοῖς μὲν σώμασιν ἐπὶ περιεστηκόσι δεινοῖς κάμνοντες ταῖς ψυχαῖς δὲ τῆς περὶ τὸ θεῖον εὐσεβείας ἐκ τῶν ἐνόντων οὐκ ἀμνημονοῦντες· ὁ δὲ Ὀροονδάτης μέσας νύκτας ἐπιτηρήσας, πρὸς ὕπνον βαθὺν τῶν Συηναίων ὑπὸ τῆς εὐωχίας τετραμμένων, ὑπεξάγει τὸν στρατόν, ὥραν τε μίαν καὶ πύλην καθ' ἣν ἔδει ποιήσασθαι τὴν ἔξοδον κρύφα τοῖς Πέρσαις προπαραγγείλας.
- 9.10.3 Ἐπέσταλτο δὲ ἐκάστῳ δεκάρχῃ ἵππους μὲν καὶ ὑποζύγια κατὰ χώραν ἑᾶν πρὸς τε δυσχερείας ἀπαλλαγὴν καὶ τοῦ μή τινα πρὸς τὸν τάραχον αἰσθησιν γενέσθαι τῶν δρωμένων, τὰ ὅπλα δὲ ἀναλαβόντας μόνα καὶ δοκίδα ἢ σανίδα πορισαμένους ἐπάγεσθαι. Ἐπεὶ δὲ ἡθροίσθησαν καθ' ἣν προεῖρητο πύλην, ἐγκάρσια τῷ πηλῷ τὰ ξύλα ἅπερ ἐκάστη δεκάς ἐπήχθιστο ἐπιβάλλων καὶ ἀλλήλων ἐχόμενα συντιθείς, τῶν κατόπιν ἀεὶ τοῖς ἡγουμένοις μεταδιδόντων, οἷον διὰ ζεύγματος ῥᾶστά τε καὶ τάχιστα διεβίβασε τὸ πλῆθος.
- 9.11.2 Καὶ λαβόμενος τῆς ἐστερεωμένης τούς τε Αἰθίοπας οὐδὲν προῖδομένους οὐδὲ φροντίδα τῆς φυλακῆς πεπονημένους ἀλλ' ἀπρονοήτως καθεύδοντας διαλαθὼν ἐπὶ τὴν Ἐλεφαντίνην ὡς δρόμου τε εἶχε καὶ ἄσθματος καθ' ἣν τὸν στρατὸν ἦγεν, ἀκώλυτός τε εἰσέφρησεν εἰς τὴν πόλιν, τῶν ἐκ τῆς Συήνης προαπεσταλμένων δύο Περσῶν (οὕτω πρὸς αὐτοὺς συντεταγμένον) ἐπιτηρούντων ὅσαι νύκτες τὴν ἔφοδον κάπειδῃ τὸ συγκείμενον ἀνεφθέγγαντο σύμβολον παραχρήμα τὰς πύλας ἀναπετασάντων. Ἦδη δὲ ἡμέρας ὑποφαινούσης οἱ Συηναῖοι τὸν δρασμὸν ἐγνώριζον, τὰ μὲν πρῶτα κατ' οἶκον τὸν ἴδιον ἕκαστος τοὺς ἐπεξενωμένους Περσῶν οὐχ ὀρῶντες, εἶτα καὶ κατὰ συλλόγους συνιστάμενοι, καὶ τέλος καὶ τὸ ζεῦγμα ἐποπτεύοντες.
- 9.11.3 Αὐθις οὖν εἰς ἀγωνίαν καθίσταντο καὶ δευτέρων ἀδικημάτων ἐγκλημα προσεδέχοντο βαρύτερον ὡς ἐπὶ φιланθρωπία τοσαύτη γεγονότες ἄπιστοι καὶ τὸν δρασμὸν τοῖς Πέρσαις

συνεργήσαντες. Ἐγνώσαν οὖν πανδημεὶ τῆς πόλεως ἐξορμήσαντες ἐγχειρίζειν ἑαυτοὺς τοῖς Αἰθίοψι καὶ ὄρκοις πιστοῦσθαι τὴν ἄγνοιαν, εἴ πως εἰς ἔλεον ἐπικλασθεῖεν.

- 9.11.4 Ἀθροίσαντες οὖν πᾶσαν ἡλικίαν καὶ κλάδους εἰς ἱκετηρίαν ἀναλαβόντες κηρούς τε καὶ δᾶδας ἀψάμενοι καὶ τὰ ἱερὰ † γένη † καὶ ἔδη τῶν θεῶν ὥσπερ κηρύκεια προβεβλημένοι διὰ τε τοῦ ζεύγματος ὡς τοὺς Αἰθίοπας ἐλθόντες, ἰκέται πόρρωθεν γονυπετοῦντες ἐκάθηντο καὶ ὑφ' ἐν σύνθημα καὶ φωνὴν γοῶδη μίαν ἐλεεινὴν ὀλολυγὴν ἰέντες ἰκέτευον. Οἰκτιζόμενοι δὲ πλέον, τὰ νεογνὰ τῶν βρεφῶν ἐπὶ γῆς προκαταβάλλοντες φέρεσθαι ὡς ἔτυχε μεθῆκαν, διὰ τῆς ἀνυπόπτου καὶ ἀνυπαιτίου μοίρας τὸ θυμούμενον τῶν Αἰθιόπων προμαλάσσοντες.
- 9.11.6 Τὰ βρέφη δὲ ὑπὸ πτοίας τε ἅμα καὶ ἀγνοίας τῶν πραττομένων τοὺς μὲν φύντας καὶ τρέφοντας, τάχα που τὴν ἄπειρον ἀποτρεπόμενα βοήν, ὑπέφευγεν, ἐπὶ δὲ τὴν ἄγουσαν ὡς τοὺς πολεμίους τὰ μὲν εἶρπε, τὰ δὲ ψελλιζόμενα τὴν βάσιν καὶ κλαυθυριζόμενα ἐπαγωγὸν ἐφέρετο, καθάπερ σχεδιαζούσης ἐν αὐτοῖς τὴν ἱκεσίαν τῆς τύχης. Ὁ δὲ Ὑδάσπης ταῦτα ὁρῶν καὶ τὴν πάλαι ἱκεσίαν ἐπιτείνειν αὐτοὺς καὶ εἰς τὸ παντελὲς ἐξομολογεῖσθαι οἰθηεῖς, ἀποστείλας ἡρώτα τί βούλονται καὶ ὅπως μόνοι καὶ οὐ μετὰ τῶν Περσῶν ἦκοιεν.
- 9.12.2 Οἱ δὲ πάντα ἔλεγον, τὸν δρασμὸν τῶν Περσῶν, τὸ ἑαυτῶν ἀνυπαίτιον, τὴν πάτριον ἑορτήν, καὶ ὡς πρὸς θεραπείαν τῶν κρειττόνων ὄντας καὶ πρὸς τῆς εὐωχίας ἀφυπνωμένους διαλάθοιεν, ἴσως ἂν διαδράντες καὶ εἰδότες καὶ γυμνῶν τοὺς ἐνόπλους κωλύειν ἀδυνατούντων. Ὁ δὲ οὖν Ὑδάσπης, τούτων πρὸς αὐτὸν ἀπαγγελθέντων, ὑποτοπήσας, ὅπερ ἦν, ἀπάτην τινὰ καὶ ἐνέδραν πρὸς τοῦ Ὀροονδάτου γενησομένην, τοὺς ἱερέας μόνους μετακαλεσάμενος καὶ τοῖς ἀγάλμασι τῶν θεῶν ἃ συνεπήγοντο πρὸς τὸ μᾶλλον καταιδέσθαι προσκυνήσας, εἴ τι πλεόν ἔχοιεν ἀναδιδάσκειν περὶ τῶν Περσῶν ἐπυνθάνετο καὶ ὅποι μὲν ὥρμησαν, τίνι δὲ θαρσεῖν ἔχουσιν ἢ τίσιν ἐπιχειρήσουσιν.
- 9.12.4 Οἱ δὲ τὰ μὲν ἄλλα ἀγνοεῖν ἔφασαν, εἰκάζειν δὲ εἰς τὴν Ἐλεφαντίνην ὥρμηκεναι, τοῦ πλείστου στρατοῦ κατ' ἐκείνην συνειλεγμένου καὶ τοῦ Ὀροονδάτου τοῖς τε ἄλλοις καὶ πλεόν τοῖς καταφράκτοις ἱππεῦσιν ἐπανεχόντος. Ταῦτα εἰπόντων καὶ εἰσιέναι εἰς τὴν πόλιν ὡς ἰδίαν καὶ μεθεῖναι τῆς κατ' αὐτῶν ὀργῆς ἰκετευόντων, τὸ μὲν παρελθεῖν αὐτὸς εἰς τὴν πόλιν τὸ παρὸν ὃ Ὑδάσπης οὐκ ἔδοκίμαζε, δύο δὲ φάλαγγας ὀπιλιτῶν εἰσπέμψας εἰς ἀπόπειράν τε ὑποπτευομένης ἐνέδρας καί, εἰ μὴδὲν εἴη τοιοῦτον, εἰς φρουρὰν τῆς πόλεως, τοὺς τε Συηναίους ἐπὶ χρησταῖς ταῖς ὑποσχέσεσιν ἀποπέμψας αὐτὸς εἰς τάξιν καθίστη τὸν στρατὸν ὡς ἡ δεζόμενος ἐπιόντας τοὺς Πέρσας ἢ καθυστεροῦσιν ἐπελευσόμενος.
- 9.13.2 Καὶ οὕτω πᾶν διετέτακτο καὶ σκοποὶ προσελαύνοντες ἔφοδον τῶν Περσῶν εἰς μάχην ἐκτεταγμένων ἐμήνουν. Ὁ γὰρ Ὀροονδάτης τὴν μὲν ἄλλην στρατιὰν εἰς τὴν Ἐλεφαντίνην ἀθροίζεσθαι διατεταγμένος, αὐτὸς δὲ, ὅτε τοὺς Αἰθίοπας ἐπιόντας παρ' ἐλπίδα κατώπτευσεν, εἰσδραμεῖν σὺν ὀλίγοις εἰς τὴν Σύνην ἀναγκασθεὶς καὶ τοῖς χώμασιν ἀποτευχισθεῖς, σωτηρίαν τε αἰτήσας καὶ καθ' ὑπόσχεσιν τοῦ Ὑδάσπου λαβὼν ἀπιστότατος ἀνθρώπων γίνεται· καὶ δύο Περσῶν ἅμα τοῖς Αἰθίοψι περαιωθῆναι παρασκευάσας δῆθεν ὡς τὴν γνώμην τῶν κατὰ τὴν Ἐλεφαντίνην, ἐφ' οἷς ἂν ἔλαιντο διαλύσασθαι πρὸς Ὑδάσπην, μαθησομένους ἐξέπεμπε, τὸ δ' ἀληθές, εἰ παρασκευάζεσθαι πρὸς μάχην προαιροῦνται ὅταν αὐτὸς ποτε διαδρᾶναι δυνηθῇ.
- 9.13.4 Καὶ τὸ τῆς γνώμης ἄπιστον εἰς ἔργον ἦγεν, ἠὲν τρεπισμένους τε καταλαβὼν αὐτίκα ἐξῆγεν οὐδὲ εἰς βραχὺ τὴν ἔφοδον ὑπερθέμενος, ἀλλὰ τῷ τάχει τὴν παρασκευήν, ὡς ἐδόκει, τῶν ἐναντίων ὑποτεμνόμενος. Ἦδη γοῦν παραταττόμενος ἐωρᾶτο κόμπῳ τε Περσικῷ τὰς ὄψεις προκαταλαμβάνων καὶ ἀργυροῖς τε καὶ ἐπιχρύσεις τοῖς ὅπλοις τὸ πεδῖον καταστράπτων· ἄρτι γὰρ ἀνίσχοντος ἡλίου καὶ τὴν ἀκτῖνα κατὰ πρόσωπον τοῖς Πέρσαις ἐπιβάλλοντος, μαρμαρυγὴ

τις ἄφραστος καὶ εἰς τοὺς πορρωτάτω διερριπίζετο, τῆς πανοπλίας οἰκεῖον σέλας ἀνταυγαζούσης.

9.14.2 Τὸ μὲν οὖν δεξιὸν κέρας αὐτῷ Περσῶν τε καὶ Μήδων τὸ γνήσιον ἐπεῖχε, τῶν μὲν ὀπλιτῶν ἡγουμένων τῶν δὲ ὅσοι τοξόται κατόπιν ἐφεπομένων, ὥς ἂν γυμνοὶ πανοπλίας ὄντες ἀσφαλέστερον βάλλοιεν ὑπὸ τοῖς ὀπλίταις προασπιζόμενοι· τὴν δὲ Αἰγυπτίων τε καὶ Λιβύων χεῖρα καὶ τὴν ξενικὴν ἅπασαν εἰς τὸ ἀριστερὸν κατένεμεν, ἀκοντιστὰς καὶ τούτοις καὶ σφενδονήτας παραζεύξας ἐκδρομάς τε ποιεῖσθαι καὶ εἰσακοντίζειν ἐκ πλαγίων ὀρμωμένους ἐπιστείλας. Αὐτὸς δὲ τὸ μέσον κατελάμβανεν, ἄρματός τε δρεπανηφόρου λαμπρῶς ἐπιβεβηκὼς καὶ ὑπὸ τῆς ἐκατέρωθεν φάλαγγος εἰς ἀσφάλειαν δορυφορούμενος τοὺς καταφράκτους ἵππας μόνους ἑαυτοῦ προέταττεν, οἷς δὴ καὶ πλέον θαρσύνσας τὴν μάχην ἀπετόλμησε· καὶ γὰρ οὖν καὶ ἔστιν ἢ δε ἢ φάλαγξ Περσῶν αἰεὶ τὸ μαχιμώτατον καὶ οἶονεὶ τεῖχος ἀρραγὲς τοῦ πολέμου προβαλλόμενον.

9.15.1 Τρόπος δὲ αὐτοῖς πανοπλίας τοιοῦδε· ἀνὴρ ἔκκριτος καὶ σώματος ἰσχὺν ἐπίλεκτος κράνος μὲν ὑπέρχεται συμφυὲς τε καὶ μονήλατον καὶ ὄψιν ἀνδρὸς εἰς ἀκρίβειαν ὥσπερ τὰ προσωπεῖα σοφιζόμενον· τούτῳ δὲ ἐκ κορυφῆς εἰς αὐχένα πάντα πλὴν τῶν ὀφθαλμῶν εἰς τὸ διοπτεῦειν σκεπόμενος, τὴν μὲν δεξιὰν κοντῷ μείζονι λόγχῃς ὀπλίζει τὴν λαιὰν δὲ εἰς τὸν χαλινὸν ἀσχολεῖ· κοπίδα δὲ ὑπὸ τὴν πλευρὰν παρηρητημένος οὐ τὰ στέρνα μόνον ἀλλὰ καὶ σῶμα τὸ ἄλλο ἅπαν τεθωράκισται. Ἔργασία δὲ τοῦ θώρακος τοιάδε· σκυτάλας χαλκᾶς τε καὶ σιδηρᾶς ὅσον σπιθαμιαίας πανταχόθεν εἰς σχῆμα τετράγωνον ἐλάσαντες καὶ ἄλλην ἐπ' ἄλλη κατ' ἄκρα τῶν πλευρῶν ἐφαρμόσαντες, ὥς τῇ κατωτέρᾳ τὴν ὑπερκειμένην αἰεὶ καὶ τῇ πλαγίᾳ τὴν παρακειμένην κατὰ τὸ συνεχὲς ἐπιβαίνειν, καὶ ῥαφαῖς ὑπὸ τὰς ἐπιπτυχὰς τὴν συμπλοκὴν ἀγκιστρῶσαντες, χιτῶνά τινα φολιδωτὸν ἀπεργάζονται προσπίπτοντα μὲν ἀλύπως τῷ σώματι καὶ πάντῃ περιφυόμενον περιγράφοντα δὲ μέλος ἕκαστον καὶ πρὸς τὸ ἀκώλυτον τῆς κινήσεως συσσελλόμενόν τε καὶ συνεκτεινόμενον.

9.15.3 Ἔστι γὰρ χειριδωτὸς ἀπ' αὐχένος εἰς γόνυ καθειμένος, μόνοις τοῖς μηροῖς καθ' ὃ τῶν ἱππέων νώτων ἐπιβαίνειν ἀνάγκη διαστελλόμενος. Ὁ μὲν δὲ θώραξ τοιοῦτος, ἀντίτυπὸν τι βελῶν χρῆμα καὶ πρὸς πᾶσαν τρῶσιν ἀπομαχόμενον· ἡ κνημὶς δὲ ἀπ' ἄκρων ταρσῶν εἰς γόνυ διήκει συνάπτουσα πρὸς τὸν θώρακα. Παραπλησίᾳ δὲ σκευῇ καὶ τὸν ἵππον περιφράττουσι, τοὺς τε πόδας κνημῖσι περιδέοντες καὶ προμετωπιδίους τὴν κεφαλὴν δι' ὅλου σφηκοῦντες ἐκ νώτων τε ἐπὶ γαστέρα καθ' ἐκατέραν πλευρὰν σκέπασμα σιδηρόπλοκον ἀπαιωροῦντες ὥς ὀπλίζειν τε ἅμα καὶ τῇ λαγαρότητι μὴ ἐμποδίζειν τοὺς δρόμους.

9.15.5 Οὕτως ἐσκευασμένον καὶ οἷον ἐμβεβλημένον περιβαίνει τὸν ἵππον, οὐκ αὐτὸς ἐφαλλόμενος, ἀλλ' ἐτέρων διὰ τὸ ἄχθος ἀνατιθεμένων. Κάπειδαν ὁ καιρὸς ἦκη τῆς μάχης ἐφείς τὸν χαλινὸν τῷ ἵππῳ καὶ μυωπίσας παντὶ τῷ ῥοθίῳ κατὰ τῶν ἐναντίων ἵεται σιδηροῦς τις ἀνὴρ φαινόμενος ἢ καὶ σφυρήλατος ἀνδριάς κινούμενος. Ὁ κοντὸς δὲ τὰ μὲν πρὸς τῇ αἰχμῇ κατὰ πολὺ καὶ εἰς εὐθὺ προβέβληται, δεσμῷ πρὸς τὸν αὐχένα τὸν ἵππειον ἀνεχόμενος, τὸν οὐρίαχον δὲ βρόχῳ πρὸς τοῖς ἱππέοις μηροῖς ἐξήρτηται, μὴ εἴκων ἐν ταῖς συμβολαῖς ἀλλὰ συνεργῶν τῇ χειρὶ τοῦ ἱππέως εὐθυνούσῃ μόνον τὴν βολὴν, αὐτοῦ δὲ ἐπιτείνοντος καὶ πρὸς τὸ σφοδρότερον τῆς τρώσεως ἀντερείδοντος, τῇ ῥύμῃ γοῦν διαπεῖρει πάντα τὸν ὑποπίπτοντα καὶ μιᾷ πληγῇ δύο που φέρει πολλάκις ἀναρτήσας.

9.16.1 Τοιοῦτον ἔχων τὸ ἱππικὸν ὁ σατράπης καὶ οὕτω τὸ Περσικὸν διατάξας ἐπῆει ἀντιμέτωπος κατὰ νώτων αἰεὶ τὸν ποταμὸν ποιούμενος καὶ πλήθει κατὰ πολὺ τῶν Αἰθιοπῶν λειπόμενος τῷ ὕδατι τὴν κύκλωσιν ἀπετείχιζεν. Ἀντεπῆγε δὲ καὶ ὁ Ὑδάσπης τοῖς μὲν ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ κέρως Πέρσαις τε καὶ Μήδοις τοὺς ἐκ Μερόης ἀντιτάττων, ἀνδρας ὀλομάχους τε καὶ τῆς κατασυστάδῃν

χειρονομίας ἐπιστήμονας· τοὺς δὲ ἐκ τῆς Τρωγλοδυτικῆς καὶ τοὺς τῇ κινναμωμοφόρῳ προσοίκους, εὐσταλεῖς τε τὴν ὄπλιν καὶ ποδώκεις καὶ τοξείαν ἀρίστους, τοῖς κατὰ τὸ λαὶὸν τῶν ἐναντίων σφενδονήταις τε καὶ ἀκοντισταῖς παρενοχλήσοντας ἀπεκλήρωσε.

9.16.3 Τὸ δὲ μεσεῦον τοῦ Περσικοῦ τοῖς καταφράκτοις μεγαλαυχούμενον καταμαθὼν, ἑαυτὸν τε καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν πυργοφόρους ἐλέφαντας ἀντέταξε, τὸ Βλεμμύων καὶ Σηρῶν ὀπλιτικὸν προτάξας καὶ ἃ χρὴ πράττειν παρὰ τὸ ἔργον ἐπιστεῖλας. Ἀρθέντων δὲ ἐκατέρωθεν τῶν σημείων καὶ τοῦ μὲν Περσικοῦ διὰ σαλπίγγων ῥόμβοις δὲ καὶ τυμπάνοις τῶν Αἰθιοπῶν τὴν μάχην ἐπισημαινόντων, ὁ μὲν Ὀροονδάτης ἐμβοήσας δρόμῳ τὰς φάλαγγας ἐπῆγε· ὁ δὲ Ὑδάσπης τὰ μὲν πρῶτα σχολαίτερον ἀντεπιέναι προσέταττε βάσιν ἐκ βάσεως ἡσυχῇ παραμείβοντας, τῶν τε ἐλεφάντων ἕνεκεν ὅπως ἂν μὴ ἀπολειφθεῖεν τῶν προμάχων καὶ ἅμα τὴν ῥύμην τῶν ἱππέων τῷ μεταξὺ προὔπεκλύων.

9.17.2 Ἐπεὶ δὲ βολῆς ἐντὸς ἤδη καθίσταντο καὶ τοὺς καταφράκτους ἐρεθίζοντας τὴν ἵππον εἰς τὴν ἐπέλασιν οἱ Βλέμμιες κατέμαθον, τὰ προστεταγμένα πρὸς τοῦ Ὑδάσπου ἔπραττον καὶ τοὺς Σῆρας ὥσπερ προκώλυμα εἶναι καὶ προασπίζειν τῶν ἐλεφάντων καταλιπόντες αὐτοὶ πολὺ τῶν τάξεων προπηδήσαντες ὡς τάχους εἶχον ἐπὶ τοὺς καταφράκτους ὥρμησαν, μανίας ἔμφασιν τοῖς ὀρῶσι παριστάντες, οὕτως ὀλίγοι πρὸς πλείονας καὶ πρὸς οὕτω πεφραγμένους προεφορμήσαντες. Οἱ Πέρσαι δὲ πλέον ἢ πρότερον ἐφέροντες τοῖς ἵπποις ἐπήλαινον, ἔρμαιον τὸ ἐκείνων θράσος ποιούμενοι καὶ ὡς αὐτίκα καὶ παρὰ τὴν πρώτην ἐμβολὴν ἀναρπασόμενοι.

9.18.1 Τότε οἱ Βλέμμιες εἰς χεῖρας ἤδη συμπίπτοντες καὶ μόνον οὐ ταῖς αἰχμαῖς ἐγχρίμπτοντες ἀθρόον καὶ καθ' ἓν σύνθημα ὑπώκλασάν τε καὶ ὑπεδύοντο τοῖς ἵπποις, γόνυ μὲν θάτερον τῇ γῇ προσερείδοντες κεφαλὴν δὲ καὶ νῶτα † ταῖς μὲν οὐδὲν ἢ † μόνον οὐ πατούμενοι. Παράδοξον δὲ ἔδρων καὶ ἐλυμαίνοντο τὴν ἵππον ὑπὸ τὴν γαστέρα κατὰ τὴν διεξέλασιν τοῖς ξίφεσιν ἀνακόπτοντες· ὥστε ἔπιπτον μὲν οὐκ ὀλίγοι, τῶν ἵππων πρὸς τὴν ἀλγηδόνα τῶν χαλινῶν ὑπερορώντων καὶ τοὺς ἀναβάτας ἀποσειομένων, οὓς κορμηδὸν κειμένους οἱ Βλέμμιες ὑπὸ τοὺς μηροὺς ἀνέτεμνον· ἀκίνητος γὰρ Περσῶν κατάφρακτος τοῦ χειραγωγήσαντος ἀμοιρήσας.

9.18.3 Ὅσοι δὲ ἀτρώτοις τοῖς ἵπποις συνηνέχθησαν, ἐπὶ τοὺς Σῆρας ἐφέροντο· οἱ δὲ ἐπειδὴ μόνον ἐπλησίαζον κατόπιν ἑαυτοὺς τῶν ἐλεφάντων ὑπέστελλον ὥσπερ ἐπὶ λόφον ἢ φρούριον τὸ ζῶον καταφεύγοντες. Ἐνταῦθα πολὺς φόνος καὶ ὀλίγου παντελὴς συνέπιπτε τοῖς ἱππεῦσι. Οἱ τε γὰρ ἵπποι πρὸς τὸ ἄηθες τῆς τῶν ἐλεφάντων ὄψεως ἀθρόον παραγυμνωθείσης καὶ τῷ μεγέθει [ξενίζοντι τῆς θεάς] τὸ φοβερὸν ἐπιφερούσης οἱ μὲν παλινδρομοῦντες οἱ δὲ ἐν ἀλλήλοις συνταραττόμενοι τὴν τάξιν τῆς φάλαγγος τάχιστα παρέλυον· οἱ τε ἐπὶ τῶν ἐλεφάντων κατὰ τοὺς πύργους (ἔξ μὲν ἕκαστον κατειληφότες δύο δὲ κατὰ πλευρὰν ἐκάστην ἐκτοξεύοντες, τῆς ἐπ' οὐρὰν μόνης εἰς τὸ ἄπρακτον σχολαζούσης) οὕτω δὴ τι συνεχές τε καὶ ἐπίσκοπον ὥσπερ ἐξ ἀκροπόλεως τῶν πύργων ἔβαλλον ὥστε εἰς νέφους φαντασίαν τὴν πυκνότητα παραστῆναι τοῖς Πέρσαις, καὶ πλέον ὅτε τοὺς ὀφθαλμοὺς μάλιστα τῶν ἐναντίων σκοποὺς οἱ Αἰθίοπες ποιούμενοι, καθάπερ οὐκ ἐκ τῶν ἴσων πολεμοῦντες ἀλλ' εὐστοχίας ἀγώνισμα προθέντες, οὕτως ἀδιαπτώτως ἐτύγχανον ὥστε οἱ διαπεπαρμένοι τοῖς βέλεσιν ἐφέροντο σὺν οὐδενὶ κόσμῳ διὰ τοῦ πλήθους καθάπερ αὐλοὺς τοὺς οἰστοὺς τῶν ὀφθαλμῶν προβεβλημένοι.

9.18.7 Εἰ δέ τινες ὑπὸ ῥύμης τοῦ δρόμου μὴ κατασχεθέντες οἱ ἵπποι καὶ ἄκοντας ὑπεξαγαγόντες εἰς τοὺς ἐλέφαντας ἐνέβαλλον καὶ οὕτως οἱ μὲν αὐτοῦ κατανηλίσκοντο ὑπὸ [τε] τῶν ἐλεφάντων ἀνερευγόμενοι καὶ πατούμενοι οἱ δὲ ὑπὸ τε τῶν Σηρῶν ὑπὸ τε τῶν Βλεμμύων ὥσπερ ἐκ λόχου τοῦ ἐλέφαντος ἐκδρομάς τε ποιουμένων καὶ τοὺς μὲν καὶ τιτρώσκειν εὐστοχοῦντων τοὺς δὲ κατὰ συμπλοκὴν ἀπὸ τῶν ἵππων εἰς γῆν ὠθούντων. Ὅσοι δὲ καὶ διεδίδρασκον ἄπρακτοι καὶ οὐδὲν δράσαντες τοὺς ἐλέφαντας ἀπεχώρουν· τὸ γὰρ θηρίον πέφρακται μὲν καὶ σιδήρῳ

παραγινόμενον εἰς μάχην καὶ ἄλλως δὲ πρὸς τῆς φύσεως τὴν δорὰν ἐστόμωται, στερεμνίου φολίδος τὴν ἐπιφάνειαν ἐπιτρεχούσης καὶ πᾶσαν αἰχμὴν τῷ ἀντιτύπῳ θραυούσης.

9.19.1 Τραπέντων δὲ ἅπαξ εἰς φυγὴν τῶν ὑπολειπομένων αἵσχιστα δὴ πάντων ὁ σατράπης Ὀροονδάτης, τὸ μὲν ἄρμα ἐγκαταλιπὼν ἵππου δὲ τῶν Νισαίων ἐπιβάς, διεδίδρασκεν, ἀγνοούντων ταῦτα τῶν κατὰ τὸ ἀριστερὸν κέρας Αἰγυπτίων τε καὶ Λιβύων καὶ σὺν εὐτολμίας πάσῃ τὴν μάχην συμφερομένων καὶ πασχόντων μὲν πλείονα ἢ δρώντων καρτερικῶς δὲ λήματι τὰ δεινὰ ὑπομενόντων. Οἱ γὰρ ἐκ τῆς κινναμωμοφόρου κατ' αὐτοὺς τεταγμένοι δεινῶς πιεζοῦντες πολλὴν ἀπορίαν παρεῖχον, ἐπιόντας μὲν ὑποφεύγοντες καὶ ἐκ πολλοῦ τοῦ περιόντος προφθάνοντες καὶ ἀπεστραμμένοις εἰς τοῦπίσω τοῖς τόξοις καὶ παρὰ τὴν φυγὴν βάλλοντες, ἀναχωροῦσι δὲ ἐπιτιθέμενοι καὶ κατὰ τὰ πλάγια οἱ μὲν ταῖς σφενδόναῖς βάλλοντες οἱ δὲ μικροῖς μὲν τοῖς βέλεσιν ἰῶ δὲ δρακόντων πεφαρμαγμένοις εἰστοξεύοντες ὁξύν τινα καὶ ἀπότομον θάνατον ἐπέφερον.

9.19.3 Τοξεύουσι δὲ οἱ τῆς κινναμωμοφόρου παίζειν πλεόν ἢ σπουδάζειν τὴν τοξείαν ἐοικότες· πλέγμα γάρ τι κυκλοτερὲς τῇ κεφαλῇ περιθέντες καὶ τοῦτο βέλεσι κατὰ τὸν κύκλον περιπεύραντες τὸ μὲν ἐπτερωμένον τοῦ βέλους πρὸς τῇ κεφαλῇ περιτίθενται τὰς δὲ ἀκίδας οἷον ἀκτῖνας εἰς τὸ ἐκτὸς προβέβληνται. Κάντεῦθεν ἐξ ἐτοίμου παρὰ τὰς μάχας ὥσπερ ἐκ φαρέτρας ἀφαιρῶν ἕκαστος ἀγέρωχόν τι καὶ σατυρικὸν σκίρτημα λυγιζόμενός τε καὶ καμπτόμενος καὶ τοῖς ἰοῖς ἐστεμμένος ἀπὸ γυμνοῦ τοῦ σώματος τοῖς ἐναντίοις ἐφήσιν οὐδὲν σιδήρου πρὸς τὴν αἰχμὴν δεόμενος· ὅστοῦν γὰρ δράκοντος νωτιαῖον ἀφελὼν τὸ μὲν ἄλλο εἰς τὸν πῆχυν τοῦ βέλους ἀπευθύνει τὰ δὲ ἄκρα πρὸς τὸ ἀκμαιότατον ἀποξέσας αὐτογλώχινᾳ τὸν ὀϊστὸν ἀπεργάζεται, τάχα που καὶ ἀπὸ τῶν ὁσῶν οὕτω παρωνομασμένον.

9.19.5 Χρόνον μὲν δὴ τινα συνειστήκεισαν οἱ Αἰγύπτιοι καὶ τῷ συνασπισμῷ πρὸς τὴν τοξείαν ἀντείχοντο, φύσει τε τλήμονες ὄντες καὶ πρὸς τὸν θάνατον οὐ λυσιτελῶς μᾶλλον ἢ φιλονείκως κενοδοξοῦντες, ἴσως δέ που καὶ τιμωρίαν λιποταξίου προορῶντες. Ἐπεὶ δὲ τοὺς τε καταφράκτους, τὴν μεγίστην τοῦ πολέμου χεῖρά τε καὶ ἐλπίδα νομιζομένους, διεφθαρμένους κατέμαθον τὸν τε σατράπην ἀποδεδρακότα τοὺς τε Μήδων καὶ Περσῶν πολυθρυλήτους ὀπλίτας οὔτε τι παρὰ τὴν μάχην λαμπρὸν ἀποδεδειγμένους ἀλλ' ὀλίγα μὲν δράσαντας κατὰ τῶν ἐκ Μερόης, οἱ κατ' αὐτοὺς ἐτάχθησαν, παθόντας δὲ πλείονα καὶ τοῖς λοιποῖς ἐφεπομένους, ἐνδόντες καὶ αὐτοὶ προτροπάδην ἔφευγον.

9.20.2 Ὁ δὲ Ὑδάσπης ὥσπερ ἀπὸ σκοπῆς τοῦ πύργου λαμπρᾶς ἤδη τῆς νίκης θεωρὸς γινόμενος κήρυκας διαπέμπων εἰς τοὺς διώκοντας τοῦ μὲν φονεύειν ἀπέχεσθαι προηγόρευε ζῶντας δὲ οὓς δύναιντο καὶ συλλαμβάνειν καὶ ἄγειν, καὶ πρὸ πάντων τὸν Ὀροονδάτην· ὥς δὴ καὶ ἐγένετο. Παρεκτείναντες γὰρ ἐπ' ἀσπίδα τὰς φάλαγγας οἱ Αἰθίοπες καὶ τὸ πολὺ βάθος τῶν τάξεων εἰς μῆκος ἐκατέρωθεν ἐπαγαγόντες τὰς τε κεραίας ἐπιστρέψαντες, εἰς κύκλωσιν τὸ Περσικὸν συνήλασαν καὶ μίαν μόνην ἀτραπὸν τὴν ἐπὶ τὸν ποταμὸν ἀκώλυτον εἰς φυγὴν τοῖς ἐναντίοις ὑπέλειπον· εἰς ὃν οἱ πλείους ἐμπίπτοντες ὑπὸ τε ἵππων καὶ δρεπανηφόρων ἀρμάτων καὶ τοῦ λοιποῦ ταραχῆς καὶ πλήθους ὠθούμενοι σὺν πολλῷ μετεμάνθανον ὥς τὸ δοκοῦν στρατήγημα τοῦ σατράπου πρὸς ἐναντίου σφίσιν ἦν καὶ ἄσκεπτον· τὸ γοῦν κυκλωθῆναι παρὰ τὴν ἀρχὴν καταδείσας καὶ τὸν Νεῖλον διὰ τοῦτο κατὰ νώτων ποιήσας ἔλαθεν ἑαυτῷ τὴν φυγὴν ἀποτεχίσας.

9.20.5 Ἐνταῦθα οὖν καὶ αὐτὸς ἀλίσκεται, Ἀχαιμένους τοῦ Κυβέλης παιδὸς ἅπαντα ἤδη τὰ κατὰ τὴν Μέμφιν πεπυσμένου καὶ προανελεῖν μὲν τὸν Ὀροονδάτην παρὰ τὸν θόρυβον ἐπιβουλεύσαντος (μετέμελε γὰρ αὐτῷ τῶν κατὰ τῆς Ἀρσάκης μηνυμάτων, τῶν ἐλέγχων προδιεφθαρμένων), τρῶσαι δὲ καιρίαν ἀποτυχόντος. Ὑπέσχε γε μὴν αὐτίκα τὴν δίκην πρὸς τινος τῶν Αἰθιόπων

τόξῳ βληθεὶς, ἀναγνόντος μὲν τὸν σατράπην καὶ περισώζειν, ὡς προστέτακτο, βουλομένου, ἀγανακτήσαντος δὲ τὸ ἄδικον τοῦ ἐγχειρήματος, εἰ τοὺς ἐναντίους τις ὑποφεύγων χωροίη κατὰ τῶν φιλίων, τὸν καιρὸν τῆς τύχης εἰς ἐχθροῦ ἄμυναν, ὡς ἔωκει, θηρώμενος.

9.21.1 Τοῦτον μὲν οὖν ἀχθέντα πρὸς τοῦ ἐλόντος ὁ Ὑδάσπης ψυχorraγοῦντα θεασάμενος καὶ πολλῶ αἵματι ῥεόμενον, τοῦτο μὲν ἐπαοιδῇ διὰ τῶν τοῦτο ἔργον πεπονημένων ἐπέσχε, κρίνας δὲ, εἰ δύναιτο, περισώζειν ἐπιρρωννύς τε τοῖς λόγοις. «ἽΩ βέλτιστε» ἔφη, «τὸ μὲν σώζεσθαί σε κατ' ἐμὴν ὑπάρξει γνώμην· νικᾷν γὰρ καλὸν τοὺς ἐχθροὺς ἐστῶτας μὲν ταῖς μάχαις πεπτωκότας δὲ ταῖς εὐποίαις· τί δ' οὖν βουλόμενος οὕτως ἄπιστος ἀπεδείχθης;» Ὁ δὲ «Πρὸς σέ» ἔφη «〈ἄπιστος〉 πιστὸς δὲ πρὸς τὸν ἐμὸν δεσπότην.

9.21.2 » Καὶ ὁ Ὑδάσπης, «Ὑποπεσὼν τοίνυν τίνα σαυτῷ τιμωρίαν ὀρίζεις;» πάλιν ἡρώτα· καὶ ὅς, «Ἦν ἄν» ἔφη «βασιλεὺς ὁ ἐμός, τῶν σῶν τινα στρατηγῶν φυλάττοντα σοὶ πίστιν λαβὼν, ἀπήτησεν.» «Οὐκοῦν» ἔφη ὁ Ὑδάσπης «ἐπήνεσεν ἄν καὶ δωρησάμενος ἀπέπεμψεν, εἰ βασιλεὺς τίς ἐστὶν ἀληθὴς καὶ μὴ τύραννος, ἐν ἀλλοτρίοις ἐπαίνοις ζῆλον τοῖς ἰδίοις τῶν ὁμοίων κατασκευαζόμενος.

9.21.3 Ἄλλ' ὦ θαυμάσιε, πιστὸς μὲν εἶναι λέγεις, ἀσύνετος δὲ κἄν αὐτὸς ὁμολογήσειας πρὸς τοσαύτας μυριάδας οὕτω παρατόλμως ἀντιταξάμενος.» «Οὐκ ἦν ἀσύνετον ἴσως» ἀπεκρίνατο «τῆς γνώμης ἐστοχάσθαι τοῦ βασιλεύοντος, μεθ' ἧς ἐκεῖνος πλέον τιμωρεῖται τοὺς ὅπως οὖν ἐν πολέμῳ δειλοὺς ἢ τιμᾷ τοὺς ἀνδρείους.

9.21.4 Ἦγνων οὖν ὁμόσε χωρῆσαι πρὸς τὸν κίνδυνον καὶ ἥτοι μέγα τι κατορθῶσαι καὶ παρὰ δόξαν, οἷα πολλὰ πολέμου καιροὶ θαυματουργοῦσιν, ἢ διασωθεῖς, εἰ τοῦτο συμβαίνοι, χώραν ἀπολογίας ὑπολείπεσθαι, ὡς πάντων τῶν ἐπ' ἐμοὶ πεπραγμένων.» Τοιαῦτα εἰπὼν καὶ ἀκούσας ὁ Ὑδάσπης ἐπὶναι τε καὶ εἰς τὴν Σὺνήνην εἰσέπεμψεν, ἐπιμεληθῆναι αὐτοῦ παντοίως τοῖς ἰατροῦσιν ἐπιστείλας.

9.22.1 Εἰσῆει δὲ καὶ αὐτὸς ἅμα τοῖς ἐπιλέκτοις τοῦ στρατοῦ, πάσης μὲν τῆς πόλεως καὶ διὰ πάσης ἡλικίας προὔπαντῴσης, στεφάνοις δὲ καὶ ἄνθεσι νειλώοις τὴν στρατιὰν βαλλούσης καὶ ταῖς ἐπινικίοις εὐφημίαις τὸν Ὑδάσπην ἀνυμνούσης. Ἐπεὶ δὲ τειχῶν ἐντὸς εἰσῆλασεν ὥσπερ ἐφ' ἄρματος τοῦ ἐλέφαντος, ὁ μὲν αὐτίκα πρὸς ἱεροῖς ἦν καὶ θεραπείαις τῶν κρειττόνων χαριστηρίοις, τῶν τε Νειλῶν ἦτις γένεσις παρὰ τῶν ἱερέων ἐκπυνθανόμενος καὶ εἴ τι θαύματος ἢ θεάματος ἄξιον κατὰ τὴν πόλιν ἐπιδεικνύναι ἔχουσιν.

9.22.3 Οἱ δὲ τὴν τε φρεατίαν τὸ νειλομέτριον ἐδείκνυσαν, τῷ κατὰ τὴν Μέμφιν παραπλήσιον, συννόμῳ μὲν καὶ ξεστῷ λίθῳ κατεσκευασμένον γραμμαῖς δὲ ἐκ πηχυαίου διαστήματος κεχαραγμένον, εἰς ἃς τὸ ποτάμιον ὕδωρ ὑπὸ γῆς διηθούμενον καὶ ταῖς γραμμαῖς ἐμπύπτον τάς τε αὐξήσεις τοῦ Νείλου καὶ ὑπονοστήσεις τοῖς ἐγχωρίοις διασημαίνει, τῷ ἀριθμῷ τῶν σκεπομένων καὶ γυμνουμένων χαραγμάτων τὸ πόσον τῆς πλημμύρας ἢ τῆς λειψυδρίας μετρούμενων. Ἐδείκνυσαν δὲ καὶ τοὺς τῶν ὠρονομίων γνώμονας ἀσκίους κατὰ μεσημβρίαν ὄντας, τῆς ἡλιακῆς ἀκτίνος κατὰ τροπὰς θερινὰς ἐν τοῖς περὶ Σὺνήνην εἰς ἀκρίβειαν κατὰ κορυφὴν ἰσταμένης καὶ τῷ πανταχόθεν περιφωτισμῷ τὴν παρέμπτωσιν τῆς σκιᾶς ἀπελαυνούσης, ὡς καὶ τῶν φρεάτων τὸ κατὰ βάθος ὕδωρ καταυγάζεσθαι διὰ τὴν ὁμοίαν αἰτίαν.

9.22.4 Καὶ ταῦτα μὲν ὁ Ὑδάσπης οὐ σφόδρα ὡς ξένα ἐθαύμαζε· συμβαίνειν γὰρ τὰ ἴσα καὶ κατὰ Μερόην τὴν Αἰθιοπίων· ὡς δὲ τὴν ἐορτὴν ἐξεθείαζον, ἐπὶ μέγα τὸν Νεῖλον αἴροντες, Ὡρόν τε καὶ ζεῖδωρον ἀποκαλοῦντες, Αἰγύπτου τε ὅλης, τῆς μὲν ἄνω σωτῆρα, τῆς κάτω δὲ καὶ πατέρα καὶ δημιουργὸν νέαν ἰλὺν δι' ἔτους ἐπάγοντα, καὶ Νεῖλον ἐντεῦθεν ὀνομαζόμενον, τάς τε ἐτησίους ὥρας φράζοντα, θερινὴν μὲν ταῖς αὐξήσεσι μετοπωρινὴν δὲ ταῖς ὑπονοστήσεσι καὶ

τὴν ἡρινὴν τοῖς τε κατ' αὐτὸν φυομένοις ἄνθεσι καὶ ταῖς τῶν κροκοδείλων φωτοκίαις, καὶ οὐδὲν ἄλλ' ἢ τὸν ἐνιαυτὸν ἀντικρὺς εἶναι τὸν Νεῖλον, τοῦτο καὶ τῆς προσηγορίας ἐκβεβαιουμένης (τῶν γοῦν κατὰ τοῦνομα στοιχείων εἰς ψήφους μεταλαμβανομένων, πέντε καὶ ἐξήκοντα καὶ τριακόσiai μονάδες, ὅσαι καὶ τοῦ ἔτους ἡμέραι, συναχθήσονται), φυτῶν δὲ καὶ ἀνθέων καὶ ζώων ιδιότητος καὶ ἕτερα πλείονα τούτοις προστιθέντων, «Ἄλλ' οὐκ Αἰγύπτια ταῦτα» εἶπεν ὁ Ὑδάσπης «ἄλλ' Αἰθιοπικὰ τὰ σεμνολογήματα· τὸν γοῦν ποταμὸν τοῦτον, εἴτε καὶ καθ' ὑμᾶς θεόν, καὶ κῆτος ἅπαν ποτάμιον ἢ Αἰθιοπῶν δεῦρο παραπέμπουσα δικαίως ἂν παρ' ὑμῶν τυγχάνοι σεβάσματος, μήτηρ ὑμῖν γινομένη θεῶν».

9.22.7 «Καὶ τοιγαροῦν καὶ σέβομεν» ἔφασαν οἱ ἱερεῖς «τῶν τε ἄλλων ἔνεκεν καὶ ὅτι σὲ σωτῆρα ἡμῖν καὶ θεὸν ἀνέδειξεν.» Εὐφήμους εἶναι προσήκειν τοὺς ἐπαίνους ὁ Ὑδάσπης εἰπὼν αὐτός τε εἰς τὴν σκηνὴν ἐλθὼν τὸ λειπόμενον τῆς ἡμέρας ἑαυτὸν ἀνελάμβανε τοὺς τε ἐπὶ δόξης Αἰθιοπῶν καὶ τοὺς κατὰ Συήνην ἱερέας εὐωχῶν καὶ τοῖς ἄλλοις οὕτω ποιεῖν ἐφήκε, πολλὰς μὲν ἀγέλας βοῶν πολλὰς δὲ ποίμνας προβάτων πλείστα δὲ αἰγῶν αἰπόλια καὶ συῶν συβόσια καὶ οἶνον πληθὸς τῶν Συηναίων τῇ στρατιᾷ τὰ μὲν δῶρον τὰ δὲ κατ' ἀγορασίαν παρεχόντων.

9.23.2 Εἰς δὲ τὴν ὕστεραίαν ἐφ' ὑψηλοῦ προκαθήμενος ὁ Ὑδάσπης τὰ τε ὑποζύγια καὶ ἵππους καὶ ὕλην ἄλλην τὴν ἐν λαφύροις τῶν τε κατὰ τὴν πόλιν καὶ τῶν κατὰ τὴν μάχην ληφθέντων τῇ στρατιᾷ διένεμε, τὸ πρὸς ἀξίαν τῶν ἐκάστω πεπραγμένων ἀνακρίνων. Ὡς δὲ καὶ ὁ ζωγρήσας τὸν Ὅροονδάτην παρῆν, «Αἴτησον ὁ βούλει» ἔφη πρὸς αὐτὸν ὁ Ὑδάσπης.

9.23.3 Καὶ ὅς «Οὐδὲν αἰτεῖν δέομαι, βασιλεῦ» εἶπεν, «ἀλλ' εἰ καὶ σὺ τοῦτο ἐπικρίνεις, ἔχω τὸ αὐτάρκες Ὅροονδάτου μὲν ἀφελόμενος αὐτὸν δὲ προστάγματι τῷ σῷ διασωσάμενος.» Καὶ ἅμα ἐδείκνυε τὸν ξιφιστῆρα τοῦ σατράπου λιθοκόλλητόν τε καὶ πολύτιμον καὶ ἐκ πολλῶν ταλάντων κατεσκευασμένον, ὥστε πολλοὺς τῶν περιεστώτων ἐκβοᾷν ὑπὲρ ιδιώτην εἶναι καὶ πλέον βασιλικὸν τὸ κειμήλιον.

9.23.5 Ἐπιμειδιάσας οὖν ὁ Ὑδάσπης «Καὶ τί ἂν» ἔφη «γένεοιτο βασιλικώτερον τοῦ μὴ λειφθῆναι τὴν ἐμὴν μεγαλοψυχίαν τῆς τούτου φιλοπλουτίας; Εἴτα καὶ σώματος ἀλόντος τῷ κρατήσαντι σκυλεύειν ὁ πολέμου δίδωσι νόμος. Ὡστε ἀπίτω λαβὼν καὶ παρ' ἡμῶν ὁ καὶ ἀκόντων ἔσχεν ἂν ῥαδίως ἀποκρύπτων.» Μετὰ τοῦτον παρήεσαν οἱ τὸν Θεαγένην καὶ τὴν Χαρίκλειαν ἐλόντες, καὶ «Ἦ βασιλεῦ» ἔφασαν, «ἡμῶν δὲ οὐ χρυσὸς οὐ λίθοι τὰ λάφυρα, πρᾶγμα κατ' Αἰθιοπίαν εὖωνον καὶ σωρηδὸν <έν> τοῖς βασιλείοις ἀποκείμενον ἀλλὰ σοι κόρην καὶ νεανίαν προσαγοχότες ἀδελφοὺς μὲν καὶ Ἑλλήνας, μεγέθει δὲ καὶ κάλλει, μετὰ γε σέ, πάντας ἀνθρώπους ὑπερφέροντας, ἀξιοῦμεν μὴ ἀμοιρῆσαι τῆς παρά σοι μεγαλοδωρεᾶς.

9.24.1 » «Εὖ γε» εἶπεν ὁ Ὑδάσπης «ὕπεμνήσατε· καὶ γὰρ ἐν παρέργῳ τότε καὶ κατὰ θόρυβον προσαχθέντας ἐθεασάμην.

9.24.2 Ὡστε ἀγέτω τις, ἡκόντων δὲ καὶ οἱ λοιποὶ τῶν αἰχμαλώτων.» Ἦγοντο οὖν αὐτίκα, δρομαίου τινὸς ἔξω τειχῶν καὶ εἰς τοὺς σκευοφόρους ἀφιγμένου καὶ τοῖς φυλάττουσιν ἄγειν ὥς βασιλέα τὴν ταχίστην εἰπόντος. Οἱ δὲ μιξέλληνα τίνα τῶν φυλάκων ὅποι τὸ παρὸν ἄγοιεν ἡρώτων· ἐκείνου δὲ εἰπόντος ὥς βασιλεὺς Ὑδάσπης ἐπισκοπεῖ τοὺς αἰχμαλώτους «Θεοὶ σωτῆρες» ἀνεβόησαν ἅμα οἱ νέοι τοῦνομα τὸ Ὑδάσπου γνωρίσαντες, εἰς τὴν τότε ὥραν μὴ καὶ ἕτερός ἐστιν ὁ βασιλεύων ἀμφιβάλλοντες. Ὁ οὖν Θεαγένης ἡρέμα πρὸς τὴν Χαρίκλειαν «Ἐρεῖς» ἔφη «δηλονότι, φιλτάτη, πρὸς βασιλέα τὰ καθ' ἡμᾶς.

9.24.3 Ἴδου γὰρ καὶ Ὑδάσπης ὃν πατέρα σοι γεγενῆσθαι πρὸς με πολλάκις ἔφραζες.» Καὶ ἡ Χαρίκλεια «Ἦ γλυκύτατε» ἔφη «τὰ μεγάλα τῶν πραγμάτων μεγάλων δεῖται κατασκευῶν. Ἦν γὰρ πολυπλόκους τὰς ἀρχὰς ὁ δαίμων καταβέβληται, τούτων ἀνάγκη καὶ τὰ τέλη διὰ μακροτέρων συμπεραίνεσθαι ἄλλως τε καὶ ἃ πολὺς χρόνος συνέχεε, ταῦτα εἰς ὅξυν καιρὸν ἀνακαλύπτειν οὐ

λυσιτελές, τοῦ κεφαλαίου καὶ ταῦτα τῆς ὅλης καθ' ἡμᾶς ὑποθέσεως καὶ ἐξ ἧς ἡ σύμπασα πλοκὴ τε καὶ ἀνεύρεσις ἥρτηται, Περσίννης λέγω μητρὸς τῆς ἐμῆς, ἀπολειπομένης.

9.24.4 Σῶζεσθαι δὲ καὶ ταύτην θεῶν βουλήσει πεπύσμεθα.» «Ἄν οὖν προθύηται τις ἡμᾶς» ὑπολαβὼν ὁ Θεαγένης «ἢ καὶ ὡς αἰχμάλωτον δῶρον παρασχὼν τὴν εἰς Αἰθιοπίαν ἡμῖν ἄφιξιν ὑποτέμνεται;», «Μή, πᾶν τούναντίον» ἔφη ἡ Χαρίκλεια.

9.24.5 «Νυνὶ μὲν γὰρ πρὸς τῶν φυλάκων ἀκήκοας πολλάκις ὡς ἱερεῖα τρεφόμεθα τοῖς κατὰ Μερόην θεοῖς ἐναγισθησόμενοι, καὶ δέος οὐδὲν δωρηθῆναι ἡμᾶς ἢ προαναιρεθῆναι καθωσιωμένους ἐξ ὑποσχέσεως τοῖς θεοῖς ἦν παραβαθῆναι ὑπ' ἀνδρῶν εὐσέβειαν ἐκτετιμηκότων οὐ θέμις. Εἰ δὲ περιχαρεῖα τὸ ὅλον ἐνδόντες προχείρως τὰ καθ' ἑαυτοὺς ἐξαγορεύοιμεν, τῶν καὶ γνωρίζειν ταῦτα καὶ βεβαιοῦν δυναμένων οὐ παρόντων, μὴ καὶ λάθωμεν τὸν ἀκούοντα παροξύναντες καὶ πρὸς ὀργὴν τι δικαίως ὑφιστάμενοι, χλεύην, ἂν οὕτω τύχη, καὶ ὕβριν τὸ πρᾶγμα ἡγησάμενον, εἴ τινες αἰχμάλωτοι καὶ δουλεύειν ἀποκεκληρωμένοι πεπλασμένοι καὶ ἀπίθανοι καθάπερ ἐκ μηχανῆς τῷ βασιλεύοντι παῖδας ἑαυτοὺς εἰσποιοῦσιν.

9.24.6 » «Ἀλλὰ τὰ γνωρίσματα» ἔφη ὁ Θεαγένης, «ἂ φέρειν σε οἶδα καὶ διασώζειν, ὅτι μὴ πλάσμα ἐσμέν μηδὲ ἀπάτη συλλήφεται.

9.24.7 » Καὶ ἡ Χαρίκλεια «Τὰ γνωρίσματα» ἔφη «τοῖς γινώσκουσιν αὐτὰ ἢ συνεκθεμένοις ἐστὶ γνωρίσματα, τοῖς δὲ ἀγνοοῦσιν ἢ μὴ πάντα γνωρίζειν ἔχουσι κειμήλια τινάλλως καὶ ὅρμοι κλοπῆς, ἂν οὕτω τύχη, καὶ ληστείας τοῖς φέρουσιν ὑπόνοιαν προσάπτοντες. Εἰ δὲ δὴ τι καὶ γνωρίσειεν Ὑδάσπης, τίς ὅτι καὶ Περσίννα ἡ δεδωκυῖα, τίς δ' ὅτι καὶ ὡς θυγατρὶ μήτηρ ὁ πείσων ἔνεστιν; Ἀναντίρρητον γνῶρισμα, Θεάγενες, ἡ μητρὶ φύσις, ὅφ' ἧς τὸ γεννῶν περὶ τὸ γεννώμενον ἐκ πρώτης ἐντεύξεως φιλόστοργον ἀναδέχεται πάθος, ἀπορρήτῳ συμπαθεία κινούμενον.

9.24.8 Τοῦτο οὖν μὴ προώμεθα δι' ὅτι καὶ τὰ ἄλλα γνωρίσματα ἂν πιστὰ φανείη.» Τοιαῦτα διαλεγόμενοι πλησίον ἤδη τοῦ βασιλέως ἦσαν· συμπαρῆν δὲ καὶ ὁ Βαγῶας ἀγόμενος.

9.25.1 Κάπειδὴ παραστάντας ὁ Ὑδάσπης εἶδεν, ἀνήλατο πρὸς βραχὺ τοῦ θρόνου καὶ «Ἰλήκοιτε θεοί» φήσας αὐθις ἐπὶ συννοίας ἑαυτὸν ἤδραζε. Τῶν δὲ ἐν τέλει παρεστώτων ὅτι πεπόνθοι πυνθανομένων, «Τοιαύτην» ἔφη «τετέχθαι μοι θυγατέρα τήμερον καὶ εἰς ἀκμὴν τοσαύτην ἦκειν ἀθρόον ὥμην· καὶ τὸ ὄναρ ἐν οὐδεμιᾷ φροντίδι θέμενος νυνὶ πρὸς τὴν ὁμοίαν τῆς ὀρωμένης ὅψιν ἀπήνεγκα.» Τῶν δὲ περὶ αὐτὸν εἰπόντων ὡς φαντασία τις εἴη ψυχῆς τὰ μέλλοντα πολλάκις <εἰς> εἶδωλα προτυπουμένης, ἐν παρέργῳ τότε τὸ ὁφθὲν ποιησάμενος, τίνες καὶ ὁπόθεν εἶεν ἠρώτα.

9.25.2 Σιωπῶσης δὲ τῆς Χαρικλείας καὶ τοῦ Θεαγένους εἰπόντος ὡς ἀδελφοὶ καὶ Ἕλληνες, «Εὖ γε ἡ Ἑλλάς» εἶπε «τά τε ἄλλα καλοὺς κάγαθους φέρουσα καὶ γνήσια ἡμῖν καὶ εὐσύμβολα εἰς τὰς ἐπινικίους θυσίας τὰ ἱερεῖα παρασχούσα. Ἀλλὰ πῶς οὐχὶ καὶ παῖς ἐτέχθη μοι κατὰ τὴν ὅψιν», γελάσας πρὸς τοὺς παρόντας, «εἵπερ τὸν νεανίαν τοῦτον ἀδελφὸν ὄντα τῆς κόρης καὶ ὁρᾶσθαι μοι μέλλοντα προειδωλοποιηθῆναι, ὡς φατέ, διὰ τῶν ὄνειράτων ἐχρῆν;» Καὶ ἀποστρέψας τὸν λόγον εἰς τὴν Χαρίκλειαν καὶ τὴν φωνὴν ἐλληνίζων, σπουδάζεται γὰρ ἤδε ἡ γλῶττα παρὰ τοῖς Γυμνοσοφισταῖς καὶ βασιλεῦσιν Αἰθιόπων, «Σὺ δὲ» ἔφη, «ὦ κόρη, τί σιγᾶς οὐδὲν ἀποκρινομένη πρὸς τὴν πεῦσιν;» Καὶ ἡ Χαρίκλεια «Πρὸς τοῖς βωμοῖς» ἔφη «τῶν θεῶν, οἷς ἱερεῖα φυλαττόμενοι συνίμεν, ἐμέ τε καὶ τοὺς ἐμὲ φύντας γνώσεσθε.

9.25.4 » «Καὶ ποῦ γῆς εἰσιν οὗτοι;» πρὸς αὐτὴν ὁ Ὑδάσπης. Ἡ δὲ «Καὶ πάρεισιν» ἔφη «καὶ πάντως ἱεουργουμένης παρέσσονται.» Μειδιάσας οὖν αὐθις ὁ Ὑδάσπης «Ὀνειρώττει τῷ ὄντι» φησὶν «ἡ ὄνειρογενὴς αὕτη μου θυγάτηρ, ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος κατὰ μέσην Μερόην τοὺς φύντας ἀναπεμφθῆσθαι φανταζομένη. Οὗτοι μὲν οὖν ἀγέσθωσαν σὺν ἐπιμελείᾳ καὶ ἀφθονίᾳ τῇ

συνήθει τὴν θυσίαν κοσμήσοντες. Ἀλλὰ τίς οὗτος ὁ πλησίον εὐνούχῳ προσεικώς;» Τῶν δὴ τις ὑπηρετουμένων «Καὶ εὐνούχος ἀληθῶς» εἶπεν «ὄνομα Βαγῶας, τῶν Ὀροονδάτου κτῆμα τὸ τιμιώτατον.

9.25.5 » «Ἐπέσθω» ἔφη «καὶ οὗτος, οὐχ ἱερεῖον, τῶν δὲ ἱερείων θατέρου, τῆς κόρης ταύτης, φύλαξ, πολλῆς διὰ τὴν ὥραν προνοίας δεομένης ὥστε ἀγνὴν ἡμῖν ἄχρι καιροῦ τῆς θυσίας φυλαχθῆναι. Ἔχει τι ζηλότυπον ἔμφυτον τὸ εὐνούχων γένος ὧν γὰρ ἀπεστέρηται, τούτων εἰς κώλυμα τοῖς ἄλλοις προβέβληται.» Ταῦτα εἰπὼν τοὺς ἄλλους αἰχμαλώτους ἐν τάξει παριόντας ἐπεσκόπει τε καὶ ἀνέκρινε, τοὺς μὲν δωρούμενος, οὓς δούλους ἐξ ἀρχῆς ἐγνώριζεν ἢ τύχη, τοὺς δὲ εὖ γεγονότας ἐλευθέρους ἀφίει.

9.26.1 Δέκα δὲ νέους κόρας τε ἰσαρίθμους τῶν ἐν ἀκμῇ καὶ ὥρᾳ διαπρεπόντων ἐπιλεξάμενος, ἅμα τοῖς περὶ τὸν Θεαγένην ἐφ' ὁμοίαν τὴν χρεῖαν ἀνάγεσθαι προσέταττε. Τοῖς τε ἄλλοις ἅπασιν ὧν ἕκαστος ἐδεῖτο χρηματίσας, τέλος πρὸς τὸν Ὀροονδάτην μετάκλητον καὶ φοράδην ἀχθέντα «Ἐγὼ» ἔφη «τὰς αἰτίας τοῦ πολέμου συνηρηκῶς καὶ τὰς ἐξ ἀρχῆς προφάσεις τῆς ἔχθρας, τὰς τε Φίλας καὶ τὰ σμαράγδεια μέταλλα, ὑπ' ἐμαυτῷ πεποιημένος οὐ πάσχω τὸ τῶν πολλῶν πάθος οὐδὲ ἐπεξάγω τὴν τύχην πρὸς πλεονεξίαν οὐδὲ εἰς ἄπειρον ἐκτείνω τὴν ἀρχὴν διὰ τὴν νίκην, ἀλλ' ὅροις ἀρκοῦμαι οἷς ἔθετο ἐξ ἀρχῆς ἡ φύσις τὴν Αἴγυπτον ἀπὸ τῆς Αἰθιοπίας τοῖς καταρράκταις ἀποκρίνασα ὥστε ἔχων δι' ἃ κατῆλθον ἄνειμι σέβων τὸ δίκαιον.

9.26.3 Σὺ δέ, εἰ περιγένοιο, τῶν ἐξ ἀρχῆς σατράπευε καὶ ἐπίστελλε πρὸς βασιλέα τῶν Περσῶν ὡς ἀδελφὸς ὁ σὸς Ὑδάσπης τῇ μὲν χειρὶ κεκράτηκε, τῇ δὲ γνώμῃ πάντα σοὶ τὰ σὰ μετῆκε, φιλίαν τε πρὸς σε βουλόμενον ἀσπαζόμενος, χρημάτων ἐν ἀνθρώποις τὸ κάλλιστον, καὶ μάχην, εἰ αὖθις ἄρχοιο, μὴ παραιτούμενος. Συηναίοις δὲ τοῖσδε τοὺς τεταγμένους φόρους εἰς δεκάδα ἐτῶν αὐτὸς τε ἀφίημι καὶ σοὶ ποιεῖν οὕτως ἐντέλλομαι.» Τούτων εἰρημένων, ὑπὸ μὲν τῶν παρόντων ἀστῶν τε ὁμοίως καὶ στρατιωτῶν εὐφημία τε ἦρθη καὶ κρότος ἐπὶ πλείστον ἐξάκουστος· ὁ δὲ Ὀροονδάτης, τῷ χεῖρε προτείνας καὶ τὴν δεξιὰν ἐπὶ θατέραν παραλλάξας, κύψας προσεκύνησε, πρᾶγμα οὐ νενομισμένον παρὰ Πέρσαις βασιλέα ἕτερον τοῦτον τὸν τρόπον θεραπεύειν.

9.27.2 Καὶ «ῶ παρόντες, οὐ δοκῶ μοι» ἔφη «παραβαίνειν τὸ πάτριον εἰ βασιλέα γνωρίζω τὸν σατραπείαν μοι δωρούμενον, οὐδὲ παρανομεῖν τὸν ἐννομώτατον ἀνθρώπων προσκυνῶν ἀναιρεῖν μὲν δυνάμενον τὸ εἶναι δὲ φιλανθρωπευόμενον καὶ δεσπόζειν μὲν κεκληρωμένον σατραπεύειν δέ μοι παρεχόμενον. Ἐφ' οἷς, εἰ μὲν περισωθείην, Αἰθιοψί τε καὶ Πέρσαις εἰρήνην ἐγγυῶμαι βαθεῖαν καὶ φιλίαν αἰδίδιον καὶ Συηναίοις τὰ προστεταγμένα ἐμπεδώσει· εἰ δέ τι πάθοιμι, θεοὶ τῶν εἰς ἐμὲ καλῶν Ὑδάσπην τε καὶ οἶκον τὸν Ὑδάσπου καὶ γένος ἀμείβονται.

9.27.3 » Τὰ μὲν δὴ κατὰ Σὺνῃν ἐπὶ τοσόνδε πραχθέντα εἰρήσθω, παρὰ τοσοῦτον μὲν ἐλθοῦσαν κινδύνου πρὸς τοσαύτην δὲ εὐπάθειαν ἀθρόον δι' ὅσον εὐνομίαν ἀνδρὸς μεταβαλοῦσαν· ὁ δὲ Ὑδάσπης τὸ πολὺ τοῦ στρατοῦ προεκπέμψας καὶ αὐτὸς ἐπὶ τὴν Αἰθιοπίαν ἐξήλαυσε πάντων μὲν Συηναίων πάντων δὲ Περσῶν ἄχρι πλείστου σὺν εὐφημίαις προπεμπόντων.

10.1.2 Τὰ μὲν οὖν πρῶτα ἐχώρει τῆς ὄχθης ἀεὶ τοῦ Νείλου καὶ <τῆς> παραποταμίας ἐχόμενος· ἐπεὶ δὲ εἰς τοὺς καταρράκτας ἀφίκετο, θύσας τῷ Νείλῳ καὶ θεοῖς ἐνορίοις, ἐκτραπείας τῆς μεσογαίας μᾶλλον εἶχετο καὶ εἰς τὰς Φίλας ἐλθὼν ἡμέρας μὲν πρὸς δύο διαναπαύει τὸν στρατόν, αὖθις δὲ τὸ πολὺ τοῦ πλήθους προαποστείλας, προεκπέμψας δὲ καὶ τοὺς αἰχμαλώτους, αὐτὸς ἐπιμείνας τὰ τε τείχη τῆς πόλεως ὠχύρωσε καὶ φρουρὰν ἐγκαταστήσας ἐξώρμησε. Δύο δὲ ἱππέας ἐπιλέξας, οὓς ἔδει προλαβόντας καὶ κατὰ κώμην ἢ πόλιν τοὺς ἵππους ἀμείβοντας σὺν τάχει τὸ προστεταγμένον ἀνύειν, ἐπιστέλλει τοῖς κατὰ Μερόην τὴν νίκην εὐαγγελιζόμενος· πρὸς μὲν τοὺς σοφοὺς, οἳ Γυμνοσοφισταὶ κέκληνται σύνεδροί τε καὶ σύμβουλοι τῶν πρακτέων τῷ

βασιλεῖ γινόμενοι, τοιάδε· Τῷ θειοτάτῳ συνεδρίῳ βασιλεὺς Ὑδάσπης τὴν νίκην ὑμῖν τὴν κατὰ Περσῶν εὐαγγελίζομαι, οὐκ ἀλαζονευόμενος τὸ κατόρθωμα (τὸ γὰρ ὀξύρροπον τῆς τύχης ἰλάσκομαι), ἀλλὰ τὴν προφητείαν ὑμῶν ἀεὶ τε καὶ τὸ παρὸν ἐπαληθεύουσιν τῷ γράμματι προδεξιούμενος.

- 10.2.1 Ἦκειν οὖν ὑμᾶς εἰς τὸν εἰωθότα τόπον καὶ παρακαλῶ καὶ δυσωπῶ τὰς εὐχαριστηρίους τῶν ἐπινικίων θυσίας εὐαγεστέρας τῇ παρουσίᾳ τῷ κοινῷ τῶν Αἰθιόπων ἀποφανοῦντας. Πρὸς δὲ τὴν γυναῖκα Περσίνναν οὕτω Νικᾶν ἡμᾶς ἴσθι καί, ὃ πρότερόν ἐστι παρὰ σοί, σῶζεσθαι.
- 10.2.2 Πολυτελεῖς δὴ τὰς χαριστηρίους ἡμῖν πομπάς τε καὶ θυσίας εὐτρέπιζε καὶ τοὺς σοφοὺς ἅμα τοῖς παρ' ἡμῶν ἐπεσταλμένοις συμπαρακαλέσασα εἰς τὴν ἀφιερωμένην τοῖς πατρίοις ἡμῶν θεοῖς, Ἠλίῳ τε καὶ Σελήνῃ καὶ Διονύσῳ, πρὸ τοῦ ἄστεως ὀργάδα σύσπευδε. Τούτων κομισθέντων τῶν γραμμάτων, ἡ μὲν Περσίννα «Τοῦτ' ἦν ἄρα» ἔφη «τὸ ἐνύπνιον ὃ κατὰ τὴν νύκτα ταύτην ἐθεώμην, κύειν τε οἰομένη καὶ τίκτειν ἅμα καὶ τὸ γεννηθὲν εἶναι θυγατέρα γάμου παραχρῆμα ὡραίαν, διὰ μὲν τῶν ὠδίνων, ὡς ἔοικε, τὰς κατὰ τὸν πόλεμον ἀγωνίας διὰ δὲ τῆς θυγατρὸς τὴν νίκην αἰνιττομένου τοῦ ὀνειράτος.
- 10.3.1 Ἀλλὰ τὴν πόλιν ἐπιόντες τῶν εὐαγγελίων ἐμπλήσατε.» Καὶ οἱ μὲν πρόδρομοι τὸ προστεταγμένον ἔπραττον καὶ τὰς τε κεφαλὰς τῷ Νειλῷ λωτῷ καταστέψαντες καὶ φοινίκων πτόρθους ταῖς χερσὶ κατασεύοντες τὰ ἐπισημότερα τῆς πόλεως καθιπεύοντο τὴν νίκην καὶ μόνῳ τῷ σχήματι δημοσιεύοντες.
- 10.3.3 Ἐμπέπληστο γοῦν αὐτίκα χαρᾶς ἡ Μερὸν, νύκτωρ τε καὶ μεθ' ἡμέραν χοροὺς καὶ θυσίας κατὰ γένη καὶ ἀγυῖας καὶ φατρίας τοῖς θεοῖς ἀναγόντων καὶ τὰ τεμένη καταστεφόντων, οὐκ ἐπὶ τῇ νίκῃ τοσοῦτον ὅσον ἐπὶ τῇ σωτηρίᾳ τοῦ Ὑδάσπου θυμηδούντων, ἀνδρὸς δι' εὐνομίαν τε ἅμα καὶ τὸ πρὸς τοὺς ὑπηκόους ἰλεῶν τε καὶ ἡμερον πατρικόν τινα ἔρωτα τοῖς δήμοις ἐνστάξαντος. Ἡ δὲ Περσίννα βοῶν τε ἀγέλας καὶ ἵππων καὶ προβάτων ὀρύγων τε καὶ γρυπῶν καὶ ἄλλων ζώων παντοίων εἰς τὴν περαίαν ὀργάδα προπέμψασα, τὰ μὲν ὥστε ἐξ ἐκάστου γένους ἐκατόμβην εἰς τὴν θυσίαν ὑπρέπισθαι τὰ δὲ ὥστε εἰς εὐωχίαν εἶναι τοῖς δήμοις, τέλος καὶ παρὰ τοὺς Γυμνοσοφιστὰς ἐλθοῦσα, οἴκησιν τὸ Πανεῖον πεποιημένους, τό τε παρὰ τοῦ Ὑδάσπου γράμμα ἐνεχείριζε καὶ συμπαρακάλει πεισθῆναί τε ἀξιοῦντι τῷ βασιλεῖ καὶ δοῦναι καὶ αὐτῇ τὸ μέρος τὴν χάριν, κόσμον τῆς πανηγύρεως τῇ παρουσίᾳ γινομένων.
- 10.4.2 Οἱ δὲ ὀλίγον ἐπιμεῖναι κελεύσαντες καὶ εἰς τὸ ἄδυτον περελθόντες εὐχεσθαι ὡς ἔθος, παρὰ θεῶν τὸ πρακτέον πυθόμενοι, μικρὸν διαλιπόντες ἐπανήλθον. Καὶ τῶν ἄλλων σιγῶντων ὁ προκαθηγητὴς τοῦ συνεδρίου Σισιμίθρης «ᾧ Περσίννα» ἔλεγεν «ἡμεῖς μὲν ἤξομεν, οἱ θεοὶ γὰρ ἐπιτρέπουσι θόρυβον δέ τινα καὶ ταραχὴν προμηνύει τὸ δαιμόνιον, ἐσομένην μὲν παρὰ τὰς θυσίας εἰς ἀγαθὸν δὲ καὶ ἡδὺ τὸ τέλος καταστρέψουσιν, ὡς μέλους μὲν ὑμῶν τοῦ σώματος ἡ μέρους τῆς βασιλείας ἀπολωλότος, τοῦ πεπρωμένου δὲ εἰς τότε τὸ ζητούμενον ἀναφαίνοντος.» Καὶ ἡ Περσίννα «Τά τε φοβερὰ» ἔφη «καὶ πάντα τὴν πρὸς τὸ κρεῖττον ἔξει μεταβολὴν ὑμῶν παρόντων.
- 10.4.3 Ἀλλ' ὅταν αἴσθωμαι προσάγοντα Ὑδάσπην, σημανῶ πρὸς ὑμᾶς.» «Οὐδὲν δεῖ» ἔφη «σημαίνειν» ὁ Σισιμίθρης, «ἥξει γὰρ αὖριον ὄρθριος· καὶ τοῦτό σοι γράμμα μηνύσει μικρὸν ὕστερον.» Καὶ ἐγένετο οὕτως.
- 10.4.4 Ἄρτι γὰρ ἐπανιούσῃ τῇ Περσίννῃ καὶ τοῖς βασιλείοις πλησιαζούσῃ γράμμα τοῦ βασιλέως ἵπευς ἐνεχείριζεν εἰς τὴν ἐξῆς ἔσεσθαι τὴν παρουσίαν αὐτοῦ σημαῖνον. Κήρυκες οὖν αὐτίκα διήγγελλον τὴν γραφὴν, μόνῳ τῷ ἄρρενι γένει τὴν ὑπάντησιν ἐπιτρέποντες γυναῖξί δὲ ἀπαγορεύοντες. Ἄτε γὰρ τοῖς καθαρωτάτοις καὶ φανοτάτοις θεῶν Ἠλίῳ τε καὶ Σελήνῃ τῆς θυσίας τελουμένης ἐπιμίγνυσθαι τὸ θῆλυ γένος οὐ νενόμιστο, τοῦ μή τινα καὶ ἀκούσιόν ποτε

γενέσθαι μολυσμὸν τοῖς ἱερείοις· μόνη δὲ παρεῖναι γυναικῶν τῇ ἱερείᾳ τῆς Σεληναίας ἐπιτέτραπτο, καὶ ἦν ἡ Περσίννα, τῷ μὲν Ἡλίῳ τοῦ βασιλέως τῇ Σεληναίᾳ δὲ τῆς βασιλίδος ἐκ νόμου καὶ ἔθους ἱερουμένων.

10.4.5 Ὑμελλε δὲ ἄρα καὶ ἡ Χαρίκλεια παρέσεσθαι τοῖς δρωμένοις, οὐχ ὡς θεωρὸς ἀλλ' ἱερεῖον ἐσομένη τῆς Σεληναίας. Ἀκατάσχετος οὖν ὁρμὴ κατειλήφει τὴν πόλιν· καὶ οὔτε τὴν προηγορευμένην ἡμέραν ἀναμείναντες, ἀφ' ἐσπέρας ἐπεραιοῦντο κατὰ τὸν Ἀσταβόρραν ποταμὸν οἱ μὲν κατὰ τὸ ζεῦγμα οἱ δὲ πορθμείοις ἐκ καλάμων πεποιημένοις, ἃ δὴ πλεῖστα καὶ κατὰ πολλὰ μέρη τῆς ὄχθης ἐσάλεινε τοῖς πορρωτέρω τῆς γεφύρας κατοικοῦσιν ἐπιτόμους διακονοῦντα τὰς περαιώσεις· ἔστι δὲ ὀξυδρομώτατα τῆς τε ὕλης ἔνεκα καὶ ἄχθος, πλὴν ὅτι δύο που καὶ τρεῖς ἄνδρας, οὐκ ἀνεχόμενα· κάλαμος γάρ ἐστι δίχα τετμημένος καὶ τομὴν ἐκάστην σκάφιον παρεχόμενος.

10.5.1 Ἡ γὰρ δὴ Μερὴ μητρόπολις οὕσα τῶν Αἰθιοπῶν τὰ μὲν ἄλλα ἐστὶ νῆσος τριγωνίζουσα ποταμοῖς ναυσιπόροις τῷ τε Νείλῳ καὶ τῷ Ἀσταβόρρᾳ καὶ τῷ Ἀσασόβᾳ περιρρομένη, τοῦ μὲν κατὰ κορυφὴν ἐμπίπτοντος, τοῦ Νείλου, καὶ πρὸς ἐκότερα σχιζομένου, τῶν ἐτέρων δὲ δυοῖν κατὰ πλευρὰν ἐκατέραν θατέρου παραμειβόντων καὶ αὐθις ἀλλήλοις συμπίπτοντων καὶ εἰς ἓνα τὸν Νεῖλον τό τε ῥεῦμα τό τ' ὄνομα ἐκνικωμένων. Μέγεθος δὲ οὕσα μεγίστη καὶ ἥπειρον ἐν νήσῳ σοφιζομένη (τρισχιλίοις γὰρ τὸ μῆκος, εὖρος δὲ χιλίοις περιγράφεται σταδίοις); ζῶων τε παμμεγεθῶν τῶν τε ἄλλων καὶ ἐλεφάντων ἐστὶ τροφὸς καὶ δένδρα παραλλάττοντα ἢ κατ' ἄλλας φέρειν ἀγαθή.

10.5.2 Ἐκτὸς γὰρ ὅτι φοινίκες τε ὑπερμήκεις καὶ τὴν βάλανον εὖστομοί τε καὶ ὑπέρογκοι, σίτου τε καὶ κριθῶν στάχυες τὴν μὲν αὖξησιν ὥστε καὶ ἰππεὰ πάντα καὶ καμηλίτην ἔστιν ὅτε καλύπτειν, τὸν δὲ καρπὸν ὥστε καὶ εἰς τριακόσια τὸ καταβληθὲν ἐκφέρειν, καὶ τὸν κάλαμον φύει τοιοῦτον οἷος εἶρηται. Τότε δ' οὖν διὰ πάσης νυκτὸς ἄλλοι κατ' ἄλλο τὸν ποταμὸν περαιωθέντες, προαπαντῶντές τε καὶ ἴσα καὶ θεὸν εὐφημοῦντες ἐδεξιοῦντο τὸν Ὑδάσπην· οὗτοι μὲν δὴ καὶ πορρωτέρω, μικρὸν δὲ καὶ πρὸ τῆς ὀργάδος ἐντυχόντες οἱ Γυμνοσοφισταὶ δεξιὰς τε ἐνέβαλλον καὶ φιλήμασιν ἡσπάζοντο· μετὰ δὲ τούτους ἡ Περσίννα τοῦ νεώ τε ἐν προπύλοις καὶ περιβόλων ἐντός.

10.6.2 Κᾶπειδ' ἡ προσπεσόντες τοὺς θεοὺς προσεκύνησαν καὶ τὰς χαριστηρίους εὐχὰς ὑπὲρ τε τῆς νίκης καὶ σωτηρίας ἐτέλεσαν, ἐκτὸς περιβόλων ἐλθόντες ἐπὶ τὴν δημοτελῆ θυσίαν ἐτρέποντο, κατὰ τὴν προηυτρεπισμένην ἐν τῷ πεδίῳ σκηνὴν προκαθίσαντες, ἣν τέσσαρες ἐπλήρουν νεότημητοι κάλαμοι, σχήματος τετραπλεύρου γωνίαν ἐκάστην ἐνὸς καλάμου, κίονος δίκην, ἐρείδοντος καὶ κατὰ τὰς ἄκρας εἰς ἀψίδα περιαγομένου καὶ τοῖς ἄλλοις ἅμα φοινίκων ἔρνεσι συμπίπτοντος καὶ τὸ ὑποκείμενον ὀροφῶντος. Καθ' ἐτέραν δὲ σκηνὴν πλησίον ἐφ' ὑψηλῆς μὲν κρηπίδος θεῶν τε ἐγχωρίων ἀγάλματα καὶ ἡρώων εἰκόνες προὔκειντο, Μέμνονός τε καὶ Περσέως καὶ Ἀνδρομέδας οὓς γενεάρχας ἑαυτῶν οἱ βασιλεύοντες Αἰθιοπῶν νομίζουσι· χθαμαλότεροι δὲ καὶ οἷον ὑπὲρ κορυφῆς τὰ θεῖα πεποιημένοι κατὰ τῆς δευτερευούσης κρηπίδος οἱ Γυμνοσοφισταὶ ὑπεκάθηντο.

10.6.4 Τούτων ἐξῆς ὀπλιτῶν φάλαγξ εἰς κύκλον περιστοιχίστο ταῖς ἀσπίσιν ὠρθωμέναις καὶ ἀλλήλων ἐχομέναις ἐπερειδομένη, τό τε πλῆθος ἐξόπισθεν ἀναστέλλουσα καὶ τὸ μεσεῦον ἀνενόχλητον τοῖς ἱεουργουμένοις παρασκευάζουσα. Μικρὰ δὲ δὴ προδιαλεχθεὶς πρὸς τὸν δῆμον ὁ Ὑδάσπης καὶ τὴν τε νίκην καὶ τὰ ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ κατορθωθέντα καταγγείλας, ἔχεσθαι τῆς θυσίας τοῖς ἱεροποιοῖς ἐκέλευε. Τριῶν δὲ βωμῶν τῶν πάντων εἰς ὕψος ἡρμένων καὶ τοῖν μὲν δυοῖν κεχωρισμένως Ἡλίῳ τε καὶ Σελήνῃ συνεξευγμένων τοῦ τρίτου δὲ τῷ Διονύσῳ καθ' ἕτερον μέρος ἰδιάζοντος, τούτῳ μὲν παντοῖα ζῶα ἐπεσφάττοντο, διὰ τὸ

πάνδημον, οἶμαι, τοῦ θεοῦ καὶ πᾶσι κεχαρισμένον ἐκ ποικίλων τε καὶ παντοίων ἱλασκόμενοι· ἐπὶ δὲ τῶν ἐτέρων, Ἡλίῳ μὲν τέθριππον λευκὸν ἐπήγον, τῷ ταχυτάτῳ θεῶν, ὡς ἔοικε, τὸ τάχιστον καθοσιοῦντες, τῇ Σεληναίᾳ δὲ ξυνωρίδα βοῶν, διὰ τὸ περίγειον, ὡς εἰκός, τῆς θεοῦ τοὺς γηπονίας συνεργοὺς καθιεροῦντες.

10.7.1 Καὶ ἔτι τούτων δρωμένων βοή τις ἀθρόον ἠγείρετο συμμιγῆς τε καὶ ταραχώδης καὶ οἷα εἰκὸς ὑπὸ πλήθους ἀπείρου συγκλύδων ἀνθρώπων, «Τὰ πάτρια τελείσθω» τῶν περισσώτων ἐκβοώντων, «ἢ νενομισμένη θυσία λοιπὸν ὑπὲρ τοῦ ἔθνους τελείσθω, αἱ ἀπαρχαὶ τοῦ πολέμου τοῖς θεοῖς προσαγέσθωσαν.» Συνεῖς οὖν ὁ Ὑδάσπης ὅτι τὴν ἀνθρωποκτονίαν ἐπιζητοῦσιν, ἣν ἐπὶ ταῖς κατὰ τῶν ἀλλοφύλων νίκαις μόναις ἐκ τῶν ἀλισκομένων ἐπιτελεῖν εἰώθεσαν, κατασεῖσας τῇ χειρὶ καὶ αὐτίκα τὸ αἰτούμενον ἔσεσθαι τοῖς νεύμασι σημῆνας, τοὺς εἰς τοῦτο πάλαι ἀποκεκληρωμένους αἰχμαλώτους ἄγεσθαι προσέταττεν.

10.7.3 Ἦγοντο οὖν οἱ τε ἄλλοι καὶ ὁ Θεαγένης καὶ ἡ Χαρίκλεια τῶν τε δεσμῶν λελυμένοι καὶ κατεστεμμένοι, κατηφεῖς μὲν, οἷα εἰκός, οἱ ἄλλοι—Θεαγένης δὲ ἐπ' ἔλαττον—, ἡ Χαρίκλεια δὲ καὶ φαιδρῷ τῷ προσώπῳ καὶ μειδιῶντι συνεχῆς τε καὶ ἀτενὲς εἰς τὴν Περσίνναν ἀφορῶσα, ὥστε κάκεινὴν παθεῖν τι πρὸς τὴν ὄψιν· καὶ βύθιον τι στενάξασαν «ἽΩ ἄνερ» εἶπεῖν, «οἷαν κόρην εἰς τὴν θυσίαν ἐπιέλεξαι· οὐκ οἶδα ἰδοῦσα τοιοῦτο κάλλος· ὡς δὲ καὶ εὐγενὴς τὸ βλέμμα, ὡς δὲ καὶ μεγαλόφρων πρὸς τὴν τύχην, ὡς δὲ καὶ ἐλεεινὴ τῆς κατὰ τὴν ἡλικίαν ἀκμῆς.

10.7.4 Εἰ περιεῖναι συνέβαινεν ἡμῖν τὸ ἅπαξ μοι κυηθὲν καὶ κακῶς ἀπολωλὸς θυγάτριον, ἐν ἴσοις που ταύτῃ τοῖς ἔτεσιν ἐξητάζετο. Ἀλλ' εἴθε γε, ὦ ἄνερ, ἐνῆν πως ἐξελέσθαι τὴν κόρην, πολλὴν ἂν ἔσχον παραψυχὴν διακονουμένης μοι τοιαύτης.

10.7.5 Ἴσως δέ που καὶ Ἑλληνὶς ἐστὶν ἡ ἀθλία· τὸ γὰρ πρόσωπον οὐκ Αἰγυπτίας.» «Ἑλληνὶς μὲν» ἔφη πρὸς αὐτὴν ὁ Ὑδάσπης «καὶ πατέρων οὐς λέξει τὸ παρόν· δεῖξαι γὰρ οὐκ ἂν ἔχοι· πόθεν; καίτοι γε ἐπηγγέλλετο. Ὑσθηναί γε μὴν τῆς θυσίας ἀδύνατος· καίτοι γε ἐβουλόμην, πεπονθὼς τι καὶ αὐτὸς οὐκ οἶδ' ὅπως καὶ κατελεῶν τὴν κόρην· ἀλλ' οἶσθα ὡς ἄρρενα μὲν τῷ Ἡλίῳ θήλειαν δὲ τῇ Σεληναίᾳ προσάγειν τε καὶ ἱεουργεῖν ὁ νόμος βούλεται.

10.7.6 Ταύτης δὲ πρώτης αἰχμαλώτου μοι προσαχθείσης καὶ εἰς τὴν νῦν θυσίαν ἀποκληρωθείσης ἀπαραίτητος ἂν γένοιτο πρὸς τὸ πλῆθος ἢ ὑπέρθεσις. Ἐν μόνον ἂν βοηθήσειεν, εἰ τῆς ἐσχάρας ἦν οἶσθα ἐπιβᾶσα μὴ ἀγνεύουσά πως ὁμιλίας τῆς πρὸς ἄνδρας ἐλεγχθεῖη, καθαρὰν εἶναι τὴν προσκομιζομένην τῇ θεῷ, καθάπερ οὖν καὶ τὸν <τῷ> Ἡλίῳ, τοῦ νόμου κελεύοντος, ἐπὶ δὲ τῆς τοῦ Διονύσου θυσίας ἀδιαφοροῦντος.

10.7.7 Ἀλλ' ὅρα, εἰ προσομιλήσασά τῳ φωραθείη πρὸς τῆς ἐσχάρας, μὴ οὐκ εὐπρεπὲς ἦ τὴν τοιάνδε εἰς τὸν οἶκον εἰσδέξασθαι.» Καὶ ἡ Περσίννα «Φωραθείη» ἔφη «καὶ σωθείη μόνον· αἰχμαλωσία καὶ πόλεμος καὶ τοσοῦτος τῆς ἐνεγκούσης ἐξοικισμὸς ἀνέγκλητον ποιεῖ τὴν προαίρεσιν, καὶ πλέον ἐπὶ ταύτης, ἐν τῷ κάλλει τὴν καθ' ἑαυτῆς βίαν, εἰ καὶ τι τοιοῦτον ὑπέστη, περιαγούσης.

10.7.8 » Καὶ ἔτι τοιαῦτα λεγούσης καὶ ἅμα ὑποδακρυούσης λανθάνειν δὲ τοὺς παρόντας πειρωμένης, ἄγεσθαι τὴν ἐσχάραν ὁ Ὑδάσπης ἐκέλευσε.

10.8.1 Παιδάρια τοίνυν ἄνηβα συλλαβόντες ἐκ τοῦ πλήθους οἱ ὑπηρέται (μόνοις γὰρ τοῖς τοιούτοις ἀβλαβῶς θιγγάνειν ἔνεστιν), ἐκόμιζόν τε ἐκ τοῦ νεῶ καὶ εἰς μέσους προὔτίθεσαν, ἐπιβαίνειν ἕκαστον τῶν αἰχμαλώτων κελεύοντες. Τῶν δὲ ὅστις ἐπιβαίῃ παραυτίκα τὴν βάσιν ἐφλέγετο, οὐδὲ τὴν πρώτην καὶ πρὸς ὀλίγον ψαῦσιν ἐνίων ὑποστάντων, χρυσοῖς μὲν ὀβελίσκοις τῆς ἐσχάρας διαπεπλεγμένης πρὸς τοῦτο δὲ ἐνεργείας τετελεσμένης ὥστε πάντα τὸν μὴ καθαρὸν καὶ ἄλλως ἐπιорκοῦντα καταίθειν, τῶν δὲ ἅπ' ἐναντίας ἀλύπως προσιέσθαι τὴν βάσιν.

10.8.2

Τούτους μὲν δὴ τῷ τε Διονύσῳ καὶ ἄλλοις θεοῖς ἀπεκλήρουν πλὴν δύο που καὶ τριῶν νεανίδων αἱ τῆς ἐσχάρας ἐπιβάσαι παρθενεύειν ἐγνωρίσθησαν. Ἐπεὶ δὲ καὶ Θεαγένης ἐπιβάς καθαρεύων ἐφαίνετο, θαυμασθεὶς πρὸς ἀπάντων τὰ τε ἄλλα τοῦ μεγέθους καὶ κάλλους καὶ ὅτι περ οὕτως ἀκμαῖος ἀνὴρ ἀπείρατος εἴη τῶν τῆς Ἀφροδίτης, πρὸς τὴν ἡλιακὴν ἱεουργίαν ἡτρεπίζετο «Καλὰ» λέγων ἡρέμα πρὸς τὴν Χαρίκλειαν «τάπιχαιρα παρ' Αἰθίοψι τῶν καθαρῶς βιούντων· θυσίαι καὶ σφαγαὶ τὰ ἔπαθλα τῶν σωφρονούντων.

- 10.9.2 Ἄλλ' ὦ φιλτάτη, τί οὐχὶ φράζεις σαυτήν; ποῖον ἀναμένεις ἔτι καιρὸν; ἢ τὸν ἕως ἄν ἀποδειροτομήσῃ τις; Λέγε, ἰκετεύω, καὶ μήνυε τὴν σαύτης τύχην. Ἴσως μὲν καμὲ περισώσεις ἥτις ποτὲ εἴης γνωρισθεῖσα καὶ ἐξαιτήσασα· εἰ δ' ἄρα μὴ τοῦτο, σύ γε μὴν προδῆλως διαδράσῃ τὸν κίνδυνον· αὐτάρκες δὲ τοῦτό μοι μαθόντι καὶ τελευτᾷν.» Ἡ δὲ «Πλησίον ὁ ἀγών» εἰποῦσα «καὶ νῦν ταλαντεύει τὰ καθ' ἡμᾶς ἡ μοῖρα» μηδὲ κελεῦσαι τοὺς ἐπιτεταγμένους ἀναμείνασα ἐνέδου τε τὸν ἐκ Δελφῶν ἱερὸν χιτῶνα, ἐκ πηριδίου τινὸς ὃ ἐπεφέρετο προκομίσασα, χρυσοῦφῃ τε ὄντα καὶ ἀκτῖσι κατάπαστον, τὴν τε κόμην ἀνεῖσα καὶ οἶον κάτοχος φανεῖσα προσέδραμέ τε καὶ ἐφήλατο τῇ ἐσχάρᾳ καὶ εἰστήκει πολὺν χρόνον ἀπαθής, τῷ τε κάλλει τότε πλέον ἐκλάμποντι καταστράπτουσα, περίοπτος ἐφ' ὑψηλοῦ πᾶσι γεγεννημένη, καὶ πρὸς τοῦ σχήματος τῆς στολῆς ἀγάλματι θεοῦ πλέον ἢ θνητῇ γυναικὶ προσεικαζομένη.
- 10.9.4 Θάμβος γοῦν ἅμα πάντας κατέσχε· καὶ βοὴν μίαν ἄσημον μὲν καὶ ἄναρθρον δηλωτικὴν δὲ τοῦ θαύματος ἐπήχησαν τῶν τε ἄλλων ἀγασθέντες καὶ πλέον ὅτι κάλλος οὕτως ὑπεράνθρωπον καὶ τὸ ὥριον τῆς ἀκμῆς ἄθικτον ἐτήρει καὶ ἔχειν ἐνεδείκνυτο σωφροσύνη πλέον ἢ τῇ ὥρᾳ κοσμούμενον. Ἐλύπει μὲν οὖν καὶ ἄλλους τῶν ὄχλων ἀρμόδιος τῇ θυσίᾳ φανεῖσα, καὶ δεισιδαιμονοῦντες ὅμως ἥδιστα ἄν εἶδον ἕκ τινος μηχανῆς περισωθεῖσαν.
- 10.9.5 Πλέον δὲ ἡνία τὴν Περσίνναν, ὥστε καὶ εἰπεῖν πρὸς τὸν Ὑδάσπην «ὦς ἀθλία καὶ δυστυχῆς ἡ κόρη σὺν πολλῶ καὶ οὐκ εἰς καιρὸν τῇ σωφροσύνῃ σεμνυνομένη καὶ θάνατον τῶν πολλῶν τούτων ἐπαίνων ἀλλαττομένη. Ἀλλὰ τί ἄν γένοιτο» ἔφη «ὦ ἄνερ;» Ὁ δὲ «Μάτην» ἔφη «μοι ἐνοχλεῖς καὶ οἰκτίζῃ τὴν οὐ σωζομένην ἀλλὰ θεοῖς, ὡς ἔοικε, διὰ τὸ ὑπερβάλλον τῆς φύσεως ἀρχῇθεν φυλαττομένην.» Καὶ ἀποστρέψας τὸν λόγον πρὸς τοὺς Γυμνοσοφιστάς, «Ἄλλ' ὦ σοφώτατοι» ἔφη «πάντων ἡτρεπισμένων τί οὐχὶ κατάρχετε τῶν ἱερῶν;» Καὶ ὁ Σισιμίθρης «Εὐφήμησον» ἀπεκρίνατο, ἐλληνίζων ὥστε μὴ τὸ πλήθος ἐπαῖειν, «ἱκανῶς γὰρ καὶ μέχρι τούτων ὄψιν τε καὶ ἀκοὴν ἐχράνθημεν.
- 10.9.6 Ἄλλ' ἡμεῖς μὲν εἰς τὸν νεῶν μετασθησόμεθα, θυσίαν οὕτως ἔκθεσμον τὴν δι' ἀνθρώπων οὔτε αὐτοὶ δοκιμάζοντες οὔτε προσίεσθαι τὸ θεῖον νομίζοντες (ὡς εἶθε γε ἦν καὶ τὰς διὰ τῶν ἄλλων ζώων θυσίας κεκωλῦσθαι) μόναις ταῖς δι' εὐχῶν καὶ ἀρωμάτων καθ' ἡμέτερον νόον ἀρκουμένους. Σὺ δὲ ἐπιμένων (ἐπάναγκες γὰρ βασιλεῖ καὶ ἄκριτον ἔστιν ὅτε πλήθους ὁρμὴν θεραπεύειν) ἐπιτέλει τὴν οὐκ εὐαγῇ μὲν ταύτην θυσίαν διὰ δὲ τὸ προκατειληφὸς τοῦ Αἰθιοπικοῦ νόμου πάτριον ἀπαραίτητον, καθαρσίων εἰσαυθὶς δεησόμενος, ἴσως δὲ καὶ οὐ δεησόμενος· οὐ γάρ μοι δοκεῖ πρὸς τέλος ἤξειν ἡδε ἡ θυσία τοῖς τε ἄλλοις ἐκ τοῦ θείου συμβόλοις τεκμαιρομένῳ καὶ τῷ περιλάμποντι φωτὶ τοὺς ξένους, ὑπερμαχεῖν τινα τῶν κρειττόνων διασημαίνοντι.
- 10.9.7 » Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἅμα καὶ τοῖς ἄλλοις συνέδροις ἀνίστατο καὶ πρὸς τὴν μετάστασιν ἐρρυθμίζετο.
- 10.10.1 Ἄλλ' ἢ γε Χαρίκλεια καθήλατό τε τῆς ἐσχάρας καὶ προσδραμοῦσα προσπίπτει τοῖς γόνασι τοῦ Σισιμίθρου, τῶν ὑπηρετῶν παντοίως ἐπεχόντων καὶ τὴν ἰκεσίαν παραίτησιν εἶναι τοῦ θανάτου νομιζόντων, καὶ «ὦ σοφώτατοι» ἔλεγε «μικρὸν ἐπιμείνατε· δίκη γάρ μοι καὶ κρίσις πρόκειται πρὸς τοὺς βασιλεύοντας, ὑμᾶς δὲ μόνους καὶ τοῖς τοσοῦτοις δικάζειν πυνθάνομαι. Καὶ τὸν περὶ

ψυχῆς ἀγῶνά μοι δισσώσατε· σφαγιασθῆναι γάρ με θεοῖς οὔτε δυνατόν οὔτε δίκαιον εἶναι μαθήσεσθε.

10.10.2 » Προσήκοντο ἄσμενοι τὰ εἰρημένα καὶ «ἽΩ βασιλεῦ» ἔφασαν «ἀκούεις τῆς προκλήσεως καὶ ἃ προίσχεται ἡ ξένη;» Γελάσας οὖν ὁ Ὑδάσπης «Καὶ ποία δίκη» φησὶν «ἢ πόθεν ἐμοὶ καὶ ταύτη; προφάσεως δὲ ἐκ ποίας ἢ ποίων ἴσων ἀναφαινομένη;» Καὶ ὁ Σισιμίθρης «Αὐτὰ» ἔφη «δηλώσει τὰ λεχθησόμενα.

10.10.3 » «Καὶ οὐκ ἂν δόξειεν» ἔφη «τὸ πρᾶγμα οὐ κρίσις ἀλλ' ὕβρις, εἰ πρὸς τὴν αἰχμάλωτον βασιλεὺς ὦν διαδικάσομαι;» «Τὰς ὑπεροχὰς οὐ δυσωπεῖται τὸ δίκαιον» ἀπεκρίνατο πρὸς αὐτὸν ὁ Σισιμίθρης· «ἀλλ' εἷς ἐστὶν ὁ βασιλεύων ἐν ταῖς κρίσεσιν, ὁ τοῖς εὐλογωτέροις κρατῶν.» «Ἀλλὰ πρὸς τοὺς ἐγχωρίους» ἔφη «καὶ οὐ τοὺς ξένους δικάζειν ὑμᾶς τοῖς βασιλεύουσιν ὁ νόμος ἐφίησι.

10.10.4 » Καὶ ὁ Σισιμίθρης «Οὐ τοῖς προσώποις μόνον» ἔφη «τὰ δίκαια γίνεται ἰσχυρὰ παρὰ τοῖς σώφροσιν, ἀλλὰ καὶ τοῖς τρόποις.» «Δῆλον μὲν» εἶπεν «ὥς οὐδὲν ἐρεῖ σπουδαῖον, ἀλλ', ὅπερ ἴδιον τῶν τὰ τελευταῖα κινδυνεύοντων, λόγων ματαίων ἔσται πλάσματα πρὸς ὑπέρθεσιν. Λεγέτω δ' οὖν ὅμως, ἐπειδὴ βούλεται Σισιμίθρης.» Ἡ δὲ Χαρίκλεια καὶ ἄλλως οὔσα εὐθυμος διὰ τὴν προσδοκωμένην τῶν περιεστηκότων λύσιν, πλέον ἐγεγόνει περιχαρὴς ὥς τοῦ Σισιμίθρου τοῦνομα ἐπήκουσεν· ἦν γὰρ δὴ οὗτος ὁ τὴν ἀρχὴν ἐκτεθεῖσαν ἀνελόμενος καὶ τῷ Χαρικλεῖ παρακαταθέμενος ἔτεσι δέκα πρότερον, ὅτε εἰς τοὺς Καταδούπους ἐστάλη τῶν σμαραγδαίων μετάλλων ἕνεκεν ὥς τὸν Ὀροονδάτην πρεσβεύων, τότε μὲν εἷς τῶν πολλῶν Γυμνοσοφιστῶν τυγχάνων, τὸ παρὸν δὲ πρόεδρος ἀναδεδειγμένος.

10.11.2 Τὴν μὲν οὖν ὄψιν τάνδρὸς οὐκ ἀνέφερεν ἡ Χαρίκλεια, νέα κομιδῇ καὶ ἐπταέτις χωρισθεῖσα, τοῦνομα δὲ ἀναγνοῦσα περιχαρὴς ἐγεγόνει πλέον, συνήγορόν τε καὶ συνεργὸν ἔσεσθαι πρὸς τὸν ἀναγνωρισμὸν ἐλπίσασα. Τὰς δὴ χεῖρας εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνατείνασα καὶ βοῶσα ἐξάκουστον «Ἥλιε, γενεάρχα προγόνων ἐμῶν» ἔλεγε «θεοὶ τε ἄλλοι καὶ ἥρωες γένους ἡμετέρου καθηγεμόνες, ὑμεῖς ἔστε μοι μάρτυρες ὥς οὐδὲν ἐρῶ ψεῦδος, ὑμεῖς δὲ καὶ συλλήπτορες εἰς τὴν κρίσιν τὴν νυνὶ προκειμένην, εἰς ἣν τῶν προσόντων μοι δικαίων ἐντεῦθεν ἄρξομαι.

10.11.3 Ξένους, ὦ βασιλεῦ, ἢ καὶ ἐγχωρίους ὁ νόμος ἱεουργεῖσθαι κελεύει;» Τοῦ δὲ «Ξένους» εἰπόντος, «Οὐκοῦν ὥρα σοι» ἔφη «ζητεῖν ἑτέρους εἰς τὴν θυσίαν· ἐμὲ γὰρ ὑμεδαπὴν τε καὶ ἐγχώριον εὐρήσεις.» Τοῦ δὲ θαυμάζοντος καὶ πλάττεσθαι λέγοντος, ἡ Χαρίκλεια «Τὰ μικρότερα» ἔφη «θαυμάζεις, τὰ μείζονα δὲ ἐστὶν ἕτερα· οὐ γὰρ ἐγχώριος μόνον ἀλλὰ καὶ γένους τοῦ βασιλείου τὰ πρῶτα καὶ ἐγγύτατα.

10.12.1 » Καὶ αὐθις τοῦ Ὑδάσπου διαπτύοντος ὥς φληνάφους τοὺς λόγους «Παῦσαι» εἶπεν, «ὦ πάτερ, θυγατέρα τὴν σὴν ἐκφαυλίζων.» Ὁ δὲ βασιλεὺς τὸ ἐντεῦθεν οὐχ ὑπερορῶν τὰ λεγόμενα μόνον ἀλλ' ἤδη καὶ ἀγανακτῶν ἐφαίνετο, χλεύην τὸ πρᾶγμα καὶ ὕβριν ποιούμενος· καὶ «ἽΩ Σισιμίθρη καὶ οἱ λοιποὶ» ἔλεγεν, «ὁρᾶτε οἱ περιέστη τὰ τῆς ἀνεξικακίας; ἢ γὰρ οὐκ ἄντικρυς μανίαν ἢ κόρη νοσεῖ παρατόλμοις πλάσμασι τὸν θάνατον πειρωμένη διώσασθαι, θυγατέρα ἐμὴν ὥσπερ ἐπὶ σκηνῆς ἐξ ἀπόρων ἑαυτὴν καὶ οἶον ἐκ μηχανῆς ἀναφαίνουσα τοῦ μηδεπώποτε, ὥς ἴστε, παίδων γονὴν εὐτυχίσαντος, ἅπαξ δὲ που μόνον ὁμοῦ τε ἀκηκοότος καὶ ἀποβαλόντος; Ὡστε ἀγέτω τις, μηδὲ ἐπὶ πλέον ἐπινοεῖτω τῇ θυσίᾳ τὴν ὑπέρθεσιν.

10.12.3 » «Οὐκ ἄξει οὐδεὶς» ἀνεβόησεν ἡ Χαρίκλεια «τέως ἂν μὴ τοῦτο κελεύωσιν οἱ δικάζοντες· σὺ δὲ δικάζη τὸ παρόν, οὐ ψῆφον φέρεις. Ξενοκτονεῖν μὲν ἴσως, ὦ βασιλεῦ, ὁ νόμος ἐπιτρέπει, τεκνοκτονεῖν δὲ οὐθ' οὗτος οὐθ' ἡ φύσις σοι, πάτερ, ἐφίησι· πατέρα γὰρ σε τήμερον οἱ θεοὶ καὶ ἀρνούμενον ἀναδείξουσι. Πᾶσα δίκη καὶ κρίσις, ὦ βασιλεῦ, δύο τὰς μεγίστας ἀποδείξεις οἶδε, τὰς τε ἐγγράφους πίστεις καὶ τὰς ἐκ μαρτύρων βεβαιώσεις· ἄμφω σοι τοῦ θυγάτηρ ὑμετέρα

εἶναι παρέξομαι, μάρτυρα μὲν οὐχ ἓνα τῶν πολλῶν ἀλλ' αὐτόν γε δὴ τὸν δικάζοντα προκαλουμένη (μεγίστη δὲ οἶμαι τῷ λέγοντι πίστις ἢ τοῦ διαιτῶντος γνώσις), γράμματα δὲ τάδε τύχης τῆς ἐμῆς τε καὶ ὑμῶν διηγήματα προῖσχομένη.

10.12.4 » Καὶ ἅμα λέγουσα τὴν συνεκτεθεῖσαν ἑαυτῇ ταινίαν ὑπὸ τῇ γαστρὶ φέρουσα προὔφερε τε καὶ ἀνειλήσασα τῇ Περσίννῃ προσεκόμιζεν.

10.13.1 Ἦ δὲ ἐπειδὴ τὸ πρῶτον εἶδεν ἀχανὲς τε καὶ αὖτος ἐγεγόνει καὶ χρόνον ἐπὶ πλεῖστον τὰ ἐγγεγραμμένα τῇ ταινίᾳ καὶ τὴν κόρην αὖθις ἐν μέρει περιεσκόπει· τρόμῳ τε καὶ παλμῷ συνείχετο καὶ ἰδρῶτι διερρεῖτο, χαίρουσα μὲν ἐφ' οἷς εὕρισκεν ἀμηχανοῦσα δὲ πρὸς τὸ τῶν παρ' ἐλπίδας ἄπιστον, δεδοικυῖα δὲ τὴν ἐξ Ὑδάσπου τῶν φανερουμένων ὑποψίαν τε καὶ ἀπιστίαν ἢ καὶ ὀργήν, ἂν οὕτω τύχη, καὶ τιμωρίαν. Ὡστε καὶ τὸν Ὑδάσπην ἐνορῶντα εἰς τὸ θάμβος καὶ τὴν συνέχουσαν ἀγωνίαν «ῶ γύναι» εἶπεῖν «τί ταῦτα; ἢ τί πέπονθας πρὸς τὴν δεικνυμένην γραφήν;» Ἦ δὲ «ῶ βασιλεῦ» εἶπε «καὶ δέσποτα καὶ ἄνερ, ἄλλο μὲν οὐδὲν ἂν εἴποιμι πλέον, λαβὼν δὲ ἀναγίνωσκε· διδάσκαλός σοι πάντων ἡ ταινία γενήσεται.

10.13.2 » Καὶ ἐπιδοῦσα αὖθις ἐσιώπα κατηφήσασα. Δεξάμενος γοῦν ὁ Ὑδάσπης καὶ πλησίον παρεῖναι καὶ συνεπιλέγεσθαι τοὺς Γυμνοσοφιστὰς παρακαλέσας ἐπήει τὴν γραφήν, πολλὰ μὲν αὐτὸς θαυμάζων πολλὰ δὲ καὶ τὸν Σισιμίθρην ἐκπεπληγμένον καὶ μυρίας τροπὰς τῆς διανοίας ἐκ τῶν ὅψεων ἐμφαίνοντα ὁρῶν συνεχές τε εἰς τὴν ταινίαν καὶ εἰς τὴν Χαρίκλειαν ἀτενίζοντα.

10.13.4 Καὶ τέλος, ἐπειδὴ τὴν τε ἔκθεσιν ἐδιδάχθη καὶ τὴν αἰτίαν τῆς ἐκθέσεως ὁ Ὑδάσπης, «Ἄλλ' ὅτι μὲν ἐτέχθη μοι κόρη τις» ἔφη «γινώσκω, καὶ ἀποθανοῦσαν τότε πυθόμενος, ὡς αὕτη Περσίννα ἔλεγεν, ἐκτεθεῖσθαι νυνὶ μανθάνω. Τίς δὲ ὁ ἀνελόμενος καὶ διασώσας καὶ θρέψας, τίς δὲ ὁ διακομίσας εἰς Αἴγυπτον οὗ καὶ αἰχμάλωτος εἴληπται; Ἦ πόθεν ὅλως ὅτι αὕτη ἐκείνη, καὶ μὴ διέφθαρται μὲν τὸ ἐκτεθὲν τοῖς δὲ γνωρίσμασιν ἐπιτυχὼν τις ἀποκέχρηται τοῖς ἐκ τῆς τύχης; μὴ τις δαίμων ἡμῖν ἐπιπαίζει καὶ ὥσπερ προσωπεῖον τῇ κόρῃ ταῦτα περιθεὶς ἐντροφᾷ τῇ ἡμετέρᾳ περὶ τεκνοποιίαν ἐπιθυμία καὶ νόθον ἡμῖν καὶ ὑποβολιμαῖον εἰσποιεῖ διαδοχὴν, καθάπερ νέφει τῇ ταινίᾳ τὴν ἀλήθειαν ἐπισκιάζων.

10.13.5 » Ἐπὶ τούτοις ὁ Σισιμίθρης «Τὰ μὲν πρῶτα» ἔφη «τῶν ζητουμένων ἔχει σοι λύσιν· ὁ γὰρ ἀνελόμενος ἐκτεθεῖσαν καὶ ἀναθρέψας λάθρα καὶ εἰς Αἴγυπτον κομίσας ὅτε με πρεσβευτὴν ἔστειλας, οὗτος εἰμὶ ἐγώ, καὶ ὡς οὐ θεμιτὸν ἡμῖν τὸ ψεῦδος οἶσθα προλαβὼν.

10.14.1 Γνωρίζω καὶ τὴν ταινίαν τοῖς βασιλείοις Αἰθιοπῶν γράμμασιν ὡς ὁρᾷς κεχαραγμένην καὶ οὐ παρέχουσαν ἀμφιβολίαν ἀλλαχοῦ συντετάχθαι, Περσίννης δὲ αὐτοχειρίᾳ κατεστήχθαι παρὰ σοὶ μάλιστα γνωριζομένην. Ἄλλ' ἦν καὶ ἕτερα συνεκτεθέντα γνωρίσματα, δοθέντα παρ' ἐμοῦ τῷ ὑποδεξαμένῳ τὴν κόρην ἀνδρὶ Ἑλληνί τε καί, ὡς ἐφαίνετο, καλῷ τε καὶ ἀγαθῷ.

10.14.2 » «Σῶζεται» ἔφη «καὶ ταῦτα» ἡ Χαρίκλεια, καὶ ἅμα ἐπεδείκνυ τοὺς ὄρμους. Πλέον ἡ Περσίννα ἰδοῦσα κατεπλάγη, καὶ πυνθανομένου τοῦ Ὑδάσπου τίνα ταῦτα εἶη καὶ εἴ τι πλέον ἔχοι ἐκδιδάσκειν ἀπεκρίνατο οὐδὲν ἢ ὅτι γνωρίζει μὲν κατ' οἶκον δὲ ταῦτα ἐξετάζειν καλόν. Αὖθις οὖν ἀδημονῶν ὁ Ὑδάσπης ἐφαίνετο καὶ ἡ Χαρίκλεια «Ταῦτα μὲν ἂν εἶη τῆς μητρὸς τὰ γνωρίσματα· σὸν δὲ ἴδιον ὅδε ὁ δακτύλιος» καὶ ἐδείκνυ τὴν παντάρβην.

10.14.3 Ἐγνώρισεν ὁ Ὑδάσπης, δεδωκὼς δῶρον τῇ Περσίννῃ παρὰ τὴν μνηστείαν. Καὶ «ῶ βελτίστη» ἔφη «τὰ μὲν γνωρίσματα ἐμά, σὲ δὲ ἐμὴν οὖσαν τούτοις κεχρησθαι καὶ μὴ ἄλλως ἐπιτυχοῦσαν οὐδέπω γνωρίζω· πρὸς γὰρ τοῖς ἄλλοις καὶ χροῖᾳ ξένη τῆς Αἰθιοπίδος λαμπρύνῃ.» Καὶ ὁ Σισιμίθρης «Λευκὴν» ἔφη «κἀγὼ τότε ἀνειλόμην ἢν ἀνειλόμην, ἄλλως τε καὶ τῶν ἐτῶν ὁ χρόνος συμβαίνει πρὸς τὴν παροῦσαν τῆς κόρης ἡλικίαν, ἑπτακαίδεκά που τῶν πάντων ταύτῃ τε καὶ τῇ ἐκθέσει πληρουμένων.

10.14.4

Ἐμοὶ δὲ καὶ τὸ βλέμμα τῶν ὀφθαλμῶν παρίσταται, καὶ τὸν ὅλον τῆς ὄψεως χαρακτηῖρα καὶ τὸ ὑπερφυεῖς τῆς ὥρας, ὁμολογοῦντα τοῖς τότε τὰ νυνὶ φαινόμενα, γνωρίζω.» «Ταυτὶ μὲν ἄριστα, ὦ Σισιμίθρη» πρὸς αὐτὸν ὁ Ὑδάσπης «καὶ ὡς ἂν τις ἐκθυμότατα συνηγορῶν μᾶλλον ἢ δικάζων.

10.14.5 Ἀλλ' ὅρα μὴ μέρος τι λύων ἕτερον ἀνακινεῖς ἀπόρημα δεινόν τε καὶ οὐδαμῶς ἀπολύσασθαι τὴν ἐμοὶ συμβιοῦσαν εὐπορον· λευκὴν γὰρ πῶς ἂν Αἰθίοπες ἀμφότεροι παρὰ τὸ εἰκὸς ἐτεκνώσαμεν;» Ὑποβλέψας οὖν ὁ Σισιμίθρης καὶ τι καὶ εἰρωνικὸν ὑπομειδιάσας «Σὺ μὲν οὐκ οἶδα» ἔφη «ὅτι πάσχεις, ἀπὸ τρόπου τοῦ σοῦ τὸ παρὸν συνηγορίαν ἡμῖν ὀνειδίζων ἦν οὐκ ἂν ἐν φαύλῳ ποιησαίμην· δικαστὴν γὰρ ὀρίζομαι γνήσιον τὸν τοῦ δικαίου συνηγορον.

10.14.6 Τί δὲ οὐχὶ σοὶ μᾶλλον ἢ τῇ κόρῃ συνηγορῶν φανήσομαι, πατέρα σε σὺν τοῖς θεοῖς ἀναδεικνὺς καὶ ἦν ἐκ σπαργάνων περιέσωσα ὑμῖν θυγατέρα ταύτην καὶ νῦν ἀνασφωζομένην ἐπ' ἀκμῆς οὐ περιορῶν; Ἀλλὰ σὺ μὲν ἂ βούλει γίνωσκε περὶ ἡμῶν οὐδένα ὑπόλογον τούτου ποιουμένων· οὐ γὰρ πρὸς τὴν ἐτέρων ἀρέσκειαν βιοῦμεν, αὐτὸ δὲ τὸ καλὸν κάγαθὸν ζηλοῦντες ἑαυτοὺς πείθιν ἀγαπῶμεν.

10.14.7 Τῆς γε μὴν κατὰ τὴν χροιάν ἀπορίας φράζει μὲν σοι καὶ ἡ ταινία τὴν λύσιν, ὁμολογούσης ἐν αὐτῇ ταυτησί Περσίννης ἐσπακέναι τινὰ εἰδῶλα καὶ φαντασίας ὁμοιοτήτων † ἀπὸ τῆς κατὰ τὴν Ἀνδρομέδαν πρὸς σε ὁμιλίας ὀρωμένην †. Εἰ δ' οὖν καὶ ἄλλως πιστώσασθαι βούλει, πρόκειται τὸ ἀρχέτυπον· ἐπισκόπει τὴν Ἀνδρομέδαν ἀπαράλλακτον ἐν τῇ γραφῇ καὶ ἐν τῇ κόρῃ δεικνυμένην.» Ἐκόμενοι ἀράμενοι τὴν εἰκόνα προσταχθέντες οἱ ὑπηρέται καὶ πλησίον τῆς Χαρικλείας ἀντεγείραντες τοσοῦτον ἐκίνησαν παρὰ πάντων κρότον καὶ θόρυβον, ἄλλων πρὸς ἄλλους, ὅσοι καὶ κατὰ μικρὸν συνίεσαν τὰ λεγόμενα καὶ πραττόμενα, διαδηλούντων καὶ πρὸς τὸ ἀπηκριβωμένον τῆς ὁμοιότητος σὺν περιχαρείᾳ ἐκπλαγέντων, ὥστε καὶ τὸν Ὑδάσπην οὐκέτι μὲν ἀπιστεῖν ἔχειν, ἐφεστάναι δὲ πολὺν χρόνον ὑφ' ἡδονῆς ἅμα καὶ θαύματος ἐχόμενον.

10.15.2 Ὁ δὲ Σισιμίθρης «Ἐν ἔτι λείπεται» ἔφη «περὶ βασιλείας γὰρ καὶ τῆς κατ' αὐτὴν γνησίας διαδοχῆς ὁ λόγος καί, πρό γε πάντων, ἀληθείας αὐτῆς. Γύμνωσον τὴν ὠλένην, ὦ κόρη—μέλανι συνθήματι τὸ ὑπὲρ πῆχυν ἐσπίλωτο—οὐδὲν ἀπρεπὲς γυμνούμενον τὸ τῶν φύντων καὶ γένους μαρτύριον.» Ἐγύμνωσεν αὐτίκα ἡ Χαρίκλεια τὴν λαιάν, καὶ ἦν τις ὥσπερ ἔβενος περιδρομος ἐλέφαντα τὸν βραχίονα μιαίνων. Οὐκέτι κατεῖχεν ἡ Περσίinna, ἀλλ' ἀθρόον τε ἀνήλατο τοῦ θρόνου καὶ προσδραμοῦσα περιέβαλέ τε καὶ περιφῶσα ἐδάκρυέ τε καὶ πρὸς τὸ ἀκατάσχετον τῆς χαρᾶς μυκηθμῷ τινι προσεοικὸς ἀνωρύετο (ὑπερβολὴ γὰρ ἡδονῆς καὶ θρῆνόν ποτε ἀποτίκτειν φιλεῖ), μικροῦ τε ἔδει συγκατενεχθῆναι τῇ Χαρικλείᾳ.

10.16.2 Ὁ δὲ Ὑδάσπης ἡλέει μὲν τὴν γυναῖκα ὀδυρομένην ὀρῶν καὶ εἰς συμπάθειαν ἐκάμπτετο τὴν διάνοιαν, τὸ ὄμμα δὲ οἶονεὶ κέρας ἢ σίδηρον εἰς τὰ ὀρώμενα τείνας εἰστήκει πρὸς τὰς ὠδῖνας τῶν δακρύων ἀπομαχόμενος· καὶ τῆς ψυχῆς αὐτῷ πατρικῷ τῷ πάθει καὶ ἀνδρείῳ τῷ λήματι κυματουμένης καὶ τῆς γνώμης ὑπ' ἀμφοτέρων στασιαζομένης καὶ πρὸς ἑκατέρου καθάπερ ὑπὸ σάλου μετασπωμένης τελευτῶν ἡττήθη τῆς τὰ πάντα νικώσης φύσεως καὶ πατὴρ οὐκ εἶναι μόνον ἐπέθετο ἀλλὰ καὶ πάσχειν ὅσα πατὴρ ἡλέγχετο· καὶ τὴν Περσίνναν συγκατενεχθεῖσαν τῇ θυγατρὶ καὶ συμπεπλεγμένην ἀνεγείρων οὐκ ἔλαθε καὶ τὴν Χαρίκλειαν ἐναγκαλιζόμενος καὶ δακρύων ἐπιρροῇ πατρικὰ πρὸς αὐτὴν σπενδόμενος. Οὐ μὴν εἰς τὸ παντελὲς γε ἐξεκρούσθη τῶν πρακτέων, ἀλλ' ὀλίγον ἐπιστὰς τὸν τε δῆμον κατοπτεύσας ἀπὸ τῶν ἴσων παθῶν κεινημένον καὶ πρὸς τὴν σκηνοποιίαν τῆς τύχης ὑφ' ἡδονῆς τε ἅμα καὶ ἐλέου δακρύοντας ἡγήν τέ τινα θεσπεσίαν ἄχρῃς αἰθέρος αἶροντας καὶ οὔτε κηρύκων σιγὴν ἐπιταττόντων ἐπαΐοντας οὔτε τὸ βούλημα τοῦ ταραχῶς προδήλως ἐκφαίνοντας, τὴν χεῖρα προτείνας καὶ κατασείων πρὸς ἡσυχίαν τὸ κλυδώνιον τοῦ δήμου κατέστελλε· καὶ «ὦ παρόντες» ἔλεγεν «οἱ

μὲν θεοὶ πατέρα με, ὡς ὁρᾶτε καὶ ἀκούετε, πάσης ἐπέκεινα προσδοκίας ἀνέδειξαν, καὶ θυγάτηρ εἶναί μοι ἦδε ἡ κόρη πολλαῖς ταῖς ἀποδείξεσι γνωρίζεται· ἐγὼ δὲ τοσαύτην ὑπερβολὴν ποιοῦμαι τῆς εἰς ὑμᾶς τε καὶ τὴν ἐνεγκοῦσαν εὐνοίας, ὥστε μικρὰ φροντίσας καὶ γένους διαδοχῆς καὶ πατρῶας ἀνακλήσεως, ἃ δὴ πάντα μοι διὰ τῆσδε ἔμελλον ἔσεσθαι, θεοῖς ἱερουργεῖν ὑπὲρ ὑμῶν ἐπείγομαι.

10.16.5 Ὅρῳ μὲν γὰρ ὑμᾶς δακρύνοντας καὶ ἀνθρώπινόν τι πάθος ἀναδεγμένους καὶ ἐλεοῦντας μὲν τὴν ἁωρίαν τῆς κόρης ἐλεοῦντας δὲ καὶ τὴν ἐμοὶ μάτην προσδοκηθεῖσαν τοῦ γένους διαδοχὴν· ὅμως δ' οὖν ἀνάγκη, καὶ ὑμῶν ἴσως μὴ βουλομένων, τῷ πατρίῳ πείθεσθαι νόμῳ, τῶν ἰδίων λυσιτελῶν τὸ τῆς πατρίδος ἐπίπροσθεν ποιοῦμενον. Εἰ μὲν γὰρ τοῖς θεοῖς οὕτω φίλον ὥστε παρέχεσθαι τε ἅμα καὶ ἀφαιρεῖσθαι (τοῦτο γὰρ ἤδη πάλαι τε πέπονθα γεννηθείσης καὶ πάσχω τὸ παρὸν εὐρεθείσης) οὐκ ἔχω λέγειν ὑμῖν δὲ καταλείπω σκοπεῖν, οὐδ' εἴπερ ἦν ἐξώκισαν τῆς ἐνεγκούσης ἐπὶ πέρατα γῆς ἔσχατα αὐθις δὲ θαυματουργοῦντες ἐν αἰχμαλώτῳ τῇ τύχῃ φέροντες ἐνεχείρισαν, ταύτην αὐτοῖς πάλιν ἱερουργουμένην προσδέξονται.

10.16.7 Καὶ ἦν ὡς πολεμίαν οὐκ ἀνεῖλον καὶ αἰχμάλωτον γενομένην οὐκ ἐλυμνήαμην, ταύτην θυγατέρα φανεῖσαν ἐναγίζειν, ὡς καὶ ὑμῖν ὄντος κατὰ βούλησιν τοῦ πράγματος, οὐχ ὑπερθήσομαι οὐδὲ πείσομαι ὃ καὶ ἄλλῳ πάσχοντι πατρὶ συγγνωστὸν ἴσως ἂν ἦν οὐδὲ ὀκλάσω οὐδὲ εἰς ἱκεσίαν τρέψομαι συγγνώμην δοῦναι καὶ ἀφοσιώσασθαι τὸ παρὸν πρὸς τὸν νόμον, τῇ φύσει πλέον καὶ τοῖς ἐκ ταύτης πάθει προσθεμένους, ὡς ἐξὸν καὶ ἐτέρῳ τρόπῳ θεραπεύειν τὸ θεῖον. Ἄλλ' ὅσῳ συμπάσχοντες ἡμῖν οὐ λελήθατε καὶ ὡς ἴδια τὰ ἡμέτερα πάθη περιαλοῦντες, τοσοῦτῳ κάμοι προτιμότερα τὰ ὑμέτερα ὀλίγον μὲν τῆς ἀκληρίας λόγον ποιουμένῳ ὀλίγον δὲ τῆς ἀθλίας ταυτησὶ Περσίνης κατοδυρομένης, πρωτοτόκου τε ἅμα καὶ ἀγόνου καθισταμένης· ὥστε, εἰ δοκεῖ, παύσασθε μὲν δακρύνοντας καὶ ἡμᾶς κατοικτιζόμενοι μάτην, τῆς δὲ ἱερουργίας ἐχώμεθα.

10.16.9 Σὺ δὲ ὦ θύγατερ (πρῶτα γὰρ σε καὶ ὕστατα τὸ ποθητὸν ὄνομα τοῦτο προσφθέγγομαι), ὦ μάτην μὲν ὠραία μάτην δὲ ἀνευραμένη τοὺς γεννήσαντας, ὦ τῆς ἀλλοδαπῆς βαρυτέραν τὴν πατρίδα δυστυχήσασα, ὦ σωτηριώδους μὲν τῆς ξένης ἐπ' ὀλέθρῳ δὲ πειρωμένη τῆς ἐνεγκούσης, μή μοι σύγχει τὸν θυμὸν ὀδυρομένη, ἀλλὰ τὸ ἀνδρεῖον ἐκεῖνό σου φρόνημα καὶ βασιλείον νῦν εἴπερ ποτὲ καὶ πρότερον ἐπιδείκνυσο· καὶ ἔπου τῷ γεννήσαντι, νυμφοστολῆσαι μὲν οὐ δυναθέντι οὐδὲ ἐπὶ παστάδας καὶ θαλάμους ἀγαγόντι, πρὸς δὲ θυσίαν κοσμοῦντι καὶ δᾶδας οὐ γαμηλίους ἀλλ' ἐπιβωμίους ἄπτοντι καὶ τὴν ἅμαχον ταυτηνὶ τοῦ κάλλους ἀκμήν ἀνθ' ἱερείων προσάγοντι.

10.16.10 Ὑμεῖς δὲ ἰλήκοιτε ὦ θεοὶ τῶν εἰρημένων [καί] εἰ δὴ τι πρὸς τοῦ πάθους νικώμενος οὐκ εὐαγὲς ἐφθεγξάμην ὁ τέκνον ὁμοῦ καλεσάμενος καὶ τεκνοκτόνος γινόμενος.» Καὶ ταῦτα εἰπὼν ὁ μὲν ἐπέβαλλε τῇ Χαρικλείᾳ τὰς χεῖρας, ἄγειν μὲν ἐπὶ τοὺς βωμοὺς καὶ τὴν ἐπ' αὐτῶν πυρκαϊάν ἐνδεικνύμενος πλείονι δὲ αὐτὸς πυρὶ τῷ πάθε τὴν καρδίαν σμυχόμενος καὶ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν ἐνηδρευμένων τῇ δημηγορίᾳ λόγων ἀπευχόμενος.

10.17.1 Τὸ δὲ πλῆθος τῶν Αἰθιοπῶν ἐσείσθη πρὸς τὰ εἰρημένα καὶ οὐδὲ πρὸς βραχὺ τῆς Χαρικλείας ἀγομένης ἀνασχόμενοι μέγα τι καὶ ἄθρόον ἐξέκραγον «Σῶζε τὴν κόρην» ἀναβοῶντες, «σῶζε τὸ βασιλείον αἶμα, σῶζε τὴν ὑπὸ θεῶν σωθεῖσαν· ἔχομεν τὴν χάριν· πεπλήρωται ἡμῖν τὸ νόμιμον. Ἐγνωρίσαμεν <σε> ὡς βασιλέα· γνώριζε καὶ σὺ σαυτὸν ὡς πατέρα.

10.17.2 Ἰλήκοιεν οἱ θεοὶ τῆς δοκούσης παρανομίας. Πλέον παρανομήσομεν ἀνθιστάμενοι τοῖς ἐκείνων βουλήμασι· μηδεὶς ἀναιρείτω τὴν ὑπ' ἐκείνων περιωθεῖσαν. Ὁ τοῦ δήμου πατήρ, γίνου καὶ κατ' οἶκον πατήρ.» Καὶ μυρίας ἐπὶ τούτοις καὶ ὁμοίας φωνὰς ἰέντες τέλος καὶ ἔργῳ τὸ κωλύειν ἐπεδείκνυντο προιστάμενοί τε καὶ ἀνθιστάμενοι καὶ διὰ τῶν ἄλλων θυσιῶν ἰλάσκεσθαι τὸ θεῖον αἰτοῦντες. Ὁ δὲ Ὑδάσπης ἐκὼν τε καὶ χαίρων προσίετο τὴν ἡτταν, τὴν εὐκτὴν ταυτηνὶ

βίαν αὐθαίρετος ὑπομένων καὶ τοὺς δήμους ἐπαλλήλοις ταῖς ἐκβοήσεσι χρονιώτερον ἐντρυφώντας καὶ ταῖς εὐφημίαις ἀγερωχότερον ἐπισκirtώντας ὁρῶν τούτοις μὲν ἐμφορηθῆναι τῆς ἡδονῆς ἐνεδίδου, κατασταλῆναι ποτε πρὸς ἡσυχίαν ἐκόντας ἀναμένων.

10.18.1 Αὐτὸς δὲ πλησιαίτερον τῇ Χαρίκλειᾳ παραστάς, «ἽΩ φιλτάτῃ» ἔλεγεν, «ἐμὴν μὲν εἶναί σε θυγατέρα τὰ τε γνωρίσματα ἐμήνυσε καὶ ὁ σοφὸς Σισιμίθρης ἐμαρτύρησε καὶ τὸ τῶν θεῶν εὐμενὲς πρὸ πάντων ἀνέδειξεν· ἀλλ' οὐτοσί τίς ποτέ ἐστιν, ὁ σοὶ μὲν ἅμα συλληφθεὶς καὶ εἰς τὰς ἐπινικίους σπονδὰς τοῖς θεοῖς φυλαχθεὶς, νυνὶ τε τοῖς βωμοῖς εἰς τὴν ἱερουργίαν προσιδρυμένος; Ἦ πῶς αὐτὸν ἀδελφὸν ὠνόμαζες ὅτε μοι τὸ πρῶτον κατὰ τὴν Συήνην προσήχθητε; οὐ γὰρ δήπου καὶ οὗτος ἡμέτερος υἱὸς εὐρεθήσεται· ἅπαξ γὰρ Περσίinna καὶ σὲ μόνην ἐκυοφόρησε.

10.18.2 » Καὶ ἡ Χαρίκλεια σὺν ἐρυθήματι κατανεύσασα «Τὸν μὲν ἀδελφὸν ἐψευσάμην» ἔφη «τῆς χρεῖας τὸ πλάσμα συνθείσης· ὅστις δὲ ἐστὶν ἀληθῶς αὐτὸς ἂν λέγοι βέλτιον, ἀνὴρ τε γὰρ ἐστὶν ἐμοῦ τε τῆς γυναικὸς εὐθαρσέστερον ἐξαγορεύειν οὐκ αἰσχυνθήσεται.» Καὶ ὁ Ὑδάσπης μὴ συλλαβὼν τὸν νοῦν τῶν εἰρημένων «Σύγγνωθι» ἔφη «θυγάτριον κατερυθριάσασα δι' ἡμᾶς παρθενικῆς αἰδοῦς ἀνοίκειον πεῦσιν ὑπὲρ νεανίου σοι προσαγαγόντας.

10.18.3 Ἀλλὰ σὺ μὲν κατὰ τὴν σκηνὴν ἅμα τῇ μητρὶ κάθησο ἐνευφραίνεσθαί τέ σοι παρέχουσα, πλέον ἢ ὅτε σε ἔτικτεν ὠδινούσῃ τὴν ἐπὶ σοὶ τὸ παρὸν ἀπόλαυσιν, καὶ τοῖς κατὰ σαυτὴν διηγῆμασι παρηγοροῦσα. Ἡμῖν δὲ τῶν ἱερείων μελήσει, τῆς ἀντὶ σοῦ σφαγιασθησομένης ἅμα τῷ νεανίᾳ παντοίως εἴ τινα εὕροιμεν ἀνταξίαν ἐπιλεχθείσης.» Καὶ ἡ Χαρίκλεια μικροῦ μὲν καὶ ἐξωλόλυξε πρὸς τὴν δήλωσιν τῆς τοῦ Θεαγένους σφαγῆς ἐκτραχυνθεῖσα· μόγις δ' οὖν τὸ συμφέρον τιθεμένη καὶ πρὸς τὸ ἐκμανὲν τοῦ πάθους διὰ τὸ χρειῶδες ἐγκαρτερῆσαι βιασαμένη πάλιν ὑφεῖρπε τὸν σκοπὸν καὶ «ἽΩ δέσποτα» ἔλεγεν «ἀλλ' οὐδὲ κόρην μὲν ἴσως ἔτι ἐχρῆν σε ἐπιζητεῖν, ἅπαξ τοῦ δήμου τὸ ἱερεῖον τὸ θῆλυ δι' ἐμοῦ συγχωρήσαντος.

10.19.2 Εἰ δ' οὖν προσφιλονεικοίῃ τις ἄρτιον καὶ ἐξ ἐκατέρου γένους ἐπιτελεῖσθαι τὴν ἱερουργίαν, ὥρα σοι μὴ κόρην μόνον ἀλλὰ καὶ νεανίαν ἄλλον ἐπιζητεῖν, ἢ μὴ τοῦτο ποιοῦντα μηδὲ κόρην ἄλλην ἀλλ' ἐμὲ πάλιν σφαγιάζειν.» Τοῦ δὲ «Εὐφήμησον» εἰπόντος καὶ τὴν αἰτίαν διότι τοῦτο λέγοι πυνθανομένου, «Ὅτι» ἔφη «ἐμοὶ καὶ ζῶντι συζῆν καὶ θνήσκοντι συντεθάναι τῷ ἀνδρὶ τῷδε πρὸς τοῦ δαιμονίου καθείμαρται.» Πρὸς ταῦτα ὁ Ὑδάσπης, οὕτω τῶν ὄντων ἐπήβολος γινόμενος, «Ἐπαινῶ μὲν σε τῆς φιλανθρωπίας, ὦ θυγάτερ» ἔφη, «ξένον Ἑλληνα καὶ ἡλικα καὶ συναιχμάλωτον καὶ συνήθειαν πρὸς σε τὴν ἐκ τῆς ἐκδημίας κεκτημένον χρηστῶς κατελεοῦσαν καὶ περισώζειν ἐπινοοῦσαν, ἀλλ' οὐκ ἔστιν ὅπως ἂν ἐκεῖνος ἐξαιρεθεῖ τῆς ἱερουργίας· ἄλλως τε γὰρ οὐκ εὐαγὲς παντάπασι περιγραφῆναι τὸ πάτριον τῆς τῶν ἐπινικίων θυσίας, καὶ ἅμα οὐδ' ἂν ὁ δήμος ἀνάσχοιτο, μόλις καὶ πρὸς τὴν ἐπὶ σοὶ συγχώρησιν θεῶν εὐμενεῖα κινηθεῖς.

10.20.1 » Ἡ δὲ οὖν Χαρίκλεια «ἽΩ βασιλεῦ» ἔφη, «πατέρα γὰρ σε καλεῖν τάχα οὐκ ἐγγίνεται, εἰ μὲν δὲ θεῶν εὐμενεῖα σῶμα τοῦμὸν περισέσωσται, τῆς αὐτῆς ἂν γένοιτο εὐμενεῖας καὶ τὴν ἐμὴν ἐμοὶ περισῶσαι ψυχὴν, ἣν ἀληθῶς εἶναί μοι ψυχὴν ἐπικλώσαντες ἴσασι.

10.20.2 Εἰ δὲ τοῦτο ἀβούλητον Μοίραις εὐρίσκοιτο καὶ δεήσει πάντως τὰ ἱερεῖα κοσμήσαι σφαγιασθέντα τὸν ξένον, ἔν γοῦν μοι χαρίσασθαι νεῦσον· αὐτὴν με κέλευσον αὐτουργῆσαι τὸ θῦμα καὶ τὸ ξίφος ὥς κειμήλιον δεξαμένην περίβλεπτον ἐπ' ἀνδρείᾳ παρ' Αἰθίοψιν ἀναδειχθῆναι.» Διαταραχθεὶς δὲ πρὸς ταῦτα ὁ Ὑδάσπης «Ἀλλ' οὐ συνήμι μὲν» ἔφη «τὴν πρὸς ἐναντία σου τῆς γνώμης μεταβολήν, ἀρτίως μὲν ὑπερασπίζειν τοῦ ξένου πειρωμένης νυνὶ δὲ ὥς πολεμίου τινὸς αὐτόχειρα γενέσθαι παρακαλούσης.

10.21.2 Ἀλλ' οὐδὲ σεμνόν τι καὶ ἐπίδοξον, ὅσα γε πρὸς σὲ καὶ τὴν σὴν ἡλικίαν, ἐνορῶ τῇ πράξει· καὶ τούτου δὲ ὄντος τὸ δυνατόν οὐκ ἔστι· μόνοις γὰρ τοῖς ἱερωμένοις τῷ τε Ἠλίῳ καὶ τῇ Σεληναίᾳ

πρὸς τῶν πατρίων ἀποκεκλήρωται ἤδε ἡ πρᾶξις, καὶ τούτοις οὐ τοῖς τυχοῦσιν ἀλλὰ τοῦ μὲν γυναικὶ τῆς δὲ ἀνδρὶ συνοικουσίης· ὥστε ἡ κατὰ σε παρθενία κωλύει τὴν οὐκ οἶδ' ὅπως γινομένην αἴτησιν.» «Ἀλλὰ τούτου γε ἔνεκεν οὐδὲν ἐμπόδιον» ἔφη ἡ Χαρίκλεια, λάθρα καὶ παρὰ τὸ οὖς τῇ Περσίνῃ προσκύψασα· «ἔστι γὰρ κάμοί, μήτερ, ὁ τὸ ὄνομα τοῦτο πληρῶν, εἰ καὶ ὑμεῖς βουληθεῖητε.

10.21.3 » «Βουλησόμεθα» εἶπεν ἡ Περσίννα μειδιάσασα «καὶ αὐτίκα μάλα ἐκδώσομεν, θεῶν νευόντων, σοῦ τε καὶ ἡμῶν ἄξιον ἐπιλεξάμενοι.» Καὶ ἡ Χαρίκλεια γεγωνότερον «Οὐδὲν δεῖ ἐπιλέγειν» ἔφη «τὸν ὄντα ἤδη.» Καὶ λέγειν τι φανερώτερον μελλούσης (τολμᾷν γὰρ τὸ κατεπεῖγον καὶ τὴν αἰδῶ τὴν παρθένιον παρορᾶν τὸ ἐν ὀφθαλμοῖς ὀρώμενον τοῦ κινδύνου τῷ Θεαγένει κατηνάγκαζεν), οὐκέτι κατασχών ὁ Ὑδάσπης «ὦ θεοί» ἔφη, «ὥς κακὰ τοῖς καλοῖς εἰόκατε μιγνύναι καὶ τὴν ἀπ' ἐλπίδος μοι δωρηθεῖσαν πρὸς ὑμῶν εὐδαιμονίαν τὸ μέρος κωλύειν, θυγατέρα μὲν ἀπροσδόκητον ἀλλὰ παράφρονά πως ἀναδείξαντες.

10.22.2 Πῶς γὰρ οὐ παραπλήγος τὸ νόημα τῆς ἀλλόκοτα ῥήματα προιεμένης; Ἀδελφὸν ὠνόμαζε τὸν μὴ ὄντα· τὸν ὄντα ὅστις ἐστὶν ὁ ξένος ἐρωτωμένη ἀγνοεῖν ἔλεγεν. Αὐθις ἐζήτει περισώζεσθαι ὥς φίλον τὸν ἀγνοούμενον· ἀδύνατον εἶναι μαθοῦσα τὴν αἴτησιν αὐτὴ καταθύειν ὥσανεὶ πολεμιώτατον ἰκέτευσεν. Καὶ τοῦτο ὥς οὐ θεμιτὸν λεγόντων, μιᾷ μόνῃ καὶ ταύτῃ ὑπάνδρῳ τῆς τοιαύτης θυσίας καθωσιωμένης, ἄνδρα ἔχειν ἐμφαίνει τὸ τίνα οὐ προστιθεῖσα· πῶς γὰρ τὸν γε μὴδὲ ὄντα μὴδὲ γεγενῆσθαι αὐτῇ διὰ τῆς ἐσχάρας ἀποδειχθέντα; εἰ μὴ ἄρα παρὰ ταύτῃ μόνῃ ψεύδεται μὲν τὸ παρ' Αἰθίοψιν ἀψευδὲς τῶν καθαρευόντων πειρατήριον καὶ ἐπιβᾶσαν ἄφλεκτον ἀποπέμπεται καὶ παρθενεύειν νόθως χαρίζεται· μόνῃ δὲ ἔξεστι φίλους καὶ πολεμίους τοὺς αὐτοὺς ἐν ἀκαρεῖ καταλέγειν, ἀδελφούς δὲ καὶ ἄνδρας τοὺς μὴ ὄντας ἀναπλάττειν.

10.22.4 Ὡστε, ὦ γύναι, σὺ μὲν εἰς τὴν σκηνὴν εἴσιθι καὶ ταύτην κατάστελλε πρὸς τὸ νηφάλιον εἴτε ὑπὸ τοῦ θεῶν τοῖς ἱερείοις ἐπιφοιτήσαντος ἐκβακχευομένην εἴτε καὶ δι' ὑπερβολὴν χαρᾶς τῶν ἀνελπίστως εὐτυχηθέντων τὸν νοῦν παραφερομένην. Ἐγὼ δὲ τὴν ὀφείλουσαν τοῖς θεοῖς ἀντὶ τῆςδε σφαγιασθῆναι καὶ ζητεῖν καὶ ἀνευρεῖν τινι προστάξας, ἕως ἂν τοῦτο γίνηται, εἰς τὸ χρηματίσαι ταῖς ἐκ τῶν ἐθνῶν ἡκούσαις πρεσβείαις καὶ δῶρα τὰ ἐπὶ τοῖς ἐπινικίοις προσκομιζόμενα παρ' αὐτῶν ὑποδέξασθαι τρέψομαι.

10.22.5 » Καὶ ταῦτα εἰπὼν τῆς τε σκηνῆς πλησίον ἐφ' ὑψηλοῦ προκαθίσας ἤκειν τοὺς πρεσβευτάς, καὶ εἴ τινα ἐπικομίζοιντο δῶρα προσάγειν, ἐκέλευεν.

10.22.6 Ὁ δὲ οὖν εἰσαγγελεὺς Ἑρμωνίας εἰ πάντας ἅμα ἢ ἐν μέρει καὶ ἔθνους ἐκάστου κεκριμένως καὶ ἰδίᾳ προσάγειν κελεύει διηρώτα. Τοῦ δὲ ἐν τάξει καὶ διηρημένως εἰπόντος, ὥς ἂν καὶ τῆς πρὸς ἀξίαν ἕκαστος μεταλαμβάνει τιμῆς, πάλιν ὁ εἰσαγγελεὺς «Οὐκοῦν» ἔφη «ὦ βασιλεῦ, πρῶτος ἀδελφοῦ τοῦ σοῦ παῖς ἤξει Μερόηβος, ἀρτίως μὲν ἦκων, ἀπαγγελθῆναι δὲ ἑαυτὸν πρὸ τῆς παρεμβολῆς ἀναμένων.

10.23.1 » «Εἴτα, ὦ νωθέστατε καὶ ἡλίθιε» πρὸς αὐτὸν ὁ Ὑδάσπης, «οὐ παραχρῆμα ἐμήνυες, οὐ πρεσβευτὴν ἀλλὰ βασιλέα τὸν ἀφιγμένον ἐπιστάμενος καὶ τοῦτον ἀδελφοῦ παῖδα τοῦ ἐμοῦ τελευτήσαντος μὲν οὐ πρὸ πολλοῦ πρὸς ἐμοῦ δὲ εἰς τὸν ἐκείνου θρόνον ἐνιδρυθέντα καὶ ἀντὶ παιδὸς ἐμοῦ γινόμενον;» «Ἐγίνωσκον ταῦτα» εἶπεν «ὦ δέσποτα» ὁ Ἑρμωνίας· «ἀλλὰ καιροῦ στοχάζεσθαι πρὸ πάντων ἐγίνωσκον, πράγματος τοῖς εἰσαγγελεῦσιν, εἴπερ τινὸς ἄλλου, δεομένου προνοίας.

10.23.3 Σύγγνωθι οὖν εἰ πρὸς τὰς βασιλίδας σε κοινολογούμενον ἀπασχολῆσαι τῶν ἡδίστων ἐφυλαξάμην.» «Ἀλλὰ νῦν γοῦν ἡκέτω» τοῦ βασιλέως εἰπόντος, ἀπέτρεχε τε ὁ προσταχθεὶς καὶ αὐτίκα ἐπανήκει μετὰ τοῦ προστάγματος. Καὶ ὥφθη ὁ Μερόηβος, ἀξιοπρεπὲς τι νεανίου χρῆμα, τὴν μὲν ἡλικίαν ἄρτι τὸν μείρακα παραλλάττων, δεκάδα ἐτῶν πρὸς ἑβδομάδι πληρῶν, μεγέθει

δὲ τοὺς παρόντας σχεδὸν ἅπαντας ὑπερκύπτων, λαμπροῦ μὲν δορυφορήματος ὑπασπιστῶν προπομπεύοντος, τοῦ δὲ περιεστῶτος Αἰθιοπικοῦ στρατοῦ θαυμασμῷ τε ἅμα καὶ σεβασμῷ πρὸς τὸ ἀκώλυτον τὴν πάροδον διαστέλλοντος.

10.24.1 Οὐ μὴν οὐδὲ ὁ Ὑδάσπης ἐπὶ τῆς καθέδρας ἐκαρτέρησεν, ἀλλ' ὑπήντα τε καὶ μετὰ πατρικῆς τῆς φιλοφροσύνης περιπτυσσόμενος πλησίον τε ἑαυτοῦ καθίδρυσε καὶ τὴν δεξιὰν ἐμβαλὼν «Εἰς καιρὸν ἦκεις» ἔλεγεν «ὦ παῖ, τὰ τε ἐπινίκια συνεορτάσων καὶ τὰ γαμήλια θύσων· οἱ γὰρ πατῶρι καὶ γενεάρχαι θεοὶ τε καὶ ἥρωες ἡμῖν μὲν θυγατέρα σοὶ δὲ νύμφην, ὡς ἔοικεν, ἐξευρήκασιν· Ἀλλὰ τῶν τελειοτέρων αὐθις ἀκουσόμενος, εἴ τί με βούλει χρηματίσαι τῷ ἔθνει τῆς ὑπὸ σοὶ βασιλείας ἀνάγγελλε.

10.24.2 » Ὁ δὲ Μερόμβος πρὸς τὴν ἀκοὴν τῆς νύμφης ὑφ' ἡδονῆς τε ἅμα καὶ αἰδοῦς οὐδὲ ἐν μελαίνῃ τῇ χροίᾳ διέλαθε φοινιχθεὶς, οἶονεὶ πυρὸς αἰθάλην τοῦ ἐρυθήματος ἐπιδραμόντος. Καὶ μικρὸν ἐφησυχάσας «Οἱ μὲν ἄλλοι» ἔφη «ὦ πάτερ, τῶν ἡκόντων πρέσβων τοῖς ἐκ τῆς ἑαυτῶν ἐξαιρέτοις ἕκαστος τὴν σὴν περίβλεπτον νίκην στέφοντες ξενιοῦσιν· ἐγὼ δὲ σὲ τὸν ἐν πολέμοις γεννάδαν τε καὶ ἀριστεὰ διαφανέντα προσφόρως τε καὶ ἀπὸ τῶν ὁμοίων δωρήσασθαι δικαίως, ἄνδρα σοὶ προσκομίζω πολέμων μὲν καὶ αἱμάτων ἀθλητὴν ἀνανταγώνιστον πάλην δὲ καὶ πυγμὴν τὴν ἐν κόνει καὶ σταδίοις ἀνυπόστατον.

10.24.3 » Καὶ ἅμα νεύσας ἦκειν ὑπεδείκνυ τὸν ἄνδρα. Καὶ ὃς προσελθὼν εἰς μέσους προσεκύνει τὸν Ὑδάσπην, τοσοῦτός τις τὸ μέγεθος καὶ οὕτως ὡγύγιος ἄνθρωπος ὥστε τὸ γόνυ τοῦ βασιλέως φιλῶν μικροῦ φανῆναι τοῖς ἐφ' ὑψηλοῦ προκαθημένοις ἐξισούμενος.

10.25.1 Καὶ μηδὲ τὸ κελευσθῆναι ἀναμείνας, τὴν ἐσθῆτα ἀποδὺς γυμνὸς εἰστήκει, πάντα τὸν βουλούμενον ὅπλων τε καὶ γυμνῶν χειρῶν εἰς ἄμιλλαν προκαλούμενος. Ὡς δὲ οὐδεὶς παρήει πολλάκις διὰ κήρυκος τοῦ βασιλέως προτρεψαμένου «Δοθήσεται σοι» ἔφη «καὶ παρ' ἡμῶν» ὁ Ὑδάσπης «ἰσοστάσιον τὸ ἔπαθλον.» Καὶ εἰπὼν ἐλέφαντα πολυετῇ καὶ παμμεγέθῃ προσκομισθῆναι αὐτῷ προσέταττεν.

10.25.2 Ὡς δὲ ἦχθη τὸ ζῶον, ὁ μὲν ὑπεδέχετο ἄσμενος, ὁ δῆμος δὲ ἀθρόον ἐξεκάγχασε, τῷ ἀστεϊσμῷ τοῦ βασιλέως ἠσθέντες καὶ τὴν δόξασαν αὐτῶν ὑποκατάκλινιν τῷ ἐπιτωθασμῷ τῆς κατ' ἐκεῖνον μεγαλαυχίας παρηγορηθέντες. Μετὰ τοῦτον οἱ Σηρῶν προσήγοντο πρεσβευταί, τῶν παρ' αὐτοῖς ἀραχνίων νήματά τε καὶ ὑφάσματα τὴν μὲν φοινικοβαφῇ τὴν δὲ λευκοτάτῃ ἐσθῆτα προσκομίζοντες. Καὶ τούτων τῶν δώρων ὑποδεχθέντων καὶ ἀφεθῆναι αὐτοῖς τῶν πάλαι τινὰς ἐν δεσμοτηρίῳ κατακρίτων ἀξιωσάντων ἐπινεύσαντος τοῦ βασιλέως οἱ Ἀράβων τῶν εὐδαιμόνων προσήεσαν [καὶ] φύλλου τε τοῦ θυώδους καὶ κασίας καὶ κινναμώμου καὶ τῶν ἄλλων οἷς ἡ Ἀραβία γῆ μυρίζεται, ἐκ πολλῶν ταλάντων ἐκάστου, τὸν τόπον εὐωδίας ἐμπλήσαντες.

10.26.2 Παρήεσαν μετὰ τούτους οἱ ἐκ τῆς Τρωγλοδυτικῆς, χρυσόν τε τὸν μυρμηκίαν καὶ γρυπῶν ξυνωρίδα χρυσαῖς ἀλύσειν ἡνιοχουμένην προσκομίζοντες. Ἐπὶ τούτοις ἡ Βλεμμύων παρήει πρεσβεῖα, τόξα τε καὶ βελῶν ἀκίδας ἐκ δρακοντείων ὀστῶν εἰς στέφανον διαπλέξασα καὶ «Ταῦτά σοι» ἔλεγον «ὦ βασιλεῦ, τὰ παρ' ἡμῶν δῶρα, πλούτου μὲν τοῦ παρὰ τῶν ἄλλων λειπόμενα, παρὰ δὲ τὸν ποταμὸν ὑπὸ σοὶ μάρτυρι κατὰ Περσῶν εὐδοκιμήσαντα.» «Πολυτελέστερα μὲν οὖν» ἔφη ὁ Ὑδάσπης «τῶν πολυταλάντων ξενίων, ἃ γε καὶ τὰ ἄλλα νυνὶ μοι προσκομίζεσθαι γέγονεν αἴτια.

10.26.3 » Καὶ ἅμα εἴ τι βούλοιντο ἐπαγγέλλειν ἐπέτρεπε, καὶ μειωθῆναι αὐτοῖς ἐκ τῶν φόρων αἰτησάντων, τὸ σύμπαν εἰς δεκάδα ἐτῶν ἀφῆκε. Καὶ πάντων σχεδὸν τῶν κατὰ πρεσβεῖαν ἀφιγμένων ὀφθέντων καὶ τοῖς ἴσοις ἐκάστους καὶ φιλοτιμοτέροις τοὺς πλείστους ἀμειψαμένου τοῦ βασιλέως, τελευταῖοι παρήσαν οἱ Αὐξωμιτῶν πρεσβευταί, φόρου μὲν οὐκ ὄντες ὑποτελεῖς,

φίλιοι δὲ ἄλλως καὶ ὑπόσπονδοι, καὶ τὸ ἐπὶ τοῖς κατωρθωμένοις εὐμενὲς ἐνδεικνύμενοι δῶρα καὶ οὗτοι προσῆγον ἄλλα τε καὶ δὴ καὶ ζῶου τινὸς εἶδος ἀλλοκότου τε ἅμα καὶ θαυμασίου τὴν φύσιν, μέγεθος μὲν εἰς καμήλου μέτρον ὑψούμενον χροιάν δὲ καὶ δορὰν παρδάλεως φολίσιν ἀνθηραῖς ἐστιγμένον.

10.27.2 Ἦν δὲ αὐτῷ τὰ μὲν ὀπίσθια καὶ μετὰ κενεῶνας χαμαΐζηλά τε καὶ λεοντώδη, τὰ δὲ ὠμιαῖα καὶ πόδες πρόσθιοι καὶ στέρνα πέρα τοῦ ἀναλόγου τῶν ἄλλων μελῶν ἐξανιστάμενα· λεπτὸς δὲ αὐχὴν καὶ ἐκ μεγάλου τοῦ λοιποῦ σώματος εἰς κύκνειον φάρυγγα μηκυνόμενος· ἡ κεφαλὴ τὸ μὲν εἶδος καμηλίζουσα τὸ μέγεθος δὲ στρουθοῦ Λιβύσης εἰς διπλάσιον ὀλίγου ὑπερφέρουσα καὶ ὀφθαλμοὺς ὑπογεγραμμένους βλοσυρῶς σοβοῦσα. Παρήλλακτο καὶ τὸ βάδισμα χερσαίου τε ζῶου καὶ ἐνύδρου παντὸς ὑπεναντίως σαλευόμενον, τῶν σκελῶν οὐκ ἐναλλάξ ἑκατέρου καὶ παρὰ μέρος ἐπιβαίνοντος, ἀλλ' ἰδίᾳ μὲν τοῖν δυοῖν καὶ ἅμα τῶν ἐν δεξιᾷ χωρὶς δὲ καὶ ζυγηδὸν τῶν εὐωνύμων σὺν ἑκατέρᾳ τῇ ἐπαιωρουμένῃ πλευρᾷ μετατιθεμένων.

10.27.3 Ὅλκον δὲ οὕτω τὴν κίνησιν καὶ τίθασον τὴν ἔξιν ὥστε ὑπὸ λεπτῆς μηρίνου τῇ κορυφῇ περιελιχθείσης ἄγεσθαι πρὸς τοῦ θηροκόμου, καθάπερ ἀφύκτω δεσμῷ τῷ ἐκείνου βουλήματι ὀδηγούμενον. Τοῦτο φανέν τὸ ζῶον τὸ μὲν πλῆθος ἅπαν ἐξέπληξε, καὶ ὄνομα τὸ εἶδος ἐλάμβανεν ἐκ τῶν ἐπικρατεστέρων τοῦ σώματος, αὐτοσχεδίως πρὸς τοῦ δήμου καμηλοπάρδαλις κατηγορηθέν· τaráχου γε μὴν τὴν πανήγυριν ἐνέπλησε.

10.28.1 Γίνεται γάρ τι τοιοῦτο. Τῷ βωμῷ τῆς μὲν Σεληναίας παρειστήκει ταύρων ξυνωρὶς τῷ δὲ τοῦ Ἥλιου τέτρωρον ἵππων λευκῶν εἰς τὴν ἱερουργίαν ἡτρεπισμένων. Ξένου δὲ καὶ ἀθήους καὶ τότε πρῶτον ἀλλοκότου ζῶου φανέντος οἶονεῖ πρὸς φάσμα διαταραχθέντες, πτοίας τε ἐνεπίμπλαντο καὶ τῶν κατεχόντων τὰ δεσμὰ σπαράξαντες τῶν τε ταύρων ἄτερος (ὁ μόνος, ὡς ἐῷκει, τὸ θηρίον κατωπτευκώς) καὶ δύο τῶν ἵππων εἰς φυγὴν ἀκατάσχετον ὥρμησαν, διεκπεσεῖν μὲν τὸν περίβολον τοῦ στρατοῦ μὴ δυνάμενοι πυκνῷ τῷ συνασπισμῷ τῶν ὀπλιτῶν εἰς κύκλον τετειχισμένον, φερόμενοι δὲ ἀτάκτως καὶ τὸ μεσεῦον ἅπαν δρόμοις σεσοβημένοις ἐξελίττοντες τό τε προστυχὸν ἅπαν εἴτε σκεῦος εἴτε ζῶον ἀνατρέποντες· ὥστε καὶ βοὴν αἴρεσθαι συμμιγῇ πρὸς τὸ γινόμενον, τὴν μὲν ὑπὸ δέους οἷς προσπελάσειαν, τὴν δὲ ὑφ' ἡδονῆς οἷς καθ' ἐτέρους ἐναλλόμενοι τέρψιν τε καὶ γέλωτα τὴν τῶν ὑποπιπτόντων συντριβὴν παρεῖχον.

10.28.3 Ἐφ' οἷς οὐδὲ ἡ Περσίννα καὶ ἡ Χαρίκλεια μένειν ἐφ' ἡσυχίας κατὰ τὴν σκηνὴν ἐκαρτέρησαν, ἀλλὰ τὸ παραπέτασμα μικρὸν παραστείλασαι θεωροὶ τῶν δρωμένων ἐγίνοντο. Ἐνταῦθα ὁ Θεαγένης, εἴτ' οὖν οἴκοθεν ἀνδρεῖω τῷ λήματι κινούμενος εἴτε καὶ ἔκ του θεῶν ὀρμῇ χρησάμενος, τοὺς τε παρεστῶτας αὐτῷ φύλακας πρὸς τῆς καταλαβούσης ταραχῆς διεσκεδασμένους θεασάμενος ὠρθώθη τε ἀθρόον, εἰς γόνυ πρὸς τοῖς βωμοῖς πρότερον ὀκλάζων καὶ τὴν ὅσον οὐδέπω σφαγὴν ἀναμένων, καὶ σχίζαν τῶν ἐπικειμένων τοῖς βωμοῖς ἀναρπάζει, καὶ τῶν οὐ διαδράντων ἵππων ἐνὸς λαβόμενος τοῖς τε νώτοις ἐφίπταται καὶ τῶν αὐχενίων τριχῶν ἐπιδραξάμενος καὶ ὅσα χαλινῷ τῇ χαίτῃ χρώμενος μυωπίζει τε τῇ πτέρνῃ τὸν ἵππον καὶ ἀντὶ μαστίγος τῇ σχίζῃ συνεχῶς ἐπισπέρχων ἐπὶ τὸν διαδράντα τῶν ταύρων ἤλαυνε.

10.28.5 Τὰ μὲν δὴ πρῶτα φυγὴν εἶναι τοῦ Θεαγένους τὸ γινόμενον οἱ παρόντες ὑπελάμβανον καὶ σὺν βοῇ μὴ συγχωρεῖν διεξελάσαι τὸ ὀπλιτικὸν ἕρκος τῷ πλησίον ἕκαστος ἐνεκελεύετο· προϊόντος δὲ τοῦ ἐγχειρήματος ὅτι μὴ ἀποδειλίαςις ἦν μηδὲ ἀπόδρασις τοῦ σφαγιασθῆναι μετεδιδάσκοντο. Καταλαβὼν γὰρ ὡς ὅτι τάχιστα τὸν ταῦρον ἐπ' ὀλίγον μὲν κατ' οὐρὰν ἤλαυνεν, ὑπονύττων τε ἅμα καὶ εἰς ὀξύτερον δρόμον τὸν βοῦν ἐρεθίζων· καὶ ὅποι δὴ καὶ ὀρμήσειε τρεπομένῳ συνεφείπετο τὰς ἐπιστροφάς τε καὶ ἐμβολὰς πεφυλαγμένως ἐκκλίνων.

10.29.1

Ὡς δὲ εἰς συνήθειαν τῆς τε ὀψεως τῆς ἑαυτοῦ καὶ τῆς πράξεως ἐνεβίβασεν, ἀντίπλευρος ἤδη παρίππευε χρωτί τε χρωτὸς ἐπιψαύων καὶ ἱππεῖω ταύρειον ἄσθμα καὶ ἰδρώτα κεραννύων καὶ τὸν δρόμον οὕτως ὁμόταχον ρυθμίζων ὥς καὶ συμφυεῖς εἶναι τὰς κορυφὰς τῶν ζώων τοὺς πορρωτέρω φαντάζεσθαι καὶ τὸν Θεαγένην λαμπρῶς ἐκθειάζειν ξένην τινὰ ταύτην ἵπποταύρου ξυνωρίδα ζευζάμενον. Τὸ μὲν δὴ πλήθος ἐν τούτοις ἦν· ἡ Χαρίκλεια δὲ ὀρῶσα τρόμῳ καὶ παλμῷ συνείχετο, τό τε ἐγχείρημα ὃ τι καὶ βούλοιτο διαποροῦσα καὶ εἴ τι σφάλμα συμβαίῃ τὴν ἐκείνου τρῶσιν ὡς ἰδίαν σφαγὴν ὑπεραγωνιῶσα· ὥστε μὴδὲ τὴν Περσίνναν λαθεῖν, ἀλλ' «ῶ τέκνον» εἶπεῖν, «τί μοι πέπονθας; προκινδυνεύειν ἔοικας τοῦ ξένου.

10.29.3 Πάσχω μὲν τι καὶ αὐτὴ καὶ οἰκτεῖρω τῆς νεότητος· διαδρᾶναι γέ μὴν τὸν κίνδυνον εὐχομαι καὶ φυλαχθῆναι τοῖς ἱεροῖς, ὥς ἂν μὴ παντάπασιν ἀτέλεστα ἡμῖν τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς ἐγκαταλειφθεῖη.» Καὶ ἡ Χαρίκλεια «Γελοῖον» ἔφη «τὸ εὐχεσθαι μὴ ἀποθανεῖν ἵνα ἀποθάνῃ. Ἄλλ' εἰ ἄρα σοι δυνατόν, ὦ μητὲρ, περισῶζε τὸν ἄνδρα ἐμοὶ χαριζομένη.» Καὶ ἡ Περσίννα, πρόφασιν οὐ τὴν οὖσαν ἀλλ' ἐρωτικὴν ἄλλως ὑποτοπῆσασα, «Οὐ δυνατόν μὲν» ἔφη «τὸ περισῶζειν· ὅμως δ' οὖν τίς σοι κοινωνία πρὸς τὸν ἄνδρα δι' ἣν οὕτως ὑπερφροντίζεις θαρροῦσα ὥς πρὸς μητέρα λοιπὸν ἐξαγόρευε· κἄν τι νεώτερον <ῆ> κίνημα κἂν παρθενία μὴ πρέπον, ἢ μητρῴα φύσις τὸ θυγατρὸς καὶ τὸ θῆλυ συμπαθὲς τὸ παῖσμα τὸ γυναικεῖον οἶδεν ἐπισκιάζειν.

10.29.4 » Ἐπιδακρύσασα οὖν ἐπὶ πλεῖστον ἡ Χαρίκλεια «Καὶ τοῦτο» ἔφη «δυστυχῶ πρὸς τοῖς ἄλλοις ὅτι καὶ τοῖς συνετοῖς ἀσύνετα φθέγγομαι καὶ λέγουσα τὰς ἑαυτῆς συμφορὰς οὕτω λέγειν νομίζομαι· πρὸς γυμνὴν δὲ λοιπὸν καὶ ἀπαρακάλυπτον χωρεῖν τὴν ἑαυτῆς κατηγορίαν ἀναγκάζομαι.

10.29.5 » Ταῦτα εἶπε, καὶ βουλομένη τὰ ὄντα ἀνακαλύπτειν αὐθις ἐξεκρούσθη βοῆς πολυηχεστάτης πρὸς τοῦ πλήθους ἀρθείσης.

10.30.1 Ὁ γὰρ δὴ Θεαγένης [εἰς] ὅσον εἶχε τάχους ἐφείς τῷ ἵππῳ χρήσασθαι καὶ προφθάσαντα μικρὸν τὰ στέρνα τῇ κεφαλῇ τοῦ ταύρου παρισῶσαι, τὸν μὲν ἄνετον φέρεσθαι μεθίῃσι μεθαλάμενος, ἐπιρρίπτει δὲ ἑαυτὸν τῷ αὐχένι τοῦ ταύρου καὶ τοῖς κέρασι τὸ ἑαυτοῦ πρόσωπον κατὰ τὸ μεταίχιμιον ἐνιδρύσας τοὺς πῆχεις δὲ οἰονεῖ στεφάνην περιθεὶς καὶ εἰς ἄμμα κατὰ τοῦ ταυρείου μετώπου τοὺς δακτύλους ἐπιπλέξας τό τε ὑπόλοιπον ἑαυτοῦ σῶμα παρ' ὤμον τοῦ βοῦς τὸν δεξιὸν μετέωρον καθείς, ἐκκρεμῆς ἐφέρετο, πρὸς βραχὺ μὲν τοῖς ταυρείοις ἄλμασιν ἀναπαλλόμενος.

10.30.3 Ὡς δὲ ἀγχόμενον ἤδη πρὸς τοῦ ὄγκου καὶ χαλῶντα τοῦ ἄγαν τόνου τοὺς τένοντας ἥσθετο καὶ καθ' ὃ μέρος ὃ Ὑδάσπης προῦκαθέζετο περιελθόντα, παραφέρει μὲν εἰς τοῦ ἔμπροσθεν καὶ προβάλλει τῶν ἐκείνου σκελῶν τοὺς ἑαυτοῦ πόδας, ταῖς χηλαῖς δὲ συνεχῶς ἐναράττων τὴν βάσιν ἐνήδρευεν. Ὁ δὲ τὴν ρύμην τοῦ δρόμου παραποδιζόμενος καὶ τῷ σθένει τοῦ νεανίου βριθόμενος τὰ τε γόνατα ὑποσκελίζεται καὶ ἀθρόον ἐπὶ κεφαλὴν σφενδονηθεὶς κύμβαχός τε ἐπ' ὤμους καὶ νῶτα ῥιπισθεὶς ἥπλωτο ὕψτιος ἐπὶ πλεῖστον, τῶν μὲν κεράτων τῇ γῇ προσπεπηγόντων καὶ εἰς τὸ ἀκίνητον τῆς κεφαλῆς ῥιζωθέντων, τῶν σκελῶν δὲ ἄπρακτα σκαιρόντων καὶ εἰς κενὸν ἀερονομούντων καὶ τὴν ἦτταν ἀλυόντων.

10.30.5 Ἐπέκειτο δὲ ὁ Θεαγένης, ταῖν χεροῖν τὴν λαιὰν μόνην εἰς τὸ ἐπερείδειν ἀπασχολῶν, τὴν δεξιὰν δὲ εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνέχων καὶ συνεχὲς ἐπισείων εἰς τε τὸν Ὑδάσπην καὶ τὸ ἄλλο πλήθος ἱλαρὸν ἀπέβλεπε, τῷ μειδιάματι πρὸς τὸ συνήδεσθαι δεξιούμενος καὶ τῷ μυκηθμῷ τοῦ ταύρου καθάπερ σάλπιγγι τὸ ἐπινίκιον ἀνακηρυττόμενος. Ἀντήχει δὲ καὶ ἡ τοῦ δήμου βοή, τρανὸν μὲν οὐδὲν εἰς τὸν ἔπαινον διαρθροῦσα, κεχηνόσι δὲ ἐπὶ πολὺ τοῖς στόμασιν ἐξ ἀρτηρίας μόνης τὸ θαῦμα ἐξεφώνει, χρόνιον τε καὶ ὁμότονον εἰς οὐρανὸν παραπέμπουσα. Κελεύσαντος οὖν τοῦ

βασιλέως ὑπηρετᾷ προσδραμόντες οἱ μὲν τὸν Θεαγένην προσῆγον ἀναστήσαντες οἱ δὲ τοῦ ταύρου τοῖς κέρασι καλωδίου βρόχον ἐπιβαλόντες εἰλκόν τε κατηφιῶντα καὶ τοῖς βωμοῖς αὐθις τοῦτόν τε καὶ τὸν ἵππον συλλαβόντες προσεδέσμευον.

10.30.7 Καὶ τοῦ Ὑδάσπου μέλλοντός τι πρὸς τὸν Θεαγένην λέγειν τε καὶ πράττειν ὁ δῆμος ἅμα μὲν ἡσθεὶς τῷ νέῳ καὶ ἐξ οὐπὲρ τὸ πρῶτον ὥφθη προσπαθῶν, ἅμα δὲ καὶ τῆς ἰσχύος ἐκπλαγεὶς, πλέον δὲ τι καὶ πρὸς τὸν Αἰθίοπα, τὸν ἀθλητὴν τὸν Μεροήβου, ζηλοτυπία δηχθεὶς, «Οὗτος τῷ Μεροήβου ζευγνύσθω» πάντες ὁμοθυμαδὸν ἀνεβόησαν. «Ὁ τὸν ἐλέφαντα λαβὼν τῷ τὸν ταῦρον ἐλόντι διαγωνιζέσθω» συνεχὲς ἐξεφώνουν. Καὶ ἐπὶ πλεῖστον ἐγκειμένων ἐπένευσέ τε ὁ Ὑδάσπης καὶ ἤγετο εἰς μέσους ὁ Αἰθίοψ, ὑπέροπτόν τι καὶ σοβαρὸν περισκοπῶν ὀλκά τε βαίνων καὶ πλατυνομένοις ἐναλλάξ τοῖς ἀγκῶσι τοὺς πῆχεις ὑποσοβῶν.

10.31.1 Κάπειδὴ τοῦ συνεδρίου πλησίον ἐγεγόνει, πρὸς τὸν Θεαγένην βλέψας ὁ Ὑδάσπης καὶ ἑλληνίζων «ἽΩ ξένε» ἔφη «τούτῳ σε χρή διαγωνίσασθαι· ὁ δῆμος κελεύουσι.» «Γινέσθω τὸ δοκοῦν» ὁ Θεαγένης ἀπεκρίνατο. «Ἀλλὰ τίς ὁ τρόπος τῆς ἀγωνίας;» «Πάλης» εἶπεν ὁ Ὑδάσπης. Καὶ ὅς «Τί δὲ οὐχὶ καὶ ξιφῆρης καὶ ἔνοπλος, ἵνα τι ῥέξας ἢ παθὼν ἐκπλήσω Χαρίκλειαν, τὴν σιωπᾶν εἰς δεῦρο τὰ καθ' ἡμᾶς καρτεροῦσαν, ἢ καὶ εἰς τέλος, ὡς ἔοικεν, ἡμῶν ἀπεγνωκυῖαν;» Καὶ ὁ Ὑδάσπης «Τί μὲν βούλεταί σοι» εἶπε «τὸ παραπλέκειν ὄνομα Χαρικλείας αὐτὸς ἂν γινώσκεις· παλαίειν δ' οὖν σε καὶ οὐ ξιφῆρη πυκτεῦειν χρεῶν· αἷμα γὰρ ἐκχεόμενον ὀφθῆναι πρὸ τοῦ καιροῦ τῆς θυσίας οὐ θεμιτόν.

10.31.2 » Συνεὶς οὖν ὁ Θεαγένης ὅτι δέδοικεν ὁ Ὑδάσπης μὴ προαναιρεθῆ τῆς θυσίας «Εὖ ποιεῖς» ἔφη «τοῖς θεοῖς με φυλάττων, οἷς καὶ μελήσει περὶ ἡμῶν.» Καὶ ἅμα κόνιν ἀνελόμενος καὶ ὤμοις τε καὶ πῆχεσιν ἔτι πρὸς τῆς βοηλασίας ἰδρῶτι νενοτισμένοις ἐπιχεάμενος τὴν τε μὴ προσιζήσασαν ἀποσεισάμενος, προβάλλει τε ἐκτάδην τῷ χεῖρι καὶ τοῖν ποδοῖν τὴν βάσιν εἰς τὸ ἐδραῖον διερεισάμενος τὴν τε ἰγνὺν σιμώντας καὶ ὤμους καὶ μετάφρενα γυρῶσας καὶ τὸν αὐχένα μικρὸν ἐπικλίνας τό τε ὅλον σῶμα σφηκῶσας εἰστήκει τὰς λαβὰς τῶν παλαισμάτων ὠδίνων.

10.31.4 Ὁ δὲ Αἰθίοψ ἐνὸρῶν ἐμειδία τε σεσηρὸς καὶ εἰρωνικοῖς τοῖς νεύμασιν ἐκφραυλίζειν ἐφώκει τὸν ἀντίπαλον· ἀθρόον τε ἐπιδραμὼν τόν τε πῆχυν τῷ αὐχένι τοῦ Θεαγένους ὥσπερ τινὰ μοχλὸν ἐπαράσσει καὶ βόμβου πρὸς τῆς πληγῆς ἐξακουσθέντος αὐθις ἐθρύπτετο καὶ ἐπεγέλα βλακῶδες. Ὁ δὲ Θεαγένης, οἷα δὴ γυμνασίων ἀνὴρ καὶ ἀλοιφῆς ἐκ νέων ἀσκητὴς τὴν τε ἐναγώνιον Ἑρμοῦ τέχνην ἠκριβωκῶς, εἴκειν τὰ πρῶτα ἔγνω καὶ ἀπόπειραν τῆς ἀντιθέτου δυνάμεως λαβὼν πρὸς μὲν ὄγκον οὕτω πελώριον καὶ θηριωδῶς τραχυνόμενον μὴ ὁμόσε χωρεῖν, ἐμπειρία δὲ τὴν ἄγροικον ἰσχὺν κατασοφίσασθαι.

10.31.6 Αὐτίκα γοῦν ὀλίγον ὅσον ἐκ τῆς πληγῆς κραδανθεὶς, πλέον ἢ ὡς εἶχεν ἀλγεῖν ἐσκήπτετο καὶ τοῦ αὐχένος θάτερον μέρος ἔκδοτον εἰς τὸ παῖεσθαι προὔβάλλετο. καὶ τοῦ Αἰθίοπος αὐθις πλῆξαντος συνενδοὺς τῇ πληγῇ μικροῦ καὶ καταφέρεσθαι ἐπὶ πρόσωπον ἐσχηματίζετο. Ὡς δὲ καταγνοὺς καὶ ἀποθαρήσας ὁ Αἰθίοψ ἀφυλάκτως ἤδη τὸ τρίτον ἐπέφερετο καὶ τὸν πῆχυν αὐθις ἀνατείνας κατασεισείν ἔμελλεν, ὑπεισηλθέ τε ἀθρόον ὁ Θεαγένης κεκυφώς, τὴν καταφορὰν ἐκκλίνας, πῆχει τε τῷ δεξιῷ τὸν ἐκείνου λαιὸν βραχίονα προσαναστείλας ἐρρίπισέ τε τὸν ἀντίπαλον, ἅμα τι καὶ τῇ καταφορᾷ τῆς ἰδίας αὐτοῦ χειρὸς εἰς κενὸν ἐνεχθείσης πρὸς τὸ ἔδαφος ἐπισπασθέντα, καὶ ὑπὸ τὴν μασχάλην ἀναδύς τοῖς τε νώτοις περιεχεῖτο, καὶ παχεῖαν τὴν γαστέρα χαλεπῶς ταῖς χερσὶ διαζώσας τὴν βάσιν τε κατὰ τὰ σφυρὰ καὶ ἀστραγάλους τῇ πτέρνῃ σφοδρῶς τε καὶ ἐπαλλήλως ἐκμοχλεύσας εἰς γόνυ τε ὀκλάσαι βιασάμενος ἀμφιβαίνει τοῖς ποσὶ καὶ τοῖς κατὰ τοὺς βουβῶνας τὰ σκέλη καταπείρας τούς τε καρπούς οἷς ἐπηρειδόμενος ὁ Αἰθίοψ ἀνείχε τὰ στέρνα ἐκκρουσάμενος καὶ τοῖς κροτάφοις εἰς ἅμα τοὺς πῆχεις

περιαγαγὼν ἐπὶ τε τὰ μετάφρενα καὶ ὤμους ἀνέλκων ἐφαπλῶσαι τῇ γῇ τὴν γαστέρα κατηνάγκασε.

10.32.3 Μιᾷς δὴ οὖν βοῆς ἐπὶ τούτοις καὶ γεγωνοτέρας ἢ τὸ πρότερον ὑπὸ τοῦ πλήθους ἀρθείσης, οὐδὲ ὁ βασιλεὺς ἐκαρτέρησεν ἀλλ' ἀνήλατό τε τοῦ θρόνου καὶ «ὦ τῆς ἀνάγκης» ἔλεγεν· «οἶον ἄνδρα καταθῦναι ὑπὸ τοῦ νόμου πρόκειται.» Καὶ ἅμα προσκαλεσάμενος «ὦ νεανία» πρὸς αὐτὸν ἔφη, «στεφανωθῆναι μὲν σε καὶ ἐπὶ ταῖς θυσίαις, ὡς ἔθος, ἀπόκειται· στεφανοῦ δ' οὖν καὶ νῦν τὴν ἐπίδοξον μὲν ταύτην ἀνόνητον δέ σοι καὶ ἐφήμερον νίκην. Κάπειδ' ἡ μοι τοῦ προκειμένου καὶ βουλομένῳ ῥύσασθαί σε οὐ δυνατόν, ὅσα γοῦν ἐφεῖται παρέξομαι· καὶ εἴ τι γινώσκεις ἔτι σε ζῶντα ἦσαι δυνάμενον αἵτησον.

10.32.4 » Καὶ ἅμα λέγων χρυσοῦν τε καὶ λιθοκόλλητον τῷ Θεαγένει στέφανον ἐπέθηκε, καὶ τι καὶ ἐπιδακρύων οὐκ ἐλάνθανεν. Ὁ δὲ Θεαγένης «Οὐκοῦν αἰτήσω» ἔφη, «καὶ δέομαι δὸς ὑποσχόμενος εἰ τὸ διαδράναί με τὴν ἱεουργίαν πάντως ἀνέφικτον, χειρὶ γοῦν τῆς εὐρημένης σοι νυνὶ θυγατρὸς κέλευε.» Δηχθεὶς δὲ πρὸς τὸ εἰρημένον ὁ Ὑδάσπης καὶ πρὸς τὸ ὅμοιον τῆς Χαρικλείου παρακλήσεως τὸν νοῦν ἀναπέμπων, οὐ δοκιμάζων δὲ ἐν συνέχοντι τῷ καιρῷ τὸ ἀκριβὲς ἀνιχνεύειν, «Τὰ δυνατὰ» εἶπεν, «ὦ ξένε, καὶ αἰτεῖν ἐπέτρεψα καὶ δώσω· ἐπένευσ'· γεγαμῆσθαι οὖν χρή τὴν σφαγιάζουσιν, οὐ παρθενεύειν· ὁ νόμος διαγορεύει.

10.33.1 » «Ἄλλ' ἔχει ἄνδρα καὶ αὐτὴ» πρὸς αὐτὸν ὁ Θεαγένης. «Φληναφοῦντος» εἶπεν ὁ Ὑδάσπης «καὶ τῷ ὄντι θανατῶντος οἱ λόγοι.

10.33.2 Γάμου καὶ ἀνδρὸς ὁμιλίας ἀπείρατον τὴν κόρην ἡ ἐσχάρα διέδειξε· πλὴν εἰ μὴ Μερόηβον ἄνδρα τουτονὶ λέγεις οὐκ οἶδ' ὅθεν ἐγνωκώς, οὐπω μὲν ἄνδρα νυμφίον δὲ πρὸς ἐμοῦ μόνον ὠνομασμένον.» «Ἄλλ' οὐδὲ ἐσόμενον πρόσθε» εἶπεν ὁ Θεαγένης, «εἴ τι ἐγὼ τοῦ Χαρικλείου φρονήματος ἐπήσθημαι· κάμοι ὡς θύματι μαντευομένῳ πιστεύειν ἔσται δίκαιον.» Πρὸς ταῦτα ὁ Μερόηβος «Ἄλλ' οὐ ζῶντα» εἶπεν, «ὦ βέλτιστε, τὰ θύματα, σφαγιασθέντα δὲ καὶ ἀνατμηθέντα τὴν ἀπὸ τῶν σπλάγχνων σημείωσιν τοῖς μαντικοῖς ὑποδείκνυσιν· ὥστε ὀρθῶς ἔλεγες, ὦ πάτερ, θανατῶντα παραφθέγγεσθαι τὸν ξένον.

10.33.3 Ἀλλὰ τοῦτον μὲν, εἰ κελεύεις, ἀγέτω τις ἐπὶ τοὺς βωμούς· σὺ δέ, εἴ τι λείπεται διοικησάμενος, ἔχου τῆς ἱεουργίας.» Καὶ ὁ μὲν Θεαγένης ἤγετο οἷ προστέτακτο· ἡ Χαρίκλεια δὲ ἐπὶ τῇ νίκῃ μικρὸν ἀναπνεύσασα καὶ τὰ βελτίονα ἐλπίσασα, πάλιν ἀγομένου πρὸς θρήνοις ἦν.

10.33.4 Καὶ τῆς Περσίννης πολλὰ παρηγορούσης καὶ «Εἰκὸς σωθῆναι τὸν νέον, εἴ μοι καὶ τὰ λειπόμενα καὶ σαφέστερα τῶν κατὰ σαυτὴν ἐξαγορεύειν βούλοιο» λεγούσης, ἡ μὲν Χαρίκλεια βιασθεῖσα καὶ τὸν καιρὸν οὐκ ἐνδιδόντα ὑπέρθεσιν ὀρώσα, πρὸς τὰ καιριώτερα τῶν διηγημάτων ὥρμησεν. Ὁ δὲ Ὑδάσπης εἴ τινες ὑπολείπονται τῶν πρεσβυσάντων τοῦ εἰσαγγελέως ἐπυνθάνετο.

10.34.1 Ὁ δὲ Ἑρμωνίας «Οἱ ἐκ Σύνης» ἔφη «μόνοι, βασιλεῦ, γράμματα μὲν Ὀροονδάτου καὶ ξένια κομίζοντες, ἄρτι δὲ καὶ πρὸ βραχέος ἐπελθόντες.» «Ἡκόντων οὖν καὶ οὗτοι» τοῦ Ὑδάσπου φήσαντος, παρῆσαν καὶ τὸ γράμμα ἐνεχείριζον. Καὶ ἀνειλήσας ἐπελέγετο, καὶ ἦν τοιόνδε· Βασιλεῖ φιλανθρώπῳ καὶ εὐδαίμονι τῷ Αἰθιοπῶν Ὑδάσπῃ Ὀροονδάτης ὁ μεγάλου βασιλέως σατράπης.

10.34.2 Εἰ νικῶν κατὰ τὴν μάχην πλεόν γνῶμη ἐνίκησας καὶ μοι σατραπείαν ὅλην ἐκὼν παρεχώρησας, οὐκ ἂν θαυμάσαιμι τὸ παρὸν εἰ βραχεῖαν αἵτησιν ἐπινεύσεις. Κόρη τις ἀγομένη πρὸς με ἀπὸ τῆς Μέμφεως τοῦ πολέμου γέγονε πάρεργον, καὶ ὅτι αἰχμάλωτος ἐκ σοῦ προστάγματος εἰς Αἰθιοπίαν ἐπέμφθη πρὸς τῶν σὺν αὐτῇ γεγονότων καὶ διαδράντων τὸν τότε κίνδυνον ἐπυθόμην· ταύτην αἰτῶ λυθῆναί μοι καὶ δοθῆναί μοι δῶρον, ἐφιέμενος μὲν καὶ αὐτὸς τῆς παιδός, πλεὸν δὲ περιποιῆσαι τῷ πατρὶ βουλόμενος, πολλὴν ἀληθέντι γῇν καὶ κατὰ ζήτησιν

- τῆς θυγατρὸς ἐν Ἐλεφαντίνῃ τῷ φρουρίῳ κατὰ τὸν πόλεμον καταληφθέντι, καὶ ἐπισκοποῦντί μοι μετὰ ταῦτα τοὺς περισφωζομένους ὀφθέντι καὶ ἐκπεμφθῆναι πρὸς τὸ σὸν ἡμέρον ἀξιῶσαντι.
- 10.34.4 Ἐχεις αὐτόθι μετὰ τῶν ἄλλων πρέσβων τὸν ἄνδρα, ἱκανὸν μὲν ἐξ ἥθους τὴν εὐγένειαν ἐμφῆναι, ἱκανὸν δὲ καὶ ἐξ ὅψεως δυσωπῆσαι. Χαίροντά μοι τοῦτον, ὦ βασιλεῦ, ἀντίπεμψον, πατέρα μὴ μόνον ὀνομαζόμενον ἀλλὰ καὶ γεγεννημένον. Ταῦτα ὡς ἀνέγνω, «Τίς οὖν τῶν παρόντων ὁ τὴν θυγατέρα ἐπιζητῶν;» ἠρώτησεν.
- 10.34.5 Ὑποδειζάντων δέ τινα πρεσβύτην, «ᾧ ξένε» πρὸς αὐτὸν ἔφη «πάντα, αἰτοῦντος Ὅροονδάτου, ποιεῖν ἔτοιμος· ἀλλὰ δέκα μὲν ἀχθῆναι μόνας αἰχμαλώτους ἐκέλευσα νεάνιδας μιᾶς δὲ τέως ὅτι μὴ ἔστι σὴ θυγάτηρ ἐπεγνωσμένης, τὰς ἄλλας ἐπισκόπησον καὶ γνωρίζων, εἰ εὖροις, λάμβανε.» Προκύψας ἐφίλει τοὺς πόδας ὁ πρεσβύτης.
- 10.34.6 Καὶ ἀχθείσας τὰς κόρας ὡς ἐπισκοπῶν τὴν ἐπιζητουμένην οὐχ ἠύρισκεν, αὐθις κατηφῆσας «ᾧ βασιλεῦ, οὐδεμία τούτων ἐστίν» ἔλεγε. «Τὴν γνῶμην» ἔφη ὁ Ὑδάσπης «τὴν ἐμὴν ἔχεις μέμφου δὲ τὴν τύχην, εἰ τὴν ἐπιζητουμένην οὐχ εὐρίσκεις. Ὅτι γὰρ ἄλλη μῆτε ἤχθη παρὰ ταύτας μῆτε ἔστι κατὰ τὸ στρατόπεδον ἕξεσί σοι περισκοποῦντι πεισθῆναι.» Ῥαπίσας τὸ μέτωπον ὁ πρεσβύτης καὶ ἐπιδακρύσας, ἀνανεύσας τε καὶ περιαθρῶν ἐν κύκλῳ τὸ πλῆθος, ἀθρόον ὥσπερ τις ἐμμανῆς ἐξέδραμε, καὶ τοῖς βωμοῖς προσελθὼν τοῦ τε τριβωνίου (τοῦτο γὰρ ἔτυχεν ἀμπεχόμενος) τὸ κράσπεδον εἰς βρόχον περιειλήσας ἐπιβάλλει τε τῷ αὐχένι τοῦ Θεαγένους καὶ εἵλκεν ἐξάκουστον βοῶν, «Ἔχω σε, ὦ πολέμει» λέγων «ἔχω σε, ὦ παλαμναῖε καὶ ἀλιτήριε.
- 10.35.1 » Καὶ τῶν φρουρούντων ἀντέχειν καὶ ἀποσπᾶν βιαζομένων, ἀπρίξ ἐχόμενος καὶ οἶονεῖ συμπεφυκῶς ἀγαγεῖν εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ τε Ὑδάσπου καὶ τῶν συνέδρων ἐξενίκησε· καὶ «ᾧ βασιλεῦ» ἔλεγεν, «οὗτός ἐστιν ὁ τὴν ἐμὴν θυγατέρα συλαγωγήσας· οὗτος ὁ τὴν ἐμὴν οἰκίαν εἰς ἀπαιδίαν ἐρημώσας καὶ ἐκ μέσων τῶν τοῦ Πυθίου βωμῶν τὴν ἐμὴν ψυχὴν ἀναρπάσας καὶ νῦν ὡς εὐαγῆς τοῖς τῶν θεῶν βωμοῖς προσκαθήμενος.
- 10.35.2 » Ἐσείσθησαν πρὸς τὰ γινόμενα σύμπαντες, τὰ μὲν ῥήματα οἱ συνιέντες τὰ ὀρώμενα δὲ οἱ λοιποὶ θαυμάζοντες. Καὶ τοῦ Ὑδάσπου σαφέστερον λέγειν ὁ βούλοιτο κελεύοντος, ὁ πρεσβύτης (ἦν δὲ ἄρα ὁ Χαρικλῆς) τὰ μὲν ἀληθέστερα τοῦ γένους τῆς Χαρικλείας ἀπέκρυπτε μὴ πῃ ἄρα καὶ κατὰ τὴν φυγὴν ἐκείνης τὴν ἄνω προαφανισθείσης πόλεμον καθ' ἑαυτοῦ πρὸς τῶν ἀληθῶς γεννησάντων ἐπισπάσεται διευλαβούμενος, ἐξετίθετο δὲ ἐπιτέμνων ἃ μὴδὲν ἔβλαπτε, καὶ ἔλεγεν· «Ἦν μοι θυγάτηρ, ὦ βασιλεῦ, τίς μὲν τὴν φρόνησιν καὶ οἷα τὸ εἶδος θεασάμενοι μόνον ἐπαξίως ἂν με λέγειν ἐπιστεύσατε· ἦν δ' οὖν παρθενευομένη καὶ ζάκορος τῆς ἐν Δελφοῖς Ἀρτέμιδος.
- 10.36.3 Ταύτην ὁ θαυμασῖος οὗτος, Θετταλὸς ὦν γένος καὶ εἰς Δελφοὺς τὴν ἐμὴν πόλιν ὥς τι πάτριον ἐπιτελέσων ἀρχιθεωρὸς ἀφιγμένος, ἔλαθεν ἐκ τῶν ἀδύτων αὐτῶν τὴν κόρην ἀποσυλήσας, καὶ ἀδύτων τοῦ Ἀπόλλωνος διὸ καὶ εἰς ὑμᾶς ἀσεβεῖν δικαίως ἂν νομισθεῖη, τὸν πάτριον ὑμῶν θεὸν Ἀπόλλωνα, τὸν αὐτὸν ὄντα καὶ Ἥλιον, καὶ τὸ ἐκείνου τέμενος βεβηλώσας. Συνεργοῦ δὲ αὐτῷ πρὸς τὴν ἐναγῇ ταύτην πρᾶξιν ψευδοπροφήτου τινὸς Μεμφίτου γεγονότος, ἐπειδὴ κατὰ τὴν Θετταλίαν μεταθέων καὶ παρὰ Οἰταίων ὄντων αὐτοῦ πολιτῶν ἐξαιτῶν οὐδαμῶς ἠύρισκον, ἔκδοτον ἐκείνων τουτονὶ καὶ εἰς σφαγὴν, ὅπου ποτὲ ἂν εὐρίσκηται, ὡς ἀλάστορα παραχωρησάντων, ὀρμητήριον εἶναι τῆς φυγῆς τὴν Καλασίριδος Μέμφιν εἰκάσας εἷς τε ταύτην ἀφικόμενος, καὶ τὸν μὲν Καλάσιριν, ὡς ἐχρῆν, τεθνηκότα καταλαβὼν, παρὰ Θυάμιδος δὲ τοῦ ἐκείνου παιδὸς ἅπαντα τὰ περὶ τὴν θυγατέρα ἐκδιδαχθεῖς, τὰ τε ἄλλα καὶ ὅτι πρὸς Ὅροονδάτην εἰς τὴν Συήνην ἐξαπέσταλτο, καὶ τοῦ μὲν Ὅροονδάτου κατὰ τὴν Συήνην ἀποτυχῶν (ἦλθον γὰρ κάκεῖσε), κατὰ δὲ τὴν Ἐλεφαντίνην ὑπὸ τοῦ πολέμου καταληφθεῖς, ἦκω τὰ νῦν ἐνταῦθα καὶ γίνομαι ἰκέτης οὕτως ὡς ἡ ἐπιστολὴ διηγῆσατο.

- 10.36.5 Τὸν ἀποσπλήσαντα ἔχεις τὴν θυγατέρα ἐπιζήτησον, ἐμὲ πολυτλήμονα ἄνθρωπον εὐεργετῶν καὶ σαυτῷ χαριζόμενος, εἰ τὸν πρεσβεύοντα ὑπὲρ ἡμῶν σατράπην ὀφθείης αἰδούμενος.» Καὶ ὁ μὲν ἐσιώπησεν ἐπιθρηνῶν γοῶδες τοῖς εἰρημένοις.
- 10.37.1 Ὁ δὲ Ὑδάσπης πρὸς τὸν Θεαγένην «Τί» ἔφη «πρὸς ταῦτα ἐρεῖς;» Ὁ δὲ «Ἀληθῆ» ἔφη «πάντα τὰ κατηγορηθέντα. Ληστής ἐγὼ καὶ ἄρπαξ καὶ βίαιος καὶ ἄδικος περὶ τοῦτον, ἀλλ' ὑμέτερος εὐεργέτης.» «Ἀπόδος οὖν» ἔφη «τὴν ἄλλοτρίαν» ὁ Ὑδάσπης, «διὰ τὸ προκαθωσιῶσθαι τοῖς θεοῖς, τὴν ἐκ τῆς θυσίας ἐπίδοξον, οὐ τὴν ἐκ τῆς τιμωρίας ἔνδικον, σφαγὴν ὑφέξων.
- 10.37.2 » «Ἀλλ' οὐχ ὁ ἀδικήσας» εἶπεν ὁ Θεαγένης, «ἀλλ' ὁ τὸ ἀδίκημα ἔχων ἀποδιδόναι δίκαιος ἔχεις δὲ αὐτός. Ἀπόδος, εἰ μὴ σὴν θυγατέρα εἶναι Χαρίκλειαν καὶ οὗτος ὁμολογήσειεν.» Οὐκέτι καρτερεῖν οὐδεὶς ἠνέσχετο, ἀλλ' ἅμα πάντων σύγχυσις ἐγένετο.
- 10.37.3 Ὁ Σισιμίθρης δὲ ἐπὶ πολὺ διαρκέσας καὶ πάλαι τὰ λεγόμενα καὶ πραττόμενα γνωρίζων, εἰς τὸ ἀκριβὲς δὲ περιελθεῖν τὰ φανερούμενα πρὸς τοῦ κρείττονος ἀναμένων, προσέδραμέ τε καὶ τὸν Χαρικλέα περιεπτύσσετο, καὶ «Σῶζεται σοι ἡ νομισθεῖσα καὶ παρ' ἡμῶν ἐγχειρισθεῖσά ποτε θυγάτηρ» ἔλεγε, «θυγάτηρ ἀληθῶς οὖσα καὶ εὐρεθεῖσα ὣν γινώσκεις.» Καὶ ἡ Χαρίκλεια τῆς σκηνῆς ἐξέδραμε καὶ πᾶσαν τὴν ἐκ φύσεώς τε καὶ ἡλικίας αἰδῶ παραγκωνισαμένη βάκχιόν τι καὶ ἐμμανὲς ἐφέρετο καὶ τοῖς γόνασι τοῦ Χαρικλέους προσπεσοῦσα «Ἦ πάτερ» ἔλεγεν, «ὦ τῶν φύντων οὐδὲν ἔλαττον ἐμοὶ σεβάσμιε, τιμώρησαι ὡς βούλει τὴν ἀθέμιτον ἐμὲ καὶ πατραλοίαν, καὶ εἰς βούλημά τις ἀναφέρῃ θεῶν καὶ εἰς διοίκησιν ἐκείνων τὰ δεδραμένα μὴ προσέχων.
- 10.38.1 » Ἡ Περσίννα καθ' ἕτερον μέρος τὸν Ὑδάσπην ἐνηγκαλίζετο, καὶ «Πάντα οὕτως ἔχειν, ἄνερ, πίστευε» πρὸς αὐτὸν ἔλεγε «καὶ νυμφίον εἶναι τοῦ θυγατρίου τὸν Ἑλληνα τουτονὶ νεανίαν ἀληθῶς γίνωσκε, ἄρτι μοι ταῦτα ἐκείνης καὶ μόλις ἐξαγορευσάσης.
- 10.38.2 » Ὁ δῆμος ἐτέρωθεν σὺν εὐφήμοις ταῖς βοαῖς ἐξεχόρευε, πᾶσα ἡλικία καὶ τύχη συμφώνως τὰ γινόμενα θυμηδοῦντες, τὰ μὲν πλεῖστα τῶν λεγομένων οὐ συνιέντες, τὰ ὄντα δὲ ἐκ τῶν προγεγονότων ἐπὶ τῇ Χαρικλείᾳ συμβάλλοντες, ἡ τάχα καὶ ἐξ ὁρμῆς θείας ἡ σύμπαντα ταῦτα ἐσκηνογράφησεν εἰς ὑπόνοιαν τῶν ἀληθῶν ἐλθόντες.
- 10.38.4 Ὑφ' ἧς καὶ τὰ ἐναντιώτατα πρὸς συμφωνίαν ἡρμόζετο, χαρᾶς καὶ λύπης συμπεπλεγμένων, γέλῳτι δακρύων κεραννυμένων, τῶν στυγνοτάτων εἰς ἑορτὴν μεταβαλλομένων, γελώντων ἅμα τῶν κλαιόντων καὶ χαιρόντων τῶν θρηνούντων, εὐρισκόντων οὐς μὴ ἐζήτουν καὶ ἀπολλύντων οὐς εὐρηκέναι ἐδόκουν, καὶ τέλος τῶν προσδοκηθέντων φόνων εἰς εὐαγεῖς θυσίας μεταβαλλομένων. Τοῦ γὰρ Ὑδάσπου πρὸς τὸν Σισιμίθρην «Τί χρὴ δρᾶν, ὦ σοφώτατε» εἰπόντος· «ἀρνεῖσθαι τὴν τῶν θεῶν θυσίαν οὐκ εὐσεβές, σφαγιάζειν τοὺς παρ' αὐτῶν δωρηθέντας οὐκ εὐαγές· ἐπινοητέον ἡμῖν τὸ πρακτέον», ὁ Σισιμίθρης, οὐχ ἑλληνίζων ἀλλ' ὥστε καὶ πάντας ἐπαΐειν αἰθιοπίζων, «Ἦ βασιλεῦ» εἶπεν, «ἐπισκιάζονται, ὡς ἔοικεν, ὑπὸ τῆς ἄγαν χαρᾶς καὶ οἱ συνετώτατοι τῶν ἀνδρῶν.
- 10.39.2 Σὲ γοῦν καὶ πάλαι συμβάλλειν ἐχρῆν ὅτι μὴ προσίενται οἱ θεοὶ τὴν εὐτρεπιζομένην θυσίαν, νῦν μὲν τὴν πανόλβιον Χαρίκλειαν ἐξ αὐτῶν σοι τῶν βωμῶν θυγατέρα ἀναδείξαντες καὶ τὸν ταύτης τροφέα, καθάπερ ἐκ μηχανῆς, ἐκ μέσης τῆς Ἑλλάδος ἐνταῦθα ἀναπέμψαντες, αὐθις τὴν πτοίαν καὶ τὸν τάραχον τοῖς προσβωμίοις ἵπποις τε καὶ βουσὶν ἐπιβαλόντες καὶ τὸ διακοπήσεσθαι τὰ τελεώτερα νομιζόμενα τῶν ἱερῶν συμβάλλειν παρέχοντες· νῦν τὴν κορωνίδα τῶν ἀγαθῶν καὶ ὥσπερ λαμπάδιον δράματος τὸν νυμφίον τῆς κόρης τουτονὶ τὸν ξένον νεανίαν ἀναφάναντες. Ἀλλ' αἰσθανώμεθα τοῦ θείου θαυματουργήματος καὶ συνεργοὶ γινώμεθα τοῦ ἐκείνων βουλήματος καὶ ἐχώμεθα τῶν εὐαγεστέρων ἱερῶν, τὴν δι' ἀνθρώπων θυσίαν καὶ εἰς τὸν ἐξῆς αἰῶνα περιγράψαντες.
- 10.39.3

» Ταῦτα τοῦ Σισιμίθρου λαμπρῶς τε καὶ εἰς ἐπήκοον ἀπάντων ἐκβοήσαντος, ὁ Ὑδάσπης τὴν ἐγχώριον γλῶτταν καὶ αὐτὸς νῦν ἰεῖς, τῆς τε Χαρικλείας καὶ τοῦ Θεαγένους ἐπιδεδραγμένος, «Οὐκοῦν, ὦ παρόντες» ἔλεγε, «θεῶν νεύματι τούτων οὕτω διαπεπραγμένων τὸ ἀντιβαίνειν ἀθέμιτον· ὥστε ὑπὸ μάρτυσιν αὐτοῖς τε τοῖς ταῦτα ἐπικλώσασι καὶ ὑμῖν ἀκόλουθα ἐκείνοις φρονεῖν ἐνδεικνυμένοις ξυνωρίδα ταύτην γαμηλίοις νόμοις ἀναδείκνυμι καὶ συνεῖναι θεσμῶ παιδογονίας ἐφίημι.

10.40.2 Καὶ εἰ δοκεῖ, βεβαιούτω τὰ δόξαντα ἢ θυσία καὶ πρὸς τὰ ἱερὰ τρεπώμεθα.» Τούτοις εἰρημένοις ἐπευφήμησεν ὁ στρατός, καὶ κρότον τῶν χειρῶν ὡς ἐπιτελουμένοις ἤδη τοῖς γάμοις ἐπεκτύπησαν.

10.41.1 Καὶ πλησίασας τοῖς βωμοῖς ὁ Ὑδάσπης καὶ μέλλων ἀπάρχεσθαι τῶν ἱερείων «ᾧ δέσποτα» εἶπεν «Ἥλιε καὶ Σελήνη δέσποινα, εἰ μὲν δὴ ἀνὴρ καὶ γυνὴ Θεαγένης τε καὶ Χαρίκλεια βουλήμασιν ὑμετέροις ἀνεδείχθησαν, ἔξεστιν αὐτοῖς ἄρα καὶ ἱερατεύειν ὑμῖν.» Καὶ ταῦτα εἰπὼν τὴν τε αὐτοῦ καὶ τὴν Περσίννης μίτραν, τὸ σύμβολον τῆς ἱερωσύνης, ἀφελών, τὴν μὲν τῷ Θεαγένει, τὴν αὐτοῦ, Χαρικλείᾳ δὲ τὴν Περσίννης ἐπιτίθησιν· οὗ γεγονότος ἐνθύμιον τοῦ χρησμοῦ τοῦ ἐν Δελφοῖς ὁ Χαρικλῆς ἐλάμβανε καὶ τοῖς ἔργοις βεβαιούμενον τὸ πάλοι παρὰ τῶν θεῶν προαγορευθὲν ἠῦρισκεν, ὃ τοὺς νέους ἔφραζεν ἐκ τῶν Δελφῶν διαδράντας ἵξεσθ' ἡελίου πρὸς χθόνα κυανέην, Τῇ περ ἀριστοβίων μέγ' ἀέθλιον ἐξάψονται Λευκὸν ἐπὶ κροτάφων στέμμα μελαινομένων.

10.41.3 Στεφθέντες οὖν οἱ νέοι λευκαῖς ταῖς μίτραις, τὴν τε ἱερωσύνην [ἅμα τῷ Ὑδάσπῃ] ἀναδησάμενοι καὶ τὴν θυσίαν αὐτοὶ καλλιερήσαντες, ὑπὸ λαμπάσιν ἡμμέναις, αὐλῶν τε καὶ συρίγγων μελωδίαις, ἐφ' ἄρματος ἵππων μὲν ὁ Θεαγένης ἅμα τῷ Ὑδάσπῃ (ὁ Σισιμίθρης δὲ καθ' ἕτερον ἅμα τῷ Χαρικλεῖ), βοῶν δὲ λευκῶν ἢ Χαρίκλεια ἅμα τῇ Περσίννῃ, σὺν εὐφημίαις καὶ κρότοις καὶ χοροῖς ἐπὶ τὴν Μερόην παρεπέμποντο, τῶν ἐπὶ τῷ γάμῳ μυστικωτέρων κατὰ τὸ ἄστρῳ φαιδρότερον τελεσθησομένων. Τοιόνδε πέρας ἔσχε τὸ σύνταγμα τῶν περὶ Θεαγένην καὶ Χαρίκλειαν Αἰθιοπικῶν· ὃ συνέταξεν ἀνὴρ Φοῖνιξ Ἐμισσηνός, τῶν ἀφ' Ἥλιου γένος, Θεοδοσίου παῖς Ἥλιόδωρος.